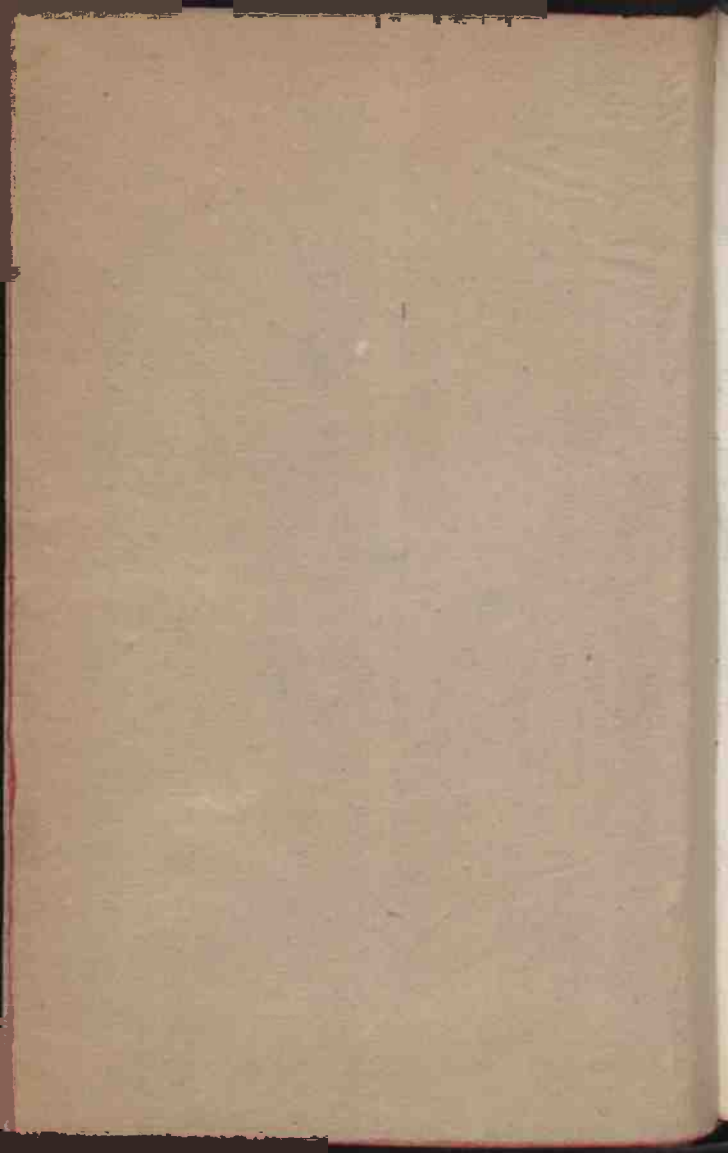
The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring organic, swirling shapes in shades of green, red, and brown on a light beige background. A white rectangular label is affixed to the top left corner of the cover. The label has a thin black border and contains the text 'Par' and '175' in a simple, black, sans-serif font. The book's spine, visible on the left, is bound in a dark brown, textured material.

Par
175

ADA

GIORVM OMNIUM,
tam Græcorum, q̄ Latinorū Aureum
flumen, uarijs sententiarū margari-
tis ac lapidibus preciosis refertū. ex
nouissima D. Erasmi Rot. & ditione
breui cōmentariolo, secundum ordinē
Alphabeti, per Theodoricum Corte-
horuium selectum, omnibus nō solum
pueris ac tyrunculis proficuum,
sed etiā uere sanctæq; scien-
tiæ peritissimis uti-
lissimum.

An. M. D. XXX.

ADA

GIORVM OMNIVM,
tam Græcorum, q̄ Latinorū Aureum
flumen, uarijs sententiarū margari-
tis ac lapidibus preciosis refertū. ex
nouissima D. Erasmi Rot. editione
breui cōmentariolo, secundum ordinē
Alphabeti, per Theodoricum Corte-
hoeuū selectum, omnibus nō solum
pueris ac tyrunculis proficuum,
sed etiā uere sanctæq; sciens-
tiæ peritissimis uti-
lissimum.

AN. M. D. XXX.

HELICONIS EPIGRAMMA.

Qui cupis obscuros, scriptorum soluere nodos,
Ipsaq; magnorum nubila dicta uirum.
Arrine Cræthoeuius tibi quæ digesta reliquit,
Et uigili cupidus singula mente lege.
Quæ latuere diu tandem prouerbia cernis,
Sordida quæ quondam, iam tibi pulchra nitent.
Sol uelut astriferi rutulantia sidera cœli,
Et quicquid pulchrum candidus æther habet.
Sic liber iste breuis numerosa uolumina uincit,
Et tibi discenti sensa profunda canit.
Illa dies albo tibi sit signanda lapillo,
Felici auspicio, quæ dedit istud opus.
Exiguum plena nummum deprome crumena,
Atq; eme quæ nunquam sunt peritura tibi.

ECCLESIASTICI. 39.

Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens,
& in Prophetis uacabit. Narrationem uirorum nomi-
natorum conseruabit, & in uersutias parabolarū si-
mul introibit. Occulta prouerbiorum exquiret, & in
absconditis parabolarū conuersabitur. In medio
magnatorū ministrabit, & in conspectu præ-
sidis apparebit. In terram alienigena-
rum gentium pertransiet. Bona
enim & mala in omni-
bus tentabit.

THEODORICVS COR-

TE HOEVIVS EXIMIO VIRO

D. Erasmo Rote. trium linguarum
peritissimo S. D.

VO EQVIDEM IVRE,
quauè audacia ex ang. ... nunc
in lucem prodire ausus sim, paucis
accipere uelis, mi Desyderi uir
eximie.

Quum in hoc uerè aureo renascentium literarum seculo, quo non solum modo tres illustres linguae profiteantur, sed & optimis studijs quisq; pro uirili sua consulat: & alius quidè incognita adhuc Latinis auribus è Græco uertit, alius indocte uel perperam uersa castigat aut elimat: alius Latinos auctores iniuria temporum deprauatos, ueterum excelsariū collatione restituit, aut obscuros explicat.

Ego sanè quamuis ingenio tenui & perquā exigua doctrina præditus, ne prorsus asymbolus essem, operæ precium putauī meo isto labore plurimorum paruulorū, præsertim pauperum profectui cōsulere, qui cum in comparatione tanti uoluminis Chyliadum minus essent soluendo, nimo sumptu grauaretur, & sic aliquo studiorum fructu fraudarentur.

Deum optimū maximū testor, me unquam nullū alium quæstum in animum induxisse, quam maximè aliorū seruire commodis. Mihi satis est Socraticū illud didicisse, quod nihil omnino scimus, & quā possumus operā nostrā iuuandis aliorū studijs conferre. Nihil hic fingo, neq; meipsum prædico. ipse enim exitus rei declarabit, quid fecerim.

Profecto ad hanc prouinciā alacriter capeffendā, & gnauiter peragendam, tuæ præsertim integritatis
A. 2. modestia

E P I S T O L A

modestia aīquit, cū me apud sciolos ac nasutulos quosdā male auditurū haud dubito, oīa honesta studia passim uitio uertentes, cur clauam è manu Herculis extorquere laboro, uti quondā Zoili quidā Maroni imponebāt, quod nō paucos Homeri uersus pro suis usurpasset, restituit hoc ipsum magnificum esse facimus, uel Ioui fulmen eripere, uel clauā extorquere de manu Herculis. Omnes enim nos discipuli patrum precedentium sumus, falcemq; nostram in messem alterius mittimus. Terētius namq; noster ait. Nullū iam dictū quod non dictum sit prius. Quare equū est uos cognoscere atq; ignoscere. *Quæ ueteres factitarunt, si faciunt noui.* Bonum certè peractū, non esse in terra silentio occultandum, Pindarus ait.

Non hic mihi uindico alienæ industriæ laudē, & gloriā alterius labore partā uerbis in me transmoueo, sed magis ipsum autorē promoueo. Nihil equidē tecum moror laudē, præsertim ab his profectam, quibus ego nec ingenium esse puto, nec eruditionem, nec eloquentiam. Si quis hic offenditur, cū alicuius reprehensiois oīno sim immunis, nō offendor, sed ipse mihi gratulor, qui uacē ijs malis, quibus multos obnoxios esse uideo. Vera namq; scientia neminē magis habet aduersariū, quā ignorantē insciūq; qui ob nimiam inuidiā uel natura est adeò morosa, ut nihil oīno probet. Tū q nūc cristas magis efferūt, cū nihil sit arrogati⁹ imperitia. *Quid unquā inscitia uel impudētius, uel pertiniacius?*

Ea profectō est modestia ac integritas hoīs uerē docti, omnia haud sinistrè, sed in melius interpretari. Gētiles ac uanè gloriosi querulātur uti Nicias ac Demosthenes in fabula de laude sibi præcepta per Cleonem, qui de coriario Imperator factus, mazam pistā ab illis ante, pinsuit.

Sed cum

Sed cū impossibile sit τὸ μὴ μὴ ἀρεῶσκειν, qui oīa curiosis oculis contēplatur, ī primis tu solus dignus mihi uisus es, cui soli tanq̄ singulari patrono placere pcupio. nā rara est ac fuit diuini ingenij tui singularis felicitas. Tum ea es eruditione, & optimarū disciplinarū peritia præditus, & ijs perspicacissimi ingenij dotibus polles, eaq; uitæ modestia commēdaris, ut hūc tuū certē libellum, potius quā meū, aduersus morosos quosdā adeo pertinaces (ut ne Vertūnus quidē ipse, illorum aios uerterit) tuo patrociniō defendes. Multum apud me ponderis habet, tuū præsertim, & aliquorū eruditorū iudiciū, qui me præsumptionis minime sugillēt, sed operam meam fauore suo uehent.

Nec uero nunc opus est, ut ego tuas uirtutes longis tibijs cantē, ac eruditionē tuā, morumq; gravitatē hic deprædicē, quas non solū Germania suscipit, sed & tota Christianitas admiratur & colit. Vera naq; uirtus, nunquā latere potest. Atq; quum dispicio cuiusnam tam præclara rei literariæ monumenta consecrari debeant, iure optimo laudē illam oīm calculis tibi soli uēdicaris. Nos enim omnes tanquā discipuli adhuc infantes sequimur te, patresq; ueteres à longē, omnia egregiē dicta è uestris pectoribus, lactis instar, sugentes, trahentesq;.

Tecum igitur rogo, oppidō omnes, ne alicui tædium capiat huius operis toties renascentis. Nam iuxta Platonem Δίξω τῆς τὸ κελόρ. Nullaq; satietas rerum honestarū esse debeat. Labor namq; labori laborem quotidie adducit. Boni queso pro tuo candore & integritate consulas hunc meum affectum erga modestiam tuam, quam opto feliciter in Christo diu uiuere & ualere. Datum Antuerpiæ An. M. D. XXX. Calendis Februarij.

ADAGIORVM OMNIVM,
 TAM GRÆCORVM, QVAM LA-
 tinorum Aureū flumen, uarijs sententiarū margaritis
 ac lapidibus preciosis refertū. ex nouissima D. Erasmi
 Rot. editione breui cōmentariolo, secundum ordinē
 Alphabeti per Theodoricum Cortehoeuium se-
 lectum, omnibus, non solū pueris ac tyro-
 nibus proficiuū, sed etiam ueræ san-
 ctæq; scientiæ peritissimis
 utilissimum.

ABERRANDI.

Aristote-
 les.

VIS aberret a ianua,

ἡ δὲ ἀνδρεία ἀμαρτία

Id est. Quis aberret à Ianua? Dici
 solitū, ubi quis penitus aberret à ue-
 ro, totoq; fallitur iudicio. Affine ui-
 detur huic prouerbio, quod apud

Platonem legitur in Phædro, Λυσίας τῷ παντὸς
 ἡ ἀμαρτία. Id est, Lysias prorsum aberrauit.

Terētius

Tota erras uia.

τῆ πάσῃ ὁδῷ ἀφαιμαρτάνεσθαι.

Id est, Tota aberrare uia. Prouerbiū est in eos, q
 uehementer aberrant. Translatū à uiatoribus, qui nō
 nunq̄ ita solēt aberrare à uia. Vnde & exorbitare dicū-
 tur, qui à uero aberrant. Quinetiā hodie dicitāt eos
 in uia esse, qui recto consilio quippiā institunt: ex-
 tra uiam, qui qua nō oportet ratione, rē aggrediūtur.
 Sumi ferme prouerbiales & illæ metaphors, doctis
 usitatissimæ. Depellere à uia, Reducere in uia, Mon-
 strare uiam, Facere uia, Sternere uia, Aperire uiam,
 Præcludere uia, Intercludere uia. Celebre habetur et
 illud apophthegma: Bene currunt, sed extra uiam.

Toto

Toto cœlo errare.

Macro-

Huic confine est, quod usurpat Macrobius Satur. *biv.*
lib. 3. Nunquam ne inquit. Prætextate tibi uenit in mē
tem: toto, ut aiunt, cœlo errasse Vergilium?

AB INITIO AD FINEM

Ab ipso Lare. Αφ' ἐσίας ἄρχος.

Aristides

Id est, A lare incipe, hoc est a domesticis ac fami-
liaribus initiū sumito. Rectè dicetur in magistratus,
& aliene uitæ censors, quorū officiū est, ut in primis
suos, suorūq; uitā corrigant. Interpretes admonet dici
solum de ijs, qui ab ipso statim initio, uel boni sunt,
uel mali. Quasi dicas ab ipsis incunabulis, quod Lar
statim nascentes excipiat.

A capite vsque ad calcem.

Homerus

Cum rem totā significamus, à capite usq; ad calcē
dicimus. Cuius adagij triplex potest esse usus. Aut
enī ad corpus referetur, aut ad animū, aut ad rē, qui
duo posteriores plus obtinent uetustatis, nimirū quo
plus habēt figuræ. Ad corpus apud Homerū Iliad. 4.

Es πός' αἶς ἐκ κεφαλῆς. Id est, A capite usq; ad
pedes. Hora. Talos à uertice pulcher ad imos. Tulli.
Nonne ipsum caput & supercilia illa penitus abra-
sa, olere maliciam, & clamitare calliditatē uidentur?
Ad rem, ut apud Aristophanem in Pluto. Audi ergo,
quando totum ego negocium

A pedibus usq; tibi ad caput percenseo. Hierony.
Contuli cū eo à uertice, ut aiunt, usq; ad extremū un-
guem. Ad animum hoc pacto poterit transferri. Ego
tibi mores & ingeniū illius, breuiter, hominem quan-
tus est à summo, ut aiunt, capillo, ad imum usq; calca-
neum depingam. Huic affinia sunt.

Tu huius rei es caput.

A B I N I T I O

- Lucianus** Caput tyrannidis.
- Plato.** Seditionum fons.
Ad calcem uenire. In calce operis.
In extremo literarum tuarum calce.
Ab ipso exordiri capite. A calce ad caput recurrere. &c.
- Philostrotus.** Prora & puppis. *πρώρα ἢ πρῶμνη.*
Id est, Prora & puppis. Prora itaq; & puppi. summam consilij nostri significamus, ut Pietas studiorum nostrorū prora, & puppis esse debet. Quibusdam omnium rationū prora & puppis est pecunia. Consimili figura dictū est in Apocalypsi. ἐγὼ εἰμι ἄλφα ἢ ω. Ego sum alpha & ω. Ego sum rerū omnium summa.
- Euripides.** Venimus ad summam lineam.
Euripedes in Antigone. ἐπὶ ἄκρον ἤκομεν ἡγάμω κελῶν. Id est, Deuenimus summam ad malorū lineam. Horatius. Venimus ad summum.
- Aristophanes.** A carceribus. *ἀπὸ βαλβιδῶν.*
Id est, a repagulis, siue carceribus. Interpretes ostēdit metaphorā mutuo sumptam a studijs, in quibus carceres erāt repagula quedā, unde cursus initiū erat. Unde frequentes illæ apud Latinos etiam scriptores formulæ. A carceribus ad metam, a meta ad carceres.
A carcere. ἀπὸ βαλβιδῶν,
Id est, A carcere, siue repagulo. i. ab ipso rei principio. Sumptum a certaminibus equestribus, ubi cursus initiū est a carceribus. i. repagulis, finis meta. Itaq; cū exorsum negocij significamus, ab ipsis carceribus dicimus: cū finem, ad metā usq;. Veluti si quis dicat fœdum esse, si quis artifex ab ipso statim carcere peccet, aut neminem tam ignauium, qui non ἀπὸ βαλβιδῶν strenuus esse uideatur.

Ad calcē

Ad calcem peruenire.

Tullius.

Pro eo, quod est ad metā, finemq; Tullius de Ami.
 Vt cum equalibus possis uiuere, cū quibus tanquam è
 carceribus emissus, cum iisdē ad calcē, ut dicitur, per-
 uenire. Idē de Senect. Nec uero uelim quasi decurso
 spacio à calce ad carceres reuocari. Ad hanc formam
 etiam attinent: vsque ad plaudite. Extremum sabu-
 le actum peragere.

Ab ovo vsque ad mala.

Horatius

Ab initio conuiuij usque ad finē. Hora. Satyra. 3. Si
 collibuisse, inquit, ab ovo vsq; ad mala, citaret, io Bac-
 che modo summa voce, modo hac resonat, quæ chor-
 dis quatuor ima. Antiquitus enim cœnā ab ouis auspi-
 cabantur, malis finiebant. Erit uenustius si longi^{us} tra-
 hatur, pro toto ope, toto colloquio, tota nauigatione.

A linea incipere. Ἄρ' ἡσαμῆς ἀρχῆος.

Aristides

Id est. A linea incipere dicuntur, qui ab ipso rei ex-
 ordio sumunt initiū. Sumpta metaphora ab his q cur-
 su certant in stadys. Nam ijs linea quæ dā ducitur, ad
 quam ex equo stent, donec currendi signum accipiant.
 Tertullianus libro. i aduer. Marcionem. Age igitur
 ad lineas rursus & ad gradum. Ad lineas dixit, pro
 eo, quod est ab integro.

A teneris unguiculis. Ἄρ' ἡ ἀπαλωμ' οὐνύχωμ Plutarch.

Id est. A teneris unguiculis. i. à prima pueritia. Trans-
 latū à catulis, quorū unguiculi nondū duruerūt. Hora.
 Et incestos amores De tenero meditatatur ungui.

Ab incunabulis.

Plautus.

Eundem habet sensum, à primis uitæ rudimentis.
 M. Tullius oratoris incunabula uocat, primam illam
 à fundamentis institutionem. Et Vergilius
 Gentis cunabula nostræ. Similiter & crepundia
 A. 5. pro

A B I N I T I O

pro prima ætate accipiuntur.

Hesiodus

Principium dimidium totius.

ΑΡΧὴ ἡμίσει πάντος.

Principiū dimidiū totius. Hoc adagio significatū est, maximā difficultatis partem in aggrediundo negotio sitam esse. Hora. Dimidiū facti, qui bene cœpit, habet.

Terētius

Caput.

Precipuā negocij partē, aut autorē rei, caput uocamus. Teren. Te esse huic rei caput. Eundem in modū & arcem dicimus rei cuiuspiam. Aristote. Quoniam incolumitatis arx est. Plato. Caput eruditionis censemus rectam educationem. Plau. Ego caput huic argēto fui hodie reperiūdo. Ego pes fui. Quin nec caput, nec pes sermonis apparet.

Tullius.

Quodcumq; in solum uenit.

Id est, Quidquid in rerū natura producitur. Tullius. Hinc quodcumq; in solū uenit, ut dicitur, effugis, atq; efficis. Ridet atomos Epicureorū, ex quibus illi cuncta progigni credūt, qdqd usq; nascitur in uniuerso.

Plautus.

Exordiri telam.

Rem enim, quā arte, consilioq; instituimus, exordiri dicimur: Plaut. Exorsa hæc tela est non male omnino mihi. Tullius dixit prætexere pro perficere. Pertexte modo, inquit, Antoni quod exorsus es.

Scindere glaciem.

Est aperire uiam, & in incipiundo negotio priorē esse. translatum à nautis, quorum unus aliquis præmittitur, qui flumine concreto, glaciem prærumprat, reliquisq; uiam aperiat.

Tullius.

Ea tela texitur.

Id est, eiusmodi negotium in manibus est, & res inceptantur tales. Translatio sumpta à textoribus.

Toto

Toto organo.

Proinde toto organo instructa recte dixeris, quæ lianus.
 Quinti-
 numeris omnibus constant & undiq; quadrant. Sum-
 ptum & hoc à musicorum instrumentis.

A fronte atque a tergo. Πρόςω καὶ ὀπίσω, Plato.

Id est, A fröte, atq; à tergo. Est diligēter inspicere,
 & præterita cum præsentibus ac futuris conferre.

Home. A tergo simul, atq; à fronte uidere.

A cælo ad terram. Ἀπὸ οὐρανοῦ μέχρι γῆς. Plautus.

Id est, à cælo ad terram. Quasi dicas, qua cū de re,
 ab extremo initio, usq; ad supremum finem.

Ne inter apia quidē sunt. Οὐδέ μ' ἐπὶ σελίνοισ' εἰσὲ μ'. Aristo-
 phanes.

Id est, Ne in apio quidē sunt, pro eo quod est, ne in
 gressum quidē aut initiū rei attigerunt. Sumpta me-
 taphora ab ijs, qui hortos ingrediuntur. Nam antiqui
 tus extremus ille hortorū ambitus, apio conferebatur
 quem qui nondū præterissent, uelut in horti lumine
 adhuc esse uidebantur. Aristopha. in Vespis. In apio
 nondū est uel ipso, sed nec in rutis adhuc. Hoc est, nec
 initiū habet corū, quæ sunt futura. Vel ne in apio qui
 dem, quasi dicas, ne in primis quidem rudimentis.

Plinius.

Fores aperire. Ἀνοίσει μὲν πῶς θύρα.

Id est, Fores aperire, prouerbio dicebatur, qui rei
 cuiuspiam ingressum, initiūq; patefaceret.

ABSVRDA. Indecota. Præpostera.

Fluuius, quæ procul absunt irrigat.

Diogenia

ποταμοὶ τὰ πόρρω π' ὄτι ἴσωμ, τὰ δ' ἔγγιστον
 κατὰ λειπέι.

Id est, fluuius quæ lōge disita sunt irrigat. quæ pro-
 xia sunt, præterit. De his dici cōueniet, q̄ bene merē-
 tur de externis, et nihil ad se p̄tinētib; suos negligūt

Apparet

A P S V R D A.

Apparet inde ductum, quod ubi fluuius oritur, minor esse solet, minusq; argillæ secum trahens: & quo longius recessit à fonte, hoc est copiosior, uberiorq;.

Homerus

Frustra habet, qui non vitur.

Τὴν τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὐτῷ.

Id est, Cur frustra tibi iam gestatur inutilis arcus? Si quem increpare uoles, quod ingenio, diuitijs, literis non utatur, cum habeat.

Aristo-
phanes.

A sinus auis. οὐδ' ὄρεως.

Id est, A sinus auis. Sumptum ab omine quopiã. Quidam enim consultus de eo, qui aduersa laborabat ualetudine, forte fortuna conspexit asinum surgentem à lapsu, simulq; alium quendam audiuit dicentẽ. Vide quo pacto asinus cum sit, surrexit. Id ominis arripiens ille protinus respondit, fore ut uoletudinariu ille reualesceret. Itaq; iocatur Aristophanes, quasi et asinus auis esset, & augurij nõnihil haberet. Dicitur nõ in tempe stiuẽ, cū ex indicio quopiã ridiculo quippiã colligim?.

Quinti-
lianus.

Herculis cothurnos aptare infanti.

Quintilianus libro. 6. de peroratione: Nam in parauis quidẽ litibus, has tragœdias mouere, tale est, quasi si personam Herculis & cothurnos aptare infantibus uelis. Plutarchus cõmemorat apophthegma quoddam Agesilai, nõ admodum ab hoc alienũ. Cui cum sophista quispiã hoc noie laudaretur, q; res minimas dicẽdi artificio maximas efficeret, negauit is uel cerdonẽ bonum sibi uideri, qui paruo pedi magnũ induceret calceum, significans orationẽ oportere cū re cõgruere, non aliter q̃ uestis conuenire debet corpori.

Plutarch. Lumen soli mutuas. τὸ φῶς ἡλίου δ' αὐτῷ.

Id est, Lumen soli nutuum das. Cum docemus doctissimum, monemus uehementer prudentem: aut cum

conatur

conamur exponere, quæ per se sunt clarissima: aut sermone celebrare, quæ sua sponte sat illustra sunt. Sol enim omnis luminis putatur.

Rana aquam. βαρῆ ἀχῶ ὕδωρ. Theocritus.

Id est, Rana aquam, subaudiendum ministras. Vbi tu. quid exhibetur, quo uel præcipue gaudet is qui accipit Recte accommodabitur, ubi quid datur abundantanti.

Soli lumen inferre. Quintilianus.

Quintilianus dixit, eū soli lumen inferre, q̄ rē per se euentissima conaretur argumētatioibus probare.

Sus Mineruam. Tullius.

Tritissimū apud Latinos autores adagium: ὄρε τῶν ἀδωῶν, id est, Sus Mineruam, subaudiendū docet, aut monet: dici solitū, quoties indoctus quispiam, atq; insuisus eū docere conatur, a quo sit ipse magis docendus. Et cum quis id docet alterū, cuius ipse est inscius. Propterea quod Mineruæ artium & ingeniorum tutela tribuitur a pœtis.

Mercurius infans. ἔρμῆς ἀμύθητος.

Id est, Mercurius infans, siue indoctus. Ironia pro uerbialis, ubi quis fingit se rudē eius artis, cuius est callentissimus. Mercurius enī eloquentiæ disciplinarūq; parens est. In uulgatis exemplaribus habetur: Mercurius prophanus & non initiatus. Quis enim mysteriorum peritior, quam Mercurius interpret deorum, superis & inferis ex æquo cōmunis. deniq; μουσῶν ἡγετῆς ἵψε, hoc est, mysterijs præfectus?

Sus cum Minerua certamen suscipit. Theocritus.

Υε ποτ' ἀδωῶν ἀμ' ἔριπ ἡγιστε.

Id est, Cum diua est ausus sus decertare Minerua. Quoties indocti stolidiq; & depugnare parati, nō uerentur summos in omni doctrina uiros in certamen literarium

A B S V R D A.

literarium prouocare.

Theocri-
tus.

Vespa cicadæ obstrepens,

Pica cum luscinia certat,

Epopa cum cignis.

Σφιζ βομβῶν τέτιγ & ἑνωτιορ.

Id est, Scilicet obstrepitans argute uestra cicadæ.

Quadrabit in eū, q̄ certat longe impar, cū superiore.

Aut qui negociū faceſit, longe se prestantioribus.

Lucianus.

Currus bouē trahit. Η ἄμαξα ἢ ἔδμ ἐλαύνει.

*Id est, Currus bouē ducit, de re quæ præpoſterè ge-
ritur. Translata metaphora à plauſtris per decliue re-
tro labentibus, unaq; ſecum bouem auferentibus.*

Cancer leporē capit. Καρκίνος λατῶρ ἄιψ.

*Id est, Carcer leporem capit. De re nequaquam ue-
riſimili dictūq; absurda. Veluti ſi quis dicat ab indo-
ctiſſimo ſuperari doctum.*

Ex Odyſſ.

Velocem tardus aſſequitur.

Κιχάει τοῖ βραδύς ὠκεί.

*Id est, Aſſequitur celerē tardus. In eum cōpetet qui
uiribus imbecillior, arte atq; ingenio uincit potentio-
rem. Home. Nonnunquā aſſequitur tardus, celeremq;
citumq;. Eodē pertinet Apologus de uulpe & coruo,
prædam eandem curſu petentibus, quam uulpes celeri-
tate impar, ingenio ſibi uendicauit.*

Lucianus.

Virgultea ſcaphula Aegæū transmittere.

Επὶ ῥιπὸς τὸν αἰγάτορ δὶαωλευσοῦ.

*Id est, Virgulto Aegæum transmittere. In eos dicitur
qui rē ſupra modū arduā, leui opera conficere tentāt,
Aegæū mare dicitur. Citatus itē ab Ariſtophanis in-*

Diogenia-
nus.

terprete Deo fauente nauiges uel uimine.

Sus ſaltauit. ὄς ἐκώμασεν.

*Id est, Sus ſaltauit, aut feſtū egit. Diogenianus oſtēdit
dici ſo-*

dici solitū de ijs, qui præter decorū cūopiā facerent.

Lucianus.
Vergilius

Mulgere hircum. Τράγομ ἀμέλγῃμ.

Iungere vulpes. ζῶντων τὰς ἀλώπεκας

Id est, vulpes iungere. De re palam absurda dicitur.

Lucia. Quid (inqt) amici, an nō horū alter, hircū mulgere uidetur, alter cribrū supponere? Verg. in Thyr.

Qui Baniū non odit, amet tua carmina Meui,

Atq; idem iungat uulpes, & mulgeat hircos.

Nocte lucidus, interdiu inutilis.

In nocte lucidus, die uel luce inutilis. De præposteris, q̄ sapiūt, ubi nihil est opus: cū opus est, ibi dormiunt.

Aristo.
mora. 7.

Cum aqua fauces stranguiet.

ὄτου δ' ὕδωρ ἢ φάσγυγα πνίγει, τί δὲ ἔτι πίνειν
Id est, Cum aqua fauces strangulet, quid iam opus est bibere? Quadrat in eos, qui in absurdissima sententia pertinaciter manent, uel manifesta negantes, quibus cum frustra disceptes.

Tuum tibi narro somnium.

Τὸ σὸμνόνός σοι δῖνγούμου.

Id est, Tuum somnium tibi narro. Id est narro tibi, quod ipse me rectius nosti.

Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri. Horatius in epistol.

Dicendus est in eos, qui ad insaniā usque impudentes non uerentur & confessa negare, & manifesto falsa pro certis affirmare. Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri. Nimirum inter sanos conuenit & nucem corticem habere durum, & baccam oleæ, lapillum intus durum. Proinde ludit operam, quisquis cum id genus hominibus disceptat, qui dicunt lucem te nebras, & tenebras lucem.

Iuppiter

A B S V R D A

Iuppiter orbis. *zēus ἄρον* ☉.

Id est, Iuppiter orbis. Vbi quis palam falsa asseuerat. Cōstat enim Ioui quamplurimos esse liberos, utpote Deo longe mulierosissimo, salacissimoq; qui nō unū tantum corporis parte gignat, sed e sœmore Bacchū, & e cerebro Palladem produxerit.

Suidas.

Η ψευδὴ οὐ πιστεύει. i. Balla non credit.

Vbi quis sua mala conatur dissimulare, quæ præ se fert etiā cū dissimulat. Veluti si quis neget se blesum esse: idq; ipsum non possit nisi blese dicere.

Iugulare mortuos.

Laertius.

Pro eo quod est insectari defunctos, & pugnare cū eis, qui iā extincti sint. Translatū à bellis, in quibus ignauū, ac ridiculum sit, prostratos, atq; interfectos iugulare. Fiet lepidior metaphora, ut si quis dicat cū iugulare mortuos, qui librū impugnet, à nullo non dā natū, aut disputet aduersus sententiā, oīm suffragijs iam olim reiectam, aut si quis uituperet rem, omnibus per se detestatam. Aristoph. scripsit τὸς τεθνηκότας ἀποκτείνειν, Id est, Defunctos occidere.

Mortuum unguento perungis.

Νεκρὸν ἀνέρις.

Id est, Mortuū unguento perungis, De sumptu superuacaneo, siue cū sero quid adhibetur. Moris erat apud priscos, maxime Aegyptios defunctorum cadauera, ne putrescerent, unguētis perungere. Qui mos & his temporibus apud Principes, sicut alia pleraq; gentiliū, magno stultitiæ argumento durant.

Cato.

Ad consiliū ne accesseris, antequā voceris.

Hec sententiā Catonis, teste Plutarcho prouerbia-
lis fuisse uidetur, cuius hæc sunt uerba. Ridiculus igitur (inquit) & prouerbio obnoxius Menelaus, siquidē
consultor

consultor factus est, non accersitus.

Aduersus solem ne loquitor.

πρὸς τὸν ἥλιον πετραμμῶν μὴ λαλῆν.

Id est, Aduersus solem ne loquitor, hoc est, manifestis ne repugnes.

Nec aures habeo, nec tango.

Hierony.

Nec aures habere, nec tactū, prouerbio dicebatur, cui in manifestis ab omnibus reclamabatur. Potest uideri sumptum ex Aristophanis Thesmophoriazusi, μὴ τ' ἀκούω, μὴ τ' ὄρω .i. neq; audio, neq; uideo.

Syncerum vas incrustare.

Horatius

Horatius Satyra. 3. At nos uirtutes ipsas inuertimus, atque Syncerū uas cupimus incrustare, Hoc est, que per se recta sunt, ea nominibus alienis impositis deprauamus. atq; obtegimus.

Iuxta fluuium, puteum fodit.

παρα ποταμὸν φρέαξ ὀρύττει.

Id est, Ad flumen puteum fodit. De stultam ex inane sumente operam. Finitimum illi, In syluam importat ligna.

Per parietem loqui.

Ouidius.

Qui ridicule quid facit, siue quod obstante pariete neuter alterum audit.

Priusquam assa sit farina.

Eustaci.

πρὶν ὀπτῆσαι ἄλδουρα,

Id est, Priusquam coxeris farinam subaudiendum inspergis, aut simile quippiā, Eustaci⁹ in Odyssee refert utruq;: tū hoc, tū illud proximū. Solitum autē est assis carnibus apud quosdam inspergere farinam.

Priusquam maëtaris excorias.

Tullius.

Dicendū ubi quid praposterè fieri uidetur. Finitimum illi quod alibi retulimus, actū agere. Nā adagiū

A B S V R D A.

M. Tul. putat ad consilij præposteri significationem pertinere. Sic enim in Dialogo de amicitia. Præpostere enim utimur consilijs, & acta agimus.

Hier. ad= Prius antidotum quam venenum.

uer. Ruf. Conueniet uti, quoties aliquis se purgat, antequam accusetur. Antidotus enim aduersus uenena datur. Hanc nemo sumit, nisi gustato ueneno.

Zenodot⁹ Capra nondum peperit, hœdus autem ludit in tectis.

Αἴξ οὐπω τέτοκεν, ἑριφῶ Δεπὶ δώματι
τα παίξει.

Id est, Nondū enixa capra, at iā ludit in ædibus hœdus. Qui gloriatur iā affecutos sese, cuius ne fundamēta sunt quidē iacta. Qui postrema, perfectāq; iā aggrediuntur, præteritis ijs, quæ præcessisse oportuit.

Prouer. 11 Anulus aureus in naribus suis.

Vbi res quippiam per se præclara illic adhibetur, ubi minime addecet. Vt si stulto contingant opes, fatuæ forma, genus ignauo, eloquentia uiro improbo, magi stratus imperito.

Marcia l. In mari aquam quæris.

Εν θαλάσῃ ζητῆς ὕδωρ.

Id est, In mari quæris aquam. Si quis in moribus sceleratissimi hominis, unum aut alterum admissum uestiget, cum tota uita sit contaminata.

Socrates. Umbra suam metuere.

Τὸ αὐτὸ σκιάμ φοβῆσται.

Id est, Suā ipsius umbrā metuere. Dicuntur qui periculose trepidant, ubi nihil omnino sit periculi.

Quidius.³ Furari litoris harenas.

Litoris harenas furari dicitur, qui rem ab omnibus neglectam, & incustoditam tollit.

Canem

Canem excoriatam excoriare.

Καὶ αὖ δ' ἐξ ἑμ' ἀποαρμύλλω.

Aristo-
phanes.

Id est, Canem excoriare excoriatam. Suidas ait dici solere de ijs, qui iterū ea patiuntur, quibus aliqñ fuerūt afflicti. Aut in eos dicitur, q̄ frustra sumūt operā.

Nudo vestimenta detrahere.

Plautus.

Pro eo quod est, ab eo sperare emolumentum, cui ne sit quidem quod auferri queat.

Nudo mandas excubias.

Zenodotus.

Γυμνῶς φυλακῶν ἐπιτάτῃς.

Id est, Nudo custodiam mandas. Quoties negotij quippiā mandatur ei, cui deest præstandi facultas, ob eundem̄ provincie propter inopiā neutiq̄ idoneus est.

Caput artis est, decere quod facias.

Quintilia.

Id usurpare licebit, non solū ubi quod fiet parū decore, ueluti si cantillet, aut luserit senex, si præcat & obiurget iuuenis, uerum etiā cum negabimus quibuslibet quiduis esse decorum.

Gallos quid execas. γάλλους τὶ τέμνεις.

Id est, Gallos quid execas? Quid actum agis? Nam Galli Cybelis sacerdotes, sua sponte sunt exectis testibus. Quid spoliās nudum? Cur affligis afflictū? Cur senile corpus ieiunij attenuas? Quemadmodum illa. Latere lauas. Actum agis.

In aere piscari. Venari in mari.

Plautus.

Quadrabunt simpliciter in eos, qui frustra moliuntur. Vt si quis in magistratibus uitam tranquillam, in uoluptatibus beatam, in opibus felicem querat.

Piscem natare doces.

Ἰχθῶν νήχεσθαι διδάσκεις.

Diogenes.

Id est, Piscem natare doces. Perinde est ac si dicas, doctum doces.

A B S V R D A.

- Suidas.** Lupi alas quæris. Λύκος πτερόα ζητῶς.
 Id est, Lupi alas queris. De ijs qui querunt ea, quæ
 nusquam sunt.
- Plutarch.** Boue uenari leporem.
 τῷ βωί τὸ μ λογιῶ κωκχετῆρ.
 Id est, Boue leporē uenari. Dicuntur qui rem absur-
 dam, stultam ac præposterā aggrediuntur. Veluti si
 quis in curia Romana, citra pecuniam, ambiat episco-
 pi dignitatem.
- Plutarch.** Serenitati nubem inducit.
 εὐδία γὰρ ἐπαγενέφθ.
 Id est, Serenitati nubem inducit. De eo qui inter po-
 cula ludosq; uirulentū aliquid admiscet, quod offusca-
 ta hilaritate frontē corruget, superciliaq; contrahat:
- Horatius** Dum genua virent,
 Studendum bonis litteris, dum adhuc uiget ingenio.
 Hora. Dumq; uirent genua, & decet, obducta sol-
 uatur fronte senectus.
- Theocri-
 tus.** Ceruus canes trahit.
 τοὺς κῶνὰ δ' ἔλαφθ ἔλαψ.
 Id est, Canes ceruus trahit. Inter adagia quibus
 præposterum quippiam significamus adnumerandū.
 Præposterum enim est ut ceruus uenetur canes.
- Plutarch.** Aquam igni miscere.
 πῦρ ὕδαλι μίγνῳαι.
 .i. Ignē aque miscere. Est cōtra rerū naturā agere.
- Plutarch.** Faber cum sis.
 τέκτωρ γὰρ ὦμ, οὐκ ἔπραττες ξυλθεγικά.
 Id est, Faber cum sis, opera haud facis fabrilia. Cō-
 gruet in eum, qui tentat ad que non est idoneus, ut si
 rethoricetur schotista.
- Lucianus** Elephantum ex musca facis,

Ελέφαντα ἐκ μύου πτεῖς.

Id est, Elephantū ex musca facis. Id est res exiguas,
uerbis multis attollis atq; amplificas.

Ebur atramento candefacere.

Plautus.

Est genuinae formae, cultū atq; ornatū externū inducere, quo decus illud natium obscuratur magis, quam illustretur.

Exacta via viaticum querere.

Seneca.

Quadrat in senes auaros, laborat enim etas ea ple-
tūq; hoc uitio, ut quo minus superest uitae, hoc magis
sit de uictu sollicita.

Qui sese non habet samū habere postulat. Plutarch.

ὅς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει, ἀμὸρ δέλει.

Id est, Qui sese non habet, Samū cupit. Natū est ex
historia quapiam, cuius meminit Plutarchus. Atheniē
ses urbe uictori tradita, postularūt, ut Samum dūta-
xat sibi relinqueret, atq; is respondit ad hunc modū.
Cum uestri fueritis, tum alios habere postulate.

Leonis exuuium super crocoton.

Aristo-
phanes.

Λεοντὴ ἐπὶ κροκωτῶ.

Id est, Leonis exuuiū super crocoton. Cū duo quapīa
copulatur, quorū alterū cū altero nequaquā cōgruit.
Apposite dicitur ī monachos aut scholasticos, q̄ foris
insignia sui instituti portāt, interi⁹ militarē imitātes
cultū, aut qu uultu tetrico, moribus sunt effemīnatis.

Liuius.

Cantherium in fossa.

Hoc licebit uti, quoties quis ad id negotij trahitur,
in quo nequaquam ualeat. Pugnatur enim cum eo, quod
alibi dicemus. Equum in planitiem. Etenim quemad-
modum plurimum ualeat equus in planitie, ita minime
ualeat in fossa.

Caligare in sole,

Quintilia.

A B S U R D A.

Pro eo quod est, in re clarissima cecutire, idq; solet accidere uitiosis oculis, qui nihil uidēt in luce quā maxime perspicua. Non inuenuste torquebitur in istos, qui uelut obscurū causantur, quicquid eruditū fuerit. Quibus tenebricosa est uel Ciceronis oratio. Noctem enim in oculis circumferunt. Quemadmodū apud Senecam Portius dicebat quendā spinas in pedibus habere, cum se per spinas ingredi quereretur. At pedes (inquit) tui spinas habent, non locus. Itidē isti noctem, qua se predicant offendi in bonis autoribus, in oculis secum adferunt, non in libris reperiunt.

Te ipsum non alens, canes alis.

Αὐτὸν οὐ τρέφωρ κῶαε τρέφεις.

Id est, Cū te ipsum non alis, canes alis. Breuiter cōueniet in oēs, qui que ad uoluptatē aut splēdorē pertinent, curāt, neglectis his que magis sunt necessaria.

Ouidius.

Mari e fossa aquam.

Subaudiendū infundis. Idem, In syluis uehere ligna.

Mus nō ingrediens antrum cucurbitam ferebat.

Μῦς εἰς τρώγλῳ οὐ χωρῶρ κολοκῶτῳ ἔφερε.

Id est, Mus non potens subire antrū, gestabat cucurbitam. In eum congruit, qui cum ipse sibi consulere nō possit, alijs conatur opitulari.

Zenodot.

Ad mensuram aquam bibunt, citra mensuram offam comedentes,

Μέτρῳ μῦδ' ὕδωρ πίνοντες, ἀμετρῆν δ' ἀλάζων ἔδοντες

Id est, Ad mensuram bibentes aquam, citra mensuram offam edentes. Vnde poterit accommodari uel in eos, qui ex summis delitijs, opibusq; rediguntur ad extremā inopiā, uel in eos q; præpostere sunt sordidi, parcissimi in reb⁹ minutissimis, in magnis negligētes.

Aliorum

Aliotū medicus, ipse hulceribus scates. Plutarch.

Αλλωμ'ιατρὸς αὐτὸς ἔλκεσι βεβύωμ.

Id est, Alijs medicus, at ipse hulceribus scatens.
In eos torquendus est, qui errata castigat, incessumq;
aliena, intercutibus uitijs ipsi madentes. Illud uulgo
tritisimum. Medice, tibi medicus esto.

Anus Eriphus.

Zenodot.

Ἔραυς Ἐριφῶ.

Id est, Anus hædus. Apollodorus apud Zenodotū
ait. Anū quandum fuisse, quæ uulgo dicta sit Eriphia,
quod in uirgitate consenuisset perinde, quasi eadē
anus esset per ætatē: & puella, quod adhuc innupta.
Proinde in mulierē ueneficā & fascinatricē quadrare
uidetur. Quod genus apud Horatiū Canidia.

Anus saltat. Ἔραυ'ς χορεύει.

Id est, Anus saltat. In eū conuenit qui indecore qui
piam facit. Veluti si senex ludat nucibus. &c.

Anus cothonizat. Ἔραυ'ς κοθωνίζομενοι.

Id est, Anus cothonizantes. Dicitur de uetulis inde
core lasciuiantibus. Cothon graece temulentia signifi
cat. Inde fictum uerbum cothonisin.

In toga saltantis personam inducere.

Marcia.

Est quippiā facere neutiq; decorū, ueluti si senex aut
Theologus ineptiat. Aut si qs serijs misceat ludicra.

Camelus saltat.

Hierony.

Veluti si quis natura seuerus ac tetricus, affectet
elegans ac festiuus uideri, nature uim faciens. Diuus
Hierony. in Heluidiū. Risimus (inquit) in te prouer
bium: Camelum uidimus saltantem.

Lucernam adhibes in meridie.

Diog. L4.

Λύχνου εἰς μεσημβρία ἄωταις.

Id est, Lucernā accendis in meridie. i. facis quippiā

B. 4.

non suo

A B S V R D A.

non suo tēpore. Aut explicas quæ per se sunt clarissima. Nam uideri potest à ridiculo Diogenis factio, qui adhibita interdum lucerna, rogatusque quid nā sibi uellet, respondit, Hominem quero.

Plutarch. Clauī findere ligna. & securi fores aperire.
τῆ κλειδί τὰ ξύλα σχίζειν τῆ δὲ ἀξίην τῶ
θυροῦ ἀνοίγειν περὶ αἴας.

Id est, Clauī ligna findere, securi uero fores aperire conaris. Veluti si quis liberos metu studeat emēdare, seruos beneficijs sibi adiungere. Aut si quis apud imperitos philosophicis rationibus agat, apud eruditos clamore & improbitate uincere conetur.

Canī das paleas, asino ossa.

κυνὶ δίδως ἄχνηα, ὄνῳ δὲ οσέα.

Id est, Canī das paleas, asino uero ossa. Veluti si quis indocto munus mittat literarium, erudito flosculos, aut gladium, balthœumue.

Suidas.

Vulpes bouē agit. Αλώπειν τὸ μὲν βῶν ἐλάσσει.

Id est, Vulpes bouem agit, Cū res absurde geritur. Nihil enim uulpi cū agricolatione. Veluti si quis Poēta de rebus sacris concionetur. Licebit & ad eū torqueri qui non ex animo, sed alio spectās fingit se quipiam uelle facere.

Ante barbā doces senes.

Cum imberbis maiorē natu doces. Odi puerulos præcoci sapientia.

Dasytus carnes desiderat.

Δασύτης κρεῶν ἐπιθυμῶ.

Id est, Dasytus carnes desiderat. Dicitur in eos qui ea requirunt ab alijs, quæ ipsis affatim sunt domi. Dasytus de genere leporum est, dictus est autem à pedibus hirsutis ac uillosis.

Tute

Tute lepus es, & pulpamentum quæris. Terētius.

Donatus exponit proverbum hoc in molles conuenire. Propterea q̄ lepus à posteriore parte, hoc est, à lumbis & clunibus pulpamentum de se præbeat, caq̄ corporis parte lautissimus sit.

Sydetæ coelo addere.

Ouidius.

Pro eo qd̄ est, adiungere, q̄bus ipsis summa est copia.

Culicem colant.

Matth. 23

Ceterū ex Evangelicis adagijs illud nō posū prætermittere, qd̄ in supersticiosos quosdā et præpostere meticulosos dictū est à præceptore nostro Iesu, q̄ uel ignorātes uel dissimulantes, quibus in rebus sita sit uera Christianaq̄ pietas: in nugis sibi nunc placent nūc trepidant, in maximis securi.

Smaragdus in luce obscurus.

Ἀγίγνωτος σμάραγδος, ἔνι Μὲ τῶν φάφ σκοτίνων

Id est, Insignis smaragdus in luce quidem obscurus.

In eos dici solitū qui præpostere ibi semet occultarēt, ubi maxime cōueniebat edere uirtutis specimen.

ACCESSIO PVSILLA, ant nimia.

Holerum appositiones.

Diogenianus.

Αἱ τῶν λαχάνων προσθήκαι.

Id est, Holerum additamenta. De re nullius momenti. Sumptū uidetur uel ab holeribus apposis in mensa, nili nimirum cibo. Autor Diogenianus.

Gleba aruum. Βῶλον ἄρσρα.

Id est, Gleba aruum. Vbi quis exigua maximis apponit, credens sese non nihil iuuare. Adfert enī nihil momenti, si gleba aruo adiungatur.

B. 5. Gutta

AD REM PERTINENTIA.

Gutta vini.

Cum paululo boni nimia mali uis admiscetur. Diluitur enim & euanescit si paucillum uini plurima corrumperet aqua.

Lucianus. Ne maior Thylaco accessio.

Hoc uti licebit prouerbio, cū digressio longior est, q̄ ipsa res. Translatū est à mulionibus, qui præter legitimum onus uascula quædā superimponunt. Thylacus enim culeus est siue mantica parata gestandis oneribus. Ergo cum digressio longior est, quam res ipsa, uti licebit hoc prouerbio.

AD REM PERTINENTIA.

Plutarch. Nunc in regionem ueni.

Νῦν εἰς χώραν ἤλθομ.

Id est, Nunc in regionem uenisti. Ab ijs dicitari solitum, qui tandem sua sponte illuc, quo oportuit perueniunt, cum diu non quierint.

Aristophanes. Ipsum ostij limen tetigisti.

Αὐτὸν κέρρακος ἢ βοτῆρα πρὸ θυραίας.

Id est, ipsum attigisti limen ostij pede. Dicitur solitū, quoties ad rem ipsam peruenitur.

Plautus. Rem acu tetigisti.

Pro eo quod est, Rem ipsam diuinasti, nihil aberrās. Igitur acu tangere, perinde est, quasi dicas, ipsissimū punctum attingere.

Homerus Aedibus in nostris, quæ praua, aut recta geruntur. Οὐ τοὶ γὰρ μεγάροισι κακῶν ἢ ἀγαθῶν τε τέτυκται.

Quo uersu monemur, ut ea potissimum, quæ ad nos ipsos pertinent, curemus, externa atq; aliena ne inquiramus. Vel si magis officij sui putat esse, ut in Geometria, Δια

trie, Dialecticæ, Musicæq; studio uersari uideatur, q̄
ut inquirat, cupiatq; cognoscere. Aedibus in proprijs
que praua aut recta gerantur. Plutar. definit Curiositatem,
studium aliena mala cognoscere. Atq; hoim id
genus Lamijs similes ait, que domi reconditos oculos
habent, foras egressura reponunt.

Ipsi curandū. ΑΥΤῶ ΜΕΛΙΤΕΟΜ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ οἴκῳ Aristop.

Id est, Ipsi curandū est, sed in domum. Natum autē
ab aedibus quibusdā maximis, que locabantur cōducere
uolentibus. Græci scriptores in eos, q̄ rebus alienis li-
berius utuntur, ut solent, q̄ in conducto habitant.

Omissis nugis, rem experiamur.

Qui conuitijs omāsis, iubebit ipsa re periculū, fieri,
uter uincat, aut uincatur.

Pedem conferre.

Tullius.

Vbi propius acceditur ad rem. Autor Cicero.

ADVLATIO.

In ostio formosus. Εἰς θύρας κάλῳ.

Aristop.

Id est, In ostio formosus. De ijs qui adamantur, uul-
goq; gratiosi habentur. Sumptum a ueterum consue-
tudinē, qui formosorum, aut amasiotū noia, arborib⁹,
folijs, ac parietibus inscribebant. ὁ δ' εἶνα καλὸς.

Pindarus.

Python formosus. Πύθων καλὸς.

Id est, Python formosus. Python pro similiolo ponitur
aiāli. Cōueniet, ubi quis p̄ adulationē falso laudatur.

Refutantis laudem immodicam.

Homerus

Plutarchus in commentario, monet ut hoc Homeri-
cum carmen semper habeamus in promptu, tanquam
pharmacum aduersus uenenū adulationis. Nullū ego
sum numen, quid me immortalibus æquas? Aut ubi q̄s
nos magnificentius, quā pro merito laudat.

Haud qua

A D V L A T I O .¹

Aristote. Haud quaquam difficile Athenienses
Athenis laudare.

Quemadmodum enim dixit Socrates, οὐ χαλεπὸν ἀδύνατον ἐστὶν ἀδύνατον ἐπιπνεῖν. Id est, Haud difficile est Athenienses Athenis laudare. Dicitur est autem propter encomia, orationesq; panegyricas, quae Athenis ex more exhibebantur ijs, qui fortiter oppertissent in bello: in quibus quia plurima dicebantur in laudem populi Atheniensis, pronis auribus audiebantur, propterea quod suis quisq; laudibus fauet.

Horatius Cura esse quod audis.

Conuenit in diuites, qui ita demum felices fuerint, si id studeant esse quod audiunt ab adulatoribus. *Carmen Hora.* Tu recte uiuis, si curas esse quod audis.

Aristophanes.

Ficum cupit. ΣΥΚΟΝ ΑΙΤΕΙ.

Id est, Ficum petit. In eum dicebatur, qui comoditate alicuius gratia blandiebatur. Athenienses agricolis blandiri solebant, ut ab illis ficos praecoquos acciperent.

De fera comedisti. ΑΓΕΙΣ ΒΕΒΡΩΚΕΣ.

Id est, De fera comedisti. Dicebatur olim oscitanti. Nam uulgo creditum, carnem ferinam comestam, crebras oscitationes excitare. Venustius erit, si comode transferatur ad supinos, oscitabundos, et negligentes.

Fabius.

Demulcere caput,

Pro blandiri, sumptum ab adulantium gestu. *Hiero ad Augustin.* Praetermitto salutationis officia, quibus meum demulces caput.

Blandius alloqui.

In eum, qui blandius et honorificentius compellat aliquem gentilitijs etiam praenominibus additis. ut M. T. Cice.

Aristop.

Cauda blandiri. ΚΕΡΚΩ ΣΑΙΝΑΡ . i.

Cauda blandiri, dicuntur, quae spe comodi, cuiuspiam adulatur. Praestat

Præstat habere acerbos.

Tullius.

M. Tullius in dialogo de amicitia. Scitum est enim illud prouerbiū Catonis. Multo melius de quibusdā acerbos inimicos mereri, quā eos amicos qui dulces uideantur. Equidē ut præclarā esse sententiā fatror, ita prouerbiū esse negaueri. Tamē asscribendū putauimus, ne q̄s indiligentia prætermissum existimaret.

Benignior pellace vulpe.

ὦ πλεῖον ἰλαωε ἀμιύλης ἀλώπεκος.

Id est, Pellace quanto est blandior uulpecula. De eo, qui commodi sui causa, simulat beneuolentiam.

Letale mulsum. θανάσιμον μελίκεστον. Diogenes

Id est, Letale mulsum. Breuiter quicquid ita iucundum est, ut idem sit perniciosum. Legimus & mellitum uenenum apud Plinium.

χρησόλογος. Christologus.

Paulus

Christologi dicebantur, qui probe loquuntur, & im Apostolus probe faciunt. Paulus in epistola ad Roma. huiusmodi blandiloquentiam χρῆσιλογίαν uocat.

Io pæan. Atheneus sic citat, ἰν ᾧ αἰὼν.

Horatius

Acclamatio prouerbialis, qua consueuimus uti, re gnauiter & feliciter peracta. Cui non dissimile uidentur illud Homericū: Μαεθε uirtute. Latini uidentur e in o commutasse, quia Ouid. de arte amandi.

Dicite Io pæan, & Io bis dicite pæan.

Decidit in casses præda petita meos.

Et in triūphis acclamabatur: Io triūphe. Hora. i Odis.

Non semel dicemus Io triumphæ.

Polycrates matrem pascit.

Zenodotus

Πολυκράτης μητέρα νέμει.

Id est, Polycrates matrem pascit. Hoc adagium ex historia petunt, narrantes Polycratem Samiorum tyrannum

A D V L A T I O.

vannum, matres militū, qui in bello interiſſent, recensuiſſe, caſq; locupletioribus ciuibus nutriendas tradidiſſe. Ego puto non incommode poſſe uſurpari, quoties aliquis in commendandis amicis eſt benignior, officioſiorq;. Aut ubi quis alieno ſumptu de quopiā benemereri ſtudet, ita ut alijs nummos impendentibus, ipſe præter officioſa quedā uerba nihil inſumat. Qui mos quoque hodie principibus manet. Si quidem miſtros, annis iam ad aulicum uſum inutiles, monaſterijs, aut ciuium ditioribus alendos mandant.

Ipſe ſemet canit. Αὐτὸς αὐτὸν ἀυλάει.

Id eſt, Ipſe ſuimet tibicen eſt, hoc eſt, ipſe cuiuſmodi ſit, factis ipſis declarat. Adagiū in utramlibet partem poterit applicari, bonam uel malam.

Aeſopus.

Magis ipſe Phryx. μάλλον ὁ φρυξ.

Id eſt, Magis ipſe Phryx. Equidem coniſicio dictatum, quoties ea magis probarentur, non quæ ueriora ſint, ſed quæ adulantius dicta. Narrant Croeſum Lyſodorum regem aliquando percunctatum ſeptem illos ſapientes, cui nam primum felicitatis titulum tribuerent. At cum uarie reſponderetur, alijs dicentibus, feras indomitas ſibi uideri feliciffimas: quod pro turpanda libertate mortem oppeterent, alijs ciconias quod citra legem, ſuapte natura ius, piūmq; ſeruarent.

Solone uero negante, quenquam appellandum felicem, priuſquam ex uita deceſſerit, aſſiſtens Phrygius ille fabulator Aeſopus, Tanto (inquit) rex cæteros antecellit, quanto mare præſtat fluuijs. Id ubi rex auდიſſet, reſpondiſſe fertur. Magis ipſe Phryx. Vnde cum quis aperte nobis adulatur, ſuccinere licebit: Magis ipſe Phryx.

Plato.

Pulchre dixti. Belle narras.

καλῶς

καλῶς ἐλεῖαθ.

Huc pertinere uidetur ironia illa prouerbiales, pas-
sim in comæ dijs obuia, Dixti pulchre, Belle narra.
De re dictu uehementer absurda. Pla. in Euthyd.

Climacides. κλιμακίδες.

Plutarch.

Id est, Scalulae. Per iocū uocari poterunt, qui se di-
uitibus ad quiduis obsequij submitunt, etiā si sordidis-
simum sit. Sic autē uulgato cōuitio sunt appellatae mu-
lierculae quaedā Cypriae, adulatrices apud Syros, q̄ re-
gū uxoribus submitterēt sese, ut p̄ eas seu p̄ scalas cur-
rū conscenderent. Plu. in li. de discernēdo adu. ab ami.

Glossogastores.

Qui linguam habent uenalem, ea loquentes, quae uena-
tri conducunt, Comitorum silibus taxati sunt, dictiq̄
γλωσσόγαστρος, uoce ridiculè ex lingua et uentre
composita.

AEQVANIMITAS.

In re mala, animo si bono utare, adiuuat Plautus.
Fortiter ferendo uincitur malū, qđ euitari nō potest.

Magistratum gerens, audi & iuste & in- Solon.
iuste. Αεχῶν ἄκτε κ̄ δ̄ ἰκαίως κ̄ ἀδ̄ ἰκωθ.

Id est, Princeps iniqua et aequa pariter audias. Sum-
ptum aiunt ex Solonis elegijs. Admonet, ut qui in tra-
ctandis Reip. muneribus uersatur, patientissimis sit au-
ribus, aequoq̄; aīo, et bene et male audire consuescat,
neq̄; facile populi uel laudibus uel cōuitijs a recto di-
moueat. Neq̄; uero mirū aut magnū, si principes p̄-
mittant, populo quae uelint dicere, cū ipsis liberum sit
quae uelint facere. Praeterea de principū factis, uulgus
uarie pronūtiare cōsuevit, qđ alius probat, alius dānat.

Maiore

AE Q V A L I T A S.

Maiores autē aīo oportet esse principē, q̄ ut hmōi cō-
ptandas, aut obseruandas existimet.

Iuuenalis. Iactare iugum.

Est incommode ferre seruitutis necessitatē. Trās-
latum à bubus, nondum assuetis iugo. Iuuenalis:

Nec iactare iugum, uita didicere magistra.

Simile illi: Contra stimulum calcitrare.

Plutarch. Ad finem ubi perueneris, ne velis reuerti:

Μὴ ἐπιστρέφῃς ἐπὶ τοὺς ὄρους ἐλθόντα.

Id est, Ne reflectas, ubi ad terminos perueneris. Eius-
dem uita aequo animo feras. ne dixeris illud Verg.

O nūhi præteritos referat si Iuppiter annos.

AE Q V A L I T A S.

Aequa concertatio.

Cum significabimus duos ex aequo paratos ad disce-
ptandum, rixamue.

Plinius. Pari iugo.

Pro eo quod est, pari studio, pariq; conatu. Hic ad
Augusti. Romæ dicuntur esse quàm plurimi, qui possunt
sint & audeant tecū congregari, & in disputatione sans-
ctarum scripturarum, iugum ex aequo ducere.

Pertinax contentio.

Quoties ostendimus obstinatam ac muliebrem aequas-
lium inter ipsos contentionem, cum neuter altero nulli
inferior uideri.

ALIA ALIIS PLACENT.

Strabo.

Felix Corinthus, at ego sum Teneates.

Εὐδ' αὖ μοι γὰρ κόρινθος, ἐγὼ δ' εἶμι Τενεάτης.

Id est, Fortunata Corinthus, at ipse sim Teneates.
Tenea, hicus quidam haud præcul à Corintho nemoro-
sus &

sus & amœnus. Porro Corinthiorũ opulẽtia insignis fuit. Tempestiuũ fuerit hoc uti, quoties in contẽtione duorũ, nõ inficiabimur alterũ per se præstantius, uerũ alterum magis arridere placereq; animo nostro.

Quot homines, tot sententiæ.

Terẽtius,

Idem Suus cuiq; mos est. Persius. Mille hoĩm species, & rerum discolor usus. Velle suum cuiq; est, nec uoto uiuitur uno. Hora. addit allegoriam:

*Tres mihi conuiuæ prope dissentire uidentur,
Poscentes uario multum diuersa palato.*

Huc alluisse uidetur et diuus Paulus Apost. cũ ad monet, ut ad præcludendã æmulationem, sinamus unum=

quenque in suo sensu abundare. Homerus:

Nanq; alijs aliæ res arridemq;, placemq;.

Suum cuique pulchrum.

*In eos, qui sua qualiacunq; sunt, tamen studio magis quam iudicio placent. Est autẽ a cõi mortaliũ ingenio sumpta, quibus usque adeo insita est illa *Ἐλαυτία*, id est, amor sui, ut neminem tam modestum, tam ætenuum, tam oculatũ inuenias, quin in proprijs æstimãdis quadã animi propensione corruptus, cæcutiat atq; halucinetur. Ecquẽ unquã uidimus i tã barbara natione natũ, cui sua patria non uel optima uideatur? Quæ gẽs tam effera, tam horrida lingua, quæ non alijs præ sua contemnat? Quæ tam serina corporis specie, quæ sibi non appareat formosissima? Aristoteles. 4. moralium. Suo quenq; artificem opere impense delectari, nõ aliter, quam rebus quibusdã ex sese prognatis. M. Tul. lib. 5. de si. Suo enĩ quisq; studio maxime ducitur. Horatius: Vel mala (inquit) delectent mea me. Indicat Hora. quod homines suis malis non solum doleant, uerum etiam delectentur. Plautus in Stich. Suus (inquit) rex*

ALIBI DIMINVTVM.

regine placet. Sua cuiq; sponsa sponso. Vergilius:
 Non sum adeo informis, nuper me in littore uidi,
 Cum placidum staret mare uentis &c.

ALIBI DIMINVTVM.
 alibi redditum.

Athene⁹. Claudus optime virum agit.

Αείσα χωλός οἶφεϊ.

Id est, Optime claudus uirum agit. Dicit solitum, ubi
 quispiam suam sortem uel parum egregiam anteponeit
 alienæ, tametsi præstantiori.

Vergilius Non omnia possumus omnes.

Home. Haud quaquam poteris sortirier omnia solus.

Namq; alijs diui bello pollere dederunt.

Huic saltandi artem, uoce huic, citharæq; canendi.

Rursum alij in se uit sagax in pectora magnus

Iuppiter ingenium, at multis est utilis ille.

Hesiodus Facta iuuenim, consilia mediocrium, vo

ta senum. Εργά νεῶν, βουλαὶ δὲ μέσων,

εὐχαὶ δὲ γερόντων.

Id est, Vota senum, consulta uirorum, & facta iu-
 uentæ. Nam uiribus ea ætas præpollet. In consiliū as-
 sciscendos mediocris ætatis uiros, propterea quod in
 his nōnihil detricto uiriū uigore, ualet tamen usu rerū
 aucta prudentia. Senes utpote religiosi, solent à supe-
 ris optima precari.

Quod alibi diminutum, exæquatur alibi

In eū, in quo desyderatur uirtutis aliquid, sed cuius
 iacturam alia quapiā dote cōpenset. Veluti si quē intel-
 ligi uelimus parum eloquentē, sed admirabili tamen iu-
 dicio, aut q̄ sit indoctus quidē, sed bene nūmatus. Aut
 qui ore deformis quidē est, sed pedibus tamen acer. -

Semper

Semper seni iuenculam subijce.

Diogenia
nus.

Αἰὶ γέγοντι νέω ἐπιβάλλει χόλω.

Id est, Semper puellam uirginem subijce seni. Admonens, ut prouectioris ætatis uiri, puellam ducant magis, quàm anum, ne si frigens accesserit frigori, languente uenere, steriles existant nuptiæ. Quanquàm non inepte trahetur ad alios item usus, quoties significabimus ita rerum coniunctionem temperandam, ut quod alibi diminutum sit, aliunde suppleatur. Videlicet ut seni cõuictor ad datur iuuenis, quo senilis ætatis tristitiã, huius hilaritas moderetur: rursus iuuentutis exultantiã, senilis seueritas temperet. Item ut loquaculus adiungatur plus satis taciturno, audaculus timido, pauper diuiti.

Non omnis fert omnia tellus.

Vergilius

Prouerbiũ erit, si traducatur ad diuersas ingenij doctes. Theocritus. Illa quidẽ producit hyems, illa educat æstas, cũ significabimus aliud agendũ iuueni, aliud seni, alijs atq; alijs temporibus utendum.

ALIENA A RE.

Nihil ad uersum. οὐδὲν πρὸς ἔπινον.

Lucianus.

Id est, Nihil ad carmen. De ijs quæ longe discrepant ab ijs, quæ proposita sunt.

Nihil ad fides. οὐδὲν πρὸς τῆς χορδῆς.

Lucianus.

Id est, Nihil ad chordam. In eos, quorum uita uehementer est inæqualis, quorum uic mores ab oratione discident.

Nihil ad Bacchum. οὐδὲν πρὸς δ' ἰούσουρον.

Suidas.

Id est, Nihil ad Bacchum. Vbi quis ea rugatur, quæ ad rem presentem nihil attinent. Suidas refert Epigenem quendam Sicionium tragœdiam de Baccho conscripsisse, quæ cum indigna deo uideretur, quosdam e spectatoribus acclamasse, Nihil ad Bacchum.

C. 2. Mira de

ALIENA A RE.

Rodolph. Mira de lente.

Agricola Quoties res humilis & pusilla magnificis laudibus attolleretur. Opinor Græcis efferri hunc in modum:
 ὄψα πρὸς φακῆς.

Aristoph. Quid ad farinas. τί πρὸς τ' ἄλευρα.

Id est, Quid ad farinas. Id est, quid attinet ad parandas facultates. Id recte detorquebitur ad artes steriles, ut poeticon.

Alia Meneles, alia Porcellus loquitur.

Vbi quis multum uerborum effutit, quæ nihil ad rem pertineant.

Lucianus. Neq; cœlum neq; terram attingit.

οὔτε γῆς, οὔτε οὐρανοῦ ἀπῆται.

Id est, Neq; cœlum neq; terram attingit. De re uehementer absurda, atq; aliena. Quæq; nulla uicinitate pertineat ad id, de quo agitur.

Quid ad Mercurium.

τί πρὸς τὸν Ἑρμῆν.

Id est, Quid ad Mercurium. Id est, nihil ad rem. Nam Mercurius orationis est autor.

Ego tibi de alijs loquor, tu respondes de cepis.

Cum aliud respondetur, quàm rogaris. Vel contra cū inepte respondetur, inepte sciscitanti: confinia sunt inter sese cepe & allia.

Suidas. Falces postulabam. Ἄμωξ ἀπῆτουρ.

Id est, Falces postulabam. In eos qui respondent id quod ad rem non attinet. Videtur hinc natū (Falces petebam, at hi ligones denegant) quod agricolæ cuiquam à uicino falcem commodato petenti, negauerit ille sibi ligonem esse domi.

Extra chorum saltare. Ἐκτὸς χοροῦ ὄρχεσθαι

Id est,

Id est, Extra chorum saltare. Dicitur, qui dicit aut facit, à re quã proposuit, alienũ aliqd, eteni qui choros agunt, certis limitibus, certisq; numeris astricti mouentur, ut liberum sit quolibet euagari.

Ultra septa transilire.

Plato.

Υπὲρ τὰ ἑσκαμμυλῖα πηλῶν.

Id est, Septa transilire. Congruit in eos, qui à proposito digrediuntur.

Extra oleas fertur.

Ἐκτὸς τῶν ἑλασῶν φέρεται.

Id est, Extra oleas fertur. Vbi quis terminos præscriptos transgreditur. Stadia in quibus currendi certamina peragebantur, oleis p seriẽ positis, utrinq; cepeiebãtur, quas præterire non licebat. Proinde, q præterisset oleas, extra stadium currere uidebatur.

Incita equum iuxta nissam.

Gregori⁹

κέντα τὸν πῶλον πρὶ τῶν νόσων.

Nazan.

Id est, Stimula equũ iuxta lineã. Dicebatur ubi sermo loquentis aberraret ab eo, qd esset institutũ. Sumptum ab equestri cursu, q inter præscriptas metas ac lineas agebatur, quas transilire nefas erat.

Haud contra ostium. οὐ κατὰ θυρῶν.

Aristote.

Id est, Haud contra ianuam, pro eo quod est, nõ prope ad rem ἔρ apte, ad id de quo agitur.

Nihil ad rem.

In eum qui dixerit absurde quippiam, ἔρ alienum à re proposta.

Meos corymbos necto.

τοὺς ἐμούς κορυμβῶν πλέκω.

Id est, Meos necto circinnos. Vbi quis respondet quod nihil pertinet ad interrogata,

C. 3. Omissa

ALIENA A RE.

Suidas.

Omiffa hypera, pedem insequeris.

Αφεῖς τὴν ὑπέρω, ἢ πόδα δ'ἰώκει.

Id est, Omiffa hypera, pedem sectatur. Conuenit ubi quis omiffis his, quæ magis ad rem attinebant, leuicula quæpiã curat. Hyperæ nautici funes sunt, quibus autem narum cornua traducuntur. Pedem autem uocant imã clauis partem. Verum hyperarum maximus usus in nauigando est.

De curru delapsus. ΒΕΚΜΑΞΟΡΛΩΘ.

Id est, De curru delapsus. In hodiernum quoque, uulgo durat adagiũ, in eum, qui oblitus propositi, alio se transfert, aut qui in sententia labascit. Quemadmodum ab asino delapsus.

Seneca.

Me mortuo, terra misceatur incendio.

Eadẽ sententia hodie uulgo durat inter mortales, mihi inquit morienti, mundus uniuersus moritur: quæ significat nihil sua referre, qd posterus accidat, uel boni uel mali, cum ipsi tollantur è uita, nequaquam sensuri.

Plautus.

Mihi istic nec feritur, nec metitur.

Id est, Ista res nihil ad me pertinet, ut quæ neque meo fiunt periculo, neq; emolumento. Metaphora notissima est. Etenim qui sementem facit, is suo impendio suoq; periculo facit: qui metit, cõpendium accipit, & in tuto est.

Non luctu, sed remedio opus in malis.

In malis, non lamentis, sed auxilijs utendum. Ad id conueniet illud ex Iliados:

Quippe nihil miseri fletus, lamentaq; profunt.

Galenus.

Omni pedi eundem calceum inducere.

Loquitur de quibusdã medicis imperitis, q nō habita ratione morborũ, eadẽ remedia aduouēt oĩbus, cum diuersa mala, diuersam curationem desiderent.

ALIE

ALIENA CURANTIS.

Bellum Cononi curæ fuerit.

Πόλεμος κώνωνι μελίσει.

Id est, Curabit prælia Conon. Proinde cōueniet ad hunc modū respondere curanti negociū, quod ad se nihil attineat. Conon dux Atheniensium fuit multū in belli negocijs exercitatus, primum nauali prælio superatus, a Lyfandro Lacedæmoniorum duce, redintegratis copijs eundem terrestri prælio uicit, & Athenarū libertatem restituit.

In alieno choro pedem ponere.

Plutarch.

ἐν ἄλλοτρίῳ χορῶν πόδα τίθεισθαι.

Id est, In alieno choro pedem ponere. Est sese miscere negotijs alienis, & aliorū sibi uendicare partes.

Ne depugnes in alieno negotio.

Vbi significabimus nos nolle nosmet admiscere liti alienæ, quæ nihil ad nos pertineat, sed permissuros, ut ipsi inter sese suo decertent periculo.

Quæ supra nos, nihil ad nos.

Socrates.

τὰ ὑπὲρ ἡμῶν, οὐδὲν πρὸς ἡμῶν.

Id est, Quæ supra nos, nihil ad nos. Dictum Socraticum torqueri potest in illos, qui de negotijs principum, aut Theologiæ mysterijs temerè loquuntur.

Vertere licebit & in contrarium. Quæ infra nos, nihil ad nos.

Vtere curru, de asinis nihil laborans.

Quibus plastrum est domi, nihil necesse habent de portandis oneribus, asinos aliunde conducere.

Stultior Moricho. μωρότερος εἰ μоруχο.

Suidas.

Id est, Stultior es Morycho. Mihi uidetur peculiariter obnoxij adagiōi, q̄ domesticorū negotiorū negligētes,

C.4. foris

ALIIS SAPERE.

foris agunt aliena curantes. Suidas indicat huius nominis poetam quempiam fuisse tragicum, cuius uita non caruit luxus ac molliciei nota.

ALIIS SAPERE.

Aliis prospiciens, non sibi.

Si libebit in quempiam iocari, qui aliis sua mala prædixerit, suum ipsius malum non præuidens.

Terentius. Facile, cum ualemus, recta consilia ægrotis damus.

In admonendo sapimus omnes: uerum ubi peccamus ipsi, non uidemus propria. Omnes ægrotantibus recte præcipiunt quid fugiendum, quid agendum, & obiurgant nonnunquam, quod salutis causa non obtemperet bene monentibus. Ipsi posteaquã in morbum inciderrint, non succurrunt illa præclara monita, sed alijs itẽ monitoribus & obiurgatoribus est opus. Porro cupiditas omnis, animi morbus est, quo uelut excæcatus, aut non perspicit, aut si perspicit, sequi non potest ea, quæ sunt ad salutem necessaria.

Eustachi⁹ Quarta luna nati. ΕΡ ΤΕΤΡΑΔΙ ΓΕΓΕΝΝΗΘΩΑ.
Id est, Quarta luna nati. Dicuntur, qui parũ feliciter nati sunt. Propterea q̄ Hercules hac luna natus feratur, cuius ois uita uoluptatũ oim expers, ac laborũ plena fuit. Dicit potest & in eos, qui laboribus sibi nequitiam frugiferis fatigantur.

ALIENO PERICULO.

Apuleus. De alieno ludis corio.

Prouerbio dicuntur, qui securius agunt, sed alieno periculo, ut apud Plautum. De meo tergo degitur corium. i. res meo fit periculo.

Non est

Non est meum negotium, multum valeat, Diogenia

οὐκ ἔσ' ἐμὸν τὸ πρᾶγμα, πολλὰ χαίρω, nus.

Id est, Multum valeat, haud est meum negocium.

quoties negabimus nos laborare de te, quæ nihil ad nos pertineat.

Alienam metis messem.

Aristo-
phanes.

Ἀλλότριον ἄμας θέρος.

Id est, Alienam metis messem. Duplex est usus huius adagij, primum in hos, qui negotiū non suum parū diligenter curant. Fit aut̄ hominum more, ut in suo pte quisq; negotio, longe sit attentior, quàm in alieno. Po test & eo referri quod aliquoties fit, ut eiectis eis, qui sementē fecerunt, alij in eorum loco succedant, citraq; laborem, alienis fruantur sudoribus. Verg. idē serme:

En quis consequimur agros.

Innocuus alium aspiciā. meū habentē malū. Aristote.

Hoc est ex aliorū malis, ipse rebus meis consulā. Fel iciter sapit, qui alieno periculo sapit.

AMICITIA.

Amicitia stabiliū. Felicitas temperantium.

Aristot hanc sententiā uelut è medio sumptā refert.

Amicitiam esse stabiliū, & felicitatē eorū qui sua for te cōtenti sunt. Amicitia uirtute, non pecunijs aut for ma concilianda est. Etenim si rebus caducis reconcilie tur, caduca sit & ipsa necesse est. Nihil autem in re bus humanis stabile, præter unam uirtutem, quæ sola fortune ludibrijs obnoxia non est.

Ama tāquā osurus, oderis tāquā amaturus. Bias.

Δὲ εἰλφ' μ' ὡς πρὸς μισήσοντα, μισῆ μ' εἰ ὡς πρὸς εὐλίσοντα.

Id est, sic amandum tanquam sis osurus, sic oportet

C.5. odisse,

A M I C I T I A.

odisse, tanquã sis amaturus. Cic. Hoc quidẽ præceptũ, cuiuscunq; est ad tollendã amicitia ualeat. Illud potius præcipiendũ fuit, ut eã diligentiã adhiberemus in amicitijs parandis, ut nequãdo amare incœperimus eum, quẽ aliquando odisse possemus. Mimus ille Publianus. Ita amicũ habeas, posse ut fieri inimicũ putes. Seneca Ita crede amico, ne sit inimico opus.

Terẽtius. Amantium iræ.

τῶρ εὐτυχουὲ τῶρ ὀργαί.

Id est, Amantiũ iræ. Vbi, qui non ex animo indignatur inuicem, aut de iracundia neuitiquã duratura. Mimus. Discordia, sit carior concordia.

Porphiri. Mores amici noueris, non oderis.

Eum nos inter Græcã sententias repertũ restitui-
mus. Est enim huiusmodi, φίλος πρόως γίνωσκε,
μισήσῃς δὲ μί, Admonet in amicorũ moribus, quedã
uitia dissimulanda sic ut intelligantur quidã, sed tamẽ
tolerentur. Atq; id præcepti locũ habebit in leuioribus
moribus, nõ in his quæ ad famã pertinent amicorũ.

Hermola. Nouos parans amicos, ne obliuiscere ueterũ

νέες φίλους ποιῶν, λῶσε, τῶν παλαιῶν μὴ
ἐπιλανθάνῃς.

Id est, Nouos parans amicos, optimẽ, ueterum ne obliuiscere. Torqueri potest & admutata studia, ad quæ conuenit nonnunquam respicere, etiã posteaquam diuersa te addixeris disciplina.

Non potes Tethydem simul & Gala-
team amare.

Id est, Non potes idem diuersa sequi, uelut literas, & pecuniam, uoluptatem & gloriam, mundum & Christum. Nam Galatæa fluuius male conuenit cũ marinis fluctibus.

Vnus Deus & plures amici.

Εἷς θεὸς καὶ πολλοὶ φίλοι.

Id est, Vnus Deus, & plures amici: Prouerbiū monet, quam plurimos esse parandos amicos, quod hi secū dum Deū plurimum opitulari possint. Opinor à uulgo sumptū, non ex autoribus.

Hesiodus

Necq; nulli sis amicus, necq; multis.

Μὴ δὲ πολὺ ξείνονα μὴ δ' ἀξείνονα καλέεσθαι.

Id est, Nec multis, at nec nulli dicaris amicus. Citra ullius amici consuetudinē uiuere, ferimū, atq; iniucundū esse uidetur. Rursum nec uehemēter amare possimus simul multos, nec pluribus morem gerere.

Plutarch.

Ne cuius dexteram inieceris.

Μὴ παντὶ ἐμβάλλαιμ' ἐξ ἱατρῶν.

Id est, Ne cuius porrigas dexterā, hoc est. Ne temere quemlibet in familiaritatem admittas, sed deligas quem diligas.

Amicorum omnia communia.

Pythago.

Τὰ τῶν φίλων κοινὰ.

Id est, Amicorum communia omnia. Aulus Gellius testatur Pythagoram non solū huius sententiæ parentem fuisse, uerum etiam huiusmodi quandā uitæ, ac facultatū communionē induxisse, qualem Christus inter omnes Christianos esse uult. Nā quicumq; ab illo in cohortem illā disciplinarū recepti fuissent, quod quisq; pecuniæ familiæq; habebant in medium dabant. Quod re atq; uerbo Romano appellatur cœnobiū, nimirū à uitæ fortunarumq; societate.

Cicero.

De manu in manum.

Cicero. Totū deniq; hominē tibi trado de manu, ut aiūt, in manum tuam istam & uictoria & fide præstātem, Traduntur & qui commendantur.

Amicitia

A M I C I T I A.

- Pythago.** Amicitia æqualitas, amicus alter ipse.
 τὴν Ὀλιγοπιστότητα εἶναι.
 Id est, Amicitia equalitatem esse, & eandem animam,
 & amicum alterum ipsum. Neque quicquam non commune ubi
 fortunarum equalitas, neque dissentio ubi idem animus,
 neque diuortium, ubi coaugmentatio duorum in unum.
- Terentius** Amicus amico.
 Quadrabit in eos, qui nullum officium refugiunt,
 modo gratum faciant amicis.
- Plutarch.** Amicus magis necessarius quam ignis et aqua
 Quemadmodum enim citra ignem & aquam, non
 constat hominum uita, ita nec sine consuetudine, atque
 opera familiarium.
- Zenodotus** Naera & Charmione.
 Νάαιρα καὶ χαρμιόνη.
 Id est, Naera & Charmione. De fide amicis dici
 solitum scripsit Zenodotus, qui non dubitaret uel mor-
 tis esse comites amicis. Naera & Charmione duæ erant
 Cleopatre reginae pedisseque, quæ spontaneam Cleopa-
 tre mortem sunt imitate, ac semiuivæ repertæ sunt, dum
 iam mortuæ, coronam capite delapsam reponentes.
- Plutarch.** Qui circa salem & fabam.
 Περὶ ἄλα καὶ κύναμορ.
 Id est, iuxta salem & fabam. In eos dicebatur, qui
 se simularent scire, quod nescirent. Siquidem diuini re-
 sponsuri, fabam & salem apponebant.
- Origenes** Salem & mensam ne prætereas.
 Ἄλα καὶ τράπεζα μὴ πρὸς ἄνευ.
 Id est, Salem & mensam ne prætereas. i. ne negli-
 gas amiculorum consuetudines, aut ne uioles amicitie iu-
 ra. Nam his rebus olim conciliabantur amici.
- Suidas.** Intepestiva beneuolentia, nihil a simul-
 tate dif-

tate differt.

Ακαίρις ὄϊων οὐδ' ἐμ' ἐχθρῶς διαφείσει.

Id est, Par odio importuna benevolentia. Quadrabit in eos, qui dum officiosi student esse non habitate poris ratione, nocent. Aut molesti sunt sedulitate. Veluti qui non apto tempore obiurgant amicum, aut qui immodicis & intempestiuis laudibus conciliant homini inuidiam. Aut pecuniã suppeditant adoleſcēti, qua fit deterior. Fertur & alter huic consimilis. Cum nocet amicus, nihil ab hoste discrepat. Horat. Nil moror officium, quod, me grauat. Alibi. Sedulitas autem, quẽ stulte diligit, urget.

Nō sunt amici, amici qui degūt procul. Athenæus

τῆλῶς φίλοι καίοντες οὐκ εἰσὶν φίλοι.

Id est, Haud sunt amici, amici qui degunt procul. Præterea uulgo fit, ut simul atq; è conspectu necessariorum seiuncti sumus, nescio quomodo obrepat obliuio quedam familiarium, ut id iã omnibus in ore sit, qui semotus sit ab oculis, eundẽ ab aĩo quoq; semotũ esse. Fatentur & Hebræorum prouerbia, potius esse, amicum habere uicinum, quam fratrem qui procul absit. Terentianus itẽ Chremes, in propinqua amicitia parate ponit, uicinitem.

Multas amicitias silentium diremit.

Aristote.

πολλὰς φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσεμ.

Id est, Multas amicitias silentium diremit. Admonet adagiũ aſiduo conuictu, ac frequentibus alloquijs, necessitudines ali, intermissione & absentia dissolui. Silentium enim hic non simpliciter silentiũ significat, sed illud silentiũ, cũ quis nō appellat, ac salutatur amicum.

Abijt & taurus in syluam.

Theocritus.

Ἔβα κ' ἡ ταῦρ & μ' ὕλαμ.

Id est,

A M I C I T I A.

Id est, *Abijt et taurus in syluam.* Pastorale prouerbium, allegoria subturpicula significans diuortiū, ac neglectū ueteris amicæ. Tam et si licebit in usum ue recundiorē trahere. Si per iocum accommodabitur in eos, qui pristinos amicos negligere uidentur, et à familiarium, congerronumq; grege diffuescere. Aut in illos etiam, qui à solitis desciunt studijs, diuersumq; uitæ sequuntur institutum.

Plautus. Vbi amici, ibi opes.

Plautus in *cruento.* Verū est uerbū, quod memoratur. Vbi amici, ibidē opes. Sensus est, potiores esse amicos, quā pecuniā, et ad uitæ præsidium, plus habere momēti amicos citra pecuniā, quā absq; amicis opes. Vnde apud *Scythas* (autore *Luciano*) is habebatur ditissimus, q̄ certissimos et optimos amicos possideret.

Aul. Gel. Usque ad aras amicus.

Μέχρι τοῦ βωμοῦ εἶμι.

Id est, *Usq; ad aram sum amicus.* Admonet prouerbium, nonnunquā quo consulamus amicorū comodis, eorūq; uoluntati morē geramus, fas uideri paululū à recto deflectere. Verū eatenus, ne propter hominem amicum, numinis reuerentiam uiolemus.

Amicorum est admonere mutuum.

Hanc licet usurpare, si quando dicemus amici munus esse, ut amicum si quid erret liberius admoneat.

Plutarch. Animo ægrotanti, medicus est oratio.

Ψυχῆς νοσῶσκει εἰς ἰατρῶν λόγοι.

Id est, *Animo ægroto medicus est oratio.* Huc allu sit *Hora.* Sunt uerba et uoces, quibus hunc lenire dolorē possis, et magnam morbi depellere partem.

Fidus amicus.

Fidus amicus non est post habendus germano. Quādoquidem

doquidem is non inferior uel fratre putandus.

Cicero.

In aere meo est.

Quem nobis officijs obstrictū significamus, ita ut iam totus, certoq; noster sit, eum in aere nostro dicimus esse. Nam antiquitus omnis pecunia aerea erat, auri usum nondū reperto in feriendis nomismatis.

Aristophanes.

Αμειβαλὴς ἔργος.

Id est, Vtrinq; florens amor, olim dicebatur, quoties uterq; pariter esset incolumis, ac mutuo responderet amore. Nam dimidiati dicimur, quoties amicus distrahitur, uelut altera pars nostri.

Plutarch.

Syncretismus. Συγκρητισμός.

Cretico prouerbio dicebatur quoties fieret, ut qui modo uidebatur hostes acerrimi, repēte in summā cōcordiā redigerētur. Id quod frequēter euenire solet, maxime si qñ malū aliquod inciderit utriq; cōmune.

Aristote.

Conciliant homines mala.

Ἐωάγθ' τοῖς ἀνθρώποις κακά.

Id est, Conciliant hoīes mala. Sententia prouerbialis quæ declarat, qđ uulgo fit, ex hostibus nōnūq; amicos fieri, propter malū aliquod incidēs utrisq; cōmune.

Cum amico non cercandum emulatione.

Cū amico & benemerito nō est suscipiendū certamen, ne quid obscuretur amicitia propter emulationem huiusmodi comitem contentionum.

Queruli in amicitia.

Qui queruli sunt in amicos, non sunt ad amicitiam idonei. Coniuere ad amicorū uitia. hæc res & iungit, iunctos & seruat amicos. theologinīs.

Lingua amicus. Ἀπὸ γλώττης εἶλετο.

Id est, Lingua amicus, qui uerbis ostendit, non re prestat beneficium.

Felicitas

A M I C I T I A.

Felicitas multos habet amicos.

Εὐτυχία πολὺ φίλοι.

Id est, Felicitas multos habet amicos. Notior est sententia, quam ut requirat interpretem.

Felicium multi cognati.

Id hodie uulgo dicunt, locupletium plurimos esse cognatos

Amicus certus in re incerta cernitur.

Tullius. Quo significatum est, amici fidem in rebus aduersis explicari.

Ollæ amicitia. χύτης φίλια.

Plutarch. *Id est olle amicitia. In amicos istos uulgares quadrabit, quos patina, non beneuolentia conciliat.*

Viri infortunati procul amici.

Aristides. Ανδρὸς κακῶς πράσσοντος, ἐκποδῶν φίλοι.

Id est, Viri siti in malis amici sunt procul. Notat mores amicorum uulgariū, qui hirundinum ritu pro ratione temporum aduolant, ac deuolant: aduolant ubi res secunda, deuolant ingruente tempestate.

Plutarch. Plures adorant solē orientē, quā occidentē.

Πλείους προσκωδῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἢ δύνοντα.

Id est, Plures adorant solem orientē, quam occidentem. iuueni magis adheretur, quam seni.

Aristophanes. Ad felicem inflectere parietem.

πρὸς τὸν εὐπράττοντα τοῖχομ ῥέπεμ.

Id est, In felicem parietem uergere. Aristophanes interpres translatus existimat ab ijs, qui naui uehuntur, qui si quando nauis alterum latus fluctu deprimatur, protinus in alterum transcurrunt, quod altius extat ab undis.

Horatium. Nudæ gratiæ.

Admonet ut nihil inter amicos fictum, aut fucatum sit.
Sapientes

Sapientes tyranni, sapientum congressu. Plato.

σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν σωδσία.

Id est, Commertio sapientium princeps sapit.

Amicitias immortales esse oportet.

Tullius.

Verum eo rediere mores mortalium, ut similitates
sint immortales, amicitia plusquam uitrea.

AMOR.

Caunius amor. Καύνιος ἔρως.

Diogenia

De foedo amore dicebatur, Biblis Caunum fratrem
impotenter adamauit, à quo cū esset repulsa, sibimet
necem consciiuit.

nus.

Liberorum amantior quam Gello.

τελλὼ πασιδ' οὐλίλοτερα.

Id est, Puerorū amans Gello. Dicit solitū uel in eos,
qui morte prematura perissent, uel in eos qui mira
quidē charitate filios prosequerentur, sed eosdem in=
dulgentia delitijsq; corrumpent. Aiunt Gello uir=
ginē quampiā fuisse, quae puella adhuc uita decesserit.

Celsum habent veneris. Τὸν κυπερίδ' ἔρως Ἱομερος

Habere dicuntur. Iuno concubitura cum suo Ioue,
Venerem adit, atq; ab ea cingulum gratiarū & amo=
rum conciliatorem commodato petit. Qui nouis mo=
dis, quemlibet in amorē suū pelliciunt.

Diogenia

Ex aspectu nascitur amor.

nus.

ἐκ τῆς εἰσοσῶν γὰρ γίγνεται ἀνθρώποις ἔρως.

Id est, Amor ex uidendo nascitur mortalibus. Sena=
rius prouerbialis, admonens, oculos amorem potissi=
mum conciliare. Non enim amatur incognitū, ex cōui=
ctu oritur amor mutuus. Et oculi præcipue sunt ad
amandū illices. In his enim peculiaris animi sedes. Et
in his aiunt Poëte Cupidinem excubantem sua iacula

D mittere

A N C E P S.

mittere. Vergi. Ut uidi, ut perij, ut me malus abstulit error. Vritq; uidendo fœmina. Iuue. prodigij loco refert, de cæco amante, qui nunquam uisæ flagrabat amore puellæ. Legimus philosophos quosdã, & inter hos Democritũ, sibi met oculos adenuisse, tanquam omnium malarum cupiditatum autores.

Adamantis tenerẽ.

In eum, qui tenerẽ diligit quempia, ncl adamat magis, ita ut non patiatur, uel leuissimis incõmodis à quorum quam affici. Non inscite torseris illud ex eodem libro. Non secus atq; genitrix, Muscam arcet puero somno officiosa cubanti.

Paruus semper tuus pullus.

μικρὸς αἰεὶ ὁ τὸς πωλὸς.

Id est, Paruus semper tuus pullus. Cõueniet in eos, qui tametsi natu grandiores, tñ uerborum delitijs affectant uideri iuuentuli.

Diogenes Aureæ compedes.

χρυσῶν ἐπέαι. Id est, Aureæ compedes.

Dicitur seruitus splendida & amabilis, qualis est aulicorum uita. Seneca. Stulti est, inquit, compedes suas, quamuis aureas amare.

Plutarch. E Creta raptus.

Apparet furtiuum amorem, his uerbis olim significatum fuisse, quod aliquoties illinc uirgines à negotiis toribus adueherentur.

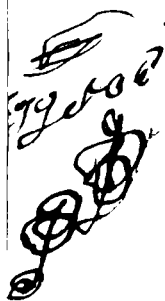
Plutarch. Musicam docet amor.

μουσικὴν ἔρωσ δ' ἰδ' ἀσχεῖ.

Id est, Musicæ docet amor, & si fuerit indoctus prius. Sensus est, Amorem ad industriam excitare animũ.

Pindarus. Iynge trahor. Ἴνγγι ἔλκομαι ἦτορ.

Id est, Iynge trahor animo. Qui uehementi & impotenti

potenti desiderio trahuntur ad aliquid, Iynge trahi dicuntur, Iynge aiunt fuisse filiam Echus, alij Pithus, que quū amatoris uenenis incitasset Iouē in amorem Iūs, a Iunone irata, uersa est in auem.

ANCEPS ET DVBIVS. Strabo.

Necessarium malum.

Αναγκαῖον κακόν.

De ijs quos neq; reiicere possis, quod quibusdam in rebus opus sit eorū opera, neq; commode ferre, quod uiri sibi improbi. Hybræas orator in oratōe quadā de quodā tyrāno sic locutus est. Malū es, inquit, ciuitatis necessariū. Nam nec tecū uiuere possumus, nec sine te. Torqueri poterit & in uxores cū quibus incommode uiuitur, sed absq; his resp. omnino cōsistere nō potest.

Neque cum malis, neque sine malis.

Aristo =
phanes.

Nec simul cum pestibus, nec rursus absq; pestibus.

Plutarchi.

Polypi caput.

Πολυπόδος κεφαλή. Id est, Polypi caput.

In hominē uariū, & in quo pariter & uitia, quædam & uirtutes inuenias. Proinde poëticē Polypi caput uocant, in qua sicut sunt permulta cognitum iucunda tum frugifera, ita sunt nonnulla nisi caueas pe silentia.

Gaudium dolori iunctum.

Cum pariter accidit quod & gaudeamus & doleamus, quod genus si cui parentes opulenti uita decesserint partim excruciatum morte suorū, partim gaudet hereditatis obuentu.

Iuuenalis

Plus aloes quam mellis habet.

Verum uerbum est profecto quod aiunt, nihil quicquam tam prospere diuinitus hominibus datum, quin

D. 2.

& ta =

A N C E P S.

et tamen admixtum sit aliquid difficultatis. Euripe.
Bona sperare non licet malis, sed est mixtura quedam.

Lucianus

Quid primum aut vltimum.

Τὸ πρῶτον ἢ τὸ ἔσχατον.

Id est, Quid primum aut vltimum. Quoties aut rerum copia tantam significamus, ut haesitemus unde potissimum exordiamur, aut cum perplexi dubitamus quid primum agere debeamus.

Publius.

Etiam capillus vnus.

Etiam capillus vnus habet umbram suam, id est, quantumuis pusillum commodum iuuat, quantumlibet exiguum delictum nocet.

Ad vtrumuis paratus.

Hominem ad utramque fortunam instructum, ludicris pariter et serijs accommodatum, aut qui norit cum bonis pariter, ac malis conuiuere. Notabimus hoc carmine quod est in Iliados. H. Noui equidem clypeum dextra, leuamque mouere.

Zenodot.

Vtrorumque nutans sententia.

Δίσχωλοι γνῶμαι.

Id est, Vtrorumque claudicantes sententiae. Conueniet itaque in hominem lubricae fidei, et incertarum partium.

Volens nolente animo.

Ἐκὼ μὲν ἄεροντι σενυμῶ.

Id est, Volens inuito sane animo. Nonnunquam de ambigente, animique incerto dicitur. Tu uoluntate coactus es tua. Terentius in And.

Euriped.

Nolens volens.

Ad hanc pertinet formam quod praediximus.

Vnica filia duos parare generos.

Vbi quis idem beneficium duobus simul pollicetur, aut pro eodem officio, quod alteri praestiterit, a duobus gratias

bus gratiam reposcit.

Inter pueros senex. Ερ παισι ἰ μὲν γέρωμ.

Id est, Inter senes puer. Conueniet in hominem grā diusculum, maiorem quam ut puer uideri possit, minorem, quam ut uir.

Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam.

ἢ κείνον, ἢ κολοκῶτῶ.

Id est, Aut florem, aut cucurbitam. Id perinde ualeat quasi dicas, aut mortē, aut uitam, aut lucrum, aut damnum. Incertū autem utrū mox euanescat, an flos cucurbitam sit pariturus.

Aut Plato Philonissat, aut Philo Platōnissat. Hierony. de illuf.

Per allegoriam torqueri poterit ad quosuis inter sese uehementer similes.

Aut oportet tragœdias agere omnes, Archela⁹ aut insanire.

ἢ ἤξει τραγωδῆν πάντας ἢ μελαγχολᾶν.

Id est, Aut furere oportet, aut agere tragœdias. Dicitur solitum de ijs quī semp̄r quasi stupent frigentiq; nec gaudere possunt ex animo, nec dolere. Porro tragœdia uehementissimis constat affectibus, ita ut tragœdias agere uideatur esse quiddā insanie simillimū.

Oportet testudinis carnes, aut edere, aut non edere. Athenæus

ἢ δὲ χελώνης κρέα φαεινὰ ἢ μὴ φαεινὰ.

Id est, Testudinis carnem aut edas, aut nō edas. Ad dunt testudinis carnem si modice edatur, uentris tormina facere, rursus si copiose, lenire. In eos, qui negotium susceptū frigide ducunt, neq; explicantes, neque relinquentes. Non abhorret ab eo, quod est in Apocalypsi. Utinam calidus effcs aut frigidus.

D. 3. Aut mor=

A N C E P S.

Aut mortuus est, aut docet literas.

Significabant olim cuiquam omnino male esse, tamen si parū liqueret quæ rerū ageret. Is hac occasione uenit in uulgi sermonem. Nam Athenienses parū feliciter aliquando pugnaverunt aduersus Siculos, permultis occisis atq; captis, qui fuga relapsi redierant Athenas, rogati quid hic aut ille faceret, respondebant. Aut perijt, aut docet literas, nam captiui, Siculorum filios literas docere coacti sunt.

atheneus **Aut quinque bibe, aut treis, aut ne quatuor.**

ἢ πέντε πίναρ. ἢ τρεῖς, ἢ μὴ τέτταρα.

Id est, Aut quinque bibe, aut tria, aut ne quatuor. Prescribit modum diluendi uini. Hæc autem temperatura maxime placebat antiquis, ut quinque uini cyathis, duo adderentur aquæ, aut duobus unus.

Zenodot. **Excubias agere in Naupactō.**

φρουρῆσαι ἐν ναυπύκτῳ.

Id est, Excubare Naupacti. Achiui capta Naupactō Pausaniā excubijs, custodieq; præfectū interfecerūt. Vnde res in iocū uulgi uidetur abiisse aduersus eos, qui pereūt ignauia sua. Aut qui minus odiosum ac plenum discriminis administrant. Naupactus autē Aetoliæ ciuitas, quā tum Philippus obtinebat, a compingendis nauibus dicta.

Horatius **Quocunque pedes ferent.**

Quadrabit ubi nihil certum spectatur, ad quod nostri dirigantur conatus. Hora. in Odis. ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per undas.

theoginis **In triuio sum.**

Ἐν τριόδῳ εἰμι λογισμῶν.

Id est, In triuio sum consilij. In eos qui dubitant, quinque incerti sunt animi hæsitantes, quid potissimum eligant.

eligant. Nam uia pro ratione consilij frequenter apud Græcos autores reperies. Plato libro de legibus septimo, uetans ne si qua res admiranda, atq; inusitata occurrerit, protinus ad eam amplectendâ accurramus, sed perinde quasi ad triuiũ aliquod uenerimus, ignari uie, consistamus, neq; ante pergamus, quam peruestigatum sit, quo quæq; ducat uia.

Ancipitis consilij.

Ad significandum hominem perplexum, & ancipitis sententiæ.

Ancipitis animi.

Animũ ancipitẽ & incerti cõsilij, indicatur hoc uersu Sic senior uersans aninto, disquiris. utrõq; Nutans.

Hasta caduceum.

Suidas.

Δόρυ κηρῦνον.

Id est, Hasta caduceum. Dicitur solitum quoties aliq; simul & minaretur, & ad concordia inuitaret. Itaq; cum Athenienses ab Eumolpo oppugnarentur, ad Tanagran iter instituerunt, hac specie, ut dux caduceũ præferret, iuuentus armata à tergo consequeretur, ut simul & pacem petere uiderentur, & ad bellum nihilo segruius parati, si quis lacefferet.

Vtrunque.

Dici potest de re quapiam ad diuersum usum accommodabili.

Delphicus gladius.

Aristote.

Δελφικὸν ξίφος. Id est, Delphicus gladius.

De re dicebatur, ad diuersos usus accommodabili. Nam delphicus gladius ad eũ modũ erat fabrefactus, ut eodẽ simul & sacras mactarent uictimas, & nocentes afficerent supplicio. Licebit & in serium sensum accommodare prouerbium, ut si quis eruditionẽ,

A N C E P S.

Laus do- Delphicum appellet gladium, quod in omni etate,
Strinae. omni uitae conditione sit usui. Nam literae iuuenibus
sunt necessariae, senibus iucundae, pauperibus opes sup-
peditant, opulentis adiungunt ornamentum, in rebus
aduersis solatio sunt, in secundis gloriae, claro natis ge-
nere splendorē augent, obscuro genere natis, clarita-
tis initium conciliant.

Iisdem e literis Comœdia, ac Tragœ-
dia componitur.

Conuenit in eos, qui eadem de re norūt diuersa fin-
gere. Aut qui eadē opera, diuersa possunt.

Qui nocere potest, & idem prodesse.

In medicos imperitos, qui non raro uenenū pro re-
medio ministrant. Pharmaco mista, salubria multa, at
noxia multa. Idem quadrabit in hominem & bonis &
malis instructum artibus, qui uel iuuare possit si ue-
lit, uel ledere.

Aristo =
phanes.

Nauis aut galerus.

Πλοῖον ἢ κωπή.

Id est, Nauis aut galerus. De re ancipiti dicitur.
Nec inuenuste dicitur in eos, qui cultu moribusq; di-
uersam personam præ se ferunt. Veluti si quis cultu
monachum, moribus & lingua Lenonem ageret. Sum-
ptum ab hoc triremium genere, quas hodie uulgo di-

Plutarch. cunt galeas.

Tertium caput. Τρίτη κεφαλῆ.

Philochorus. Id est, Tertium caput. In onerum baiulos dictum,
qui non humeris modo, uerū & capite gestant onera-
tus.

Triceps Mercurius.

Τρικέφαλος Ἑρμῆς.

.i. Triceps Mercurius, Dictū uidetur in ambiguos,
ancipitesq; aut in uehemēter astutos. Ad hunc modū
fingebat

singebatur antiquitus Mercurius, uel q̄ plurimam uim .
habeat oratio, uel q̄, idem deus index uie, proinde in
singulis capitibus inscriptionem habebat, quo duceret
hæc uia, quo rursus illa.

Psecas aut ros. $\text{ἄσπετος ἢ δ' ὀρόσῳ}$. Diogenia.

Id est, Psecas aut ros. In crebrius expuentes di-
stitabatur. ἄσπετος enim aspersio illa, ac uelut irrorati-
o uocatur, quoties minutissimis guttulis irrigamur,
ut pluuia rori simillima. Vocantur enim psecades an-
cille, quæ delicatarum matronarum capillos medicato
fuo conspergunt.

APERTE ET CRASSE.

Præmansum in os inferere. Tullius.

Marcus Tullius in oratore suo. Pro eo, quod est
rem in docendo nimis enucleatè, nimisq̄; frustulatum
tradere. Quod facere quidam assolent, qui uelut in-
genijs auditorum diffidant, ita nihil omittunt, incul-
cantes etiam minutissimas nugæ. Sumpta est figura
à nutricibus, quæ pueris adhuc edentulis cibum præ-
mansum in os inferunt.

Crassa Minerua. Pingui Minerua. Columella

Minerua artibus atque ingenijs præsidet. Dicitur
Pinguiore Minerua fieri, quod inconditius, simpli-
ciusq̄; quasi indoctius fit, non autem exquisita arte, nec
exactissima cura.

Crassiore musa. Quinti-

libet propter quosdam imperitiores etiam Cras-
sore (ut uocant) musa, dubitationem huius utilitatis
eximere. Inuenitur aliquoties apud scriptores non in-
idoneos Pinguiore formula, pro eo quod est, planius,
atq̄; intelligibilis. lianus.

APPROBANDI.

Plinius.

Premere pollicem. Conuertere pollicem.

Antiquitus in pollice fauoris erat, studijq; significatio. Qui faueret, pollicem premebat: qui minus faueret, pollicem coruertebat. Plinius. Pollices cum fauermus, premere etiam prouerbio iubemur. Iuue. Cōuerso pollice uulgi, Quemlibet occidunt populariter. Horatius utroq; pollice dixit, pro summo fauore, Consentire suis studijs, qui crediderit te, Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum.

Aristotel.

Album calculū addere. Et similes figuræ.

Ἀλευκὸν ἰσφορ, προσθεῖναι.

Id est, Album calculum addere, pro approbare subinde legimus apud doctos. Inde sumptum, quod antiquitus missis in urnam calculis, ita ferebantur a iudicibus sententiæ, ut albis absoluerent, nigris damnarent. Qui si forte fuissent æquales, tamen liberabatur reus.

Ouidius Metamorph.

Mos erat antiquis, niueis atrisq; lapillis:

His damnare reos, illis absolvere culpa.

Et Plato, & Plinius, Lucianus, & Aristides &c.

Horatius

Creta notare. Carbone notare.

Creta notare, pro eo, quod est approbare, & Carbone notare, quod est damnare. Propterea quod Pythagoras aiebat id, quod esset colore candido, ad boni naturam pertinere. quod atro, mali. Vnde & felicia alba dicimus: infames nigros. Horat. Sani, an creta, an carbone notandi.

Persius.

Quæq; sequenda forent. & quæ uitanda uicissim.

Illam prius creta, mox hæc carbone notasti.

Aul. Gell.

Pedibus in sententiam discedere.

Non est uiri prudētis, quicquid uxori libuerit, proptinus in illius sententiam pedibus discedere. Aut par est, ut

est, ut affectus in rationis sententia pedibus discedat: non contra. Ego uero in tuam sententiam manibus pedibusq; ac toto corpore discedo. Quin etiam subscribere sententiae, subscribere iudicio, subscribere uoluntati, suffragari, refragari, atque id genus alie metaphoræ. quoties longule trahuntur ab oratione simplici, in prouerbij speciem paulatim abeunt.

Momo satisfacere, & similia.

Hesiodus

Τῷ μῶμῳ ἀρέσκειν.

Id est, Momo satisfacere. Hesiodus Momi cuiusdam meminit, quem ait nocte matre, somno patre pro genitum. Huic deo mos est, ipsum quidem nihil operis adere, sed aliorum deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid est omissum, aut perperam factum, id summa libertate carpere. Nam Momos Græcè reprehensionem sonat. Ergo prouerbij speciem habent omnes id genus formulæ. Haud dubitem tecum uel Momo iudice decertare. Inculpator est eius uiriuita, quam ut uel Momus ipse possit carpere. Hæc uel Momo ipsi satisfaciant.

Omne tulit punctum. Omniū calculis. Horatius.

Legimus pro eo, quod, oim sententia & cōprobatione Hora. Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Vno ore.

Terentius.

Vno ore, pro summo consensu, passim apud autores obuium est. ut Teren. Vno ore oēs, omnia bona dicere.

Ne Iuppiter quidem omnibus placet. Theognis

Οὐδέ γ' ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὕψι πάντας ἀνδ' ἀνδ' οὐτ' ἀπέχων.

Id est, Neq; Iuppiter ipse, siue pluat, siue non, unicuiq; placet. Hodie uulgo dicunt, Neminem inueniri, qui omnibus placeat, atq; oibus satisfaciat.

Seruum

ARROGANTIA.

- Aristop.** Seruum haud ueho. Δῖλον οὐκ ἄγω.
*Id est, Seruū ego haud ueho, nisi qui prius pro carnis-
 bus ceuauerit, Certamine in nauali. Id est, nō admitto
 seruū nisi multis magnisq; spectatū experimentis.*
- Plato.** Si tibi amicum, nec mihi inimicum.
*Hoc est, Si tibi res placet, mihi non displicet. Vsus
 erit, quoties alienæ obsequimur uoluntati.*

ARROGANTIA, Iactantiaq;

- Sine ut incolumis redeat.
*Sic & hodie dicimus ijs, qui uerbis & conuiuijs se
 rociunt. Eia, sine hominem uiuere.*
- Tullius.** Arcem ex cloaca facere.
*Qui rem, hominēue nihili laudibus magnificis attol-
 lunt, dicuntur arcem ex cloaca facere.*
- Seneca.** Gallus in suo sterquilinio plurimū potest
*In alieno timidiores sumus omnes, in suo quisq; res
 gno ferotior est & animosior.*
- Iuuenalis.** Tollere cristas.
*Translatum ab auibus cristatis, in quibus cristæ ere-
 ctiores alacritatis, atq; animorum indicia sunt.*
- Plinius.** Attollere superciliū, ponere supercilium.
*In his pars aī, istis negamus & annuimus. Hæc ma-
 xime indicāt fastus. Superbia aliubi cōceptaculum, sed
 hic sedē habet, in corde nascitur, hic subit, hic pendet.*
- Aristop.** Nauphracton tueri. Ναυφρακτόν βλέπειν
*Nauphracton Græcè, classis est ad bellum instructa.
 Solent autem in triremibus magna quædam inesse for-
 ramina, oculorum instar, per quæ remos inserunt.
 Vnde uelut enigmaticè dictum, Classis more intueris.
 De his qui latis ac prægrandibus, aut toruis, & minas
 culis oculis quempiam aspicerent.*

Tollere

Tollere cornua.

Ovidius.

Pro eo, quod est, aīo efferrī. Translatū à pecoribus quæ cornibus minantur. Oui. Tunc paup cornua sumit

Arrogantia non ferenda.

In eos, qui intolleranda sunt arrogantia.

Tuo te pede metire.

Monet adagium, ne quis se dilatat ultra cōditionem suam, nēue seipsum ex assentatorū laudibus aut uulgi opinione, aut fortunæ fauore, uerum proprijs ac ueris dotibus, animiq; uirtutibus aestimet. Horatius

Ultra perā sapere. Ὑπὲρ πλὴν πῆξου φρονεῖν Lucianus.

Id est, Ultra peram esse sollicitum. Quadrabit uel in pauperem, uel in philosophū, sed præcipue in Christianum, quem Iesus uetat cogitare de crastino. Lucia. Oportet enim philosophum paucis contentum ac frugalem esse, neq; quicquam ultra peram querere.

Videberis, me uident, plane Martem vi Aristoph.

dere. βλέπειν γὰρ ἀνύκευ δ' ὄψεαι μ' ἄεθλ.

Id est, Martem uidere me, uideberis palam. De his, qui se strenue pollicebātur opitulaturos, ac Martem quendam acturos.

Ἠμαξία. Ἀμαξία

Aristop.

Prouerbiali uerbo dicebantur ampla, magnificaq;. Perinde sonat quasi latine dicas, plaustralia. i. tanta, ut iustum plaustri onus uideri possim.

Sophocles. Laudiceni.

Plinius.

Qui ad ostentationem dicebant, aut recitabant uulgato conuitio, Sophocles & Laudiceni dicebantur.

Adagium natum apparet etate Plinij minoris. Nam in epistola quadam, adolescentium quorundam ridiculam in agendis causis arrogantiam & ambitionem taxans, sic ait. At herclè, ante memoriam meam (ita maiores

ARROGANTIA.

iores natu solent dicere) ne nobilissimis quidem adolescentibus locus erat , nisi aliquo consulari producens te. Tanta ueneratione pulcherrimum munus colebatur. Nunc refractis pudoris & reuerentiæ claustris, omnia patent omnibus: nec inducuntur, sed irrumpunt. Sequuntur auditores actoribus similes conducti & redempti muncipes. Conuenitur à conductis & redemptis, in media basilica, ubi tam palam sportule quam in triclinio dantur. Ex iudicio in iudicium pari mercede, transitur . Inde iam non inurbanè, σοφοκλῆεις ἀπὸ τοῦ σοφοῦς καλεῖσθαι uocantur. Vtrobq; uerbo notantur, qui facundi dici malebant & uideri, quam esse.

Eustathi?

Phanix ianua. Φανίης θυραῖα

Eustathius in Odysseæ ostendit dictum de ijs, qui simulant sese cōgestas opes habere, quæ nusquam sunt. Ductum à Phania quodam, qui falsam de se prebuerit opinionem, quasi multam diuitiarum uim domi constructam, ac reconditam haberet. Diximus alibi de Phani ianua, si idem sit, docti uiderint.

Suidas.

Sybaritæ per plateas.

Συβαρίτου διὰ πλατείας.

Contra fastuosius ingrediētes per uiam, seseq; uelut ostentantes. Sumptum à fastu luxuq; Sybaritarum. Venustius erit, si paulo longius detorqueatur. ueluti si de hoīe insolentius se gerente, aut arrogātius de se loquente. Est enim Sybaris oppidū uicinū Crotoni.

Aristop.

Cicadis pleni. τέτιγων ἀνάμεισι.

Id est, Cicadis operti. In gloriosos ac stultos olim dicebatur, aut obsoletis, ac iam desitis utentes. Antiquitus enī Atticis mos erat, capillorū cincinnis aureas cicadas addere, hoc indicio significātes αὐτόχθονας esse sese, id est, indigenas, quemadmodum & cicadae, non alia

non aliunde commigrant, sicut pleraque alia.

Ex Academia venis. *Ἀκαδημαϊκὴν θέρμην*. Athenæ?

Id est, Ex Academia uenis. De se uero & composito seu docto. Sumptū à Platonis schola. Quin Athenus libro duodecimo significat dictum in nitidos, & cultu insigni, q̄ his Plato delectaretur mundicijs.

Athenæ?

Ingredi Iunonium.

Dictum apparet in fastuosum, ac lentum quorundam incessum, quem notat Horatius: Vt si Iunonis sacra ferret.

Summis unguibus ingredi.

Aristop.

Ἐπ' ἄκρω ὀνύχω.

Id est. Summis unguibus. In eos, qui auidius auscultant. Nam ij solent semet in summos pedes erigere. Summis ingrediens pedum unguibus. in fastuosos

Vergilius

Cœlum territat.

Verg. in Aeneid. Et cœlum territat armis. Conuenit in minaces & feroces. Thrasonesq; magniloquos. Sumpta uidetur à bello Giganteo &c.

Ex vno multa facere.

Plato.

Ἐξ ἑνὸς πολλὰ ποιεῖσθαι.

In eos, qui rem quampiã minutim secabant. Quadra bit in eos, qui idem alijs atq; alijs modis uariant, ut non iam unum, sed plura uideantur. Narratur apud Titum Liuium non illepida fabula de caupone quodã, qui suis unius carnes tam uario coctas apparatus proponebat, ut dux Romanus admiratus, cogitaret, unde nam media bruma suppeteret tanta uenatus copia. Tum aridens caupo, confessus est, eas omnes ciborum species, ex uno sue domestico confectas fuisse. Neq; secus isti faciunt, inquit, qui commemorandi uarijs & horrendis noibus uos territant. Cum hæc omnia una gens sit.

Cœlum

A R R O G A N T I A.

Tullius.

Cœlum digito attingere.

Dicuntur, qui longe supra mortalium conditionem ac dijs proximi esse uidentur. Cognatū illi. In cœlo esse Hora. Quod si me lyricis uatibus inferis, Sublimi seris sydera uertice.

Suidas.

Iouis sandalium. Ἰουδίου σάνδαλον.

Id est, Iouis crepida. Per ironiam dicebatur in eū, qui magni quippiā uideri uellet, propter principis alii cuius familiaritatē. Veluti si quis insolens sit ac ferox, quòd regius sit coquus, aut imperatoris satelles, aut pontificius tonsor.

Imperitus subligaculo indutus, omnibus id ostentat.

In eum, qui propter insolentiam, etiam ineptissimis rebus effertur.

Diogenia.

Fastuosus Maximus. κόμης μάζιμος.

In eū dicebatur, q̄ sibi plus satis arrogasset i sapientia.

Zenodo.

Tanquā Argiū clypeum abstulerit, ita gloriatur. ὡς πλὴν ἔν ἄργει ἀσπίδα καὶ δάσ λῶμ σεμνύεται.

Id est, Superbit, tanquā Argium clypeū detraxerit. In fastuosos, et magnificētius sese gerentes dicebatur. Aium apud Argios sacrum quendā esse clypeum clauis affixum, ut facile detrahi non possit.

Zenodo.

Homo bombylius. βομβύλιος ἄνθρωπος.

Id est, Bombylius homo. Dicitur uerbosus, multiq; strepitus, cæterū inutilis. Bōbylius Græcis, apis genus à sonitu appellatum, ad mellificium inutile.

Persius.

De pulmone reuellere.

Pro eo, quod est, stultā et arrogantē opinionē aīo eximere. Persi? Dū ueteres auis tibi de pulmone reuello Tumorem, animiq; fastum, in pulmone collocant.

Ipse dixit.

Ipsē dixit. Αὐτὸς ἔφα.

Pythago.

Quoties tantam cuiuspiam auctoritatem significamus, ut ea uel citra rationem, ad quiduis credendum sufficiat. Illud admonendum uidetur in hac paræmia, perinde ualere, quasi dicas, Dominus dixit, ut, Pythagoras ab Aegyptiorum uatibus uideatur didicisse figuram hanc, prophetis familiarem.

Auro loquente, nihil pollet quæuis oratio suadere siquidem nouit, & loquens nihil. Prouerbiū indicat, munera ubique longe plurimum ualere.

Vulgaris iocus ait, tinnulas orationes præcipuam habere uim ad persuadendum, pecuniam indicans.

Ne mihi Suffenus essem.

Ne mihi ipsi blandirer, ac stultè meipsum admirarer. Suffenus erat poëta longè ineptissimus, in aliorū uitia dicax, ad sua cæcus. Suffeni simillimū Meuiū facit Horatius, suis ignoscentē uitij, aliena mordacissime instantem. Egomet mi ignosco Meuius, inquit.

Pennas nido maiores extendere.

Horat. in

Pro eo, quod est, Rem, fortunamq; quam mediocrem aut tenuem à maioribus acceperis, auctiorem reddere. epist.

Quod quidē si uirtute fiat, summa laus est: tantum abest, ut uitio dandum existimem, ut quantum generi demus, uirtutibus addas.

Ne futor ultra crepidam.

Plinius.

Id est, Ne quis de his iudicare conetur, quæ sint ab ipsius professione aliena. Quod quidem adagium natum est ab Apelle, nobilissimo pictore. De quo Plinius scribit in hunc modum. Idem perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus, atque post ipsam tabulam latens, uitia quæ notabant, auscultabat, uulgum diligentiore iudicem, quam se preferens.

E Feruntq;

ARROGANTIA.

Feruntq; à sutore reprehensum, quod in crepidis una
 intus pauciores fecisset ansas. Eodem postero die su-
 perbe emendationem pristinae admonitionis cauillante
 circa crus, indignatum prospexisse, Denuntiantem, ne
 supra crepidam sutor iudicaret. Plin. De artificio non
 recte iudicare quenquã, nisi & ipsum artificẽ. Aristot-
 teles. Earum rerum unumqueng; iudicem esse idoneũ,
 quarum sit eruditus. Idem Aristote. Cæcum disputare
 de coloribus. Quintil. Fabius dixit felices futurus ar-
 tes, si soli artifices de ijs iudicarent.

Ovidius. Cænei hasta.

Cæneus è puella uersus est in uirum, annuente Neptu-
 no, cui illud etiã donatum est, ne saucius ullis uulneri-
 bus fieri, ferroque occumbere posset. Ferunt hunc cer-
 tasse cū Apolline. præterea morẽ huic fuisse, ut qui ad
 sese uenirent, iuberet per suam hastam iurare.

Gigantum arrogautia. τρυάντων ἀπόνοια.
 Vbi quis uiribus suis fretus, temere, nullog; cõsilio res
 non tentandas moliretur. Hora. in Odis. Vis consilij ex
 pers mole ruit sua. Vim temperatam dij quoq; proues-
 tunt In maius. Homerus demonstrat in omni negotio
 nimio plus habere momenti rationẽ, consiliumq;, quã
 corporis uires.

Zenodot⁹ Magis sibi placet, quã Peleus in machæra.
 Μέγα φρονέ μάλλον ἢ Πηλεὺς ἐπὶ τῇ μαχαιρᾷ
 In eum cõpetit, qui præter modũ re quapiã insolens est,
 ac tumet. Aiunt autẽ hũc gladiũ à Vulcano fabrefactũ,
 à dijs dono datũ fuisse Peleo uirtutis illius ac prudens-
 tiæ symbolum. Quo quidem ille utens & in prælijs &
 uenatibus, consequebatur quicquid optabat.

Aesopus. Ἀὐτῶ ῥόδιον, αὐτῶ πῆδῆμα. id est,
 Hic Rhodus, hic saltus.

Vulgo

Vulgo iactatum de ijs, qui sese de negotijs iactarent in solentius, cuius fides nō extaret. Sumptum ex Apologo, qui fertur inter Aesopicos. Adolescenti cuidam iactanti sese, quod cum Rhodi esset, admirabiles fecisset saltus. &c. Conueniet igitur, ubi quis iubetur re praestare, quod alibi se fecisse iactat.

Atticus in portum. Ἀττικὸς εἰς λιμένα. In eos dicebatur, qui illic uirtutem ostentare solent, ubi tutum est, atque ubi nihil opus. A nautis Atticis sumptum, qui portum ingressuri, ostentandi sui gratia magnifice sese gerebant, in ipsa re non perinde strenui.

Athenæ?

Calliphanes, καλλιφάνης. Calliphanes, ridicula quaedam huius nominis ambitio, prouerbiali ioco fecit locum. Aiunt enim huic fuisse poëtae morem, ut diuersorū carminū & orationū initia conscriberet ad tres aut quatuor uersus, eaq; pronunciaret, ostentaretq;, quo commentum ignorantibus, multiscius & eruditus uideretur.

Bullatæ nugæ.

Persius.

Ventosa atq; inania bulla dicuntur. Persius. Bullatis ut mihi nugis pagina turgescat. Horatius, nugæ canoræ uocauit in arte poëtica:

Quam uersus inopes rerum, nugæq; canoræ.

Vino vendibili suspēsa hedera nihil opus. Id est, Vera uirtus non eget alienis præconijs. Aut res præclaræ per se placent, neq; desyderant exoticam cōmendationem. Plautus. Inuendibili merci oportet ul- tro emptorem adducere, proba merx facile emptorem reperit.

Horatius:

Vbi largius equo

Laudat, uenales qui uult extrudere merces

E. 2. Sellisse

ASPÉRITAS.

Suidas. Selliffare. Σελίζερ.
 Prouerbiali ioco dicebatur gloriosi, fastuq; præturgi di. Suidas admonet sumptū a moribus Selli cuiuspiam, q̄ cum re esset perquā tenui, tamen affectabat haberi diues. Torqueri potest in eos, q̄ se doctrinæ iactant ac uenditant opinione, cum à literis sint alieni.

Plato. Diuinum excipio sermonem.

Θεὸν ἔξαγο λόγον.

Quoties, opinor gloriosus aliquid dictum esset, omnis gratia deos excipiebant, qui nihil non possunt, & quibus nemo præscribit. Home. Diui tamen omnia possunt. Accommodari potest ad summos principes, ueluti pontificem, aut cardinales, aut monachos.

ASPÉRITAS. Morositas.

Inexorabilis.

In exoratu difficile ac præfractū, suoq; relinquendum ingenio, uel in eum, cuius operam nihil moramur.

Horatius Ferreus. Aheneus.

Ferrea atq; ahenea dicuntur, quæ solida firmaq; significamus. Verg. Non mihi si centum linguæ sint, oraq; centum, Ferrea uox. Hora. Hic murus aheneus esto. Nam in artibus dura dicuntur, quæ parū sunt artificiosa. Contra mollia, quæ summa arte perfecta.

Plutarch. Versatilis Artemon.

Ὁ περιφόρητος ἀρτέμων.

Aiunt dici solitū de his, quorū gratia uehemēter decertatur. Nā Artemonē adolescentē fuisse quempiā, certatim adamatū à mulieribus, ob insignem formam, quem suspicor ob id dictum περιφόρητον, uel quod circumferretur in ore omnium uersans.

Persius. Cornea fibra.

Persius.

Persius. Neq; enim mihi cornea fibra. Nam cornea & durissima sunt, & sensu carent. Vnde qui carent humanis affectibus, robur adamantē, silicem, ferrum, cornu in pectore gestare dicuntur.

Scytharum oratio. Σκυθῶν ῥῆσις.

Lucianus.

Græci quicquid agreste, quicquid barbarum, ac seuum intelligi uellent, id scythicū appellarent. Quidā inde natum existimant, quod Scythæ Dario regi nihil aliud responderint, quàm κλαίειν, id est, ut ploraret. Quæ quidem etiam ipsa uox in prouerbiū abiit, ut plorare iubeamus, quos contemnimus.

Pandeletias sentētiās. Πανδελιτίας γνώμας. Id est, Pandeletia sententiam, appellat in deterioribus Cratinus, ut citant, morosam ac molestā. A Pandeletio quopiam sycophanta, ex eorum genere, qui quo questū faciunt, dicas impingunt grandes, ut ait Phormio Terentianus, & simili studio ferunt suffragia.

Thymbra uictitans. Θυμβροφάτος.

i. Thymbra uictitates. adagio dicebātur, uel qui tutius ac liberius uitā agerent, uel qui moribus essent parum blandis, uel qui hilariter citraq; sollicitudinē paruo cōtenti uiuerent, quod thymbra herbe genus sit.

Scabrosior Leberide. κεντρούλος λεβήριδος Suidas.

Id est, Asperior leberide. De uehementer asperis & insuauibus. Nam leberis Græcis dicitur exuuium illud uel serpentū, uel piscium exuentiū senectam. Id autem asperrimū esse constat, nimirum ob summā siccitatem.

Totus Echuius asper. ἅπας ἐχίυος τραχύς Aristop.

In morosos & iniucūdis moribus quadrat. Echmus piscis, & utē Brinacius undiq; spinis obseptus, ut nusquā impune possis attingere. Est et hoim hmōi genus, cum quibus nulla ratione possis agere citra litem.

ASPÉRITAS.

Durus alloquijs.

Id est, Immobilis alloquio. Ductum à cera que tra-
ctando mollescit. Competet igitur in hominem in-
exorabilem.

Plinius. Echino asperior.

In hominem intractabilem, & insuauius moribus dis-
ctum. Metaphora sumpta ab animante, cuius duplex
est genus, terrestre, spinis obsitum, & maritimum, pin-
nata undique testudine ac spinis obductum, quibus se-
pedum uice uoluit, authore Plinio.

Strabo. Corinthus & collibus surgit, & vallibus
deprimitur.

Id adagiū, ubi nam possit esse usui, non satis uideo, nisi
si quis detorqueat ad hoīem intractabilem aspero inge-
nio. Strabo scribit, Corinthios opibus, & artibus egre-
gijs præcelluisse, cæterū regionem illorū non admodū
fuisse feracē, q̄ inæqualis esset, & aspera, ac petricosa.

Etiam quercus bacchatur.

Καὶ δὲ θεῶς μαινὰς ἐχέτο.

Id est, Etiam quercus Menas facta est. De ijs, qui uix
deliniūtur ab Orphei fabula, quercus sua cithara demul-
cente. Menades sunt mulieres afflata Baccho.

Agamēnonis holtia. Ἀγαμέμνονος θυσία.

Id est, Agamemnonis uictima. Quondam in duros ac
persuasu difficiles dicebatur. Inde natum, q̄ Agamem-
none rem diuinā in Troia facturo, bos effugerit, uixq̄
toto negotio comprehensus, reductus est.

Matiolæchus. ματιολοιχός.

Vulgato conuitio dicebatur liguritor, & in minimis
etiam rebus exquisitus. Proinde quadrat in eos, q̄ per
fraudem minimis è rebus sectantur compendium. Me-
rula ait matiolæchus esse tibi genus.

Ne moue

Ne moue festucam. μὴ κάρφῃ κίνα.

Vbi quis omnis strepitus impatiens est. Quosdam uideas usque adeo morosos, ut quicquid agas offendatur, etiam si stipulam duntaxat moueas.

A lasso rixa queritur.

Seneca.

Apparet dictum in quosdam morosiores, et ad rixandum procliuiiores, non quod offendatur, sed quod alioqui animo male affecti sunt, ut sunt difficiles ac submorosi, quibus fortuna aduersa est.

Difficilis vir.

Home. Forzan et innocuum culpet uir seuus et acer. Hunc Homeri uersiculum olim in Demosthenē uulgo iactatum fuisse, multorū autorū testimonijs cōstat. propterea q̄ accepta pecunia nōnunquā et malos defendere, et oppugnaret bonos. Eundem ad Verronē torsit M. Tullius lib. epist. ad Atticum. xij.

In durum & implacabilem.

In hoīem impēdio rigidū et implacabilē torq̄bitur et c.

κερασοβόλῃ.

Plutarch.

Plutarchus docet hoīes praefractus et asperis moribus et intractabiles κερασοβόλους uocari solitos et c.

ASSIDVITAS.

Minutula pluuia imbrem parit.

ψεκασεσ ὄμβρον γενῶσαι.

.i. Minute guttule imbrē pariētes. Quoties res initio pusilla, crescit in maius. Quare in minutis uigilandū, ne paulatim incidamus in maxima incōmoda. Admonente Plauto. Maiora perdes, parua ni seruaeris.

Affidua stilla saxum excauat.

ῥάνις ἐνδ' ελεχθεσα κοιλεύει πέτρων.

Id est, Stillicidiū perpetuū saxum excauat. Admonet

ASSIDUITAS.

nihil esse tā durum, qđ non emolliat: nihil tā arduū, qđ nō efficiat assiduitas. Plinius tradit inueniri silices, fornicarū pedibus attritas, idq; grauissimū exemplū esse putat, quantā uim habeat assiduitas. Menander. *Victa enim assiduitate fiunt qualibet negotia.*

Zenodotus Bis septem plagis Polypus contusus.

Δις ἐπὶ ἅπλαγαῖς πολυπὺς κολούμευ. *Id est, Plagis adactus Polypus quatuordecim. Dicitur solitū, ubi quis multo tandē malo fit emendacior. Quē ad modum accidit indomitis adulescentibus, qui plurimorum experientia malorū tandē cicurantur. Conueniet in eos, qui duriore ingenio præditi, non nisi grandibus supplicijs corriguntur. Aiunt Polypū piscem captū diu, multumq; tundi, cædiq; solere quo mitior fiat, & ad esum accommodatior. Autor Zenodotus.*

Dicendo dicere discunt.

Ἐκ τοῦ λέγειν δὲ λέγειν περὶ ζεῖν.

Id est, Dicendo consequimur, ut dicamus. Nempe ad cuiusuis rei peritiam, quam potissimū usus suppeditat, optimus oīm rerū magister. Proinde prouerbiales oēs erunt id genus, Fabricando fabricam disces, Canendo musicam, scribendo disces scribere.

Plautus. Latum unguē, ac similes hyperbole prouerbiales.

Transuersum digitum aut unguem discedere, frequenter est apud Ciceronem pro eo quod est, q̄ minimo spatio. Fit autem festiuior metaphora, quoties his uerbis, perfectā imitationē ac plenū undequaq; consensum significamus, ut Ab hac regula mihi nō licet transuersum ut aiunt, unguem discedere. Plaut. si tu hercle ex isto hoc loco digitū transuersum, aut unguem latū excesseris. Cice. Digitum non discedebant. Idem in epistola. Pedem

Pedem adhuc è uilla egressi nõ sumus, ita magnos et asiduos umbres habebamus. Hiero. Et apostolice uoluntatis sequentes uestigia, ne puncto quidem (ut dicitur) atq; ungue transuerso, ab illius sententijs recedamus. Metaphora partim sumpta uidetur ab ijs, qui tabulam, aut saxum, aut simile quippiam digitis latis metiuntur, quoties exquisita rei modus spectatur. Nam reliqua cubitis metiri solemus, minima mensurarum latus digitus est. Partim à iugerum mensoribus, qui stadijs, passibus, et ut minima mensura pedibus, soli spatium metiuntur. Vulgo etiam nunc dicunt, culmum latum, simili figura pro eo, quod est, ne tantillum quidem.

Velut umbra sequi.

Plautus.

Velut umbra sequi dicitur, qui nusquam deest. Plautus. Decretum est mihi quasi umbra quoquo ibis, tute persequi. Vnde affeclas indiuiduas, umbras uocamus.

Ne altero quidem pede.

Lucianus

μηδέ τὸν ἕτερον πόδα.

Id est, Ne alterum quidem pedem discedere. Lucianus. Qui ex Aethiopia nunquam uel alterum promouerit pedem. Annumerandum illis, Latum unguem. &c.

Saxum uolutum non obducitur musco.

λίθος κυλινδόμενος τὸ φῦλον οὐ περι-

Id est. Musco lapis uolutus haud obducitur. Qui non potest eodem loco consistere, raro fit, ut ditescat. Id totidem penè uerbis hodie dicunt. Simile illud Fab. Plautaque saepe transfertur, non coalescit.

Multis ictibus denicitur quercus.

Diogenianus.

Πολλῶσι πλῆγαῖς δ' ἔρως δ' ἀμάρεται.

Id est, Multis rigida quercus domatur ictibus. De re factu quidem ardua, quae tamen assidua industria peruncatur. Quemadmodum unicus ictus, nihil adferre

E. 5. momenti

A T T E N T I O.

momenti uidetur, ad deiiciendam molem querni roboris, uerum ea crebris ictibus facile prostermitur.

Periāder **Exercitatio pōt oia.** ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΝΤΑ ΔΙΩΝΑΤΑ.

Id est, Cura omnia potest. significat autē nihil esse tam arduū, quod diligētia, curaq; nō efficiatur. Verg. in Geor. Labor omnia uincit Improbis, & duris uirgens in rebus aegestas. Prouerbialis sentētia apud Graecos. Dij bona laboribus uendūt. Hora. Prærupit Achærona Hercules labor. Sophocl. Citra laborem nil bene est. Sene. li. de ira. Atq; nihil est, inquit, tā difficile, & arduum, quod non humana mens uincat, & in familiaritatem perducatur, assidua meditatio. Nulliq; sunt tam feri, suiq; iuris affectus, ut non disciplina perdoquentur. Quodcūq; imperauit animus obtinuit. &c.

Philostrotus.

Ne genu quidem flexo. οὐδὲ γόνυ κάμψας.
Dictum est autem, eo quod est, ne tantillum quidē. Etenim si iā incipit ad quietem componere sese, primū genu flectit. Itaq; perinde ualet, quasi dicas, citra respirationem, sine omni intermissione.

ATTENTIO, & contra,

Plautus.

Purgatis auribus.

Pro attentis auribus & uacuis. Plau. Purgatis ambo damus tibi operam auribus. Horatius in Epistolis. Est mihi purgatam crebro qui personet aurē. Persi. Stoicus hic aurem mordaci lotus aceto. Nam sordes in auribus collectæ auditum hebetant, exemptæ reddunt acriorem.

Terētius.

Νοῦν τὸ μ ξένον. *Id est. Mens peregrina. Mentem peregrinam habere dicuntur cogitant di, nec satis ob id attentī, ad ea quæ coram aguntur. Præsens abest.*

Præsens

Præfens peregrinatur. In eum dicendum, qui non animaduertit ea quæ dicuntur, cogitatione alijs in rebus occupata. Vnde quos iubemus attētos esse, ijs sic loqui solemus. Hic estote, & hoc agite, & adeste animis. Hodie uulgo dicunt. Non est domi, sed foris. Terentius in Eunū. Cū isto milite præfens, absens ut sies. i. corpore quidem præfens, cæterum animo semota. Contra qui amant absentes præfentes sunt. Vergilius. Absens absentem, auditq; uidetq;.

Auribus arectis.

Vergilius

Quadrat in illos, qui sitienter & auide auscultant, quæ dicuntur, aut expectāt quid dicendum sit. Metaphora sumpta ab animantibus, quorū plerisq; mos est, si quando quid eminus audierint, aures surrigere. Plinius. Tradit hoc esse peculiare ceruis, ut cū aures sub rexerint, nihil sit illis auritius, rursus ubi dimiserint nihil surdus. Teren. Arrige aures.

Erecti.

Accommodū erit, ubi significabimus aliquem toto pectore attentum ad rem quampiam.

Ausculpta & perpende.

Quoties significabimus nos aliquid dicturos quod ad rem pertineat, quodq; ratū ac certum futurum sit.

Consulendum & consilijs parendum.

Cum admonebimus quempiam, ut uicissim & rectū consiliū alijs det, & ab alijs accipiat, aut ut & secum rem diligenter perpendat, & alienam sententiam auribus attentis audiat.

Cerā auribus obdis. Κηρόν τῶν ὠσῶν ἐπαλαφῶς
Id est, Ceram auribus oblimis. Qui recusant audire uel æqua, uel iniqua. Natum ab Ulyssis cera, qua suas & sotiorum aures obturat.

AVDA

AVDACIA.

Tullius.

Fortes fortuna adiuvat,

Propterea quod id genus hominibus fortuna quasi faueat, infensa ijs, qui nihil audent experiri, sed ueluti cochleæ perpetuo latent intra testas.

Animus præfens.

Animi præsentia utilis ubiq;, propterea quod timiditas, uel à conscientia uel ab animi paruitate uideatur proficisci. Home. Omnibus in rebus potior uir fortis & audax. Sit licet hospes, & è lōginquis uenerit oris.

Homerus

Animus Heptaboëus.

Θυμὸς ἑπταβόη.

De magno fortiq;, & inuidio dictum. Epithetum sumptū à clypeo Aiæcis, quem Homerus Græcè Heptaboëon appellat, quod septem boū tergoribus esset obductus, atq; ob id est impenetrabilis. Ouidius. Dominus clypei septemplex Ajax.

Aqua præterfluit. Ἰδὼρ πᾶραρῆν.

Id est. Perfluit aqua. Zenodot. & Suidas admonent dici solitum de eo, qui nihil negotij recusaret, & quidlibet quod mandatū esset, effecturū sese polliceretur, quippe usq; adeo promptus, ad quiduis suscipiendū, ut nec nauim per fluentem ingredi grauaretur.

Aristophanes.

Ἄρεθ· νεοτῆρ. Id est. Martis pullus.

Martis pullum uocant, ad bella magnopere prosum. Aristophanes sentit de gallo, qui quod omnium uiuū sit pugnacissimus, bellacissimusq;, unde & crista & calcaribus armatus est, Marti sacer est. Vel quod is olim fuerit adolescens Marti in delitijs habitus, qui consueuerit in delitijs obseruare Marte cū uenere cubante, ne quis Deorū interueniret. Deinde cū illo dormiēte, sol aduenisset, Mars qui turpiter esset deprehensus, iratus, Gallum adolescentē in auē commutauit

mutauit. Manentibus etiam dum pristina naturæ ue-
stigijs. Lucianus.

Alter Hercules. οὔτος ἀλλὸς Ἡρακλῆς. Aristote.
Id est, hic alter Hercules. De uiro præstrènuo, ac la-
borum tolerantissimo. Laertius in uitis Philosophorū
ostendit, & Cleantem philosophū alterum Herculem
uulgo dictū fuisse, quod esset omnium laborū patientissi-
mus, adeo ut noctu haurienda è puteo aqua, uictū di-
urnū pararet, & nihilo tamen segnius, egregiā operā
inter diu nauaret philosophiæ. Nomen hoc Hercules ui-
detur uulgari sermone, ad omnes uiros egregie for-
tes transferri solere, non aliter, quàm Catonis ad gra-
ues & sapientes. Sic & Achilles appellabantur, insi-
gni fortitudine duces.

Non abiicit animum.

De eo, qui ne in afflictissimis quidem rebus sp̄e aut
consilium abiicit.

Ne quid moueare verborum strepitu.

Qui monebit aliquem, ne se uerbis, ac minis de-
terreatur, quo minus experiatur. Verg. Quin rigido
ferro, magis obuius ito, nec unquam, Te se uerbis dictis
deterreat ille, minisq̄.

In discrimine apparet qui uir.

De re periculosa difficilique, & eiusmodi quæ uirū
cordatum ac strènuum requirat. Diome. Illic qui uir
ineris, qui strènuus ipsa docet res.

Non cedendum malis.

Si quando admonebis, non oportere cedere uel ad-
uersarijs, uel insultibus aduersæ fortunæ, aut non es-
se certandū cum fugitiuis, non inscite detorseris illud.
Ne feriat iaculum ceruicem, aut terga, sed ipsum
Aut uentrem, aut pectus feriat aduersa sagitta.

Qui cum

AUXILIUM INFIRMUM.

Qui cum contempnū vitæ inuadunt.
 In eos qui gladiatorio (sicut ait Terentius) animo
 quempiam impetunt, ut aut perdant aut percant.
 Improbitas muscæ.

In improbum, & subinde redeuntem etiam si turpiter repellatur. Ex Iliados. Atque illi muscæ uim intro præcordia misit. Quæ quamuis de pelle uiri sit sepe repulsa. Assultat morsura tamen.

AUXILIUM INFIRMUM.

Per fluuium traducere.

Plato.

Διαβιβάζειν τὸν ποταμόν.

Id est, Transmittere per flumen. Dicebatur qui difficultatem explicabant rei, quæ inruditiones aut inuulidiores explicare non poterant. Plato. Ego uos quæ admodum modo feci, susceptos, ultra fluuium transferam.

Athene.

Sacer manipulus.

ἱερὸς λόχος.

Id est, Sacer manipulus olim dicebatur quemadmodum dicimus sacram ancoram iaciendam, aut rem ad triarios redisse. Usus erit, si quis dicat rem Christianam hodie à monachis uelut à sacro manipulo pèdere.

Hesychi.

Coriaceum auxilium.

Σκυτὴν ἐπιχρησίου.

Id est, Coriaceum siue pelliceum auxiliū apud Atticos infirmum & imbecille dicebatur.

Aristophanes.

Ficulnum auxilium.

Σικὴν ἐπιχρησίου.

Id est, Ficulnum auxilium, pro inualido atq; inutili. Aristophanes. Ficulna nobis qui erat opitulatio.

Beneficium

☞ BENEFICIUM CORRUMPTVM.

☞ Perdidisti vinum infusa aqua.

Απώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδατος.

Erba sunt Polyphemi. Sic enim increpat Vlysses vinum aqua temperantē. Antiquitus merum bibebant, non sine noxa, donec Staphilius Sirreni filius ostēdisset, vinum aqua diluere.

Capra Scyria. Αἰζήσκυρια.

Conuenit in eos, qui beneficium maleficio corrumpunt, aut qui uirtutes, aduētis uitijs cōtaminant, atque obscurant, quae rectē instituta, nō recte finiunt. Veluti Capra Scyria, mulctrum quod lacte impleuerat, ipsa rursus euertit, atque hoc modo beneficiū, quod dederat, eadem perdidit. Alij putant dici in eos, unde plurimum emolumentum capitur, propterea quod eius regionis caprae, maximā lactis uim reddere dicantur. Seneca.

Panis lapidosus.

Seneca libro de benefic. 2. Panis lapidosus, sic enim Fabius uerrucosus, appellabat beneficium. Ab homine duro asperē datum, quem esurienti necessarium sit accipere, durum & acerbum esse, ita quidam cunctatione, toruitate uultus, asperitate orationis, ostentatione molesta corrumpat beneficiū, ut nemo sit accepturus, qui possit eo carere.

Athene⁹.

☞ BIBACITAS.

Nec elephāntus ebiberet.

Ὁὐδ' ἐλεφάντης ἐπιβίβει.

Id est, Ne elephāntus quidem ebiberet. De poculo praegrandi, quū elephāntus proboscide immensam aquarum uim quum libet, hauriat.

Cothonis

BONAE FORTVNAE.

Athenæus Cothoniffare. κωθωνίζηρ siue κωθωνίζεω. Dicebantur, qui largius biberent, & potationem largiorem κωθωνισμὸν appellabant. Cothon autē poculi genus est.

athenæus Calicum remiges. κυλίκωμ ἐρέται. Id est, Calicum remiges dicti sunt, qui assidue perpotarent, vinum pro remo ducentes.

athenæus Κυαθίζηρ. Dicebantur, qui poculis indulgebant, quasi dicas cyathiffare. Mihi uidetur potius in eos cōuenire, qui parce bibūt, nec sextarios hauriūt, sed cyathis subinde repetitis, tamen inebriantur.

athenæus Argenteus puteus. φερέα ἀργυροῦ. Id est, Argenteus puteus *Athenæus* lib. 11. indicat olim ingens poculū dici solitum puteum argenteum, nam cyathi pusilli erant.

☞ BONAE FORTVNAE,

Copiæ, Felicitatis, aut Ominis.

ὄν ἐξ ἄχυρα. Asinus in paleas.

Subaudiendum incidit. Dicitur solitum, ubi cupiã fortuna lautior præter spem obtigerit, aut nactus forte fuerit aliquis, quo uel præcipue gaudeat, ueluti si quæ ostreorū auidū uideas affatim uescentē illis, nō importunè dixeris. Asinus in paleas. Iucundius fiet si longius transferas, puta, si quis cupienter legat poëtam, quo peculiariter delectetur. Cōueniet & in hūc usum ubi quis inscitia rē contaminat, ueluti, si barbarus & illiteratus, bonū authorē malis cōmentarijs inquinat.

In voti compotem.

Vbi quis affectus est, quod affectabat, captabatq; ueluti si quis sacerdotij spe munus principi mitteret, eoq; sã

eoq; sacerdotio, fauore principis potiretur. Quadra bit & illud Homeri. Attigit, eq; manu non irrita miſſa ſagitta eſt.

Nunc illa aduenit Datidis cantilena. *Suidas.*

Νῦν τῶτ' ἐκέρη' ἦκη τὸ δ' ἄτιδ' ος μέλω.

Id eſt, Nunc id quod aiunt, Datidis adest cantio. Dicebatur ubi quid letū ac feſtiuū accidiffet. Datis quiſpiam erat Perſarum Satrapes excellens in rei bellicæ gloria. Is græcè loqui conatus conſueuit dicere. Deleſtor, gaudeo, letor. Ea cū ſepius ac malè græcè pronuntiaret, res in uulgi iocum abiit.

Procridis telum. πρόκριδ' & κόντιξ. *Ouidius.*

Id eſt, Procridis iacula. De ijs qui ueluti certis telis, quicquid animo deſtināt, aſſequuntur, ſumptū. Notiſſima fabula uel Ouidio narratore. De Cephalo, qui certo iaculo emiſſo Procridem uxore interemit, ratus ſeram eſſe. Huic diuerſum eſt illud Horatianum. Non ſemper feriet, quodcumq; minabitur arcus, id eſt, non ſemper feries, quod cupis.

Albæ gallinæ filius. *Iuuenalis*

Feliciter natum, albæ gallinæ filium dicimus, Iuue. Qui tu gallinæ filius albæ. Vel quod leta atq; auſpicata Latini alba uocant. Huic diuerſum illud apud Iuuenæ. Nati infelicibus ouis.

Aut piſcem olet, aut florem. *Ambroſi.*

Aut piſcem olet, aut timallū. Dictum in eū qui bene oleret, quod timallus piſcis ſit odore gratiſſimus, & æque fragrans eiſdem nominis ſos.

Virgula diuina. *Cicero.*

Quoties quidquid optamus, id citra humanā operā quaſi diuinitus nobis ſignificamus contingere. Propterea quod antiquitas, quemadmodū in anulis, ita & in uirgis

BONAE FORTVNAE.

uirgis ferēdis existimauit aliquā fatalē, ac ceu magicā
 inesse uirtutē. Cice. li. offi. 1. Quod si nobis oia quae ad
 uictū, cultūq; pertinet, uirgula (ut aiūt) diuina suppe-
 ditarentur. Etiā in literis Hebraeorū Moyses in eden-
 dis prodigijs uirga utitur. Fortassis huc pertinet:
 quod regibus etiā uirga tribuebatur, quam sceptrum
 uocat. Eodē respicit quod alibi referimus. Laurcum
 porto baculum.

Lucianus. ΓΥΓΙΣ ΔΑΚΤΥΛΙΘΟΣ. .i. Gygis anulus.

Quadrat uel in hoies inconstātibz moribus, uel in
 fortunatos, q̄ ueluti uirgula diuina, quicqd optant, id
 suo arbitrio consequūtur. Huius adagij mentionē facit
 Lucia. in Votis, ubi quispiā optat sibi q̄ plures anulos
 eiusmodi quales habebat Gyges, aliū, quo ditesceret,
 aliū, quo gratus & amabilis redderetur, aliū, per quē
 liceret uolare, quocunq; lubitū esset. Nā priscorū sup-
 stitio plurimū tribuit anulorum efficacīe. Plin. lib. de
 rep. 2. Gyges quidā Lydi pater, pastor quispiam erat
 mercenarius, eius regis, qui per id tēporis imperabat
 Lydorū populo. Cū autē esset aliqñ seuisima tēpestas
 coorta, imbrium maxima uis accidit, fulgura deniq;
 terrae etiā quassatio, ita ut in ea regione, in qua tū Gy-
 ges fortē pascebat armēta, terra ingēti hiatu sese didu-
 ceret. Quod cū ille animaduertisset solus, nā ceteri
 pastores territi diffugerāt, in hiatū descēdit, atq; ibi,
 tū alia quēdā dictu mira cōspexit, tū equū quēdā ingē-
 tem aeneū, ac cauū. Inerat fenestra in equi latere per
 eā uidit in eius aluo cadauer hoīs maius humana spe-
 cie. Huic nihil aderat uestium, aut gestaminū, pra-
 ter anulū aureū digito impositū. Eum ubi sustulisset,
 egressus ē specu paucis post diebus, ad pastorū coetū
 redijt, in quo legatus de peculiarū rationibus ad res
 gem in menses singulos referendis, creādus erat. Hic
 cum apud

cum apud alios assedisset, animaduertit, ut si quando forte gemmam anulo inclusam introrsum uerteret, repente fieret, ut à nemine conspiceretur, ac perinde quasi non adesset, ita de eo reliqui fabularètur. Quod quidem factum admiratus rursus anulipalam extrorsum conuertit, rursusq; pastoribus conspicuus esse cœpit. Eius rei cum ille & diligentius, & sæpius fecisset periculū, iamq; sat exploratū haberet hanc inesse uim anulo, ut uersa ad se gemma inconspicuus esset, uersa ad alios conspicuus, effecit, ut pastorū nomine legatus ad regē mitteretur. Profectus & uxore regiā stuprauit, & de rege trucidando, cum ea consilium iniit. Deniq; confecto illo, ipse, regina in matroniū ducta, è pastore repente factus est rex. Id anuli fatalis beneficio.

Orci galea.

ἄϊδ' Ὁ κελῶν.

Zenodot⁹

Dictitari solitum in eos, qui semet arte quapiam occultarent. Plutoni erat galea, quam qui gestaret, is quoscunq; uoluisset uidebat, ipse nemini conspicuus. Plato lib. de Repub. 10. Dicens semper honesta propter se sequi oportere, etiam si quis Gygis anulum, uel Plutonis habeat galeam.

Secundo æstu.

Lucianus
in 10.

Κατὰ τοῦτον προχωρεῖν.

Id est, Secundo æstu procedere. Sumpta metaphora à nautis, quibus facilius cursus, cum flumen aut etiā maris æstus secundus est.

Bonis auibus. Malis auibus.

Horatius

Cum rem feliciter, aut secus cedere significamus. Ab augurū obseruatione sumptū. Hora. in Odis. Mala soluta nauis exit alite, Ferens olentem Mcuium. Et rursus. Mala ducis aui domum. Ad hanc formam

BONAE FORTVNAE.

referenda sunt, & illa. Fausto omine, bene ominata, bonis auspicijs, inauspicato, felicibus augurijs, atq; id genus alia, quæ ab augurum arte sumpta, in communem sermonem abierunt.

Homerus Omnia ex sententia cedunt.

In magnopere fortunatos, quibus & rectè & secus instituta feliciter cedunt. Home. Spicula cuncta horum feriunt, seu torserit illa. Ignauus, seu uir fortis, quia Iupiter ipse Dirigit.

Horatius Secundis ventis.

Secundis uentis nauigare dicitur, cui res ex sententia succedunt. Non agimur tumidis uelis aquilone secundo. Non tamen aduersis ætatem ducimus austris.

Δατυλῶς ἡμέρα. Id est. Datyli dies.

Vbi res feliciter successerunt. A Datylo quodam, qui apud Athenienses summos est honores consecutus.

Cicero.

Dñs hominibusq; plaudentibus.

Pro eo quod est feliciter atq; auspicato. Apud Poetas penè solemne. Deum atq; hominum fidem. Dñs atque hominibus inuisus.

Semper feliciter cadunt Iouis taxilli.

Αεὶ ὅτε πίπτει τοὺς ἐν οὐδ' ἰος κύβοι.

Id est, Semper cadunt feliciter tali Iouis. Dicit solitus in eos, quibus res oēs, perpetuo quodam fortune favore ex aī sententia cederent. Apparet translātū à talorum iactu, ubi fortassis antiquitus obseruatū est. Iouis talos feliciores esse. Nā mos erat iactibus alearū, omnis causa, Deorum aut hoīm noīa præfari. Vnde & Veneris iactus inter felices numeratur. Sūt q̄ putat quadrare in eos, q̄ factis suis dignas poenas dependerint, quasi Ioue nō sinente culpā multā. Mihi uidetur non absurde dici posse, & in uiros fortunatos, ac præpotētes, quorum etiam pa-

etiã parũ rectis factis, applauditur, ut Quã facile semper res cadũt potẽtiũ. Euri. Sunt cũcta dijs procliuia. Tũ illud Homero frequens: Cœlestes omnia possunt.

Sapiens sua bona secum fert.

Ὁ σοφὸς ἐμ αὐτῷ πρὶφέρει τὼν οὐ ἰσάμ.

Id est, sapiens opes sibi secũ habet semp suas. A Biãtis ni fallor Apophthegmate natũ, q̄ rogatus, cur nihil exportaret rerũ suarũ ex incẽdio patriæ. Ego uero, inquit, oĩa mea bona mecum porto. Significans ea quæ uere nostra sunt, intra nos esse, uelut eruditionem ac uirtutem, ut rursus, quæ uerè mala sunt nostra, nõ li-
ces effugere, quantumlibet cõmutetur locus.

Contingit & malis uenatio.

Suidas.

Δέδοται ἢ κακοῖσι πᾶσα.

Id est, Contingit & ignauis è uenatu præda, ubi quid feliciter obtigit immerenti, quodq; fortunæ magis, quàm illius industriæ sit acceptum ferendum.

Iecit Achilles duas tesseras, & quatuor.

Suidas.

Βέβληκ' ἄχιλλεύς δ' ὕο κνβω καὶ τέσσαρα.

Id est, Duas Achilles, quatuorq; tesseras, iecit. Hunc uersum Suidas ex Euripede citat. Quid aut sibi uelit adagiũ, nullus explicat. Nisi quod cõiectare licet dictũ fuisse, de ijs, qui in omni re uinceret, propterea, quod is tesserarum iactus felix esset.

Tranquillo quilibet gubernator est.

Seneca.

Sene. in epis. Alioqui gubernatoris artẽ adeo nõ im-
pedit tẽpestas, ut ostẽdat. Trãquillo enim, ut aiũt, q̄libet gubernator est. Agit aut illic fortunã aduersam, ac rerũ difficultatẽ, nõ solũ nõ obesse sapienti, uerum etiã uirtutẽ in his maxime proferre sese, q̄ rebus secũ dis ac pacatis latebat. Non magnũ est administrare rẽ publicam, cum omnia pace constant.

BONAE FORTVNAE.

Zenodot. Effugi malum, inueni bonum.

ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

Id est, Euasi mala, sum nactus meliora. Dicitur solitū si quando fortuna lautior cuipiam contigisset. Natum aiunt à ceremonijs nuptialibus. Nā Athenis mos erat ut in nuptijs puer qui spīā induceretur, undiq; spīmeis frondibus, & quernis glandibus opertus, coronatusq; ounas gestans panibus impletas. Dicebat autē hęc Græcè. Euasi mala, sum nactus meliora.

Plautus. Inueni, non quod pueri in faba.

Strophilus seruus in Aul. Plauti. aulā auri plenam, à sene defossam, furto sustulerat, eāq; rē gestiens m^o dicare hero. Reperi, inquit. Et rogatus quid reperisset, nō quod pueri clamitāt, inqt, in faba se reperisse, Prouerbiali nimirū figura, magnū quiddam reperisse sese significās. Est enī midas uermiculus quidā, q̄ s^o bis in nascitur, hūc si qñ nacti sint pueri, gestiunt atq; exclamāt, peruide quasi magnum quiddā inuenerint.

Sardi venales. Σαρδῶναι ὄνοι.

De negotio infinitæ prolixitatis, atq; inexplicabili. Idq; hinc esse ortū tradūt quod Tiberius depronius Gracchus, cū altero consulatu Sardinia domuisset, tantum ex ea captiuorū adduxit, ut longa uenditione, res in prouerbiū abierit.

Locupletum reditus.

In locupletes, quibus alius ex alio succedit redditus.

Bonorū mare. ἀγαθῶν θάλασσα.

Dicitur & diuersam in partē. Itē de magnis & uehemēter cumulatis cōmoditatib⁹. Velqđ ipsum mare mīnistret innumerabiles opes rerū, puta pisciū gemarūq;

Zenodot. Thassus bonorum. Θάσος ἀγαθῶν.

Natū adagiū à loci fertilitate. Nā Thassus insula est iuxta

iuxta Thraciã, ut Zenod. refert. Callistratus orator, demigrans Athenis, persuadere conatus est Atheniensibus, ut regionẽ quæ ex aduerso erat incolerent, multa splendida de eius feracitate iactitans, & quod auri uenas haberet, & q̄ glebã optimã. Deniq; in summa, inqt. Thassus bonorũ est. Hinc in uulgi sermonẽ abijssẽ. Thassus bonorũ, de ijs qui splendida pollicẽtur.

• Bonorum aceruus. • Ἀγαθῶν σωρὸς. Cicero.

De opibus ingentibus, unde & frequenter extructas dapes, extructas opes, & cumulas opes pro copiosis legimus, tanquã aceruatim congestas, neq; p̄dere, neq; numero, sed ipso cumulo infusas. Hæc atq; id genus alia, tũ fiunt uenustiora, si paulo longius a simplici sensu detorqueantur. Veluti si quis dicat in alijs oratoribus, alias atq; alias eminere dicẽdi uirtutes. In M. Tullio uno, Oĩm bonorũ aceruũ esse. Resipiunt huius adagiĩ naturã, illa Cicerõĩ familiaria, cumulare officijs, cumulati sine satisfacere, cumulus meritorũ.

Horna messis.

Plau. in Mustel. Hornã messẽm prouerbiali figura dixit, pro maximo emolumento, quasi dicas, tantũ lucrari, quantum eo anno sit p̄ouenturum in agris.

Bonorum Myrmecia.

Ἀγαθῶν μυρμηκία.

De immensis opibus. Nam Myrmecia græcè significat cauernã, aut agmen formicarum. Antiquitus formicarum coetus opulentiã portendit. Quemadmodũ testatur Cicero libro de Diuinatione. i. Midæ inquit, illi Phrygio cum puer esset, dormienti formicæ in os, tritici grana congesserunt. Ditißimum fore prædictũ est. Quod euenit. Huic affinia sunt, Examen uirtutũ, Examen eruditionis. Plaustra bonorum. &c.

F. 4.

Dathus

BONAE FORTVNAE.

Suidas.

Dathus bonorum. Δάθω ἀγαθῶν.

In eandē sententiā dici cōsuevit. Est autē Dathus Thesiorū Colonia, iuxta Strymonē, cū alioquin opulētā ac florens, tū qđ habet etiā auri uenas, ut hinc in prouertbiū abierit. Dathus bonorū, de cōferta rerū opulētia.

Suidas.

Gargara bonorum.

Innumerabilē hominū, rerūue uim, Prisci gargara dicebant, ficta ni fallor uoce, à strepitu, quē facit hominū congregatorū multitudo, aut rerū effusarū copia. Vnde ἔργα γὰρ γὰρ γὰρ uerbum quod significat per strepo prae multitudine.

Bona terræ. τὰ τῆς γῆς ἀγαθά.

De bonis immensis, et omnigenis, quasi dicas, quicquid terra progignit, omnium rerum parens.

Homerus

Ingens rerum multitudo.

Cum admirandam hominum, aut rerū, seu malorum multitudinē indicare uolemus, cōueniet illud Homeri. Quot frondes, et quot sunt uerno tempore flores, Utq; globatarum muscarū examina multa.

Bonorum glomi. Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

De opib⁹ extractis, et affatī cumulatis. Supta metaphora à glomere textorio, cui fila sunt obuoluta, aut, cetero ligno illo textorio, cui filorū maxia uise est obuoluta.

Lucianus

Copix cornu. Ἀμαλθειᾶς κέρατος.

Cum affatim oīa superesse significamus, copix cornu dicimus. Translatū à peruetusta fabula, quae uariē narratur apud autores. Quidā ad hūc modū narrāt. Rheia Iouē enixa, metu patris infantē in Creta occuluit, nutriendū à duabus nymphis Adrastea et Ida Melissei filibus. Enutricauerunt illū, caprae cuiusdā lacte, cui nomen fuerit Amalthea. Eam caprā Iupiter iā adultus in sydera retulit, uocaturquē capra cœlestis.

Huius

Huius alterum cornu nymphis nutricibus dedit, uide-
licet officij præmium, hanc adiiciens facultatē, ut quic-
quid optassent, id illis ex eo cornu largiter suppulla-
ret. Plinius scribit, Græcos aliquot hanc inscriptio-
nem nimis arrogantem suis commentarijs imposuisse,
tanquam nihil in eis non contineretur, & quiduis inde
peti, atq; accipi possit.

Lac gallinaceum. Ορνίθων γάλα.

Eustathi⁹

Eundem habet sensum. Dicitur enim in opulentos, &
quibus quiduis rerum suppeditat. Aut de raris in-
uentu, atque ob id preciosis, ut sit hyperbole signifi-
cans nihil omnino deesse.

Extis pluit. Αλασίμυθα.

Id est, Lucanicis pluit. Sermo prouerbialis de prodi-
giosa rerum copia. Qui iocus etiā hodie durat apud
idiotas. Siquidem ἀλάς Græcis exti genus est, ex quo
frustulatum conciso facta conficiuntur.

Δίγα πλὴν οὐρανοῦ ἐπιτέλεσσαν ἐδέσσωντο.

id est, Capram cœlestem orientem con- Plutarch.
spexerunt.

Hoc dici solitum in eos, quibus oīa feliciter, eḡ; animi
sententia succederent: propterea quod antiquitus opi-
nione uulgi comprobatū est, qui caprā illam Iouis altri-
cem, & ob id in syderū relatā numerū, conspexissent,
quicquid uotis conciperent, eius cōpotes futuros.

Bonæ fortunæ. Αγαθὴ δαίμων.

Aristop.

Id est, Boni genij uel bonæ fortune, subaudi, nomine.
Sermo est bene ominantis in re quapiam aggrediunda.
Quemadmodum & illud Persianum: Hoc bene fit.
Itaq; festiuus erit, cum ad iocum trahetur, de eo, qui
rem inceptat leuem quidem illam, sed perinde labo-
rans quasi esset maxima. Veluti si sordidus quispiam
F.5. tandem

BONAE FORTVNAE.

Suidas. Dathus honorum. Δάδο ἀγαθῶν.
 In eandē sententiā dici cōsuevit. Est autē Dathus Thes-
 siorū Colonia, iuxta Strymonē, cū alioquin opulētā ac
 florens, tū qđ habet etiā auri uenas, ut hinc in prouer-
 biū abierit. Dathus honorū, de cōferta rerū opulētia.

Suidas. Gargara honorum.
 Innumerabilē hominū, rerū ue uim, Prisci gargara
 dicebant, ficta ni fallor uoce, à strepitu, quē facit ho-
 minū congregatorū multitudo, aut rerū effusarū cō-
 pia. Vnde ἡ γὰρ γὰρ ἄριστος uerbum quod significat per
 strepo prae multitudīne.

Bona terræ. τὰ τῆς γῆς ἀγαθά.

De bonis immensis, et omnigenis, quasi dicas, quic
 quid terra progignit, omnium rerum parens.

Homerus Ingens rerum multitudo.

Cum admirandam hominum, aut rerū, seu malorum
 multitudinē indicare uolemus, cōueniet illud Home-
 Quot frondes, et quot sunt uerno tempore flores,
 Utq; globatarum muscarū examina multa.

Bonorum glomi. Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

De opib⁹ extractis, et affatī cumulatis. Supta metapho-
 ra à glomere textorio, cui fila sunt obuoluta, aut, cet-
 te ligno illo textorio, cui filorū maxia uise est obuoluta

Lucianus Copiæ cornu. Ἀμαλθειᾶς κέρας.

Cum affatim oīa superesse significamus, copiae cornu
 dicimus. Translatū à peruetusta fabula, quae uariē nar-
 ratur apud autores. Quidā ad hūc modū narrāt. Rhea
 Iouē enixa, metu patris infantē in Creta occuluit, nu-
 triendū à duabus nymphis Adrastea et Ida Melissei
 filiius. Enutricauerunt illū, caprae cuiusdā lacte, cui
 nomen fuerit Amalthea. Eam caprā Iupiter iā adul-
 tus in sydera retulit, uocaturquē capra coelestis.

Huius

Huius alterum cornu nymphis nutricibus dedit, uide-
licet officij præmium, hanc adiiciens facultatē, ut quic-
quid optassent, id illis ex eo cornu largiter suppullu-
laret. Plinius scribit, Græcos aliquot hanc inscriptio-
nem nimis arrogantem suis commentarijs imposuisse,
tanquam nihil in eis non contineretur, & quiduis inde
peti, atq; accipi possit.

Lac gallinæ. Ορνίθων γάλα.

Eustathi⁹

Eundem habet sensum. Dicitur enim in opulentos, &
quibus quiduis rerum suppeditat. Aut de raris in-
uentu, atque ob id preciosis, ut sit hyperbole signifi-
cans nihil omnino deesse.

Extis pluit. Αλασίμυξα.

Id est, Lucanicis pluit. Sermo prouerbialis de prodi-
giofa rerum copia. Qui iocus etiā hodie durat apud
idiotas. Siquidem ἀλάξ Græcis exti genus est, ex quo
frustulatim conciso facta conficiuntur.

Αἴγλα πλὺ οὐρανίου ἐπιτέλλου ἐδέσσωτο.

id est, Capram cœlestem orientem con- Plutarch.
spexerunt.

Hoc dici solitum in eos, quibus oīa feliciter, &q; animi
sententia succederent: propterea quod antiquitus opi-
nionē uulgi comprobatū est, qui caprā illam Iouis altri-
cem, & ob id in syderū relatā numerū, conspexissent,
quicquid uotis conciperent, eius cōpotes futuros.

Bonæ fortunæ. Αγαθὴ δαίμων.

Aristop.

Id est, Boni genij uel bonæ fortune, subaudi, nomine.
Sermo est bene ominantis in re quapiam aggrediunda.
Quemadmodum & illud Persianum: Hoc bene fit.
Itaq; festiuus erit, cum ad iocum trahetur, de eo, qui
rem inceptat leuem quidem illam, sed perinde labo-
rans quasi esset maxima. Veluti si sordidus quispiam

BONAE FORTVNAE.

tandem uini cadum relineret, aut caseum diu seruatiū aliquando proponeret. Erat autem mos apud ueteres, ut propinantes aut bibituri, Deum quempiam, aut hominem ominis causā præfaretur, cumq; gignendi casu proferebant. Hora. Da lunæ, propere nouæ: Da noctis mediæ: Da puer auguris.

Theocrit. Oculus dexter mihi salit.

Αλλετοι ὀφθαλμός μου ὃ δεξιός.

Id est, Salit mihi oculus dexter. Vbi spes est uisuros nos letum quippiam, & uehementer exoptandum. Hodieq; per iocum aiunt, sibi dextram timisse aurē. Significantes, alicubi sermonem de se absentibus factū cum laude. Idq; Plinius testatur uulgo quandoq; creditum fuisse, ut qui laudaretur absens, ei dextra timiret auris: qui uituperaretur, sinistra.

Bona spes ostensa.

Cum bona quæpiam spes affulget alicunde perficiendi, quod proposuimus.

Deus vndecunque iuuat, si modo propitius.

Deus ubiq; præsens est, si faueat: neq; refert, ubi gentium agas illo propitio.

Lux affulsit.

Vbi melior rerum spes ostendi cœperit. Porro lumen fausti ominis apud ueteres fuisse, testis est M. Varro libro de lingua Latina.

Zenodo. Noctua volat. ἡλαυξί ἰπῆατα.

Nam priscais Atheniensibus noctuæ uolatus uictoriæ signū ac symbolū existimabatur. Propterea q; auis hæc Mimeruæ sacra crederetur, quæ quidē est etiā male cōsulta Atheniēsū bñ fortunare. Inde rebus felicib⁹ atq; ex ai sentētia succedētibus, dici cōsuevit: Noctua uolat

Laureum

Laureū baculū gesto. Δαφνίνην φορῶ βακτηρίου Suidas.

Id est, Laureum porto baculum. Suidas tradit ita sole
re loqui eos, qui essent ab aliquibus insidijs appetiti, se
liciterq; periculum effugissent. Propterea q; Laurus
credita est aduersus uenena remedium habere.

Midas in Tessaris consultor optimus. Suidas.

Μιδᾶς ὁ ζῶ κλισοισιμ εὐβουλότατος.

Id est, Midas qui in tessaris consultor optimus. Pro-
uerbium à Tessararum ludo natum. Et est enī Midas
iactus uocabulum. Accommodari poterit adagium ad
rem, quæ forte fortuna bene cadit.

Boues messis tempus expectantes.

Βῆς ἄμνητον ἐπιτηροῦντες.

Id est, Boues messem obseruantes. Dicitur solitum, ubi
quis ingentium emolumentorum spe laborem sumeret
At quod boues messis tempore maiore laborant fru-
ctu, propter quod inter trituram pascuntur interim,
& pabulum largius apponitur. Contra, cum uere aut
hyeme proscindunt aruum, hoc molestior est arādi la-
bor, quod nullo presente fructu leniatur.

Bos apud aceruum. Βῆς ἐπὶ σωφῶ.

Suidas.

Id est, Bos in aceruo. De splendide ampliterq; uiuenti-
bus, quiq; in ubere rerū affluētia, proluxius faciūt sum-
ptū. Aut quemadmodū ait Suidas, de ijs, qui in media
rerū copia cōstituti, nō sinuntur presentibus bonis frui
Translatū arbitratur à bubus triturā exercētibus, q-
bus q; os obligatū habeant, nō licet uesci tritico, qd̄ ex-
cutiunt, ut simile sit illi: Tantalus inter undas sitiens.

Bos ad præsepe, Βῆς ἐπὶ φάτνη.

Philostra

In emeritos dici consuevit, quiq; iam ob ætatē otio ui-
tæq; molliori indulgent. Effertur et ad hūc modū: Bos
in stabulo. Congruit in eos, qui nullis honestis negotijs
exercen-

BONAE FORTVNAE.

exercetur, sed turpi otio atq; abdomini seruiunt.

Faustus exitus.

Cum significabimus rem, quam instituimus bene cessuram, cum Deo quopiam auspice.

Homerus Quæ diuinitus contingunt.

Qui dicit quippiã non cuiuis cõtingere, quisquis optat sed diuinitus dari, uelut ingeniũ, formã, uires, usurpare poterit illud Home. Non quisquis uolet, illa ferat.

Homerus Autoritas diuinitus,

Diuinitus contingit, ut idem homo nunc magnifiat, nunc despiciatur. Ex Odysse.e. Est procliue Deis, am plus quos claudit olympus, Reddere uel despectũ hominem, aut adiungere honorem.

Felicitas a Deo.

Felicitas datur deũm homini munere.

Plato.

Primum recte ualere. proxima forma. tertio loco diuitiã. Plato hæc lib.2. de legibus

λέγεται γούρ, ὡς ἀριστον ὑγιάνειν, δευτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος.

Id est, Aiunt enim optimum, ac potissimum esse bonã ualetudinem, proximum formam, tertium diuitias. Alius quidam dicit. Recte ualere, & sapere duo uitæ bona. Iuue. Vt sit mens sana in corpore sano.

Tullius.

Deum esse. Deum facere.

Hyperbole sunt prouerbiales de singulari laude dignis. Tullius in oratoris sui libro secundo. In quo tu mihi deus esse uideris, id est, singularis ac summus. Inde natum, quòd prisca mortales, si quem ob egregias, ac minime uulgares uirtutes suscipiebant, eum deum ac Dijs genitũ aiebant. Diuus Hieronymus ad Augustinum scribens, per ironiam torsit in quosdam, non contentos communi hoim iudicio, sed noua quædã desydes

desyderantes, deos illos appellans. Contra, insigni im-
probitate uiros, beluas appellamus.

In cœlo esse.

Tullius.

Pro eo, quod est, supra modum fortunatum esse ac
gloriosum.

Quæuis terra patria. πᾶσα γῆ πατρίς. Zenodo.

Admonet adagium, uirum sapientē ac bonum, ubicunq;
gentium uixerit, felicem esse. Vnde et Socrates inter
rogatus, Cuiatis esset, mundanum se esse respondit.
Aristophanes: Illic enim patria est, ubi tibi sit bene.
Solum omne patria prosperè quicunq; agit.

☞ BREVILOQUENTIA.

Grata breuitas.

Quædam mole placent ac magnitudine. Sunt quæ ob
id grata sunt, q̄ minuta, ueluti gemmæ quædam ac scul-
pturæ. Idem usu uenit in epistolis ac libris, qui non ra-
ro ipsa breuitate redduntur cōmendatiores, præsertim
apud fastidiosos et occupatos. Sunt in delicijs et pu-
miliones, nō ob aliud, q̄ insignē corporis paruitatem.

Laconismus. Λακωνισμὸς ueluti prouer-
bio breuiloquentiam uocant. Pro eo, quod est, paucis
et cōpendio dicere. et λακωνίζω, est affectare bre-
uiloquentiam. Inde forte dictum, quod Lacedæmonij
factis magis, quàm eloquētia præcelluerunt, siue quod
in Apophthegmatis præcipue ualuerunt. Horum au-
tem præcipua gratia, ut paucissimis uerbis plurimum
sententiæ complectantur.

Tribus bolis.

Plautus.

Plautus in Curculione. Si uis tribus bolis, uelim chla-
mydem. Tribus bolis, dixit pro compendio, quasi tri-
bus uerbis. Nam bolū Terentius accipere uidetur pro
eo, quod

CAECVTIENTIA.

eo, quod Græci uocant *ελωμόρ*. Quod autem continuo deuoratur, tribus bolis edi dicitur.

Varro. Pauciloquus, sed eruditus.

In eū, q̄ pauca quidē, sed tamen auditu digna loquitur

Minore finire pomœrio, & his similia.
Prouerbij rationem sapiunt huiusmodi ferme metapho-
ra: Finire pomœrio, Præstitueret metam, Circumscribere cancellis, & si quæ sunt similes.

Plautus. Numero dicis.

Plautus in *Casina*, Numero dicis, dixit pro eo, q̄ est, facile & compendio. Festus exponit pro cito, ac celeriter. Idem Numero mihi uenit in mentem.

Plinius. Vno fasce complecti.

Plinius, Pro eo quod est, Eadem opera & coniunctim agere, nō separatim. Translatū est ab ijs, qui res multas simul colligant, quo cōmodius gestari queant.

Hierony. Tribus uerbis.

Tribus uerbis pro paucissimis dicere. Diuus Hieronymus in *Dialogo Luciferiani & Orthodoxi*. Tribus (ut aiunt) uerbis, rem istam grandem dissoluiſti. Et consimili figura, Sexcenta dicimus, pro multis. Proinde sexcentas mihi scribe.

CAECVTIENTIA.

Plautus. Lolio uictitant.

OLIO uictitare dicuntur lusciosi & cæcutientes. Plautus. Mirum est lolio uictitare te tam uili tritico. Lolium autem Plinius inter frugum pestes commemorat, unā cum carduis & tribulis.

κρονικαί

Κρονοῦ ἀῖμα, id est, Saturniæ lemæ.

In cæcutientes & stupidos dicitur, præsertim in eos, qui ætatis uitio desipiscunt. Est enim lema humor in oculis concretus, unde lippitudo nascitur. Porro Saturniæ dicuntur quasi seniles, ac ueteres: propterea quod Saturnus podagrosus ac senex à poëtis fingitur, & tæporum Deus. Prisca & antiqua Græci nonnunquã stultæ uocant, & nugas & deliramenta. Aristophanes in Vespsis. Et tragædos ait se redditurũ Saturnos mente Idem in Nebulis. Et quomodo o stulte, & Saturnalia olens, ac lunaris.

Cucurbitas lippis. κολοκῶντος λιμῶν. Socrates.

Id est, Lippire cucurbitas, ad superiorẽ adagiij formã pertinet. Verba sunt Socratis ostendentis nubes, hoc est, nisi plane nihil uides, & tantas habes in oculis lemas, quantæ sunt cucurbitæ.

Ollis lippire. χύτρας λιμῶν.

Lucianus.

Prouerbialis hyperbole proxima simillima. Lucianus Aduersus ineruditum, et multos coëmentem libros in Ollas lippientes. Lachrymas indicans ollis æquales.

Hoc adagium utrunq; quoties ad animũ refertur, fit elegantius & iucundius, ueluti si quis hominem crassi iudicij, ac uehementer cæcutientis & turpiter errãtis dicat lippire non lemis, sed ollis.

Hypsea cæcior.

Horatius.

Satis apparet paræniã ab Hypsea muliere quãpiam infami, notæq; cæcitatibus esse profectam. Hora. Ne corporis optima Lyncei Contemplans oculis Hypsea cæcior, illa Quæ mala sunt, spectes.

Tiresia cæcior.

Iuuenalis.

A notissima fabula sumptã. Iuue. Nec surdum, nec Tiresiã quenquã esse deorũ. Tiresiã prouerbiali figura pro cæ

COECVTIENTIA.

pro cæco dixit. *Quemadmodū Horatius pro paupere Irum. Intererit multū diues ne loquatur, an Irus.*

Suidas. Talpa cæcior. τυφλότερον ἄσπ' ἀλακῶ. Id est, Cæcior talpa. De ijs, qui supra modū cæcutiūt. aut qui minime iudicant. Nam iucundior fiet metaphora, siquidem ad animum transferatur. Plinius scribit talpæ uisum deesse, oculorū tamen inesse effigiem, si quis prætextam detrahat membranam.

Aristop. τυφλότερος λεβηρίδος .i. Cæcior leberide. Est autem leberis (quemadmodum ostendimus & alibi) pellis illa sicca, quam serpentes, cicadæ, & siquid aliud animantis genus, exuunt, quoties sibi iuuentam renouant. In hac enim apparet effigies duntaxat oculorum, ac membranula quedam tenuissima, qua serpentum oculi præteguntur. Aiunt autem leberidem proprie significare membranam extremā, qua foetus uacuarū obtegitur, in qua & ipsa uestigia duntaxat oculorum apparent. Adagiū trifariā refertur: Cæcior leberide, Nudior leberide, Iuuenilior leberide.

Aristop. In canis podicem inspicere. Aristophanes interpres admonet uulgo dici solere in cæcutientes. Has profecto nugas pigeret adscribere, si propositū esset operi suscepto per oīa satisfacere.

Lactātius Cimmeriæ tenebræ. Multam obscuritatem aut animi caliginem, Cimmerias tenebras appellant. Lactantius libro quarto institutionum diuinarum. O cæcum pectus, o mentem Cimmerijs, ut aiūt, tenebris atrociorē. Et hanc uelut æmulus diuus Hieronymus, ut Lactantianæ admirator eloquentiæ, Rogo, inquit, quæ tāta est cæcitas & Cimmerijs, sicut aiunt, tenebris obuoluta. Natum adagium à Cimmeriæ regionis prodigiosa obscuritate. *Strabo.*

Strabo. siquidē illos igneus Haud unquā irradiat Phœbus, nox atra sed illis Ingruit assidue.

Αλκος κοπιῖν, id est, Cæca speculatio.

Suidas.

Suidas prouerbialem dictionē admonet, quoties aut cōniuem, quibus datum est negotiū, aut ipsi nihil uident, quibus obseruandi partes sunt delegatæ.

Cæcus cæco dux.

Horatius.

Adagium Euangelicis quoq; literis celebratum, quo lubentius etiam refero. Vti licebit, quoties indoctus indoctum docere, inconsultus imprudenti consiliū dare conabitur. Hora. Cæcus iter ostendit.

Nec cæcum ducem, nec amentem consultorem.

Subaudiendū adhibeas. Disce, sed à doctis. Consiliū pete, sed à cōsultis. Hora. Cæcus uti si monstret iter.

Palpari in tenebras. Ηλαφς μὲν τῶ σκότῳ Id est manu tentare in tenebris. Dicuntur, qui rem obscuris uestigant coniecturis.

Εκ δυοῖν τρια ελέπες. E duobus tria vides In eos, qui uel ætate, uel ebrietate, uel alio quopiã oculorum uitio cæcutiunt. Vergilius. Et solem geminum & duplices se ostendere Theb. is. Iuuenalis. Et geminis consurgere mensa lucernis. Aut ubi quis aliud pro alio uidet, fallentibus oculis. Venustius fiet, si a d ani mi iudicium deflectatur.

Puluerem oculis offundere.

Hierony.

Puluerem ob oculos offundere dicitur, qui de industria rem obscurat, & aduersario iudicium eripit.

Traductum uidetur à militia. Sæpe fit enim ut hostis data opera puluerem citat in hostem. Vtitur hoc Hierony. in epistolis. M. Tullius gloriatur se in actione quadam iudicibus tenebras offundisse.

CALVMNIA.

Diogenia. ΝΥΞ ὕγρα. Nox humida.
De malis imminentibus dici solitū. Quemadmodū de
letiore fortuna dicimus exoriri lucem.

Aristop. CALVMNIA.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΟΥ, id est, Sycophanta.

Sycophantæ cognomē, uulgo probri loco tribuebatur.
Cōuitium prouerbiale in calūniatores, et quamnis p^u
silla de causa litem mouentes. Inde natū arbitrantur,
q̄ olim apud Atticos fici essent ī precio, multarēturq̄
ij, qui eas furto tollerent: hos, qui obseruabant, aut des
ferrebant, Sycophantæ uocari cœpti ludierij causa. Fe
stus Pom. ostendit apud Athenienses pœnā capitis cō
stitutam ijs, qui ficos furto tollerent.

Demosth. ΤΡΑΓΥΚΟΣ ΘΕΟΚΡΙΝΗΣ. i. Tragicus Theoclines
Theoclines primū Tragœdiarū actor fuit, deinde cal
lūniator et Sycophāta. Vsus est hoc prouerbio D. Hiero.
(ni fallor) ī epist. ad Furiā de uiduitate. Vbicūq; ui
derēt Christianū, statī illud de triuio dicebāt, Tragic⁹
Theoclines. Hoc cōuitij iaciebāt ī Christianū, q̄ sancti
monia simulator magnificis uerbis aliorū uitā crimi

Plautus. Albo rete aliena captant bona. (naretur.
Rete Plautus accipit pro calumnia quadruplatorū &
parasitorū. Albū dixit, alludēs ad codicillos, & dicas,
syngraphasq; quibus lus intenditur, peragiturq;. Nec
omnino displicet, ut ad albū prætoris, quo leges & li
tium formulæ proponebantur, respexerit. Nam leges
etiā Solon, Aranearum textis similes esse dixit.

Aristop. ΝΟ̄ inest remediū aduersus sycophātæ mor
sum. ΑΛΛ' ΟΥΚ ἄνεσι συκοφάντης δ' ἴσματα.
Id est, Aduersus aut Sycophātæ morsum nō inest, sub
audiendū φάσμαχορ. i. remediū. Dictū est in calumniā,
cuius morsus non salum perniciosissimus, uerum etiā
incuitabi

ineuitabilis, quod clancularius plerumq̄.

Argiua calumnia. Ἀργεῖα φροσά.

Diogenia.

Id est, Argiua insectatio. De calūniosis et delatoribus dici solitū. Nā Argiuos olim notauit antiquitas, tanquā Sycophantas, & litiū auidos. Testis est & Diogenia.

Βολίτης δίκλω, id est, Boliti pœnam,

Boliti pœnam dicūt, ubi quis de re friuola, nihilq̄; ple-
ctitur. Bolitus autem Græcis significat stercus bubulū
Porro Solon legē tulit, quæ pœnam minabatur etiā ijs
qui bubulum stercus furto sustulissent.

Κυδῖος δίκλω δειλίη .i. Cydi pœnā debet.

Κυδῖος prima producta, gloriā significat, κυδῖος ἄζαρ,
pro eo quod est cōiitari. Proinde cū quis ob rem fri-
uolam, ueluti uerbū aliquod temere dictū, deferretur,
uexareturq̄. Nam antiquitus multa dicebatur ijs, q̄
petulantius in quempiam aliquid dixissent.

Aristop.

Chius. χῆτος ἄποπατῶρ.

.i. Chi⁹ cacās. Aristophanis iterpres idicat prouerbio
iactatū eos, q̄ cōtamīnaret, cōspurcarem̄q̄; ciuitatem.

πατακίων συκοφαντικῶτος, id est,

Patacione calumniosior.

Ab euentu natum. Nam Patacion quispiam infamis ca-
lumniator, cui cū mos esset bonis uiris calumniā strue-
re, atq̄; hoc tam fædo quæstu parare rē, tandē depre-
hensus, conuictusq̄; pœnas dedit capite.

Crater litium. κρατῆρ κακῶρ. .i. Cratera ma- Aristoph.

lorum. De re permolesta, siue de hoie litium autore.

Εἰκὴ τοῦ Ἡρακλῆος. Frustra Herculi.

Subaudi calumniā struxeris. De his dici cōsueuit, q̄ sic
oīa sua negotia gerūt, ut nemo queat aut audeat calū-
nari. Nam Herculi mos erat res alienas ui abducere,
non dolo. Conueniet aut in uehementer laudatum,

G.2. probatumq̄;

CARPENTIS SEIPSUM.

probatum, aut in præpotentem, quem insimulare tutū nō sit. Plutarchus perinde scribit esse, quasi si quis Herculem insimulet ignauia. Nihil enim minus in Herculem quadrat, q̄ hoc criminis. Sunt qui putent cōgruere, cū aliquis oīa facit impune, nec à quoquā accusatur. Quemadmodū Hercules aliena consuevit abigere.

Σαμιακός ἦός ἐστι. Samij mores.

Quadrabit in eos, qui suos quosdam habent mores, à cæterorum moribus dissidentes.

Abydus, Abydenus.

Abydenorum mores in prouerbiū abierunt. Nā Abydeni dicti sunt Sycophatæ, seu molles & effœminati.

✎ CARPENTIS seipsum.

Aristidis. Domesticum thesaurum calumniari.

Τὸν οἴκοι δυσχερὸν διαβάλλει.

Id est, Domesticum thesaurum calumniaris. Id est, sua ipsius carpere, lacerareq;. Simillimum illi Horatiano: Vineta propria cædere. Nullus autē sanæ mentis, quæ domi recōdita habet, traducit, ac reprehendit, sed suis quisq; fauet, aliena inuidet.

Horatius Propria vineta cædere.

Vt vineta egomet cadā mea, id est, ut à me ipso incipiā Ttranslatū uideri pōt uel ab amputantibus uincā, uel ab ijs, qui per iniuriam nouellas uites ledunt.

Homerus Quo transgressus?

Pythagoras solitus est admonere adolescentes, ut quoties domum ingrederentur, hunc uersiculū suo cū aīo uersarēt. Lapsus ubi, qd feci, aut officij qd omisū est?

✎ CAUSA INDEFENSA.

Heteromolia causa. ἑτερομόλιον δίκην.

Dicitur apud Græcos, quæ ab altera duntaxat agitur parte

CEDENDVM MVLTV. 51

parte, nullo praesente qui contradicat. Vsurpabitur nō ineleganter, ubi quis damnat absentem, ueluti cum defunctorum libros carpimus.

Deserta causa. Εξήμικ δίκη.

Lucianus.

Cum nemo repugnat. Translatum à iudicijs, ubi nonnunq̄ altera pars cedēs, tradit causam aduersario. Itaq̄ deserta causa uincere, est uincere nullo cōtra pugnate

Ne de lite pronunties. τίς ἄρ δίκην κρινοῖερ Phocylid.

Id est, De lite qui nam iudices. Admonet autem nō te mere pronuntiandū de quopiā, nisi re ultro citroq̄ diligenter cognita. Aristoph. Sapiēs fuit is quisq̄ dixit. Prius ac partē audieris utramq̄, ne iudicem agas.

Οὐκ ἐρήμους τρυγῆσαι. Id est, Haud impune Aristop.

pune vindemian facies.

In eum competet, q̄ nullo seruante impune decerpunt uuas. Solent enī uitibus et pomarijs adhiberi custodes, praesertim autumnno, cū iam maturi foetus furē inuitat

• CEDENDVM multitudini.

Μὴ δ' ἐρακλῆς πρὸς δύο. Id est,

Plato.

Ne Hercules quidem aduersus duos.

Hoc est, Nemo usque adeo uiribus excellit, ut unus pluribus par esse possit. Neq̄ indecorum est cedere multitudini. Erit autem suauior metaphora, si significabimus neminem, quantumuis eruditum, aduersus duos in disputando sufficere, aut eundem hominem pluribus negotijs sustinendis, non esse simul parē, aut nō posse resisti precibus duorū rem eandē petentium. Home. Difficile ac durum est, unum comescere multos.

Cedendum multitudini.

Homerus

Qui suadebit non esse pugnandum uni cum multis, adducet illud Home. Accerset mox ipse sibi crudelia fa-

CVM AVXILIO.

ta. Si multis pugnare uelit. Idem. Cum pluribus ardua res est Depugnare uiris.

Diogenes Extra publicam viam ne deflectas.

Laert. Loquendum ut plures, sapiendum ut pauci. Ita sunt quaedam, in quibus cum uulgo convenire, dexteritatis est.

τῶν πολλῶν νικᾷ, id est,

Plurium calculus vincit.

Quoties in consilio ceditur multitudini. *Liuius: Pars inquit, maior, meliorem vincit. Plinius in epistolis queritur, numerari sententias, non expendi.*

Zenodo.

Unus vir, nullus vir. Εἷς ἀνὴρ, οὐδ' εἷς ἀνὴρ. Id est, vir quidem unus, nullus est. Sensus est, nihil egregium praestari posse ab uno homine, omnium auxilio destituto. *Euripedes. Nam solitariae manus invalida pugna est.*

CVM AVXILIO.

Citra auxilium.

Plato. Ἀδελφός ἀνδρὶ πρῆν, Frater viro adsit. De fido auxilio dici solitum, propterea quod in rebus periculosis, vix unquam frater solet fratri deesse.

Homerus

Sine ope diuina nihil valemus.

Manca est omnis mortalium industria, omnisque conatus, nisi fauor aspires diuinus. *Homerus. Mortalis diuini auxilium desiderat omnis.*

μη' μάχουραν ἄρῃ θῆλυ, id est,

Ne gladium tollas mulier.

Ne suscipias negotij mole, cum nequeas auxiliari. *Virorum enim est. Potest et in hunc trahi sensum, ne spes ostendas, quam praestare non possis. Ne muneris, aut ne laceras inimicum, cum laceratum non queas profligare.*

Plutarch.

οὐκ ἔνεν θησέ, .i. Non absque Theseo.

Cum sis

Cum significamus rem alieno auxilio confici. Aut cū significamus rerum oīm communitatem ac societate. Nam Zenodotus scribit, Theſcum permultis uiris fortissimis, in certaminibus auxilio fuisse, tamen ex ple-
risq; certaminibus retulisse præmium. Proinde quos-
ties facinus aliquod alieno nomine celebratur, alterius
tamen opera potissimū peractum. Veluti si quis librū
suo nomine publicet, in quo sit doctoris alicuius adiu-
tus opera, concinne notabitur hoc adagio.

Duobus pariter euntibus.

Homerus

Σῶτε δ' ὑ' ἐρχομένο.

Id est, si duo coniuncti ueniant. Locus est apud Ho-
merum Iliados κ. Vbi Diomedes iturus exploratum
quid agant Troiani, comitem postulabat. Id enim fo-
re, tum iucundius, tum tutius. Atqui solus & unus:
Quamuis perspicat, tamen est mens segnior illi, &
Consilium tenue.

Nihil profuerit bulbus.

Athene⁹.

Οὐδ' ἐμ σ' ὀνειρά βολεός, ἀρ μὴ νεῦξ' ἔχθες,
Neruis carentem iuuerit Bulbus nihil. Marcialis.

Nil aliud bulbis, quam satur esse potes.

Bulbus autem ad irritandam Venerem ualet. Licebit
ad uerecundiores usum trahere. Nil prodesse studiū
ni uis adsit ingenij.

Tradunt operas mutuas.

Terētius.

Translatū uidetur ab agricolis uicinis, q̄ mutuā inter
seſe operā cōmodare solēt. Ab artificibus etiā, q̄ mu-
tua nonnunquā utuntur opa, maxime fabri ararij.

Alieno auxilio potentes.

Qui alienis præsijs freti, facinus aliquod egregium
faciūt. Ut de Teucro fratre Aiadis. Nā is sub fraterno
latitans clypeo, sagittas mittit in Troianos.

G. 4. Alieno se

CVM AVXILIO.

Alieno ferox præsidio.

Si queras innuere, q. ferox sit quispiã, & improba mo-
liatur, id cum nõ facere domesticis uiribus fretum: ue-
rum alicuius potentioris fultum præsidio, qui clanculũ
illi suppeditat & animum & opem.

Diogenia.

Titanas imploras. ΤΙΤᾶνας κελῆς.

Id est, Titanas inuocas. Vbi quis suis diffusus uiribus,
alienum implorat auxilium. Sumptũ à Gigantũ fabu-
la, in qua Iuppiter suo timens olympo, Titanas in au-
xiliũ accersiuit. Lepidior fiet allegoria. Veluti si quis
Theologus nõ potens se diuinis tueri literis, ad philo-
sophorum rationes sese transferat.

Ancora domus.

Porro ancorã Græci pro refugio prouerbialiter usur-
pare solebant. Deniq; quicquid illud est cui innitimur
cuiusq; fulcimur fiducia, ancoram uocant. Metapho-
ra à nautis sumpta.

Terētius.

Columen familiæ.

Donatus columen dici putat, perinde quasi columnam
dicas, cui reliqua domus innitatur. Vnde antiquitus
seruos maiores columellas dictos. Ver. In te omnis do-
mus inclinata recumbit.

Nostro Marte.

Quoties nullius auxilijs adiuti, nostrophe igenio, pro-
prijsq; uiribus rem peragimus. Aut etiam cum nostro
periculo res geritur. Plautus etiã meis copijs, pro meo
Marte. Sapiunt prouerbium illa: Vario Marte, Dia-
bio Marte, iniquo Marte &c.

Horatius

Sine cortice nabis.

Sine cortice nare dicuntur, qui iam per ætatem non
egent custode morum, aut qui eo doctrine processer-
unt, ut iam præceptorum opera non habeant opus.

Putat

Putat proverbum sumptum à iuuenibus, qui cum primum natate discunt, corticibus aut suberibus uentri subligatis natant, deinde exercitatiores citra huiusmodi adminicula natate incipiunt. Hora. Simul ac durauerit etas. Membra, animūq; tuū, nabis sine cortice.

Qui per se sufficit.

Qui negabit sibi opus esse opera aliena.

Suidas.

Αὐτὸς ἰσχυρὸς ἐστίν. i. Incaprificatus es,

Suidas putat dici in mollē & infrugiferū. Sunt q; referat ad eos, qui tueri nō queāt id quod nacti sunt boni.

Multæ manus onus leuius reddunt.

Hesiodus

Hesiodus. Plus potest & plurimum industria, Adsitis comites, multorum industria namq; plus pollet, quā paucorum.

Re opitulandum, non verbis.

Homerus

Cum re opus est nil profunt uerba, ueluti si q; ægeat pecuniarijs suppetijs, quorsum attingat huic aures explere dictis. Ad id faciet Homericū illud: Verba in consilio, ualet in certamine robur.

Chordæ vice. Ως ἀντι χορδῆς.

Plutarch.

Id est. Tanquā chordæ loco. Conueniet: ubi quod alibi diminutū uidebatur, suppletū aliunde significabimus. Eunomus respondit. Reginensibus, ne certandum quidem omnino de Musica, apud quos cicada uocalissimum animal uoce careret. Vtrisque certantibus, cū in Eunomi cithara, una inter canendū chorda frangeretur. Cicada superuolans astitit, ac uocem alioqui defuturam, suo cantu suppleuit. Atq; ita uictor declaratus, statuam Citharædi posuit, cum Cicada citharæ insidente.

Viuis fueris, uel cepe solum accipiens. Zenodot.

ζωὸς γενήσῃ, κρομμύσῃ μόνον λαβώρ.

G. 5. Id est,

CITRA LABOREM.

Id est, Si cepe tantū sumpseris, iā uixeris. In eos dici solitū, qui è re quapiam pusilla, magnā opinionē consequuntur. Apparet natū ab ægroto, qui medico porrigente cepe, reualuerit. Herbā alioqui plebeā, nec eam admodum salubrem corpori.

Papyri fructus non postulat magnā spicā.

Dici solitū de ijs, qui dignè suis ipsorum bonis frui nō possent, propterea quod Byblus ob culmos inualidos spicā granis onustā ferre non potest. Byblus autē iunci species, quam Latini papyrum appellant.

Iaco. apo. Si Deus voluerit.

De re futura, cuius exitus pendeat à Dei fauore.

Summa vi defendere.

Si quis alterum summa ui tuebitur.

Tanquam heros in clypeo excipere.

Ἀλλ' ὡς ὁ ἥρως ἐν ἀσπίδι ξενισθεὶς ἐν βόλοισι.

.i. Imo tāq̄ heros in clypeo te uolo hospitio accipere.

Dici solitū, ubi quis suis ipsius artibus, aut benefactis fretus, de amicis bene mereri conaretur. Inde ductū, quod antiquitus heroës, assidue in armis agētes, uelut in clypeo diuersabantur, & si quid opus fuisset amicis, quod armis præstari poterat, id pr ompte præstabant, utpote sola uirtute diuites.

Plinius.

CITRA LABOREM.

Citra puluerem. Ἀῖ κωνίτι.

Id est, Citra puluerē. Græci dicūt contingere, quo quis facile, citraq; negotiū potitur. Translatum uel ab Aphe. i. à pulueris cōtactu, quo se spergebat in palæstrico certamine congressurus, uel certe à puluere, quo non indecore sordidari scripsit. Horatius eos q̄ certant olympia, quiue bellum gerunt. Inuenitur & illud, Citra sudorem.

Citra

Citra arationem, citraq; sementem. *Lucianus*

Quæ citra nostrâ operâ casu nobis eneniūt, ἀπὸ αὐτοῦ τῶν καὶ τὰ ἀνίησται contingere dicūt Græci. Quod videlicet unus iuxta egregiū illū Homerum. Nec manibus plantat plantā, nec arat, uerū citra sementē, citraq; aradi laborē fruitur omnibus. Natū apparet adagiū à fabula insularū fortunatarū. De quibus Hora. in Odis. Reddit ubi Cererē tellus inarata quotannis. Et imputata floret usq; uinea.

Stobæus.

Vltro Deus suppeditat bona.

Ἀὐτομάτως ὁ θεὸς ἀνίησιν τὰ ἀγαθὰ.

Id est, Vltro Deus subiicit bona. Quoties res citra nostram operam feliciter cadunt.

CLAMOSVS.

Septem conuiuium, nouem conuitium. *Gellius.*

Elegans uel ob ipsam προσηγορίας ἰσχυρῆς sententia. Quæ significatū est, in cōniuiū paucos adhibēdos esse alioqui fortē tumultuosum, atq; insuauē. Extabant antiquitus leges, quæ præscriberēt, simul & moderatū conuiuarū numerū, & sumptus modicos. Mar. Terecius Varro apud Gel. Censet conuiuas, intra gratiarū & musarum numerum oportere consistere, ne aut plures, aut pauciores tribus.

Clamofior lauro ardente.

Μεῖζονα βοᾷ δ' ἀφ' ἑνὸς χλωρῆς καὶ οὐδ' ἄρ' ἔστι. Diogeni.

Id est, Magis uociferatur, quam laurus uiridis incēsa. Propterea quod laurus adhuc uirens in ignē coniecta, maximos crepitus edit. Vnde et in maleficijs amatorijs incendi consuevit, tanquā amantiū querimonias representans. Daphnys me malus urit, ego hanc in Daphnide laurum.

Vsq; ad

CLAMOSVS.

Plautus. Vsq; ad rauim.
Vsq; ad facietatem, Plautus & quidē lepidius dixit usq; ad rauim, pro eo quod est, improbè, sepius clamose, adeo ut uox etiam toties uociferanti rauescat.

Festus. Claudiana tonitrua.
Festus Pompeius scribit ideo uocata Claudiana tonitrua quod Claudius Pulcher instituerit, ut ludis post scenam factis, lapidū coniectus ita fieret, ut ueri tonitrus similitudinem imitaretur. Nam antea leues admodum & paruos sonitus fieri solitos, cum clauī & lapides in Labrū æneū cōijcerentur. Dicitur potest in hoīs immodice clamosos, & odiose obstreperos.

Quintilianus. Apertis tibijs.
Id est, Clariore uoce. Translatum à tibiae, qui quaedā obturatis tibijs foraminibus, quasiq; prestiore sono canunt, quaedā apertis tibijs, acriore sonitu. Venustior erit methaphora, si quis dicatur apertis tibijs inuehi in aliquem, id est, non clanculū obtrectare, sed palam insectari.

Aristophanes. Κυκλοβοῶς φωνή .i. Cyclobori uox.
De clamosis & uehementer obstreperis dicebatur. Cycloborus fluuius quidē Atticæ, ingenti strepitu defluens, unde ductum prouerbiū.

Σαρπηδονία ἄκτις .i. Sarpedonium littus.
De re turbulenta rectè dixeris, siue de uehementer clamosis. Est enim huiusmodi quoddā littus Thraciæ, Neptuno sacrū, quod assiduis fluctibus tunditur.

Homerus. Stentore clamosior.
Iuuenæ. Ut stentora uincere possit. Sumptam à fabula Stentoris, cuius meminit Homerus, eiq; ferreā, hoc est inuictam attribuit uocem.

Homerus. In-clamosos.

Inter

Inter litigandum aut. disputandum uociferationem indicabimus eo adagio, quod de Neptuno scripsit Homerus. Tantum uociferans, quantum nouies, deciesue Mille uiri, clamare solent qui praelia miscent.

Αβυδηνὸν ἐπιφόρημα .i. Abydena illatio.

Zenodot.

Dici solitū ubi quis obstrepit, aut conuiuantibus, aut aliud quippiā agentibus, & tumultu molestiā adfert. Atq; hinc natū esse, quod olim Abydenis mos fuerit, si quē ciuē, aut hospitē acciperent conuiuio, præterea in sacris, ac solennibus epulis, ut post unguentū & coronas, infantes à nutricibus inducerentur, circumferrenturq; suauandi. Vagientibus autem & clamantibus pueris, garrimentibus item, & obstrepentibus nutricibus, conuiuium tumultuosum & iniucundū reddebatur. Ergo cum amicis aliquot suauiter colloquētibus, interueniet rabula quispiam, & immodice loquax, qui cōsolationē sua loquacitate sit inamoenā redditurus.

Absit clamor in colloquio, aut lusu.

Homerus

Home. Nunc hilares cœnemus & oīs clamor abesto.

Columnas rumpere.

Aelianus prodidit in Samo, quondā fuisse animalia uasta magnitudine, Neades uocantur quorū uoce terra rumperetur. Vnde prouerbiū in clamosos, & improbe loquaces, ut postes & colūnas dicatur rūpere.

Calamoboas.

Antipater quum nec uellet, nec posset congregi cominus cum Carneade, qui magna uehemētia inuehebatur in Stoicos, semet ad scribendum uertit, multosq; libros adidit maledicos & ineptos, in quibus passim contradicebat Carneadi. Huic uulgo cognonomen adeptus est Καλαμοβόος, quod nonlingua sed calamo uociferaretur.

COMMODO

☞ COMMODO magno emptum.

Ambrosi.

Vale charum lumen.

Dici solitū, ubi rei cuiuspiā uolentem gratæ sit idæ-
stura. Ambrosius super Lucā refert ad huiusmodi fabu-
lā. Theotimo cui piā, cū graui morbo oculorum labo-
raret, medici interminati fuerant, ne cū uxore rem
haberet, si faceret, protinus cecitatem imminere. Ve-
rum is libidinis impatiens, non potuit sibi temperare.
Itaq; cū iam medio Veneris calore ferueret, & in mē-
tem uenisset, medicorum interdictū, dixit. Vale amicum
cum lumen.

☞ COMMODVM interuersum.

Ἄλλοι μὲν ἀειροῦσι, ἄλλοι δ' ἀμύσσονται.

Alij quidem sementem faciunt, alij uero
metent.

Alij laborant, alij perceperunt emolumentū. Hest.
Atq; metunt uentrem in proprium, sudorem alienū.
Consimili figura dictum est a Dioclesiano nondū Co-
sare. Ego apros occido, sed alter fruitur pulpamento.
Notatur hic enigma Druyadis ad Dioclesianū. &c.

Mazan pinsuit a me pistam.

Aristo-
phanes.

Μάζα μ' ἐμὰ πῖστα τὸ ἐμὸν μέμαρ μύλω.
Id est, A me ante pistam mazan iste pinsuit. De ijs
dici solitū, qui sibi alienæ industriæ laudē uindicāt, &
magnam gloriā alieno labore partā, uerbis in se trās-
mouent. Maza cibi genus est ex lacte & farina, ferme
panis instar confectum.

☞ CONATVS.

Cicero.

Omnibus neruis.

Id est, Summa ui, summoq; studio. Nā robur iuxta
Philosophos in neruis situm. Vnde & neruos exten-
dere, expea

dere, expedire nervos, & nervosa dicimus, quæ uegeta, ualidaq; minime languida.

Omni telorum genere oppugnare.

Pro eo quod est modis omnibus insectari. Cui finitimum est cesim, ac punctum.

Manibus pedibusq;

Terentius.

Extremū conatū significantes, dicimus. Ma. pedib. Nam per manus declaratur industria confiniendi negotij, per pedes maturandi celeritas.

Pro mea virili.

Cum pollicemur nos operā nostram præstituros, Pro mea uirili dicimus.

Remis, velisq;

Cicero.

Inde translātū, quod cum nauis simul & remigio & uelo impellitur, summus est nautarum conatus. Cicero. Tetra enim res est, misera, detestabilis omni contentione, uelis ut ita dicā, remisq; fugienda.

Anchoras tollere.

Varro.

Pro eo quod est, moliri discessam, quod genus & illud. Talaria neſtere. Gram soluere.

Omni pede standum,

ὅλω ποδί.

Suidas.

Id est oī pede. Pro eo quod est summa ui, summoq; nisu. Quintilia. Ab agricolis profectū esse testatur.

Toto pectore.

Tullius.

Cum syncerū & absolutū amorē significamus, toto pectore dicimus, & toto animo. Toto pectore, etiam ad studium, diligentiamq; referri potest.

Σὺν ὁπί. σὺν ἄνω ἰδί. i. Cum hasta, cū scuto.

Vbi quis omni conatu rem aggreditur. Sumpta metaphora à milite armis omnibus instructo. Home. Hastisq; & gladio, saxisq; ingentibus instant.

Omni

C O N A T V S.

Homerus

Omni certaminis genere.

Veluti si quis dicat, in oī disciplina disputatū acriter. Item ubi quis ostendit se nullum detrectare certamen, sed ad quoduis ingenij experimentū paratum esse. Home. Huc age, quandoquidē, grauius mihi conscita mens est. Qui uolet experiatur, pugnis siue palaestra. Siue pedū cursu malit, nihil ipse recusō.

Terētius.

Sursum ac deorsum.

Teren. in Eunu. Sex ego te totos Parmeno hos mentes, quietū reddā, ne sursum deorsum cursites, id est, huc atq; illuc. Proinde prouerbiū accommodabitur, uel ad omnia tētantē, uel ad omnia cōfundentē, uel ad diligentiā, omni ex parte negotiū circumspicientis.

Rem nouam aggredior.

Si quando significabis te rē arduam, ac nouā moliturum, & alijs adhuc intentatam.

Aristo-
phanes.

ἄκροισ ἄθρο τοῖς ἰσίοις. i. Summis uti uelis. In eos qui maximo conatu adnituntur atq; incūbunt aut qui omnem captant occasionē. A nautis.

Tibullus.

In magnis & uoluisse fatet.

Eam Angelus Politianus non inscitē uertit Græcē.

Ἀρκὲ Δ' εἶ μέγαλοις ἢ δ' θέλημα μόνον.

Apuleius floridorū. li. 4. Maiore scilicet uoluntate quā facultate. Eoq; propensius fortasse laudādius est, quod oībus bonis in rebus, conatus in laude, effectus in casu est. Conuenit, ubi q; maiora uiribus conatus, tātē si rei susceptę magnitudini non facit satis, tamen hoc ipso nomine laudem promeretur, quod rem pulcherrimam tentauerit.

Horatius.

Miscebis sacra prophanis.

Itē Confundens fasq; nefasq;. Vnde qui nihil habent pensi, quicq; nihil non audent, miscent sa. pro.

Mare

Mare cœlo miscere.

Liuius.

Pro eo, quod est omnia perturbare, nihilq; non face-
re. Titus Liuius. Quid est quod cœlum terra, terrâ
cœlo misceant?

Terra, mariq;.

Theognis

Quoties extremum conatū, studiumq; significamus.

Frustratus conatus.

Qui spe frustratus sua, nō assequitur id qđ ambiebat.

CONCORDIA.

Concordia fulciuntur opes, etiam exiguæ.

Idem, Coniuncti pollent etiam uehementer inertes.

Nam quemadmodū ut ait Ouidius. Quæ non prosunt
singula, multa iuuant. Ita quæ nō ledunt singula, mul-
ta nocent.

Homerus

Concordia.

In absolutâ concordiam, oīmq; rerū consensum. Con-
ueniet illud. Haud unquam neq; concio nos, neq; curia
dictis Audiuit pugnare, animo sed semper eodem,
Et sentire eadem atq; eadem decernere uidit.

Mutua defensatio.

Mutam compluriū inter ipsas concordia significat.

Mutua defensio tutissima.

Qui significabit minus eos ledi posse qui concordēs
mutuo sese defendunt.

Tradunt operas mutuas.

Terētius.

De adulescentibus qui se uicissim in peccatis defen-
derēt. Translatū ab agricolis uicinis, qui mutuā inter
sese operam cōmodare solēt. Aut ab artificibus. &c.

Vt in velabro oleari.

Plautus.

De ijs, qui conspirarunt, remq; gerunt ex compo-
sito. Velabrū autem, autore Varrone, locus erat Romæ.

CONIECTVRAE.

quo olearii distrahebant oleum. Mos autem erat huic hominum generi, ut inter sese de precio conspirarēt, quo pluris uenderent.

CONIECTVRAE.

Lucianus

Εκ τῶν ὀνύχων τὸν λέοντα γινώσκω.

.i. Leonem ex unguibus æltimare.

Est una quæpiam coniectura, negotium uniuersum perpendere, ex paucis multa, ex minimis maxima cõijcere. Plutar. Nō Alcæi more leonē ex unguibus depingentes, hoc est, ex re minima, maxima colligentes. Fit aut hoc mathematica ratione, ut ex membro uel minimo, totius corporis modus colligatur.

Ex fimbria de texto iudico.

Εκ τῆς κραιώνης τὸ ὕψος μα γινώσκω.

Id est, Ex fimbria textum omne cognosco. Hoc est ex uno aliquo pusillo reliquorum facio coniecturam. Translatum à negotiatoribus, qui inspecta texti margine, facile de reliquo iudicant.

Theophr.

De gustu cognosco.

Εκ γειµατος γινώσκω.

Id est, Ex degustatione iudico, hoc est, ex minima experientia. Ductum item à negotiatoribus, qui gustato dūtaxat uino aut oleo de reliquo mox pronūtiāt.

Aethiopem ex vultu iudico.

τὸν ἀιθίοπα εκ φλι ὄψεος γινώσκω.

Id est, Aethiopem ex ipso uultu cognosco. Præfert quisq; aliquo signo, cuiusmodi sit moribus. Præ se fert enim æthiops nigrore uultus, intortis capillis, labris tumentibus, dentium candore patriam suam. Vestem enim, non faciem mutare potest.

De fructu arborem cognosco.

Εκ τῶν

Ἐκ τῶ καρπῶ τὸ δένδρον γινώσκω.

Id est, E factu cognosco arborem. E factis hominē iudico. Euangelicis literis extat.

De facie nosse.

M. Tulli.

Est leuiter cognitū habere, id si transferatur ad res animi, fiet uenustius.

κέρκος τῆ ἄλώπει μαρτυρεῖ. Id est.

Cauda de vulpe testatur.

In eos, qui pusilla in re cuiusmodi sint, declarant.

Tullius.

Ex fronte perspicere.

Ex fronte perspicere dicimur, quod statim, et uelut ipso protinus occurso percipimus. M. Tull. Non enim solū ex oratione, sed ex uultu, et oculis, et frōte, ut aiunt, meum erga te amorē perspicere potuissēs. Id adagium hodie uulgo tritissimum est.

Ex habitu bonum virum præ se fert.

Qui dicet ex ipsa oris figura uideri probū hoīem.

Ex stipula cognoscere.

Lucianus

Ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν.

Id est, Ex stipula iudicare. Quoties è uestigijs quibusdam in senecta reliquis coniecturam facimus, cuiusmodi quis fuerit in adulescentia. Translata metaphora à segetibus.

E culmo spicam conijcere.

Eustacius difficæ. E culmo perspicitur spica demissa.

E cautu dignoscitur auis.

Qualis uir, talis oratio. Iactatur uulgo simillimum huic. E plumis auē dignosci, id est, è cultu, spectari uitam, et ingenium hominis.

Effœminatorum etiam oratio effœminata. Zenodot.

Ἐνεισιμῶν δὲ φλοῖον κἀνανδρῶν λόγοι.

Id est, Inertibus uiris, iners oratio. Ut quisq; est ita et loquitur

H. 2.

βζινός

CONIECTVRAE.

Εξ' ἐνός τὰ πάντα ὄρα. i. Ex vno omnia specta.
Admonet adagiū, ex unius euentus experimento,
reliquorum similium coniecturam oportere facere.

Domi coniecturam facere.

Quod non aliunde petitur, id domi fieri prouerbio
dicitur. Plaut. Hanc ego de me coniecturam facio, hoc
est, me opte experimento comperio.

Quinti=
lianus.

Prima facie, Prima fronte.

Sapiunt hæc quoq; prouerbum, maximè, cū ad res
incorporeas referuntur. Prima facie, pria fronte, pro
eo, quod est primo obtutu, & priusquam prescius, ac
diligentius consyderes.

Lucianus.

Κοσκίνῳ μαρτυρεῖσθαι. i. Cribro diuinare.

Est coniectura sagaci rē deprehendere. Aut stultè de
rebus occultis diuinare. Porro genus hoc diuinandi
suspenso cribro, in hodiernū usq; tempus durat, apud
quosdam supersticiosos. Apud ueteres uaticinia perage-
bantur Cribro, lauro & tripode.

Signum bonum, aut malum.

Vbi quis de re incognita diuinat incertus.

Eustatius

Stellis signare, obello notare.

Ἀστροῖς σημεῖσθαι.

Id est. Stellis notare. Dictū de his, qui longā ac des-
sertam uiam peragūt, adeo ut necessum habeant, res
gionum sitū, stellarū obseruatiōe signare. Vnde uidē-
tur ij, qui notulis quibusdā, & cōiecturis arte depre-
hensis, rē alioqui peruestigatu difficilē inquirunt, aut
assequuntur: qui etiā signis quibusdā multo ante colli-
gunt, quid sit euenturum. Postea deflexum est, ut stel-
lis prænotare dicantur, qui quippā uelut animaduere-
tendum insigniunt. Cui diuersum est, uerū præno-
tato, quasi iugulare ac damnare.

Vna his

Vna hirundo non facit ver.

Aristote.

Μία χελιδὼν ἄμ' ἕναρ ὄν τοιοῦτ'.

Id est, Vnica hirundo non facit uer: i. Vnus dies nõ
fat est ad parandam uirtutem, aut eruditionem.

Omnibus uestigijs inquirere.

Qui summa cura, summaq; diligẽtia rẽ præuestigat.

Qui bene conijciet hunc uatem.

Tullius.

Admonet ad agiũ futurorũ præscientiã, non è sorti-
bus, aut augurijs petendam esse, sed à prudentia. Siqui-
dem qui prudẽtia sit præditus, is ex præteritorũ, præ-
sentiumq; coniecturis, facile prospiciet quid sit euẽtu-
rum. Nemo somnia cõiectat melius, quàm mente ma-
gistra. Qui regitur.

Certum prospicio.

Qui se negabit temerè, malè, secus uè de exitu rei
cuiuspiam sentire.

Plautus.

Rem acu tetigisti.

Pro eo quod est. Rem ipsam diuinasti, nihil aberrans.

Τυχάνειμι τὸ σκοπῶν. i. Scopum attingere. Lucianus

Est uoti compotè fieri, à coniectura rem ipsam asse-
qui. Aberrare a scopo, atque id genus aliæ figuræ om-
nes prouerbiũ sapiunt.

Trepitu probabis. πλατὰ γὰρ δοκιμάσθεις.

Id est, Plataga probabis. De ijs qui ridicule explo-
rant alterius in sese animũ. Sumptũ à uulgari ioco pu-
ellarũ, quæ imposito pollicis, medioq; digito papaueris
folio, palmã illidunt, quod si crepuerit amoris argu-
mentum est, sin minus non amantis indicium.

Qualis uir, talis oratio.

Seneca.

Seneca in Epist. Apud Græcos, inquit, in prouerbiũ
cessit. Talis hominibus fuit oratio, qualis uita. Persi.
Pulsu dignoscere cautus, Quid solidũ crepet, et piẽte
tectoria

CONIECTURAE.

teſtoria lingue. Idem, Sonat uirū percuffa malignè.
Reſpondet uiridi nō cocta fidelia limo. Breuiter omē
uitæ ſimulachrum, omnis animi uis, in oratione per
inde, ut in ſpeculo reſpondetur, ac uel intima pecto
ris, arcanis quibuſdam uestigijs deprehenduntur.

Quanquam non dixeris, tamen appa
ret e pelle.

Res ipſa redarguit mendacem, et oris habitus. Vñ
de illud Cicc. Niſi fingeres, non ſic diceres.

Vanæ coniecturæ,

In eos qui de euentu negotij ſolent augurari.

Protinus apparet, quæ plantæ frugife
ræ futuræ.

Et in pueris elucet indoles futuræ probitatis.

Suidas.

Leonē videre, hoſtium prælia portendit.

Λέονταξ ἰδῆμ, δ' υο μεωῶμ δ' κλοῖ μάχαξ.

Id eſt, Cernere leones, hoſtiū pugnā indicat. Tran
ſlatum uel à ſomniorū coniecturis, uel ab obſeruantia
bus auguria.

Suidas.

Mortuos videns,

Νεκροὺξ δρῶμ, νεκρῶσιμ ἕξειξ πρῶξ μῶτωμ.

Id eſt, Tibi occident res, mortuos ſi ſomnies. Re
fertur à Suida tanquam uulgo iactatū de diuinatione
quæ ſumitur ab inſomnijs, ſuperſtitiōe omnium uaniſi
ſima, id tum ita dictum quod mors finis ſit omnium
huius uitæ malorum.

Mortuus per ſomnum, uocabis curis.

Θανώμ καδ' ὑπνεξ φροντιῶμ ἔξη δ' ἰχα.

Id eſt, Curis uocabis mortuus per ſomnium. Verſi
culus uulgo iactatus apud Græcos. Exiſtimabāt enim
cum qui ſe mori ſomniaſſet, à curis moleſtijs q; libera
tū iri. Quod mors ſinē doloribus imponere uideatur.

CONSI

CONSILIVM.

Σύμβουλος ἰσορροπῆμα

Zenodot.

.i. Res sacra cōsultor.

Sensus est ad agitionis, plurimum utilitatis adferre, bene consulentem, aut religiose ac purè dandum consilium ijs, quibus est opus.

Suadeo. quod ipse facturus essem.

Cum alteri damus consiliū, quo non grauemur ipsi, uti in simili causa.

CONTEMPTVS & vtilitatis.

Tineas pascere.

Translatū à uestibus, aut libris, diu reconditis & in ta Horatius
tis. Hora. Contractus ubi manibus sordescere vulgi,
Cæperis, aut tineas pasces taciturnus inertes, Aut fu
gies viticā, aut uinctus mitteris Ilerdam.

Homo tressis.

Persius. Tressem Agasonem appellat, contemptissi Persius.
num homuncionem. Idē. Et centū Græcos curto cen
tusse licetur. id est minimo. Tressem autē dixit, nouē,
quasi tribus asibus æstmandū. Asis autem erat ærei
nūmuli genus. Persius. Heu steriles ueri quibus una
quiritem uertigo facit. Hic Dama est, nō Tressis aga
so. Confine Hieronymianū illud. Quis te dupondio
supputabat.

Κόγχης ἄξιον .i. Concha dignus.

Rem nullius precij concham dicunt Græci. quæ ad
modum Latini nauici aut floccum.

Ne ligula quidem dignus.

Dicebatur homo nequam & nullius precij.

Τιβύμαλλον λακωνικός.

Suidas.

.i. Tithymallus Laconicus.

Inlippientes, oculisq; cæcutientibus dicebatur. Ti
thy mallus

C O N T E M P T V S.

thymallus, herbae genus, apud Lacones repertum, singularis acrimoniae, quo sub noctem oculos illinebant, ad uisum acuendum.

Semper me tales hostes insequantur.

Αεὶ τοι δ' ὄϊοί με πόλεμοι δ' ἰώκοεμ.

Id est, Me bella semper insequantur talia. Vbi quosdam libenter odimus, ac similitate eorum cōtemnimus. Potest accommodari et in eos, qui desciunt ab amicitia, sed ut inimici nihil quæant nocere.

Incus maxima, non metuit strepitus.

Excelsus animus non commouetur minis, aut fortis nescientis procellis.

Αετὸς οὐ θηρεύει τὰς μύσας. **Id est.**

Aquila non captat muscas.

Summi uiri negligunt minutula quæpiã. Animus excelsus res humiles despicit. Effertur et citra negationem adagiũ. Aquila uenatur muscas, quoties magnis minima sunt curæ.

Incianus

Elephantus non capit murem.

Ελέφας μῶν οὐχ' ἀλίσκει.

Id est, Elephas non aucupatur murẽ. Generosus et excelsus animus negligit prædas uiles, ac lucella minuta. Vir egregie doctus, non insectatur minutulos istos literatorum simios. Homo præpotens, non offenditur iniuriolis tenuium.

Αετὸς θείπας ὀξῶμ. **Id est,**

Aquila thripas aspiciens.

De magnis, qui pusilla negligunt. Est Thrips auicula quæpiam minutissima, quam aquila cum uideat, ut est oculatissima, haud tamen dignatur persequi, ut pote prædam unguibus suis parum dignam. Ad hunc quidem modum inuenio in commentarijs Græcorum, uerum

uerum haud scio an mendose. Nā Tripas reperio uerum miculi genus esse.

Ἀετὸν κορυώνη ἐρεχελῆ, id est, Aquilam cornix prouocat.

Tradunt peculiare cornicibus esse, irritare aquilam.

Verum illa negligit prouocantē, intelligens nimirum sibi ab illa noceri non posse. Siquando leuiusculus quispiam homuntio, qui neq; prodesse queat, neq; ledere, maximis uiris oblatrat.

ὄνϙ ὕεται, id est, Asinus compluitur. Suidas.

Dictū apparet in eos, qui maledictis nihil oīno cōmouerentur. Quemadmodū asinus ob cutis duritiē, adeo plunia nihil offenditur, ut uix etiā fustem sentiat.

Susq; deq;

Plautus.

Apud Plautū atq; alios autores inuenitur, Susq; deq; sero, & Susq; deq; habeo, pro eo quod est, nihil mea refert, nihil laboro. Aulus Gellius scribit susq; deq; ferre idem ualere, quod a quo animo esse. Atq; interdum negligere & contemnere.

Manum non uerterim.

Apuleius.

Pro eo quod est, nihil omnino laboro, mea nihil refert.

Nihil enim facilius, quam manum uertere.

Quod non est opus, asse charum est.

Seneca.

Hoc est quantumuis paruo emptū, tamen charū, si nec opus est eo. Potest ad cōplures accommodari sentētias.

Vt si quis dicat artem quampiā minimo negotio posse disci, quae tamen nihil frugis sit allatura, respōderi posset, Quod non est opus &c.

Vapula papyria.

Sifinius.

Dici solitum, si quando uolebant significare se negligere minas aliquorū. Suspicio esse natum a Papyrio praetextato, a quo mater cōminādo plagas, frustra con-

CONTemptVS.

nata est, exsculpere, quid actum esset in senatu. Quid enī facias? diuinandū est ubi nō succurrunt autores.

ΟΥΘΩΝ τεινῶν ῥοπάλου ἀμελεῖ .i.

Aristote.

Asinus esuriens fustem negligit.

In eos congruit, qui uentris compendijue gratia, quāuis contumeliam perferunt.

Cicero.

Pili non facio.

Ne pilo quidem melior, cum minimum quiddā momenti significam. Pili uilitas etiam Græcis in prouerbio fuit. Quo durior erit translatio, hoc uenustior. Nam pili non facio, præter hyperbolen, nihil pene habet figuræ. At ne pilo quidem doctior. Ne pilo quidem inuicundior. Ne pilo quidem honoratior.

Ὅσοι μελεῖ τῆ χελώνη μύωι id est,

Suidas.

Quam curat testudo muscas.

Testudinem nihil nocere possunt muscæ, propter testam, qua munita est.

Nauci non facio. Nauci facio.

Pro eo quod est, nihili facere. Grammatici quidam inter quos Festus Pom. aiunt naucī significare nucis putamen, aut oleæ nucleum, aut eam membranulam, quæ uisitur in medio nucis iuglandis intersita, denique rei cuiusuis putamen.

Flocci non facio, aut flocci facio.

Pro eo quod est, ne tantilli quidē facere. Est autē floccus particula lane, quæ inutilis a uellere diuellitur, atque euolat, aut simile quiddam nullius momenti.

Cicero.

Ne Teruncium quidem insumpsit.

Est aliquoties apud Ciceronem hyperbole Teruncij, quod apparet esse genus minutissimi nummismatis. Accipitur pro re uilissima. Varro Teruncium à tribus uncijis dictum putat.

Eufro

Fruſto panis.

Aul. Gel.

Pro re quantumlibet puſilla, ac uili. Videtur hyperbole ſumpta, uel à canibus, quos fruſto panis inuitare ſolemus, uel à mendicis.

Nec vno dignus.

Ne uno quidem dignus, & uno dignus, de uiliſſimo.

Translata metaphora à iactu talorum.

Ne nummus quidem plumbeus.

Plautus.

Nummum plumbeum, hyperbola proverbiali, pro minimo pecuniæ ponunt.

Ne umbram quidem eius nouit.

Adagiũ uidetur ductũ ab antiqua pictura, quæ rē dum taxat umbris ruditer representabat. Et nota eſt ſpecie Platonica, in qua q̄ deſidēt, rerũ umbris oblectantur.

Ne aliij quidem caput.

Ariſtop.

Οὐδὲ σκορδὸν κεφαλῶν δ' ἔδωκεν.

Id eſt, Ne aliij quidem caput dedit. Conueniet in ſordidum, & impendio parcum. Ariſt. Nemo uel aliij caput addit coſtis.

Ne terrā quidem iuuuit.

Vergilius

Ne & terra quidem profuit. i. ne minimo quidem.

Ne guttam quidem.

Pro minimo. Ariſt. At tu mihi da pacis unam guttulam

Ne ramenta quidem. Ne feſtuca quidē.

Plautus.

Ne ramenta quidē ditior, quaſi dicas ſtuppa ditior.

Οὐδὲ μὴ ἰσορὸν ὑπάρχεις. i. Nihil ſacri eſ.

Siquidem Græci quicquid præclarũ, ac uehemēter cōducibile uideri uellent, id ſacrũ appellabant. Vt ſacra res conſiliũ, & ſacrã ciuitatem dixit Ariſtidis. Qui proverbij tradunt originē, aiunt Herculem, cōſpecta Adonidis imagine, contempſiſſe his uerbis: Nihil eſ ſacri, Accommodatur ad quamuis rē deſpectui habitam.

Nihil

CONTEMPTVS.

- Tullius.** Nihil sanum.
*summam morum corruptionem, & nullum honesti re-
 spectum, his uerbis Græci significant. οὐδὲμ ὕσιές εἶα.*
- Plautus.** Homo trioboli.
Pro homine nequissimo, planeq; nullius precij.
- Suidas.** Μικρὸν τῷ ὀβολοῦ τιμίον, id est,
 Exiguum oboli precium.
*Conuenit in homines nequam, nihiliq;. Quãq; nihil ob-
 stat quominus ad rem contemptam transferatur.*
- Galenus.** Ἀδορίζα.
*Græcis ἀδορίζετα quod reijcitur, ac nihili fit. Τράς
 latum à summis ordeis spicis, quæ ceu cuspides habent.*
- Diogenia.** Holerum appositiones.
*Αἱ τῶν λαχάνων προσθήκαι.
 Id est, Holerum additamenta. De re nullius momenti,
 Sumptum uidetur uel ab holeribus appositis in mensa,
 uili nimirum cibo: uel auctarijs holerum, quæ nonnisi
 quam emptores sordidi ac tenues requirunt.*
- Plinius.** Πολλὰ σύρων λάχανα id est,
 Multa Syrorum olera.
*Dicetur aut in magicæ artis peritos, & herbis malefi-
 cis eam exercentes, aut in eos qui rebus uilibus abun-
 dant. Fortassis & rectè dicetur in eos, qui in rebus nõ
 multæ frugis, nimum insumunt operis, quippe non in
 agris seredis, sed in hortis colendis occupati, quæ plus
 adferant uoluptatis quàm emolumentum.*
- Terentius.** Huius non facio.
*Terentius in Adel. Huius quicquã non faciam. Dona-
 tus admonet esse demonstrantis, aut floccum, aut stipu-
 lam, aut summũ digitum, aut huiusmodi quippiam.*
 Quatuor obolis non æstimo.
Τετάρων ὀβολῶν οἶνα οἶα.

Id est,

Id est, Quatuor obulorum esse puta. Simile illis. A si-
te nō facio, et dupūdiij nō facio, et terūtij nō facio etc.

Tricæ, Apinæ.

Marcialis

Tricas & apinas uulgo res futiles ac nugatorias dice-
bant. Marcialis. Quæcum lusi iuuenis & puer quon-
dam, Apinasq; nostras. Idem. Sunt apinæ tricæq; &
si quid uilius istis. Vnde & tricari simili figura dice-
bat nugas agere. Adagium ab euentu natum. Nam
Tricam & Apinam oppida fuisse quondam Apuliæ
demonstrat Plinius libro tertio naturalis historie.
Stephanus ostendit Tricā urbem fuisse Thessaliæ, sor-
titam id nominis à Trica Penei filia. Nonius Marcel-
lus Tricas impedimenta & implicationes interpreta-
tur. Vnde dictum, Extricare, Intricare. Lucilius
Tricones appellat, qui nugis hominem remorentur.
Et Tricinus questus, pro tardo seu sicco.

Nebulæ in pariete.

Ausonius

Pro re nihili, somnijq; simillima. Nā nebula res est ina-
rior, quā ut coloribus exprimi queat.

Trium literarum homo.

Plautus.

Per ironiam dici potest in eum, qui generosus ac inge-
nuus uideri cupiat. Inde natum, quod olim ingenui
nomen, prænomen, & adnomen in literis aut insigni-
bus suis, tribus litteris notare soleant, ut pro Quin-
to Valerio Maximo, Q. M. V. Plautus in Aulula-
ria iocum alio detorsit. Nempe in seruum furacem.
Subiicit enim. Etiam fur trifurcifer.

Vitiosa nuce non emam.

Plautus.

Apud Plautum est. Vitam tuam uitiosa nuce nō emam
pro eo qđ est, ne minimo quidē. Et uulgo dicimus, casta
nuce non emerim, & putamine nucis non emerim.

καὶ κόγχου ἐν λαχάνοις, id est,

Etiam

CONTEMPTVS.

Etiam Corchorus inter olera.

theophras.

Dici solitū in homines nullius precij, qui tamen in numero aliquo studeant haberi. Nam Corchoros oleris genus est uilissimi. Plinius etiam commemorat inter herbas sponte nascentes.

Ekriped.

Inter indoctos etiam Corydus sonat.

Ἐρ ἀμολοῖσσι καὶ κόρυδι φθέγγετο.

Id est, Inter amulos etiam Corydus sonat. Quadrabit in quosdam, qui apud idiotas audent sese uelut eruditos uenditare, inter doctos alioqui elingues. Corydus uilissimum auiculæ genus, minimeq; canorum, strepit tamen utcumq; inter aues mutas.

Iuuenalis.

Mandare laqueum.

Mandare laqueū dicimur ijs, quos usq; adeo negligi à nobis significam⁹, ut si uel suspendāt sese, nihil ad nos attineat. Iuue. de Democrito. Cū fortune ipse minaci Mandaret laqueum, mediumq; ostenderet unguem.

Marcialis

Medium ostendere digitum.

Medio item digito ostenso, supremum contemptū significabant. Marcialis. Atq; illi digitum porrigeret mediū. Nam hunc digitū Marcialis impudicū uocat. Ostendit digitū, sed impudicū. Persius. Infamē infami digito, et lustralibus ante saluuis, Mandaret laqueū, mediumq; ostenderet unguem. Eodē in carmine duobus adagijs extremum contemptū indicauit. Elegantius fieret utrumq;, si longius detorqueatur. Ut philosophicis scriptis laqueū mandes, tu tuo uiuito more. Et Theologorū decretis negociatores mediū unguē ostendunt. i. plane contemnunt, ridentq;.

Horatius.

Minimo prouocare.

Est contemptim ad certamen prouocare. Sumptum à gestu

gestu prouocantiū ad pugnam, minimo digito porrecto. Horatius in ser. Crispinus minimo me prouocat accipe, si uis, Accipe iā tabulas, datur nobis locus, hora, Custodes, uideamus uter plus scribere possit.

Ante hac putabam te habere cornua.

πρὸ τούτῃ σὲ ὦ μὲν κέραια ἔχαιμ.

.i. Añ hac credebā tibi eē cornua. De ijs, q̄ prius habiti fortes ac strēnui, postea cū res uirū postulat, apparēt ignaui. Vnde & Comicus cornutā bestiā uocat, hoīem paratū se defendere. Deniq; Dialectici cornutum ap̄ pellam syllogismum dilemma, uelut inexpugnabile.

Tullius.

Plumbeo iugulare gladio.

Est futili leniq; argumento conuincere quempiam.

Hoc nouerā priusquā Theognis natus ē Lucilius.

Quo rē frigidā & ineptā significabant. Apparet sumptū a Theognide Tragædiarū scriptore, quē frigidissimum fuisse testatur suidas, & ni fallor memoria.

Λοκρικός βῶς .i. Locrensis bos.

De re uili, aut de munere leuiculo dici potest. Cum aliquando Locrenses publicum sacrum facturi, bouem desiderarent, cōposito ex minutis lignis bouis simula chro, Dijs rem diuinam fecerunt.

καὶ δάρεσ σκαί .i. Scarabei umbræ.

Diogenia.

Dicitū est de mani metu, q̄ hoc insectum repente aduolans, nonnunquā terrere soleat parum attentum.

βῶς ὁμολοτῶν .i. Bos homolottorum.

Zenodot.

Dicebatur in plurima distractus, ac ueluti dissectus negotia. Poterit & ad rem referri. Ut si quis argumentum nimis minutatim diuidat, ita ut conscindere & cōcerpere magis, q̄ diuidere uideatur. Senodotus prodidit Homolottos populos, dissecto in minimas particulas boue, fœdus iungere.

ΕΒῶν

CONTEMPTVS.

Suidas. ἑβδομοῦ βῆς, id est, Septimus bos.
 Olim in stupidos, brutosq; dicebatur. Id hinc ortum
 esse tradunt, quod antiquitus post sextam lunam bouis
 imaginem è farina pinsere consueuerint, qui septimā
 lunam cornibus referrent. Sunt qui malint hinc natū,
 quod cum apud ueteres sex animantiū genera mactare
 Dijs soleant, ouis, sus, capra, bos, gallina, anser. Paup-
 res non habentes uiuum animal quod immolarent, bo-
 uis simulachrum è farina fingere consueuerunt, is quo-
 niā uita sensuq; careret, in stoliditatis abijt prouerbū.
 γενναῖς εἰ ἐκ βαλαντίου,

Generosus es ex crumena.

In eum iaciebatur, q; propter opulentiā generosus hā-
 beri uoluisset, alioquin obscurus & humilis.

Suidas. Ἀτταγεν. Ἀτταγᾶς.

Suidas indicat hoc cognominis prouerbiali ioco dici
 solere in seruos stigmaticos, q; hæc auis plumas habeat
 uarijs colorum notis distinctas.

Zenodo. Ἀλώνητον ἀνδράποδον, id est, Sale em-
 ptum mancipium.

In barbarū quempiā ac uilem homuncionē olim diceba-
 tur. Nam negotiatores olim in mediterranea salem im-
 portantes, mancipia reportabant à barbaris.

Tullius. De lapide emptus.

In uilissimum & uehementer obscurum hoīem diceba-
 tur. Iulius Pollux Lapidem appellat, unde quondam
 uendebantur mancipia.

Zenodot. Σικελός στρατιώτης .i. Siculus miles

In peregrinum ac mercennarium militem. Propterea
 q; Siculi temporibus Hieronis exotico milite plerunq;
 uterentur. Conueniet in hoīem, lucri gratia nullū mi-
 nisterij genus recusantem.

Imi sub

Imi subfelliij.

Gellius.

Viros appellat parasitos, qui ita in conuiuium admittuntur, ut imo sedeat loco. Hora. Et imi derisor lecti, scurrâ significas. Lepidius erit, si transferatur logius, hoc est ad eos, qui inter aulicos proceres, extremo sunt loco aut inter eruditos postremi sunt, quos & infra classem, & extreme classis, & infimæ notæ licebit appellare.

Δῶλον πόλις .i. Seruorum ciuitas.

Suidas.

De cœtu cōiuctuq; hoim improborū, furaciū, aut ignobiliū dici pōt. Est hoc noīe ciuitas quæpiā in Lybia. In hanc si quis seruus lapidem importasset, cōtinuo liber fiebat, etiam si peregrinus fuisset. Est & alia iuxta Thraciam, Græce Poneropolis, id est, improborū ciuitas. In hanc Philippus collegisse dicitur uelut in sententiam, infames, sycophantas, falsos testes, & id genus alios, ad numerum duūm milium & c.

De fece haurire.

Tullius.

Pro eo, quod est, sordida quæpiam, ac plebeia, nimisq; humilia persequi. At qui tempus tereret, in commemorandis oratoribus quibusdā obscuris, ac nullius penē nominis. Mutuo sumptum a sordidis istis, qui uinum unā cum ipsa fece hauriunt.

καρικὴ μῦσα .i. Carica musa.

Aristop.

De lugubri aut rustica atq; indocta, seu molesta cantione dici solitum. Propterea, qui ut tradit Athenaus, Cares itidē ut Phœnces, in luctu tibijs uti solent magnitudine palmi, lugubre quiddā et stridulū sonantibus

Asinos nō curo. ἢ Ἄ ὄνωρ οὐ μοι μέλει.

Id est, Ceterum asinos nil moror. Congruit in eum, qui domesticis contentus opibus, non querit aliena. Nam cui plaustrum est domi, huic non est opus asinis conductitijs.

CONTEMPTVS.

Suidas. μηλιϞ ηρακλῆς .i. Pomarius Hercules.
*Per contemptum dicebatur in cum, qui nomen quidem
 magnificum gereret, ceterum opibus nullis, nullaq;
 potentia pollens. Narrat Suidas, cum rustici Herculi
 bouem essent immolaturi, is rupto fume profugisset:
 nec esset quod sacrificaretur, malum arreptum suppo-
 sitis quatuor ramis, cruris uice: deinde additis alteris
 duobus ceu cornibus, bouem utcumque sunt imitati.
 Idq; ridiculū simulachrum, pro uictima sacrificarunt
 Iulius Pollux aliter narrat.*

Zenodo. μηλον ηρακλῆς .i. Malum Hercules.
*Dici conueniet, ubi quis munuscula quantumvis pusilla
 boni consulit.*

Cicero. Munus leuidense.
*Cicero uocat munus uile, minimiq; precij. Seruius
 ostendit Leuidensam uestis esse genus uile, raro, tea-
 nuq; textu. M. Tullius orationem suam parum cla-
 boratam atque expolitam, Leuidense munus appellat.
 Eleganter accommodabitur ad officium uulgare, non
 admodum ex animo.*

ερεθίνθιος δ' ίόνυσοϞ .i. Cicernus Bacchus.
*De re uehementer contempta. Sumptum à potu ex le-
 gumibus confecto: qui uinum imitatur. Veteres au-
 tem diuersis rationibus uinum effingebant, quarum nō
 nullas commemorat Plinius. De Zitho Aegyptiorum,
 Celia Hispanorum, Ceruisia Gallorum. Erat id po-
 tus genus ex leguminibus coctum, quod inopia uini
 repertum est in his regionibus, quæ uitem nō ferunt.
 Hinc natū uideri potest ex illud: Nihil ad Bacchū, ut
 id dixerit quispiam gustata ceruisia. Porro cōtemptā
 fastiditamq; fuisse ceruisiā ijs, q̄ eatenus assueuerant
 uino, testatur à Iulio Imperatore &c.*

ΧΥΡΡΕΪΣ ΔΕΟΪ .i. Ollaris deus.

Dicebatur in hoïem humilem & contemptæ fortis .
Magni Dij, ebore, auro, & argento sculpebantur. At
plebei illi & minutuli, qđ genus sunt Silenus & Priapus,
qualibet materia fingebantur.

Seneca.

Soterichi lecti.

De re uili, priscaq; & minime ambitiosa & rudis artificij. Conijcere licet Soterichū fabrum fuisse quempiam, cuius opera prisca illam & rudem simplicitatē prae se tulerint . Dignus sanè Seneca uideatur lectione ac studio adolescentiū, qui honorē & colorem ueteris orationis Soterichi lectis cōpararit, quasi minime scilicet gratiæ, & relictis iam contemptisq;.

Aristop.

Τὰ κικκίδου καὶ Βουφονίων .i.

Cecidis & Buphonorum.

De re magnopere prisca, & ob uetustatem iam pridē obsoleta desuetaq;. Siquidē Cecides peruetustus quispiam Dithyramborum poëta fuit, cuius scripta iam situm olebant. Itē Buphonia festū quoddam erat apud Athenienses ob uetustatem neglectū iam ac desitum. Si notare uelis Pontifices, Episcopos, & Sacerdotes, quod Euangelica præcepta de paupertate, de tolerantia iniurijs, de contemptu uitæ, aut priscorum Pontificum decreta, de symoniacis, de delegendis absq; corruptela episcopis, de submouendis scelerosis iam pro antiquatis habeant, dicas licebit. Hæc Cecidis sunt & Buphonorum.

Theocrit.

Ficulnus.

Lignum ficulnum ut fragile, atq; ad oia ferme inutile, prouerbij aliquot locū fecit. Νὰ εὐδ᾽ ἔξω σὺ κίνο μῦρον ficulnum appellant, mollem atq; inutilem.

I, 2.

ΕΥΚΛ.

CONT E M P T V S.

ΣΥΚΙΝ ΜΑΧΟΛΑ .i. Ficulnus gladius.

De friuola cāſa dici pōt, quæq; minimo negotio queat
refelli. Dicitus eſt autem ficulnus gladius ſycophanta,
& mollis ſit & calumniator.

Plautus. In foribus vrceum. ΕΠΙ ΘΥΡΑΙΣ Τῶ ὄδῳ γίω.
Id eſt, In foribus aqualem. Significat rem contemptā
ac uilē. Negliguntur enī, quæ paſſim ſunt obuia, quæq;
facile quibuſlibet contingunt. Itaq; vrceum in foribus
poſitū nemo ſtudet tollere. procliuē enī. Verū uniones
in ſcrinijs recōditos magis expetūt. Senē, Multi aptā
tranſeunt, condita & abſtruſa rimantur. Furem ſigna
ta ſollicitant. Vile uidetur quicquid patet &c.

ΣΥΚΟΜΕΦ' ΕΣΜΥ .i. Ficum Mercurio.

De prompto & quibuſlibet expoſito beneficio diceba
tur. Nā antiquitus mos erat, ſicubi ficus creptus fuiſſe
ſet, cum ueluti Mercurio ſacrum ſuſpendere. Liberū
autem erat tollere ficum marcurialem.

Hierony. Merx vltronea putet.

Id eſt, Ingrata ſunt, quæ ultro non petentibus offerunt
tur. Hiero. Tritum, inquit, prouerbiū eſt, vltroneas
putere merces. Vnde & nos de induſtria dicenda reti
ceruus, ut auidius uelis audire, quæ tacita ſunt.

Horatius Numerus.

Homines nullius bonæ rei, numerus prouerbio dicuntur,
etiā idiotis. Hora. Nos numerus ſumus, & fruges
conſumere nati. Translatū uideri pōt à calculis, ad ni
hil aliud utilibus, niſi adnumerentur.

Homerus Telluris onus. Γῆς ἄρσος.

Id eſt, Terræ onus. De homine uehementer inutili, qui
nihil aliud, quàm terram ſuo pondere grauet.

Abominandus ſcarabeus. ΜΥΣΗ ΚΑΝΘΑΡΙΣ.
Id eſt, Abominanda cantharis. De uiliſſimo homine di
cebatur

CONTemptVS.

Inertium chorus. ἀργύντων χορός,
.i. Feriatorū chorus. De cœtu lasciuientiu dicebatur.
 Ociū enī ad oēm nequitia impellit, præcipue iuuentam

μεγαρέεις οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι .i.

Megarenses neq; tertij, neq; quarti.

Dicebatur olim in homines supra modum ignauos,
 et contemptos, nulloq; honore dignos. Natum adagium
 ex oraculo quodam et c.

Diogenia. Rusticanum oratorem ne contempseris.

Ἀγροίκον μὴ καταφρονεῖν ῥήτορα.

Id est, Rusticanum ne cōtempseris rhetorē. Admonet
 adagiū, ne quē ob imperitiā, infantiāue fastidiamus.
 Neq; spectes à quo, quoue pacto dicatur, sed quid.

Tertius. E flamma cibum petere.

Hoc est, quiduis cibi causa passurum, facturumq;.

Strabo.

Mysorum postremus. μυσῶν ἕχατ.

*.i. Mysorū extremus. Strabo refert Mysorū populū
 usq; adeo cōtemptū fuisse, ut prouerbio locū fecerit.
 Summum itaque despectum et infimam humilitatem
 hoc adagio significabimus.*

Diogenia. Καρικὸς τράγος .i. Caricus hircus.

Diogenianus indicat dititatum de uilibus et cōtemp-
 ptis. Carum populus, q; passim in bellis mercenariā lo-
 carent operam, ceu uili uita. Plato Caricum hominum
 cionem dixit, pro uili nihilij.

Ἀπαιδὲς ἢ τὸς ἐλιωνίδου .i.

Aristoph. Indoctior Philonide.

Hic Melitensis erat prægrandi corpore, ceterum in-
 sulfus et indoctus.

Horatius. Calabri hospitis Xenia.

Itaq; Calabri hospitis xenia et munera recte dixeris
 rusticana leniaq; quaq; magis onerent accipientem, q;
 iuuent,

iuuent, aut quæ donantur contempta. Siquidē Calabri, & pyris abundent, consueuerunt ea hospitibus affatim apponere, deinde saturos, bellariorū uice domū auferre iubent. Quod si recuses, eadem porcis obijciuntur.

Principatus Scyrius. ΑΡΧΗ ΣΚΥΡΙΑΝ

Zenodo.

Id est, Imperium Scyrium. De frigido tenuiq; regno. Scyrus insula, quam olim coluere Cares, petricosa & infrugifera. Adagium eleganter accommodabitur ad munus aliquod, unde præter inanē titulū, & molestā administrandi curam, nihil emolumenti capitur.

Ciceris emptor.

Horatius.

Hora. in ar. po. Ciceris & nucis emptor. Infimæ sortis hominem, deq; ima plebe quempiam significans.

Cubito emungere. ΑΥΚΩΝΙ ΑΡΜΥΩ ΜΕΥΟΣ Suidas.

.i. Cubito emungēs. Prouerbialis ironia in hoīem sortididi questus, & cōditionis abiectæ. A falsamentarijs ducta, quibus mos est, uarium mucum cubito abstergere, nimirum manibus muria & falsugine oppletis.

ΚΥΩΡ ΖΩΜ ΑΠΟ ΜΑΥΔΑΛΙΑΣ .i.

Canis viuens e magdalia.

Dici solitū in parasitos & alieno uictitantes cibo. Magdaliā dicit, quasi fursurē, & manuū purgamentū.

Οὐ φροντίζῃς ἱπποκλείδῃ. .i. Nō ē curā Hippoclidī Herodot.

Hoc adagio significabant se quippiā negligere, neque magnopere laborare. Ut autem historiam ab Herodoto pluribus uerbis narratam, in pauca conferam, Hic Hippoclidēs erat Tisandri filius, qui cum multis alijs iuuenibus Clisthenis Sicyonijs filiam ambiebat. Verum cum Clisthenes procos toto anno probaret, & Hippoclidēs in conuiuio indecoram quandam saltationem adidisset, sublatis in altum pedibus, Pater offensus inhoneſto iuuenis lusu, ait: Fili Tisandri a nuptijs

CONTemptus.

tu saltatione excidisti. Ad illa protinus respōdit Hippo. Haud curat Hippocrides.

Ὁὐ μάλλα κικῶς .i. Non admodū misces. Id est, Non multū potes, neq; prodesse neq; nocere. Pericles dictus est totā Græciam miscuisse sua eloquētia, q; arbitrato suo uersaret omnia.

Contemnentis inimicum.

Qui negabit se commoueri conuitijs alicuius hominis contempti.

Martialis

Indignus qui illi matellam porrigat. De uehementer inæqualibus, ac ne ulla quidē ex parte conferendis. Martialis. Dispereā si tu Pyladi præstare matellam Dignus es, aut porcos pascere Pirithoi.

Contemnentis dicitur.

Siquādo significabimus nos scōmate seu cōtumelia leuiter cōmoueri, nec altius in animum dimittere.

Suidas.

Tanquam Conchylum discerpere.

ὠωθρ κογχύλιω δικλῆμ.

Id est, Tanquam concham dilacerare. De imbecillis & uiribus longe inferioribus dicebatur.

τραγικὸς βασιλεὺς .i. Tragicus rex.

Dici potest, uel qui nomine duntaxat rex sit, cæterum uiribus parum polleat. Nam in Tragœdijs tantisper durat imperium, dum fabula peragitur.

Vterq; ambo. Ὁ μὲν ἐκάτ' ἄμφοτερῶν, ὁ δὲ ἄμφοτερῶν, οὐδ' ἕτερον.

.i. Vterq; ambo, abo neuter. Quadrabit i duos aliquos, quorū alterius nequitiā alterius probitas compensat.

Eudemus

βοττακάρως.

In pinguibus dictū & ipotētibus. Nā Græca uox hinc dicta est. Βοττας enī pronū significat, et κάρως caput. Conueniet in temulentum & somnolentum.

Pannus

Pannus lacer.

Lucianus

Hominē iā fastiditū & reiectū, ῥᾶκ' πολυχιδῆς
appellant Græci. Id est, Pannū undiq; lacerū. Sumpta
metaphora a ueste, longo usu detrita, atq; ob id reie-
cta, cū noua fuerint in precio. Sic quidā amicis utūtur
uti uestibus, dum usui sunt, ac uigent amplectuntur,
sed cum inutiles esse desierunt, negligunt.

Quis vsus cepis putridi.

Τίς ῥεῖα τῆς κρομμύς κρωμμύς.

Id est, Quis usus putrefacti cepis? De rebus aut etiā
hominibus reijculis, & quorum nullus usquā est usus.
Etenum cum cepe sit herba per se uilissima, simul atq;
computruit, nihil abiectius.

Βλακός ἀχρηστότερος. i. Inutilior Blace.

In hominem nihili, nulliusq; bonæ frugis dicebatur.
Sumptum à pisce usq; adeo uili, ut à canibus quoq; fa-
stidiatur. Est autem piscis non dissimilis siluro.

Extritum ingenium.

Παρεξηληλυθὸς νοῦ ἔχωρ.

Id est, Mentem habens euanidā, euanidā perinde so-
nat, quasi dicas, extibiatam.

Barbam vellere.

Horatius

Quo summum contemptum, ac ludibrium significa-
mus. Hora. in sermo. Barbam tibi uellunt, lasciui pue-
ri. Persi. idcirco stolidam præbet tibi uellere barbā.

Nihili cotio est.

Plautus

Dictum uidetur in eos, qui pollicentur in futurū, in Asina.
nec exhibent rem præsentem. Gellius cocionem dixit,
quem ueteres ariolatorem dixerunt.

Non pluris quam simias.

Simia ridiculum animal est, & uulgo contemptū.
Dion Prudensis. Quos ego, inquit, nō pluris facio quā
I. S. ut dicit

CONTAGIO

ut dici solet, *fimias*.

Καὶ τῶν σκιῶν. i. Fumi umbra.

Pro re qualibet uili. Cum omnis umbra res quedā est inanis, tum uero fumi umbram penē dixeris umbram umbræ.

Diogenianus. Ἀσσοπὴ ἐκ πύλων. i. Fulgur ex pelui.
De minis eorum, qui lādere non queant.

Horatius. Oppedere, & oppedere contra tonitrua.
Oppedere prouerbialiter, pro reclamare & contēnere reperimus usurpatum. Horatius. *Via tu curtis Iudæis oppedere.*

τὸ δ' ἴσων & γρύ. Id est. Dionis gry.

Rectē dicitur, aut ubi quempiam magno animo cōtemnimus, ac ne responso quidē dignū habemus. Aut cum rem nihili significamus. Natū ex euentu adagiū. Dion Alexandrinus natione, præcipuā in Philosophia laudem est consecutus. Itaq; cum quidā ex eius concertatoribus Dionē probris incesseret, fanda atq; infanda in eū euomens, multa interim turba ad conuitiū, ut sic affluente, ipse ne uerbo quidē respondit maledictū, uidelicet philosophiæ dogmatū memor. Cæterū ubi iā intra aditū suarū uestibulū esset, (nā cōuiciator eousq; erat persecutus) nihil iracūdiæ præ se ferēs, hoc tantū respondit, οὐδὲ γρύ. i. ne gry quidē. Iuuenis aut animi impotens, laqueo se præfocauit. Vnde Ada. &c.

CONTAGIO MORVM

Oscitante vno, deinde oscitat & alter.

Ἐνὸς χαρόντ & μετέχνηκε ἕτερος.

Id est, Cum oscitat unus, statim oscitat & alter. Dicendū, quoties exemplo peccati, statim prouocatur aliquis ad

quis ad simile facinus. Fit aut̄ hoc occulta quadā natu
re ui, ut q̄ uiderit oscitantē, cogatur et ipse oscitare.
Cuius rei causam etiam reddere conātur Philosophi.

Corrūpunt bonos mores colloquia praua. *Paulus*

Eodem pertinet ille *Menandricus* senarius, quem ad *Corin.*
Diuus Paulus Apostolus, haud quaquā grauatus est
in prima ad *Corin.* epistola citare. Mores bonos cōu-
ctus inficit improbus. *Aristo.* Malus ipse fies, si malis
conuixeris. *Ioanes Coletus* meus, uir pariter & erudi-
tus & incorruptus, subinde distitare cōsueuit. Tales
nos esse, qualia sunt quotidiana colloquia, tales euadere,
qualia frequenter audimus. Iam uero quod de collo-
quio dictum est, idem oportet & de studijs accipere.

Si iuxta claudum habites, subclaudicare *Plutarch.*
disces.

Ἐρ χωλῶ παρεοικίσσης ὑποσκάζει μαδύσσης.
Id est, Si iuxta claudū habitaris, disces subclaudicare.
Prouerbiū admonet perniciosam improborū hominū
consuetudinē, propterea, quod cū corporis, tū maxi-
me animi uitia contagio serpunt in uicinum. &c.

CONTRA.

Cantherium in fossa.

Liuius.

Rusticū adagiū, sed tamen è re militari natū. Hoc
licebit uti quoties qs ad id negotij trahitur, in quo ne
quaq̄ ualeat. Aut ubi res erit uehemēter impedita pe-
riculosaue. Pugnat aut̄ cū illo, qđ alibi dicemus. Equū
in planitiē. Etenim quemadmodum plurimum ualeat
equus in planitie, ita minime ualeat in fossa.

In puteo constrictus.

Plato.

Quadrabit in eos qui in angustias eas redacti sunt
ut extricare nullo modo possint.

Nunc meæ

C O N T R A R I V M

Terentius. Nunc meæ in arctum coguntur copiae.
Metaphora sumpta ab exercitu, qui laborat, iniquo conclusus loco, & undiq; obsidetur ab hostibus, ut difficile sit effugere.

Horatius. Inuita minerua.
Pro eo, quod est, refragante ingenio, repugnante natura, non fauente cælo. Cice. in offi. Inuita, ut ait, Minerua. Hora. Tu nihil inuita dices, facies uè Minerua. Seneca dixit, Male respondere coacta ingenia.

☞ C O N T R A R I V M Philautiæ.

Non est beatus, esse qui se nesciat.

Sensus est, haud esse satis, ut adsit felicitas, ni felicitatem tuam intellexeris. Vergi. O fortunatos nimium, bona si sua norunt Agricolas.

Theo = ἄρκλος πλοῦτος. A filios plutos.

phrastus. Vocabatur cū quis suas dotes ignoraret. Porro felicitatis non minima pars est, ut quisq; sua norit bona. Veluti si qua formosa cū sit, putida esset tamen, sibiq; displiceret.

☞ C O R R E C T I O D I C T I.

Homerus Corrigentis, quod dictum est ab alio.

Vbi notabimus aliquem tanquam haud ex animi sententia locutum, aut ubi quid dictum sit parū honestū, intorquebimus uersiculum hunc. Home. Sermonē hoc alium potiozem adducere nosti.

Correctio dicti.

Dictum obscœnius & bonis uiris reticendum, aut absurdum dictu, notabimus hoc uersiculo. Sermonem, quem nemo uir unquam promat ab ore, Qui modo cognorit cordata & sana profari.

CRVDELITAS.

Manliana imperia.

Liuius.

Rectè cõgruit in hos, qui sc̄uiunt in eos, in quos ius nacti sunt, & qui nimis rigida iuris obseruatione, humanitatis & æquitatis obliuiscuntur. Liuius & Valerius narrant L. Manlium, filiũ occidisse propter editi transgressionem.

Opera Sylofontis ampla regio.

Strabo.

Ἐκὴν συλοσῶντ' ἐυερχοῦσα.

Id est, Per Sylofontem regio facta est amplior. Nam Syloson munificencia Darij, mortuo Polycrate, Samiorum adeptus tyrannidẽ, cum acerbius exerceret imperiũ, ita ut ferè solent ij, qui ab humili fortuna rep̄te ad res amplas prouehuntur, & ob hanc causam insula deserebatur ab incolis.

Phalaridis imperium. Φαλαρίς' ἄρχη. Lucianus

Id est, Phalaridis principatus. Rectè dicitur in eos, qui crudelius exercent imperium, aut potestatẽ sibi delegatam. Ortũ adagiũ à Phalaride Agrigentinarũ tyranno, quem sua crudelitas nobilitauit.

πᾶς δ' ἐπὶ ὅτῃς δ' ἄλλω μονοσῦλλαβον.

.i. Omnis herus seruo monosyllabus.

Heris & potentibus, breuissimo tantũ uerbulo est opus, ut uel annuant, uel r̄nuant. Sic uolo, sic iubeo, sit pro ratione uoluntas.

Suidas.

Budoro more. Ἐσδ' ὄρω νόμω.

Aut ut alibi reperio, Budororũ more. Suidas interpretatur de ijs, qui digni sint, ut bouis ritu excoriẽtur. Budini populi sunt Scythiæ, sic appellati, quod à bubus uehantur, utpote plaustriis ædiũ uice utentes.

Lemnia manu. Ἀκμανία χειρὶ.

Dictum pro eo quod est, nefaria, impia, crudeli.

Crudelis Bacchus. Ὠ μνησῆς δ' ἰόνυς.

Baccho

C V R I O S I T A S.

Baccho quondā uiuos homines sacrificari mos erat:
Vnde in crudeles conuenit, siue quod temulētia fero
ces reddat & immites.

Aristo-
phanes.

Non magis parcemus quam lupis.

οὐ φείσομεθα μαλλὸν ἢ λήκων.

Id est, Haud magis parcemus ac lupis. Inde natū,
quod antiquitus lex ad interficiendos lupos, etiā præ-
mio inuitabant apud Atticos.

Suetonius

Lutum sanguine maceratum.

Theodorus Gadareus Tiberij Caesaris in arte Rho-
torica præceptor, perspicuus in eo, adhuc adulescēte
seuitiā quandā cum ingenij stupore cōiunctam, inter
obiurgandū illū subinde uocare solet, Πηλὸν αἵματι
συμπεφευρωτόν, Lutū sanguine maceratū, luto tate-
ditatem innuens, sanguine crudelitatem.

Aristo-
phanes.

Non est oleum in lecytho.

ἔλαιον οὐκ ἔστιν ἐν λυκίῳ.

Id est, Haud quaquā inest oleū lecytho. Cum signi-
ficamus non esse precibus locū apud inexorabilē. Nā
ἔλαιον oleum significat. ἔλεος, misericordiam.

Zenodot.

Bonī viri lachrymabiles.

Αγαθοὶ ἂν ἀρισταίητες ἀνδρες.

Id est, At quisquis probus, is multum lachrymabilis
est uir. De ijs, qui facile cōmouerentur ad misericordi-
diam. Nam illachrymare dicuntur, qui miserescunt.

C V R I O S I T A S.

Zenodot.

Mylus omnia audiens.

μύλος πάντ' ακέω.

Id est, Mylus oīa audiens. Dicit solitū, ubi quis se disti-
mularēt audire cum oīa tamen auribus curiosis captā-
ret, auscultaretq;. Tractū uidetur à mola, unde explo-
ratores

ratores obseruare soleant, quæ fierent, Aut à Myli curiosi cuiuspiam moribus.

Κωρυκαὶ Ὀικωάζετο. i. Coryceus auscultauit Strabo.

Vbi quis id, quod agit conatus dissimulare, tamen à curiosis deprehenditur. Coryceus nōs est Pamphiliæ præcelsus, ac portuosus, atq; ob id pyratarum insidijs oportunus. Inde exploratores illius montis Coryceos uocabant.

Multæ regum aures. atq; oculi,

Lucianus.

Ἔτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέων πολλοί.

Id est, Aures atq; oculi regum multi. Allegoria inde deducta est, quod regibus cōplures ubiq; sunt exploratores, quibus uelut auribus utuntur.

Nodum in scyrpo quæris.

Plautus.

In anxium dicebatur, nimisq; diligentē, aut meticulosum, qui illic scrupulū moueret, ubi nihil esset addubitandum. Iunci species est scyrpus, leuis atq; enodis.

Quantquam apud Gelliū scyrpi dicuntur capitiuncule, argutieq;.

D A M N A N D I.

NOTARI VNGVI. Hierony.

Carbone notare, Et similia, quod solet ungui signū apponi, ubi quid parum placet. Horatius dixit Trāsuerso calamo signū apponere, pro eo quod est damnare. In eundē sensum Censoria nigula legitur identitē apud diuū Hieronymum, pro castigandi, notandiq; autoritate. A censoribus Romanis traductum, quorū partes erant notare, si quid in moribus ciuitatis, dignum emendatione iudicassent.

Contra

D A M N A N D I.

Martialis Contra retiarium ferula.

Marcia. Deniq; uideas, an te delectet cōtra retiarū se-
rula, id est, an id faciendum tibi putes, quod nemo non
damnet atq; exhibilet. Dicit solitū in eos: Domitius Cala-
derinus admonet, qui infirmo præsidio, contra maxi-
me instructum pugnaret. Quamquam idē paulo post
alio delabitur, nempe huc, gladiatores olim, si minus
placuissent, ferula cæsos eijci solere. Est autem ferula
ligni genus, quo quondam pueri cædebantur, atq; item
milites, si quid contra disciplinam facere uiderentur.

Diogeni. Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθα. i. Ni pater esses.

Itaq; quoties senis, aut potentis, aut alioqui ueneran-
di sententiam nobis haud quaquā probari significabi-
mus, cui tamen honoris causa nolimus refragari. Ve-
luti si quis opinionē Aristotelis apud Peripateticos,
rectē dānare uellet, loqueretur ad hunc modum.

**Aristo-
phanes.** Ἰσῶν δ' ἄκνυψ. i. Calculo mordere.

Dicuntur qui suffragio ledūt aut ulciscuntur hoīem.
Suidas. ἴσῶν ἰσῶν. i. Aequales calculi.

Si quando parum abest ut condemnetur aliquis, &
tamen absoluitur, aut cū nutat animus, ambigitq; utrā
in partem se deflectat, rationibus hinc atq; hinc uelut
ex æquo adhortantibus, atq; deterrentibus.

Lucianus Non probantis.

Αλλ' οὐκ ἄτρεϊδῆ ἀγαμέμνονι ἠνδ' ἄνε θυμῶν.
Id est, At non Atride sic est Agamemnoni uisum.
Rectē utemur, ubi rem quidē fatebimur honestam fa-
ctu, uerum diuersa placere ijs, quorū libido plus ua-
let, quā equitatis ratio.

Ne nomen quidem.

Uterius nec nomen erit belli atq; tumultus. Itidē
Paulus ad Ephesi. Fornicatio aut omnis immundicia,
aut auar-

aut auaricia, nec nominetur in uobis. Quid enim. Ita ne scelus est nominare auaritiam, aut libidinem? Non opmor. Sed Apostolus ut grauius uitia detestaretur usus est hyperbole prouerbiali.

⊙ Præfigere.

Per sius.

Thita præfigere, pro damnare. Per si. Et potis es uitiatio nigrū præfigere Thita. Nam nescio an debeamus Isidoro credere, qui primo Etymologiarū lib. scribit ita militari more solere fieri, ut cæsis salui T signarentur. Certe de hoc signo T fit mentio etiam in Apocalypsi, quæ beati Ioānis nomine legitur. Sed uero similis, quod scribit Asconius Pedianus olim in iudicis sortes, quæ mittebantur in urnam, triplicē notam habere solere. Ac ⊙ quidē dānationis fuisse symbolū T absolutionis. A ampliatiōis, id quoties significabāt sibi parū adhuc liq̄re, ac denuo causam agi oportere.

Homerus

In absurde locutum.

Vbi quis uidebitur absurdū quippiam dixisse, siue cum uerbum aliquod uidebitur per imprudentiā elapsū, quod satius erat reticuisse. Home. Dentis claustra tui quæ uox elapsa reliquit?

Abiciendum procul.

Cum uitiū aliquod admonebimus procul abiciendū esse. Idem. In immensum mare proijcere.

Horatius

☞ D E C R E T V M.

Murus aheneus.

Horat. Hic murus aheneus esto, Nil conscire sibi, nulla palefcere culpa. Vsurpatur pro certo & innuitabili animi decreto.

☞ D E G E N E R A N T I V M Procopi.
IN PEIUS.

Αφ' ἰππῶν εἰς ἄσους, i. Ab equis ad asinos.

K

Vbi

D E G E N E R A N T E S .

Vbi quis à studijs honestioribus, ad parum honesta deflectit. Veluti si quis è philosopho cantor, è Theologo grammaticus, è mercatore caupo. &c. Quadrabit item, ubi quis è conditiõe lautiore, ad abiectiorem deuenierit.

Lucianus. Mandrabuli moreres succedit.

Ἐπὶ μανδραβύλου χρωσθὲ τὸ πρῶτον.

Id est, Res Mandrabuli ordine succedit. Hoc est in dies in peius labitur. Inde natum quod Mandrabulus quidã, cum thesaurũ reperisset, primũ auream ouem posuit Inuoni Samiæ, proximo anno argenteã, tertio æreã. Non intèpestiuiter itaq; dicitur in eos q; in deætoriarũ, tũ prima, tũ optima est. Rursum ipsum seã ipso inferiorem esse, omniũ & turpissimum & ignatissimum est.

Heroum filij noxæ.

Ἀνδρῶν ἡρώων τέκνα πύματτα.

Id est, Virorũ Heroũ filij noxæ. Veteribus illud obseruatũ fuit, præstantiũ uirorũ filios, multũ à progenitorũ moribus abfuisse. Vnde et Demosthenes dixit. A uiris egregijs, perinde quasi fato quodã id accidat, improbos proficisci filios. Manet & hodie uulgatus iocus, ex sapientissimis patribus, stultissimos propagari liberos. Home. Aequat rara patrẽ soboles, sed pluri ab illis Degenerant, pauci superant probitate parentem.

Terẽtius: Haud canit paternas cantiones.

Ὁὐ πατρῶικὰ ἀνδ' εἰ μέλη.

Id est, Haud paternas canit cantilenas. De eo, qui à paternis moribus degeneraret. Solent liberi matorum suorum cantiumculis, quas admodũ pueri didicerunt delectari.

delectari. Teren. Haud paternum istud dedisti.

Filius degenerans.

Homerus

In filiū qui a paterno degenerat instituto. Home.

At non consenuit, patrijs in filius armis.

Quis parentem laudauit, nisi infelices filij?

Quis patrē laudet, nisi proles laudis inanus? Carmen
vulgo iactatū de ijs, qui maiorū suorū facinora iacti-
tant, nimirū nihil habētes qđ de seipsis uerē prędicēt.

Ακεσίας ἰάσατο .i. Acesias medicatus est. Diogeni.

Dici solitū de re, quę semper uergeret in deterius,
quoq; magis accuraretur, hoc pet^o haberet. Occasionē
adagio dedit Acesias quidam medicus imperitus &
stupidus, qui dum cuidam pedū dolore laboranti me-
deri studet, auxit dolorem.

Taurum tollet, qui vitulum sustulerit.

Si quando significabimus maiora peccaturū adultū,
qui puer uitijs minoribus assueuerit. Non absurdum
uidetur, adagiū ad Milonis Crotoniatę factū referrī
qui quotidie uitulū aliquot stadijs gestare solitus, eun-
dem taurum factum, citra negotium gestasse legitur.
Atq; ita etiā quadrabit in eos qui paulatim etiā rebus
maximis assuescunt.

Vt nunc sunt homines.

Si notabis temporū tuorū mōres, ut semper in peius
degenerantes à uirtute maiorum.

Eamus Athenas. ἰωμοι εἰς ἀθῆνας.

Licebit uti, siquando nos melioris fortunę relicte
pœnitebit.

DEPRECANTIS & abominantis.

In capras siluestres. κατ' αἴγας ἀγρίας. Athenę.

Id est, In capras feras. Abominantis est sermo, &
K. 2. malum

DEPRECANTIS.

malū deprecantis. Confine illi, Hostibus eueniant conuiuia talia nostris. Athaneus ponit. Ad capras syluestres pro eo, quod difficillimū esset inuentu, aut quod nusquam est.

Pindarus. Εἰ τὶ κακόν, εἰς ᾧ ἕξομαι.

.i. Si quid mali in Pyrrham.

Subaudiendum recidat, aut abeat. Originē prouerbij tradunt huiusmodi. Quondā Pyrrhæos, quotquot erant finitimi, graui odio persequēbatur, unde si quod malum aliquando uideretur impendere, id quod abominantes, precabatur, ut in Pyrrhæos auerteretur diacentes, in Pyrrhæorū regionem. Est autem Pyrrhæa Lesbi insula ciuitas, autore Stephano.

Suidas.

Procul ab auribus nuncius veniat.

Ἀπ' οὐρατος ἄγγελος ἔλθοι.

Id est, Procul absit nuncius aure. Sermo deprecantis nuncium male auspicatum. Home. Ista uelim mihi sint procul ab auribus.

Homerus

Abhorrentis ac detestantis.

Cum dicemus nos uehementer à uitio quopiā abhorre. Ho. is mihi iuxta, inuisus, ut atri limina Ditis.

Plato.

πλυκὺς ἔγκωμ. .i. Dulcis cubitus.

Abominantis est sermo. Ancon autem Nili pars est in qua nauigantes plurimum et sudant et periclitantur. Vnde prouerbio dicebāt, Dulciscubitus, quasi deprecantes eius loci discrimina. Id autē perinde ualet, quasi dicas. Bona uerba, aut bene ominata loquere.

Reijcientis culpam.

Aduersus eum, qui mali sui causam alio reijcit.

Vergilius

Terra mihi prius dehiscat.

Verg. in. 4. Sed mihi uel tellus optē prius ima dehiscat. Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras

Pallente is

*Pallenteis umbras crebri, noctemq; profundam.
Ante pudor quam te uiolem, aut tua intra resoluam.*

DERISIO.

ΑΦ' ὑψηλῶ μου καταγελαῖς.

.i. E sublimi me derides.

De eo qui cum fastu ridem quicquam, ac despectim.

Εσκιμαλιχθαί.

Suidas.

*Hoc gestu contumeliam, despectūq; supremū signi-
ficabant. Est enim Græce εσκιμαλιθαί, medium digi-
tum ostendere, contractis cæteris, ignominie causa.*

Naso suspendere.

Horatius

*Est uasfrè, ac subdolè irridere. Hora. in sermo. Na-
so suspendis adunco. Idè. Balatro suspendens oïa naso.
Persius de Horatio, qui rectè uasfrè q; rideat: Callidus
exterso populum suspendere naso. Vnde nasuti uocan-
tur, qui doctè norint alios irridere. Martia. Non cui-
cunq; datum est habere nasum. Idem, Nasutus sis usq;
licet, sis deniq; nasus. Persius. Rides ait, et nimis un-
cis naribus indulges.*

Postica fanna.

Persius.

*Persius prouerbialiter appellat clanculariam irri-
sionem. A gestu ridentium aliquem à tergo. Postica
occurrite Sanna.*

In eo ipso stas lapide in quo pre co prædicat *Plautus.*

*Quadrabit, ubi quis præsens, uidens, audiensq; ta-
men deluditur. Quod autè meminit lapidis, id tradu-
ctum est à lapide quodam editiore, què Romæ fuisse
compluriū autorū testimonio constat, unde precones
in auctionibus res uenales annunciabant.*

Loripedem rectus derideat.

Iuuenalis

Loripedem rectus derideat Aethiopè ab-

K.3. bus.

D E S P E R A T I O.

bus. Quo conueniet uti, quoties aliquis, id alijs opprobret mali, cui sit ipse obnoxius.

☞ D E S P E R A T I O.

Terētius. Actum est.

Pronerbialiter etiā hodie his uerbis desperationem significamus, actum est. Terent. in Eunu. Actum est, ilicet, peristi. Donatus existimat Actū est, sumptum à iure, ilicet à iudicio, peristi à supplicio. Dicimus autē uel absolute: actū est. Vel cum adiectione quapiā huiusmodi, Actum est de Repub. Actum est de rebus humanis. Actum est de tua salute.

Euripid. Nullus sum.

Prouerbiales sunt & illæ apud Comitos hyperbolæ, Nullus sum, & occidi, perij, quibus desperationē aut ingens malum significamus.

Diogeni. Pinus in morem. πεύκης πρόπον.

Id est, Piceæ ritu. Vbi quis funditus radicitusq; perit, ita ut nullo pacto restitui possit, piceæ ritu pãitus dicitur. Nā piceam succisam negant suppullulascere.

Diogeni. Perierunt bona. ἐξῆα τὰ καλά.

Id est, Perierunt honesta. Hippocrates à Mindaro superatus, huiusmodi scripsit epistolam. Perierunt honesta, innuens rem male cefsisse.

Terētius. + Ad restem res abijt.

l. Anonym. 233. Terent. in Phorm. Opera tua ad restim mihi quidē res redyt planissimē. Hoc adagio summa rerum desperationis significatur. Nam in hac, solent quidam amētes ad laqueum confugere.

Plinius. Suspendio deligenda arbor.

In re uehementer indigna, neq; ullo pacto toleranda, ueteres.

veteres arborem suspendio deligendam esse dicebant. Plin. 2. in praes. hist. natur. Ceu uero nescia aduersus Theophrastu. hominem in eloquentia tantum, ut nomen diuinum inde inuenerit, scripsisse etiam foemina, et prouerbum inde natum. Et apud Plautum, qui uita tedio tenebatur, optat nummu quo restim emat. Ad porcellu da mihi mutuo tres drachmas Suidas.

Εἰς χοιρίδιον μοιῦν δ' ἀνδρον τρεῖς δ' ἄρχμας.
Id est, Ad porcellu nunc da mihi mutuo treis drachmas. Dicebatur ab eo, qui mori decreuisset, aut qui uellet initiari. Nam initiandi consueuerunt immolare porcum. Suidas ex Aristophane citat. &c.

A quinque scopulis desilire in fluctus.

Hoc usurpari solet ab ijs, qui iam impatientes praesentium maloru minantur semet in quoduis potius malum praecipitatuos, quam ut perpetiantur.

Omnibus armis, praesidijsq; destitutus.

Hominem inermem, et omnibus praesidijs destitutum indicabimus hoc adagio Home. Et clypeo simul et galea nudatus et hasta.

Tenuis spes. Ἰσχυρὰ μὲν ἐλπίς.

Euriped.

Id est, Spes frigida quidem. Spem infirmam incertamq; poeta tenuem uocant.

☞ D I F F I C V L T A T I S.

Non est cuiuslibet Corinthum appellere. Suidas.

Οὐ παντὸς ἀνδ' ὅς ἐς κόρινθον ἐστ' ὁ πλάξ.

Id est, Non est datum cuius Corinthum appellere.

Vetustum iuxta ac uenustum adagium de rebus arduis, et aditu periculosis, quasque non sit cuiuslibet

K. 4. hominis

D I F F I C V L T A T I S.

hominis affectare. inde natum, quod ut refertur apud Suidam, nec facilis, nec satis tutus sit nautis in Corinthiacum portum appulsus.

Difficilia, quæ pulchra.

Δυσκολὰ τὰ καλὰ.

Id est, Ardua quæ pulchra. Quidam prodiderunt Pittacum, ubi semet abdicasset imperio, dixisse. Difficile bonum esse. Porro Solonē Pittaci molliciem, atq; ignaviam taxantē, dixisse. Difficilia quæ honesta. &c.

Cum principe non pugnandum.

Qui significabit arduum, principem à privato susperari, aut difficillimum vincere naturam.

Horatius

Ire per extentum funem.

Pro eo quod est, rem factu perquam difficilē præstare, neq; uel tantillum aberrare.

Clauam extorquere Herculi.

Qui sibi uendicare conatur, quod alius iam potētior occupauit. Vel Ioui fulmen eripere, uel clauam extorquere de manu Herculis dicetur.

Plato.

Nemo malus hoc sciet.

Οὐδ' εἰς κακὸς εἴσεται τῶτο.

Id est, Nullus malus hoc sciet. Quoties rem egregiā & cognitu dignam significamus.

Non omnibus contingit.

Non omnibus contingit diuinarum literarū penetrare mysteria.

Aegre, sed tamen contingit.

In eos qui aegre quidem, sed tamen assequuntur quod optant.

Aegre quidem, sed facimus tamen.

Cum aegre quidem, & non sine plurimis incommodis agimus quippiam.

Præter

Præter Sibyllam leget nemo.

Plautus.

Diuus Hieronymus irridens Ioniniani stylum, ut perturbatum & obscurum, scribit Plautinarum literarū illud in eum quadrare.

Centum plaustrum trabes.

Hesiodus

Hesiodus. Centum autem lignis plaustrum compingitur unum. Eot empestiui utemur, cum significabimus id quod à nobis petitur, magno constare.

Ἀζανόα κακά .i. Azanœa mala.

Dici solitū, ubi quis in re perdifficili plurimū sumeret laboris. Azanœa regio quædā sterilis est Arcadiæ &c.

Capere prouinciam. Tradere prouinciā.

Capiunt, suscipiunt ue prouinciam, qui rei curandæ onus in se recipiunt.

Capere ciuitatem.

Qui rem difficilem esset affecutus. Neq; enim ciuitas primo statim impetu capitur.

Omnes laqueos effugere.

Quod ipsum à uenatu translatum est, in quo sic undique sepiuntur exitus, ut necesse sit feram in aliquas insidias incidere.

DIFFIDENTIA.

Ἄμα δ' ἰδοὺ καὶ λάμβανε, id est,

Aristote.

Simul & da & accipe.

Vbi res est cum homine parum certa fide, cui nō sit tutum quicquā credere, nisi statim receperis, quod fueris stipulatus. Torquebitur ad eū, qui nō collocat officium aut munus suum, nisi iam certus de mutuo.

Nemini fidas, nisi cū quo prius modium falis absumpseris.

K. 5. significat

DIFFIDENTIA.

Significat autem hominis ingenium non posse perspicere nisi diuturno conuictu.

Fiducia pecunias amisi.

Iactatur & hodie, fiducia plerosq; mortalium falli.

Plautus.

Confringere Tesseram.

Apud Plau. in Cistellaria: cōfregisse tesseram dicitur, qui sibi reditum in domum aliquam praelusit. Est autem tessera symbolum hospitale, quo prolato agnoscebantur hospites, si quando redissent.

Plautus.

Cæca dies, & oculata dies.

Plautus cæcam diem & oculatã, pro die qua non numeratur præsens pecunia, & qua numeratur. Vocant & iurisperiti cæcam diem, & cæca testimonia, quæ scripto perhibentur ab absentibus. Nã cæca sunt nõ tantum, quæ non uident, sed quæ nõ uidentur & absunt.

Plautus.

Oculatæ manus.

Oculatas manus dixit Plautus, quæ promissa uelint exhiberi re, non oratione promitti. Nam oculos habere, quibus uideant exhibita, aures non habere, quibus audiunt pollicitationes. Ita Lena quædam in Afinaria, adulescenti montes aureos pollicenti, cum illa nihil moueretur promissis, Semper, inquit, oculatæ nostræ sunt manus, credunt quod uident.

Plautus.

Pluris est oculatus tellis vnus, quam auriti decem.

Longe maior est habenda fides referentibus ea, quæ uiderint oculis, q̄ ijs, qui narrant ab alijs audita.

Aristop.

Non persuadebis, ne si persuaseris quidẽ

οὐ γὰρ πείσεις, οὐδ' ἂν πείσης.

Id est, Haud etenim persuaseris unquam. Est autem hypbole gen⁹, qua significamus tanquam ἀδωατότατόν τι. Perinde quasi dicas, nõ credam etiam si uidero.

Quot serua

Quot seruos habemus, totidem habemus Seneca.
hostes.

Nō habemus illos hostes, sed facimus. Meminit Sene.
epist. 47. Admonet adagiū, ne qd fidam⁹ illis, neue ex
aio illos nobis amicos arbitremur, q nos metu colunt.

Hostium munera, non munera.

Priscorū supstitio credidit, obseruāda uel maxie mu-
nera, a qbus quo aio mitterētur. Propterea, q q daren-
tur ab ijs, q nobis male cuperēt, exitio plerunq; fuisse
cōstaret. Quadrabit et in hereditetas, postremo, qui
quouis officio captant, nō ex aio, sed aliud spectantes.

Homo homini lupus.

Plautus.

Quo monemur, ne quid fidamus homini ignoto, sed
perinde atq; a lupo caueamus.

Etiam si Cato dicat.

De fide et autoritate Catonis Vticēsis narrat Plutar-
chus. Prouerbiū dicitur de rebus incredibilibus.

Lydus ostium clausit.

De furacibus dicebatur, q Lydi non discederent, nisi
re quapiam sublata. Malim accipere de ijs, qui re quā
piam obscenam aggressuri, fugitāt arbitros, abdūtq;
se, propter Lydos molliciei notatos.

Tuam ipsius terram calcas.

Cum iubeamus cuipiā, ut in suo loco se contineat, neq;
se recipiat in nostra. Quin propriam calcans terram,
quersecta teneto. Conueniet ubi parum fidemus alicui
nec uolumus recipere in domesticam consuetudinem.

DIFFERENTIAE.

Longe, lateq;.

Gellius.

Cum ingens crimen significant, longe lateq; distare di-
cunt. Translatum uidetur ab agrorum mensuris.

Quisquis

DIFFERENTIAE.

Quisquis is fuerit.

Quemuis citra ullam exceptionem hominem indicabimus hoc adagio, qui est Iliados. N. Qui modo mortalis sit edens cerealia dona.

Lucianus. Δίς δι' ἅα πασῶν.

Id est, Bis per omnia. Hoc adagio discrimen ingens ac longissimum interuallum significabant. Vnde quæpugnantisissima inter sese uiderentur, totoq; disfidere genere, ea bis per omnia inter se discrepare dicebant.

Strabo. Mysorum ac Phrygum termini discreti sunt.

Strabo regiones quasdam commemorat inter sese finitimas, puta Phrygum, Bithynorum, Mysorum, Dolorum. Item qui iuxta Cicicum accolum Mygdonum ac Troianorum. Neminem autem inficias ire, quin unaquæq; suis finibus sit circumscripta. Verum eos fines adamussim dijudicare, id neutiquam facile. Manent & in hodiernum diem de finibus gentium rixæ, longa serie temporum omnia confundente. Adagio licet uti, de rebus toto genere inter sese disidentibus. Veluti si quis sentiens longe aliud spectare philosophum, aliud oratorem. Aut de hominibus, inter quos nihil cõuenit nihilq; commune intercedit.

Seiuncta sunt Merrhæ & Siloã fluuenta.

χωρὶς τὰ μερῶν καὶ σιλωὰμ ῥεύματα.

Id est, Seiuncta sunt Merrhæ, ac Siloam flumina. De longo interuallo disitis inter sese. Veluti si quis dicat, inter amicum & adulatorem plurimum interesse.

Apparet neotericum esse prouerbum, & haud scio, an ab Apostolio additum ex literis Apostolicis, & ecclesiasticis. Siquidem Merrha uocatur locus, in quo Moses aquas pestilentes & amaras, iniecto ligno, dulces red

tes reddidit ac salubres. Ceterum ad aquas Siloam missus est à Iesu Cæcus Euangelicus, quo uisum reciperet. Vnde apparet salutare fuisse, dissimillimas aquas Merrhæ.

Quid distent æra lupinis.

Horatius.

Horatius in epistolis. Nec tamen ignorat, quid distent æra lupinis, id est, nouit discrimen rerum uiliū & preciosarum. Agit autem Horatius de ijs, qui beneficia non ita cōferunt in quos suis, uel ut abisciant, sed ita collocant, ut expendant & eius meritū ac dignitatē, cui præstant, & preciū muneris quod largiuntur. Porro lupini uilitatē prouerbialiter notauit. Iuue. Tunicam mihi malo lupini, q̄ si me toto laudet uicinia pago.

Ingens interuallum.

Tullius.

Licet huc quoq; torquere, ut significes rē adhuc procul abesse à periculo.

Ne punctum quidem.

Hierony.

D. Hieronymus in epistolis. Et Apostolicæ uoluntatis sequentes uestigia, ne punctum quidem (ut dicitur, aut unguem transuersum ab illius sententijs recedamus.

Plutarch.

Valeat amicus cum inimico.

Ἐξῆρέτω φίλον σὺν ἐχθρῷ.

Id est, valeat amicus cum inimico. Quadrat in eos, q̄ toti ad se spectant, nec amici magis quam inimici rationem habent.

Pastillos Rufillus olet Gorgonius hircū. Horatius.

Dicendum uel in duos aliquos diuersis laborantes uitijs. Vel in eundem sui dissimilem, nempe modo loquacitorem quam sat sit, modo impedio taciturnum, interdum pueriliter ineptum, interdum Catone seueriorē, nonnunquam profusum, nonnunquam sordidum. Siquidem ut uitio dandum, si quis hircū oleat: ita adæque uituperantur

DIGNITATIS

tuperandū. si qs oleat unguēta. Nā pastilli pilule sunt unguentariae. Alterum spurci est. alterum mollis.

DIGNITATIS.

Diogenia. Αξία ἢ κύων θρόνος .i. **Canis digna sede.**
Cum nouus honos obtigit cuipiā immerenti. Sumptum uidetur à Melitæis canibus, quibus nonnullæ mulierculæ maiorem habent honorem, q̄ ipsis maritis.

Suidas. Δίγνα κύνος πάβυλος.
 Αξία ἢ κύων τοῦ βρομάτου.
Id est, Digna canis pabulo. Fermè perinde ualet ac si dicas. Dignus operarius mercede sua. Et uix est tā in- utilis minister, quin si non amplo salario, certè uictus dignus esse uideatur.

Suidas. Αξίος ὀβελίσκος .i. **Dignus obelisco.**
Dignus quouis honore. Summis enim uiris eiusmodi columnæ ac pyramides erigebantur, magnificis inscriptæ titulis, aut ingentes Collosi. Sic enim stupidi principes olim fingi gaudebant. Tametsi prouerbum an obeliscis iugulare sit solitus, quæ parum probaret.

Persius. Δίγνα κέδρου.
Digna cedro dicuntur, quæ promerentur immortalitatem, & eiusmodi iudicantur, ut posteritati consecrentur. Horatius: Speramus carmina fingi posse, limenda cedro. Persius: Et cedro digna locutus. Sumptum est ab arboris natura, cuius succo quæ sunt illita, non sentiunt Cariem.

Dignus Argiuo clypeo.

Αξίος εἰς τὸν ἄγρον ἀκρωίδου.
Id est, Dignus es Argiuo clypeo. De generoso ac maiorem in modum uenerando. Inde sumptum, q̄ olim apud Ar

apud Argiuos, ex more pueri incorrupti puriq; clypeos quosdam gestantes, pompas agebant. Isq; honor erat illi etati, prisco quodam instituto maiorum decretus.

Dignum propter quod vadimonium de Plinius. feratur.

Vbi rem maximi momenti uolumus significare, quæq; uel quantouis dispendio debeat expeti, dignam esse dicemus, cuius gratia uadimonium deferatur. Nam qui uadati sunt, non nisi summo suo periculo abesse iudicio possint.

Dignus qui cum in tenebris mices. Tullius.

Qui certissima esset fide, cum dignum dicebant, qui cum in tenebris micaretur.

Quauis re dignus.

Terent. Hominem quantumuis precij.

Regia vaccula. βασιλικὸν βοϊδίου.

Diogenia.

Id est, Regia buccula. De prodigiosa fecunditate ferabatur. Natum est miraculo rei gestæ. Aetate Ptholomei iunioris, uacca quædã eodẽ partu sex edidit uitulos simile illud Iuena. Scrophæ fecundior alba.

Βάττις σίλφιου .i. Batti Silphium.

Aristop.

Græci nouũ et rarũ quæmpia honorẽ prouerbio uocant Aristophanis interpres diuersam originẽ adagiõis adscribit. Battus à Thera iuxta Cretam insula profectus, oraculo monitus Apollinis, uel (ut alij tradunt) domestica pulsus seditione, Cyrenen possedit. Cui cum Afri beneficij memores, summum honorem habere studerent, donarunt illi Silphium herbam apud illos omnium pulcherrimam. Simulq; nummisma ferientes, in cuius altera parte regnum erat insculptum, altera Silphium, quo fuerat à ciuitate donatus.

Porro Sil-

DIGNITATIS

Porro Silphium inter herbas primam gloriã obtinet, cuius & folia, & fructus, & caulis, & succus preciosissimus sit.

*Eustathi*⁹ ΕΠΙΚΡΗΝΕΙΤΕ Ἰππῶν θεοσληκί, id est,
Decernetur equa Thessalica.

De summo præmio dicebatur, propterea quod antiquitus prima laus fuerit equarum Thessaliæ. Lepidius erit per ironiam.

Βῆξ ἐν πόλει .i. Bos in ciuitate.

Dicitur ubi quis ad novos honores euehitur. *Lysias* bovis imaginem in arce collocauit. Nam in agris boum usus, non in ciuitate.

Horatius. Sapientum octauus.

In eum, qui sibi multum tribuit in sapientia.

Terentius. Columen familiæ.

Donatus columen dici putat, perinde quasi columnam dicas, cui reliqua domus innutatur. Vnde antiquitus seruos maiores columellas dictos.

Plinius. Vtramq; paginam facit.

Sumpta metaphora à codicillis rationalibus, duas habentibus paginas, alterã que indicat quid sit datã, alteram que quid acceptũ sit ostẽdit. Itaq; in rebus humanis fortuna utrãq; facit paginã. i. siue quid obtingit boni, ea laudatur, quasi dederit, siue mali quid accidit, eadem incesitur ceu malorum autor.

Esto promus.

Aiunt dictum in eum, cui felicitas inmerenti contigisset, peculiariter in Eunuchos.

Ζεὺς ἀετὸν ἔλατο. i. Iuppiter aquilã delegit. Vbi q; asciscit sibi præclaros suisq; rebus accommodos. Poëta fingunt aquilã Ioui fulmẽ porrigere, q; hæc auis oim altissime subuolet, nec ictu fulminis ledatur.

Γλαυκῶς

γλαύκη φαρῶν πόου οἰκῆ ἐν θαλάτῃ .i.
 Glaucus comesa herba habitat in mari.

Dictum apparet per iocum de ijs, qui cum perierint, tamen uulgo creduntur uiuere, qualis opinio complures annos nostratiū animos occuparat ad insaniam usq; de principe Carolo Burgundionum duce, qui cum interisset in bello, tamen non deerant, qui non dubitaret magno periculo rerum suarum asseuerare, illum adhuc in uiuis esse. De Glaucō Græci fabulam adferunt huiusmodi. Glaucus quispiam fuit Anthedonius piscator, natandi peritia longe omnium primus. Is, quo magis esset miraculo, commentus est imposturam huiusmodi. Enatabat e portu spectantibus Anthedonijs, donec iam extra prospectum esset. Ibi reuersus in terram secessit in locum aliquem semotum, atq; in eo dies complures commorabatur. Deinde cum uideretur, redibat natans in portum, spectantibus ijs, qui stabam in littore. Mirantibus autem amicis ac sciscitantibus, ubi nam gentium tam diu commoratus esset, adsimulabat in marinis fluctibus interim uersatum esse sese. Auxit miraculum altero commento. Hybernis mensibus cum ceteri piscatores nihil piscium capere possent, ille ciues rogabat quosnam pisces adduci uellent. Quosq; iussissent, aduehebat, uidelicet iam ante paratos in hunc usum, atque alibi conclusos. Euenit tandem ut hic impostor à belua quadam marina deuoraretur. Isq; fuit eius comœdiæ finis. Porro cum nō rediret ex more, populari fama iactatū est: Glaucū gustata herba factum immortalem, & in mari uitam agere.

Πρωτότερος κόδρος .i. Antiquior Codrus.
 De priscis, & ob antiquitatem admirandis. Codrus antiquissimus Atticæ rex.

DILIGENTIAE.

Pro dignitate cuiusq;

Cum unicuiq; partes tribuuntur pro decoro personæ, proq; dignitate. Vcluti si negotium arduum committatur prudenti & exercitato. leuiusculum iuueni cuiuspiam & imperito. Home. Egregia egregius subit arma, ac deteriori, Deteriora dedit.

Suidas.

Myrteam coronam ambis. μυρτινοῦ. Id est, Myrteam cupere. Dicebatur, qui tyrannidem aut magistratum ambiret. Nam olim principes myrteis corollis coronabantur.

Omnibus anteuertenda, vitæ cura.

Qui dicet omnia posthabenda, quo vitæ consulamus.

2. Reg. 5.

Cæcus & claudus non intrabunt templū Adagio locus erit, quoties excluditur aliquis ab honore ueluti indignus.

DILIGENTIAE.

Aul. Gel.

Ad amussim.

Frequēs est apud autores ad amussim, ex amussim, ex amussatim, amussatim, pro eo quod est, exquisita diligentia atque exactissima cura. Translatum a fabris lapidarijs aut lignarijs, qui funiculo illo regulari operis aequalitatem explorant. Quamq; Festus alicubi testatur, amussim quibusdam esse non lineam neq; regulam, sed ferramentum, quo fabri in poliendo utantur.

Athenæ?

Θύωνος δ' ἰκλῶ .i. Thunni more. Thunni more uidere dicuntur, qui limis aut altero oculo oblique inspiciunt.

Suidas.

κατὰ μέλλω .i. Iuxta melam. Suidas ostendit prouerbio dici solere, ubi quis incerta coniecturis persequeretur. Sumpta metaphora a melam dicitur

dicis, hucus internum immisso per fauces instrumento quoquam explorantibus. Id instrumentum *μάλω* uocant.

Ad vnguem.

Horatius.

A marmorarijs sumpta metaphora, qui superinducto ungui commissuras explorant marmorum.

In quadrum redigere.

Tullius.

Pro eo quod est, in ordinem aptamq; structuram conuincere. Sumptum ab ijs, qui arbores aut lapides mathematicis gnomonibus exæquant. Proinde quod conuenit, quadrare dicimus.

In nocte consilium.

Admonet adagium non esse præcipitandum consilium neq; statim ad primos animi impetus quippiam agendū. Nox propter solitudinē ac silentium, uel maxime ad considerandum, consultandumq; de rebus grauibus est idonea. Plutar. In consultando contatio tutior est, periculosa celeritas.

Ultro citroq;.

Cicero.

Quasi dicas, huc atq; illuc. Fit autem uenustior metaphora, quoties ad mutuā altercationem, disceptationē confabulationem, rixam ue refertur. Cicero. Multisq; uerbis ultro citroq; habitis, ille nobis consumptus est dies. Et ultro citroq; agitata causa.

Ruminare negotium.

Aristop.

Ἀναμύσσειν τὸ πρᾶγμα.

Id est, Ruminare seu renuandere negotium. Ruminare seu remandere negotium dicitur, qui suo cum amico uersat, etiam atq; etiam expendens.

Fixis oculis intueri. *Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν.*

Plutarch.

Id est, Defixis oculis obtueri. Pro eo quod est, attentius accuratiusq; considerare.

L. 2. *τορτορῶν*

DILIGENTIAE.

- Lucianus.** Γοργὸν βλέπειν.
Aliquoties apud Lucianū, pro acribus oculis intueri.
Home. Gorgoneis oculis, quales est Martis atrocis.
- Plautus.** In occipitio oculos gerit.
De uersutis est circūspectis, quosq; neutiq; proclive sit fallere. Plau. i. Aul. Quae in occipitio quoq; habet oculos
- Lucianus.** Vnum ad vnum. Ἐμ πρὸς ἑμ φάσιμ.
Cum exactius singula singulis componuntur.
- Horatius.** Incudi reddere.
Pro eo quod est, refingere ac mutare, corrigereq;.
Et male tornatos incudi reddere uersus.
Consimili forma dicunt recoquere.
 Ἀγρὸ πηγῆ .i. Ruris fons.
De nimium laboriosis, est perpetuo operi assidētibus.
Cuiusmodi fingit Menedemum Terentius.
- Suidas.** Ithorus. Ἴθος.
In eum qui uelut instigator, hortatorq; foret alijs.
Translatum opinor à nautis, quos remigantes naucleri uox animat ad gnauiter laborandum.
- Horatius.** Caput scabere: & consimilia.
Caput scabere, ungues arrodere, gestus hominis sunt cogitabundi, est de mutando, cuius poeniteat, secū agitantis. Horat. Sæpe caput scaberet, uiuos est roderet ungues. Persius: Nec pluteum, inquit, cædit, nec deorsos sapit ungues.
- Varro.** Aristophanis & Cleantis lucerna.
Propter insignem studij diligentiam in prouerbum abiit. Ut is ad Aristophanis aut Cleantis lucernam dicatur lucubrare, qui summo studio, exquisitaq; cura singula pensitat.
 τὸν λύχνον ὄζει .i. Olet lucernam.
De re meditata, multoq; studio elucubrata. Inde ductū
 & studi

q̄ studiosi ad lucernam uigilantes, soleant elaborare, si quid accuratius uelint excudere. De Demosthene dicitur, q̄ plus olei q̄ uini consumpserit.

Nō vna manu capere. Οὐ τῆ ἑτέρῃ ἀληθῆς Plato.
Id est, Non una tantum manu capiendum. De re lubrica uariāq; captūq; difficili.

Metiri digitis.

Tullius.

Qui rem accuratius expendit q̄ oportet. Horatius:
Legitimumq; sonum digitis callemus & aure.

Homini diligēti semper aliquid superest Chrysof.

Qui uere diligens est in negotio, nunquā sibi satisfacit

Arator nisi incuruus præuaricatur.

Plinius.

Præcipit, ut arator aruum primū rectis sulcis proscindat, mox & obliquis subigat, id fieri uix potest, nisi toto corpore incumbat labori. Ceterum præuaricari est a recto sulco diuertere.

Οὐ νυκτὴ πλοῆς .i. Nō nauigas noctu. Chrysipp.
De eo, cui nihil est certi quod sequatur, propterea qd̄ nocturnis tēporibus certius nauigant nauitæ propter stellarum notas.

Somnus absit ab oculis.

Aristop.

Υπνῶσιν ἀπέσω γλυκύθυμον ὀμμάτω.

Id est, Oculis abesto leniens aīn sopor. Vbi q̄s rem agreditur, quæ summā diligentia curamq; desyderet.

Οὐδ' ὅσοι ἀκρόονες ὑπνώσονται .i.

Non quantum lusciniæ dormiunt.

In eos conuenit, qui somni parcissimi sunt.

Succisua opera.

Tullius.

Succisuius operis fieri dicitur, quod horis quibusdam quasi furtiuus agitur, ubi iam ordinarijs ac legitimis officijs perfuncti sumus. Hieronymus furtiuas uocat quod alij succisuas.

L.3. Velacum

DILIGENTIAE.

Plautus. Vel acum inueniffes.

De re diligenter ueftigata. Nam acus inuentu diffi-
cillima.

Αἱ γέρωοι λίθους καταπεπωκῆσαι .i.

Aristop. Grues lapidem deglutientes.

Dici folitum de ijs, qui fuma prouidentia gerunt ne-
gotium. Idq; inde uulgo dicitur, quod gruibus hic mos
fit, ut quouiam admodum sublimes uolant, magnoq;
ferantur impetu, neque poffunt deorfum affpicere, la-
pillos geftere, quos fi quando fatigari coeperint ma-
ter uolandum ex alto deijciant, quo uidelicet e cadens
tium ftrepitu percipiant, utrum fupra terram, an fua
pra mare uolant. Quod fi lapillus in mare deciderit,
pergunt uiam, fi in terram, interquiefcunt.

Cato, Frons occipitio prior.

Quo fignificauit antiquitas, rectius geri negotium,
ubi praefens ac testis adefl is, cuius agitur negotium.
Prior dictum efl pro potior, meliorq;. Alioqui quis
ignorabat, frontem priorem eflle capitis partem, occi-
pitiu posteriori. Titus Liuius. Non fatis felici-
ter folere procedere, quae oculis agis alienis. Ten-
rentius in Eunuchio. Ita ut fit, domini ubi abfunt, fia-
gnificans abfentibus heris, miniflros omnia facere ma-
diligentius, & peccare licentius. Nec haec oia eo ten-
dunt, ut quisq; fuum negotium praefens curet, neq; ma-
gnopere fidat alienae induflriae.

Arripe negotij curam.

Admonet ut gnauiter rem aggrediatur.

Mihi curae erit hoc negotium.

Cum admonebimus quem pia, ut omne negotiu in nos
reijciat, ipfe fecurus, nobis rem curae futuram.

Mih

Mihi ista curæ futura sunt.

Plutarch.

Εμοὶ μελίσει ταῦτα καὶ λευκαῖς κόραις.

Id est, Curæ mihi ista erunt, ac puellis candidis.

Conuenit uti, si quando significabimus nihil esse periculi, negotium ijs curæ futurum, ad quos pertinet.

DISCORDIA.

Ὁ πόλεμος ἅπαντων πατήρ .i.

Bellum omnium pater.

Lucianus.

Proverbiū ideo dictū est, q̄ bellū oīm rerū nouandarū author est, ut ex eo nata uideantur uniuersa.

Domesticum dissidium.

Ad detestandam seditionem domesticam &c.

DISCRIMINIS.

Τὸ σελίνος δ' ἔργον .i. Apio est opus.

Ita loquebantur, quoties morbum capitalem innuebāt, Plutarch. & uite periculum imminere. Nam olim monumenta defunctorum apio coronabantur.

Sub cultro liquit.

Sub cultro linqui dicitur, qui in præsentaneo periculo Horatius. deseritur. Sūpta à uictima, que iā iam ferienda. Hora.

Fugit improbus, ac me sub cultro liquit. Cōuenit i eos q̄ periculo capitis parati sunt affirmare quippiam.

Υς ὑπὲρ ῥόπαλον .i. Sus sub fustem.

Suidas.

Vbi quis sese in præsens discrimen ac perniciē præcipitat. Nam sues apud quosdam fuste mactari mos est.

Εν πυθῖσι χέσαι .i. In Pythi tēplo cacare.

Dicebatur, qui rem nefariam & periculosam faceret, quod Pisistratus tyrannus extructo templo inscripserat, ne quis inibi uentrem exoneraret, & aducnā quendam deprehensum è medio sustulit.

L.4. Οἶκοι

DISCRIMINIS.

Suidas.

ὄϊκοι γενοίμεθα .i. Vtinam domi sim.
Dici solitū, ubi q̄s optat ē malis quibus implicitus est
emergere. Translatū ab ijs, q̄ in tēpestate periclitātur

Αλευ' ἀπὸ μείζονος ἀνδ' ῥός .i.

Fuge procul a viro maiore.

Cave à cōmercio potentiū, habe cōmerciū cū equalib⁹
Etenim optimatum familiaritas, aut seruum facit &
turpem, aut si nescias adulari, periculis obijcit.

Fuga tutior.

Qui dicet tutius esse fuga uincere libidinem, quā cō
tra pugnando.

Plautus.

Post folia cadunt arbores.

Quoties admonebimus, leuiore*s* iniurias si quis ferat,
sequi atrociores.

Diogenis.

Νῦν ἔχουτο σωθῆναι .i. Nunc contin-
gat seruari.

Cum significamus nos satis cauturos in posterū, si mo-
do liceat praesens periculum effugere. Nunc liceat in-
columem esse, de reliquo mihi ipse cura fuerit. Quidā
Apologum narrant ad hunc modū: Testudini quondā
incessisse uolandi desyderiū. Aquilam orasse, ut se do-
ceret. Cumq; illa negasset fieri posse, quod natura re-
fragaretur, illa nihilominus instabat. Itaq; paruit aqui-
la, ac testudinē in sublime uectam demisit, ut uolatum
experiretur. Ea cum timeret infelicē euentum, opta-
uit ut contingeret id temporis incolumem esse.

Plautus.

De tuo capite aguntur comitia.

Plau. Ibo intro, ubi de capite meo sunt comitia. Sum-
ptum à comitijs Romanorum, in quibus populi suffra-
gijs noui magistratus creabantur. Itaq; cum statuitur
de re quāpiam, à qua pendeat felicitas alicuius, tum de
capite illius fieri comitia recte dicentur.

E canis

E canis podice. ΒΚΚΩΟΨ ΠΡΩΚΤΟ.

Lucianus.

Id est, E canis culo, dictum uidetur à Luciano, pro eo quod est, ex reb⁹ anxijis, atq; angustis, quod ea pars arctior sit huic animanti.

Afscisce ad extremum scientiam.

Non statim utendum extremis ingenij uiribus, uerum ubi iam urget ultimum periculum, tum ad artes confugiendum.

In eadem es nauí.

Tullius.

Pro eo quod est, in communi periculo.

De pilo pendet. De filo pendet.

Macrobi.

De re uehementer periculosa. Videtur natū ab historia illa Dionysij tyranni, propter gladium, de pilo in caput impendentē. Persius Saty. 3. Et magis auratis pendens laquearibus ensis.

Periculum proræ felis.

Zenodot⁹

Κίνδυνος ἢ ἐν πρῶν σελίῳ.

Id est, Periculum sella proræ. Quoties in re quapiã præcipuum periculum, caputq; negotij esse significamus. Nam hostes expugnaturi nauim, in proram primum assaultum faciunt. Selis autem sella est, quæ in proris esse consuevit.

Inter sacrum & saxum.

Plautus.

Plautus. Nunc ego (inquit) omnino occidi. Nūc ego inter sacrum & saxum sto, nec quid faciam scio. Sumptum apparet ex priscis fœderis feriēdi ceremonijs, in quibus Fecialis porcum saxo feriebat, hæc interim pronuncians. Qui prior populus fœdus rumpet. Iupiter eum ita feriat, quemadmodum ego porcum hoc lapide ferio. sed undecumq; fluxit adagium, satis liquet dici solitum in eos, qui perplexi, ad extremum periculum rediguntur.

L. 5.

A fronte

D I S C R I M I N I S .

A fronte præcipitium, a tergo lupi.

Cum aliquis hinc atq; hinc duobus maxime premitur malis, ut in utrunq; inciderit, pereundum sit.

Plautus.

Flamma fumo est proxima.

Commonet adagiū periculū maturè fugiendū esse, quiq; malum euitare cupiat, ei uitandam prius occasione. Fumus enim iudiciū est, flāma mox erupitur.

Horatius

Tua res agitur, cum proximus ardet paries.
Admonet adagium, ut ex alterius malo sumamus exemplū, alienoq; periculo discamus, nostris rebus cōsultare. Hora. Ecquid Ad te post paulo uentura pericula sentis? Nā tua res agitur, paries cū proximus ardet.

Aristo =
phanes.

Εμ πνεῖ βέβηκoes. i. Per ignem incedis.
Versaris in periculoso negotio. Seneca. Per spinas ingredior.

Terētius.

In neruum ire.

Donatus, aut quisquis is fuit interpres Phormionis Terentiane, demonstrat esse prouerbiū, pro eo, quod est decipere. Dictū est etiā in neruū ire, pro eo quod est in uincula ire. Porro conijcere in neruum, & eximere è neruo, pro eo, quod est ob res alienum uinctos abducere, & nexos, addictosq; persoluta pecunia redimere. Frequens est apud Tit. Liuium.

Noctuit & nocebit.

Si quando demonstrata præteritorum malorum causa, comminabimur, futurum ut accedant maiora, nisi quis resipiscat.

Origenes

Inter malleum & incudem.

Μεταξὺ τοῦ ἄκμου & κοῦ σφύραες.

Id est, inter incudem & malleū. Iam quoddam est apud nationes tritum uulgi sermone prouerbiū, ut de his, qui anxietatibus, & ingentibus malis premuntur dicant.

dicant. Inter malleum. &c.

In acie nouaculæ. ἐπι ξυρῆ δαμῆς.

Sophocl.

Id est, In nouaculæ cuspide. Pro eo quod est, in summo discrimine. Sumptum uidetur à circulatoribus, & in cuspide gladiatorum, ingrediuntur, aut ab ijs qui ferrum manu contrectant.

Res est in cardine.

Tullius.

Quod Seruius putat perinde ualere, quasi dicas, res est in articulo. M. T. In eo cardo rei uertitur, dixit, pro eo quod est, ex hoc tota res pendet. Sumptum ab ostijs, quæ cardinibus uoluntur.

E nassa escam petere.

Plautus.

Est autem Nassa piscatorij uasis genus, quo posteaquâ intrarit piscis, exire non potest. Cic. Ex hac nassa exire constitui, non ad fugam, sed spem mortis meliorē.

Ne vni naui facultates.

Ne quid aggrediaris, in quo sint uniuersa periclitanda. Non omnis statim alea iacienda est.

Μίτος ἔγιδ' ὅ τ' ἔμ.

Tertulia.

.i. Filum contentionis tunc erat.

Dici solitum in pertinaces. Cū uterq; peruicax est, neuterq; cōcedit alteri. Est aliquoties in epistolis Hieronymianis, funiculum contētiōsum ducere, nec apud aliū legisse memini, Apparet natum à ludo, quo duobus hinc atq; hinc trahentibus funem, uterq; conatur alterum ad se trahere.

Obijcere canibus agnos.

Diogeni.

Ἐποβάζει μ' τοῖς κυσὶ μ' ἄρνᾶς.

Id est, Obijcere canibus oues. Dicebatur, qui imbellem & litium imperitum, calumniatoribus & exercitatis exponeret.

Ouem lupo commisisti.

Terētius.

Concinnē

D I S C R I M I N I S .

Cōcime hoc utemur, quoties ei seruandū aliqd cōmit-
titur, cuius gratia custodē magis oportebat adhibere.

Suidas.

ΜΗ ΤΩ' ΜΕΛΑΜΠΥΓΩ ΠΡΙ ΤΥΧΟΙΣ.

.i. Ne in Melampygam incidas.

In lasciuos & iniuriosos homines quadrat, Est aut
comminantis, nequando incidant in eum, qui malefa-
ctorum pœnas de eis sumat. Porro Melampygam Græ-
cis significat eum, qui nigro sit podice, quo quidem co-
gnomento notatus est Hercules.

Suidas.

ΜΗ ΕΙΚΗ ΤΩ ἌΒΥΔΟΡ. i. Ne temere Abydum.

Subaudiendū nauiges. Ne quod graue. periculū su-
scipias, sine causa idonea. Nam periculosa erat in Aby-
dum nauigatio, propter fretum seuum atq; asperum.

Strabo.

Ad Scolon nec proficisceris ipse. Nec al-
terū comitaberis. Εἰς σκῶλον μήτ' αὐτὸς
ἵμεν, μήτ' ἄλλω ἐπεῖθ'.

Id est, Nec per te Scolon ipse, nec ulli alij comes ito.
Strabo scribit Scolon uicum esse quempiā Asopie, sub
monte Citherone, sedem inamœnā, incultā, infrugifera-
ram, asperam. Quo prouerbio conueniet uti, si quādo
significabimus, modis omnibus abstinentū à conuictu
cuiuspiā, aut à loco, ubi nihil sit sperandū, quod uel ad
uoluptatem faciat, uel ad emolumentum.

Strabo.

Φύλαττε τὸν θώρακα. i. Caue Thoracem.

Strabo scribit urbem esse nomine Athenæū, uicinā
Lybibus Hesperijs, in planitie sitā, huic imminere mō-
tem, cui nomen Thorax, in quo fama est Daphitā grā-
maticū cruci suffixum fuisse, quod maledico carmine
reges incessuisset. Hoc uelut enigmatē prouerbiali,
festiuiter admonebimus frenandā esse linguam, ne uo-
ces petulanter emisse, per iugulum aliquando redeāt.

Aelianus.

Τὸν αἰγᾶτον πλεῖ. i. Aegæum nauigat.

Quadrabit

Quadrabit in hominē ob lucri studiū nihil omnino periculi recusantē. Persi. Ocyus ad nauē nihil obstat, quin trabe iusta, Aegæum rapias.

Ne in neruum erumpat.

Terētius

Quadrabit in temerariā, inconsideratāq; audaciā, in Phor. que plerunq; infelix esse solet. Donatus à sagittarijs sumptam metaphoram existimat, qui dū neruum arcualem adducūt immodicē, rumpunt nonnunquā, idq; non sine suo periculo.

Ἀπὸ δ' ἰς ἑπτὰ κνμάτωρ.

Suidas.

.i. A bis septem vndis.

In eos competit, qui à noxia quapiam purgati sunt, propterea quod antiquitus mos esset homicidio pollutos, uestes suas bis septem inundationibus, immersionibus q; lauare.

Μὴ ποιεῖς τὴν μάχουρα. i. Ne puero gladiū.

Subaudiendū commiseris. Allegoria prouerbialis admonens non esse mandandā potestatem, uel adolescentibus, uel imperitis, ac stultis, qua tū in suam, tū aliorū perniciem sint abusuri. Non usquequaq; diuersum est ab hac forma, quod elegantur simul et grauiter dictū est ab Henrico Britanniae rege, eius nominis septimo, uiro tum acri iudicio, tū Laconicis dictis mire ualēti, cū Theologū quempiā ex horū gñe, quos mēdicantes uocat, concionantē audisset, usq; effreni lingua in principum uitā, magna nō libertate, sed insania debacchatus fuisset. Nā sunt qui hac quoq; uia famā affectent, Videbatur, inquit, furiosi manibus cōmissus gladius.

Gladium acutum auertas.

Opior innui à periculosis negotijs abstinendum.
Perç enses, perç ignē oportet irrumpere.
Cum significamus quiduis periculi subeundum.

Non cer

DISCRIMINIS.

Diogeni. Non certatur de oleastro. οὐ φουλίαις ἢ ἀγῶμ.

Id est, Hoc certamen non est de oleastro. Quoties non de nugis, neq; de gloria, aut corollis, sed de re seria ac pecuniaria ageretur. Siquidem in plerisque certaminibus, uictoriæ premiū erat oleagina, aut querna, aut alioqui frondea corona.

μαλέας δ'ε κάμψας ἐπιλάδου τῶν οἰκασίαι.

Strabo. .i. Maleā legens, quæ sunt domi obliuiscere.

Est autē Malea promontoriū Laconia, à Maleo Argiuorum rege dictū, quod per quinque passuum milia in mari protenditur. Autore Seruio. Home. significat periculosa[m] circa Maleā nauigationē fuisse. Videbitur nō intēpestiuiter uti hac parœmia, si qñ discrimen negotij suscipiendi uolemus ostendere, & aut nō esse suscipiendum, aut negligendam uitam.

Per hastæ cuspidem currere.

Δι' ὀξείας δ'ραμῆς.

Id est, Per acutam currere. Dicebantur qui in re periculosa uersarentur. Translatū uidetur à militari consuetudine, qua fieri solet, ut qui mortē cōmeritus uideretur, is nudus per medias copiarum hastas, hinc atq; hinc intentas ire cogeretur.

Aristo-
phanes.

Λαγῶς πρὸς τῶν κρεῶν .i. Lepus pro carnibus.

Subaudi periclitatur. In eos dicitur, qui ob aliquam sui utilitatem in discrimen uocantur. Nam leporē nō insectamur, quod noceat, sed quod pulpamentum habeat. Est enim animal esculentum & timidum.

Diogeni.

Ex ore lupi. ἐκ λυκῆς σόμας.

Id est, E lupi rictu. Vbi res quæpiā præter sp̄e recipitur, quæ iam plane perisse uidebatur. Veluti cum pecunia crepta à prædonibus, aut rapaci tyranno.

Plato.

Certamen non accipit excusationes.

Ἀγῶμ

ΑΥΩΡ ΟΥΔΕ ΧΕΤΟΙ ΣΚΗΪΒΣ.

Id est, Certamen non admittit excusationes. Cū agitur periculo, nō conuenit tergiversari. Aut si maus, in presentaneo periculo non oportet occasionē expectare, quemadmodum alijs in rebus. Veluti si quis in morbo capitali medicum operiatur insignē, ac procul accersendum. Quæ res hominem illū uere diuinū extinxit Rodolphum Agricola. Etenim dum contatur medicus mors antecurritur.

Corpore effugere.

Tullius.

Est periculum iam imminens, ac pene premens arte quadam declinare. Translatum à gladiatoribus, istum modico corporis flexu fallentibus.

In periculoso negotio non est dormitandū.

Poterit trahi uel ad litē forensem, uel ad simile negotium odiosum, & laboris plenum.

Ingens discrimen.

Quoties ingens discrimen innuemus inter homines, aut res plurimum inter se diuersas.

DISSIMILITVDINIS,

Et incongruentiæ.

Nihil graculo cum fidibus.

Gellius.

Id est, Nihil stolidis & imperitis cum bonis literis. Nam Graculus auis est ineptæ molesteq; garrulitatis. Porro cithara silentiū postulat, & aures attentas.

Nihil cum amaricino sui.

Lucreti.

Hoc est, Stolidis uel optima putent, displicētq; Amarus herbæ genus est. Lucret. Deniq; amaricinū fugitatis, & timet omne Vnguentum, nam fetigeris suis acere uenenum est.

Nihil ad uersum. ΟΥΔΕΡ ΠΡΟΣ ΕΠΘ.

Lucianus

Id est,

DISSIMILITVDINIS.

Id est, Nihil ad carmen. De ijs qui longe discrepāt ab ijs, quæ proposita sunt. Trāslatū uidetur a scena, ubi histrio saltatu, gestuq; carminis genus representat.

Lucianus Nihil ad fides. Οὐδὲμ πρὸς τὴν χροσδ'ω.

Id est, Nihil ad chordā. In eos, quorū uita uehementē est inæqualis, quorūue mores ab oratione disidēt.

Suidas. Οὐδὲμ πρὸς δ'ϊόνσορ. i. nihil ad Bacchum. Vbi quis ea nugatur, quæ ad rem presentē nihil attinent. Suidas refert Epigenem quendā Sicyoniū Traegœdiā de Baccho conscripsisse, quæ cum indigna Deo uideretur, quosdam ē spectatoribus acclamaſſe. Nihil ad Bacchum.

Lucianus Quid cani & balneo.

Τὸ κοινὸν κωμὶ καὶ βαλανείῳ.

Id est, Quid commune cani cū balneo. Quadrabit in eos, qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles, ita ut in balneo nullus est omnino canum usus.

Varro. Aſinus ad lyrā. ονοε λύρας, subaudi ἀκροατῆς

Id est, Aſinus lyræ auſcultator. In eos, qui propter imperitiā nullo sunt iudicio, craſſisq; auribus. Rectē etiā torquebitur in eos, qui indecore tentāt artificii, cuius sunt imperiti, & a quo natura abhorrent.

Stobæus. j Τὶ τυφλῷ καὶ κατόπτρῳ?

.i. Quid cæco cum speculo?

Luminibus orbo cū speculo quid est rei? Quorſum opus est libris illiterato? Quo regnum iuueni ſulto? Quo diuitias ei, qui neſciat uti?

οὐδὲμ πρὸς αὐλόρ. i. Aſinus ad tibiā.

Dicendum ubi quis ea, quæ ſcitē dicuntur, nec aniā mauertit, nec intelligit, nec laudat. Sunt enim animātia quedā, quibus nōnullus muſices ſenſus in eſſe uidetur, ut egs, auibus, ſerpētib; . Aſinū nihil mouet cātus.

Αλλο

Ἄλλο ἀλάυξ ἄλλο κορώνη φθέγγεται.

i. Aliud noctua sonat, aliud cornix.

Accommodari potest ad eos, qui decertant cū longe præstantioribus, uel ad illos, inter quos ob morum, ingenijq; pugnantiam minime conuenit.

Aliter catuli longe olent, aliter fues. *Plautus.*

Quo dictū significatū est, non ueste dinosci hominē ab homine, uerū inesse natiuū quiddam, genuinum, ac proprium unoquoq; quod in ipso uultu oculisq; eluceat, quo liberum à seruo, generosum à rustico, probum ab improbo, facile discernas. Atque hic est hominis peculiaris quidam odor, quo deprehenditur, si quis modo sit sagaci nare.

Alia uoce psittacus, alia coturnix loquitur. *Martialis*

Conueniet in musicos, aut poetas longe dispari stilo, lōgeq; dissimili facultate. Psittacus inter aues proxime humanas uoces exprimit. Coturnices pugnaces magis, quam loquaces.

Κολοιός ἐν ταῖς μύσαις. id est.

Graculus inter musas.

Indoctus inter doctissimos. Infantissimus inter eloquentissimos. Est enim graculus auis minime canora, sed tamen odiose garrula, atq; obstrepera.

Nunquid & Saul inter prophetas?

1° Reg. 10

Regū. 1. Cap. 10. Ea uox uersa est Hebræis in prouerbium dere noua, & inopinata, subitaq;.

Syrus cum non sis ne Syriſſa.

Μὴ ὦρ σὺ εἶ, μὴ συριζῆ.

Id est, Cum non sis syrus, ne Syriſſa, Ne sumas personam parum decorā, ne uelis alius uideri, quam sis. Aut cū sis natus ingenuus, ne moribus agas seruū, & barbarū. Nam Syri male audiebant ob morū molliciē.

M Est aut

DISSIMILITVDINIS.

Est autē facetus iocus, ex amphibologia huius uerbi
 οὐσιζω quod significat et syrissare, & fistula canere.

Diogeni.

Οὐδ' ἐμ' μύρω. i. Asinus in unguento.

Cum deliciae adhibentur ijs, quos haud quaquam des-
 cent, neq; qui uel uti norunt illis, uel delectantur. Lo-
 cus fuerit huic adagio, si quando indoctus aliquis in
 optimos incidat autores, quos ob inscitiam, aut negligat
 aut etiam deprauet.

**Aristo-
 phanes.**

Οὐδ' ἄγωμ' μυστήρια.

.i. Asinus portans mysteria.

In eum dicebatur, qui praeter dignitatē in numero
 quopiā uersabatur. Veluti, si quis ignarus literarū bi-
 bliotheca praefectus esset.

Γαλή κροκωτόν. i. Feli crocoton.

Subaudiendum, das, aut addis. Dicitur solitum quoties
 honos additur indignis, quos etiam haud quaquam des-
 cet. Aut cum datur quippiā ijs, qui munere non norūt
 uti. Crocoton uestis genus est rotundae ac simbriatae,
 qua diuites utebantur matrone.

Plutarch.

Σιτιομεῖς ἀμίσθα μὴ ἐμβαλλῆμ.

Cibum in matellam ne immittas.

Interpretatur Plutarchus, ne sermonem urbanum
 immittas in animum hominis improbi. Nam oratio
 cibus est animi. Horatius. Syncerum est nisi uas, quod
 cunq; infundis, acescit.

Ex diametro opposita. Diametro dis-
 stant. Βαδ' διαμέτρῳ.

Id est, Ex diametro. De uehemēter inter se pugna
 tibus dicebatur. Diametrus orbis est, quae sic à summo
 ad summum tenditur circulum, ut per centrū eat.

Alia res sceptrum, alia plectrum.

Locus erit utendi, quoties diues aut potens fortuna
 sua frca

sua fretus, uelut ex æquo disputat cum erudito, cum multo aliud sit diuitem aut fortunatum esse, aliud literatum. Stratonicus citharædius regi Ptolomæo respondit pertinacius, secum de arte canendi disputati.

Caluus comatus.

Martialis

Apte dicetur in eum, qui ueris bonis nudus, ascitijs se uenditat. Veluti si quis indoctus, aliena pro suis ederet. Aut si quis dissimulet se esse quod est.

Simia in purpura. ΠΙΘΗΚῆ ἐν πορφύρῃ.

Id est, Simia purpurata. In hos dicetur, qui tametsi magifico cultu sine ornati, tamen cuiusmodi sint ex ipso uultu moribusq; cognoscitur.

Ἐνδύετέ μοι τῶν λεοντῶν. id est,

Aristophanes.

Induitis me leonis exuuium.

In eos dici solitum, qui suscipiunt negocium maius facultate, quique se magnificentius gerunt, quam pro sua conditione. Ab Hercule sumptum putant, cuius hic ornatus erat, ut leōis exuuiio tegetetur, deinde altera manu clauam, altera gestaret arcum.

Plutarch.

Ne puero gladium.

Μὴ ποιεῖς ἰππῶ μάχαιρα.

Id est, Ne puero gladium, subaudiendum commiseris. Ne iuueni admiseris administrationē alicuius rei.

Diogenes

ὣ ἐλεφεεντ ἰππῶ κελεῶ τὸ μολύβδινον ξιφῶν.

.i. In eburna vagina, plumbeus gladius.

Natum ex Diogenis apophthegmate. Nam cum adolescens quispiam, insigni forma, scædum quiddam, atq; obscœnum dixisset. Ex eburna (inquit) uagina plumbeum gladium educi.

Gellius.

In lente unguentum.

Vbi quis mentionem inducit uilis cuiuspiam, et nihili hominis, alijs, de uiris egregijs uerba facientibus.

M. 2.

Aut si

DISSIMILITVDINIS.

*Aut si Philosophū, iuuenū lasciuentiū cōuiuio miscer-
as. Aut inter pocula de rebus grauibus, ac Theologi-
cis incipias disputare. Quēadmodū uidelicet lēticule
uili legumini, inepte quis admiscuerit unguentum.*

Martialis

Congregare cum leonibus vulpes.

*Est res impares, dissimilesq; permiscere. Vulpes
dolus nutitur, leo uiribus fedit.*

ἄπαγε τὸ ρμῶθωνα ἄπὸ κώπης.

.i. Aufer Mothonem a remo.

*Admonet adagiū non obstrependū, nec obturbandū
ijs, qui rebus alioqui serijs sunt occupati, ueluti si quis
rei publicæ curis sollicito, musicā adferat, aut de capi-
te periclitanti, uersus amatorios recitet. Mothon enī
saltationis genus fœdæ, seruilis ac tumultuosæ, Iulius
Pollux tradit Mothonem genus esse saltationis mole-
stum ac nauticum.*

Lucianus

Ἡ κύριον ἐν φάτῃ. i. Canis in præsepi.

*In eos dicitur, qui nec ipsi fruuntur re quapiā, neq;
reliquos itē sinunt uti. Veluti si quis egregios codices
inclusos diligenter adseruet.*

Suidas.

Δῖλος ὦν κομῶν ἔχθς.

.i. Seruus cum sis comam geris.

*De eo qui præter decorum quippiā faceret. Veluti
si quis humili conditione, patritiorū cultū immutare-
tur. Apud Lacedæmonios ingenui comam alebant.*

Aristo-
phanes.

ἐκ τὸς τῶν ελαῶν φέρεται

.i. Extra oleas fertur.

*Vbi quis terminos præscriptos transgreditur, aut
aliena nec ad rem pertinentia facit. Interpretes adagiū
hinc natum ait. Stadia in quibus currendi certamina
peragebantur, oleis per seriem positis, utrinq; sepie-
bantur, quas præterire non licebat.*

Extra

Extra cantionem. πᾶρὰ τὸ μέλῳ.

Lucianus

Id est, Extra cantum agi, diciue dicunt, quod ad rem non pertinet.

Extra organum.

Quintili.

Ductum est ab organo musico, quod intra uigesimā uocem consistit. Conueniet in ualde clamosum.

☞ D I V I T I A E.

Plinius.

Croeso, Craffo ditior.

Apud Græcos opulentia Cræsi Lydorum regis in prouerbium abiit, præsertim nobilitata dicto Solonis, Apud Romanos item M. Craffi, cui cognomentū etiā diuitis aditū est. Hieron. dicit. Cræsos licet spires, & Darios, literæ marsupii nō sequuntur. Horat. & Arabum gazas dixit pro cumulatisimis opibus.

Midæ diuitiæ. Μίδης πλῆτος.

Id est, Midæ opes, in prouerbium abiit, propter immensas eius regis opes. Statius. Viue Mide Gazis, & Lydo ditior auro. Fuit hic Midas Phrygiæ tyrannus ditissimus.

Lysistrati diuitias habes.

Αυσιςράτῃ πλῆτορ πλῆτῆς.

Id est, Lysistrati diuitijs diues es. Prouerbialis ironia de magnopere tenuibus. A Lysistrato quodā tractum, extremæ paupertatis homine.

Pactoli opes. τὸν πᾶκτώλῳ πλῆτορ.

Philostra.

Id est, Pactoli diuitias. Est autem Pactolus Lydiæ fluuius, ex monte Tmolo profluens, aureis scatens harenis. Horati. in Odis. Sis pecore & multa diues tellure licebit, Tibiq; pactolus fluat.

Cinyræ opes. Κινύρῃ πλῆτος.

M. 3.

Id est,

D I V I T I A E.

Id est, Cinyræ opes. De immensis opibus dicebatur. Nam huius regionem opulentissimam fuisse, Naso satius indicat. Suidæ. Consenescas Tithono profundius Cinyra ditius, Sardanapalo deliciosius, ut in te cõpletur proverbum, Bis pueri senes.

Pelopis talenta.

Porro Talentum apud Atticos, maxima pecunie summa erat. Talentum minus, ualebat libras sexaginta, Talentum magnum, octoginta. Non Pelopis mihi sint agriq; auriq; talenta, Nec uentos celeres anteuolasse pede.

Suidas.

Ad ambas usq; aures.

Μέχρι τῶν ἀμφωτίδων.

Id est, usq; ad aures ambas impleri dicuntur, qui supra modum ingurgitant sese. Sumpta metaphora à uasculis, ad ansas usq; impletis.

Strabo.

Ne decima quidem Syracusanorum pars.

Οὐδὲ τὴν δέκατὴν τῶν συρακυσίων ἔχει.

Id est, Ne decimam quidem partem opum Syracusanorum possidet. Siquidem de diuitibus, ac splèdidis ita dicere solent.

Suidas.

Ultra res Callicratis.

Ἰπὲρ τὰ καλλικράτους.

Id est, supra fortunas Callicratis. De immensis opibus dicebatur. Aiunt Carystiũ quempiã fuisse, nomine Callicratem, qui reliquos ciues opibus longe præstiterit. Aristoteles autem tradit Callicratem quendam è iudicum ordine fuisse, qui iudiciarias exactiones supra modum auxerit, atq; hinc natam parcemiã de immodicis exactiõibus.

Zopyri

Zopyri talenta. ζωπύρη τάλαντα. Zenodot.

Id est, Zopyri talenta. De præclaris factis, magnis estimandis. Hic Sopyrus Darij Regis amicus erat. &c.

Diues aut iniquus est, aut iniqui hæres. Hierony.

Menarder. Nunquam uir æquus, diues euasit cito.

Satietas ferociam parit.

Parit satiety ferocia, imperitia cum potestate coniuncta, insaniam. Tollit animos opulenty, quod si ad insciam accedat potestas, iam res ad insaniam usque procedit.

οκτάπους. i. Octapedes.

Lucianus

Scythico prouerbio dicebantur, qui duos possiderent boues, & currum unum. Dicitur in hominem, qui sibi locuples uideatur, uel in eum, cui rustici sunt opes.

Quantum non miluus oberret.

Persius.

De homine supra modum locuplete, cui tantum sit agrorum quantum nec miluus peruolet. Persius.

Diues arat Curibus, quantum non miluus oberret.

Tantali talenta.

τάλαντα ταντάλα.

Id est, Tantali talenta. Nam Tantalus Phryx ob luculentas diuitias, in fabulam hominum uenit. Horatius. Tantalus a labris sitiens fugientia captat Pocula, quod rides? mutato nomine de te Fabula narratur.

Nocturæ Laurioticæ.

Aristophanes.

λαυῖκες λαυριωτικαί.

Id est, Nocturæ Laurioticæ, hoc uelut enigmate per cuniarum uim significabant. Laurios enim Atticæ regio est auri uenis frequens.

D I V I T I A E.

Bene loculis bene scrinio.
Tanti habetur quisq; quantum habet.

Horatius Dextro Hercule, aut amico Hercule.
Horatius. Diues amico Hercule. Quod quidem in eos competit, qui in accumulādis opibus sum bene fortunati. Idq; inde natū existimant, quod Hercules moriturus dixerit, eos opulentos futuros, qui sibi decimam bonorum suorum partem consecrassent.

Prædiues.

Prædiuitem significabimus his uersibus.
Diuitis in patris sum multa recondita tectis,
Aesq; aurumq; fabrefacti quoq; copia ferri.

Iuuenalis Quantum habet.

Quantum habet quisq; tanti fit. Horatius Satyra prima. Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habes, sis. Iuuenalis Satyra tertia. Quantum quisque sua nummorum seruat in arca, Tantū habet & fidei.

Pindarus Pecuniæ uir. $\chi\rho\acute{\iota}\mu\alpha\tau\alpha\ \acute{\alpha}\nu\eta\varsigma$.

Id est. Pecuniæ uir. Hoc est, tanti quisq; fit, quantum possidet.

Plautus. Vnde excoquat seuum.

Plautus in captiui duo, prouerbiali dixit hyperbole. Vnde excoquat seuum senex, opes significans copiosissimas. Plautinus uersus hic est. Quid diuitiæ, sum ne optime? Vnde excoquat seuum senex. Seuum autem uel ut alij sebum, est pingue pecudum durius, quod Græcis $\sigma\epsilon\alpha\rho$ appellant.

Adminicula uitæ.

Omnia que ad uitæ cōmoditatē pertinent, indicantur hoc carmine. E quibus & uiuūt recte ditesq; uocātur.

Diuitiæ non semper optimis contingunt
Iuppiter

Iuppiter emetitur opes mortalibus ipse
 Sic uisum ut fuerit, cuicumq; bonoue maloue.

Vestis virum facit. Ἐίματα ἀνδρῶν.

Id est, Vestes uir. Aiunt enim ad hunc modum: Vestitus uirū reddit, qui habet induat. Idem affirmat Quintilianus libro institutionum octauo. Et cultus, inquit, concessus atq; magnificus, addit hominibus, ut Græco uersu testatum est, autoritatem.

Lysicrates alter. Λυσικράτης ἕτερος.

Id est, Alter Lysicrates. Lysicrates quidā in uulgi fabulam abiit, & capillos iā canos nigro tingeret, quo iuuenis etiam dum uideretur.

Magnum os anni. Μέγα στόμα τῷ ἐνιαυτῷ

Id est, Magnum os anni. Dicebatur quoties uberior rerum prouentus, aut uiliior annona animos & loquendi libertatem adderet, alioqui timidioribus. Non admodum disidet ab illo: Fœnum habet in cornu. Item illo: Argenti fontes loquuntur.

Nullius indigens deus. Ἀνευθεὶς ὁ θεός.

Id est, Nullius egens deus. Admonet parœmia, nullū esse mortaliū tam absolutū, in quo non aliquid desyderetur, unam esse deum, undequatq; perfectum.

Euparyphus ex comœdia.

Admodū prouerbiali figura dixit Plutarch⁹ in Symp. ὠμὸς εὐπάρυφος ἐκ κωμῶδ' ἰατρῶν, hoïem significans magnifice uestitū, ac magnā seruorū turbam post se trahentem. Vnde diuites omnes splendide cultos, εὐπάρυφος appellant Græci.

Attagenæ nouilunium. Ἀτταγᾶς νεμῶνιον Suidas.

Id est, Attagenæ nouiluniū. Refertur à Suida: nec explicatur, sed coniectura colligi potest, dictum fuisse in

M. 5. turbam

DIVITVM PRAEROGA.

turbam abiectorum & seruilium hoim. Siquidem Attagen auis est palustris, uersicoloribus plumarū maculis distincta, unde seruum hoim stigmaticum, & cui tergum ob plagarum uibices uarijs punctis esset picturatum, Attagenam uocabant. Porro ad nouam lunā, sic enim Græci uocant initium mensis, cū Calendis nō habeant, & serui distrahebātur apud Athenienses, & militum delectus agebatur.

Ad pedes ad caput.

De rebus copiosis & affluentibus.

Ad caput, adq; pedes, quarum me uellera cingunt.

Sermo est pastoris iactantis opes suas.

Λακκόπλουτοι.

Calliæ barbarus quispiā clā indicauit magnā auri uim in puteum quendam coniectam. Is & occidit indicem, ne proderet, & aurū sustulit. Vbi res innotuit, in comœdiarum iocum uersa est, ut qui malis artibus subito ditescerent λακκόπλουτοι dicerentur.

☞ DIVITVM prærogatiua.

Plinius.

Τοῖς ἐτυχῶσι καὶ τριμῶνα παιδίον .i.

Felicibus sunt & trimestres liberi.

In diuitum ac principum felicitatem, quibus per adulationem omnia laudi uertuntur, quiq; sibi nihil nō licere putant. adeo, ut quod in hoie plebeio perinde ut summum scelus damnatur, in illis uirtutis titulo celebratur. Potentibus sunt mensium & partus trium.

Multitudo imperatorum Cariā perdidit

πολλοὶ ἑσατργοὶ καρίαν ἀπώλεσαν.

Id est, Multi duces deperdidere Cariā. Admonet senariius nihil esse perniciosius licentia multitudinis, dum nulli pareatur, sed pro sua quisq; libidine rem gerit.

Multos

Multos imperitare malū est, rex unicus esto. Natum adagium à Caribus quondam florentissimis, postea per ciuiles seditiones eo redactis, ut etiam in uilitatis pro uerbium abierint.

Citius Telegoræ donarim.

Athens.

Telegoras apud Naxios prædiues ac præpotens erat, cui q̄ quotidie multa missitarētur, uulgato sermone receptum est, ut uenditores paruo licitantibus dicerent: μάλλον προέλοιμι τῷ τελεγορέα δούναι, Id est, Malim Telegoræ dare. Vsus adagionis esse potest, si dicamus officium rectius gratuito collocari penes probos ac magnos, q̄ mercede penes improbos ac uiles.

Nemo bene imperat, nisi qui paruierit im Aristote.

perio. οὐκ ἔστιν εὖ ἀγεῖν μὴ ἀρχθέντα

Id est, Fieri non potest, ut bene gerat imperium, qui non tulerit imperium. Monet hoc adagium, hodieq; uulgo celebre: neminem recte dominum agere, qui non ante ministrum gesserit. Neq; enim idoneus est, ut alijs dominetur, qui ipse seruit affectibus. Neq; rex alijs esse potest, nisi quem ratio rexerit.

Bonus dux, bonum reddit comitem.

Ο καλῶς ἄγων, ἐμπιεῖ δὲ καλῶς ἔπειθα.

Id est, Qui bonum ducem præstat, is bonum reddit comitem. In principe situm est, ut bene sit morata ciuitas, si modo ipse bonus sit imperator. In episcopo positum, ut piam efficiat plebē, si tamen ipse piam & integram agit uitam. Prudens & incorruptus magistratus, probos & integros reddit ciues. Bonus paterfamilias domum efficit bene institutam. Doctus ac diligens præceptor, eruditum reddit discipulum. Frugi maritus uxorem in suos trahit mores. Vnde quisquis præfatus est negotio, debet in primis operam dare, ut ipse

DIVITVM PRAEROGA.

ut ipse suo fungatur officio, priusquam ab alijs officiū exigat. At nunc uideas nonnullos principes, qui legū obseruationem exigant à populo, cum ipsi uiuant omnibus soluti legibus. A magistratibus & officialibus integritatem requirant, cum ipsi palam uendant, aut ad gratiam mandent officia. Nonnullos uideas episcopos, qui à grege suo religionē & pietatem exigant, cū ipsi procul absunt ab omni pietate.

Horatius. Umbrae. Σκιαί.

Id est, Umbrae. Prouerbiali ioco dicebantur olim ij, q̄ uenirent ad conuiuium, non ipsi quidem uocati, sed comites eorum qui uocati fuerant, sic illos sequentes, uelut umbra corpus ulro sequitur. Horatius:

Ad summam locus est & pluribus umbris,
Sed nimis arcta premunt olidae conuiuia caprae.

Recipe animum.

Vbi quis re subitaria consternatus, postea recipit sese.

Iuuenalis. Arbore deiecta, quiuis ligna colligit.

Δρυὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ἐυλαίεται.

Id est, Ruente quiuis ligna colligit arbore. Si quē fortuna praecipitem dederit, in hunc passum omnes incurrunt, & quisque quod potest diripit. Iam enī sibi putant impune fore.

Cicero. Viua vox.

Viua uox olim dicebatur, non scripta, sed ab ipso pronuntiantis ore percepta, quasi uiuida atq; efficax.

Cice. Licet enim satis exemplorum ad imitandū ex lectione suppeditet, tamen uiua illa (ut dicitur) uox alit plenius, praecipueq; praceptoris.

Theophr. Annus producit, non ager.

ΕΤΘ φέρει οὐχὶ ἀρούρα.

Id est, Annus producit segetem, non aruum. Ad incrementum

mentum autem alimentumq; plurimum quidem cœli temperies, & in totum annum conditio iuuat. Etenim si imbres serenitates, & hyemes accidant, opportune, cuncta feliciter atq; uberius proueniunt, etiam falsuginosis ac parum pinguibus agris. Porro si licebit usum prouerbij dilatare, non intempestiuer accommodabitur in hanc sententiam, si quis dicat ad uirtutem educationis, rationem longe plus adferre momenti, quam genus: ac plane perparui referre, quibus maioribus sis natus, sed multo maxime quibus rationibus educatus, quibus moribus sis institutus. Nam cœlum uelut educat, quod progignit terra.

Alijs lingua, alijs dentes.

De loquacibus & edacibus dici consueuit. Quemadmodum non raro fit in conuiujs, ut alijs garrimentibus, & fabulis potius, q̄ cibis intentis, alij interim taciti, strenue qđ appositū est, deuorant. Aut si quis mīnetur se facto nociturū ei, qui uerbis dumtaxat leserit.

☞ DIVTVRNVM.

Et nati natorum. Π αἰδ' εἰς παῖδ' ὤρ.

Plato.

Id est, Nati natorum. Prouerbialis figura, qua longā rei cuiuspiam propagationem significamus.

☞ DOCILITAS.

Ἀνεῳγμένα μουσῶν θύρα .i.

Zenodot.

Apertæ musarum ianux.

Hoc adagio conueniet uti, quoties aliquē facili, promptoq; ingenio significabimus, & in percipiendis optimis disciplinis celerē. Et ediuerso, qui tardiores sunt, clausis musarum ianuis discere dici poterunt.

Βῆς ἀλλότριον τὰ πρὸς ἐξω βλέπει .i.

Bos alienus subinde foras prospicit.

De ijs,

ELABENDI.

De ijs, qui apud alienos nō satis ex animi sententia trā-
stantur, eoq; sepius suos desyderant.

Suidas.

Οἱμοί γενοίμην .i. Vtinam domi sim.

Dici solitum, ubi quis optat è malis, quibus implicitus
est, emergere.

DOMI VIVERE.

Domi manendum.

Inutile diutius abesse domo.

Domus amica, domus optima.

Nusquam commodius, nusquam liberius, nusquam laeta-
tius homini uiuere contingit, quam domi.

Domi manere oportet belle fortunatum.

Domi manendū est, cuncta cui sint prospera. Cui supra
petit copia facultatum, domi uiuat.

Domus optima.

Infelicissimum incertis uagari sedibus.

ELABENDI.

Aristop.

Εκποδισίμων.

Reci prouerbiali metaphora uocant elab-
bi ac suffugere. Aristophanes: Quippe
apud nos turpe nō est, suffugere de casu
sibus. Ductum est ab auibus, que nōnum
quam elabuntur de retibus seu laqueis.

Eustathi⁹

Εκλιπίων.

Sumpta metaphora à piscibus, qui suffugiunt è retibus,
qui ue ab hamo elabuntur.

Omnes laqueos effugere.

Quod ipsum a uenatu translatum est.

Plautus.

Reperire rimam.

Plautus. Aliquam reperietis rimam. In causatores et
tergiuersatores.

ERROB

❧ ERROR IN INITIO. 96

In limine offendere.

Vergilius

In portu impingere.

Hierony.

Pro eo quod est, statim in ipso operis ingressu peccare. In limine deficere idem.

Cantherius in porta.

Fest. Pöp.

Natū à sulphitio Galba quodā, cui cū in prouinciā ituro, Cantherius ī porta cecidisset, Rideo, inquit, Cātherie in porta, cū tam longū iter sis iturus, iā lassum esse te, cū uix dū sis ingressus. Cātherius nempe equus est exectis testibus, ut hoc differt Cātherius ab equo, quomaialis à uerre, capus à gallo, ueruex ab ariete.

❧ EXCELLENTIA. Inæqualitas

Aquilam noctuæ comparas.

Martialis

Aquila uisus acerrimi, adeo ut uersus solem intueatur

Contra noctuas solis lumen refugit.

τέτηγι πλώ μέλιττω συγκρίνας .i.

Cicadæ apem comparas.

Lucianus.

Nam cicada cum maior tum canora, cū apis sit nō modo minuto corpusculo, uerum etiam pene muta.

Rana cum locusta.

Impar certamen expressit hac figura Theocritus: Sic certo ueluti si certat rana locustis.

Officere luminibus.

Officere luminibus dicitur, qui gloriam alterius obscurat. Sumptum ex literis iureconsultorum, in quibus cauetur ex seruitutibus prædiorū, ne uicinus altius sublato edificio, officiat luminibus uicini.

Rosam cum anemona confers.

Vbi q̄s uehemēter imparia inter se cōponit. Rosa prius in precio fuit. Anemona papaueris genus, cui⁹ flos. specie qdē rosam imitatur, ceterū nulla odoris gratia.

Acanthida

EXCELLENTIA.

Calphur. Acanthida vincit cornix.
Acanthis enī uocalis est auis, & imprimis canora. Cornix, obstrepera quidem, sed minime canora.

Καρκίνος δ' αείρει δὲ συγκρίνεις .i.

Diogenia. Cancros lepori comparas.

De supra modum dissimilibus.

Testudinem pegaso comparas.

De rebus nequaquā inter sese cōferēdis. Pegasus equus erat uolucer. Testudine nihil tardius.

Stobaeus. Senecta leonis, praestantior hinnulorum iuuenta. Γῆρας λέοντος καὶ κρείσσον ἀνὰ μάωρ νεβρῶν.

Id est, Leo senex uigente potior hinnulo. Senectus uiri fortis ac strenui praestantior est iuuenta quorundam ignauorū & imbecillū iuuenū. Venustius fiet si longule trāsferatur. Veluti si qs ingenū docti senis et exercitati, praferat ingenio parū eruditi iuuenis.

Camelus vel scabiola complurium asinorum gestat onera.

De ijs, qui usque adeo praecellunt quosdam, ut etiam senes, aut alioquin aegroti, praestantiores tamen sint illis integris.

Strabo. Crotoniatarum postremus, reliquorum Graecorum primus est. Κροτωνιατῶν ὀπίσθαιος, πρῶτος τῶν ἄλλων ἑλλήνων.

Id est, Crotoniatarum postremus, primus reliquorum Graecorū. Strabolib. Geo. 6. prouerbiū hoc ait ortum ob insignē Crotoniatarum praestantiā in certaminibus Graecanicis. Plurimos enim egregios athletas protulit ea ciuitas, adeo ut in uno certamine olympiaco, septem uiri, qui reliquos uirtute praecesserant, omnes pariter fuerint Crotoniatæ.

Plus apud Campanos vnguenti, quàm
apud cæteros olei fit.

Si cui placebit adagiũ ad allegoriam trahere, poterit
accõmodari uel in regionẽ, uel in hoĩem adeo cæteris
excellentem, ut apud hunc maior sit exquisitarũ rerũ
copia, q̃ apud alios mediocrium aut uulgarium.

ΑΙΤΟΥ ΓΗΡΟΣ, ΚΟΡΥΔΟΥ ΝΕΟΤΗΣ .i.

Aquilæ senecta, Corydi iuuenta.

De uiuida, uiridiq; senecta, quæ præstantior sit aliquo-
rum iuuenta. Nam anus aquila præstat Corydo auicu-
le etiam ætate integra.

Equis albis præcedere.

Horatius.

Vbi quem alijs, quapiam in re longe superiorem si-
gnificabant, longoq; antecire interuallo, eum albis es-
quis præcedere dicebant: uel quod antiquitus albi equi
meliores haberentur, uel quod uictores in triumpho
albis equis uectari soleant: uel quod albi equi fortuna-
tiores, & auspiciatiores esse credantur.

ΚΩΝΩΠΑ ΕΛΕΦΑΝΤΙ ΠΑΡΑΒΑΛΛΕΜ. i.

Culicem elephanti conferre.

Est minima maximis comparare.

ΠΟΛΛΟΙΣ ΠΑΡΑΣΑΓΓΑΙΣ ΥΠΕΡ ΔΡΑΜΕΜ. i.

Multis parasangis præcurrere.

Lucianus.

Qui longo interuallo præcedit, multisq; partibus su-
perior est. Parasangam autem Perse triginta stadio-
rum spaciũ uocant.

Testudinem equus insequitur.

Plutarch.

Conueniet uti, cum rem præpostere & absurde geri
significamus.

Pica certat cum luscinia.

Homerus

Haud fas est picas contendere cum philomena. Pica
molestæ garrulitatis, Luscinia summe musica.

N Nihil si

EXCELLENTIA.

Homerus

Nihil simile.

Ad iniquam cōparationem significandam ualebit illud Home. Imo res est stulta Cynobaton aut Anemonam Composuisse rosas.

Bubo canit luscinix.

Cum infans suadere conatur eloquenti, aut inruditus docere doctissimum.

Hierony.

Si tanti vitrum, quanti margaritum?

Hoc dicto summa rerū inæqualitas significabatur. Si tanto studio curas ut uiuat corpus, quæ est danda opera, quo uiuat animus? Si nihil nō facis quo placeas homini principi, quanto magis enitendum ut placeas principi deo? Si tantis sudoribus paratur opes peritura, uel usu uel furto, cur nō magis incumbimus, ut cœlestes opes accumulemus. In his locus erit prouerbio.

Aristides

Sedecim pedibus superauit.

Aristides scripsit in Pericle. Nempe Pericle oratore reliquos in dicendo sedecim præterisse pedibus. Itaque sedecim pedibus pro maximo interuallo dixit. Sumpta metaphora à stadijs cursorum.

Αὐλὸν σάλωγγι συγκρίσεις .i.

Diogenia.

Tibiam tubæ comparas.

Conuenit in res supra modum impares.

Athenæ?

Quanto asinis præstantiores muli.

Dicendum ubi quis longo interuallo præcedit.

Suidas in

ποταμὸς δαλάτῃ ἐρίζει, id est,

Leonti.

Fluuius cum mari certas.

Vbi minimi cum maximis certamen suscipiunt.

Hirundo totos schœnos anteibit.

πρόσωπὸς χελυδῶν ὅλης χοίνδος πᾶσαι.

Id est, Hirundo quæpiam totos schœnos præteribit.

Vbi quis immenso uincit interuallo. Nam χοίνθῳ

Græcis

Græcis mensuræ genus, quæ sicuti quidam existimant, quinquaginta complectitur stadia.

Ο νεῖρος ἢ λέοντα .i. Hinnulus leonem. Lucianus
de cap.
Subaudiendum cepit, uicit, aut prouocat, aut id genus aliquid pro ratione sententiæ, quoties præpostero rerum ordine, qui uiribus multo est inferior superat potentio rem.

Αθλόω ἢ ἄλλω .i. Mineruæ felem.
Subaudiendum comparas. Cum multo inferiora cum præstantioribus comparantur.

οὐδὲν πρὸς τὸ πῶ μῶντον ἔμ .i.

Plutarch.

Nihil ad Parmenonis suem.

De emulatione dictū, quæ longo interuallo abessent ab eo, quod imitaretur. Plutarchus in Symposiacis quinta decadis, secundo problemate, quo pacto natum sit hoc adagiū narrat ad hanc ferme sententiā: Parmeno quispiam fuit ex hoīm eorum genere, qui nostris etiā temporibus uarias animantiū & hoīm uoces ita scite imitantur ac representant, ut audientibus tantum non etiam uidentibus, ueræ, nō imitata uoces uideantur. Nec intempestiuiter utemur hoc adagio, quoties aliquis opinione deceptus, de re perperam iudicat.

μετὰ λέσβιον ὡδὸν .i. Post Lesbium cantorē Suidas.

Hoc adagio significabant aliquem non primas, sed secundas tenere partes. Lacedæmonicum prouerbiū, hac natum occasione, quemadmodum narrat Suidas: Cum Lacedæmoniorum res seditionibus tumultuarentur, consultum oraculum inisit, ut Lesbium cantorē accerserent. Accersitus Tarpander Lesbius nimirū Antisseus, & ad Lacedæmonios missus. Is canendo illorum animos sic deliniuit, ut seditionem omnem sedaret, redactis in concordiam ciuibus. Qua ex re

N. 2. factum

EXCELLENTIA.

factum est, ut Lacedæmonij Lesbij cantoribus primis in arte musica partes tribuerēt, & si quē aliū canentē audissem, protinus dicerent: Post Lesbium musicum.

Longe vicit.

Home. At tu fide animo, quando hoc certamine nullus Spæacum, te nec æquabit, nec superabit.

Nihil aliæ ciuitates ad Crotonem.

Μάταυα τ' ἄλλα πᾶρὰ κρότωνα τ' ἄσα.

Id est, Sum reliqua præ Crotone friuola oppidula. Licebit accommodare ad rem aut hominē, usque adeo præcellentem, ut reliqui cum hoc collati nihil esse uideantur. Natum fortassis est a pugilum Crotonatarū excellentia, quorum erat Milo & c.

Martialis

Indignus, qui illi matellam porrigat.

De uehementer inæqualibus, ac ne ulla quidē ex parte cōferendis. Martia. Dissereā si tu Pyladi præstare matellam Dignus, aut porcos pascere Perithoi. Nam sordidissimum officium est micturienti matulā exhibere.

Nec dignus, qui me intueatur.

Qui contemnet omnino quempiam ut ignauum & c.

Zenodo.

κέλευς ἐν σιδήρω .i. Selmis in ferro.

Dici consuevit de ijs, qui præter modū suis fiderent uiribus, tanquam inexpugnabiles, inuictiq; cæteris. Selmis, ut scribit Zenodotus, unus fuit ex idæis Dactylis, qui cum matrem deorum Rheam uiolasset stupro, deinde à reliquis fratribus reiectus est. Ab hoc ferrum solidissimum cudi solebat.

Aristop.

Αετὲς ἐν νεφέλαις .i. Aquila in nubibus.

Pleriq; interpretantur de re magna quæ illa, sed quā nō facile assequaris. Alij de ijs, quæ longe reliquos præcellūt

Plutarch.

Manica. Μανικὰ.

Phrygio prouerbio dicebātur ingētia egregiaq; facta, ducta uo

ducta uoce à Mane quodam prisco apud ipsos rege,
quem ferunt uirum fuisse præpotentem, & admirabili
uirtute præditum.

Multi discipuli præstantiores magistris. **Tullius.**
Ad uarios usus accommodari potest, uel ad simplicem
sensum. ut discipulus eruditione superet eum, à quo li-
teris didicit, aut per iocum &c.

Pedibus trahere.

Tullius.

Est rē pro suo arbitrato uersare. Metaphora ducta ui-
deri pōt, uel à Vulcano illo Homericō, quē Iuppiter ut
lōge uiribus præstātor, pedibus tractū ē cælo deiecit

Solus sapit.

Homerus

Narrat Dioge. Laërtius Chrysippū philosophū usque
adeo sibi placuisse, ut cōsultus à quodā, cui potissimū si-
liū suū phīe præceptis instituendū traderet: sibi cōmit-
tendū respōderit. Nā si quē, inqt, aliū me præstantiorē
arbitraret, ipse apud hunc phīe darē operā. Vnde &
illud Homericū de eo uulgo iactatum fuisse. Quod so-
lus saperet, reliqui uero umbræ ferrentur.

Μύζα κῆν ἢ κάμηλος .i. Formica camelus. **Lucianus.**

De uehementer in equalibus, & modo minimis modo
maximis, quod perinde sit quasi repēte camelus in for-
micam uertatur. Lucianus in prima epistola Saturna-
lium &c. Neq; intempestiue dicitur in eos, qui sibi nō
constant, in utramq; partem immodici.

Ἡρακλῆς ἢ πίθηκος .i. Hercules & Simia.

De minime congruentibus. Simia dolis ualeat. Hercu-
les uiribus antecellit.

Elucet egregia uirtus.

Egregia uirt⁹ etiā si qñ dissimuletur, tñ semp̄ eminet.

Νάνος ὤρ ὕπαικος .i. Cum sis nanus, cede.

De pusillis dictū. Nani enī homontiōes appellātur, in-

EXCELLENTIA.

fra modū humani corporis, & prodigiose breuitatis.

Plutarch.

Hæc potior. Καρρόνορον νίκων

Hoc est, præstantiorū uictoria. Illius sententia aut consilium magis quadrat.

Corui luscinijs honoratiores.

Cum indocti doctis præferuntur, improbi probis, blateratores eloquentibus, rapaces ac fures cordatis & integris uiris.

Seruus seruo præstat, dominus domino.

Admonet adagium in eodem hominum genere non statim omnes æquales esse, uerum hominum habendā esse rationem, non tantum conditionis.

Antiquis debetur ueneratio.

Cū summis et inuictis, uel cū antiquis nō est certandū.

Ακαρνικοί ἵπποι .i. Acarnici equi.

Dicebantur equi maximi. Conueniet uti de re quapiā eximia aut insigni premio.

Inter cæcos regnat Strabus.

In regione cæcorum rex est luscus. Inter indoctos, qui semidoctus est, doctissimus habetur. Inter mendicos, & paululum habet nummorum, Cræsus est.

Plato de
le. 1.

Qui probus Atheniensis.

Sentit aut Plato ī male instituta maleq; morata repub. qui boni sint, eos natura & insignite bonos esse.

Vnus multorum instar.

Torqueri poterit ad quemcumq; uirtute præstantem.

Stephan⁹.

Alabanda fortunatissima.

Αλάβανδ'α καρῶν εὐτυχέστατη.

Id est, Alabanda Carū fortunatissima. Stephanus in cōmentarijs de urbibus tradit Alabandā Carie ciuitatem esse cōditā à Care, à cuius filio nomē sortita est. Siqdē is postquā in equestri prælio strenue nauasset operā,
Alabanda

Alabandus est dictus. Cares enim sua lingua Ala uocat equū, Banda uictoriā. Eāq; uocē ait Rhomanis etiā in usu fuisse, ut Bandam uictoriā dicerent. Equidē opinor hinc in Germania durare uocē eam, qua præpotentem & antiquæ nobilitatis principē Banderum uocant: ut qui uictor olim hoc honoris uirtute bellica sibi pepererit. Quadrabit igitur ubi uolemus intelligi, fortunam amplam, & uitæ genus uoluptarium, quanquam à literis & uirtutis studio alienum. Veluti si dicat aulicus aut negotiator quispiam: Alij se literis macerent, alij cum paupertate philosophentur. Poterit & per irrisionem usurpari.

Alpha penulatorum.

Martialis

Martialis alpha uocauit præcipuum & quasi primatē. Idem alias iocatur in quendam offensum, quod cum dixisset Alpha, monetq; ut huius iniuriæ talionē faciat, seq; uicissim Beta, si uelit, appellet. Translatum à notulis literarum, quibus Græci numerum indicant. Eosdem signiferos & antesignanos appellant, metaphora sumpta à militia.

Ἀκέσεως, καὶ Ἑλικῶν ἔργα .i.

Acesei & Heliconis opera.

Quæ singulari artificio cōfecta uiderētur, sic antiquitus appellabātur. Locū prouerbio fecerunt duo quidā celebratæ artis artifices, Aceseus & Helicon.

Ambrosia alendus.

Cicero.

In egregios uiros adaziū. Ambrosia cibus est deorum

Gorgonem Perseus aggreditur.

Γόργωνος τὸ δράκοντος ἐχέτωσ' ἄτο.

Id est, Gorgonem Perseus adortus est. Vbi quis egregium facinus acceptat. Notiſſima fabula &c.

Ἰνδίου ἄρμα .i. Lydius currus.

Diogenis.

N.4. Hoc scōm=

EXCELLENTIA.

Hoc scommate notabantur, qui in certamine quopiam longe cæteris essent inferiores. Refertur adagium à Diogeniano. Quidam ad Pelopem Lydum referunt, qui suo curru uicerit Oenomanum.

ΜΗ ΠΡΟΣ ΛΕΟΝΤΑ ΔΙΟΙΚΑΣ .i.

Diogenia.

Ne caprea contra leonem.

Ne longe inferior cum potentiore decertes.

Persius.

Monstrari digito.

Pro eo quod est insignem esse. Hora in Odis. Quod monstror digito prætereuntium. Persius. At pulchrum est digito monstrari, & dicier hic est.

Aristop.

ΠΡΟΔΙΚΟΣ ΣΟΦΩΤΕΡΟΣ .i. Pro dico doctior.

Aiunt hunc Prodicum in dijudicandis litibus & arbitrjs, inter dissentientes amicos, acerrimi fuisse iudicij.

Quo properas? Num ad Ephebum?

Parum liquet quid sibi uoluerit Cilicum illud adagium, nisi forte sumptum est ab Apollinis oraculo, ad quod undiq; festinabatur. Fingebatur autem imberbis Apollo, quemadmodum & Bacchus.

Alius alijs in rebus præstantior.

Qui dicet alium alia dote præcellere. Accommodabit illud: Hic dictis, hasta longe præstantior ille.

Vergilius

Non omnia possumus omnes.

Porro contingere non potest, ut omnis felicitas uni contingat.

Plato.

Διὸν ἐξαιρέω λόγον .i. Diuinum excipio sermonem.

Id est, Diuinum excipio sermonem. Quoties, opinor, gloriosius aliquid dictum esset, ominis gratia deos excipiebant, quod nihil non possunt, & quibus nemo præscribit.

Dei omnia possunt.

Quadrabit in monarchas, quibus promptum est facere quicquid a se collibitum fuerit, siue iure, siue iniuria.

EXCERPTA

EXECRANDI.

Deuotionis templum. Αἰῶν ἱεροῦμ.

Diojeni.

Id est, Execrationis templum, in eos dicebatur, qui crebris execrationibus uti cōsueuerunt. Qui mos nūc uulgo plerisq; plurimum improbandus, ut nihil dicāt nisi diras admisceant deuotiones, & imprecamina, uel ipso horrenda auditu.

Οἰδ' ἴπος Ὁ ἄρα. i. Oedipi imprecatio.

De tragicis & ingentibus malis. Qui græca colligunt adagia, citant ex Aeschilo huiusmodi fabulam. Eteocles & Polynices de more patri ex unoquoque sacro, partem anteriorem mittebant. Cum autem aliquando per imprudentiā atq; incogitantiā, coxam hoc est posteriorem partem misissent, ille existimans id nō obliuione, neq; imprudentia, sed contumeliæ causa factum, imprecationibus diris eos est execratus.

Herodot.

Φωλέωμ' ἄρα. i. Phocensium execratio.

De iure iurando multis uinculis astricto. Nam olim in foederibus quo minus uiolarentur, adhibebant non solum promissa, dextras, & sacrificium, uerū execrationes in caput eius, quicumq; non staret pactis. Pro uerbium autem ab huiusmodi profectum est casu. Phocenses olim communi populi consilio, patriū solum reliquerūt, adacti deuotionibus atq; execrationibus quibusdā, ne quisquā usquā de repetēda patria cogitaret.

Phocensium amolitio. Φωικὴ ἀπόνοια.

.i. Phosica desperatio. Hora. Malis carere queritis laboribus. Malorum expulsio hoc notatur prouerbio.

Homerus

Adiurantis se facturum aliquid.

Cum adiuramus nos facturos quippiā, si modo uita non destituat, licet accommodare uersiculū hunc. Post hac ne caput hoc humeris insistat Vlyssis.

Εμ παυτὶ μύδιω ηἰς δ' αὖδ' ἄλα μῦσ' Ὁ.

EX EVENTV.

.i. In omni fabula & Dædali exectatio.
 Quadrat in autores atrociū facinorū, aut ingentiū calamitatū, ut frequenter illorum incidat mentio, sed non sine detestatione. Tradunt ab hac ortum fabula, Pasyphe regina Crete tauri amore capta, Dædalum exorauit, ut sibi uaccam ligneam ad proximā ueræ uaccæ simulationē effingeret. in hac insula mulier è tauro concepit, ac nuntaurū monstrum abominandū peperit. Minos autem certis de causis iratus, Atheniensibus indixit, ut quotannis, septem uirgines, & totidē adulescentulos mitterent Minotauro obijciendos. Horum omnium quoniam Dædalus causam dedisse uide retur, in eum uulgo dira imprecabantur, unde res in prouerbiū abiit.

Plutarch. **EX EVENTV** Indicium.

Mox sciemus melius uate.

τὰ χ' εἰσόμεθα μάντεω ὑπέσπερον.

Id est, Mox melius ipso uate rem cognorimus. Ad eum modū dicebant, qui rem non coniecturis diuinabant, sed experimento deprehendere tentarent.

Cocta numerabimus exta.

Id est, Ex euentu sciemus. Huic confinis color ille comicus, Res indicabit. Oui. Exitus actū probat.

Res indicabit.

Cum significamus experimento exituq; perspicere sermonis ueritatem.

Magistratus uirum indicat.

Ἀρχὴ δὲ ἀνδρῶν δεικνυσίμ.

Id est, Imperia demonstrant uirū. Quidā Pittaci Mytelenxi putāt apophthegma. Sunt q solōi tribuāt. Sensus est in uita priuata uix satis perspicere posse mores & ingenū

et ingeniū hoīs. Verū si cōmittas imperiū, ut quod li-
beat, idē liceat, tum denuū apparere quo sit animo.

EXITIVM HONESTVM. *Aristo-
phanes.*

De pulchro ligno vel strangulare.

Α το καλῶ ξύλο καὶ μ' ἀπάγζασι.

Id est, De pulchro ligno etiā strāgulari conuenit.
Admonet calamitatē tolerabiliorē esse, si cū honestate
fuerit coniūcta, et dedecore uacauerit. Veluti, si uir-
go uitietur à generoso, ac prædiuite amante. Circum-
fertur huic simillimū prouerbiū etiā hodie apud no-
strates, si demergēdus sim, in aqua pura me demergā
hoc est, si pereundū est, honesta morte perire satius.

EXILIVM.

Plutarch.

Seruabis bouem. Βυκολήσις.

i. Bubulc⁹eris, hoc uelut enigmate significabāt exiliū

Terram pro terra. γλῶ πρὸ χῆς ελακωδοῦ *Lucianus*

In hoīem exulem, erroneē et incertis uagantē sedibus.

EXPERIENTIAE seu periclitatiōis.

Ερ καὶ τὸ κίνδωρον, i. In care periculum. *Socrates.*

Subaudi facito. Hoc est in hoīe, aut in re uiliore fac
periculosam experiētiā, in qua si parū feliciter cesse-
rit nō multū sit diffēdiū capiendū. Suidas scribit Cares
primos mortaliū mercede militasse, ut qui uitā suā ui-
lem haberēt. Hos igitur, q̄ conduxerāt primos in acie
collocare cōsueuerāt, ut primos hostium impetus suo
exciperent periculo, aut ubi fortuna belli difficillima
uideretur, illic obijciēbātur. Ceterū in bellicis reb⁹ ita
præcelluisse, ut passi apud Poetas, arma bellica Carica
noīantur. Illos si p̄das, nō admodū grauis fit iactura.

ἢ πιδω πτω κοραμεία μαυθάνειμ.

i. In dolio figularem artem discere.

De ijs

E X P E R I E N T I A E.

De ijs, qui protinus maximis in rebus artificij capiunt experimentum, cū paulatim à minutis ad summa proficisci cōueniat. Neq; enim figulus statim a dolio, id est uase maximo, arte auspiciatur, sed à pusillis quibusdam uasculis. Dicæarchus ad aliā sententiā torquet prouerbum, ut admoneat unumquēq; artificē in suis negotijs exerceri oportere, uelut aurigā in ducendis curribus, Nauclerū in gubernenda nauī, Medicum in curandis morbis. Horati. in epist. Nauim agere, ignarus nauis timet, abrotamum ægro. Non audet, nisi qui didicit dare, quod medicorum est promittunt medici, tractant fabrilia fabri, Scribimus indocti, doctiq; poemata passim. &c.

In harenam descendere.

Pro eo quod est, certamen inire.

Ο : α μὺς ἐν τῷ σῶματι.

.i. Quanta mus apud Pisam.

Subaudi tulit. De ijs, qui uincunt, & optatis potitur, sed non sine summo negotio, neq; citra magnū incommodum suū. Suidas natum ait ab Athleta quodā, seu pugile Tarentino, qui in Olympiacis certaminibus apud Pisam, semel duntaxat uictor discessit, idq; plurimis acceptis plagis.

Basiliius. Omnē mouere lapidem. πάντα λίθον κίνει.

Id est, Vnumquēque moue lapidem .i. omnia experiri, nihilq; intactū relinquere. Diuus Basiliius ad nepotes. Ad quod ut uiaticum paremus, omnis lapis, ut dici solet, mouendus est.

Cicero. Pedem conferre.

A militia sumptum. Vsurpatur, ubi propius acceditur ad rem. Cicero. Non possum magis conferre pedē, ut aiunt, aut propius accedere.

Omens

Omnem rudentem mouere.

Iuli. Pol.

Πάντα κάλωρ σείειμ.

Id est, Omnem funē mouere. Pollux. Nauigabamus omni moto rudente, & omnibus rudentibus. Ad eum modum significat difficilem nauigationem, in qua omnia sint tentanda.

Πόλις ἀνδρα διδάσκει.

.i. Respublica virum docet.

Plutarch.

Significat neminem ad rem gerendā idoneum esse posse, nisi qui sit usu exercitatus.

Omnem iacere aleam.

Est rem uniuersam periclitari, fortunæq; arbitrio committere. Siquidem alea fortunæ ludus est magis q̄ artis. Vnde prouerbiali figura, si quando ancipitē rei euentum significamus, quasi non ab arbitrio iacientis, sed a fortuna pendentis, aleam iaci dicimus. Cæsar ad Rubiconem. Eamus, inquit, quo deorū ostenta, quo inimicorum iniquitas uocat. iacta est o alea.

Ἡ τρις ἐξ, ἢ τρεῖς κύβοι.

.i. Aut ter sex, aut tres tesseræ.

Si quando significabimus nos extrema periclitari uelle, & aut plane uincere, aut prorsum uinci. Sumptum est .i. uetusto tesserarū lusu, in quo qui nouē. iciffet, is modis oibus superabat, q̄ tres, is logissime aberat a uictoria. Nā antiquiores tribus tesseris uti cōsueuerant. Tesseram aut etiam ipsum iactum appellant.

Βασιλεύς ἢ ὄν. .i. Rex aut asinus.

Plato.

Hoc est, Aut uictor, aut uictus.

Vela uentis permittere.

Quinti. Permittamus uela uentis, & orā soluentibus bene precemur, hoc est aditionis ancipitē euentū utcumq; cadat experiamur. Sene. Fluctibus dedi ratē.

Deo for.

EXPERIENTIAE.

Deo fortunæq; committo.

Est euentum negotij fortunæ committere.

Liuius.

Res ad Triarios redijt.

Romanum extat adagium elegans. Eo licebit uti, cū significabimus rem eo periculi redactam esse, ut extremo conatu, summisq; uiribus sit enitendū, & ad suprema confugiendum consilia, quibus si nihil proficiatur, iam nihil reliquū esse uideatur, unde subsidiū sperare possis. Natum adagium è ratione, modoq; componendi Romani exercitus. Refertur & explicatur à Tito Liuiio. i. Decadis, lib. 8.

Lucianus

Sacram ancoram soluere.

Ἱερὰ μὲν ἄγκυρα καὶ ἄζυρον.

Id est, Sacram soluere ancoram. Quoties ad extrema præsidia confugitur. Translatū à nautis, qui maximam ac ualidissimam ancoram sacrā uocant, eamq; tū demum mittunt, cum extremo laborant discrimine. Lucia. in Ioue Tra. Audi iam sacram (ut aiunt) ancoram, quamq; nulla ui queas abrūpere. Sic enim appellant argumentum insolubile.

Plutarch.

Mouebo talum a sacra linea.

Diogenia. κινῶ τὸ ῥάφ' ἱερῆς.

Id est, Sacræ lineæ talum moueo. De ijs qui extrema parant experiri. Id Iulius Pollux exponēs, ait à ludo quopiam tesserarū esse natum adagiū. Lusum autem fuisse huiusmodi, ut utriq; ludentiū essent calculi quinque, totidē impositi lineis. Inter eas lineas utrinq; quinque, unā fuisse mediā, quā sacrā uocabāt, unde qui talū mouisset, is sacræ lineæ calculū mouere dicebatur.

Ouidius.

Semper tibi pendeat hamus.

Ouidius in amoribus. Semper tibi pendeat hamus. Casus ubiq; ualet, semper tibi pendeat hamus, Quo

Quo minime credis gurgite piscis erit.

Tentantes ad Troiam peruenerūt Græci. Theocri.

Tentando atque experiendo, quantumlibet etiā ardua perfici.

Post malam segetem, ferendum est. Seneca.

Seneca lib. epist. 11. Quo licebit uti, quoties res parum ex animi sententia cecidit, & significabimus nō esse desistendum à conatu. Quanquam Seneca loquitur de ijs, qui refugium in ullum hominem beneficiū collocare, quod semel inciderint in ingrātū. Eiusdem generis est. Post naufragium maria tentantur.

EX SESE.

Tullius.

Domi habet, domi nascitur.

Nam id dicitur domi habere, quod in nobis sitū est, nec; necesse est ab alijs mutuo sumere. Terentius. Philoſophos domi habet unde discat.

Domesticum malum.

Quod ad alios nihil attinet. Ad me pertinet.

Ὅδ' ἐμ' πέπονδες λενόρ' εἰ μὴ προῶ οἰεῖς. i.

Diogeni.

Nihil graue passus es, nisi tibi vindicas.

Meminit Diogenianus. Nemo leditur nisi à seipso.

Nemini fit iniuria, si eā existimet ad se nō pertinere.

Emerere malo, quam rogare.

Tullius.

Quo significatum est, haud quaquam gratis accipi,

quod precibus emutur, imo nihil emi charius,

quam quod roganti datur.

FACVN

FACVNDIA.

ἄττικὴ μῦσα. i. Attica musa.

Diogenes
Laertius.

RO uenusta, lepidaq; oratiōe. Nam inter dicendi genera laudatur in primis Atticū. Diogenes Laertius scribit id cognominis uulgotributū fuisse Xenophonti, ut Attica musa uocaretur, propter admirabile quandā

hominis uenustatē in dicendo. Vnde & Atticam eloquentiā, et Atticū leporem. Sed ad hominē accommodatū, erit uenustius, praesertim si accedat ironia, ueluti si inelegantem aliquem, & ab omnibus literis & gratijs alienissimum, Atticam musam uoces.

Hierony.

Lepos atticus, Eloquentia attica.

Inter reliquos Graeciae populos, lepos quidā, & festiuitas quaedā quasi uernacula, ac peculiaris adest Atticis, adeo ut in prouerbiū abierit, Ihero. ad Pāma.

Cyanea cantio. ΚΥΝΕΙΟΝ ᾄσμα.

Id est, Cyanea cantilena. Conuenit in eos, qui supremo uitae tempore facunde differūt. Porro Cygnos in stante morte mirandos quosdam cantus adere, tā omnium literis est celebratū, quam nulli uel compertum uel creditum. Martia. Dulcia defecta modulatur carmina lingua, Cantator cygnus funeris ipse sui.

Tunc canent cygni, cum tacebunt graculi.

Hoc est, Tū loquentur eruditi cū garrulis non erit loquendi locus. Aut inter garrulos & obstreperos, non est eruditis dicendi locus.

Nestorea eloquentia.

Nestoris Pyliorū ducis facūdia in prouerbiū abiit, si quando senilem suauiloquentiā signi ficamus. Nam huic Homerus, ut tria secula, ita plusquam mellitam quandam

quandam facundiam affungit.

Nihil ex agro dicis. οὐδὲ μὲν ἐξ ἀγροῦ λέεισθε. Suidas.

Id est, Nihil è rure loqueris. Nihil humile, neq; triuiale. Quod enim parum elegans, parũ expoliturũ, id ex agro profectum dicitur. Contra quod festiuũ quod lepidum, id urbanum ac ciuile uocant.

Αὐτὴ νῦν σοφία ῥῆ. i. Nunc ipsa uiuit sapiētia.

Applaudentis & adgratulantis est sermo, si quid aliquando uidetur scite dictum & arte, factũue. Festiuus erit si per ironiam efferatur.

Αὐτὴ νῦν ἀνθῆ ἢ μῦσα.

.i. Nunc ipsa floret musa.

Vbi quid erudite, facunde, uenuste dictũ aut scriptum uidebitur. Et hoc uenustius fiet per ironiam.

FAMES.

Plautus.

Fames & mora bilem in nasum conciuunt.

Id est, Latrante stomacho, omnis mora bilẽ mouct. Ducta est metaphora ab animãtibus iram nariũ flatu significantibus. Quin hominibus etiã nonnullus ex naribus indicium iracundiã. Vnde et corrugare nares dicitur, quæ offendunt. Potest id trahi latius, nẽpe ad quẽ libet uehementius aliquid cupientem, cui omnis mora quantũuis pusilla, lōgissima uidetur, attestante Mimo. Etiam celeritas in desyderio mora est. Horatius. Ut nox longa quibus mentitur amica, diesq;. Longa uidetur opus debẽtibus, ut piger annus. Pupillis, quos dura premit custodia matrum.

Miserrimum fame mori.

Home. Odyss. Dura quidẽ miseris mors est mortalibus omnis, At perijisse fame, res una miserrima longe est, Accommodari potest in sordidos, parcos, & auaros.

Homerus

F A M E S.

Molestus interpellator venter.

Venter improbus interpellator, non sinit unquam
quempiam obliuisci sui, id ad egestatem torqueri pos-
terit, quæ mortales ad omnia, tum facienda, tum ferenda
solet cōpellere. Vlysses, Nō est improbius res alte-
ra uētre molesto, Quippe uel inuitū meminisse sui iu-
bet, & si Valde aīo crucieris, & angit pectora meror.

Suidas.

Κεστρεὺς νησεύει. i. Cestreuus ieiunat.

De famelicis & uoracibus dici consuevit. Alij ma-
lunt referre ad eos, qui uitam innocuam agunt, & ab
aliorū iniurijs abstinent, nec ullum emolumentum ex
sua innocentia ferunt. Est enim Cestreuus piscis genus
quoddam, quod reliquis mutua deuoratione uictitantibus,
unum ab aliorum carnibus abstinet, ideoq; non ca-
pitur esca, sed in limum abdit sese, atq; ibi perdurat,
& ut arbitrantur nonnulli, limo pascitur.

Non interpellandus famelicus.

Quoties inuemus non esse confabulandi otīū, nisi
prius placauerimus latrantem & iratum, ut ait Ho-
ratius, uentrem.

Plutarch.

Ventre pleno melior consultatio.

Γαστροῦ ἀποπλεῖν βέλῃ καὶ μῆτις ἀμείνωρ.
Id est, Consultatio tum melior, cum expleueris al-
uum. Cū fames interpellat, non uacat deliberare, pro-
pterea quod consultatio moram desyderat, & animi
tranquillitatem, at fames bilem acuit.

Etiam Bætylum deuorares.

καὶ ἐαίτιλον ἀρκατοσπίνοισ.

Id est, Etiam Bætylum deglutires. In uoracem &
omnia concoquentem. Nam Bætylus dicitur saxum il-
lud fascijs obuinctum, quod pro Ioue deuorauit Satur-
nus. Hæc Hesychius.

FESTI

FESTINATIONIS.

108

Naibus atq; quadrigis.

Flaccus.

Pro summo studio, summaq; festinatione. Flac. in epif.

Strenua nos exercet inertia, nauibus atq;

Quadrigis, petimus bene uiuere, quod petis hic est.

Plautus.

Citis quadrigis, Iouis quadrigis.

Subaudi fugere. Pro eo quod est, quam ocysime fugere, legitur apud Plautū, ab Homero translātū, qui dijs quadrigas affluxit, quibus quo lubitū sit repete rantur, ex olympo in terras, rursus è terris in coelū.

Plautus.

Equis albis præcedere.

Vbi aliquē alijs quapiā in re longe superiorē signā ficabant, lōgo anteire interuallo. Vel quod antiquitus equi albi meliores haberētur, uel quod uictores in triumpho albis equis uectari soleat.

Tullius.

Talaria induere.

Pro eo quod est, fugā adornare, quasiq; uelle quopiā auolare. Itaq; talaria induere dicim⁹, q; parāt aufugere.

Citius quam asparagi coquuntur.

De re uehementer properata.

E vestigio.

Quod citra moram ac protinus fit, quod prisca dicebant extemplo.

Ἐπιπορὴ ἢ βότρε. i. Celerius quam Butes. Zenodot.

Hoc adagio significabant aliquid quāprimū absolui, compendioq; explicari. Butes Athenis depictus erat, ut summa capitis pars, cum oculis tantum uideretur.

In eius igitur pictura quoniam non multū operis sumperat pictor, prouerbio iactari consuevit de his, quæ facile perficiuntur.

Simul ut dictū & factū. Ἀμ' ἐπ' ὅ, ἄμ' ἐγρομ Homerus

Id est, simul dictum, simul & factum. Vbi quis citra morā id re præstat, qđ uerbis pollicetur. Home.

O. 2.

Mox si.

FESTINATIONIS.

Mox simul ac dictum est uerbū, res ipsa peracta est.

Duobus pedibus fugere.

Aristid.

Εκ δ' ὄϊμ ποδ' οἴμ καταφεύ γημ.

Id est, Duobus pedibus confugere. Summa ui, summa moq; conatu fugere. Aristopha. E patria utroq; deuo lauimus pede.

Genesis.

πρεῖ τὰς θύρας. i. In foribus adesse.

Pro eo quod instat, iamq; in proximo est. Dominus ad Cayn. Sin male egeris, statim in foribus peccatum tuum aderit.

Tullius.

Velis, equisq;

Hic respicit non ad celeritatē, sed ad utrumq; pugnae genus, nauale, ac equestre.

Vir fugiens haud moratur Iyræ strepitū.

In eos, qui in rebus periculosis ac serijs, propter adi studio negligunt leuiores. Nam qui fugit in bello non putat sibi liberum, ac uacuum, ut cantorē aliquē auscultet. Id etiam ad complures res accommodari potest.

Ocyor accipitre.

Admirandam celeritatem hyperbola prouerbiali licebit indicare.

Π γάρος ταχύτερον. i. Pegaso velocior.

De praeuolocibus. Nota fabula de equo alato.

Σαλαμινία ναῦς. i. Salamina nauis.

De praeuolocibus dictitatum est. Celebratur enī uel in primis nauale bellum aduersus Xersē gestū apud Salaminem, siue quod ex triremibus, altera salamina uocari consueuit, altera πάραλος.

Parit puella, etiam si male adsit uiro.

Τίκτη κορη ὅταν κακῶς ἀνδρὶ παρασῆ.

Id est, Parit puella, cum male etiam adsuerit uiro.

Dici conuenit, quoties res facile conficitur ex sententia, etiam

tia, etiam si negligenter & ignauiter gesta fuerit. Vt luti puella propter ætatis felicitatē facile gerit uterum, etiā si cum uiro nō admodū uiro rem habuerit. Ea res nec Augustinū fugit Theologū. Nam questio- nem (quod Abrahā autore Paulo, Saræ effectus, tamē ex Cethura sustulisse prolem legitur) sic explicat ut dicat illum Saræ anui effectum fuisse. Cethura puellæ fuisse uirū. Egregiū ingenium etiam sub malo, & in- diligente præceptore bonas literas assequitur. Contra si discipulus sit ὄν & λύρα, præceptor etiam opti- mus, oleum perdit & operam.

πῦρ παλάμη. i. Ignem palma.

Dici solitū, signando protinus aliquid intellectū esset à quopiam, ut si scommate dicto, statim sentiat aliquis in se dictū. Sumptū uidetur ab ijs, qui per lusum ignē admovent manibus alienis, qui subito sensu excitati re silire solent, risumq; mouere spectantibus.

Ἀφύα ἐξ ὤψε. i. Aphyra ad iguem.

Prouerbiū in ea, quæ celeriter intereunt aut absumuntur, siue quæ facile ac statim conficiuntur. Nam Aphyra piscis genus molle, ac tenerum quod admotum igni protinus decoquitur.

Ne nimium callidum hoc sit modo. Terētius.

Donatus prouerbiū esse demonstrat, quanquā an- ceps est lectio. Potest enim utrumq; legi, & calidum, & callidum, ut prius illud ad festinatum consiliū, al- terum ad nimis astutum referatur.

Ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνί. i. Intra septimam.

Zenodot.

Subaudi lineam. Edictū erat Athenis, ut ante septi- mum diē mensis exercitū educerent. Rectē fortassis utemur hoc admodū, quoties admonebimus mature, suoq; tempore negocium aggrediundum.

Ο. 3.

Priusquā

FESTINATIO.

Priusquam gallus iterum cecinerit,

πρὶν ἢ δὲ δευτέρου ἀλεκτροῦ ἐφθέγγοτο. i.
Prius atq; gallus cātet iterū cristiger. i. admodū mane
et ante lucano. A prisca cōsuetudie sumptū, qua noctis
deliquiū & accessū diei galli cātu metiebātur, gnomi-
nibus horarijs nondū reptis. Huius mētio fit in Eua.

Suidas.

ζῆ. κατὲ πῦρ. i. Viuit. incende igem.

Vbi negotij periculosi puncto festinandum admo-
nemus, & occasionem arripiendā, ut cum reperta sin-
tillula properatur, ne pereat & illa.

Suidas.

A subeunte portū naui. Α τὸ κατὰ δ' οὐ μὲν

Id est, A subeunte, subaudi, naue lucrū capias. Ad-
monet adagiū celeritatem ad questū plurimū ualere.
Sumptum a mercatorū diligentia, qui merces statim
emunt ab ipsis nautis in portū appellentibus. Persius.
Tolle recens primus piper è sitiēte camelo. Id est,
Ilico cū adhuc deuia sitit camelus, qui merces attulit.

Columell.

Matura satio sæpe decipit, sera sp̄ mala est.

Admonet adagiū in omni negotio maturandum esse
neq; paulo satius esse, occupare tempus legitimum, &
serius aggredi. Veluti si quis admoneat, ut puer tene-
ra adhuc etate, præceptoribus committatur erudiē-
dus. Consultius enim anteuertere, quàm prouectiori-
bus annis tum demum incipere.

Prior occupat.

Vbi quis lucrum celeritate præripuit cuiquam.

Sacra celerius absoluenda.

In rebus diuinis attentū esse cōuenit magis, q̄ diutur-
num, ne uilescant assiduitate. Contra quorundā morē
sacerdotū, qui nimium immorātur sacro, precibusq;
quas uocant horarias.

Zenodot.

Lupinum potum. Λυκῆιον ποτὸν.

Id est,

Id est, Lupinum potum bibere dicebant, ubi q̄s uoluptatē suo periculo capitis emeret. Narrant duos erupisse fontes sacros Appollini, quorū alter uino scatere, alter melle, ad quos cū aues aduolarent, arcu feriebantur. Porro Apollo super cetera cognōia dictus est & Lycius à luco quā aperit, siue à lupis interfectis.

Vt canis e nilo.

Macrobi.

Qui leuiter ac uelut obiter artē quampiā, aut autore degustāt, hi ceu canis e Nilo degustare dicuntur. Natū inde adagiū. Post fugā Mutinensem, querētibus quā ageret, Antonius quādam familiaris respōdit. Quod canis in Aegypto, bibit et fugit. Nā illis regiōbus cōstat canes raptu Crocodilorum exterritos, bibere & fugere. Soli aut, illos nō nisi curretes lābitare ne deprehendantur.

➤ FESTINATIO Properatio.

Qui nimium properat, serius absoluit.

Monet adagiū instituendae rei non tam celeritatem quam curā adhibendā esse, ne postea sit in mora, quod in operis ingressu fuerit erratum.

Ἡ κύων ἀπειθεῖ δασα τυφλὰ τίκτηι.

Aristote.

.i. Canis festinans cæcos parit catulos.

In eos, qui nimio festinandi studio, re parū absolutam reddāt. Hinc natū quod canis quia celerius pariat, catulos cæcos uelut adhuc immaturos edit. Animalia multis fidis pedibus, numerosum alunt foetum, ut uulpes, ursae, lupa, leena, &c.

περὶ τοῦ νίκης δ' ἐγκώμιον ᾄδεις.

.i. Ante victoriam Encomium canis.

In eum, qui præpropere gloriatur, re nondū cōfecta. Nā apud Græcos, qui rem strēnue gessissent in bello, ratione quampiā, aut carmine laudabantur. Quae laudatio pro-

FESTINATIO.

tio proprie Encomium dicitur. Idē. Antequā uiceris triumphum paras. Non abluuit hinc, quod ait Plato in Theetæo. Videbimur galli ignaui more, priusquā uicerimus, à sermone desilientes canere. Siquidem hic mos animanti, cantu uictorem se testari.

Athenæ. Ωρὸ φθι φακῆς αὐζάνειν τὴν δ' ὄσ' ἄρα.

.i. Ante lentem augere ollam.

Pro eo quod est, spes ingentes in animo cōcipere, priusquam res ipsa teneatur. Aut polliceri, quod ipse nō dum habeat, aut præproperè sibi placere, quasi iā possideat ea, quæ procul etiam dum absunt, ut teneantur. Ut si quis uitæ strepitum augeat spe magistratus, quē incertum est, an sit impetraturus. Lens, legumen est uilissimum ac plebeium.

Zenodot. Ἐρθέει τῷ χλαῖναι κοτατρίβει.

.i. Aetate penulam deteris.

Rectè dicitur in eos, qui res necessarias temerè, nec in tempore profundunt, aliquando futuras usui, si seruentur. Id quod uulgo factitant adolēscētes, qui saccultates patrias stulte prodigunt, in iuuenta, qua sustinenda fuerat imbecillitas senectæ.

Αμνία διεΐσφρ. i. Muscum demetere.

Dici solitum, ubi quis tener adhuc, et intēpestiuus, durius tractaretur, aut tolleretur emolumentū priusquam oportunū esset. Translatū ab ijs, qui statim ut ager obduci cœperit herba, demetunt, nec sinunt adulescere gramen.

Suidas.

Σικελὸς ὀμφακίζα. i. Siculus omphacizat

Omphaca Græci dicunt uiam acerbam et immaturam. Vnde dicebatur in eos, qui quantūlibet uilia tollerent furto. Ductum à furacitate Siculorum.

Aristides

Προσοβῆν τὴν θρακίαν.

Id est,

Id est, Præurbare ferā. Dicitur solitū apparet, ubi quis nō satis dissimulat, quod molitur. Quemadmodum usu venit, ut fera tumultu excitata, subducat sese.

Odi puerulos præcoci sapientia.

Apuleius

Vulgo inualuit opinio, ut credant puerulos maturius sapientes, aut nō fore uitales, aut dementes futuros, si simul atq; ad maturā etatē perucnerint. Adaptare licebit ad discipulū, q̄ ī ipsis statim rudimētis sibi placeat.

Non statim finis apparet.

Conueniet in quorundā præproprias spes, qui negotio uix coepto, statim arbitrantur se rē factam habere, quū sepe exitus non respondeat mitijs.

☞ FIDES & Grauitas.

Folium Sibyllæ.

Iuuenalis.

Iuuenalis: Credite me uobis folium recitare Sibyllæ, Id est, rem indubitata. Ductum adagium à Cumana Sibylla, cuius oracula cum primis celebrantur. Huic autem mos erat, ut testatur M. Varro, in palmarum folijs oracula scribere.

Ex tripode. τὰ ἐκ τῶν τρίποδων.

Athens.

Id est, Ex tripode dicta. Dicitur solitum de ijs, que uehementer uera atque indubitata uideri uolumus. Hec ex tripode dicta, id est, certissima perinde quasi ex Apollinis oraculo profecta. Tripodem autem fuisse lebetem, tribus fultum pedibus. Huius duo sunt genera: Alterum Apollinis, ob ueritatem oraculorum: Alterum Bacchi, in quo uinum miscebatur, quod ebrij uera loquantur.

ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς .i.

Ex Iouis tabulis testis.

Lucianus.

Pro certo & indubitabili teste. Allusum est, ni fallor, O. 5. ad diptera

F I D E S.

ad diptheram, in qua Iuppiter omnia mortalium acta describere fingitur a poetis.

Diogenis. Ἀττικός μάρτυς .i. Atticus testis.

Pro probatissimo atque incorruptissimo teste. Quod si quis per ironiam torqueat in testem uanum, non in concinne dixerit.

Ἀττικὴ πίστις .i. Attica fides.

Legitur apud eundem de minime uanis, minimeque periculis. Inde natum, quod apud Atticos templum esset Fidei deo constructum. Cuius meminit et Plautus.

Pindarus. Rhadamantheum iudicium.

Ῥαδάμανθυος κρίσις

Id est, Rhadamanthi iudicium. De incorrupte iudicantibus. Rhadamanthus enim mansuetus iudex, neque muneribus, neque gratia deflectitur, quo minus se uere iudicet. Accommodari poterit ad mortis necessitatem, maximis pariter ac minimis ex aequo communi. Hora. Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas, regumque turrets.

Tullius. Iouem lapidem iurare.

Qui sancte et religiose deicrant. M. T. in epist. Quod autem tibi placebit: Iouem lapidem iurare, cum scias iratum esse Iouem nemini posse? Sumptum a prisco ferendi foederis ritu, quod a patre patrato manu tenente, lapidem conceptis uerbis peragebatur. Titus Livius Macro: idem. Utebantur et Arabes lapide in ferendis foederibus. Aulus Gellius usurpauit ad hunc modum Iouem lapidem, inquit, quod sanctissimum iusiurandum est habitum, paratus sum ego iurare.

Ῥαδάμανθυος ὄρκιον .i.

Rhadamanthi iusiurandum.

Diccbatur quod uerissimum quidem esset, ceterum nullum deum ascisceret. Socrates per carnem et anserem iurare consueuit,

fuevit, ne quē deorum citaret, siue q̄ crederet nullos esse deos, siue q̄ arbitraretur non esse boni uiri Deos suorū negotiorum testes accersere. Graci per caput alterius iurate cōsueuerūt. Verg. Per caput hoc iuro.

Viri iureiurādo, pueri talis fallēdi. ὄρκις Plutarch.

ἄνδρας, ἀσεργάλοις ἢ παιδῶς ἐξαπατεῖον.

Id est, iureiurando uiros, talis pueros oportet fallere.

Docet uiris nulla re citius imponi posse, q̄ iureiurādo, q̄ nemo tam improbus esse credatur, qui id uelit uiolare. Laconis cuiusdam apophthegma.

Διὸς ἰήφω .i. Iouis suffragium.

Dicebatur sacrū & inuiolatū. Vnde sententiā eius, cuius sit uelut irrefragabilis autoritas, Iouis suffragium recte dixeris. Aut p̄ ironiā, ubi q̄s arrogāt⁹ de re qua piā pronūtiat, suāq; opinionē pro lege atq; oraculo postulat accipi. Aiūt eni locū in quo Neptunus et Minerva iudiciū pegerūt, utri⁹ noīe auspicijsq; ciuitas Atheniensū iſtitueretur, Iouis suffragiū appellatū fuisse.

Amphictyonum confessus.

Ἀμφικτυονικὸν σωῦδῆριον.

Id est, Amphictyonicus confessus: De frequente grauium uirorum conuentu. Ductum à conuentu illo Graecorum olim celebratissimo, qui Amphictyonū dicitur, uel ab Amphictyone Deucalionis filio.

Pollicentis se promissa re præstiturum.

Significantes promissorū fidē non irritam futurā, sed te præstituros nos, qđ uerbis simus polliciti. Home.

Nec reuocanda, nec irrita, uana ue dico futura,

Quæcumq; annuero & promisero uertice moto.

Πεχθεμ ἢ πεαχθεμ .i. Dictum, ac factum. Terētius.

Qua nihil in negotio procurando prætermisſum ſignificamus. Terentius: Dictum, ac factum reddidi.

Η α δ η

F I D E S.

Ἡ ἄθλιώτατος ἦν φησὶ .i. Minerux suffragium
De exacto iudicio, contrarium illi: *Sus iudicavit. sed
lepidius fiet, si per ironiam efferatur in stupidum &
nullius iudicij hominem.*

Strabo. Ἀληθέσθρα τῶν ἐπισάγχα .i.

Veriora ijs, quæ apud Sagra acciderunt
Dictum olim in incredulos, quiq; nõ nisi magno malo
docti credunt. Strabo: Post Locros, inquit, Sagra flu-
uius labitur, in cuius ripa Castoris & Pollucis aræ sitæ
sunt, ad quas decem Locrorum milia, unà cū Rheginis
aduersus Crotoniatis, numero centies ac tricies mille,
Marte collato, uictoriam reportarunt. Addidere ple-
rique quo die certamen initum est ijs, qui in Olympijs
erant, eum belli euentū nunciatū fuisse. Tanta celerita-
te nunciatae pugnae ueritas comperta est.

Oculis magis habenda fides, q̄ auribus.

Ὡτίων πισότοθοι ὀφθαλμοί.

Id est, Oculis credendum potius, quàm auribus. Quæ
cernuntur certiora sunt, q̄ quæ audiuntur. Horatius:
Nec retinent patulae commissa fidelius aures,
Quàm quæ sunt oculis subiecta.

Ὀἶκοθεν ὁ μάρτυς .i. Domesticus testis.

Vbi quis ipse sese laudat. Quasi domi testem habeat,
non aliunde adductum.

Venereum iusiurandum.

Plato.

Ἀφροδίσι φησὶ ὄρκος οὐκ ἐμποίωμεν.

Id est, Venereum iusiurandū non punitur. Sensus est,
Amantium iusiurandum irritum esse, neq; ad deos q̄c̄
quam pertinere, tanquam iocosum.

Tullius.

Dignus qui cum in tenebris mices.

Qui certissima esset fide, eum dignum dicebant, qui
cum in tenebris micaretur &c.

De manu

De manu in manum.

Tullius.

Cicero lib. epist. 7. Totum deniq; hoicm tibi trado de manu, ut aiunt, in manū tuam istam, & uictoria & fide præstantē. Traduntur enim & qui commendantur.

Manu longa, & manu breui tradere.

Qui promissis agit, ac spem tantum ostendit, longa manu dat. Contra, qui præsens ac statim exhibet qđ promittit, breui manu dat.

F O E M I N A E.

Homerus

Fœmina nihil pestilentius.

Homerus: vsq; adeo nihil improbius, mulierēq; peius.

Ignis, mare, mulier, tria mala.

Πῦρ κὶ θάλασσα κὶ γυνὴ κακὰ τρία.

Id est, Ignis, fretumq; & mulier, hæc mala tria. Nā incendio nihil formidabilius, mare itē periculosissimū est. His autem simillimū quiddā esse mulierē sentit pæroemia. Lacon quidā, qui cū uxorē duxisset præpusillā dicebat ē malis, quod minimum esset, eligendum.

Sublata lucerna, nihil interest inter mulieres.

Plutarch.

Λύχνος ἀσθέντος γυνὴ πᾶσα ἢ αὐτή.

Id est, Lucerna sublata, nihil discriminis inter mulieres. Sentit adagium nullam mulierem non esse impudicam, si detur facultas sine teste peccandi. Mihi uidetur ē uulgo sumptum, non ab autoribus.

Male coniugati.

In eum, qđ cōiugio uincētus est cū ea, quā non amet &c.

Mulieri ne credas, ne mortuæ quidem.

Diogenis.

Γυναικὶ μὴ τίςθνε μὴδ' ἄρ' ἀποθανῆ.

Id est, Ne fidem habeas, nec emorienti fœmine.

Nec mulieri, nec gremio credendum.

Fest. Pōp.

Quod illa incerti ac leuis sit animi, & plerūq; fiat ut
in gre-

F O E M I N A E.

in gremio posita, cum in obliuionem uenerint exurgentibus procident.

ἡ γυναῖκῶν ὄλεθροι .i. Mulierum exitia.

De ijs, qui funditus ac miserabiliter pereunt. Mulieres enim omnium fere calamitatum autores fuisse uiris dicuntur. Testis bellum Troianum. Testis Hercules à Deianira extinctus. Quanquam hæc magis conueniebat stultitiæ uirorum adscribere, qui tantum inuolunt dulceant mulierculis.

ἡ γυναῖκὸς ὄμμα .i. Mulieris oculus.

Mulieris oculus speculū iuuenibus est. Vergi. Vritūq; uidendo fœmina. Ex aspectu nascitur amor.

Mulier pudica ne sola sit usquam.

Cum admonebimus non conuenire, ut pudica mulier sola, citraq; testes cum uiris colloquatur.

Hierony.

Qui non litigat, cœlebs est.

D. Hieronymus. indicat adagiū, rixosum esse omne cōiugium, nec esse tranquillā uitā, nisi in cœlibatu. Iuue. Semper habet lites, alternaq; iurgia lectus,

In quo nupta iacet, minimum dormitur in illo.

Mulier in ædibus atra tempestas uiro.

Incendit omnem fœmine zelus domum.

ἡ ὄρα ἡ χάλκιδικὴ τέτοκερ ἡ μῆρ γυνή .i.

Tanquā Chalcidice nobis peperit vxor. De ea dicebatur, quæ liberos quā plurimos peperisset. Tradunt Heroinam quampiam fuisse nomine Comben, cui cognomen fuerit Chalcidi, quod prima arma ærea confecerit. Ea uiro coniuncta centum liberos enixa dicitur.

Aristop.

ἡ θεσσαλικὴ γυνή .i. Thessala mulier.

In ueneficas, malarūq; peritas artiū dici solitū, propterea q; ea gens præter cæteras hoc nomine notata est.

ἡ περὶ

F O R M A.

Id est, Syluam multam portas. Dictū in Phormionem
militem quendā hirsutum, densaq; pilorū obsitū sylua.
Quadrabit in agrestem & stupidum.

Aristop. Προνόμος πώγων .i. Pronomi barba.
De prælonga dicebatur. Pronomus tibicen quispia fuit
prolixa barba, gestamine nō admōdū apposito profes-
sioni. Quandoquidem tibicinum molliciem etiam pro-
uerbia notant. Conuenit igitur in quosdam, qui alio-
quin mollißimi, uultus uestiumq; seueritate uitæ con-
tinentiam præferunt.

Eustathi⁹ Πλευσφας τρωζώνα .i. Nauiges Trœzenē.
Dici solitum in eos, qui cum mento imberbi essent, ta-
men apposititijs pilis barbam uirilē mentirentur. Ad-
dit inde natum, quod Trœzenis portus quispiam uul-
go celebratus sit nomine barba.

Aristop. Perdicis crura. Πέρδικος σκέλεθ.
Id est, Perdicis tibia. Perdix caupo quispiam erat clau-
dus, ab Aristophane locis aliquot notatus. Dicebatur
in crura gracilia, distortaq;. Perdicis pes, in loripes
des quadrat.

Ex ouo prodijt. Εξ ὠῶ ἐξήλθε.
Id est, Ex ouo emerfit. Aiunt dici solitum de magno-
pere formosis ac mitidis, quasi neges communi homi-
num more natos, sed ex ouo more Castoris & Pollu-
cis. Siquidem est in poëtarum fabulis, Ledam Tynda-
ri filiam ex Iouis concubitu duo peperisse oua, è quo-
rum altero prodire gemini Castor & Pollux, insigni
forma iuuenes. Ex altero nata est Helena, cuius for-
ma literis omnium est nobilitata.

Plutarch. Τῶν καλῶν, καὶ ὀπίωρον καλῆ .i.
Pulchrorum etiā autumnus pulcher est.
Vernis enim mensibus, nihil non tenerum, ac nitidum,
cum om-

omnium omnia adhuc in flore sunt ac in herba. Ceterum autumnus tempore posteaquam iam in culmos aut caulē excreuerunt, horridiora uidentur. Quadrat igitur in ea, quæ cum natura sint egregia, ne tum quidem fastidienda uidentur, cum maturuerunt. Dicitur non in elegantem in hos, qui belle portant ætatem.

πίθκκος ὁ πίθκκος, κᾶμ χρύσεια ἔχησύμβολα
.i. Simia est simia, etiam si aurea gestet **Lucianus.**
insignia.

Admonet fortunæ ornamenta nō mutare hoīs ingenii Natū uidetur à simijs illis Aegyptijs, saltationē humanam imitātibus. Lucianus refert apologū in hunc modum. Rex quidā Aegyptius simias aliquot instituit, ut saltandi rationē perdiscerēt. Artē itaq; saltandi protinus edoctæ, saltare cœperūt, insignibus indutæ purpuris, ac psonatæ. Multoq; iam tpe maiore in modū placebat spectaculū, donec à spectatoribus facetus quisspiā, nuce, quas clanculum in sinu gestabat, in mediū abiecit. Ibi statim simiæ simul atq; nuce uidissent, oblitæ choræ, id esse cœperūt, quod ante fuerant, ac repēte à satatricibus in simias redierūt. Contritisq; psonis, dilaceratis uestibus, pro nucibus inter se depugnabant, nō si ne maximo spectatōrū risu. Idem de sele &c.

Thersitæ facies. Θερσίπιον βλέμμα **Suidas.**
Id est, Thersitica facies. De prodigiose deformi dici solitum, qd Homerus scripserit hunc oīm qui ad Troiā uenissent foedissimum fuisse. Ac totum hoīem à capite ad pedes usq; ita graphice depingit, & corporis uitia & animi morbos &c.

Κορυθῆως ἐὶσ' ἐχθέρους. .i. Corytheo deformior **Zenodo.**
Aiunt Corytheum quempiam fuisse hominem insignite stultū ac uecordem, ad hoc, forma infelicissima foæ
P dissimāq;

FORTITUDO.

disfimaq; , cui liberi item fuerint omnes patrem referentes. Vnde vulgaris dictus est iocus in hominē barbadum ac deformem &c.

Plato. Τῶν πικρῶν ἠμορφότατος δὲ ἠμορφός ἐστι. *i.*
Simiarum pulcherrima, deformis est.

Si quis dicat lenonem integerrimum, esse periurū, aut honestissimum histrionem, infamem.

Lucilius. Μονόγραμμα. Monogrammi.

In hoīes macie prætenues, aut decolorēs. Monogrammos appellat Cicero informes, nullaq; specie.

FORTITUDO:

Plato. Ἀδαμάντινος .i. Adamantinus.

Pro eo quod est, inexorabilis aut infatigabilis. Huic prouerbio incredibilis huius lapidis duricies locū fecit Socrates in Gorgia Platonis, rationes adamantinas uocat. i. inexpugnabiles. Deniq; scriptoribus aliquot propter infatigatā studij tolerantiam, adamantini cognomen inditum: ut Didimo, & Origeni.

Aut manenti vincendum, aut moriendū

ἢ μὴνόντα ἀποθανεῖν, ἢ νικᾶν.

Id est, Oportet aut manentem uincere, aut interire. Dicitur solitum, ubi certa stat sententia, aut negotium aliquod absoluere, aut immori. Translatum ab instituto Lacedæmoniorum, qui hoc animo præliū imitant, ut aut uictores redirent domū, aut uicti occumberent

Mœnia ferrea, non terrea.

Inuit autem non oportere tutamentum ciuitatis in mœnibus collocare, sed in uiris armatis, quorum consensus, murorum inexpugnabilium uice, ciuitatē optime tuetur. Horatius huic leuiter alludit, cum ait: Hic murus abeneus esto.

Præbe

Præbere viros.

Ad fortiter agendū ferendūue adhortabimur hoc car.

Eia estote uiri, ualidasq; expromite uires.

Reiſcientis autorem formidinis.

Territanti, metumq; inanē iniſcienti, uerſum hunc oc-
cinere licebit. Diome. Ne trepidandi autor nūbi ſis.

Inſlige plagam ab aratro .

Παρε πλῆ ἐπ' ἀρότρου.

Id eſt, Inſlige plagam aratri, ſiue impinge uomerem.

Cum iubebimus ſtrē nue pugnare. Natū aiunt ab hmōi

fabula: Glaucus quidā Caryſtius, cū terram aratro pro

ſcindenti forte fortuna uomis excidiſſet ab aratro, ſub

latum aptauit manui uice mallei. Quod ubi conſpexiſ-

ſet pater, iuuenē produxit in Olympia ad pugilū cer-

tamen, uerum ubi iā artis imperitus, plagis afflictuſ pe-

ne deſiceret, pater acclamauit, admonens ut uomerem

impingeret, quem inter arandum ſuſtulerat. Hac uo-

ce rediit animus iuueni, uicitq;.

Vnum augurium optimū. tueri patriam HOMERUS

Abijt in prouerbium etiam hic uerſus Homericus :

Εἷς οἰωνὸς ἄριſτος ἀμύνεσθαι πρὸς πᾶτρεſ,

Id eſt, Vna auis optima, pro patria pugnare tuenda.

Hanc Homeri ſententiā uidetur expreſſiſſe Q. Fabius

Maximus apud M. Tullium libro de ſenectute. Is enī

cum eſſet augur, dicere auſuſ eſt, optimis auſpicijs ea

geri, quæ pro Reip. ſalute fierent. Quæ cōtra Remp.

ferrentur, contra auſpicia fieri.

Ἐπὶ Λιψυδρίῳ μάχῃ. i. In lipſydrio pugnas

Lipſydriū locus erat haud procul à Parnethe, quæ mox

nibus cinxerant tyranni, q̄ profugerant ex urbe, prius

cōdiderant Almcœonide, ſed in hoſ obſeſſoſ uictos q; à

Piſiſtrati copijs, obliqua cantio canī cœpta eſt hmōi:

P. 2. Heu heu

F O R T V N A E

Heu heu Lipsydrion, sociorum proditor, quales viros prodidisti, ad pugnandum idoneos & claros, cū ostenderent a qualibus essent orti maioribus. Prouerbiū dictū in strennuos & bellicosos viros.

μόνα λάκωναι άνδρας τικτους .i.

Plutarch. Solæ Lacænæ viros pariuut.

Apud Lacedæmonios fortissimi uiri nascebantur, & apud eosdem matres seuerè natos educabant.

☞ FORTVNAE commutatio.

Lucianus. Testulæ transmutatio. ὄστρακος περισσοφία.
Id est, Testulæ cōuersio. De rebus repēte in diuersum cōmutatis, nō absurde uideri pōt ductū adagium. De Iusu Ostracorū, Iulius Pollux in hunc fere tradit modum: Pueri, ducta in medio linea, duas ī partes sese distribuebant, quarū altera intra ostracū, altera extra dicebatur. Deinde mittente quoptā ad lineā testā, utrius partis superior extitisset aliquis, hunc insequiebantur qui illi adhaerebant, reliquis in fugā conuersis. Ceterū ē fugientibus, q̄ cōprehensus esset, is cōsידebat, asinus dictus. Testa q̄; proiecta dicebat, nox dies. Nā interior testæ pars pice sublita erat, quæ nocti respōdebat, hoc autem Iusus genus uocabatur testæ conuersio.

Alia uita, alia diæta. Ἄλλος βίος ἄλλη δ' ἰατρὰ
Id est, Alia uita, alia uiuendi ratio. In eos quadrabit, & cōmutata in melius fortuna, pariter & uitæ rationem moresq̄; commutant. Translatum ab ijs, qui lautius incipiunt uiuere, ubi res lautior obtigit.

Theocri. Nunc pluit & claro nūc Iuppiter æthere fulget. χ' ὦ ζεὺς ἄλλοκα μὲ πέλει ἀδριϙ, ἄλλοκα δ' ὕα.

Id est, Nunc pluit, & claro nūc Iuppiter æthere lucet.
Huic as

Huic affinis est allegoria Pindarica. Non semp eisdem
flare uentos, sed nunc hos nunc illos.

Cum deo quisq; & gaudet & flet.

Sophocles

Ξὼ θεῷ δεῶ πᾶς καὶ γελᾷ ἢ ὠδύρεται

Id est, Deo uolēte, quisq; ridet atq; flet. Admonet ada-
gium rerū humanarum celerē esse cōmutationē, neq;
in nobis situm, ut res perpetuo secundæ sint.

Ἄλλοτε μητρὶν πέλει ἡμέρα, ἄλλοτε μητρὶ

.i. Ipsa dies quandoq; parens, quandoq;

Hesiodus

nouerca est.

Eo uersu significatum est, nō omni die bene esse posse,
sed isto bene, atq; alio male. Inde translatum, q; matres
bene uolunt liberis, nouercæ oderunt priuignos.

Omnium rerum vicissitudo est.

Terētius.

Que sententia significat, in rebus mortaliū nihil esse
perpetuū, nihil stabile, sed oīa uelut æstuario quodam
fluxu, refluxuq; decedere, atq; accedere. Varias uices
res obtinent mortalium, Circulus res mortalium.

Multæ rotæ uoluentur.

Per multis uoluetur adhuc rota mota caballis, Id est,
Multum adhuc temporis restat, multæq; rerum inci-
dent mutationes.

Rerum omnium vicissitudo.

Variæ fortunæ uices, nūc læta nunc tristia contingunt.

Fortuna æstuarialia. Τύχη εὐρηπ.

Id est, Fortuna Euripus, siue uolubilis, q; uicissim nūc
huic fauere solet, nunc illi. De qua Boëtius: Ex æstu-
antis more fertur Euripi. De mari Euripo loquitur.

Res in foro nostro vertitur.

Plautus.

Id est, Fortunas nostras cōmutari in diuersum intelli-
go. Traductū a mercantibus, in qbus rerū precii, pro
tpe, sepenumero cōmutatur. Cognatū illi: Vti foro.

P.3. Catastrophe.

F O R T V N A E

Lucianus. Catastrophe fabulæ.

Cuiuslibet exitū rei, prouerbiali figura, Catastrophē uocamus. Porro fabula oīs, ut ostēdit Donatus, in tres partes distribuitur, in πρῶτασιμ, ἐπιτάσιμ, κατὰ σφοδρῶ. Protasis est primus ille tumultus iam quasi gliscens. Epitasis, turba feruidissima. Catastrophe, subita rerum commutatio.

Tullius. Vbi non sis qui fueris, non est cur uelis uiuere.

Sumptū est à cōmuni mortalium affectu, qui nihil minus tolerandū putant, q̄ ut inter eos neglecti, aut etiā notati uiuant, apud quos aliquando cum splendore, atq̄ autoritate sint uersati.

Plautus. Ad pristina præsēpia.

In eos dicebatur, qui è uita quapiā lautiore excussi, ad pristinā tenuitatē redigūtur. Trāslatū ab animātibus, quibus nota familiariaq̄ præsēpia gratissima solent esse.

Α πο κώπης ἐξ τ' ἑμμεα .i.

A remo ad tribunal.

Dici solitū, ubi quis repente ab infima conditione prouehitur ad honesti muneris administrationem.

Cicero.

Διονύσιος ἐν κορίνθῳ .i. Dionysius Corinthi

Prouerbialis allegoria, qua significamus aliquē è summa dignitate atq̄ imperio, ad priuatā humilemq̄ redactum fortunam, quemadmodum Dionysius Syracusanorum tyrannus expulsus imperio, Corinthi pueros līteras ac musicam mercede docuit.

Plinius.

Nemo mortalium omnibus horis sapit. Sensus uel citra interpretē liquet: nempe, neminē esse, qui non aliqua parte uitæ desipiat.

Zenodo.

πιτάνη ἐμί .i. Pitana sum.

Zenodotus indicat dici solitum de ijs, qui in extrema redacti ca

redacti calamitates, ab eisdem denuo in pristinam felicitatem restituuntur. Sic enim euenisse quondam Platane Aecolae ciuitati.

Quod alius cōdiuit coquus, aliter condiā *Plautus.*

Vbi quis rem oēm nouat, ac perturbat, conueniet Plautinum illud ex eadem fabula, non dubium quin prouerbiali dictum forma: Ibo intro, ut id quod alius cōdiuit coquus, ego nunc uicissim, Vt alio pacto condiam, quicquid prandij est &c.

Bona nemini hora est.

Arrisit & hic: Bona nemini hora est, quin alicui sit mala. Ita fortuna temperauit res mortaliū, ut quod huic letum est, alij pariat dolorem. Nemo ditescit, nisi malo alterius. Nemo uincit in bello, nisi exitio alterius. Nisi mauius pro alicui legere alicubi.

Osculana pugna.

Fest. Pō.

Festus Pompeius indicat, Osculanam pugnam prouerbio dici solitam, quoties uicti uincerent. Idq; inde natum, quod Valerius Leuinus Imperator prius a Pyrrho uictus, paulo post eum regem deuicerit. Citat Ticinium, qui huius adagij fecerit mentionem. Quanquā hic quoq; locus mutilus ac truncus est apud Festum Pompeium.

Per manus tradere.

Aul. Hiracius.

Quod successione quadam ab alijs ad alios deuenit. Quod translatum uidetur ab his, qui nauim aut plastrum exonerant.

De manu in manum.

Tullius.

Vt non arbitror idem esse cum superiori, ita nō usque quaq; dissimile est, quod scribit Cicero libro epistolarū familiarium septimo: Totum deniq; hominē tibi trado de manu, ut aiunt, in manum tuam istam & uictoria

FORTVNATA STVLTITIA.

et fide præstantem. Traduntur enim et qui cōmendantur. Teren. Hanc in malum dat.

☞ FORTVNATA Stultitia.

Η τῆ ἀδωξίῳ δ' υσβουλία .i.

Atheniensium inconconsulta temeritas.

Quadrat in eos, quibus male consulta uertunt bene. Nam id olim uulgo tributum est Atheniensibus, quod ipsi quidem socorditer consultarent, parumq; prospicerent, uerum Minerus ciuitatis præses, illorum male instituta bene uertere consuevit. Simile est huic: Est fortunatior, quam prudentior. Theognis:

Multis leua quidem mens est, sed numina dextra,

Quis bene uertit et id quod temere instituunt.

Dormientis rete trahit.

Εὐδοντικὺρτ @ αἰξῆ.

Id est, Dormienti rete capit. In eos, quibus citra conatum obtingunt ea quæ cupiunt. Natum ex euentu, quod aliquando acciderit, ut dormientibus piscatoribus, pisces forte retibus inuoluti caperentur. Apud Athenæum: Vrbs urbs, ut es felix magis, quam prouida.

In nihil sapiendo iucundissima uita.

Sophocles in Aiace. Suauissima hic est uita, si sapias nihil. Nam sapere nil, doloris expers est malum.

Eccle. 1.

Huic concinit illud Ecclesiastæ dictum: In multa sapientia, multa indignatio. Et qui addit scientiam, addet et laborem. Heraclides Ponticus apud Athenæum autor est, Thrasylaū Axonensem Pythodori filium hoc insanie genere correptū fuisse, ut existimaret naues omnes, quæ in Pireum appellerent, suas esse. Eas appellentes summa cum uoluptate recipiebat.

Soluentes

Soluentes dimittebat, ac prosequeretur, in summa felix erat, perinde quasi tantarum rerum dominus. Si quid perisset, non requirebat, si quid esset incolume, vehementer gaudebat, alijs iactitans suam fortunam, donec Crito frater eius à Sicilia reuersus correptum hominem traderet medico. Ceterum is ad se reuersus, negauit unquam suauius uixisse sese, quam cum eo mentis errore teneretur.

Κακὸν ἄγρ' οὐ κλάττει.

.i. Malum vas non frangitur.

Similis metaphora, Malam herbam non perire.

FRAVS AB AMICO.

Ἡ χάρις πλὴν ἄμπελον ἐξ κέρτασι μ.

.i. Vallus vitem decipit.

Vbi quispiam ab eo fallitur, aut leditur, à quo pendebat, cuiusque fidei nitebatur. Aristophanes in Vespijs. Itane circumuenit ipse uineam palus suam?

Aristophanes.

Κῆων τῶ πῶ χῶ βοηδῶ μ.

.i. Canis mendico auxilians.

Vbi quis nobis aduersatur, et diuersis studet partibus, is cuius auxilio nitebamur. Nam canes infesti sunt mendicis, uelut ὁμοτέχνοισι, nisi quando frusto panis corrumpuntur.

FRUGALITAS.

Στιβάδες φορμίον. .i. Phormionis thori. Suidas.

De stratis sordidis, ac frugalibus, minimeque delicatis, qualia sunt cubilia militaria, et quale sibi apud Homerum parat Ulysses, ex arborum congestis frondibus, ac ramis humi substratis. Refertur à Suida. Phormio dux fuit quispiam militum.

FRUGALITAS.

Diogeni.

Cilicij imperatores. κίλικιοι στρατηγοί.

Id est, Cilicij duces. Dicebantur homines hirsuti, & pilis obsiti. Vnde & saga pilis contexta, Cilicia vocatur, autor Diogenianus.

Vita doliaris. Ζωὴ πῖθρα.

Id est, Vita doli, prouerbio dicitur uita frugalis, parca, ab omni strepitu atq; ambitione semota. Breuiter talis, qualem Diogenes nobilis ille Cynicus Athenis egisse legitur. &c. Poterit torqueri & in eos, & nimium sordide, nimisq; dure, atq; immunde uiuunt.

Sicyon arrodens vxor lacernam texe.

Athenæus libro Dipnosophistarū tertio, heroicum hunc ut prouerbialē adducit. Arrodens Sicyon uxor subtexe lacernam. Apparent esse uerba mariti iuuentis, ut uxor tenui contenta uictu, perageret opus suum. Nam Sicyon seu Sicyos bulbi genus est, aut certe peponis, nonnulli putant cucumeris. Vox ea prope modum quadrat in huius temporis principes, qui strenue profundunt, quod populus esuriens, summis laboribus parauerit. Idq; suam ius esse putant, ut ceu fuci quidam alienis fruuntur sudoribus.

Tanquam in phiditijs.

Ὡς ὅτι φιδίτιοις.

Id est, velut in phiditijs, ubi quid parcius, nimirum frugaliter actum significabimus. Lacedæmonij publica loca habebant, in quibus cibum caperent. In his accipiebant hospites, ac Legatos suos, sed apparatus perparco.

Hecatæ cœna.

Veteres cœnam perparcam & impendio frugalem Hecatæ cœnam appellabant, quod apud inferos tenuissimè uictu, minimisq; cibo, eoq; uilissimo uiuitur, iuxta Poen

ita Poëtarum theologiam. Siquidem umbrae plebeie malua porroq; uictitant. Olim etiam in triuijs uenerabantur Hecaten, quod eadē tribus nominibus appellatur. Luna, Artemis, & Hecate. Ceterum sub nouilunium diuites mittebant cœnam uespere. Veluti cœnā Hecate in triuijs. Pauperes autem esurientes diripiebant, ac deuorabant quæ erāt apposita, dicentes quod Hecate comedisset. Itaq; congruet, ubi res per tumultum diripitur.

Thymbra uictitans.

Θυμβροφάγοι.

Id est, Thymbra uictitantes. Adagio dicebantur, uel qui tutius ac liberius uitam agerent, uel qui moribus essent parum blandis, uel qui hilariter citraq; sollicitudinem paruo contenti uiuerent, quod Thymbra herbae genus sit. &c.

ἀλάληχιδμ. id est.

Salem lingere.

Plautus.

Dicuntur qui perquam tenuiter uictitant. Diogenes cum à Cratero prædiuite quodam inuitaretur, ut ad se ueniret, usus hospitio suo, suaq; liberalitate, respondit se malle salem Athenis lingere, quàm apud illum opiparis mensis frui.

Si caseum haberem, non desiderarem Plutarcho.
opsonium.

Εἰ τυρόμειχρον, οὐκ ἄρ' ἐσ' εὐόμω ὄψιν.

Id est, Si caseum haberem, non egerem opsonio.
Dicendum, ubi quis minimis uilissimisq; cōtentus est.

Ξενοκράτης τυρίον. id est.

Stobæus.

Xenocratis caseolus.

De cibo, qui perquam diu durat, priusquã absumatur.
Quantum

FRVSTRATA SPES.

Quinquā nihil uetat, quo minus ad alia quoq; transfe-
ratur, puta ad uestem, ad librū, ad pecuniolā, aut simi-
le quippiā, quo sic parce circūspecte q; quispīā utitur,
ut quā diutissime duret. sumptū adagiū ab admirabili
Xenocratis philosophi frugalitate. Proinde prouer-
biū apposite dicitur in sordidos quosdā, qbus hic mos,
oēm penū, eousq; seruare, quoad fuerit corruptus,
perin̄ quasi nefas sit, rebus synceris & integris frui.

Aspera vita, sed salubris.

In uitæ rationem, duriusculam quidē, sed tamen ad
rectam morum institutionem idoneam.

Plinius.

Salem & caseum edere.

Plinius libro. 21. ca. 7. indicat prouerbium, quod ta-
men non refert. Siquidem inter laudes salis & hoc re-
fert. Varro etiā pulmentarij uice usos ueteres autor
est, esitasse enim salem cum pane & caseo, ut prouer-
bio apparet. Conijcere licet tale fuisse dictū, nihil cō-
uiuio deerat, habuimus salem, panē & caseum. Aut ne-
fis sollicitus quo me apparatu accipias, præter salem,
panem & caseum nihil requiram.

FRVSTRATA SPES.

Horatius

Coruum delusit hiantem.

Nam hæc quoq; auis cadaueribus imminet. Plerūq;
inquit, recoctus scriba ex quinq; uiro coruū delusit hi-
antem. Loquitur de Corano, qui Nasicæ socero, spe tes-
tamenti per dolum ostentata, moriens, nihil præter
plorare reliquit.

Lucianus

Thesaurus carbones erant.

Αυθαρκές ὁ θησαυρός πέφικεν.

Id est, Carbones thesaurus erant. In eos competit,
qui spe sua frustrantur, quiq; magnificis rebus expe-
ctatis, mea

Etatis, meras nugas reperiunt. Ex euentu quopiã natum uidetur, quo quispiam thesauri spe fodiens, carbones defossos inuenit. Nam antiquitus carbones in terra defodi solent, ad indicandos agrorũ terminos, propterea quod, ut testatur in opere de ciuitate dei diuus Augustinus, nulla res magis durabilior, magisq; perpetua, quã carbones sub terra defossi.

Bolus ereptus e faucibus.

Terentius.

Terentius. Crucior bolum tantum mihi esse ereptũ subito e faucibus.

Μῶν ἀντὶ λέοντος ὁ ἄσπετος ἄξει.

.i. Murem pro leone ostendit.

Prouerbiali schemate dictum, pro eo, quod est, ingentia pollicitus, et fortia, longe diuersa exhibuit.

Ἡρατο ὀπίσω ἀλέυρω.

Theocri.

.i. Concupiuit assam farinam.

In eum dicebatur, qui domesticã tenuitatẽ pertesus apud alios lautiorẽ uitam quæsisset. Dictum est in Platonem, qui relictis Athenis, ter in Siciliam nauiguit, quo fortunã suam redderet lautiorẽ, quemadmodum interpretantur æmuli. Porro farinam assam et nouã lautiorẽ uictus rationem uocat, propterea, quod priscos illos pulte duntaxat uictitasse legimus, uidelicet clibano coquendi panis usu nondum reperto.

Ne per somnium quidem. οὐδ' ὄναρ.

Lucianus

Id est, Ne in somnio quidem: Græcis prouerbialiter dictum est pro eo quod est, nulla ratione, nullo tempore. Alioqui nemo fere tã omni felicitate destitutus quim aliquando per quietẽ uel somniet latiores quæpiã. Lucia. Ne per somniũ quidẽ unquam albo pane satietus. Itaq; ne per somniũ quidẽ perinde ualet, quasi dicas, quod ne sperare quidem audeas.

Aliena

FRUSTRATA SPES:

Diogeni.

Ἀλλότρια βάλλας. i. Aliena iacis.

Quoties res parum ex animi sententia cadit. Trā^s flatum ab ijs, qui ludunt alea, quibus iacientibus interdum ea cadunt, quæ minime sunt ad uictoriam ac^{com}moda.

Aristophanes.

Larus parturit. κέτφθ ὠδίνα.

Id est. Cephphus parturit. Antiquitus dicebatur in eos, qui pollicerentur ingentia, nihil dignum promissis exhiberent. Aiunt Cephphum auiculam esse stupidum ingenio, unde et in prouerbium stoliditatis abiit, quam nonnulli Larum appellant, eam uiuere spuma marina, plumis ac pennis esse copiosis, corpore pusillo cum parturit uociferari. Hinc natum prouerbiū. Larus parturit, ubi quis magna præ se fert, pusilla præstiturus. Confine est illi, Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Aesopus.

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Ἄδινε μὲν οὐδέ τι τὰ μῶν, & τὸ ἔκτεκε μ.

Id est, Mons parturibat, deinde murem prodidit. Senarius prouerbialis, dici solitus in homines gloriosos et ostentatores, qui magnificis promissis tum uultus uestitusq; autoritate miram de se mouent expectationem. Verum ubi ad rem uentum est, meras nuas afferunt.

Zenodot.

Lupus circum puteum choream agit.

Ἄλκθ περὶ τὸ φρέαρ χορεύει.

Id est, Lupus circa puteum chorum agit. In eos dicitur, qui sumpta inaniter opera, spe sua frustrantur. Aiunt enim lupo morem esse, ut si quando sitiat, nec tuto se possit dimittere, circum puteum oberret, frustra inhians aque, quam non possit contingere.

Lupus

Lupus hiat. Λύκος ἔχων κερ.

Aristo-
phanes.

Dicebatur, si quis re multum sperata, multumq; appetita, frustratus discederet. Aiunt enim lupum pro-
de inhiantem rictu late diducto accurrere, quasi fru-
stratur obambulare hiantem.

Aurificem te futurum credebas.

Χρυσοκοκίσερ ὄρου.

Id est, Aurificem te futurum arbitrabare. Natum
aiunt ab huiusmodi quodam euentu. Inualuerat aliquā
do fama apud vulgus Atheniensium in Hymetto mon-
te, magna auri fragmenta uideri, quæ à formicis illis
pugnacibus seruantur. Itaq; quidā creduli, sumptis
armis, exierunt illas expugnaturi. Qui cum re inse-
ta, frustra; sumpto labore, redirent in urbem, irrisi
sunt à cæteris ciuibus illud obiectantibus. &c.

Quærens opsonium. uestem perdidit. Suidas.

Ζητῶν ὄψωνιοι μάλιστα ἀπώλεσε.

Id est, Opsonium dum quæro, uestem perdidit.
Vbi res pessime cadit. Aut cum pusilla quedam ca-
ptantes, maiora perdimus. Refertur à Suida & ab
alijs, nec indicat unde natum sit. Quanquam obscurū
non est, ab euentu profectum esse. Quo fur quispiam
dum studet cibum tollere comprehensus, uix pallio
quoq; reiecto effugit.

Ne quære mollia, ne tibi contingant Phurnut.
dura.

Μὴ τὰ μαλακὰ μῶλω, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχηε.

Id est, Ne quære mollia, ne dura feras. Refertur à
Phurnuto in opere de natura Deorum, capite de
Musis, & ita refertur tanquam uulgo iactatum.
Congruuit in eos, qui dum nimis improbe, ac moro-
se petunt, quæ uolunt, offensis ijs à quibus petunt,
accipiunt

FRVSTRATA SPES!

accipiunt ea, quæ nolunt. Aut in eos, qui dum præter modum captant uoluptatē, incidunt in molestiam.

Duos insequens lepores, neutrū capit.

Ο δ' ὕο πῆ ὤκα; δ' ἰώκωρ οὐδ' ἕτερομ καταλαμβάνει
 Id est, Qui duos insequatur lepores, neutrū capit.
 Huius prouerbij sensus est, Qui simul duplex captat commodum, utroq; frustratur.

Aristo=
phanes.

Hic funis nihil attraxit.

Αὐτὴ μὲν ἢ μῆρινθ οὐδ' ἐμ' ἕωρασεμ.

Id est, Funis quidem iste pisciū attraxit nihil. Quo significabant operam frustra sumptam, neq; ex sententia euenisse quod quis conabatur.

In spem frustratam.

Si quando significabimus aliquam sua spe frustratū, ac rem euenisse secus, atq; ille expectabat.

Inani spe flagrat.

κενοῖσιν ἐλπίσι δερμαίνετοί.

Id est, Inanibus spebus incenditur. In eum qui frustra sibi magna pollicetur.

Aesopus.

Fluuius non semper fert secures,

οὐκ αἰ ποταμὸς ἀζίνος φέρει.

Id est, Non semper secures fert fluuius. i. non proptinus tibi speres idem, quod alijs feliciter cessit. Natū ab apologo Aesopico. Cuidam cædenti sylvam, securis ē manibus excidit. Mercurius inuocatus reddidit argenteam. &c.

Terentius.

Spem precio emere.

Est lucrum incertū, & in euentu situm, certo affectare damno. Terentius in Adelphis. Ego spem precio non emam.

Semper agricola in nouum annū diues.

Αἰ γεωργὸς νέωτα πλοῦσι.

Id est,

Id est, Agricola semper diues annum in proximū.
De ijs dictitatum, qui spe futuri cōpendij diuites sunt,
ac sibi met, expectatione rerum ampliarum blandiuntur.
Ductū à colonis, qui semper proximæ æstatis uberiorem
prouentum sibi pollicentur, eaq; spe, iam sumptus
nonnullos audent facere.

Cretenses sacrum. Οἱ κρητες τὴν θυσιᾶν. Zenodot.

Id est, Cretenses sacrum, subaudi, faciunt, aut simile
le quippiam. Adagium Zenodotus ad huiusmodi refert
fabulam. Tempestate iactatus Agamēnon, delatus est
in Cretam, ingressusq; Polyrrhēnen (nā id est Creta
insulæ oppidum, ab ouium copia sic appellatum, auctore
Stephano) rem diuinam fecit. Interea uero captiui
conscensis nauibus aufugerunt. Quæ res cum illi re
nunciaretur, fertur dimidiatum & imperfectum sacrificium,
& iam incensam uictimam reliquisse. Mihi uidetur
quadraturū, ubi quis non fruitur his, quæ parauit.
Quemadmodū usu uenit Agamēnoni, cuius uictimas
deuorauere Cretenses.

Nucleum amissi, reliquit pignori putamina. Plautus.

Plautus in capti. duo. Verba sunt Hegionis, ubi rescuisset
sibi impositum esse, & herum amissum pro seruo, & seruum
pro domino retentum. Is enim ex quo fructus expectabatur,
aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi.
Allegoria per se liquet.

Præuertit ancoræ iactum deus.

Αλλ' ἀντέπεσε τὴν ἐπ' ἄγκυραν θεός.

Id est, Sed anteuertit ancoræ iactum deus. Cū res
præter spem euenit. Traductum à nautis, quibus accidit
sepenumero, ut cū parauit sese, ut ancoram iaciāt, in
portum appulsuri, repellantur à uentis, & in mediam
tempestatem reuocentur.

Q

In cadu

FVERVNT, NON SVNT.

In caducum parietem inclinare.

Item qui senis præsidio nititur, qui forma superbit, qui in caducis fortune bonis vite præsidia collocat, rectè dicitur in caducum inclinare parietem. Huic proximum est illud Maronis. In te omnis domus inclinata recumbit.

Homerus Fœdū est & mansisse diu, vacuūq; redisse. Versus hic Homericus ex secundo Iliados libro. Cōueniet, ubi quis longam de se concitauit expectationē, cui postea non respondeat. Vtuti si quis studij causa diu peregrinatus, domum redeat nihilo doctior. Aut si quis admodum longæuus, nihil præclari gesserit in uita, quo se uixisse testaretur.

Homerus Nō omnia eueniūt quæ in animo statueris. Rectè utemur quoties significabimus, non cuenire protinus, quicquid spe uotisq; conceperimus.

Esaiæ. 36. Scipioni arundineo inniti.

4. reg. 18 De eo qui spes suas figit in his, qui non solum non possunt esse præsidio, uerum etiam noceāt destituto. **Exec. 29.** Siquidē arūdineus scipio, non modo nō sustinet innitentem, uerum etiam manū penetrat, ac uulnerat. Nō admodum abludit ab illo, quod alibi retulimus. Ficulneum auxilium.

☞ FVERVNT, Non sunt.

Nam illi iam non sunt, at qui sunt mali. Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτι εἰσιν, οἱ δὲ ὄντες κακοί.

Idest, Partum haud quidem iam sunt, at ij qui sunt mali. Dicitur solitum, ubi quis requirit ea, quæ quondam quidem extiterunt, uerū temporum culpa perierunt. Vtuti si quis inter principes, Codros, Camillos, Fabios,

bricios, Epaminondas, hac tempestate requirat. Aut inter monachos Paulum, Antonium, Hieronymum. &c.

Fuere quondam strenui Milesij.

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοὶ μιλῆσιοι.

Id est, Fuere quondam strenui Milesij. Hoc senario notabant eos, qui à pristina fortuna defluxissent, aut à maiorum moribus degenerassent. Breuiter in omnes quadrabit, qui desierunt esse quod erant, facti deteriores. Quidam aiunt Milesios olim belli gloria præter ceteros floruisse, adeo ut quoscumq; bello lacesserent, eos superarent. Proinde Polyocrates Samiorum tyrannus, bellum quoddam gesturus, cum in animo haberet Milesios socios ad eam rem accersere, oraculum super eo negotio consuluit. Deus respondit: Quondam fuere strenui Milesij.

Ἡ μὲν τρώες. i. Fuimus Troes.

Vergili.

Hic loquendi color in Græcænicis tragædijs adeo passim obuius est, ut tanquam in adagium abierit, ubi perijisse quempiam significant. Vergi. Fuimus Troës, fuit Ilium & ingens Gloria Teucrorum.

Omnia bonos viros decent.

Diogeni.

Ἀπαντὰ τοῖς καλοῖσι μὲν ἅσιν πρέπει.

Id est, Bonos probosq; cuncta perdecet viros. Habet hoc improbitas, ut si quis illaudatus, rectè faciat, dicatur, tamen nescio quo pacto non adsit decorum illud. Contra, ueram uirtutem decus quoddam comitatur, ut quidquid uir bonus agat, id decorum esse uideatur.

Πολλάκι ἢ κύριος ἄνθρωπος μάλα καίριος εἶπερ.

.i. Sæpe etiam est holitor valde opportuna locutus.

Aul. Gel.

Quo quidem admonemur, non esse fastidiendam salutarem

GARRULITAS.

salutarem sententiam, propter autoris humilitatem
Cicero. Sæpe est etiam sub pallio sordido sapientia.
Plau. Vt summa sæpe ingenia in occulto latent:

Ῥωπικὸ μὲν ὄνιον. id est.

Diogeni.

Summaria indicatura.

De rebus uilibus, magno tamen emptis. Quem ad
modum fit nonnunquam in auctiõibus, cum non expen
ditur sigillatim, uniuscuiusq; rei precium, sed
multa simul congesta pariter
æstimantur.

GARRULITAS.

Ἀρχύτης πλατᾶγι. i. Archytæ crepitaculum.

N hominem uehementer garrulum, et
obstreperum iaciebatur. Archytas,
crepitaculi genus æreum excogitauit,
quod pueris lusitantibus daretur, ne
quid interim ex uasis domesticis con
tingerent. Vnde non absurde torquebitur in eos, qui
naturæ uitio, quouis loco, quauis de re, et apud quos
uis, quiduis garrunt. Quos Latini garrulos, locutus
leios, rabulas, blaterones, et linguaces appellant. Ha
bebant simile quiddam et apud Romanos, quod Cite
riam appellabant. Ea erat effigies quædam arguta et
loquax, quæ ridiculi gratia in pompa uehi solita est.
Ergo prouerbij speciem habebunt orationes huiusmo
di. Citeria loquacior.

Menæder.

Ἀράβιος αὐλητὴς. i. Arabicus tibicen.

Aut Arabicus nuncius. In eos dici solitum, qui à semel
coeptis nunquam desistunt. Quod uitij Flaccus canto
ribus peculiare esse scripsit, ut iussi cantare, nunquam
adducantur.

adducantur ut incipiant, si iniuſſi cœperint, nunquam deſinant. Citatur ex Menandro. Adagium hinc natū exiſtimant, quod olim tibijs canendi artē non diſcebāt ingenui tanquam ſordidā, ſed hanc ſola mancipia exercebant, quæ plerumq; ex Arabia producebantur.

τρυγόν & λαλις & .i. Turture loquacior. Zenodot.

In garrulos & impendio loquaculos homines dici ſolitur. Sumpta metaphora ab avis natura, quæ non ore tantum, ſed etiam poſtica corporis parte clamare fertur, ob id opinor, quod uocem ædens, etiā illā mouere uideatur. Citatur apud Zenodotum.

Prolixius Iliade.

Iuli. Pol.

μακρότερα ἢ ἱλιάδ & λαλῶν.

Id eſt, Prolixiora Iliade loquens. Refert Iulius Polux. Non diſimile eſt huic: Iliis malorum. Sed quoniā hoc congruit immenſis malis, quod nunc referimus immodicæ loquacitati. Eſt autem Iliis nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ hiſtoriā libris uiginti quatuor explicat, quum Vergilius duodecim libris complexus ſit, quod ex utroq; opere uiſum eſt decerpere.

Cornicari.

Perſius.

Quia & Græci prouerbio, κερῶζερ dicunt, pro eo quod eſt inhiare prædæ, aut inepte garrire. Prouerbum in eos, qui cornicum more fruſtra cornicantur. Perſius Saty. 5. Neſcio quid tecū graue cornicaris inepte. Idē & diuus Hiero. in Epiſtola ad Ruſticum.

Daulia cornix. Δαυλιᾶ κερῶνλω.

Id eſt, Dauliam cornicem. Luſciniam uocant Poëtae ſiue quod Tereus in Daulide Phocidis cum ea uixerit, ſiue quod illic Philomena mutata ſit in auem. Non uideo quid ſibi uelit adagium, niſi forte dictum eſt in garrulos, aut canoroſ.

Q. 3.

Hirundi

GARRULITAS.

Aristo-
phanes.

χελιδόνου μουσῆα. .i. Hirundinū musea.
In impendio loquaces, & obstreperos. Hirundines
enim inepto garritu plus tædij auditoribus adferre,
quam uoluptatis. Apte dicitur in Poetas indoctos,
oratores loquaces magis quam eloquentes, aut in cœ-
tum hominum inepte loquacium.

Αηδόνες λέχαις ἐγκαθήμενοι.

.i. Luscinia nugis infidentes.

Proximum illud ad imperitos, & tamen garrulos
conuenit. Hoc ad eruditos, qui tamē immodice suo stu-
dio delectentur. Quod genus sunt poëtae potissimum.
Plinius lib. 10. ca. 29. de Luscinia.

Dodonæum æs. Δωδωναῖον χαλκῆιον.

Id est, Dodonæum cymbalum, aut tintinnabulū. In
hominem dici consuevit, improbae atq; importunae lo-
quacitatis. Zenodotus citat ex Ariphoro Menandri.
Tradit autem in Dodona duas fuisse sublimes colum-
nas, in altera positam peluim æream, in altera pensile
pueri simulachrum, flagellum æreū manu tollentis,
quoties autem uentus uehementius flauerit, fieri, ut
scutica impulsā crebrius lebetem feriat, isq; percussus
tinnitū reddat, ad multum etiam tēporis resonantē.

Ρᾶχιας λαλῆσρος. .i. Cautē loquacior.

In hominem immodice ac permolestē garrulum.
Sumpta metaphora à cautibus, quæ quoniā assiduis sin-
tibus tunduntur, multo resonant fragore.

Ρᾶχιας λαλῆσρος. id est.

Littore loquacior.

In rabulam & obstreperum dicebatur. Nam rha-
chia Græcis littus appellatur, præsertim scopulis ac
rupibus asperum, quod assiduis tunditur fluctibus, non
sine fragore, unde & græca uox ducta uidetur.

Cicada

Cicada vocalior.

Dicebatur in hominem impendio garrulū, aut admodum musicum, propterea quod hoc insectum tunc dūtaxat uiuens, cantu potissimum delectetur. Et quosdam ita musica deditos, ut neglecto cibo, perituri fuerint inedia.

Non est eiusdem & multa, & opportuna dicere.

Χωρὶς τὸ τ' εὖ πολλὰ καὶ τὰ κείριεα.

Id est, seiuncta sunt hæc, multa & apta dicere. Admonet uitandam multiloquentiam, quod ferè labi necesse sit, quisquis multum loqui conetur. Extat & in Hebræorum prouerbijs, in multiloquio non abesse peccatum.

Os inferne. Αχάλνορ σόμα.

.i. Os inferne, uocant os petulans, & maledicū. Sumpta metaphora ab equis, nullo freno coercitis. Ita Plato libro de legibus. 3. sed utinam hæc forma non compereret in tam multos concionatores, non Euangelicos, sed sycophāticos, ac meros adultores. Iulius Pollux docet id genus hoīm dici ἀδυσολώτους. &c.

Ὠς φελλός .i. Tanquam suber.

Pindarus.

De ijs qui non norunt dissimulare, aut qui nesciunt mergi aduersis fortune procellis. Extat apud Pindarum. Tractum à natura ligni, quod non solum ipsum non mergitur, uerum etiā alligatū alijs ne sidant, sustinet. Vnde retibus assuitur.

Telenicia echo. τελενίκι ἢ χῶ.

Id est, Telenicia echo, recte dicetur oratio fatui. Sic enim uocant crepitum uasculorū inanū. Sumpto epitheto ab eodē, de quo diximus Telenico. Quanquā

Q. 4.

Plutara

G A R R U L I T A S.

Plutarchus inter argute dicta Epaminondæ, meminit Tellenis cuiusdã pessimi tibicinis, cui dissimillimus fuerit Antigenidas.

Diogeni. βαλανεύς. i. Balneator.

Siue balnei caupo. id nomen uulgato conuitio dicitur in hominem alienarum rerum plus satis curiosum. Propterea quod huiusmodi genus hominũ, quoniam in ocio uiuit, neq; suis negotijs distinetur, aliena curare consueuit. Horatius. Aliena negotia curans, Excusus proprijs. Cuiusmodi sunt & tonsores. Horatius: Opinor Omnibus & lippis notum & tonsoribus esse. Plato lib. de Republica primo, uidetur usurpare in uerbosus. Quamquam germana inter se uitia sunt, curiositas & garrulitas, teste uel Horatio: Percunctatorem fugito, quia garrulus idem est.

Battologia. Laconismus.

βαττολογία. Græcis multiloquiũ uocat, à Batto quoriam inepto poëta, qui hymnos quosdã conscripsit prolixos, in quibus eadem crebrius iterabantur. Hinc uox etiam conficta βαττολογεῖν. Quæ quidem adeo uulgo fuit usurpata, ut ea Matthæus Apostolus sit usus, cap. 6. Orantes autẽ ne battalogissetis, more gentiliũ. Et diuerso λακωνισμός, id est, Laconismus in breui loquentiæ significationem abiit.

μοσχὸν ἢ ἄδωρον βοιωτικόν. id est,

Moschus canens Bæoticum.

Moschus hic citharædus fuit imperitus, qui citra respirationem uocem in longum producebat. Bæoticum autem uocat cantionis genus. Veluti Phrygium aut Dorium. Quadrabit in multiloquos, sed tamen in parte loquaces.

Horatius

Si coruus possit tacitus pasci.

Horat.

Hora. Si tacitus pasci si posset coruus, haberet

Plus dapis, & rixæ multo minus inuidiæq;.

Quadrat in eos, qui si quid bonæ rei nacti sunt, continuo iactant, ostentantq; atq; ad eum modum efficiunt, ut alij tum obsistant, quo minus eiusmodi commoda nascantur, tum que nacti sum interuertant.

Quicquid in linguam venerit.

Cicero.

Quicquid in buccam venerit.

Plato.

Quoties liberè quospiam ac tuto loquimur, incircumspectè, & quicquid fortè fortuna in animam inciderit.

Citra vinum temulentia. ΑΟΙΟ ΜΕΔΗ. Plutarch.

Id est, Ebrietas absq; uino. Vulgo panariam ebrietatem appellant, arrogantiam, licentiamq; morum, quæ secundis rebus comes esse consuevit. Hora. Insolentiam ebrietatem uocat. Fortunamq; dulci ebria.

Τὸ μηλίαν. ὅρως ἰορ. i. Meliacum navigium.

Infutilem & rimarum, ut ait Terentius plenum: hac atq; illac perfluentem, dictitatum uidetur. Parcomiam hanc ad historiam quampiam referunt. Ea sic habet. Aristoteles quidam Meliacus deducenda colonie prefectus, cum multi detrectantes navigationem, uaria causarentur, et alij dicerent uxores suas aduersa ualitudine teneri, alij naues suas perstillare, atque his praetextibus dominari manerent, ille indignatus, imprecatus est illis, ut nunquam haberent naues integras, & semper sub uxorum imperio uiuerent. Vnde quadraturum uidetur, ubi quæ causas fingit, quo sufficiat officium.

Intersecta musica. ΕΚΚΕΚΟΦΘΗ ΜΟΥΣΙΚΗ.

Id est, Interrupta est musica. Veteres in conuiujs, eruditus confabulationibus uti consueuerunt. Posti cantores histriones, saltationes induci captæ. Vnde quidam moleste ferentes interrumpi sermones suos, dicebant.

Q. 5. Intersecta

GARRULITAS.

Intersecta est musica. Quæ uox in prouerbum trahenda est, quoties aliquis interueniens, sermonem institutum interpellaret.

Suidas.

Lingua quo vadis?

Refertur à Suida, Zenodoto, Diogeniano. Docet linguam plurimū utilitatis adferre mortalibus, & eandē rursus plurimam adferre pernitiē, tametsi membrū corporis sit perquam exiguum.

Synefius.

Leuissima res oratio.

Κουφότατον πρᾶγμα λόγος.

Id est, Leuissima res oratio. Apud Homerum passim obuium est illud: En uerba uolucra dixit. Verba alata cognominat, quod facile euolent, atque reuolare nesciant. Proinde Horatius: Et semel emissum uolat irreuocabile uerbum.

Plautus.

Saburratus.

Plautus in Cistellaria, noue quidem, sed admodum eleganter dixit saburratus, pro onustus cibo. Sumpta metaphorā à nauibus, quas onerant harenis, aut argilla, ne iactentur, uacillentq; in fluctibus. Venustius fiet, si longius detorqueatur. Veluti si quis aures saburratas dicat, alicuius multiloquio. Aut animus philosophia præceptis saburratus, ne rerum tempestate iactetur.

Zenodo.

Cane Tellenis cantilenas.

Αειδε τὰ τέλλωνος.

Id est, Cane cantiones Tellenis. Quidam dici putant de dicacibus, mordacibusq; quidam de inepte loquantibus. Nam Tellenem hunc tibicinem quendam fuisse poetam item carminum ineptissimorum. Alij tradunt hunc iocos quosdam uersibus lepidissimis descripsisse, non sine nullo sale scommatum.

Farcire.

Farcire centones.

Plautus.

Plautus. *Vin tu, inquit, alium queras, cui centones farcias, id est, quem tu gloriosis mendacijs & confarcinatis fabulamentis expleas. Solem enim homines gloriosos si mendacium aliud ex alio connectere, nullum facientes neque finem neque modum. Centones autem dicuntur uestes à uarijs panniculis, ac diuersis etiam interdum coloribus confarsinatae.* Iuuenalis:

Intrauit calidum ueteri centone lupanar.

Ad harum similitudinem centonem uocant carminis genus.

Græci κέντρωνες appellant, addita litera. Extant ad huc ὀμικροκέντρωνες, quorum meminit & D. Hieronymus, & Vergilio centones Proba mulieris.

Sine capite fabula. Ακέφαλος μῦθος.

Zenodot.

Idest, Sine capite sermo. Dicitur imperfectus ac mutilus. Fortassis allusit ad id, quod refert Plutarchus in dialogo de defectis oraculis. Apud Cretenses festum quoddam nouis & absurdis ceremonijs agebatur, ostensio hois simulachro sine capite. Hunc aiebant Homerioni patrem fuisse, qui costuprata per uiam Nymphe, sine capite fuerit repertus.

GRATITUDO.

Αντιπελαργῆρ.

Apud Græcos est mutuam officij uicem repedere, maxime iuuitricandi, fouendiq; eos, a quibus aliquando fueris enutritus, aut institutus. Ut si liberi parentes atate fessos uicissim alant, fouentq; , aut si discipulus preceptorum inuicem erudiat. A ciconia natura sumptum, que Græce pelargus dicitur. Ea inter aues una pietatis symbolum obtinet.

Αντ' ἑγαθῶν ἀποθίσεις .i. Pro bonis glori. Suidas.
Dici con

G R A T I T V D O.

Dici consuevit, ubi quis beneficium, quod in alium contulisset, cumulate cum sœnore reciperet. Agathides enim Græcis glomi dicuntur, uerum allusionis decus in uoce Græca est, quod in sermone Latino reddi non potest. Meminit Suidas.

Diogenia. Sylofontis chlamys. Η συλόσωντος χλαμύς
Refertur à Dioge. dici solitū in hos, qui se cultu, uestituq; iactitant ac uenditant. Videtur haud absurde dici posse & in eos, quibus munus exiguū in tempore, magno cum sœnore redijt. Historiæ, quæ prouerbij dederit occasionem, meminit Herodotus in Thalia, & Strabo Geographiæ libro decimoquarto: Ea sic habet Syloson quidam cum sensisset Darium Hystaspis filium, cum adhuc priuatus ageret, chlamyde quadam sua admodum bella impensius fuisse delectatum, eam ultro dono misit. Cuius tam tempestiuæ liberalitatis memor Darius, cum iam rebus esset prefectus, totam & urbem & insulam Samiorum Sylofonti in manus tradidit, unius uestis munus tam opulento regno compensans. Mentionē facit huius rei Valerius quodq; Maximus lib. memorabiliū. §. titulo de gratitudine.

Benefactorum memoria.

Vbi quid boni contigit alicui propter ueterum benefactorum memoriam.

Aristop. Lingua seorsum inciditur.

Η γλῶττις χωρὶς τέμνεται.

Id est, Lingua ipsa seorsum inciditur. Apparet linguam ceu prophanum membrum sacris adhiberi non solere. Et Pittacus Amasi regi mittit è uictima linguam ut membrum pessimum & idem optimum.

Obtestatio ueterum meritorum.

Sunt autem uerba precantis numen, ut memor sacrificiorum

ciorum & nidoris, quo saepenumero pastum est, nunc uicissim opituletur.

HAEREDIPETAE.

Si vultur es, cadauer expecta.

Seneca.

Aptatores testamentorum & hereditate, uulgata metaphora, uultures appellatur, quod senibus orbis, ceu cadaueribus inhiant. Nam huic aui proprium, cadaueribus tantum uiuere.

Vnde & natura tantum illi sagacitatis addidit, autore Plinio, ut biduo aut triduo praeuolet illuc, ubi cadauera sint futura. Diogenianus in collectaneis meminit huius adagij, sed alia figura ἄπὸ γυπαεῖς, id est, uulturum ritu. Admonet autem dictum de ijs, qui uel ob hereditatis, uel alterius alicuius emolumentum specem, insidiantur cuipiam.

Eidem inhiantes testamento.

Homerus

Duriusculū quidē, sed tamen nō inscitū, si qđ est in eodem libro Iliados, dictū de græcis ac Troianis, pro Patrocli cadauere dimicātibus, torqueatur ad hereditates, eundem senē, uelut idē cadauer certatim captātes: Sic illi exiguo discrimine utriq; cadauer Hinc atq; inde trahunt.

HONOS Indigno habitus.

Ἦδὲ ἐπὶ τῶν ἀργυροῦν. .i.

Suidas.

Bos in quadra argentea.

In eos, q personā sustinēt, officiū aliqđ egregiū pollicentē, nec ulli tamen sunt usui, nisi ad uoluptatē aut fastum. Huic nō dissimile est, qđ Galli uocant regē charatarum, qui titulo uerius, q opibus rex est.

A sinus

HOSPITALITAS

Eusebius. *A*sinus in pelle leonis.

Abibit nobis quidem philosophus, ceterum asinus leonis testus pelle. Lucianus: Tantum temporis non animaduerti eum sub leonis exuuiio, ridiculam quandam simiam testam habere.

HOSPITALITAS,

& Contra.

οὐδέ ποτ' ἴχα ἢ θυγα .i.

Haud vnquam arcet ostium.

Interpres Aristophanis parœmiam admonet esse de ijs, qui impendio sunt hospites, quorum fores semper patentes neminem excludunt. Sumptum ait ex Eupolidis comœdia, cui titulus Οἴλοι. Elegãter accommodabitur uel in credulum, qui quoduis mendaciũ admittat auribus, uel in mulierem nulli negantem.

ΑΕΙΤΙΣ ὅν κ' ἴδ' ὠν,

Semper aliquis in Cydonis domo.

Cydon Corinthius quispiam erat, adeo insignis hospitalitate, ut etiam prouerbio locum fecerit. Refertur à Suida pariter & à Zenodoto, neque non ab Aristophanis interprete. Hęc cum non careant gratia quoties simpliciter accommodantur ad hoĩes Οἴλοι, tamen plusculum habebunt Veneris, si ad animum deflectantur. Veluti si quis admoneat pium hoĩem, ne sicut animam suam quibuslibet cogitationibus patere.

Homerus *Hospitis habenda cura.*

Qui docet hospitem habendam esse rationem, usurpabit illud Homeri:

Nam diuis reuerendus & immortalibus ille est

Quicumq; appulerit multis erroribus actus

Nunc uti ego.

Scindere

Scindere penulam.

Cicero.

Pro eo quod est impensius retinere hospitem, atque inuitare prolixius, quod qui faciunt, manu penulam iniecta, quasi ui conantur remorari. Id adagium ex antiquitate fluxit.

Fores habet tritas, vt pastorum casæ. Diogenia:

τὼ θύραι ἔχουσι τριμύλων ὡς πρὸς αἱ κίμαι.

Id est, Ostium habet tritum, ut sunt casæ pastorum. Ironia prouerbialis in homines inhospitales, aditu difficiles, sibi uiuentes semper occlusis foribus, quod pastores procul ab hominum commercio semotos, uix unquam quisquam interuisat.

IGNAVIA & Inscitia.

Necq̄ complnitur, necq̄ sole aduritur. Aristop.

οὐδ' ἕτεροι οὐτε ἡλιούται, id est,

NEQ̄ VE compluitur, neque sole aduritur. De eo dici solitum, qui procul ab omni incommoditate semotus, uitam ageret. Cui contrarium illud Horatianum: Sudauit & asit. Quam obrem in hominem delicatum, & ad labores ferendos inhabilem quadrabit.

μητε νειμ, μητε γράμματα. i.

Suetonius

Necq̄ natate, necq̄ literas.

Subaudiendum, nouit. In eos qui supra modum indocti sunt, nihilq̄ prorsus bonarum artium in pueritia didicerunt. Nam hæc duo statim discebant pueri Athenis, atq̄ adeo Romæ quoq̄, id quod satis declarat Suetonius in Augusto. Nepotes (inquiens) & literas, & natate, aliaq̄ rudimenta per se plerumq̄ docuit.

οὐτε

I G N A V I A.

οὐτ' τὰ τρία σκισχόρου γινώσκεις .i.

Ne tria quidem Stefichori nosti.

De uehementer indocto & imperito dici solitum.
 Adagium sumptum hinc existimant, quod pleraq; Ste-
 fichori poemata Epodica sunt, quæ tribus constant,
 Στροφῆ, ἀντιστροφῶ, καὶ ἐπωδῶ. Strophe est prima sca-
 rics uarijs metrorum generibus incedens. Antistro-
 phus est iteratus per eadem ferme genera recursus.
 Epodus est diuersi carminis accentio. His & alij tra-
 gici poetæ nonnuquã utuntur, potissimũ in choris.

Zenodo. Inelegantior Libethrijs.

Αμουσῶτα & Λιβηθρίων.

Id est, indoctior Libethrijs. in hominẽ admodũ idio-
 tam, & ab omni musarum commercio prorsus alienũ.
 A gentis huius agresti imperitia sumptum est prouer-
 bium. Tradunt enim Libethrios musices ac poetices,
 breuiter omnium elegantiarum, disciplinarum, stolis-
 dissimos contempitores fuisse. Adeo, ut apud hos qui-
 dam occisum Orpheum existiment, quorum de nume-
 ro Zenodotus est, qui Libethrios gentem Persicæ scri-
 bit fuisse. Seruius Libethrum fontem quempiam esse
 credidit, unde Vergilius in Melibæo, Musas Libe-
 thridas cognominarit &c.

Lucianus. Βάρβαρος ἐκ τριῖοϋ .i. Barbarus ex triuio.

In hominem dicebatur extremae humilitatis, ac prorsus
 nullius precij, perinde quasi dicas, externum ac
 uilem seruulum, alicunde è triuijs emptum, non dono
 datum, aut domi natum. Lucianus: Qualis penè bara-
 barus quispiam è triuio.

Αμουσι πίνειν.

Dicuntur, qui haustum auideq; bibunt, nec inter biben-
 dum spiritum recipiunt, sed potum in aluum non se-
 cius atq;

cus atq; in doliū infundunt. Sonat autē *Amusi*, quasi dicitur, citra suctum. Traduci poterit ad eos, qui immo- dica lectione obruunt ingenium, cum magis expediat, subinde cogitationem admiscere lectioni.

Nec sibi, nec alijs utilis.

Cicero.

Qui prorsus inutiles sunt, & fruges consumere nati, schemate prouerbiali, nec sibi, nec alijs utiles dicuntur.

Claudi more tenere pilam.

Tullius.

Prouerbum congruit in eos, qui quicquid à præceptoribus acceperint, siue id doctum sit, siue indoctū, nullo delectu nulloq; iudicio tenere solent, ac sequi.

Sumpta metaphora à claudio diffidente suis pedibus. Seneca libro de beneficijs septimo. Quid si me remittere pilam manco iubeas? hoc est, dare beneficiū illi, qui non sit idoneus ad accipiendum.

Ἰπποῦ γῆρεος .i. Equi senecta.

Plutarch.

Prouerbum in eos dici solitum, qui præclaris rebus gestis in iuuenta, postea quam consenuerint, ad sordidas curas semet abijciunt. Allegoria sumpta à generosis equis, qui senio facti segnes, in pistrinum, aut carum, aut aliud id genus opus detruduntur, olim in præcio habiti, dum uiribus integris essent.

Anus uelut equus profundam habebis fossam. Ἰππὸς ὡς τῆς ἰπποῦ τοῦ χαρεος δ' ἔστι τὰ φρονεῖς.

Id est, Anus uelut equus, altè hiantè habebis ac nigrū specum sepulta. De ijs, qui penitus abijciuntur, tanquam prorsus inutiles. Equi postea quam consenuerint, in altos terrarum specus aliquò præcipitantur. Ita mulier olim amata, simul atq; defloruit forma, fastiditur ab omnibus.

R A τὸ

I G N A V I A.

Plato.

Ἀπὸ ὄνδρα κατὰ πτωχῶν .i. Ab asino delapsus. In eos dicitur, qui inconsulte quippiam agunt et imperite. Aut in eos, qui à presentibus cōmodis, quibus ob inscitiam uti nesciunt, excidunt. Vtitur hoc adagio Plato libro de legibus tertio.

Ἀμούσι.

Inelegantēs et indoctos Græci uocant ἀμούσους, hoc est, à musis alienos. Antiquitus enim nihil eruditum habebatur, sine musica. Plato libro de Repub. octauo ὑπακοῦσσοτερον dixit improbiore et rusticius inuocandum. Et Athenæus ἀμυσολογίαις appellat in eruditas, parumq; tempestiuas fabulas.

Zenodo.

Liberæ capræ ab aratro.

Ἐλευθέραι αἰγῆς ἀρότρω.

Id est, Immunes capræ ab aratris. Hemistichium heroicū carminis prouerbiale, dictum olim ab ijs, qui se ab onere quopiam, aut molestia liberatos gloriarentur.

οὐδὲ τὸν αἴσωπον πεπότηκαε .i.

Ne Aesopum quidem triuisti.

De uehemēter stupidis et imperitis. Refertur à Suida: Indoctus enim es, neque sat solers, Neque triuisti saltem Aesopum.

Nam antiquitus Aesopi fabellas etiam uulgus idiotarum tenebat. Has igitur, qui non legisset, nihil scire uidebatur.

Plinius.

Nullam hodie lineam duxi.

τίμηθρον οὐδέ μίον γραμμῶν ἡγαγον.

Id est, Hodie nullam lineam duxi. Ab Apelle pictore natum adagium. In eos quadrat, quibus cessatum ab exercitio studij, artisq; suæ. Id refertur à Plinio libro. 35. capite decimo etc.

Neglecto

Neglectis vrenda filix innascitur agris. *Horatius.*

Horatius, Satyra tertia, mira admonuit allegoria, animum honestis excolendum disciplinis, alioqui futurum, ut inutili sylva uitiorum occupetur. Filix enim herba inuisa agricolis.

Αμελής γωνία. .i. Ameles angulus.

Zenodo.

Dicebatur is, qui supinus & oscitabundus desideret, nihil bonarum rerum tentans. Aiunt in Libya locum esse, qui securus angulus Græcè dictus sit, ob id fortasse, quod neglectus & incultus iaceret. *Zenodotus.*

Ignavis semper feriæ sunt.

Theocri.

Qui uacant ocio, feriari dicuntur, & ociosi feriati, & ocium feriæ, quæ metaphora tanquam in prouerbium recepta sunt. *Theocritus in Bucolicis: Αἰεργοῖς αἰεργόπτοιά, id est, Semper feriæ inertibus.* Nam ferijs etiã ethnici à prophanis negotijs abstinebant. Qui fugitant laborem, optant dies festos, quo liceat ociari, uentriq; & uoluptatibus indulgere. Siquidem antiquitus in hoc dabantur agricolis feriati dies aliquot, ut lusu rescicerent lassitudinem. Admiscuerunt autem religionem, quo moderatiores essent lusus. At hodie Christianorum uulgus, ferijs olim ad pietatis usum institutis, in computationes, in scorta, in aleas, in rixas, in pugnas abutuntur: nec ullo tempore plus committitur flagitiorum, quam quo maxime conueniebat à flagitijs abesse. Nec unquam magis imitatur ethnicos, q̄ cum præcipue Christianos oportebat agere. Cumq; palam sit, rem iuuandæ religioni repertam, in religionis perniciem uergere: tamen haud scio quo consilio Pontifices quotidie ferias addunt ferijs, cum potius conueniat prudentes imitari medicos, qui pro ratione morborum mutant remedia,

R. 2. tantum

I G N A V I A.

tantum illud ceu scopum spectantes, ut bonæ ualitudi-
 dini conferant. Proinde cum uideant rem olim pro
 temporum illorum ratione salubriter institutâ: nunc
 mutatis Christianorum moribus, pestem esse pietatis,
 quæ tandem religio est, constitutionem eodem muta-
 re consilio, quo ueteres illi constituerunt. Quod de
 festis diebus dico, de multis alijs sentiendum est, non
 quod damnandas existimem Christianorum ferias, sed
 quod in immensum nolim crescere, & paucas eas, quas
 instituit priscorum autoritas, ad id conuerti cupiam,
 ad quod repertæ sunt. Nam uere Christianis, omnis
 dies festus est: malis uero, quæ maxima turba est, fe-
 sti dies minus festi sunt, quàm prophani. Sed ut ad
 prouerbiū reuertamur, aptè accommodabitur in
 eos, qui nunquam non causantur aliquid, quo sint in
 ocio, ueluti quibus insuaues sunt literæ, nunc excusant
 ualitudinem, nunc occupationes rei domesticæ, non
 nunquam obstat rigor hyemis, aliàs æstatis feruor: in-
 terdum autumnus periculosum cœlum. Demum auo-
 cat à libris ueris amœnitates, mox fugitura. Pransi ne-
 gant esse rem habendam cum libris, antequam conco-
 xerit stomachus. Impransis obstrepit fames, quo mi-
 nus libeat. Luci dicunt ignauum esse domi desiderere.
 Ceterum ad lucernam uigilare, oculis inimicum. Si
 suppetit res domestica, quorsum opus inquirunt, literis?
 Si deest, negant pauperem posse philosophari. Iuue-
 nis negat, cui florem curis senilibus absumentum.
 Prouectior ait ualitudini parcendum &c.

Γυναικὸς πύγῃ .i. Mulieris podex.

In ignauum ac desidiosum dicebatur. Ignauum ani-
 mal mulier, & quo minus habet mentis, hoc inhone-
 stis uoluptatibus est addictius. Amat ocium, & su-
 corum in morem, quemadmodum ait Hesiodus, ui-
 torum

rorum laboribus quaesita, sibi insumit.

Qui domi compluitur.

Τὸν οἶκον ἐμ βρεχόμενον οὐδὲ θεὸς οἰκτιρεῖ.
 Id est, Qui domi compluitur, huius ne deum quidem
 miseret, uulgo Græcis iactatū. Sensus est, cum modis
 oibus suo malo uideri dignū, qui sit usq; adeo ignauus,
 ut nec domi suæ possit à pluuia tutus esse.

Ne uidit quidem oleum.

Conueniet in eos, qui sunt artis alicuius profusus ru-
 des & imperiti. Veluti si quis profiteatur rem me-
 dicam, qui nunquam didicerit quicquam illius artis, ue-
 nuste notabitur hoc uersu:

Et quando ille oculis, oleum conspexerit unquam.

Vngebantur enim athlete, quo membris euaderent du-
 rioribus, unde per oleum significat certamen.

IGNORATIO.

In alio mundo. Ὡς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ.

Id est, Tanquam in alio mundo. Schema prouerbiale
 est, quo nunc etiam uulgus utitur. De ijs, qui longe la-
 teq; dissident à moribus aliorum, aut quibus omnia no-
 ua uidentur, aut qui longe disiti sunt à patria. Solet
 autem hoc usu uenire plerisq; mortalibus: ut si quando
 noui hospites in regionem longulè a suo nido disitam
 peruenerint, nihil non horreant, non stupeant, nō ad-
 mirentur, perinde quasi in alium delati orbem.

In alieno foro litigare.

Martialis

Pro eo quod est, In re noua, cuiq; nondū assueueris uer-
 sari. Habent enim diuersa fora diuersas litium formu-
 las, uariasq; tractandarum causarum rationes, quarum
 qui rudis sit, is tanquam hospes in peregrina regione
 multa desideret necesse est.

R. 3. In tua

I G N O R A T I O .

In tua ipsius harena.

Id est, in tua ipsius arte. Sumptum à gladiatoribus, solitis in harena digladiari. Neq; uero parui referebat horum, nota an in ignota dimicarent harena.

Tullius.   **Albus, an ater sis, nescio.**

Solet dici de homine uehementer ignoto. Hieronymus aduersus Heluidium: Ego ipse qui contra te scribo, cum in eadem urbe tecum consistam, qua balbutis & erubescis, albus, ut aiunt, an ater sis nescio. Horatius in extrema epistola: Vultu mutabilis albus & ater, pro eo, quod est bonus & malus.

Tullius.   **Non nouit natos.**

Simillima huic figura est, natum non noui, pro eo, quod est, prorsus ac modis omnibus ignoro. Plautus in Euclione: Non magis me respicias, quam si natus nunquam sim.

Tullius.   **Ne pictum quidem uidit.**

De uehementer ignoto dicimus. Multas enī urbes & res atq; etiam hoies nunquā nobis cōspectos, ex pictura utcuq; nouimus. Venustius etiā fiet, si longius trāsferatur. Rhetoricā ne pictā quidem uidit. Virtutem ne pictam quidem. Nam pinguntur hac quoq;.

Prorsus ignotus.

In hominem quem nobis mirum in modum ignotum uideri uolumus.

Nomine tantum notus.

Huic simillimum est illud Horatianum in sermonibus: Accurrit quidā notus mihi noīe tantum. Atq; id etiam plus habebit Veneris, si ad res aī traducatur. Vt si q̄s dicat philosophiā alicui, uix etiam nomine cognitam.

Suidas.

Late uiuens. Ἄγθε βίωσας.

Id est, Falle uiuens. Admonet adagium in humili fortuna

tuna

tuna uitam esse feliciorē, ijs qui obscuro uiuunt, & à publicis negotijs ita semoti, ut cum uita deceßissent, nemo illos uixisse sentiret. Allusit ad id Horatius: Nec uixit male, qui ratus moriensq; fefellit, Id est, quem nemo sensit, nec prodeuntem in hanc uitam, nec excedentem e uita. Allusit huc, ni fallor, Quindius in libris Tristium: Crede mihi, bene qui latuit, bene uixit, & intra Fortunam debet quisq; manere suam.

IMPOSSIBILIA.

Prius ouem lupo ducat uxorem.

De his, inter quos insanabile disidium est. Consimili figura dixit Horatius:

Sed prius Apulis iungentur capreae lupis.

Prius duo Echini amicitiam ineant.

Suidas.

De ijs, qui moribus ac studijs sunt inter se discrepantiores, quam ut spes sit aliquando inter eos necessitudinem coituram. Venustius erit ad rem deflexum.

Male conuenit theologorum spinis cum bonis literis: citius Echino marino cum terrestri conueniret.

Nam est Echinus marinus, de quo multa Plinius, & Aristo. Et est terrestris, quem alio nomine uocant Erinaceum: illud commune, quod uterq; spinosus est.

Refertur à Suida.

Prius locusta bouem pariet.

Ennius.

Marcus Varro de lingua Latina libro tertio refert ex Ennio uersum hunc:

Atque prius pariet locusta lucam. Nam lucas antiqui boues appellabant, ob magnitudinem.

Mare prius vitem tulerit.

Diogenis.

Τὸ πέλαγος πρότερον οἶσε ἄμπελον.

R. 4. Id est, Ma

IMPOSSIBILIA.

Id est, Mare prius uitem feret. De ijs, quæ nullo pacto fieri possint. Nam falsitudo uitibus inimicissima.

Diogenia. Prius testudo leporem præuerterit.

πρῶτον χελώνη πρὸ ἀδελφαιότητος ἀσούησθαι
Id est, Prius testudo lepore cursu præterierit. De re neutiquam uerisimili. Testudine nihil tardius, Lepus autem celeritate præcellit.

Euripidis Sursum versus sacrorum fluminum feruntur fontes.

Prouerbialis allegoria, qua quippiam præpostere fieri significamus, legitimasq; rerum uices inuerti, quod genus sit, si puer senem admoneat, discipulus præceptorum docere conetur. Lucianus in Apologia libelli: Longe (inquit) lateq; à scriptis tua nunc uita disidet. Iamq; illud (quod aiunt) accideret, ut sursum uersus incedant flumina.

Cicero. Fontes ipsi fitiunt.

Ironia prouerbialis in eos, q; petunt ab alijs, quod ipsis affatim abundet domi.

Lucianus. Citius in naui cadens a ligno exciderit.

Θᾶττον ἂν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν διαμαρτυροῖ
 ζυλου.

Id est, Citius alicui in nauigio cadenti lignum defuerit. Hyperbole prouerbialis, qua tantam ubique copiam significamus, ut quocumque te uertas, occurrat quod queris. Etenim cum nauis ipsa undiq; sit lignea, non potest non in lignum incidere, quisquis in ea cadit.

Aquilam testudo vincit.

Accipi potest per ironiam, aut simpliciter, ubi quis potentio rem arte uincit, & quod uiribus non potest, astutia conficit.

Ἡ γῆ ἰμῆραται. i. Terra volat.

De re uehementer absona, quaeque nullo pacto fieri queat.

Citius elephantem subala celes.

De ijs quae dissimulari nullo pacto possunt, quin notis aliquibus prodant animi morbum.

Capram portare non possum, & imponitis bouem.

Vbi quis quod leuius est recusat, & quod multo sit intolerabilius, imponi sibi postulat.

Ab asino lanam.

De ijs, qui stulte querunt ea, quae nusquam sunt.

Simul forbere & flare difficile.

Plautus.

Tranio seruus apud Plautū in Mostellaria, obiurgatus est ab hero, quod non maturius redisset, cū ille se alicubi fuisse diceret, nec simul apud herum esse potuisse, & illud quod iussus fuerat, peragere. Si uoles, inquit, uerbum hoc cogitare, simul flare, forbereq; haud factu facile est.

Sine pennis volare, haud facile est.

Plautus.

Plautus in Penulo. Locum habet, cum deesse significamus adminicula, sine quibus negotium peragi non possit. Accidere alas pro eo quod est, adimere materiam, facultatēq; conandi quippiam. Et Addere alas. Horatius simili forma dixit, decidere pennas. Cice. Incidere neruos, pro adimere uires.

Impossibilia captas. Ἀδύνατα θηεῖς.

Id est, Quae fieri non possunt, uenaris. In eum qui molitur, quod efficere non queat. Sumptum ab aucupio seu uenatu praedarū. Interpres indicat hunc esse sensum, ne quis tentet maiora suis uiribus.

Statuā faucibus colas, Ἀνδρῶν γίοντα γαεργαλίης

R. 5.

Id est.

I M P O S S I B I L I A .

Id est, Statuam colas gutture. De re maiorē in modum absurda, quæq; fieri nullo pacto possit. Veluti si quis hominē præpotentē & inuictū, frustra conetur opprimere. Nec enim liquefcit statua.

**Aristo-
phanes.**

Nunquā efficies ut recte ingriantur cācri.

Aristophanes in Pace. Ambulet ut cancer recta, haud effeceris unquā. Hoc uelut oraculū poëta factus pronūciat, quod à natura sit insitū, nullo corriges negotio. Nam cancris genuinum, oblique ingredi.

Persius.

Sambucam citius.

Adagij speciem præ se gerit Persianū illud carmē. Sambucam citius caloni aptaueris alto. Cuius usus incidet, si quādo significabimus aliquē à disciplina percipienda, siue munere gerendo nimis alienū esse. Si quidem Sambuca organū est musicorum, quod haud quaquā congruat caloni. Calones autem uocantur militum ministri, qui uallos ac ligna gestabant. Porro cū milites sint imperiti musices, multo magis calones.

Suidas.

Lenticulam angulo tenes.

φακὸς ἄνωγας κερταῖς.

Id est, Lentem angulo tenes. De negotio, quod fieri nullo pacto queat, propterea quod hoc leguminis genus angulis careat. Refertur à Suida.

Ex harena funiculum nec̄tis.

Ἐκ ὄρι ψάμμου χοινίον πλέκω.

Id est, Ex harena funiculū nec̄tere. Est frustra conari, quod nulla ratione possit effici.

Asini cauda. ὄνυς ὄνεα τηλίαρ οὐ ποῖε.

Id est, Asini cauda non facit cribrū, ubi quis ad hoc, aut illud dicetur inutilis. Cribrum è pilis equinis fieri consuevit, non è uillis asinine caudæ.

Lucianus

Augiæ stabulum repurgare.

Ἀυγείδ

Αβυρία Βυσαρία.

Id Augiæ bubile. Allegoria prouerbialis in hominem, aut in rem maiorem in modum inquinatam. Lucianus in Pseudomante. Et Augiæ Bubile, si nõ omne, aut certe pro mea uirili conabor submouere. Ostēdit autem huius stabula tantū habuisse congesti fimi, quā tū ter mille boues pluribus annis reddere potuerint. Seneca ludicro libello de morte Claudij Cesaris, usurpat hoc prouerbiū. In quos, inquit, si incidisses, ualde fortis licet tibi uidearis, maluisses cloacas Augiæ purgare, multo plus ego stercoris exhausti.

Veste circumfers ignem.

Εὐμωρία δὲ τῶν περιελάεσ.

Id est, Veste circumfers ignē, ubi quid ridicule sit. Aut ubi quis suum ipsius malum fouet, ueluti scortū, aut adulatorem, aut fictum amicum.

Lupo agnum eripere postulat.

Plautus.

Leno quispiam in Poenulo Plautina. Lupo agnum eripere postulant, nugas agunt. Vbi quis frustra conatur prædā recipere, cui semel manus iniicit rapax aliquis. Confine quod alibi diximus, E lupi ore.

Lusciniæ deest cantio.

Perinde quasi dicas. Mulieri desunt uerba, poetæ uersus, oratori color, sophistæ cauillū. Plautus in Bacchidibus. Ego quoq; pol metuo ne lusciniolæ defuerit cantio.

Τί οὐρανὸς ἐμπεύσει.

id est.

Quid si cœlum ruat.

Terentius.

Ironia in eos qui tutissimis etiam in rebus, ridicule timent. Terentius in Heautontimor. Quid si nunc cœlum ruat?

Bos porrecto ultra Taygeton capite. Plutarch.

ταῦτο

ILLECEBRA MALI.

Τῶν ὄντων ἢ πικρῶν τὸ ταῦγετον ἐπὶ τῶν
 εὐρώτων ἔπιερ.

Id est, Taurus porrecto ultra Taygetū capite, bi-
 bit ex Eurota, de re uehementer absurda. Natum ex
 apophthegmate Geradæ Lacedæmonij, is ab hospite
 quopiā interrogatus, quæ poena foret adulteris apud
 Lacedæmonios, negauit ullos esse adulteros apud La-
 cedæmonios. At instans ille, quid si existeret (inquit)
 quam poenam daret? Is (inquit) taurum maximum de-
 penderet, qui producto ultra Taygetum montē capi-
 te, biberet ex Eurota, cūq; hospes arridens, & unde
 taurus tam ingens? Lacedæmonius uicissim, at unde
 apud Lacedæmonios adulter? Refertur à Plutarcho
 in uita Lycurgi.

ILLECEBRA MALI.

Lotum gustauit. Λωτὸν ἔφαγες.

Id est, Lotum gustasti. De ijs dicebatur, qui diuti-
 us in peregrinis regionibus hærerent, uelut obli-
 titus. Neq; incōcinne dixeris in eos, qui simul atq; se-
 mel uoluptatē inhonestā degustarint, ad pristina stu-
 dia reuocari non queunt. Sumptum à fabula Lotopha-
 gorum, de quibus meminit Homerus, Odyssææ lib. 9.
 narrans quemadmodū Ulyssis socij, gustata apud Lo-
 tophagos populos herba loto, redire ad nauim nolue-
 rint, nisi uerberibus adacti. Est autē Lotus arbor, de
 qua Plinius lib. 13. Tam dulcis ibi cibus, ut nomen etiā
 genti, terræq; dederit, nimis hospitali, aduenarū obli-
 uione patriæ.

Theocri. Periculosum est canē intestina gustasse.

Χαλεπὸν χορίων κῶνα γεῦσαι.

Id est, Periculosum canem intestina gustasse. Ad-
 monet

monet ad agium haud facile temperare à peccãdo qui semel illecebram illam, uelut autoramentũ uitiorũ degustarit. Quemadmodũ qui semel scortũ attigerit, q̄ semel periurio rem auxerit, qui semel aulicam uitam sit expertus. Effertur & ad hunc modum apud Lucianum. Neque canis desiturus est, qui semel corium edere didicerit.

IMPERITIA.

Vegetius

Dulce bellum inexpertis.

Γλυκὸς ἄπειρος πόλεμος.

Id est, Dulce bellum inexperto. De re militari, lib. 3. cap. 14. Sunt quædam in rebus mortalium, que quantum habeant discriminis, ac malorum, non intelligas, nisi facto periculo. Dulcis inexpertis cultura potestis amici, Expertus metuit.

Τῶν ποδῶν ἐώραται ὁδὸς.

.i. Pedum uisa est uia.

Terentius.

De negotio cuius aliquando periculum feceris, sumptu à uiatoribus. Terentius in Phorm. Ah non ita. Factum est periculum, iam pedum uisa est uia.

IMPOSTVRÆ.

Dare uerba.

Terentius.

Passim obuium est apud omnes autores, pro eo quod est fallere. Persius saty. 4. Ut maus, da uerba, & decipe neruos. Terentius. Cui uerba dare difficile est. Qui.

Verba dat omnis amans.

Addere manum.

Plautus.

Pro eo, quod est, ludibrio habere. Translatum opinor ab ijs, qui manu ad aurem porrecta, mota, quepiam irridem. Plautina uerba sunt hæc. Quomodo de Persa

I M P O S T V R A E.

Perſa manus mihi addita eſt?

Plautus.

Os ſublinere,

Pro eo quod eſt dare uerba, & arte quadam illudere, reperitur aliquoties apud autores. Nonius Marcellus tractū putat à ridiculo quodā luſus genere, quo dormientibus ora pinguntur. Plaut. in Aul. Fidei cenſebā maximā fidē eſſe. Ea ſubleuit os mihi pleniffime. Idē alibi. Os mihi probe ſublītū eſt. Verg. in Buc. Sileni faciē mori ſucco oblinentes, iamq; uidenti. Sanguineis frontem moris & tempora pingit. Ille dolūm ridens, quo uincula neſtitis inquit?

Plautus.

Obtrudere palpum.

Apud Plautū, eſt arte, ſucocōq; decipere. Ego (inquit) iſtuc alijs dare condidici, mihi obtrudere nō potes palpum. Vnde & palpari pro adulari, & palpones adulatores uocamus, à ſimili metaphora tracta ab eſſonibus, q̄ ferocitibus equis, plauſu manus adblandiuntur.

Terētius.

Facere fucum.

Impoſturā facere, & artiſicioſa diſimullatiōe deludere. Terē. in Eu. Per alienas tegulas ueniſſe clanculū, fucū factū mulieri. Proinde medicamentū illud, quō cuti ſuperinducto muliercula, uitia formæ diſimulant, quaſiq; perſonam aſſumunt, fucum uocant. Plaut. Vitia corporis ſucocculunt. Vt autē fucus eſt color arte additus, ita perſona facies eſt, nō uera, ſed appoſitiua. Vnde eleganter dictum à Seneca, ut perſonam malit, quā faciem. i. uideri malit quā eſſe. Itaq; perſonatos dicimus, qui aliud præ ſe ferunt, quā ſint. Quin & officiū uocant inania quædam rerum ſimulachra. Græci ſimplici uerbo φευκαρία? uocant, & φευκαρις μόν, huiusmodi impoſturam. φευκαρις fuci artiſicem.

Περίφρασις

Περικείρει τους πλοκάμους.

Lucianus,

.i. Circumtondere comam.

Græcis in prouerbio est, pro eo quod est ludibrio habere. Nam id lusus gratia fieri solet stupidis, ut eis non sentientibus, cæsaries circumtondeatur.

Νέα χελιδὼν .i. Noua hirundo.

Suidas ait dici solere, quoties uerba darentur alicui. Sumptum à ioco puerili. Nam hi data opera, nouam hirundinem ad simulâtes uidere sese, ostendum alijs, deinde contèplantibus illis, & intentis, interim quod uolunt surripiunt. Promde quadrabit in eos, qui falsa spe quapiam iniecta, fallunt ac nocent.

In laqueum inducere.

Et in casses inducere, est arte sic concludere quempiam, ut iam nullum sit effugium. Græci, qui iam capti teneantur ἐμβόχως uocant. Oui. Decidit in casses præda petita meos.

Ὀβλόρη εὔρε παρνοίτης .i.

Obolum reperit Parnœtes.

Accommodari poterit ad illos, qui nouū aliquod excogitarunt præmium, quo oblectent. Natū aiunt à Calistratæ Athenensium Reipub. principe, cui cognomē Parnœtes. Is enim instituit, ut in iudicijs & concionibus nummuli quidam distribuerentur. Quam rem Comicorum in se statio uertit in prouerbium.

Ἐφέσια γράμματα, id est.

Ephesiæ literæ.

Diogen.

Dictum uidetur de ijs, qui mira felicitate, tanquam diuina uirgula, quidquid optarent, assequerentur. Aiunt enim Ephesijs notulas quasdam, & uoces magicas fuisse, quibus utentes in omni negotio uictores euaderent.

IMPRO

IMPROBI.

Diogeni.

Lydi mali, post hos Aegyptij, &c.

Lydi improbi, post hos secundi Aegyptij. Tertij, Cares perditissimi omniū. Tempestiuiter utemur, si quando mali cum malis conferuntur, & collatus cum sceleratorib⁹, ita demū minus illaudatus aliq⁹ uidetur.

Strabo.

Δέρσιοι κακοί. i. Lerij mali.

In eos recte dicitur, qui pariter omnes gentis uitio sunt improbi. Leriorum enim populus ob insignē morum improbitatem in prouerbiū abiit, autore Strabone libro Geo. 10.

Aristophanes.

Πονηρῶν κόμματος. i. Mali commatis.

Dicebatur improbius, contemptus, & reijculus quispiam. Sumpta metaphora à reprobatis nomismatis. Aristophanes in Pluto. Videtur esse non probati commatis. In sycophantam dictū, iam ad paupertatem falsamq; redactum. Interpres ostendit commas esse uilisissimi nomismatis.

Κίβδ' κλοῦ. i. Adulterinus.

Quod simplex non est, neq; sincerū, id uulgato uerbo Græci κίβδ' κλοῦ uocat. Hinc ducto uocabulo, quod aliud præ se ferant, aliud tegant. Sed proprie nummū suberatum κίβδ' κλοῦ appellant. Et κίβδ' κλίερον in sinceritatē seu corruptelā. Et κίβδ' κλέειρον corrumpere refuco. Et qui pallent κίβδ' κλιῶντας appellāt, quod aliquid morbi, uitijue subesse uideatur. Conueniet igitur in amicitiam insynceram & fictam, aut in hominē blando uultu, sed aīo uirulento. Aut in eū, qui sanctimoniam habitu præ se ferat, cum uita sit impiā.

Cicero.

Bipedum nequissimus.

De homine uehementer improbato, quiq; uel pecudes nequitia superet. Cicero torserat in Clodium in oratione pro domo sua.

Tenedius

Τενέδιος ἄλκιμος. i. Tenedius tibicen. *Stepha.*

Dicebatur testis falsus & calumniator, hinc natū quod Philonome tibicinem suum subornarit, qui testa retur apud Cygnum ipsam à Tenne de stupro fuisse interpellatam, ac ui etiam tentatam.

Φρυώνδας ἄλκιμος. i. Phrynondas alter. *Lucianus*

De improbo. Huius meminit Lucianus in Pseudomante, inter nobiles facinorosos. Phrynondas cū esset hospes Athenis, in negocijs Peloponnesiacis uersabatur, homo uersutus, maleficus, impostor, summus malarum rerum artifex, ut hoīs uocabulū in rei transferit appellationē. Etenim quoties insigniter malum & sceleratum accipi uolebāt, Phrynondā appellabāt. Sic Aristop. citante Suida. Scelerate tu ac Phrynonda, & impurissime. Aeschinus aduersus Ctesiphontē. Nec Phrynondas, nec Eurybatus, nec alius quispiam ueterū improborū unquam talis magus & impostor fuit.

Ευρυβατεύω. i. Eurybatizare. *Lucianus*

Est improbis uti moribus. Eurybatus ex Cercopibus unus fuit, insignita improbitatis homo. Huius meminit Lucia. in Pseudom. Ultra Cercopas, ultra Eurybatum, aut Phrynondā, aut Aristodemū, aut Sostratū. Neq; uero unus dūtaxat huius noīs, fuit, infamis uersutia, morumq; improbitate. Nam & Ephesius quidā Eurybatus fuit. Nicāder prodidit Eurybatū quendā Aegimensē fuisse longe uersutissimū scelestissimūq;. Neq; uero desunt, qui dicant hoc nomine furem fuisse quempiam astutia singulari. &c.

Τρία κάππα κάψα. i. Tria cappa pessima. Iactatū & hoc olim enigmatis uice, quo triū gentiū mores notati sunt. Cappadocū, Cretensiu, & Cilicū.

Διπλῆ κάππα. i. Duplex cappa.

I M P R O B I.

Velut *enigma*, quo malū aliquod significabāt. Siq̄
dem gemino cappa, scribuntur κκακᾶ. simili figura
Plautus furem triū literarū homi nem appellauit.

Aristop.

βωμολοχός, βωμολοχέυει.

βωμολοχοί, prouerbiali conuitio dicebantur scelesti
et improbi. Dicuntur autē Bomolochi, qui cū res di-
uina peragitur, nō faciunt uota dijs, sed nugas inanes
blaterāt. Qui mos hodie magnatibus præcipue placet

Suidas.

Αβασάνις ⊙ ἀνθρωπ ⊙.

.i. Inexploratus homo.

Id est, Inexpensus, inexercitatus, nō probatus. Sui-
das Aelianum citat autorē. Subest autē metaphora in
Αβασάνις ⊙. Βάσαν ⊙ enim cotricula est, qua so-
let aurum explorari. Latini uocant indice. Extat Chi-
lonis dictum. id aurum esse homini, quod index lapis
est auro, hoc est, non aliter ingeniū hominis auro spe-
ctari, quam indice spectatur aurum.

Διαγόρας ὁ μίλι ⊙. id est.

Diagoras melius.

In sceleratū ac scædifragum et impium. Hic capta
Mela, uixit Athenis, et Atheniensium sacrorū mysteria
usq; adeo contēpsit, ut cōplures auerterit a religione,
deterrueritq; ne iam uellent initiari. etc.

Non capit somnum, nisi hoc aut illud
fecerit.

Sunt duæ figuræ prouerbiales, quibus intemperan-
tem, atq; impotentē rei cuiuspiā cupiditatem signifi-
camus. Iuuenalis. Quibusdam Somnū rixa facit. Al-
tera apud Maronem in Bucolicis. Quod si non aliquis
nocuisses mortuus esses.

Lacerat lacertum Largi, mordax Mēmius.

Hunc uersum Crassus orator usq; adeo uulgo iacta-
tum ait,

tum ait, ut Tarracinae passim in omnibus parietibus inscriptus uiferetur. Fabula unde natū est adagiū sic habet. Memmius quidam Romanus, cum ageret Tarracinae, mulierculā quandā deperibat, sed non citra riualetum. Cum hoc igitur cum aliquando rixa incidisset, eo iracundiæ prouectus est Memmius, ut Largij, nā id riuali nomen, brachiū mordicus arriperet. Ea res postea quā in popularem abiit iocum, faceti quidā et *Ἐλόγελοι* senarium hunc in omnibus eius urbis parietibus quinque literis notarūt, depictis tribus LLL, et duobus MM, uidelicet ut aduenis percunctandū ministraret occasionem.

Λύκος δεκάς, i. Lupi decas.

Dictum apparet in eos, ad quos inhonesti lucri pars aliqua, tametsi pusilla rediret. Aut in eos qui largitionibus essent corrupti, aliosue corrumperent. Athenis in foro ubi causae agebantur. Lycus quidam genius sculptus stabat, lupina facie. Apud hanc statuam Syrophantae pecunia corrupti uersari consueuerunt, uelut apud deum quempiam sui quæstus presidē. Eiq; in dies singulos triobolus secabatur.

Cum facco adire.

Non dubium est, quin hic sermo fuerit uulgo iactatus de quouis qui postulat, ut statim exhibeatur quod petit.

Onabatis.

Apud Cumanos mulier in adulterio deprehensa ducebatur in forum, ut illic lapidi insistens, oibus esset conspicua. Deinde impositā asino, atq; ita per totā ciuitatē circumductā, reducebāt ad lapidē, ut ibi rursus esset oibus spectaculo. His actis habebatur infamis p̄ omnē uitā, et ignominiae gratia *ὄνομα* dicebatur,

S. 2.

quod asini

Plutarch.

I M P R O B I.

quod a sinum equitasset. Quadrabit in quavis prostituta fame. Illud hic annotandum, quomodo decreuerit legū seueritas. Apud Hæbræos adultera lapidabatur. Apud Romanos aliquando minutabatur lex Iulia. **Contra adulteros** Apud Cumanos summa ignominia supplicij loco erat. Nūc apud Christianos ludus est adulteriū, apud quos tamē matrimoniū est sacramentū. Quid superest nisi ut præmia decernantur his qui multorū uxores constuprarunt? Olim incestæ prophane uiuæ defodiebantur. Nunc uiolare uirginem Christo dicatā pietas est. Prouerbiū refertur a Plutarcho in problematis.

Cercopum cœtus. Α γορὰ κερκώπων.

Id est, Cœtus Cercopū, de conciliabulo, conuentuq; uersutorum & improborū hominum dicebatur. Narrant enim Cercopes quosdā in Epheso fuisse note fraudulentie uiros, qui suis dolis conati sint ipsi Ioui imponere. Hos admonuerat mater, ne in Melampygm incidere, id quod euenit. Nam post ab Hercule uincti sunt, iussu Omphales.

Cercopissare. κερκωπιζαμ.

Cercopissare dicuntur, uel qui lasciuunt, aut q; adulantur. Metaphorā ducta ab animantibus, quæ mota cauda adblandiuntur, ut Chrysippo placet, uida teste uel qui molesti sunt, obturbantq; et obstrepūt, ut uox deflexa sit a Cercopibus illis Lydijs, quos Hercules, quod sibi cum Omphale cubanti, petulantius obturbarent, amicæ iussu uinctos de claua suspendit.

Αλιτήριον.

Vulgo dicebatur qui per uim raperet aliena. Natū ex euentu huiusmodi. Temporibus Aetolici belli, tāta frumētariæ rei penuria incidit Athenēsisibus, ut pauperes coacti fame captiuorū farinā diriperēt, in uox traduci cœpit ad hominem quocunq; modo sceleratū.

Ferre

Ferre iugum.

Plautus.

Plautus in Curguli. Iamne fert iugum? De puella percunctatur quispiam, num iam per atate uirum reciperet. Id enim significari satis arguunt ea, quae sequuntur. Tam a me pudica est, quasi soror mea sit. Horatius in Odis, de puella nondum uiro matura.

Nondum subacta ferre iugum ualet: Ceruice,

Magis impius Hippomene.

Diogenia,

Ἀσεβέστερος ἢ ἱππομένης.

Id est, Magis impius, quam Hippomenes. Hic Athenensium princeps, filiam a ciue quopiam uitiata, iuncum equo feroci conclusit in domicilio, ne huic, nec illi cibum prabens. Equus igitur fame in rabiem actus, puellam adortus confecit, deinde perijt ipse quoque pabuli uide licet inopia. Post haec pater domum est demolitus, loco nomen inditum, equi et puellae. Recenset adagium Diogenianus.

Mare proluit omnia mortalium mala. Eustathius?

Ἅλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

Id est, Hominum uniuersa proluit pelagus mala. Refertur ex Eustathio in primam Iliados Homericam. Extat autem apud Euripidem in Iphigenia Taurica. Natum est ab euentu huiusmodi. Refert Diogenes Laertius. Euripidem Platoni comitem fuisse peregrinationis, cum Aegyptum adiret, ibi cum morbo suo corripere tur comitali, ni fallor, sacerdotes Aegyptij merione marina sanauerunt hominem. Quin hodie mors a cane rabido, si nouies mergantur in mare, putat a rabie liberari.

Qui omni in re, & omni in tempore.

Sed enim qui omni in re, atque in omni tempore omni laude uacat, is illaudatus est, isque omnium pessimus deterrimusque

I M P R O B I.

musq; est. Admonet parcœmia fere neminem esse, tam deplorati ingenij, qui nō aliquādo dicat faciatue quod laudem promereatur.

Seruilis capillus.

Αυδ' ἔραποδ' ὠδ' ἢ τριχὰ ἐπίδ' ἄκνυ' εἶμ.

Id est, Seruilem capillum præ se ferre dicuntur, qui agrestibus & inelegantibus sunt moribus. Inde dictum, quod Athenis serui manumittendi capitis pilos deradebant. Plato scribit in Alcibi. quosdā seruiles pilos in aīo gestare, indoctos & stupidos significans.

Horatius.

Vlyssis remigium.

Homines nequam & uoluptatibus addictos Horatius in epistolis Vlyssis remigiū appellauit, prouerbiali nimirū figura. Remigiū uitiosum Ithacēsis Vlyssi. Item alio loco Phæaccē appellat nitidum Homerus. et bñ curata cute: ut possim pinguis Phæaxq; reuertii.

Dij tibi dant tuam mentem.

In insanum congruit, & sua dignum mente. Martia. Dij mentem tibi dent tuam Philœni.

Non es laudandus, ne in cœna quidem.

Οὐκ ἔπουνε δεῖνης οὐδ' ἐν πιδιδ' εἶπνω.

Id est, Non queas laudari, ne in parentalibus quidē. In hominem dicebatur uehementer illaudatum. Antiquis mos erat, præsertim Atticis in cœnis funeralibus quas Græci πιδιδ' εἶπνω uocāt, laudare uita defunctos etiam si parum meruissent in uita. Ouidius. Pascitur in uiuis liuor, post fata quiescit.

Compendiaria res improbitas.

Σῶτο μὲν ἢ πωνηρία, ἔραδ' ἢ ἄρετη.

Id est, Compendiaria res improbitas, uirtus longa. Qui semel addixit animum uitij, is qui diuis flagitij facile patrabit. At singulæ uirtutes magno sudore pa-

dore parandæ.

Insania non omnibus eadem.

Μανία γ' οὐ πάνσι ὁμοία.

Id est, Haud est eadem uesania cunctis. Sensus est, nullum esse mortalem, qui non in aliqua re desipiat.

Quanquam alius alio morbo laboret, hic auariciæ, ille libidinis; hic ambitionis, ille inuidiæ. &c.

IMPUDENTIA.

Faciem perfricare, Frontis perfrictæ. Plinius.

Frons habita est antiquitus pudori sacra. Et facies item, id quod & prouerbio testatum est, quo dicunt pudorem esse in oculis. Inde frontem, aut faciem prouerbio perfricuisse dicuntur, qui pudorem omnē didicerunt, uelut absterso manu à uultu pudore. Tullius dixit in eundem sensum perfricare os. Huc pertinent etiam illa, quod effrontes appellamus inuerecundos. Et qua fronte audebis hæc facere? Horatius. Clament periisse pudorem. Persi. Exclamet (inquit) Melicerta periisse, Frontem de rebus. Item illa. Quo ore obiurgabis filium? Et os impudens, os durum, os ferreum, cū impudentiā indicamus. Homerus. Canis habens oculos, cor cerui, impudentiam significans cū timiditate coniunctam.

Θεὸς ἢ ἀναίδεια.

id est.

Zenodot.

Dea impudentia.

Dici solitum, ubi quis ex audacia, inuerecundiæq; sua lucrum atq; emolumentum ferret. Nam inutilis, ut ait Homerus, uerecundia uiro egenti, compluresq; mortales uideas, quibus magno bono fuerit nihil omnino puduisse. Theophrastus in libro de Legibus

S.4. prodidit,

I M P V D I C I T I A.

Prodedit, apud Athenienses aras fuisse Contumeliæ et impudentiæ dicatas.

Plautus.

Nudo capite. *γυμνῆ κεφαλή.*

Id est, Nudo capite facere quæpiã dicuntur, qui palam, ac citra pudorẽ omniẽ faciunt. Qui rē pudendã faciebãt, h̄s mos erat centonibus caput operire. Plau. in Cap. duo. Ipsi de foro tã aperto capite ad lenões eũt quã in tribu operto capite fontes condẽnant reos. Vsi sunt hoc prouerbij titulo Cyrillus & diuus Chrysof.

Aristop.

Ἀττικὸς βλέπω. *Q. i. Atticus aspectus.*

Perinde quasi dicas, os impudens. Nã hoc uitio nota ti sunt Atticorum mores. Aristophanes. Ac uultu in ipso aspectus Atticus eminet. Nescio quid Atticæ astutiæ simul atq; impudentiæ præferret.

I M P V D I C I T I A.

Osce loqui.

Osce loqui uetusto prouerbio dicebantur, qui turpiter parũq; pudice loquerentur. Ab Ostorũ moribus allusione sumpta, quod apud eos spurcarũ libidinum impunitus usus fuerit. Scripsit aut̄ quidã Ticinius ad hũc modũ Osce et Vosce fabulãtur, quia latie nesciũt.

I N A N I S M E T V S.

Panicus casus.

Cicero.

Πανικὸς, Veteres uocabant subitum animorũ tumultum, sed inanẽ. Veteres enim existimabant Panẽ Deũ repentinis terrores, & animi consternationes immutare, lymphaticis simillimas, usq; adeo impotentes, ut non ratione modo, uerũ & mente caream. Verba sunt Hectoris, ad custodes nunciantes, nouum tumultum in castris oriri, atq; is motum Panicum esse respondit.

Metum

Metum inanē metuisti. Α δ' εὖς δ' εὖς ἰσος δ' εἶος Plutarch.
 Id est, Inanem metuis metum. Vbi quis formidat in
 re tuta. Verg. Omnia tuta timens.

Μulta in bellis inania.

Πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

Id est. Multa belli inania. De inani suspitione aut pa-
 uore sine causa oborto, quem Graeci πανμόρη uocant.
 Παρομίᾳ hinc manasse putant, quod huiusmodi panici
 terrores plerunq; solent in bellis accidere.

Θεογένης ἐκάτφορ. i. Theagenis hecateum
 In superstitiosos ac ridiculè meticulosos dictum est.
 Hic Theagenes legitur usque adeo fuisse superstitio-
 sus, ut domi haberet hecates simulacrum: nec usquam
 pedem moueret, nisi illo consulto.

Canes timidi vehementius latrant.

Thraasonum est, turgidis minis dira moliri, at Chre-
 mes ad rem gerendam promptior. Sic & Athenienses
 ad benedicendū, quàm ad gnauiter agendum acco-
 datiores fuisse leguntur. Deniq; mulieres lingua me-
 lius, quàm uiri belligerantur.

Plautus.

Aspersisti aquam.

Aspersisse aquam dicitur, qui dicto quopiam reddi-
 derit animum, ac metum ademerit. Mutuo sumptum
 ab ijs, qui in deliquio aspersa in faciem aqua, ad sui sen-
 sum reuocantur. Plautus in Truculento: Aspersisti
 aquā, iam redijt animum. Quod Terentius simpliciter:
 Reddidisti animum.

INANIS OPERA.

Τὸ μὲν ὄνομα κείνης. i. Asinum tundes.
 De ijs, qui rem absurdam atq; inutilem aggrediuntur,
 cum asinus lanam non habeat.

S. S. Ab asino

INANIS OPERA.

Ab asino lanam.

Cui finitimum est *ε* illud : ὄνου πώκος ζητῆς, Id est, *A fini lanam queris. De ijs, qui stulte querunt ea que nusquam sunt. Effertur adagium etiam ad hunc modum: A fini lane.*

Ἀσκόμ τιλλῆς .i. *Vtrem vellis.*

Vel quod non sentiat, uel quod pilis careat.

Φελακῆδὸμ τιλλῆς .i. *Caluum vellis.*

Vbi quis inanem operā sumit, aut ubi quis auferre conatur, quò uocat is, à quo petitur. Veluti si quis à paupe conetur extundere pecuniam, ab indocto literaturam. Idem: Nudo uestimenta detrahere.

Lucianus.

Αἰθίοπα σμήχης .i. *Aethiopem lauas.*
Aethiopem dealbas.

Lucia in libro contra indoctū: Ac iuxta prouerbium Aethiopē lauare conor. Nā natiuus ille Aethiopum nigror, quē Plinius ex uicini syderis uapore putat accidere, nulla abluitur aqua, neq; ulla ratione candescit.

Νεκρόμ μασίχης .i. *Mortuum flagellas.*

In eos qui obiurgant illos, qui nihil prorsus obiurgatione commoueantur. Aut qui uita defunctos insectantur ac lacerant.

Plautus.

Aquam e pumice postulas.

Pro eo quod est, frustra ab alio petere, cuius ipse, à quo petis, maxime sit indigus. Nihil enim pumice la pida siccius, nihil siticulosius. Perinde ac si quis ab indoctissimo doceri postulat, ab inconsultissimo consilium expectet, ab egeno munus, ab inope præsidium: denique ab auaro atque tenaci pecuniam. Plautus: Nam tu aquam è pumice nunc postulas, qui ipsius sciat. Pumex, inquit, non æque est aridus, atque hic senex.

MORTUO

Mortuo verba facit.

Plautus.

Νεκρῶ λέγουσα μύθους εἰς οὖς .i.

Mortuo ad aurem fabulam narrās. Plautus: Mortuo uerba nūc facio. Teren. Verba fiunt mortuo. Rursum Plautus: Nihil pluris refert, quā si ad sepulchrum mortuo dicat iocum.

Ἀγγιᾶλῶ λαλῆς .i. Littori loqueris.

Dicitum in eos, qui frustra suadent uel orant, perinde quasi surdo loquantur. Nam litiora propter assiduū fluctuū fragorem surda dicuntur.

Βολβούς ζητῆ .i. Bulbos quærit.

Iocus prouerbialis in eos, q̄ iuxta Persiū: Obstipo capite defigūt lumina terræ. Significat autē tenues amicos, quiq̄, ut ait Teren. paupertatē unā tulerūt grauē. Extat apud Aristophanē ἔ alius de bulbo iocus hmōi Qui deuorauit bulborū ollam. Quo quidē libidinosum ἔ immodice mulierosum hoiem innuit. Nam bulbos irritare Venerem testatur Martialis:

Quum sit anus cōiunx, quū sint tibi mortua membra,

Nil aliud bulbis, quam satur esse potes.

Bulbus est alliū agreste, alij alliū marinum appellant,

ἔ est genus cepæ non absimile ascaloniæ.

Δετὸρ ἰππᾶσαι δ' ἰδ' ἄσκης .i.

Aquilam volare doces.

In eos, qui monere quempiam conantur in ea re, in qua cū sit ipse exercitatisimus, nihil eget doctore.

Δελφῖνα νῆχεσαι δ' ἰδ' ἄσκης .i.

Delphinum natare doces.

Diuersa metaphora sententiā eandē declarat. Quod eī Delphin inter pisces, id Aquila inter uolucres.

Delphinum cauda ligas.

Δελφῖνα πρόσ τὸν οὐραῖον δ' εἶς.

Id est,

INANIS OPERA.

Id est, Delphinum cauda alligas. In eos, qui quippiam incassum conantur. Propterea quòd Delphinus cauda sit lubrica, nec ea parte teneri queat. Quadrabit & in eos, qui ea uia quempiam aggrediuntur, qua nequaquam possit superari.

Diogenia. ΝΕΦΈΛΑΣ ΖΑΪΡΕΜ .i. Nebulas diuerberare. Dicitur, qui uel in re stulta, uel quæ fieri nō queat, frustra sumit operam.

ΟΥΣ ΚΕΦΑΛΩΝ ΠΛΑΪΕΜ ΝΙΤΡΩ .i.

Asini caput ne laues nitro.

Ne multum sumptus operæ ue impendas in rem uilem ac sordidam.

ΟΥΣ ΠΥΑΚΥΨΕΩΣ .i. De asini prospectu.

Dici solitum in eos, qui ridendo titulo quempiam calumniantur, aut de friuolis rebus aliquem in ius uocāt. Euentus, qui fabulæ præbuit occasionem, uarie narratur ab autoribus. Quidam huiusmodi quedam memorant: Figulus quispiam uarias auiū formulas finxerat, easq; in officina collocatas habebat. At asinus quidam inobseruantius sequente agasone, inserto per officinæ fenestellam capite, pariter & aues & reliqua uasa deiecit, cōminuitq;. Is, cuius erat officina, agasonē in ius uocat. Cumq; rogaretur ab oībus, qua nam de re litem moueret: De asini, inquit, prospectu &c.

ΠΡΟΣ ΕΞΨΩΓΥΨΩ ΑΨΙΣ .i. Ad fractam canis. Subaudi uel chordā, uel citharā. Suidas ostēdit dici solitū de ijs, q; frustra laborāt. Quanquā nō inscite accōmodabitur, ubi non respōdetur officijs alicuius, aut ubi quis suadet obstinato, aut orat inexorabilem.

De fumo disceptare.

In philosophos dictum, qui de rebus nihili nimium anxie disputant.

De asini

De asini umbra. Ὑπὸ ὄντι σκιάς.

Aristop.

Id est, Super asini umbra, pro eo quod est, de re nihili. Proinde sunt, qui credant hoc adagij primū ab autore Demosthene natum fuisse, fabulā huiusmodi referentes: Cum aliquando Demosthenes quendam in causa capitali defenderet, ac iudices haberet parū attētos, sed dicenti obstreperent, ille paulisper, inquit, aures mihi præbete, siquidem rem narrabo nouam ac lepidā, atq; auditu iucundam. Ad quæ uerba cum illi iam aures arrexissent, Adulescens, inquit, quispiam asinum conduxerat, rerū quiddā Athenis Megaram deportaturus. Inter uiam autem cum æstus meridianus ingrauesceret, nec inueniret quonā umbraculo solis ardorem defenderet, depositis clitellis, sub asino sedens, eius umbra semet obtegebat. Cæterum id agaso non sinebat, hoīem inde depellens, clamansq; asinum esse locatum, non asini umbram. Alter item ex aduerso tendebat, asseuerans etiam umbram asini sibi conductam esse. Atq; ita inter eos acerrima rixa ī longū producta est, ita ut etiā ad manus uenerint: hoc pertinaciter asseuerante, non conductam esse asini umbram: illo pari cōtentione respondente, umbram etiam asini conductam esse. Demū in ius ambulans. Hæc locutus Demosthenes, ubi sensisset iudices diligenter auscultantes, repente cœpit à tribunalibus descendere. Porro reuocatus à iudicibus, rogatusq; , ut reliquum fabulæ pergeret enarrare: De asini, inquit umbra libet audire, uiri causam de uita periclitātis audire grauamini? Vsus est eodem Origenes in præfatione libri.3. aduersus Celsum.

Harenam metiris. Ἀμμοῦ μετρίως.

Id est, Harenæ modum queris, siue metiris, hoc est, rē infiniti laboris atq; inexplicabilem inceptas. Aut frustra conaris, quod nequeas efficere.

Εἰς ψέμα

INANIS OPERA.

- Ovidius.** Εἰς ἄμμου ἀρείεσι, id est,
 Harenæ mandas semina.
 Propterea quod steriles harenæ maxime littorales,
 nec idoneæ ad sementem. Ovidius:
 Quid facis Oenone, quid harenæ semina mandas.
 Non profecturis littora bubus aras.
 Atqui in nostra Brabantia sunt agricolæ tam industrij
 qui sitiëntissimas harenas cogant & triticum ferre.
- Horatius.** De lana caprina.
 Natum ab euentu apparet, de duobus contentiose des
 certatibus, utrū lanam haberet caper an setas. Loquitur
 de morosis in amicitia, qui quantumlibet friuola de
 causa litem cum amico suscipiunt.
- Lucianus.** In aqua scribis.
 Hoc est, Nihil agis. Item Catullus:
 Inscribo uino, si qua iurat foemina.
 Mulier cupido quod dicit amanti,
 In uento & rapida scribere oportet aqua.
 Reti uentos uenaris. ΔΙΚΤΥΩ ἄνεμου θηροῦς
 Id est, Reti uentos captas. De frustra laborantibus, &
 rem inanem inaniter captant.
- Aristides** Ignem disseccare. Εἰς δ' ὠνὲς ζαίνειν.
 Id est, Ignem diuerberare. Aristides: Non intellige
 bas autem teipsum omnibus illis prouerbij obnoxium
 esse, quod ignem diuerberares, quod lapidē elixares,
 quod in saxo sementem faceres.
 Isthmum perfodere.
 Isthmum perfodere dicebantur, qui magno quidem co
 natu, sed irritato molirentur aliquid. Ducitū ab Isthmo
 Corinthiaco, qui efficiebat, ut naues longo & ancipiti
 ambitu iuxta peninsulā circūagerentur. Unde complu
 res illū adorti sunt, qua erat angustissimus perfodere.
Nempe

Nēpe Demetrius rex. Dictator Cæsar, Nero, infausto
ut oim patuit exitu, incepto. Isthmus ea terra structu
ra est, quæ in duo maria iter porrigit. Ouid. Qua duo
porrectus longe freta detinet Isthmos. Sunt autē duo
Isthmi: Achaius seu Corinthiacus, & Thracius.

Εἰς ἄμμον οἰκοδομῆς .i.

In arena ædificas.

Ad quod Evangelica parabola uidetur alludere: Non
consistit, quod super arenam struxeris.

πρὸς τὸ τοῖχος λαλεῖς .i. Parieti loqueris. Plautus.
Plautus in Truculento usurpat, pro eo quod est tacitu
ro loqui: Ego, inquit, ego paries, loquere tu.

Cribo aquam haurire.

Κοσκίνῳ ὑδῶρ ἀντλεῖ ἢ ἐπιφέρεῖ
Id est, Cribo aquam haurit. Quod etiam in obliuiosos
non inconcinne dicitur. Sumptum à fabula Danaidum
puellarum, quas Plato scripsit apud inferos hoc genus
pœnæ pendere, ut a sidue aquam in doliū pertusum, us
sis item pertusis inferant. Effertur & ad hunc modū:
In doliū pertusum aquam hauris.

In aqua sementem facis. Βῆς ὑδῶς πωείρεῖς.
Id est, In aqua sementē iacis. Loquitur de his, q̄ benefi-
cium conferunt in ingratos, atq; improbos homines.

In saxis seminas. κατὰ πετρῶν πωείρεῖς.
Id est, In saxis sementē facis. Quo quidē alluisse credi
potest allegoria Evangelica de semine, quod in petras
inciderit. Nam hoc terræ genus serē sterile est, uel q̄
non potest aratro proscindi.

Ἀσκόμ βαπτίζεις, πνεύματι πλήρῳ .i.

Vterem mergis vento plenum.

Cōpetit in eū, q̄ frustra conatur, ut q̄ castigat inemēda
bile, q̄ inflatus uter, quantūuis imergas, rursus emicet
Inter la-

INANIS OPERA.

Inter lapides puguabant, nec lapidem tol-
lere poterant.

*Apparet dictū in eos, qui presenti commodo non fru-
antur, uel ob ignauiam, uel ob peruersam de rebus opi-
nionem, ut qui uel saxum grauentur ex accruo tollere
quo repellant aduersarium. Idē refertur apud Athe-
næum libro decimo:*

Deperiere siti, superante ad labra liquore.

τὴν κοιλίαν ἀραδίῳ ἀπέειπον, i.

Cauam Arabiam serere.

*Pro frustra sudare, aut in re perdifficili nec admodū
frugifera operā sumere. Lucia. in Apologia: Ut caua
Arabiam serere aggrediatur. Significat autē palustrē
Arabiae partem neuitquam idoneam sementi.*

Basiliius.

τὰ ἀράχνια ὑφαίνειν, id est,

Aranearum telas texere.

*Est in re friuola nulliusq; frugis, infinitū atq; anxium
capere laborem. Philosophus quidam (ut Diogenes in
uita Zenonis) rationes dialecticas, aranearū textis si-
miles esse dicebat: quæ cū operosum quiddam atq; ex-
actum præ se ferant, tamen nugatorie sint atq; imbe-
cilles. Et alius quispiam leges tum aranearum textis
comparabat, quæ cum a magnis auibus facile discinde-
rentur, muscas duntaxat irretirent.*

Ἄγρια λόρ ἀρεῖν .i. Arare littus.

*Est sterilem operam sumere. Ausonius ad Theonem:
Quid geris extremis positus telluris in oris,
Cultor harenarum uates, cui littus arandum.*

*Huius peculiaris usus erit, cū officium impenditur in
eum, a quo nihil sis fructus aliquando percepturus.*

Ἐκ πολλῶν ἀχύρων ὀλίγον καρπὸν σωθῆσαι
.i. E multis paleis parum fructus collegi.

Id est,

Id est, Multo labore non multum emolumentum sum consecutus, aut è uerboſo sermone paululum bonæ ſententiæ: ex ingenti uolumine minimum doctrinæ tetuli.

Translatum ab excuſſoribus tritici.

Ouum adglutinas. ὄμ κολλήεις.

Diogenia.

Id est, Ouum glutino compingis. Refertur à Diogeniano. Ridicule laborat, qui fractum oui putamen glutino ſarcire & coagmentare conetur.

Homerus

Penelopes telam texere.

Est inanem operã ſumere, & rurſum deſtruere quod effeceris. Natum ex Homero Odysſeæ. 2. Fingit Penelopen Ulyſſis uxorem, procos iam urgentes hac conditione deluſiſſe, ut tum ſe promitteret nupturã, ubi telam quam habebat in manibus abſoluſſet. Quam conditionem poſteaquam illi accepiſſent, mulier aſtuta, quod interdium texuiſſet, id noctu retegere cœpit.

Illam diurna quidem, ingentem texere telam, Verum eadem admotis ſoluebat nocte lucernis.

Plautus.

Oleum & operam perdidit.

Quicquid inſumpſi, ſeu rei, ſeu laboris, id fruſtra inſumptum eſt. Metaphora ducta eſt à gladiatorũ ac palęſtritarum certaminibus, in quibus certaturi unguentis quibuſdam oleaceis perungebantur. Quanquam poſteſt & ad lucubrantium lucernas referri. Hieronymus ad Pammachiũ: Oleum perdit & impenſas, qui bouem mittit ad ceroma. Siquidem hoc ipſum: Bouem ad ceroma mittere, prouerbiũ ſapit, pro eo quod eſt, docere indocilem. Nam ceroma dicitur unguentum, quolim ungebantur athlete.

Perijt ſus.

Ἀπόλωλεμ ὕς κὴ τάλαντον κὴ γάμου.

Id eſt, Perijt mihi ſus, & talentũ, & nuptiæ. Dicitur ſuſuetum,

IN ANIS OPERA.

suetum, ubi quis frustratus perdidisset operam & impensam. Natum à quodam, qui cum apparasset ad nuptias omnia, non est eas affectus.

χύτρου περικύλλας .i. Ollam exornas.

Siue picturas. De ijs, qui re uehemēter absurda frustra conātur. Ineptus eni labor ollæ uasi contēpto, et culinaris usib⁹ destinato, picturæ lenociniū adhibere. Cui si nullimū: Bracteis aureis inaurare iuglandiū putamina

Quid opus erat longis canere tibijs?

Dion libro primo huiusmodi prouerbiū refert:

Τὶ γὰρ με ἔδει μακροῖς ἀυλοῖς ἀυλῆν.

Id est, Quorsum attinebat me longis tibijs canere?

Idq; aiunt cōuenire in eos, qui sumpsissens inanē operam aut sumptū. Ductū ab Othone, q post casum Galatam fecerat sacrū, in quo exta inauspicatos exitus portendebant. Itaq; pœnitens sumptus, & operæ frustra insumptæ, fertur ita dixisse istud adagium. Olim in sacris longis tibijs cani solitum est.

Nihil agere.

Suidas hunc uersiculum citat è Cratini fabula:

καὶ τοῦτ' ἀπὸ πρῶτῳ φάσκει ἄνθρωπος οὐδὲν ποιεῖν

Id est, Atq; ista faciens quidam ait, facies nihil.

Quadet in eos, qui frustra laborent. Celebratur & illud Attilij: Satius est ociosum esse, q̄ nihil agere.

Plutarch.

χύτρου ἐπιδείκνυσθαι .i. Ollas ostentare.

Est rem per se ridiculam ac sordidam, perinde ut maxillam efferre. Hic tractat quare μωρίας ἐκώμιον scripserit.

Homerus

Cum dijs non pugnandum.

Qui manebit non pugnandum cum genio, cum superioris, cum magnis principibus usurpabit illud Homeri: Verum homines dijs inferiores. Hanc sic extulit Pindarus:

darius : Oportet aduersus deum non contendere.

Horatius.

Afinum sub freno currere doces.

Hoc est, Doces indocilem. Nam equus ad cursum idoneus, afinus ad equestrem cursum inutilis. Horatius:

Infelix operam perdas, ut si quis asellum,
In campum doceat parentem currere freno.

Apud nouercam queri.

Plautus.

Qui deplorant infelicitatē suam apud eos, qui nihil auxilij sine laturo, uel gauisuri magis conquerentiū malis
Plautus in Pseudolo: Nam isthuc quod nūc lamentare,
nō esse argentum tibi, Apud nouercam querere.

Ferrum natate doces.

Σιδῆρον κλέϊν διδᾶσκεις.

Id est, Ferrū fluitare doces. De ijs, q̄ rem conantur,
quę repugnante natura, nequaquam fieri possit.

Cauda tenes anguillam.

Ἀπὸ οὐραε πῶν ἔγκλω ἔχεις.

Id est, Cauda tenes anguillam. In eos, quibus res est
cum hoibus lubrica fide, perfidisq̄.

Austrum perculi. Aerem verbero.

Plautus.

Id est, Operam lusi. Est apud Plautum in Epidico.

Quo quidem adagio non est grauatus uti Paulus in
epistolis suis.

Λίδω διαλέγει .i. Lapidiloqueris.

Terçtius.

Lapis pro stupido brutoq̄; homine ponitur.

Linum lino nectis.

Λίνω λίνω συναπείεις, id est,

Linum lino connectis. Huius adagij duplicem apud
Græcos interpretes sensum inuenio. Quorū alter est,
infirma infirma copulas, friuola friuolis. Alter, eadē
non ijsdem rationibus facis, aut dicis.

Surdo oppedere. Βασα κωφῶ ἀπὸ πῶδ' ἔειπ.

T. 2. Id est,

INANIS OPERA.

Id est, Apud surdum crepitū ædere. Dicitur ubi quid frustra fit. Siue cum conuitijs incesitur is, qui perime de negligit, quasi non audiat.

πλίνθορ πλώας .i. Laterem lauas.

Quo operam inanem significamus.

τὸν ἀνθήρικον θερίζειν .i. Anthericū metere.

Dicebantur, qui laborem inanem ac sterilē caperent. Anthericus, herbe genus, quod meti nō possit, sed uelli manibus necesse est, uelut ex linum. Antherices uocantur summa spicarum fastigia, siue atheres.

Aristop.

Lapidem decoquis. λίθον ἔπεις

Pro eo quod est, inaniter laboras. Neque enim unquam mollescit lapis, quantumuis diutina coctione. Speciatim conuenit in hominem durum, nullisq; precibus mollescentem.

Vergilius

κωφῶν ἄσδες .i. Surdo canis.

Surdo fabulam narras.

Verg. Non canimus surdis, respondent omnia syluæ.

Hora. Narrare putaret a sello fabulam surdo.

Aristop.

ἀσκόρ δ' ἔρεις .i. Vtrem cædis.

Aut, Vtrem excorias. Extat apud Aristophanem in nubibus. Ad quod alluisse uidetur Apuleius in Asino, cū meminit de tribus utribus à se percussis ac uulneratis. Sumptū uel a Bacchi sacris, uel ab ijs, qui percussis utribus, inanem mouent strepitum.

Plautus.

Verberare lapidem.

Plane sium meretrix apud Plautum, amatorem admonens, ne seruum, qui iam ad plagas obduruerat, occalueratq; pulset, manui potius quàm illi nociturus. Noli, inquit, amâbo uerberare lapidem, ne lædas manum. Apte dicitur, ubi quis obiurgat incastigabilem.

Impete peritum artis.

Βάλλ' εἰς ἔχοντα πλὴν ἐπισήμω.

Id est, iaculare in eum, qui nouit artem. Vbi quis conuicium facit homini, qui norit & ipse retorquere conuicium, aut q̄ carpit uelut imperitum, qui non inferior sit in artis scientia.

Πόνον πείρειν .i. Laborem ferere.

Vulgo dicebantur, qui frustra laborarent.

Ἀπὸ λύκος θήρας .i. A lupi venatu.

Dici solitum, ubi quis Protinus re infecta discedit.

Aut de negotio molesto & agresti. Neq; enī tutū est lupū insequi, neq; is facile capitur, cū reliquarū ferarū uenatus non uulgarem adferunt uoluptatem.

Alienum arare fundum.

Plautus.

Ἀλλοτρίου ἄρουρον ἀροῶ.

Id est, Alienum aruum arare. Pro eo quod est, Alienum agere negotium, aut cum alienis uxoribus habere rem. Plautus: Fundum alienum arat, suum inculatum deserit.

Υλαρ κροῦγ' ἄρας .i. Hylam inclamas.

Vergili.

De frustra uociferantibus, aut in genere, de nihil proficientibus. Ab huiusmodi casu natum adagium: Hylas Theodamantis filius, cum esset inter argonautas, formosus adolescens adamatus est ab Hercule. Is cū esset in Mysia, fortè aquatum egressus, in fonte perijt: unde & a Nymphis adamatus, ac raptus fingitur. Ad hunc uestigandum missus est Polyphemus, q̄ ingenti uociferatione nomen inclamabat Hyle, neque quicquam tamen profecit.

Vergilius:

His adiungit Hylam, nauis quo fonte relictum

Clamassent, ut littus Hyla, Hyla omne sonaret.

Id fuerit uenustius atq; cōcinnius, ubi quis rem absentem frustra desiderat, uel deplorans uel optans.

T. 3. Hic sū

INANIS OPERA.

Hic funis nihil attraxit.

ΑΥΤΗ ΜΩΨ ἢ ΜΕΙΝΩΘ Οὐδὲρ ἔσσωσεν.

Id est, Funis quidem iste piscium attraxit nihil, quo significabant operam frustra sumptam, neq; ex sententia euenisse, quod quis conabatur. Translatum ab hama to funiculo piscantibus.

Plato.

Υδραρ τέμνεις .i. Hydram secas.

Est apud Platonem libro de Republica quarto. Est autem Hydram incidere, ita unum aliquod incommodū tollere, ut in eius locum alia plura recipias. Adagium natum à fabula Hydræ lerneæ, quam alij centum fuisse capitū aiunt, alij octo, è quibus unum erat immortale. Cum hoc monstro multum diuq; cōflictatus est Hercules, propterea q, uno reciso capite, plura renascerentur. Accommodari poterit ad eos, qui litibus inuoluuntur nunquam finiendis. Lis enim litem parit.

Ασκόνησ σιτίζης .i. Cotemalis.

Dicitur in homines edaces, plurimiq; cibi, qui nihilo tam habitiores inde reddantur. Nam in cotis macilentia, hodieq; uulgo iactatur adagiū, cū aiunt: tā pingue, q̄ cotem, macilentū quempiā significantes. Hermolaus Barbarus interpretatur hoc adagiū pro male collocare beneficium, unde non sit reditura gratia.

Cum Coryco luctari.

Πρὸς κόρυκορ γυμνάζεσθαι .i.

Aduersus Corycū luctari. Dicebatur, q̄ sumeret inanē operā. Opinor Corycū palestritē fuisse quempiā inuictū

Θομοαχῆρ .i. Cum dijs pugnare.

Dicuntur, qui uel naturæ repugnant, uel aduersus fatalem necessitatem reluctantur. Sumptum à gigantū fabula. Cicero: Quid enim gigantum more bellare cū dijs, nisi naturæ repugnare?

Cum plu

Cum plurimum laborauerimus, eodem in statu sumus.

De frustra laborantibus. Quod euenit ijs, qui post diu-
turnum studium nihilo reperiuntur eruditiores: post
longam negociationem nihilo ditiores.

Cum laruis luctari.

Plinius.

Cum laruis luctari dicuntur ij, qui uita defunctos inse-
stantur maledictis, qua re nihil esse potest indignius
ingenio uiro.

Αδως ἔχωμ. .i. Canis.

Reperio pro eo quod est, nugaris, ineptis, frustra lo-
queris. Est autem Atticæ linguæ figura, sicuti παί-
ζεις ἔχωμ, Id est, Ludis siue iocaris. Etenim qui ca-
nant non agunt rem seriam &c.

Vtre territas.

Diogenia.

Ασκήῳ ἢ ἀσκήω μορμολυτῆσθε.

.i. Vtre terrere siue terreri. Dicit solitū, quoties inanē
formidinē aut cōcipit aut incutit. Sumptū ab ijs, q̄ uas-
sorū inanū hmōi sonitu pauefaciūt pueros, uel potius
q̄ uasorū hmōi sonitu propellūt aues. Putat idē ualere
τῆσκιᾶ μορμύσκη, Id est, umbra territas.

Inaniter aquam consumis.

Αλλως ἀναλίσκεις ὕδωρ.

Id est, Inaniter consumis aquam. In eos quadrabit, qui
frustra suadent. A prisco more iudiciorū sumptum,
in quibus ad clepsydre modum dicebatur. Porro pri-
sci lineis & umbris horas distinguebant. P. Scipio Na-
sica primus repperit clepsydra, qua nubilo quoq; die
& noctibus horæ distinguebantur. Nunc αὐτομάτως
utuntur horologijs.

κύλατα μετρεῖς .i. Vndas numeras.

Id est, Rem infiniti laboris inceptas. Theocritus:

T. 4. Namq̄

INANIS OPERA.

Namq; perinde fiet, quasi si numerare labores,
Quot uenti è pelago trudan ad littora fluctus.

Zenodot. In cœlum iacularis. Εξ τ' οὐρανὸν τοξεύεις.
Id est, In cœlum sagittam torques. Est apud Zenodotum ac Suidam, de ijs qui frustra laborant, aut qui audent eos laceffere, quos non possunt ledere. Eccî. 27. Qui in altū mittit lapidem, super caput eius cadet, & plaga dolosa dolosi diuidet uulnera.

Lucianus. Voluitur doliū. Κεκλυμένον δ' οὐδὲν.
Id est, Reuolutum est doliū. In eum, qui commouetur alieno exemplo siue instinctu, ad stulte quid faciendū. Nam doliū facili impulsu, quo uelis, uoluitur. At sapiens semper fixus est & immotus.

Cicero. γλαῦκαε εἰς ἀδύαεε .i. Vlulas Athenas.
Subaudiendum, portas, aut mittis. Conueniet in stultos negociatores, qui merces eò comportant, ubi p se magis abundant. Vt si quis in Aegyptum frumentum, in Ciliciam crocum inuectet.

Terētius. In eodem hæsitas luto.
Terentius in Phormione: In eodem hæsit as luto. In eos competit, qui sic implicantur negotio cuiquam, ut se ne queant extricare. A uiatoribus translatum, qui simul atq; in lutum inciderint, cū alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur.

Horatius. In syluam ligna ferre.
Est aliquem ijs rebus augere uelle, qbus ipse maxime abundet. Hora. In syluā non ligna feras insanius, ac si. Eadem ratione dicimus: In mare deferre aquam.

Pausanias Contorquet piger funiculum.
Cratinus fingit quendam apud inferos funem torquentem, asinum autem arrodentē ea, quæ ille iā torssisset, atq; ita inaniter laborare, qui torquebat.

Tranquil

Tranquillum æthera remigas.

Zenodot.

Αἰθέρα νύωμομ' ἐρέω εἰς.

Id est, Aëre tranquillo remigas. Apud Zenodotū, de incassum laborantibus, quasi dicas, aërē diuerberas

Ανέμους γεωργεῖς, i. Ventos colis.

Zenodot.

Colis aut dico, pro eo quod est, agriculturionē exerces. Refertur à Zenodoto, dicitur in eos qui è suis laboribus nihil fructus reportant.

Ανέμω δ' ἰαλέει. i. Vento loqueris.

Suidas.

Pro eo quod est inaniter. Nam uentus omnia dissipat. Consimili figura apud Athenæum legitur, Cœlo ac terræ loqui.

Nugas agere.

Aristop.

Rem friuolam ac nihili facere, seu frustra conari. λῆσος ληεῖς. Atticis familiare id est. Nugas nugaris.

Actum agere.

Terentius.

Teren. in Phor. Ohe actum, aiunt, ne agas. A iudiciorum consuetudine sumptū, qua fas non est iterum agere causam, de qua iam sit pronunciatum. Plau. Rē actam agis. i. Incassum laboras. Tullius de amicitia indicat dici solitū, de negotio quod præpostere geritur

Aquam in mortario tundere.

Lucianus

Ἰδὼς ἕως ἔρω πλῆτερ.

Id est, Aquam pistillo tundere. In eos, qui laborant inaniter, siquidē aquam si quis uel etatē contundat, nihil aliud erit quàm aqua. Quantumuis doceas ὄνομα λῦπες, quantumlibet admoneas stupidum, sui similis esse pergit.

Volantia sectari.

De ijs qui nullum certum uite scopum sibi proponunt, sed ex tempore uiunt, ad quamuis occasionem mutabiles.

INANIS OPERA

Terētius.

Vorsuram soluere.

Vorsuram soluere dicitur, qui sic è presentibus malis extricat sese, ut alijs grauioribus impediatur. Nā Donato Vorsuram facere, est æs alienū ere alieno soluere, aut minore sc̄nore, maiorem acceptam pecuniā occupare. Hinc ducta uoce ut autor est Festus Pompeius, quod uertat creditorem.

Terētius.

Saxum uoluere.

Saxum uoluere dicuntur, qui inexhausto quopiam atq; inutili labore fatigantur. Terēt. satis diu iam hoc saxum uoluo. Tractum à notissima Sisyphi fabula, saxum apud inferos, sursum ac deorsum uoluentis.

Diogeni.

Ex inanibus paleis.

Ἀτὰρ ἐκ καθαρῶν πετρύγκας σιτίου.

Id est, Atqui e puris paleis trituram frumenti facis, id est, Operam sterilem & infrugiferam sumpsiisti. Natum à rusticis.

Lycophr.

Ἄλλως ἄδ' ἴσ. i. Frustra canis.

De ijs, qui frustra suadent. Effertur etiam ad hunc modum, In uanum cantas. Frustra pulsas chordas.

Ἐἰς κενὸν ἔέχε. i. Frustra currit.

Pro eo quod est, frustra laborat. Sic usus est diuus Paulus, sumptum ab his, qui in stadio cursu certant.

Suidas.

Milium torno sculperere.

τὰς κέγγας ἀποτορεύει.

Id est, Milij grana torno sculperere dicebantur, qui rē absurdam molirentur. Milium enim minutius est, quā ut inde quicquam descalpi possit. Suidas ait, Magis ridicule facis, quā m̄ y, qui Milij granula torno polire conantur.

Lucianus

In orbem circumiens.

Lucia. in Herm. Ἀπαντᾶς ἐν κύκλῳ περιελθῶν

Id est,

Id est, Omnes in circulo obiens, dixit, pro eo quod est, usq; ad unum omnium, nemine praterito.

Obturbas frustra velut unda.

Οχλῆς μάτλω μὲ, κῦμα ὄρωσ.

Id est, Turbas me ut unda inaniter, id est, Incastrū mihi molestus es. Traductum ab unda, caute a sīdūe uerberante. Quo pertinet illud Vergilij.

Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes.

Memorē mones. Doctum doces, & similia.

Idem pollet Grecianum illud, Ἀλλῆς πρὸς ἔχοντα τὰ τὼ ἐπισήμω. Id est, Loqueris ei, qui ipse rem calleat.

Cancrum ingredi doces.

καρκίνου ὄρεθὰ βῶδ' ἰζήμ' ἰδ' ἄσκης.

Id est, Cancrum recte ingredi doces. De eo qui doceat indocilem.

Apud fimū odorū vaporē spergis.

Suidas.

Εἰς κόπρου θημιῶς.

Id est, In fimum aromatū odorē spargis. Nam perit oīs fragrantia fimiq; foetore uincitur. Est apud Suidā. Conueniet aut̄ et̄ in hos, q̄ rē egregiā indignis adhibent, quod genus est illud. In lente unguentum.

Plautus.

Inuitis canibus venari.

Hoc adagio significatum est, non sat foeliciter succedere, quod à nolentibus extorquetur.

Inuitos boues plautro inducere.

Simile dictum etiā hodie perseverat vulgo celebratū, incommodū esse bubus inuitis plaustrum ducere.

Contra torrentem niti.

August. i

Qui frustra certant cum ijs, quos uincere non queant. epi. cōtra. Sumptum à natantibus, qui solent secundo nata Hierony. re flumine.

Contra

I N A N I S O P E R A :

Terentius. Contra stimulū calces, πρὸς κέντρα λακτίζειν.

Id est, Contra stimulos iactare calcē, est frustra res pugnare ijs, quos uincere nequeas, aut eos prouocare qui laceſſiti noceant. Aut reluctari fatis, & incōmodum quod euitare non queas, impatienter ferendo, nō solum non effugere, uerum etiā conduplicare. Veluti si quis uxorem nactus rixosam, assidue cū ea litiget, nihil profecturus, nisi quod illā reddat rixosorem. Teren. in Phormio. Donatus πρὸς οὐκίμια esse admonet cū eclipsi, deesse enim iactare quod unico uerbo Græci dicunt λακτίζειν.

Diogeni.

Leonem larua terres.

Μωρομολυκίοις ἐκφοβῆς τὸ μὲν λέοντα.

Id est, Laruis terres leonē. Conueniet de minis inanis, ac terriculis deridendis.

Inanis conatus.

Vbi sentiemus frustra sumi operam, neq; quicquā promouere diutinis laboribus.

Hierony.

Senis mutare linguam.

De frustra atq; intempestiue laborantibus. Hiero. præloquens in quattuor Euangelia. Pius, inquit, labor, sed periculosa præsumptio, iudicare de cæteris, ipsum ab omnibus iudicandum, senis mutare linguā, & canescentem mundū, ad initia retrahere paruulorū. Quo significatur, adultam etatē ad omnia minus esse tractabilem, quam rudes illos ac teneros annos. Ouidius. Quæ præbet latas arbor spaciātibus umbras, Quo posita primū tempore uirga fuit. Tunc poterat manibus summa tellure reuelli, Nūc stat in immensum uiribus aucta suis. Quare tunc formandi mores, cum mollis adhuc etas, tunc optimis assuescendum, cum ad quiduis cereū est ingenii. Neq; hæc dixerim, ut adultiores à

tiores à discendo deterream, cum nulla sit ætas ad discendum fera, sed ut pueros ad discendi studiū acuā. Ne hoc quidē prætermittendum, quanquā uulgo iactatum. Senex psittacus negligit ferulā. Hæc ferula discenti est. Discit autē pullus statim usq; ad duos ætatis suæ annos. Senex autem captus & indocilis est, & obliuiosus. His finitimam est. Serum esse, canes uetulos loris assuefacere.

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΣΤΟΣ ΚΑΛΘ. i. Senis doctor.

Conuenit in eum, qui in re fera, atq; intempestiua, frustra sumit operam. Siquidē ut est iuuenta docilis, atq; in quicunuis habitū sequax, ita senectia intractabilis tarda atq; obliuiosa.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΙ ΠΟΝΟΙ. i. Herculei labores.

Bisariam accipiuntur, partim plurimi, atque ingentes, quique uires desiderēt Herculanās. Propertius. Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama labores Herculis. Partim Herculei labores dicuntur, qui sunt eiusmodi, ut alijs quidē maximas adferant cōmoditates, ceterum auctori suo nihil ferme fructus adducant, præter aliquantulum famæ, plurimū inuidiæ. Idq; ita fato quodam accidisse putant, quod quarta luna natus creditur. Iosephus in opere de iudæa capta. Nulla ratione fieri potest, ut in recte factis effugias inuidiam. Quis enim umbram effugiat inuidiæ, nisi pariter & uirtutis lucem effugerit? Coherēt inuicem hæc duo, ac rem omnium optimam, res omnium pessima comitatur.

Quasi Sutrium eant.

Sutrium peructustū Etruriciæ oppidū. Id olim de fecerat à Romanis, cum quibus inierant societate. Camillus ad id delectus à senatu, ut eos cogeret ad fidē. Is ne in apparando comite multū temporis tere-

retur, utq;

INANIS OPERA.

retur, utq; Sutrini ipsa celeritate opprimerentur, edixit, uti singuli milites, triū dierum com meatum, secū exportaret. Id deinde uersum est in prouerbiū, quod usurpari consuevit, quoties aliquis suo sumptu nauat operam alijs.

Plutarch. Asinus balneatoris. *ἄσινος ὄντος ἐκλασθέντος.*

Id est, Vt asinus balneatoris. Dictum est in eos, qui ex suis laboribus ipsi nihil fructus caperēt. Plutarch. Nihil inde capiēs commodi, uelut asinus balneatoris, qui ligna & sarmenta defert, semper fumo ac fauillis oppletus, nunquam aut particeps balnei, neq; teporis, neq; mundicie. Loquitur de diuito parco ac sordido, qui cum sit onustus diuitijs, non fruitur tamen.

θάλασσαν ἀντλήσει. i. Mare exhauris.

De eo qui conatur, quod effici non possit.

Properti. Exurere mare.

Proper. Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
Altaq; mortali detrahere astra manu.

Diogeni. Phrynichi lucta. *τὸ φρήνιχος τὸ ἀλασμοῦ.*

Id est, Phrynichi luctatio. Diogenianus indicat dicti tari suetū de ijs, qui astu dolisq; negocium peragūt. Fuit is Phrynicus Lacedæmoniorum proditor, quem uetus Comœdia carbone notauit.

Aristop. Muscas depellere.

Dicitur, qui iocoso atq; inutili fungitur officio.

ὄντος ζυγῆς. i. Aues quæris.

Rem uagam & captu difficilem sequeris. Persius.
An passim sequeris coruos, te staq; lutoq;

χαμαὶ ἀντλήσει. i. Humi hauris.

Zenodot. De inaniter laborante dicebatur. Nihil est enim quod à solo haurias. Apparet dici posse quoties exhausta copia, non multum superest quod haurias.

Excubiari

Excubiarum causa canens. *Ἐξουβίας αἰδωμ.*
 Id est, Excubiarum gratia canens. Dicebatur olim in
 bonūnem uigilantem ac diligentem, inde ductū, quod
 qui excubias agunt, canere consueuerunt.

Influit quod exhauritur.

Ἐπιπέσει δ' ἐξουτλάμιον.

Id est, Adfluit quod exhauritur. Vbi quis frustra
 sumit operam in re quāpiam. Sumptum à nautis, nauī
 pertusa frustra sentinam exhaurientibus. De Philoso
 phie studio dici potest, in quo quantūlibet operæ sum
 pseris, nunquā tamen deest, quod te laboribus exerce
 at, *ἔσ' labor laborῆ serit, ἔσ' iuxta Sophoclῆ, πόνος*
πόνον φέρει. .i. Labor labori laborē adducit.

E Tantalii horto fructus colligis.

Ταντάλλου κήπον τρυφᾶς.

Id est, Ex Tantalii horto fructū colligis. .i. ea con
 sectaris, quæ nusquam sunt, aut quibus frui non licet.
 Quod quidem apposite dicitur in mundanis addi
 ctos uoluptatibus.

Dentem dente rodere.

Martialis

Dicitur, qui carpit cum, qui neq; ledi queat, neque
 sentiat. Aut qui mordet pari mordacitate præditum
 quempiam. Martialis. Quid dentem dente iuuabit
 Rodere: carne opus est, si satur esse uelis.

Ὀρέσει χαλκῖνα μὴ φάειν μὴ. .i. Oresii palliū texere

Aristop.

Dicebatur, qui munus pararet abusuro. Nam Ore
 stes per insaniam uestes dilacerabat.

Γύργαθου φουσᾶς.

Id est, Gyrgathum spiras. In insanum, frustra q; uo
 ciferantem iaciebatur. Gyrgathus lectus est, in quo pa
 ralytici, menteq; capti, quiq; uocantur demoniaci, um
 bti iactant sese.

I N A E Q V A L I S

Herodot.

ἕκτῃ ἐνιαυτῷ δ' ἔαρ' ἐξείραμεν.

.i. Ver ex anno tollere.

Dicebatur qui id quod in negotio quopiã erat præcipuum tolleret. Ver enim anni præcipua pars est. Postest deflekti longius, ut dicantur uer eximere anno, & linguarum ac bonarum literarum peritiam sustollant è scholis.

INAEQVALIS Pensatio.

Ne verba pro farina. Μὴ λόγους ἀντ' ἀλφίτων.

Id est, Ne uerba pro farinis. Aduersus eos iaciebatur, qui beneficiũ uerbis, non re dabãt. Quadrabit itẽ in eos, qui beneficiũ pollicitis rependunt. Aut qui cõsolantur oratione, cum auxilio sit opus. Veteres quicquid ad uictum pertineret, ἀλφίτα uocabant.

Ἀντὶ πέρηνες σκορπίου. i. Pro parca scorpionum.

Vbi quis optima captans, pessima capit. Nam parca piscis est uel maxime laudatus. Scorpius letalis est, quanquã est & piscis huius nominis contẽpti saporis. Σκιά ἀντὶ τῷ σώματι. i. Umbra pro corpore

Quoties aliquis magnum quiddã uidebitur affectus, cum nihil tamen auferat præter titulum, aut spes meras. Mutuo sumptum ab Aesopica fabula de cane, qui dum umbram carniũ, quod ea maior appareret captat, ueras amisit carnes.

Plato.

Ἐπίτηρον ἀντὶ πάλυμπος. i. Palumbẽ pro colũba.

Subaudi uerbum, ad sententiã accommodatũ. In epistola Mormice nescio cuius ad Chremetẽ. Redemptã tibicinã, quam forte amabat, sponsã & stola amictã mihi induxit, columbæ loco palumbẽ, ut aiunt, meretricẽ pro sponsa. Cõueniet ubi quod deterius est, & aduultu riuũ, pro eo quod est præstãtius ac legitimũ supponitur

Τρίχας

ῥεῖχος ἀντ' ἐρίωυ. i. Pilos pro lana.

De re uehementer inæquali, aut de negotio supra modum absurdo.

ΑΥΤΙ ΚΑΚΗΣ ΚΥΩΣ ΟΥΩ & ΠΑΥΤΗΣ.

.i. Pro malo cane suem reposcis.

Diogeni,

Id est, Pro re uili præciosam. Sus enim esculentus, canis haudquaquam uescus est.

Malum bono pensatum.

Quoties natura dotem aliquam egregiam largitur, uerum eadem eam aliquo uitio pensat, aut cū quis beneficium suum aliquo uitiat maleficio.

Diomedis & Glauci permutatio.

Homerus

In prouerbium abiit, quoties inæqualē commutationē significamus, hoc est, deteriora pro melioribus redita, scilicet aurea pro æreis. Nam Homerus Iliados sexto Glaucum quempiam inducit Hippolochi filiū, Lyciorum ducē, iactantiusculū & ostentatorē, magis quàm pugnacē. Contra Diomedē uasrū callidumq;. Hi duo congregiuntur singulari certamine inter se dimicaturi. At Glaucus rogatus à Diomede, quis nam hominum aut deorum esset, longa oratione nataliū suorum seriem exposuit, ac sic fide pacta, ueluti foedus quoddam hospitij sanxerūt, & permutatis armis, sed admodū inæqualibus. Ergo conueniet uti, quoties officium aut munus longe impari munere pensatur aut cōtra. Aut quoties aliquis rem pecuniariam auxit, sed dispendiofame. Admissus est ad amicitia principis, sed excidit ab amicitia Christi.

Κόν & ἄροξύη. i. Conos artoxya.

De similibus, & inter se respondentibus. Quidā eruditi putant conon pistorium esse instrumentū, nō dissimile Artoxyæ, quod panariū scalptrū uidetur signifi-

INCERTVS EVENTVS.

care. Ceterum apud Suidam apparet Conos munuscula quæpiam fuisse, quæ pueris dono darentur apta ætati, cuiusmodi sunt armillæ. Proinde uide, ne cõpetat in eos, quæ uili leuiq; munusculo cõpensant operã alicuius.

Si uinum postulet, pugnos illi dato.

Ἀρὼνον αἶτι τῆ κοινῆ ἕλως αὐτῶ δίδω.

Id est. Si uina postulat ille, pugnos porrige. Vbi pro bonis rebus expectatis, diuerso accipiuntur. Putat metaphoram à pueris ductã, qui petentes non petenda, non nunquam colaphos recipiunt.

Suidas.

In parte vel ignem prædetur aliquis.

Dictum de ijs, qui parũ æqua referant in commune, Quid enim non prædetur, qui prædatur ignẽ, qui sic est natura cõmunis, ut ipse nihilominus possideas, posteaquam & alijs fueris impartitus.

INCERTVS EVENTVS.

Aul. Gel.

Inter os & offam.

Quasi dicas, inter os & cibum. Quod à sumendis cibis sumptum est. In eadem sententia adagium est quod sequitur.

Aul. Gel.

Multa cadunt inter calicem, supremaq; labra.

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖλεος ἄμερος.
Sulpitius apud Aulũ Gellium in noctibus Atticis li. 13. capi. 17. duo quedam adagia notat, alterum Græcum, alterum Latinum, quorum amborum eadem sit sententia. Græcum hoc, Latinũ, quod præcedit. Quibus monemur, nihil tam certum sperari, neq; quicquam tam esse uicinum, quod non repentinus aliquis casus queat interuertere. Adeoq; non esse tutum uẽ turis fidere, ut uix etiã illa sint iuta, quæ manibus tenemus. Originẽ adagii

ginem adagij quidam ad huiusmodi fabulam referūt. Ancæus Neptuni & Astypalæ Phœnicis filius, cum uitē sereret, grauitēq; ministris instaret, urgeretq;, quidam operis tedio commotus in herum, negauit futurum, ut ex ea uite herus unquam unum gustaret. Post ubi uitis prouenisset feliciter, atq; uua maturuis sent, herus exultans, ac gestiens seruum eundē accersit, atq; ut sibi uinū infundat iubet. Deinde iam calicē admoturus ori, seruo quæ dixisset, redegit in memoriā quasi uanā exprobrans diuinationē. At ille sententiam hanc hero respondit. Inter calicem ac summa labia, multa posse interuenire. Seruili sententiæ fauit euentus. Nam inter loquendum priusquam ille unum hauriret, alter quidam minister ingressus, nunciat uinetū ab apro quopiā immani uastari. Quibus auditis Ancæus deposito poculo, protinus in aprum fertur, à quo inter uenandum percussus interijt.

In herba esse.

Ouidius.

Vbi spem in naturam indicamus, ac longius adhuc ab esse ut consequaris, in herba esse dicamus. Sumpta metaphora à segetibus teneris adhuc, & herbescentibus. Ouidius. Sed nimium properas & adhuc tuæ mens in herba est.

Nescis quid serus vesper uehat.

Menipp.

Ex Menippeis Varronis Satyris. Quo salubriter admonemur, ne presentium successuū prosperitate sublati, futuri curam abijciamus.

Nulla scopo iaculari. Ασκοπα το ζεύγμ.

Lucianus

Id est, Absq; scopo iaculari, dicuntur qui nihil certi propositum habent, quod sequantur, & ad quod instituti consiliūq; sui rationes referant. Persius Satyra. 3. Est aliud quo tendis, & in quod dirigit arcum,

I N C I T A R E.

*An passim sequeris coruos, testaq; lutoq;
Securus quo pes ferat.*

Homerus   *Anceps euentus rei.*

Cum anceps rei discrimen significamus, & incertum utro uergat uictoria. Congruet illud Homeri. Tum pater auratas librabat utrinq; balances.

Aristote.   *Si crebro iacias, aliud alias ieceris.*

Quo significatum est oportere rem sepius tentare, neq; defatigari protinus, si quando parū ex animi sententia ceciderit. Futurum enim, ut iterum atq; iterum periclitanti, feliciter aliquando cadat. Aristotelis uerba sunt hæc. ὠπείρ μου κὺ λέγεται, ἄρ πᾶλλὰ βαλλῆς, ἄλλοτ' ἄλλοῖωρ βαλλῆσ. Vetus adagium est. Si sepe iactaueris, aliquando Venerē iacies. sunt qui putent metaphoram à sagittarijs, nō ab alca toribus esse ductam.

I N C I T A R E.

Cur cessatum est?

Licebit uti, quoties communem culpam apud amicum agnoscemus, & in re quapiam male cessatum esse significabimus.

Plautus.   *Frigidam aquam suffundere.*

Plautus in Cistel. pro eo quod est, instigare clanculū. Translatū ab ijs, qui certaminibus equestribus aquam equis aspergunt, quo refocillati currebant acrius, atq; hoc pacto ad cursum instigabant. Sed probabilius est translatū ab officinis ærarijs, ubi fabri subinde frigidam in ignem aspergunt, quo ignis sit uehementior.

Homerus   *Modis omnibus incitat.*

Vbi quis omnibus modis animū alterius sollicitat, nūc precibus, nunc blādicijs, nunc iurgijs, nūc minis. Vsurpare liceo

pare licebit illud Homeri.

Multum ille, scuticaq; cita celerare iubebat,
Multum idem blande affatus, multumq; minatus.

Feri puer.

Athenæus libro Dipnosophistarū. 15. demōstrat olim
prouerbio solitū acclamari, ἰκποιώμ, quo significabāt
quempiā suo munere defunctum. Itidē ferme, quē ad-
modum nos absolutæ uirtuti gratulantes dicere sole-
mus, Maecte animo, maecte uirtute. Clearchus adagiū
natum euentu tradit, cū Latona Apollinem ac Dianā
ex Chalcide Delphos deportaret, iamq; ad Pythonis
specum uenisset, & draco concitus in eos prouolaret,
Latona puellā ulnis baulans, Apollinis presidiū im-
plorans clamabat ἴε ποῦ, cum is forte fortuna arcum
teneret, ac peride ualere ἴε ποῦ, quasi dicas ἄλλε ποῦ
id est, mitte ac percute fili.

INC ONST AN T I A E,

Perfidia, Versutia.

Ανέμορ σάσδε, i. Ventorum stationes.

Apparet paroemiam integre sic esse pronunciandum.
Ventorum stationes norūt indigene. Sunt enim plerif
que regionibus sui quidam uenti, quorū naturam opti-
me norunt incolæ, regionis illius obnoxia. Licebit in
hunc usum trahere, ut dicas suæ cuiq; gentis ingenū
esse cognitum, suos cuiq; familiares esse notissimos, su-
am cuiq; uxore maxime esse cognitā, suā cuiq; notam
artem, in qua sit quā diutissime uersatus.

Diogeni.

Ανέμσ πεδίορ, i. Venti campus.

In hominem instabilē, leuē, & inconstantē dicebatur.
Refertur a Diogeniano. Nam in planicie uenti libe-
rius huc, atq; illuc diuagantur.

V. 3.

ΗΠΑΝΟΣ

I N C O N S T A N T I A E.

Ἡ παναγαία ἄρτεμις. i. Panagæa Diana.
 Dicebatur olim peregrinationē impensius amans, er-
 rabundus, instabilis, nulla certa sede consistens. Si qui-
 dem Diana uagari dicitur apud poëtas, & per nemo-
 ra, montesq; oberrare. Quin domiciliū etiā subinde
 mutat, nunc apud superos agens, nunc apud inferos.
 Ne specie quidem semper eadem, sed nūc pleno orbe,
 nunc mutila, nunc nulla.

μεταβλητότερη ἢ μητρὸς Νιῆρισιχθονος.
 i. Mutabilior Metra Erisichthonis.

In eum congruit, qui secū non constat, sed subinde alia-
 am atq; aliam personam sumit. Extat in Priscorū fa-
 bulis Metram puellam in uariis rerum formas trans-
 figurari solere. Res autē sic habet. Erisichthon quidā
 Thessalus absumptis facultatibus ad extremam deue-
 nit inopiam. Huic erat filia puella præstanti forma no-
 mine Metra. Quam ubi prostituisset, adulescētes qui
 commeabant ad illam, uaria munera deferebant, alius
 equos, alius boues, alius ueruces. Nam id tēporis non
 dum auri, argenti, gemmarūue erat usus. Porro Thef-
 sali per iocum dicebant. Metram Erisichthonis uerti
 in ea omnia, quæ illi ab amatoribus filię donabantur.
 Atq; hinc prouerbium.

χαμαιλέοντῳ ἔμμεταβλώπερῳ.
 i. Chamæleonte mutabilior.

Chamæleon commemoratur inter animantia, quæ colo-
 rem mutant. Huius figuram describit Aristot. lib. 2.
 de naturis animantium. Quod ad coloris mutationem
 attinet, hæc tradit. Mutatur autem illi color cū infla-
 tur. Fitq; is nunc niger, nunc absimilis Crocodilorū,
 nunc pallidus. &c. Competit igitur adagium in homi-
 nem uersipellem, siue inconstantem.

Πρωτῶς

Πρωτέως ποικιλώτερος.

.i. Proteo mutabilior.

Horatius

In uasrum & uersipellem competit. Horatius in eos, qui facile uertunt sententiam.

Quo teneam uultus mutantem protea nodo?

Effugiet tamen hæc sceleratus uincula Proteus.

Protea uocat tergiuersantem, & quem Græci uocant

δυσφώρατος. i. deprehensu difficilē. Porro fabulam

Protei notiorē arbitror, q̄ ut hic sit recensenda. Extat

apud Homerū Odysseæ. 4. & apud Maro. 4. Georg.

Simili figura diceretur, & Vertumno inconstantior.

Nam hic deus in omnigenam speciem sese uariat.

Πολύποδος & νόσος ἴχθε.

Plutarch.

.i. Polypimentem obtine.

Quo iubemur pro tēporē, alios atq; alios mores, aliū

atq; alium uultū sumere. Quod in Ulysse uidetur Ho-

merus laudare, qui eum πολύτροπον appellat. i. mori-

bis uersatilibus. Adagiū natū à piscis huius ingenio,

qui scribitur colorem mutare in metu. & c.

Mulieris animus. γυναικὸς φρένες.

Terentius.

Id est, Muliebre ingenium. Diogenianus ostendit di-

ci solitum in stultos. Videtur autem magis quadrare

in imbelles & incōstantes. Vnde est illud Ennianum.

Vos etenim iuuenes, animos geritis muliebres.

Illaq; uirgo uiri. Et Terentius.

Nosti mulierum ingenium. Nolunt ubi uelis, ubi no-

lis, cupiunt ultro.

Εὐριπὸς & ἄνθρωπος. i. Euripus homo.

In inconstantes ac moribus inæqualibus hoīes dice-

tur. Quadrabit & in fortune uices, que res mor-

talium, uelut æstu quodam sursum ac deorsum iac-

etat. Ducta metaphora à maris Euripi prodigiosa qua

I N C O N S T A N T I A E.

dam reciprocādi celeritate. Est autē Euripus maris pars. &c.

Cnips in loco. ο κνιψ̄ εἰς χῶρα.

Id est, Cnips in regione. Dictum in eos, qui subinde sedem mutarent, & aliunde alio migrarent. Cui uitio sese obnoxium fuisse confitetur Horatius. Est autem σκωψ̄ siue κνιψ̄, nam utrūq; reperio, uermiculus in-
nascens materijs. Is croso ligno semper locū mutare nititur. Plinius inter pestes materiarū teredinem cōmemorat. Addit huius generis Cerasten uocari. Proinde consentaneum uidetur, adagium dici posse in for-
didos, duro, parcoq; uictu utentes.

Εὐμεταβολώτερον κοδόρνον.

.i. Cothurno versatilior.

Dictum in hominem parū constantē, lubricāq; fide, quiuē incertae & ancipitis esset factionis, similitudine ducta à calciamento, quod Græci κοδόρνον. Latini mu-
tata literula cothurnū uocāt, quo mos erat uti tragœdiarum actoribus. Suidas addit huiusmodi fuisse, ut ui-
ris pariter ac mulieribus congrueret. Nihil aut̄ uetat quo minus adagium in bonam trahatur partem, ut si quis hominem facilibus moribus, & quadā ingenij dex-
teritate, cum quouis hominum genere congruentem κοδόρνον appellet, quā ob causam Homerus Vlyssēm πολύτροπον dixit, quod apte personam gereret. du-
cis, mendici, patrisfamilias.

Sallustius

Aliud stans, aliud sedens.

Nullus inficias iuerit, prouerbiali figura dictū illud Salustianū in Ciceronem. Aliud stans, aliud sedēs lo-
quitur. Quo licebit uti, cum summam inconstantiam animi significamus, qua si tantillum momentū atq; in-
teruallum commutet hominis sententiam.

Duabus

Duabus sedere sellis.

Macrobius

Est incertarum esse partiū, & ancipiti fide, ambabus
satisfacere uelle. Quo uerbo noue composito, & ἄλλο-
πρόσωλλον, Homerus appellat Martem, id est, nunc
his, nunc illis partibus fauentem. Macrobius in Saturno
nalibus coenis: Laberius Minus in senatū a Cesare le-
ctus, cū a Cicerone ad confessum non reciperetur, di-
cente: Reciperē te nisi anguste sederemus, nimis mor-
dacier respondit: At qui solebas duabus sellis sedere:
obijciens tanto uiro lubricum fidei.

Diuersarum partium.

Qui uolet innuere Metiū quempiā, & cū utraq; par-
te colludentem, aut aduocatū prauaricatorem, aut pro-
ditorem ducem, non ineleganter usurparit.

Duos parietes de eadem dealbare fidelia M. Curti

Pro eo quod est: eadem re duplicē uelle inire gratiā,
eademq; opera duos pariter demereri. Tractum ui-
detur ab his, q; parietibus opus albariū superinducunt
Legitur & huiusmodi Graecum adagiū apud Suidam:
Δυο πείχες ἀλείφεις. i. Duos linis parietes. In eos,
qui in factionibus utrisq; partibus blandiuntur. Ad hāc
classē ptinet illud: Vtroq; claudicare pede. In Euan-
gelio: Duobus dominis seruire. Ex Apocalypsi, de ijs
qui neq; calidi sunt, neq; frigidi.

Διπλῆς ἀνδρες. i. Duplices viros.

Zenodotus.

Vocabant, qui essent lubrica & insyncera fide, quos
nunc uulgo etiam bilingues appellat. Zenodotus:

Equidem uirum odi duplicem, sermonibus
Probus amicum, ceterum hostem moribus.

Tertulli.

De toga ad pallium.

Cuius duplex erit usus: uel quū ad diuersum uitae ge-
nus sese contulerit aliquis: uel quū a fortuna honestio-

V. 5. re ad hu

I N C O N S T A N T I A E.

re ad humiliorem. Velut, si quis ex aulico fiat monachus, aut è præfecto pædagogus, è consule rhetor. Toga Romanorum erat, palliũ Græcorũ. Post palliũ cœpit esse gestamen philosophorum. Confine illi: Ab equis ad asinos.

Δωδεκάμηχανον .i. Duodecim artium. Appellabant callidum, uersutũ, uersipellem, uasfrũ, ac uarijs instructum dolis. Narrat scortum fuisse quodam noie Cyrenen, cui cognomentum inditum, duodecim artium, propterea q̄ in peragenda Venere duodecim figuris usa fuisse dicatur &c.

Θεσσαλῶν σύσμμα. id est,
Suidas. *Thessalorum commentum.*

Varias ad res accommodari scribit Suidas: tum ad eos, q̄ in acie locũ deserunt, tum ad illos, qui cultu delicatiorē utuntur, tum ad hos, qui dolis quempiã circũueniũt. A quibusdam sic refertur hoc adagium: Semper enim res Thessalorum infidæ.

Phœnicum pacta. Φοινικῶν σῶθηκα .i. Phœnicũ cõuenta. Phœnices q̄ Carthagine potiti sunt, cũ primũ ad eã appulisset regionẽ, postularũt ab ijs, q̄ id t̄pis Libyã incolebãt, ut sibi liceret diẽ & noctẽ hospitio terræ uti. Quod cũ impetrasset, iamq; exacto cõcessi tẽporis spacio, iuberẽtur excedere finibus, recisurrunt, affirmãtes se pactos, ut sibi fas esset illic noctesq; ac dies cõmorari, uidelicet ambiguitatẽ uocũ ad suum commodum detorquentes. Vnde prouerbiũ esse natum aiunt, de pactis insidiosis & astutis.

Zenodo. *Locrense pactum. Λοκρῶν σῶθηκα. Id est, Locrensiũ pactũ. De scædistragis dictũ, cuiusmodi quondã habiti Locrenses, q̄ scædere prodito, qđ cũ Peloponesijs inierãt, ad Heraclidarũ partes descenderit*
ἠπαρξάν

Θρακία πειρασίς. i. Thracium cōmentum. Zenodo.

Sive inuentum. Torquendū in eos, qui pacta eludunt callido uafroq; aliquo cōmento. Strabo lib. Geogra. 9. indicat adagium natū ex Ephoro autore. Thraces pactis cū Bœotijs aliquot dierum inducijs, nihilo segnius incursiones agebant nocturno tpe. Hos cū propulsasent Bœotij, atq; expostularent, q̄ uiolassent inducias, responderunt Thraces, se nihil præter pacta fecisse, pactos enī esse de diebus, noctibus incurfasse. Est enī proprie πειρασίς excogitata cauillatio, qua pactum eludimus, quas Plautus sutelas uocat. Et Terentius: Nequid suo assuat capiti.

Hoc calciamentum consuit Histiaeus,

Diogenia.

Aristagoras induit.

Τοῦτο ὑπόδημα ἔρησσε μὲν Ἰστιαῖος,
ὑπεδύσατο δ' ἀρισταγόρας.

Id est, Hoc calciamentum Histiaeus quidem consuit, ceterum Aristagoras induit. Diogenianus admonet dici solitum in eos, qui callide sua malefacta in alios reijciunt. Adagium natum ex huiusmodi historia: Histiaeus missus a Dario in Asiam ad sarcinendam defectionem Ionum. Itaque postea quā in Asiam uenisset, iamq; in suspicionem uenisset Sardorum præfecto, tanquam autor huius motus fuisset, hoc audiuit ab eodem. Sic hæ res habent Histiae. Tu quidem calceum hunc consuisti, ceterum Aristagoras induit. Meminit et Herodotus quinto et sexto libro. Significabat autem eius consilij primum fontem, et autorem fuisse Histiaem, administratorem Aristagoram. Videtur magis conuenire, quoties in astutis et improbis consilijs, alteri alter auxilio est, nuntiaq; opera se iuuant.

Thraces

I N C O N S T A N T I A E.

Thraces fœdera nesciunt.

Θρακῆς ὄρκια οὐκ ἐπίσσωται.

Id est, Thraces fœdera non norūt. Porro Thraciū barbariē & immanitatē, perfidiāq; satis arguit interemptus à Polymestore Polydorus, hospitij iure uiolato.

Quibus nec ara, neq; fides.

De uehementer perfidis. Dictum est in Spartanos, quorum perfidiam taxauit Euripides:

Spartæ incolæ dolosa consultamina.

Nunc in aulicos non omnino pessime quadrat.

Plautus.

Altera manu fert lapidem, altera panem ostentat.

Qui coram blandiuntur, clā obtrestantes, palā amicos agunt, clanculū nocent: aut qui hic prosunt, illic lædūt. Translatū ab ijs, qui canes ostentato pane pelliciunt, deinde accedentibus saxum illidunt.

Repariazare. Ἀπεπαίσαρον.

Id est, Repariazarunt. De ijs dicebatur, quos pœnitet instituti, quiq; à conuentis discederent, ab historia natum. Parij cum aliquando à Thebanis bello premerentur, petierunt ut à bello desisterent, se ciuitatem in potestatem illorū tradituros. Hac lege cū destitissent Thebani, & Parijs interea spes auxiliij fuisset alicunde ostensa, pactū irritarunt, bellūq; cum Thebanis integrarunt. Inde fictum prouerbiale uerbum ἀπαίσαρον, pro irritare pacta &c.

Plautus.

Maritimi mores.

Pro uarijs & inconstantibus, quales fere sunt amantiū Queritur apud Comicum adolescens de amore mentē in uarios affectus rapiente. Ita, inquit, mihi oīa ingenia sunt, quod lubet, non lubet iam id continuo. Ita me amor lapsus animi ludi ficat, fugat, agit, appetit, rapiat, re

ptat, retinet, iactat, largitur, quod dat non dat, deludit
 Modo quod suavit, dissuadet: quod dissuadet, id ostendit,
 Maritimis moribus mecum experitur.

ἢ γλώσσ᾽ ὄμωσεν .i. Lingua iuravit,
 Vbi quis non præstat fidem promissi: aut ubi non ex
 animo pollicetur.

Punica fides.

Pœnorum perfidia in prouerbiū abiit, quod ea gens
 peculiariter periurij, uanitatishq; notata sit. Titus Li-
 uius de bello Punico libro secundo: Quæ Punica reli-
 gione seruata est fides ab Hannibale &c. Pœni fœ-
 difragi semper habiti.

Plautus.

Ἐλλωικῆ πίσει .i. Græca fide.
 Reperitur pro certa item fide. Plautus Græcā fidem
 dixit, ubi nō uerbis, neq; stipulationibus, sed præsentem
 pecunia res agitur. Cætera quæ uolumus uti, Græca
 mercamur fide, id est, numerata pecunia.

Non idem sunt scriptura & Leucæus.

ῥεαφῆ τε καὶ λευκαῖ οὐ τ' αὐτὸν,
 Id est, Scriptura & Leucæus non sunt idem, aut non
 conueniunt. Vbi quis aliud scribit, aliud facit aut dicit
 Recte iacietur in eos, qui stare pactis nolunt. Nā hæc
 plerunq; sygraphis constant. Aut in eos, quorum ui-
 ta nō concordat nel cōgruit cū libris editis. Cōiycere
 licet Leucæum fuisse malæ fidei scribam.

Dædali opera. Δαιδάλου πημάτων. Homerus
 Id est, Dædalia opera. Dicuntur, quæ nouo artificio fa-
 bricata sunt, & admirando. Hinc natum, q; cum uete-
 res illi plaste formas animalium cæcis fingerent & im-
 mobiles, Dædalus insolito artificio, primus & oculos
 induxit, & neruis quibusdā additis effecit, ut huc atq;
 illuc moueretur adeo scite, ut spectantibus uiuere, atq;
 ingredi

I N C O N S T A N T I A E.

igredi uiderētur. Proinde prouerbiū ad uarios usus poterit accommodari. Vel ubi res, inusitata arte cōfictas, significabimus. Nā Homerus artificiosa Dedala uocat.

Admirabiles in nectendis machinis Aegyptij.

De uersutis, & (ut ait Plautus) cōsutis dolis dicitur Torqueri potest, & in perplexis sophistarū argutias ac syllogismorum inexplicabiles labyrinthos. Celebrantur olim Aegyptiorū opera ex uarijs lignorū frustulis miro quodā artificio cōnexa. Quorū est Herculanus nodus, & Casioticus nodus.

Zenodot. Multa nouit vulpes, verum echinus vnū magnum.

Dicitur in astutos & uarijs consutos dolis, uel potius ubi significabimus, quosdam unica astutia plus efficere quam alios diuersis technis. Nam uulpes multijugis dolis se tuetur aduersus uenatores, & tamen haud raro capitur. Echinus, quem opinor herinacium esse, nā hoc loco de terrestri, nō de pisce fit mentio, unica dicitur taxat arte, tutus est aduersus canum morsus. Siquidem spinis suis semet inuoluit in pile speciem, ut nulla ex parte morsu prenda queat.

Plutarch. Magnus versator in re pusilla.

Μέγας κυλικτηὶς ἐν μικρῷ γεπελάματι.

Id est, Versator ingens in negotio leui. Quadrat in eos, qui arte parum honesta sibi diuitias parant. Natum ab Eudamide apophthegmate. Quum musicus quidam feliciter uideretur cecinisse, quispiam ex ijs, qui aderant, rogabat Eudamidam, quid de eo sentiret, respondit: Magnus delinctor in re parua, quod existimaret operosam esse scientiam, sed nihil adferentem utilitatis.

Ὁ πίθηκος οὐχ ἄλίσκεται βροχῶ .i.

Diogenes

Simia non capitur laqueo.

In callidos tergiuersatores dici solitum, qui coargui non queunt.

Volaticū iusiurandū. ταχὺ βέβαιον ὄρεοι.

Ad eum modum appellabant iusiurandum irritum, & euanesceret, auolaretq; simul atq; pronūciatum esset, cuiusmodi sunt amantium. Quanquam Aristarchus apud Eudemum per Antiphrasim accipit, quasi tardū oporteat esse iusiurandum, neq; temere proserēdum, neq; enim statim euanescere, si quid iuraris.

Αεὶ φέρει τὴν λιβύην κακόν, id est,

Semper affert Libya mali quippiam.

Quod inde Rhomā, ut dixi, monstra deportarentur.

Hinc & in mores, ingenūq; gentis detorqueri potest: siquidē ut est regio uenenorū ferax, ita gētis pestilēs ingenū. Peculiariter conueniet in fœdifragos &c.

Semper Africa noui aliquid apportat. Plinius.

Quod quidē ideo dicebatur, & in siticulosa regione ad unū aliquē riuū, plurimæ ferarū species bibēdi gratia cōuenire cogātur, inibiq; uaria mīxtura uiolētæ Veneris, uarias mōstrorū formas, subidēq; nouas nasci. Quadrabit i hoies lubrica fide, semp nouarū rerū auidos.

Verisimiliter mentiens.

In eum, qui falsum perinde quasi uerum sit narret,

quadrabit illud ex libro *Odyssæ* T.

Plurima narrabat figmenta simillima ueris.

Lampon iurat per anserem.

Λάμπων ὄμνυσεν τὴν χίτων.

Aristop.

Id est, Lampon iurat p anserē. Ita loquebantur, ubi qs decipere tētaret iureiurādo. Lāpon sacrificus quispiā fuit, ac uates, & oraculorum auditor: is solitus est per anserem

I N C O N S T A N T I A E.

anserem iurare, tanquam per auem auguralem: Vel quod olim ita instituerat Radamanthus, ne per deorū aliquem iuraretur, sed per Canem, anserem, id quod Socrati familiare apud Platonem.

Athenæ? ποικιλώτερον ὕδρα, id est,
Magis varius, q̄ hydra.

De callidis ac dolosis, quod hydra serpens sit uersicoloribus notulis distincta.

Aristop. Σισυφῆ μηχαναί .i. Sisyphi artes.

Dicebantur uasra, uersutaq; consilia. *Homerus:*

Sisyphus in terris quo non astutior alter.

Aristop. πυρρῶνδρου μηχανήματα, id est,
Pyrrhandri commentum.

De callido inuento. Hic Pyrrhander sycophanta quispam fuit insignite uersutus, notaq; malitiæ.

Aristop. Megaricum machinamentum.

Μεγαρικὴ μηχανή.

Id est, Ars Megarēsis. Dicitur, cum dolo et astu res agitur, non sincera fide. Olim enī Megarenses uulgo male audiebant, tanquā fraudulēti ac ficti, q; aliud sentire soleant, aliud loqui.

Homerus

Vlysseum cōmentum. Ὀδυσσεὺς μηχανήματα,
Id est, Vlysseū inuentum. Callidū, astutū, et uasfrum dicebatur. Vlyssēm Homerus ubiq; uersutum facit.

Aristop.

Οἶδ' εἰ τὰς ὁδοὺς ἄσποδον ἔφυγεν Εὐκράτης. .i.

Nouit vias quibus effugit Eucrates.

In eum quadrat, qui semper aliquā inuenit rimā, ut inquit Plautus, per quam elabatur, ut officiū subterfugiat pretextu aliquo, si quando fides esset præstanda.

Diogenis.

Λιβυκὸν θηρίον.

Id est Libyca bestia. Dicebatur in hoiem uasfrū, callidum, uersipellem, uarijs moribus, ancipitiq; ingenio.

Quod

Quod genus portentum Cicero Catilinam fuisse testatur. Inde natum, quod in Libya uariæ ferarum species sæpenumero misceantur &c.

Αἰγυπτιῶτες.

Dicebantur astuti & impostores. Sumptum à moribus eius gentis. De moribus Aegyptiorum testatur & illud ex Aeschilo, quod alibi retulimus:

Aegyptij miri struendis artibus :

Εκ τετραμυδῶνς κὺλικῶν πιῖν. .i.

E perforato poculo bibere.

Dicuntur, qui futiles sunt, parumq; continent fideliter arcana sibi credita.

Expediit habere plura cognomina.

Aristop.

Aristophanes in Pluto :

Ὡς ἀγαθὸν ἐς ἐπωθυμίας πρῶτὰς ἔχειν.

Id est, Vt expediit ut plura habeas cognomina. Conuenit in eos, qui multa simul profitentur, quo quaestum faciant uberiores, aut qui diuersarum sunt partium.

Dictum est autem in Mercurium, cuius uaria feruntur cognomina. Prouerbiū non inscite torquebitur & in istos, qui nusquam non habent titulos, aut qui in principū aulis ijdem & sacrificiū agunt, & ministrū, & aconomum, & lenonem, & γελωτοπιόμ.

Si leonina pellis non satis est, vulpina ad

Zenodot.

denda. ἄρ' ἢ λεοντὴ μὴ ἐξικταί, τὴν ἄλωσ πεκὼν πρόσσφορ.

Id est, Si leonis exuiuium non sufficit, adde uulpinum.

Cum uiribus res obtineri non potest, dolus adhibendus

Adagium natum est ex apophthegmate Lysandri.

Nam is, quemadmodum in eius uita memorat Plutarchus, irridere solitus est, qui uelut ab Hercule prognati, bellum apertis uiribus, citraq; dolum gerendū esse

X censabant,

INCONSTANTIAE.

ensebant, cum ipse magis existimaret boni ducis officium esse, quo leonina pellis non attingeret, eo contendendum assuta uulpina.

Aristop.

Non Chius, sed Cius.

Didymus prouerbium subesse putat in his Aristophanis uerbis: οὐ χῖος ἀλλὰ κῖος, id est, Nō Chius, sed Cius, propter uulgato scommate notatā gentis inconstantiam ac uolubilitatem, pro temporis ratione cōmutantis institutum, ac idem ad fortunæ cōmoditatem accommodantis. Aristophanis carmina, è Ranis sunt hæc, in Theramenem :

Euolauit è malis, haud Chius, imo Cius.

Quanquam hoc loco Aristarchus Cōus legit, nā Cius. Theramenes enim Cōus fuisse dicitur.

Suidas.

Dextrum pedem in calceo, sinistrum in pelui.
Δεξιὸν εἰς ὑποδήμα, ἀριστερὸν εἰς
ποδὸν πηξοῦ.

Id est, Dextrum pedem in calceū, sinistrū in peluim. Subaudi uerbū ad sententiam accommodatum, mittit aut ponit. Suidas ex Aristophane citat, aitq; dici sole- re in eos, qui se norunt cōmode ad rei præsentis cōditionem applicare, proq; loco, tempore, negocijs, aliam atq; aliam sustinere psonā, est autē carmen hexametru heroicū: Dextrū in calceolo, leuū uero in podoniptro. Podoniptrū, uas in quo pedes lauantur.

Multi noris oportet, quibus deum fallas
Vbi quis fucum facere conatur ei, cui difficile sit dare
uerba, propter astutiam singularem.

Ex eodem ore calidum & frigidum efflare.
Εκ τοῦ αὐτοῦ σώματος θερμὸν καὶ
ψυχρὸν ἐξάγει.

Id est, Eodem ex ore calidum ac frigidum proferre.
Bilingues

Bilingues, & qui eundem modo laudant, modo uituperant, ex eodem ore calidū ac frigidū spirare dicuntur. Natum ex Apologo quopiam Amiani fabulatoris. Satyrus quidam cū uehementer algeret, hyberno gelu supra modum scruiente, a rustico quodam inductus est in hospitium. Admiratus autem cur homo inflaret in manus ori adnatas, rogauit cur ita faceret, is respōdit, ut frigidus manus halitus tepore calefaceret. Deinde ubi extracto foco, apposita mēsa, in pultē feruidā rursus inflaret, magis etiā admiratus, sciscitatus est, quid hoc sibi uellet: ut pultem, inquit, numiū feruentem halitu refrigerē. Tum Satyrus surgēs a mensa, Quid ego audio inquit. Tum eodem ex ore pariter & calidum & frigidū efflas? Valebis, neq; enim mihi ratio est cū eiusmodi homine commune habere hospitium. Est huic cōfine: Ex eodē ore emanat dulce & amarū. Huc adscribi poterit, quod refert Plinius li. 2. plusquā prodigiosum, fontē esse quendā in Dodona, qui cū sit frigidissimus, & faces si quis ardentis immergat, extinguit, si extinctæ admoueantur, accendit. Quæ oīa torquere licebit in rhetores, qui eadē norunt laudare & uituperare, eleuare atq; attollere. Item in iureconsultos, qui causam eandē nunc tuentur, nūc impugnat. Esaias male ominatur is, qui dicunt bonum malū, malū bonum, dulce amarum, & amarum dulce. Esai. 5.

Ex se finxit, velut Araneus.

Prouerbialis uidetur & illa collatio. Aranei ex se textentis telam, & hoīs ex seipso comminiscētis mendacia. Aristoteles dicit Araneos mox, ut editi sunt, filamittere, non ex interioribus, uelut incrementa, quemadmodum sentit Democritus, sed de summa corporis parte, ueluti corticē. Non texunt autē neq; uenantur nisi sceminē. Mas fruendi comes est, non laborandi.

INCONSTANTIAE.

Καμπύλιος δρόμος .i. Obliquus cursus.

Quoties res arte ac dissimulater agitur. Aut quoties aliud prae nobis ferentes, aliò tendimus, & cuniculis atq; ambagibus pergemus ad id, qd̄ assequi conamur.

Κανθαρέος σοφώτερος .i. Cantharo astutior.

Aut, callidior. Zenodotus ait Athenis cauponē fuisse quempiā, noīe Cantharū, quē ob maleficia & imposturas ac proditiones, capitis affecerim supplicio, proinde uulgo recepitū, ut in uersutos ac impostores diceretur.

Diogenia. Κασσιώτιον μάμα .i. Cassioticus nodus.

De moribus uasris ac uersutis dici consuevit. Cassion mons est, & eiusdem nominis ciuitas in Aegypto uicina Pelusio. Ei genti quasi genuinum ac gentilitiū est, nūros quosdam nodos neclere. Huic affine: Hercules nodus, quo arctissimam atque indissolubilem amicitiam significamus. In caduceo Mercuriali duo sunt serpentes, masculus & foemina, qui medio corporum complexu, nodū efficiunt Herculanum. E quibus opinor symbolū suū mutuatus est Ioānes Frobenius &c.

Pardi mortem adsimulat.

Θάνατον πρὸς ἄλλω ὑπεκρίνεται.

Id est, Pardi mortem simulat. Dicebatur, ubi quis astu perniciem alicui moliretur. Id adagium ad quendam apologum referunt. In Maurusia simiarum ingens copia. Pardalis autem animal est natura simijs infestissimum, quas tamen uiribus assequi non potest, donlis in eas utitur, emori fingit sese. Deinde simia, ubi iam mortuam arbitrantur, descendunt de arbore, Pardali insultantes ludibrij causa. Postea repente reuiuiscens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniatq; ac deuorat.

Aristop. Sphondyla fugiens pessime pedit.

Ως ἢ σφονδύλη φεύγουσα πνηρότατον βδέει.
 Id est, vt feles quoties fugitat, male pedere sueta est.
 In eos quadrabit, qui discedunt non citra infamiam.
 Sphondyla infecti generis odoris teterrimi. Plinius me-
 minit sphondylæ serpentis. Hesychius docet apud At-
 ticos sphondylen dici felem.

INCULPATUS.

Purior clauo. Αγνότορον καθαλίς. Suidas.
 Id est, Purior gubernaculo. De re uehementer incul-
 pata, aut moribus undequaq; integris et incōtaminatis
 Clauus enim nauticus assiduis fluctibus abluitur.

A puro pura defluit aqua.
 Quadrabit in hominem usquequaque innocentem,
 quem etiam si quis aliquando uocet in crimen, tamen
 non solum fama illius non contaminatur, uerumetiam
 illustrior redditur.

Ὁ χρυσὸς τοῦ πυρὸς δοκιμασθεὶς ἰ.
 Aurum igni probatum.
 Dicitur is, cuius fides rebus aduersis explorata, spe-
 rataq; est. Plinius scribit ob eam præcipue causam
 aurum omnibus metallis prælatum, quòd uni rerum ni-
 bil igni depercat, tuto etiam in incendijs durante ma-
 teria. Quin imo, quo sæpius arserit, hoc magis profici-
 ciet ad bonitatem. Idq; argumentum esse probi auri, si
 similiter rubeat ut ignis, atq; ipsum obryzum appellat.

χρυσὸς ὁ κολοφώνιον, id est,
 Aurum Colophonium. Aristop.
 Zenodotus ostendit dici solitum de auro proba-
 tissimo, quòd apud Colophonios aurum optimum so-
 leat fieri. Venustius fiet, si longius deflectetur, ue-
 lut ad

IN DELITIIS.

*ut ad mores uehementer incorruptos, aut ingenium
exquisitum & eximium.*

☞ IN DELITIIS.

Lucianus. χοιρίσκῳ ἀκαρνάνῳ, id est,
Porcellus Acarnanius.

In mollem & amabilem, atq; in delitijs habitū dicebatur

Suidas. Mus albus. μῦς λευκός.

*Id est, Mus albus, apud Suidam: μῦς κακός, Id est,
Mus malus, apud Diogenianum. In hominem lasciuum
& libidinis immodicæ dicebatur. Nam mures domes-
tici salacissimi sunt, præsertim albi. Vnde receptū ui-
detur, ut inter amatoria blandimenta, quemadmodum
passerculi, columbulæ, & id genus aliorum, itidem &
muris cognomen usurpetur. Martialis:*

Nam cum me murem, cum me tua lumina dicas.

Lucianus. μελιταῖον κωιδῖον. i. Melitæa catella.

*Quadrat in eum, qui habetur in delicijs, ac lautius in
ocio alitur ad uoluptatem, non ad usum. Triplex enim
canum genus. Quidā habentur ad usum uenandi, quos
appellant ἰχνύταες, quasi dicas uestigatores. Quidā
ædium custodiæ præficiuntur, qui dicuntur οἰκοῦροι,
id est, custodes domus. Quidam animi causa nutrium-
tur, & ad lusum duntaxat mulierculærum, hos με-
λιταίους appellant. Est in familijs diuitum, huiusmo-
di ministrorum genus, quos illi non ad ministeriū, sed
animi causa domi habent.*

Melitæus catulus.

*Dicebatur is, cuius opera nulli sericæ rei conducebat,
sed duntaxat animi causa alebatur. Atq; ij Melitæi uo-
cantur ab insula Melita.*

INDE

Folio ficulno tenes anguillam.

Plutarch.

Ἐν φύλλῳ φικύου τὴν ἄγχιλω.

Id est, Folio ficulno anguillam. Subaudiendum, tenes. Vbi quis alioqui fugax & lubricus arctiore nodo teneatur, quam ut possit elabi. Nam fici folium scabrum est, atque ob id ad retinendam anguillam natura lubricam, uel maxime idoneum.

Medius teneris. Νῦν ἔχει μέσθου.

Aristop.

Id est, Nunc medius teneris. De eo qui sic tenetur, ut extricare sese nulla ratione possit. Translatū à paleis fritis atq; athleticis, qui si quem medium corripuerint, facile uincunt.

Decipula murem cepit.

Ἐίληφε μὴ παγίς τὸν μῦν.

Id est, Laqueus murem cepit. De recte meritoq; deprehensis, & malo dignis.

Ἦς πάγος ὁ λύκος .i. In laqueos lupus.

Cum improbus quispiam tandē in extremū adducitur discrimen. Etenim cum lupus animal sit insidiosissimū, applauditur ab oībus, si quando contingat illum irretiri, ac protinus acclamant oēs: In laqueos lupus.

In area latitas. Ἐν ἄλλω δ' ἔρασκάζεις.

Zenodot.

Id est, In area occultaris. De eo qui in eo uersatur negotio, ut non possit non esse conspicuus.

In easdem anfas venisti.

Aristides.

Quadrat in eū qui sic irretitus est, ut quocūq; se uertat, teneatur: nec explicare sese possit.

Laqueus laqueum cepit.

Ἄταρ ἢ πάγῃ ἔοικε λήφεντ' ἄγλω.

Id est, Laqueū laqueus, ita ut uidetur, ceperit. Vbi malus malū obseruat. Veluti adulter adulterū, fur furem perfid' perfidū, qđ interdū usu uenit, ut dū duo sibi

IN DEPREHENSOS.

Suidas. uicissim insidias tendunt, uterq; deprehendat alterū.
 ὡ λακιάδου .i. Laciadæ.

Vulgatum conuicium in mæchos. Populus quissiam est Atticæ Laciadarum, tribus Oeneidis, apud quos in gens raphanorum copia. His autem utebantur in adu-
 ulteros deprehensos, ludibrii causa.

Tullius. Hinc illæ lachrymæ.

Tullius: Hinc illæ lachrymæ, nimirū ex hæc causa est horum oīm scelerū atq; criminum. Dicitur autem de rei causa, aliquādiu dissimulata, quæ uere tandē deprehendatur. Veluti si quis dicat barbaros damnare Græcas literas, ne scilicet ipsi parum docti uideantur.

Homerus Vbi cognitum est, quod erat occultum.

Vbi res, quæ magno studio celabatur, fuerit aliquo pacto deprehensa, quadrabit illud Home. siue illis deus hoc aliquis deprodidit index, siue ipsi uidere.

Lucianus. Hæc Helena.

Lucianus in Eunucho: ΑΥΤΗ ὡ ΠΑΜΟΧΙΛΕ ΕΛΕΝΗ, ὡ ΠΕΡ ΗΣ ΕΜΟΝΟΜΑ. .i. Hæc ipsa erat Helena, pro qua digladiabantur. Loquitur autem de duobus Peripateticis, mercedis ac lucri cupiditate turpiter apud iudices contendentibus.

Sabellicus ὕδρῳ ἐν δοῦ πιδῶ, id est,
 Hydrus in dolio.

Refertur ab Antonio Sabellico in epistola quadā, additæ fabulæ prouerbij parentē, de rustico hydrū in dolio reperiente. Admonet Plinius libro decimo capite. 72. serpentes quanquam exiguo indigeant potu, tamen uinum cum est occasio, præcipue appetere. Iuuenalis de muliere uinosa satyra sexta:

Tanquam alta in dolia longus Deciderit serpens, bibit & uomit. Licebit usurpare, cum quis occulta calamitate

INDILIGENTIAE. 167

Calamitate premitur, causa atq; autore nō extāte. Aut cū diuturni mali tandem autor deprehenditur.

Tempus omnia reuelat.

Tertulli.

Neq; discrepat euangelicū dictū, apud Matt. cap. 10. Nihil opertum, quod non reuelabitur, & occultum, quod non scietur.

Cuculus.

Plinius.

Olim qui fuissent in re quapiam parū honesta deprehensi, uulgari probro Cuculi dicebantur. Plinius scribit probro solere obijci uindemiatoribus, si cuculus eos deprehendisset putantes uineā seruius, nec hoc munus absoluisent priusquā audiretur ea auis, ueluti cessationem exprobrans agricolis.

INDILIGENTIAE.

Princeps indiligens.

Homerus

Indiligens pædagogus corrumpit puerū, malus præceptor uitiat discipulum, rex improbus populum. Ad hanc sententiam facit illud Homeri.

At corrumpit oueis pastor malus.

Si quis iuxta ciuitatem clypeus.

Plutarch.

Ἔϊτις περὶ πόλιμ ἀργίς.

Id est, Si quis circum urbem clypeus. Hoc scommatis iaciebant in eos, qui sparsim ac dissolute ciuitatem obirent palantes.

Πυλωρός κοκός, i. Malus ianitor.

Plutarch.

Indiligens custos, aut præfectus.

Ἡ φάνη δύρα, i. Phani ostium.

Id accinebatur, ubi quis frustra seruasset aliquid, ueluti si cuius uxorem adulterio uitari contingeret, quā tamen ille multa zelotipia seruasset. Natum aiūt, huic Phano uxorem fuisse parū spectatae fidei, quam cum

X. 5.

haberet

INDILIGENTIAE.

haberet adulterij suspectam, atrij fores sic occlusit, ut non nisi cum stridore, sonituq; possent aperiri. Verum illa cum per tegulus reciperet adulterum, vicini per iocum dicebant. Phani ostium.

Seneca. A limine salutare.

Plurimum uenustatis obtinebit & hoc, si ad res incorporeas deflectatur. Veluti si quis dicatur Theologiam a limine dumtaxat salutasse. Translatum à uulgaribus istis amicis, qui non admittuntur in penetralia, sed procul atq; à limine salutant, ac deinde discedunt.

Macrobi. Ut canis e Nilo.

Qui leuiter, ac uelut obiter artem quampiã, aut autorem degustant, hi ceu canis e Nilo degustare dicentur. Id adagij natum est ex apophthegmate quodã, cuius meminit Macrobius. Post fugam Mutinensem, querẽ tibus quid ageret Antonius, quidam familiaris eius respondit. Quod canis in Aegypto: bibit & fugit. Nam in illis regionibus constat canes raptu Crocodilorum exterritos bibere & fugere. Solinus ait eos non nisi currentes lambitare, neprehendantur.

Tullius. Per transfennam inspicere.

Pro eo quod est, nõ propius neq; singillatim, sed procul & summatim inspicere. Translatum à negotiatoribus, qui mercibus cancellos obijciunt, quidam etiã uitrum pellucidum opponunt, ut prætereuntibus procul modo contemplari liceat, nec explicant eas, nisi licitatori idoneo.

Plautus. Per nebulam, per caliginem, per somnium. Quarum rerum ambiguam quandã, ac tenuẽ, penẽq; euanidã memoriã, aut intelligentiã obtinemus, eas res per nebulã recordari, per somniũ meminisse, per caliginem uidere prouerbio dicimur.

In trans^a

In transcurso.

Plutarch.

Plutarch de liberis educādis. & λατὸ τοῦτα μὲν περὶ
 εὐδομῆς μαθητῶν ὡσπερὶ γέυματ' ἔνεκερ. i.
 Sed hæc quidem ex transcurso discere, ueluti degu-
 standi causa.

Summis labijs.

Lucianus

Nempe cum quis uerbis dumtaxat simulat quippiam,
 non autem ex animo facit. Lucianus in Apologia. καὶ
 ἀπ' ἀκροῦ χείλεσσι φιλοσοφῶν. i. ac summis labijs
 philosophū agēs. Hier. Summis labijs hospitē inuitem?

Summis naribus olfacere.

Lucianus

τῶν ἀκροῦ ἐνὶ ὄσφραίνεσσι.

Id est, Summa nare olfacere, pro eo quod est leui ex-
 perimento coniecturaq; qualicumq; deprehendere.

Tullius.

Extremis digitis attingere.

Pro eo quod est, leuiter attingere, quod ita demū ada-
 gium uidebitur, si metaphora accesserit.

Tullius.

Primoribus labijs degustare.

Est breuiter quippiam attingere. Ductum ab ijs, qui
 cibum aut potum tenuiter degustant, nihil inde in sto-
 machum transmittentes.

Molli brachio, leui brachio.

Cicero.

Cum indiligentem operam significamus.

Suspensa manu.

Plinius.

Pro eo, quod est leuiter, parumq; accurate.

Compressis manibus.

Compressis sedere manibus dicitur in ociosos, & ni-
 hil aliud quam sua fata deplorantes. In prouerbijs.
 Paululum conseres manus. in ignauum. &c.

Pulmo prius uenisset.

Plautus.

Dictum est olim in lentos, ac cessatores. Opimor quod
 pulmo cum perpetuo moueat, nunquam tamen loco se
 promo-

INDUSTRIA.

promouet. Plautus. Dii immortales soccos iussi adimere pedibus. Pulmo enim, quod perhibent prius uenisset, quam tu aduenisti mihi.

INDUSTRIA.

Varro.

Dii facientes adiuuant.

Varro libro de re rustica primo. Et quoniã, ut aiunt, Dii facientes adiuuãt, prius inuocabo deos. Significat diuinam opem non cessantibus, sed industrijs, & pro sua uirili conantibus auxilio esse solere.

Cum Minerua manum quoq; moue.

Huic finitimum est, Σὺν ἀδωᾷ. καὶ χεῖρα κίψῃ. Id est, Auxiliante Minerua, manũ interim moue. Monet adagiũ, ne fiducia diuine opis, industriã remittam? Manum admouenti fortuna est implorãda

τὰρ χεῖρα πωῦφέροντα, δ'εἰ τὰρ τύχαρ ἐπικαλεῖρ.

Id est, Manum admouenti fortuna inuocanda est. Admonet adagiũ, ita fidendum esse diuino auxilio, ut nihilo segnius nostra adnitamur industria. Huic qui laborat, adesse numen assolet.

Diogeni.

Ni purges & molas, non comedes.

Ἄρ μὴ καὶ θάραξ ἢ καὶ ἀλεσῆς, οὐ μὴ φαγῆς. Id est, Ni & purges & molas, non comedes. i. non continget tibi uictus, nisi tuam item industriã adiunxeris. Potest transferri longius, non proderit tibi ingenij felicitas, nisi exercueris. Nihil conducet quod doctum præceptorem nactus es, ni uigilaueris.

Tryphon

μητε μέλι, μήτε μέλιος ας.

i. Neq; mel, neque apes.

In eos dici solitum, qui recusant incommodum ferre, quod sit cum commodo quopiã coniunctũ. Veluti si quis apes,

quis apes, quod sint aculeatae nolit perpeti, is nec melle quidem quod optat, fruetur. Eodem pertinet illud Plauti. Fortiter malū qui patitur, post potitur bonū.

Qui vitat molam, vitat farinam.

ὁ φεύγων μύλον, ἀλλοιτα φεύγει.

i. Qui fugit molā, fugit farinā. Qui refugit industriā non fruetur emolumentis.

Industriam adiuuat deus.

In aggrediundo negotio, quaedam humana ratione providentur, quaedam fortunæ commoditas, ipsaq; res suppeditat.

Manum admouere. τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.

Id est, Manū apponere, dicebatur qui sese insinualet in rei cuiuspiam egregiā communionem.

ὁ φορᾶεισιν πόντον τῶν γήρα.

i. Optimum opsonium labor senectuti.

Labourandum in iuuenta, quo seni suppetat cōmodius uiuendi facultas. Diogenes interrogatus, quid esse miserimum censeret, respondit, senectutem inopem.

Lutum nisi tundatur, non fit vrceus.

ὁ πηλὸς ἢ μὴ δαρή κέρα μὴ οὐ γίνεταί.

Id est, Lutum ni tundatur, non fit testa. Citra laborē nullus euadit in uirum absolutum.

Manu fingere.

Est arte curaq; formare. Metaphora sumpta ab ijs, q̄ ē cera siue argilla fingunt imagines.

Seneca.

Serere ne dubites.

Columel.

Quo monemur, ne quādo pigeat eiusmodi rerū aliqd moliri, ē quibus nihil omnino dispendij, sed plurimū emolumentis possit proficisci, si nō in præsens, certe in posterum, si non nobis, at saltem posteris.

Qui arat oliuetum.

Columel.

Columella

I N D V S T R I A.

Columella li. 6. de re rust. *Quin etiam, inquit, complu-
ribus interpositis annis oliuetum putandum est. Nam
ueteris prouerbij meminisse conuenit. Eum qui aret
oliuetum rogare fructum, qui stercoret exorare, qui
cadat cogere. Vergi. Exercetq; frequens tellurē atq;
imperet aruis. Huic adagio locus fuerit, ubi significa-
bimus fieri nō posse, quin uoto potiatur is, qui curam
extremam impenderit. Vulgaris enim diligētia quasi
rogat, mediocris impetrat, extrema cogit. Laudatur,
atq; imitandus proponitur, in Euangelicis etiam lite-
cis flagitator importunus.*

Aristop. Quid tandem non efficiant manus?

Τὶ δ' ἄρα χεῖρες οὐκ ἄμ' ἐργασαίαιτο.

*Id est, Quid deniq; est, quod manibus effici haud que-
at? Admonet nihil esse rerum omnium, quod arte, quod
industria non efficiatur. Aristophanes in auibus. Τὶ
δ' ἄρα πόδες ἄμ' οὐκ ἄμ' ἐργασαίαιτο. id est, Quid
est, quod haud effecerint demū pedes? Ceterū quod
scripsit Aristophanes, apte torseris in milites igna-
uos, quibus omne praesidiū & spes salutis non in mani-
bus, sed in pedibus sita est.*

Proba est materia, si probum adhibe-
as artificem.

A Plauto dictum in Pœnulo. Egregia quidē indoles,
si recte instituatur. Felix ingenium si praceptor con-
tingat idoneus.

Suetonius

Artem quæuis alit terra.

Τὸ τέχνηον πάσα γαῖα τρέφει.

*Id est, Artem quæuis alit regio. Prouerbialis sentētia,
quæ significatū est, certissimum uiaticum esse eruditio-
nem, aut artificium aliquod. Fertur etiā inter Græcorū
sententias huiusmodi senarius. Ars ipsa inopia
portus*

portus est mortalibus.

Ex umbra in solem.

Ex umbra in solem educere, est rem prius abditã & ociosam, in publicum & in communẽ uitæ usum educere. Translatũ ab athleticis, quibus mos, solis & pulueris patientia, confirmare corporis robur. Delicatorũ autem est, in umbra latitare. Venustius fiet si ad animi rem torqueatur, ueluti si quis dicat, Philosophiam à Socrate ex umbra in solem esse productam.

Muli Mariani.

Plutarch.

Muli Mariani, castrensi prouerbio dicti sunt uaricosi milites, qui ex C. Marij ducis instituto, in furca tabella interposita, sua onera portare consueuerũt. Festiuus erit si detorqueatur in hominem immenso studio, aut perpetuis negocijs uehementer districtum.

INFACVNDIA.

Βατταρισμὸς.

Suidas.

Dicebantur uulgo qui balbutirent, quibusq; hæsitans esset & impedita lingua. Inde translatum ad eos qui nugis deblaterant. Vnde βατταρισμὸς nugacitatem uocant, uocem à Batto quoriam Thebano mutuati, cui uox fuerit exilis. Dicunt & βαττολογίαμ multiloquentiam.

Canere ad myrtum. Ἀδερπεὸς μυρσίνῳ. Plutarch. Id est, Ad myrtum canere. Prouerbio iubebatur imperitus literarũ, & infacũdus, quiq; non possit apud eruditos loqui. Hinc sumpta metaphora, quod apud ueteres mos esset, ut in conuiujs singuli suã cautionem canerent, quod si quis citharã accipere recusasset, ut pote musices ignarus, is per iocũ accepto ramo laureo seu myrteo, cogebatur ad eum canere.

Ialemo

I N F O R T V N I I.

Euriped.

Ἰαλέμω ψυχρότερος. i. Ialemo frigidior.
De cantione, oratione, argumento, ioco, aut eiusmodi
re quapiam supra modum frigida, recte dicetur. Qui
dam aiunt Ialemōn, lugentis uocem fuisse. Nam Ἰαλέ
μωρος Græci dicunt pro complorare.

Peius Babys tibia canit. Κάκιοιμ Βάβυς αὐλῆς.
Id est, Peius Babys cantat. Hoc adagium iaci cōsuevit
in eos, quorum exercitatio semper uergit in peius.
Quod genus sunt oratores quidā, qui quo diutius dis
cunt, hoc dicunt indoctius. Refertur autem ad huius
modi fabulam. Ferunt Babym fratrem fuisse Marsyæ,
qui non ueritus est ipsam Apollinem ad canendi certa
men euocare. A quo cū esset uictus, ab eodem supi
nus de pinu suspēsus, excoriatus est. Deinde cū Apol
lo pararet Babym quoq; perdere, intercepsit Pallas, ad
monens hunc usq; adeo infelicitē & indoctē tibijs ca
nere, ut omnino negligendus esse uideretur, inquit,
Deterius Babys tibijs canit. Quibus uerbis commotus
Apollo, Babym a deo contempsit, ut eum ne supplicio
quidem dignū existimaret, sed suæ potius inscitie ius
dicaret relinquendum.

I N F O R T V N I I siue exitij.

Aul. Gel.

Ὀν ἔν πικθῆκοις. i. Asinus inter simias.
Vbi quis incidit in homines nasutos & cōtumeliosos,
ipse stolidus à quibus impune rideatur. Quoniam & ho
die simile quiddam dicunt. Noctua inter cornices, ubi
stupidior aliquis in hoīes petulātes ac dicaces incidit.

Ξιπρόξ ἐν ἀκόνω. i. Nouacula in cotem.
Dici solitum in hos, qui forte in eas res inciderunt, in
quas minime uolebant. Siquidem nouacula, si in molle
quippiam incidit, dissecat: si in cotem, retunditur.

Ὀν ἔν

ὄνθη ἐμ μελίτῃαις. i. *Asinus inter apes.* Suidas.
 Dicitur solitum, ubi quis infeliciter incidit in homines
 improbos, atq; importunos.

Εἰς μελίτῃας ἐκόμασας. i. *In apes induxisti.*
 Vbi quis præter opinionē in ingens agmen uelut exa-
 men malorum immergitur.

Εἰποῖς τὰ τρία πρὸς ᾧ αὐλῆς,

Zenodot.

.i. *Dicas tria ex curia.*

Antiquitus qui iudicum sententijs fuissent ad capitale
 supplicium condemnati, priusquam ad mortem ducerentur,
 ea facultas concedebatur, ut uino ciboq; exple-
 ti, tria quedā quæcumq; lubitū esset dicerent. Quæ si-
 mul atq; dixissent, promulgata damnatione produce-
 bantur ad supplicium.

Ἐφ' ὕδατος κακός. i. *Ad aquam malus.*

In infimæ sortis homines olim dicebatur, ac sordidissi-
 mis quæstibus addictos, propterea, quod antiquitus,
 infames habebantur, multoq; omnium contemptissimi,
 qui litigantibus aquamministrare consueverunt.
 Nam alias admonuimus ueteres ad clepsydram men-
 surā in iudicijs dicere solitos. Infundebatur ex certan-
 tibus per clepsydram aqua. Eam aquam tenues quidam,
 ac nullius frugis hoies infundebant, dispensabantq;.

Κύων ἐπί δεσμά. i. *Canis in vincula.*

Zenodot.

Dicebatur, ubi quis seipsum in seruitutem, aut in ma-
 lum aliquod inijceret. Sumptum à canibus. &c.

Βάλλ' ἐς ὕδατος. i. *Mitte in aquam.*

Plutarch.

Hoc est, Aufer è medio. Dicitur in hominem, uel in rē
 exitio dignā. Tractum à supplicio quorundam, qui in
 profluentem, aut mare precipitabantur.

Ἐς κνωόσας γει. i. *Ad Cynosarges.*

Erat autem Cynosarges locus in Attica quissiam, in
 X quo nothi

I N F O R T V N I I.

quo nothi spurijq; exercebatur, cui nomē inditū, à ea ne albo, seu ueloce. Nam Græcis ea uox ἀργός, utrumque significat. Vnde uel contumeliæ causa dicebatur. εἰς κωρόσραγες, uelut in spurium, uel imprecando quasi dicas in malam crucem. Postea consentaneum est hoc quoq; loco garrire cœpisse Philosophos & Sophistas. Nam Suidas testatur tria fuisse gymnasia. Lyceum, Cynosarges, & Academiam.

Aristop. Ad coruos. βάλ' εἰς κρόσραγες.

Id est, Abi ad coruos, perinde ualet, quasi dicas, Abi in malam crucem, in malam rem, atq; in exitium. Aristopha. Ocyus hinc ad coruos abeas.

Lucianus εἰς λατομίαν. i. In lapidinas.

Cum significamus quempiam e medio tollendum, & in rem malā aliquo auferendum. Natum à Philoxeno Poëta Dithyrambico, qui cū Dionysij tyranni poemata non probaret, utpote indocta, in lapidinas ab eo detrusus est. Marcus Tullius in epistolis, Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem reduci, quā assentari tyranno.

Ερ φρέαζα κροὶ μάχεδς.

.i. In puteo cum canibus pugnare.

Dici solitum, ubi cuiuspiam negocium inci dit, cum hoīe rixoso, & contentioso, à quo se nequeat extricare.

In beatam. βάλ' εἰς μακαρίαν.

Id est, Aufer te in beatam, pro eo quod est in malam rem. Aristopha. Aufer te hinc procul in Macariam. Primum de his ferebatur, qui se per uirtutē in periculum sponte demitterent, deinde de quouis periculo dici cœptum. Pausanias refert Macariam esse paludem in Marathone, in qua magna uis Persarum perierit, ignorantione uiarū in ipsam prolapsa, qua ex re natum ui.

tum uideri potest prouerbiū.

In orci culum incidas.

Diogeni.

ἄδ' ἢ πρὼν τοῦ πῆϊπέσοις.

Id est, In Orco culum incidas. Sermo perniciem et extremū exitium imprecantis.

Charontis ianua. χαρῶνα θυρα.

Id est, Charontica ianua. De imminente capitis periculo, siue de re magnopere tristi. Sic enim antiquitus appellabatur una ē carceris ianuis, per quā damnati iudicum sententijs ad supplicium educebantur.

Terrestria balnea. χθόνια λουτρά.

Id est, Terrestria, siue inferorum balnea, dictum uideatur, nam coniectandū est, ubi quid sero iam adhibetur, nulli futurū usui, ei cui exhibetur. Veluti si quis tum reo patrocinetur, postquā pronuntiata fuerit irreuocabilis iudicū sententia. Mos olim fuit, defunctis ad sepulchrū balnea quaedam inferre. Cadauera itē sepultura danda prius lauabantur, unde Ennius. Tarquinij corpus bona foemina lauit et unxit.

Aurum habet Tolosanum.

Anl. Gel.

In eum qui magnis ac fatalibus afficitur malis, nouoq; ac miserando exitio perit. Nam cum oppidum Tolosanum in terra Gallia Q. Cepio cōsul diripisset, multumq; auri in eius oppidi templis fuisset, quisquis ex ea direptione aurū attigit, misero, cruciabiliq; exitu perijt. Duratq; hodie apud uulgus haec opinio, ut existiment omnes misere perire, quicumq; à sacris rebus non abstinent manus uolentas.

Equum habet Seianum.

Olim prouerbio dicebatur, in calamitosum et ad extremam inopiam redactū. Allegoria sumpta ab equo quodam fatali, cui à Cn. Seio domino nomen inditum

Y. 2.

est Seia.

I N F O R T V N I I.

est Sciano, is ex Diomedis equis prognatus fuisse creditus est. Fuit insigni quidē specie, uerū eiusmodi quodam fato, ut quisquis eius equi possessor esset, is cum omni domo ad internicionem usq; deperiret. Id quod Cn. Scius ipse capitis damnatus ac miserando affectus supplicio. Nec hodie desunt qui gladios in bello fortunatos, & huiusmodi quasdā nugas pollicentur principibus. At magis mirandum esse, qui istiusmodi impostoribus credant.

τραγικόν πᾶν. i. Tragicum malum.

Tragicum malum dicitur in zens, cuiusmodi finguntur in tragædijs.

Diogeni.

γαλιῶν ἔχας. i. Mustelam habes.

In eum quadrat cui omnia sunt inauspicata, tanquā factis ac dijs iratis, ut aiunt. Olim creditū est, hoc animal inauspicatum infaustumq; esse ijs, qui haberem domūq; alerent.

κάδ' μαι νίκη. i. Cadmea victoria.

Huius adagij uariā adducunt & sensum & originem. Sunt qui putent inutilem uictoriam Cadmeam uocatā propterea, quod Eteocles & Polynices Thebani, cū de regnis uicibus disceptarēt, singulari certamine cōgressi, utriq; perierint. Vel quod Cadmei deuicerint quidē Argiuos cum Adrasto militantes, sed suo malo. Sed undecunq; natū est adagium, Cadmeā uictoriam appellabant infelicem, etiam ipsis uictoribus.

Suidas.

εὐδαιμονέσσο καρκίνος στροβίλων.

.i. Fortunatior Strobilis Carcini.

Ironia prouerbialis in infelicē & improbum. Carcinus poeta quispiam fuit, cuius filij dicti sunt Strobili. Iocus autē sumptus est à nominum allusione. Nam Græce Carcinus cancrum. Strobili cochleas significant.

Vtrumq;

Vtrumq; genus distortum ac fœdum.

Ἰσθα. Ἰσθα.

Suidas.

Ἰσθα prouerbialis erat acclamatio in eos, quibus & litera sorte cecidisset, quiq; modis omnibus essent infortunati. Coniectare licet eam literã in sortibus inauspicatam fuisse.

Mens læua.

Homerus

Frequenter hominũ mens læua est & pessima pro optimis sequuntur, optima pro pessimis repudiãt. Ad hãc sententiam facit illud Hormeri.

Consilium Hectorum laudabat utile quisq;
Nemo Polydamantis, at hic dabat utile solus.

Genius malus.

Porro adagium apparet è priscorum opinione profectum, qui singulis binos genos attribuũt, quos demones uocant: neq; hominibus modo, uerum etiã locis, atque ædibus, quorum alter perniciem nobis moliatur, alter iuuare studeat.

Vel hosti miserandus.

Est autem hyperbole, Nam hostis non facile commouetur misericordia. Confine illi.

Quod uel ipse probet Momus.

Mala ultro adsunt.

Idẽ & uulgo dicitur. Mala ultro adesse, nõ inuocata.

Per medium anulum traharis oportet. Aristop.

Διὰ δ' ἀκτυλίδος δ' εἶσε ἐλκυσθῆναι.

Id est, Per anulum trahendus es. In eum quadrabit, q̄ sit uehementer extenuato, graciliq; corpore, seu morbo, seu cura, seu studio, seu qua alia re. Equidẽ opinor adagium esse natum à lusu, quo ouum aceto maceratum, per anulum trahitur.

Menand.

E tribus malis vnum.

Υ.3.

τῶμ

I N F O R T V N I I.

Τῶν τριῶν κακῶν ἓν.

*Id est, Trium malorum unum. Sumptum autē à The-
ramene, qui cuidāe tribus malis unum indixerit, è qui
bus quod uellet eligeret. Sunt qui dicant ijs qui sentē-
tia capitali damnati fuissent, tria solere deferri, gla-
dium, laqueum, & Aconitum.*

Extrema extremorum mala.

Ἐσχάτων ἔσχατα κακὰ δ' ἰσπεπέπρακτα.

*Id est, Extrema extremorum mala acciderunt. Hunc
sermonis typū Græci uidentur ab Hebræis mutuo sum-
psisse, qui uehementiā & ἐπιτασιμείουςdem dictiōis
congeminatione significant. Apud Heremiā. Ficus bo-
nas bonas, & ficus malas malas. Cum ualde bonas, et
ualde malas uelit intelligi.*

Ὠγύγια κακὰ. i. Ogygia mala.

*Rectē dicentur, uel ingentia, uel antiqua. Nam utrūq;
Græce significat Ogygium.*

Plato.

Διωλύγιον κακόν. i. Diolygium malum.

*Id est, iugens malum. ipsa loquendi figura prouerbia-
lis est. Utitur hoc adagio Plato dicens. Hanc longa
quidem ac diolygia nugacitas. Dicitur autē prouerbiū
de eo, qui malo quopiam ingenti ac diuturno tenetur.*

Suidas.

Πόνω πονηρὸς. i. Labore laboriosus.

*Πονηρὸς enim Græcis ut laboriosum, ac miserum, ita
significat & malum astutumq;.*

Λήμνιον κακόν. i. Lemnium malum.

*De malis immensis ac miserandis. Hinc natum ada-
gium putant, quod aliquando Lemniæ mulieres, gra-
ueolentia maritorum offensæ, eos uniuersos sustule-
runt, auxilio Thoantis. Cuius rei meminit & Euripe-
des in Hecuba.*

Suidas.

Μαγνητῶν κακὰ. i. Magnetum mala.

De malis

De malis ingentibus dictum uidetur aut ijs, quæ in au-
tores suos recidunt. Cum Termerijs enim malis Ma-
gnetum mala coniunguntur. Sumptum apparet ab hi-
storia, quæ de Magnetibus afflictis Suidas meminerit,
in quæ feruntur incidisse, uiolato numine quoquam.

Malis mala succedunt.

Homerus

Home. Tradebat notus hūc boreæ quandoq; uehendū.
Nunc rursū Zephyro tractandum tradidit eurus.

ταὐτάριον κακῶν. id est,

Tænarium malum.

Si quid crudelius seuitum esset in famulos. Tænariū
malū uocabant, propterea quod olim Lacedæmonij, ca-
ptiuos, qui in Tænarum confugerant, redactos capitis
affecerunt supplicio. Est autē Tænarus oppidū quod-
dam Laconiæ, cuius incolæ Tænariæ uocentur.

Tam perit, quam extrema faba.

Pompeius

Propterea quod extremae fabæ plerunq; aut proterā
tur, aut decerpantur à prætereuntibus. Quadrabit
igitur in hominem, seu rem omnibus omnium iniurijs
expositam.

Viuus uidensq;.

Terentius:

Quod in Eunucho dixit Terent. Viuus, uidensq; pe-
reo. Vsurpat & aliquot locis diuus Hierony-

Ἰλιάς κακῶν. i. Ilias malorum.

Tullius.

De calamitatibus maximis simul & plurimis. Propte-
rea quod in Iliade Homericæ nullum mali genus non
recensetur. Vnde ex hac docti putant Tragædiarum
argumenta fuisse sumpta, sicut ex Odyssæa comediarum.
Est autem opus uerbosum. 24. uoluntibus uix
absolutum. Vnde & quamuis orationē plus satis pro-
lixam, Iliade longiorem uocant. Tullius. Tanta malo-
rum impendet Ilias.

I N F O R T V N I I.

Λέρνη κακῶν. i. Lerna malorum.

De malis item plurimis simul in unū congestis & accumulatis. Strabo commemorat Lernā lacū fuisse quēpiam Argiuorū ac Myceneorū agro communē, in quē cū passim ab oībus purgamenta deportarentur, uulgo natum prouerbiū λέρνη κακῶν. i. Lerna malorū. In hoc lacu poëta fingunt Hydram illam septem capitū fuisse, quam Hercules confecerit.

Athenæus Δείλιω κακά. i. Semper Ilio mala.

De uehementer calamitosis & afflictis. Troianorum excidiū poëtis multa tragœdiarum argumenta ministravit, atq; hinc prouerbiū. Stratonicus rogatus cur nollet apud Iliēscs uiuere, respōdit, Sēper Ilio mala.

Athenæus Sybaritica calamitas. Συβαρίτικη συμφορὰ. Id est, Sybaritica clades. Stephanus tanquam prouerbiū notauit. Porro quemadmodū Sybaritæ perierint, deq; calamitate & luxu eorū, permulta retulit Athenæus. Quadrabit adagium in eos, qui neglectu decorum, aut ob intemperantē luxū subuertuntur.

Κακῶν θάλασσα. i. Mare malorum.

Dici solitum de calamitatibus immensis & omnigenis inde sumptum quod mare res quædā est infinita, uel quod infinitis erumnis abundat. Plautus in Asinaria, Meretricem & lenam, mare uocat, tanquam omnium autores calamitatum. Mare, inquit, non est mare: uos estis mare acerrimum.

Aristides Alio relinquente fluctu, alius excepit. Nec inconcinne desletetur ad incursum malorum, ut cum fere fit, calamitas calamitati succedit, iuxta illum prouerbiale uersiculum.

Fortuna obesse nulli contenta est semel.

Κύρβης κακῶν. i. Cyrbes malorum.

De uehea

De uehementer improbis, & omni facinorum genere contaminatis. Apud Athenenses tabula quædam erat quadræ, in quibus leges descriptæ proponebantur, præterea uariæ delinquentium poenæ. Has illi κ'ρβεισ appellat, apud Lucianum ἄζωες dicuntur.

Θησαυρός κακῶν .i. Malorum thesaurus. Plautus.

Extat inter Græcicas sententias senarius:

Thesaurus est mulier malorum, si mala est.

κακῶν πανηγυρίς .i. Malorum panegyris.

De malis agminatim ingruentibus, & inuicē sibi succedentibus. Panegyris dicebatur solennis ille populi cōuentus, ad ludos festos celebrandos.

τὸ πρὸ δ' αὖ μ σκοτό, id est,

Per tenebras. quæ apud quercum.

Aristote.

De ingenti ac fatali calamitate dicebatur. Plutarchus historie simul & adagy meminit. Cū bellum esset inter Prienenses & Samios, nulle Samij a Priensibus occisi sunt. Septimo post anno congressi cū Milesijs, primos quosq; ciuiū, ac nobilissimos simul uno pralio miserunt. Post eam itaq; calamitatem atrocē ac miserandam, Priensium foemina p tenebras quæ circa quercum erant, obtestari ac deierare cœperunt, q; liberos, parentes, maritos eo loco perdidissent.

Graviora Sambico patitur.

Plutarch.

Δεινότερα σαμβίκου τῶ ἀρχα.

Id est, Atrociora Sambico patitur. In eos, qui cruciatibus exquisitis torquētur, aut quibus insignia mala accidunt. Prouerbiū Plutarchus refert. Sambicus quispiā Eleus, unā cū socijs aliquot, nō paucas apud Olympia æreas statuas conscidit, uendiditq;. Deinde maiora etiam ausus, Dianæ præsidis templum diripuit. At ille mox cōprehensus, dum socios prodere recusat an-

Υ.5. num per-

IN FORTVNII.

num perpetuum exquisitis cruciatibus dilaceratus est inter quos etiam animam efflauit.

Plutarch. Quæ ex antiqua. τὰ ἐκ παλαιῶς.

Id est, Quæ antiqua, subaudiendū Tyro. Perinde uas let, quasi dicas summam molestiā, extremūq; malum. Nam significabant tantū malorum, quantū antiqua Ty rus pertulisset. Historia est apud Q. Curtium.

Zenodo. Cuiusmodi portento me inuoluit fortuna

Ὅϊω μὲ ὁ δ' αἰμῶν τέρῃσι συγκαθ' ἕξερ.

Id est, Cuiusmodi portento me implicuit fortuna.

Dici conueniet, ubi negocium incidit, cum homine moroso, difficultiq; cum quo non queas uiuere, nec a quo te possis extricare.

My sortitus es. Ἐλαχες δ' ἄ.

Id est, M litera tibi sorte obtigit. Aenigma in stultos.

Ἀ πεφράδες ἡμέραι .i. Nephali dies,

Olim uocabantur inauspicati, et quibus publica nō licebat agere. Vnde receptū, ut hoies inuisos ac detestandos ἀποφράδες appellarent. Testis Lucianus.

Seruabis bouem. βουκολίσις.

Id est, Bubulcus eris. Hoc uelut enigmate significabant exilium.

Zenodot. Ἴνους ἄχος, id est, Inus dolores.

Ino Cadmi filia, ex Athamante, duos peperit filios, Learchum et Melicertam, præterea filiam Eurycleā Athanas autem uersus in insaniā, reliquos liberos arcau percussit, occiditq;. Ino unā cum Melicerta sese in mare abiicit. Hinc ortū adagium, ut intolerandū, et exanimantem (ut ita dixerim) dolorem significātes, dicerent: Ἴνους ἄχος. Nam achos proprie dolor dicitur apud Græcos, qui prorsus obstupescit, suiq; sensum adimit homini.

Niobes

Niobes mala. Νιόβης πᾶσα.

Id est, Niobes dolores. De maximis & acerbissimis malis dicebatur. Hanc enim fabule narrant post occisos liberos, quos permultos habebat, præ dolore in saxum conuersam fuisse.

Αντιόπης θλίψις .i. Antiopæ luctus.

Dici consuevit, ubi quis innumeris calamitatibus affligitur, deinde malis eximitur. Natum adagium ab Antiopæ fabula.

Κυθνώδεις συμφοραί, id est,

Aristote.

Cythnicæ calamitates.

Aristoteles citat, Cythnios usqueadeo diuexatos, afflictosq; fuisse ab Amphitryione, ut in prouerbum abierint. Cythnus ex insulis Cycladibus una contra Dryopiden sita.

Cyrnia iactura. Κυρνια ἄτη.

Id est, Cyrnium malū. De magnis dispendijs & expiationibus dicebatur. Cyrnus insula quæpiam est è regione Apuliæ, cuius incolæ longæui perhibentur esse propter mel, quo plerūq; uescuntur. Nā eius illic summa copia, quemadmodum autor est Stephanus. Hæc olim nauigantibus erat inaccessa, propter prædonum ac piratarum circa illam frequentiam.

Αργου λόφος .i. Argi collis.

Vbi quis ingentibus malis esset implicitus. Potest ac commodari uel ad locum, uel ad negocium uarijs obnoxium calamitatibus. Natum aiunt à colle quodam, cui cognomen Argi, frequentibus homicidijs ac latrocinijs infami.

Ἀρχιδάμιος πόλεμος .i. Archidamicū bellū

De bello seuo crudelique dicebatur, Epitheto sumpto ab Archidamo duce Lacedæmoniorum, qui ma-

INFORTVNII.

quæ maximis copijs impressionē fecerat in Atticā, eāq; decem annis diuexarit. Proinde cum funditus tolluntur omnia, bellum Archidamicū dicebatur.

Zenodo. **Ardens uestis.** Αἶθερ πέπλω. 1

Id est, Ardens uestis, siue quemadmodum legitur in alijs exemplaribus: Αἶθερ ἐν πέπλω, Id est, Incensus in ueste. Zenodotus prodidit dici solitum de ijs, q; seditionē mouerent, calūniasq; sererent. Existimat aut adigium natū à ueste Nesi Centauri sanguine infecta, quam à Deianira missam cū induisset Hercules, incensus igni sacro, perijt.

Αἰγύπτου γάμο .i. Aegypti nuptiæ. Inauspicatæ & infelices dicebantur. Sumptū à notissima fabula Aegypti, qui filios quinquaginta, totidem fratris filiabus maritos dedit. At hi, præter unū, oēs à sponsis iugulati sunt.

Ἐρασιναδῶν μετ' Ἐρασιναδῶν id est,

Militauit cum Erasinate.

Vulgo per iocū dicebatur de his, quibus res undequasque male procederent. Erasinades dux Arginusam obfederat, infeliciter autem pugnatū est &c.

Qui multum obfuit.

Sicut eiusdē artificis est egregie mentiri, & uera dicere, ita eiusdem est, prodesse plurimū, ac ledere.

Zenodo. **Excubias agere in Naupactō.**

Ἐξουβῆσαι ἐν ναυπακτῶ.

Id est, Excubare Naupacti. Achiui capta Naupactō, Pausaniam excubijs, custodiæq; præfektū interfecerūt autore Theopompo. Vnde res in iocū uulgi uidetur abiisse aduersus eos, q; pereunt ignauia sua: aut qui nullus odiosum, ac plenu discriminis administrarant.

Λεμνία χειρῶν .i. Lemnia manu.

Dictum

Dictum pro eo quod est, *nefuria, impia, crudeli.*

Lepus apparens, infortunatū facit iter. *Suidas.*

ἄκωρὸς ὁ λαγὼς δυσυχῆς πρὶ τῆς τῆς ἄρας.

Id est, Inauspicatum iter obuius facit lepus. Vulgo creditum etiā his temporibus occursum leporis omen esse parū felix iter ingressis. Torqueri potest ad interuentū cuiuspiā, q̄ uideatur incōmodum aliquod allaturus.

Minxit in patrios cineres.

Qui intemperijs ageretur, cuiq̄ cuncta cederent infelicitate, in patrios cineres minxisse dicebatur. Antiquus enim paterni sepulchri, summa fuit religio.

Fortuna prorsus aduersa.

Homerus

Cū res bonis instituta consilijs, tamen male cedit, illud apposite dixeris, ex Homero:

Ille ubi iam inuisus diuis etiam omnibus esset.

Rupta ancora Κεράδης ἔραγεισος.

Id est, Rupta crada. Dicebatur de his, qui repente tanquam magnum quiddam facturi prodissent: deinde falsa omnium expectatione, turpiter & indecore sese gessissent in negotiō. Porro crada hoc loco, non ficulnum ramum indicat, sed uncum illud es, quo uincti tenebantur actores in machina.

Commune naufragium.

Κοινὸν ναυάκιον τοῖς πᾶσι πῆλαιμῆδιον.

Id est, Commune naufragium, omnibus solatium.

Obedientia felicitatis mater.

Aeschylus.

ἠδὲ θεαρχία ἢ ὅτι τ' εὐπραξίας μήτηρ.

Id est, Felicitatis mater obedientia, Coniunctq̄, ut aiunt, sospitatoris Iouis. Fingit poeta Iouem sospitatore, cuius beneficio contingat salus, huic esse uxore cui nomen θεαρχία id sonat obedientiam: sed proprie qua paremus magistratibus & principibus: ex ho-

rum con=

INGENII MALITIA.

rum coniugio natam esse filiam, cui nomen εὐφραζία id est, felicitas. Principis est consulere salutem civium. Id conatur bonis et æquis legibus: populi est his obtinere, si velit esse felix. Sed utinam non essent Ioves ἀλέθριοι, quibus uxor esset ἀρπύξ, et filia δυσυχία.

INGENII malicia & institutio.

Lupus pilum mutat, non mentem.

Ὁ λύκος τὸ τρίχα οὐ τὸ γνῶμῳ ἀλλάττει .i. Lupus pilum, non ingenium mutat. Senectæ canicie adfert improbis, non item aufert maliciam. Canescunt enim lupi uelut equi more hominum per ætatem.

Horatius. Naturam expellas furca, tamen usque recurrit.

Sensus est, haud facile dedisci, quæ nobis natura penitus indidit atque inscivit. Ducta est metaphora à ramis, qui apposita furca torquentur alio, quam natura posuerat. Horatius alibi: Tolle periculum, iam uaga profiliet frenis natura remotis.

Lignum tortum haud unquam rectum.

ξύλον ἀγκύλον, οὐδέποτε ὀρθόν.

Id est, Nunquam rectum tortile lignum. Distorta, prae uicibus ingenia, uix unquam ad bonam frugem traducuntur.

Aethiops non albescit.

Ἄιδιο οὐ λευκαίνεται.

Id est, Aethiops non candescit. De ijs dici solitum, & nunquam mutaturi sunt ingenium.

Qui semel scurra, nunquam paterfamilias.

Sensus

Sensus est autem, eum, quem semel depuduerit, quiq; contempta fama scurram agere cœperit, uix unquã ad bonam frugem redire.

Podex lotionem vincit.

Πρωκτὸς λουτροῦ ὡς ἐργίην.

Aristop.

Id est, Podex lotionem uincit. In eos, qui sese in malum aliquod adigunt, propterea quod ea corporis pars etiam si lauctur, se met rursus inquinat, ita ut ipsa sit in causa, quo minus lauari possit. Quadrabit etiam ubi quid frustra fieri significabimus. Veluti si quis nocentem è carcere redimat, atq; ille mox iterato cõmisso, semet eodẽ præcipitet. Conueniet et in illos, qui suo ipsius uincunt malo. Veluti si quis morũ intractabilitate obtineat, ne post hac obiurgetur à præceptore.

Occasione duntaxat opus improbitati, vel maliciã.

Quadrabit in nocendi cupidos, qui ne temee lesisse uideantur, causas prætexunt, Malefacere q̄ uult, nusquam non causam inuenit. Vulgo dicitur apud nostrates: Facile sustẽ inuenerit, qui cupit cadere canẽ.

Martialis:

Iraſci tantum felices nostis amici,

Non quia sic merui, sed iuuat hoc facere.

Saliuam imbibere.

Hierony.

Diuus Hieronymus in Euangelia proloquens:

Quis enim, inquit, doctus pariter uel indoctus, cum in manus uolumen assumpserit, & à saliuã, quam semel imbibit, uiderit discrepare, quod lectitat non statim erumpat in uocem? Sumpta metaphora ab infantibus, quibus præmansum cibum nutrices in os inserunt non sine saliuã, cui cum assueuerint, nihil iã illis sapit, quod ab illius primæ saliuæ gustu diuersum sit.

Quo se

I N G R A T I T V D O.

Horatius. Quo semel est imbuta.

Hora. Quo semel est imbuta recens, seruat odor, Testa diu.

Proinde recte monet Fabius, ut statim optima discantur, propterea q̄ nihil heret tenacius, q̄ id, quod rudibus annis perceperimus.

INGRATITVDO.

Theocri. Ale luporum catulos.

Theocritus in Hódæporis:

Θρέψαι ἢ λυκιδῆεις, θρέψαι κύνες ὡς τὸ φάγοντα,
Id est, Pasce canes qui te laudent, catulosq; luporum.
In eos, qui læduntur ab ijs, de quibus bene meriti sint, aut in ingratos.

Menæder Aries nutritionis mercedem persoluit.

Κριὸς τροφῆα ἀπέτισεμ.

Id est, Aries aliturā rependit. Quadrat, ubi q̄s probe nefactis maleficiū reponit. Allegoria sumpta ab eo, q̄ aries cornibus impetat alucū, qui vas in quo pabulū apponitur, ipsosq; quorū opera nutritus est, aut etiā nutritur, cornibus incescit. Effertur et ad hunc modum: Arietis ministeriū, pro officio collocato in ingratum.

Qui canem alit externum.

Nam canis alienus relicto fune quo alligatur, pristiniū dominum repetit.

Hirundines sub eodem tecto ne habeas.

Ὁ ὠροῦτος χελιδόνας μὴ ἔχειμ.

Hoc est, Hirūdines ne habeas sub eodē tecto. D. Hieronymus Aristotelis autoritatē secutus, interpretatur abstinendū a cōmercio garrulorū et susurrōnū. Recte Pythagoras conuictorē ingratum parūq; firmū hirundinis sy mbolo monuit ablegandum.

Pro bene

Pro beneficentia Agamemnonem vlti
sunt Achiui. ΑΥΤ' ΕΥΘΥΓΕΣΙΑΣ ΑΓΑΜΕΜΝΟ
ΝΑ ΤΙΣΩΝ ΑΧΑΙΟΙ.

Id est, Pro meritis male tractarunt Agamemnona
Graei. Dicebatur in ingratos, qui pro summo benefi-
cio, summum remetiuntur maleficium. Agamemnon
enim tot exhaustus laboribus in expugnanda Troia, pro
dignitate Graeciae, domum reuersus, ueste inexplica-
bili inuolutus, interfectus est à Clytemnestra, auxilian-
te Aegistho adultero.

Pro parca scorpium.

ΑΥΤ' Ι ΠΕΡΚΗΣ ΣΚΟΡΠΙΟΥ.

Id est, Pro parca scorpium. Vbi quis optima captans,
peßima capit. Nam parca piscis est uel maxime lauda-
tus. Scorpium letalis est, piscis etiam huius nominis,
contempti saporis.

Ingratitudo vulgi.

Homerus

Qui significabit sibi molestam ingratitude, quod
intelligat superiorum officiorum nullam haberi ratio-
nem, nõ inconuenienter usurpauerit illud Home.
Post hac ne placidus sit quisquam, ne ue benignus,
Nec mitis, iustiq; tenax rex sceptriger unquam,
Sed semper ferus esto, et semper iniqua patrato.

Nemo benemerito bouẽ immolauit, præ-
ter Pyrrham. ΟΥΔΕΙΣ ΕΥΘΥΓΕΤΗ ΒΟΪΝ ἘΒΟΥ-
ΣΕΜ ἌΛΛ' ἢ ΠΥΡΡΙΑΣ.

Plutarch.

Id est, Nemo bouem immolauit benemerito, nisi Pyr-
rhias. Hoc prouerbio quondã utebãtur, si quando quis
extitisset, homo insignite grãtus, qui beneficium acce-
ptum ampliter repensaret. Plutarchus adagium na-
tum enarrat ad hunc modum. Nauis quaedam piratica
appulit ad insulam Ithacensem, in qua forte fortuna

senex

I N G R A T I T V D O.

Senex quidam erat una cum cadis fictilibus plenis pice Pyrrhias quidam Ithacensis, ut opinor, negociator, senem dato precio redemit a piratis. Deinde profectis piratis, indicauit in cadis multam pecunie uim pici admixtam, abditam esse. Qua reperta, cum Pyrrhias de repente diues esset redditus, cum magnifice collaudauit senis erga sese gratitudinem, tum eidem bouem immolauit, officij premium. Accommodabitur in uulgatam mortalium ingratitude, adeo ut uix unum reperias, qui meminerit officij. Non abludit hinc exemplum Euangelicum, quo e decem lepra, Christi beneficio liberatis, unus duntaxat reuersus est, qui gratias egerit.

Zenodot. Simul & misertum est, & interijt gratia.

ἄμ' ἠλέκτου καὶ τέρδνηκεν ἡ χάρις.

Id est, Simul & misertum est, interijtq; gratia.

Senarius dici solitus in ingratum, qui simul atque leuatus est malis, desinit meminisse beneficiorum eius, cuius opera restitutus est.

Plautus:

Si quid iuues, pluma leuior gratia, si quid offendas, plumbeas iras gerunt.

Aristote. In senem ne quod collocaris beneficium.

Γέροντι μὴδ' ἐποτε μὴδ' ἐρ' ἄριστον πρῆμ.

Id est, Ne quid unquam beneficij collocaris in senem. Dicitur hodieq; uulgo, Neq; in senem, neq; in puerum collocandum esse beneficium, propterea qd alter non refert, alter non meminit.

Hostis non hostis.

Ἀπόλεμ' ὠλεμί.

Id est, Citra bellum hostis. Dicitur, qui nulla laesibus iniuria, tamen que hostium facit, aut qui pacis obtextu facit hostilia.

INGRA

vetustatem.

Piscis nequam est, nisi recens.

Plautus.

Dicitur autem peculiariter in hospitem, aut uulgarem amicum, qui primo quidem aduentu non ingratus est, ceterū ante triduū exactum putet. Plautus: Quasi piscis itidem est amator lena, nequam est, nisi recens.

Piscis repositus. Ἀρκείμεν ἰχθυε. Plutarch.

Id est, Repositus piscis. In prouerbium abiisse uideatur aduersus eos, qui nihil seruans in posterum. Nam pisces olim in delicijs erant. Et prudentis est è cibus semper aliquid habere sepositum, quo subitū excipiat hospitem. Nec Achillem Homericum imitari, ad quē cum accedunt oratores, aut Priamus, domum inanem ac famelicam offendunt. Conueniet in parcum ac de crastino sollicitum.

Quantum ex Bacchanalibus.

Suidas.

ὄσομ ἐκ διονυσίωμ.

Id est, Quantum ex Dionysijs siue Bacchanalibus. Suidas prouerbij loco refert, sed perturbatius, ut asse solet antiquitus apud Atticos consueuerunt annos ac numerum accedentem à Dionysijs numerare, quemadmodum ex Olympiadibus. Iterabatur autem Dionysiorū festū tertio quoq; anno. Suidas sic integre recenset. Ex hoc propè tantū quantū ex Bacchanalib⁹, addit dictū de rebus uehementer expetendis atq; expectatis

Antiquiora diphthera loqueris.

Ἀρχαιότερα διφθέρας λαλεῖς.

Id est, Antiquiora diphthera loqueris. In eos quadrat, qui nugas narrant, aut de rebus nimū priscis, & iam pridem obsoletis. Siquidem aiunt diphtheram pellem fuisse eius caprae, quae Iouem lactarit, in qua creditum est antiquitus, illum omnia scribere quae fierent

a. 2. Vnde

INGRATA OB VETVST.

Vnde quæ nec in historicorum literis extarent, nec in hoim memoria seruantur, ea uelut ex Iouis diphthera petita dicebantur.

A Nannaco. Αἴτιον ναννάκου.

Id est, A Nannaco. Cum significamus rē ab extrema usq; antiquitate repetitā. Nannacius rex ante Deucalionem fuisse narratur, q diluuiū futurū prœuiderit. Latini consimili figura dicunt, ab Aboriginū seculo repetita, & perinde quasi cū Euandri matre loquaris. Nō discrepat ab hoc: Antiquior Codro.

Zenodot. Res Cannacæ. τὰ καννάκου.

Id est, Res aut mala Cannacæ. Bifariam utebatur hac parœmia, uel de rebus ob uetustatē admirandis, uel de lamentis & complorationibus miseris ac lachrymosis. Stephanus meminit adagij, nisi quod Annacum appellat, non Cannacū. Ait enim Annacum uixisse supra annos trecentos. Itaq; undiq; cōsulta oracula, quo usque uicturus esset, & responsum autem, mortuo Annaco peritura uniuersa, quo defuncto successisse diluuiū Deucalionis. Cæterū audito responso, magnopere luxisse Phryges, at hinc de graui luctu prouerbiū ortum.

Antiquior q̄ chaos & Saturnia tempora.

ἡλικίους ἀρχαίους ὄντας.

Id est, Antiquior quàm chaos. De re nimium prisca & obsoleta. Ibius, Volat in alieno chaos. Ac rursum Hic autem nugatur, ac temere nugæ insundit in nos, antiquiores, quàm chaos, ac Saturni tempora redolētes Alludit adagium ad chaos, ad quod poëtæ deorum ac rerum oim originem referunt. Ouidius opificiū mundi hinc auspiciatur, & Hebræi.

Diogenia. Per antiquum diem. Διὰ παλαιᾶς ἡμέρας
De re admodum uetusta & prisca. Finitimum illi,
quod hō

INITIVM LAVDATVM. 186

quod hodie non inscite iactatur in scholis philosopho-
rum: Magno Platonis anno.

Pellenæa tunica. πελλωνῶν χιτῶν.
Id est, Pellenæa uestis. De prisco cultu. Pellene per-
uetusta Achæia ciuitas, Protei patria, in qua diuerse
uestimentorum formæ fieri consueuerunt, attestante
Suida. Iulius libro de rerum uocabulis septimo, pro-
didit lenas Pellectenas olim nobiles fuisse, adeo ut in lu-
nonijs ludis ac certaminibus uictori lacerna Pellenica
præmij uice daretur. Diuersum illi: Munus leuiden-
se. Lepidius erit, si per ironiam adhibeatur. Velu-
ti, si pro laboriosis ac diutinis officijs uile munuscu-
lum missum sit.

INITIVM laudatum.

Cum paruula est, bona uidetur spina.

Μικρόθεν ἢ ἀκούθως ἀγαθὴ φαίνεται.

Id est, Cum pusilla est spina, bona uidetur. Pueritia
semper amabilis.

Primum Aegina pueros optimos alit.

De re quapiam, quæ melioribus initijs coepta, pau-
latim ad deterius dilabitur, ut pleraque mortalium fa-
ciunt. Sumptum adagium ab Achille, Patroclo, Aias-
ce, Neptolemo, quod hi uirtute præcelluerint, cum es-
sent Aegenitæ. Deinde labente morū integritate, ma-
le coeperunt audire Aegenitæ. Non dissimile illi:

Quondam fuerunt strenui Milesij.

Primum Mars in filijs laudatus est.

Suidas.

τὸ πρῶτον ἀρετῆς εἰς τοὺς παῖδας ἐπιηῆτο.

Id est, Initio Mars laudabatur ob filios. De ijs, qui ini-
tio specimen aliquod indolis egregie præ se ferunt,
a.3. deinde

INIUSTICIA.

deinde paulatim in alios degeneravit mores. Quemadmodum evenit Romanis olim strenuis.

INIUSTITIA.

Hesiodus Malum lucrum, æquale dispendio.

Celebratur Hesiodium dictum:

ΜΗ ΚΑΚὰ ΚΕΡΔΑΙΝΕΙΝ, ΚΑΚὰ ΚΕΡΔΕΑ ἸΣΑ ἄΤΡΟΙΝ.

Id est, Ne male lucreris, mala lucra equalia damnis.

Utinam hanc sententiam cū mortales omnes, tum præcipue negociatores, non scrinijs, sed pectori inscriberent suo, ducerentq; non esse lucrum, quod iactura bonæ mentis comparatur. Pindarus. Quod præter iustitiam est dulce, exitum habet amarissimum.

INSALVBRITAS.

Suidas.

ἰοθυμίζεσθαι.

Olim dicebantur, qui parum commode, parumq; salubriter uiuerent, propterea quod Isthmiorum ludorum tempus, morbis esset obnoxium, ob ingentem hominū conuentum. Fortasse non absurde dicitur in hos, qui frustra conantur, propter Isthmi professionē à multis in feliciter tentatā. Qua de re alibi dictum est copiosius.

Tullius.

Qui mori nolit ante tempus.

Athenæus in sermonibus conuiuialibus, de Sybaritis huiusmodi refert prouerbium: Qui non uelit apud Sybaritas ante diem fatalem mori, cū haud oportet solem conspiceret, nec occidentem, nec orientem. Hoc ideo uulgo iactatum scribit, quod Sybaritarum ciuitas in humili loco, ac uelut in conualle sita fuerit, ut aestatis tempore mane pariter ac uesperis frigus imensum sentirent, meridie intollerandum ardorem.

Columella

Columella usurpat in ganeones, qui noctes libidinibus
& ebrietate, dies somno uel ludo consumunt.

Tullius usurpat in Afotos, cui genti nomen inditum
est à luxu uite.

Herculanus morbus. Ηεράκλεος νόσος. Zenodo.

Id est, Herculanus morbus. Hunc Dicearchus
apud Zenodotum eum existimat esse, quem alij sacrū,
alij comitalem appellant. Est autem ex eorum nume-
ro, quibus nulla medicorum ope succurri potest, pro-
pterea quod diuinitus immitti creditur, eoq; cogno-
men additum est sacro.

Herculana scabies. Ηεράκλεος ψώρα. Suidas.

Id est, Herculana scabies. De scabie iucunda, facie
leq; sanabili, interprete Suida, aut que desyderet Her-
culana, id est, calida balnea. Equidem opinor dici pos-
se uel in eos, qui multo studio, alio ue labore ualitudi-
nem offenderunt, ut quibus aliquo laxamento opus sit.
Vel in eos, qui blandis adulationibus delinuti, ueluti iu-
cunda quadam scabie pruriunt.

Ipsa senectus morbus est.

Terentius.

Terentius in Phormione: Nam in senibus, ut absit mor-
bus, ipsa senecta per se mala ualetudo est.

Home. Viribus effectum, iā te premit aspra senectus.

Virg. Subeunt morbi tristisq; senectus.

Metue senectam, non enim sola aduenit.

INSIDIAE.

Βυσοδομεύειν.

Frequenter est apud Homerum, pro eo quod est, alto
pectore moliri quippiam, & clanculū in animo struc-
re insidias. Translatum à fundamentis adificiorum,
que profunde iaciuntur.

d.4. Cauentis

I N S I D I A E.

Homerus

Cauentis clancularias insidias.

Cum significabimus circumspectius agendum, ne quis noceat imprudenti. **Homerus:**

Nunquam mi à tergo fugienti infixeris hastam,
Sed prompto potius aduersa in pectora torque.

Hoc licebit usurpare, cū q̄s nō detrectat aptū certamē

Δὲρεῖ ἰππῶ.

Id est, Dureus equus. De clandestinis insidijs dicebatur, aut ubi repente complures apparerent, qui latebant antea. Sumptum ab equo Homericō, in quo Græcorum proceres abditi, repente profiliantes Troiam ceperunt. Hunc Homerus Durateum appellat. Nec inscitum fuerit, si quis ludū alicuius eruditi Durateum equū appellet, q̄ ex eo breui tempore summi uiri prodierint.

Terētius.

Inescare homines.

Terentius in Adelphis: Abi nunquam rem facies. Nescis inescare hoīes Sannio. Duēta est ab ijs, qui præfixo æri cibo pisces illiciunt.

Plutarch.

Oportet omnibus corydalis.

Πᾶσιν ἰσοῦσιν ἀλλοίσι καὶ λόφορ ἔγγενέσσι.

Id est, Omnibus galeritis oportet cristam inesse. Citatur ex Simonide, & usurpatur à Plutarcho in uita Timoleontis, in hunc sensum: nullum esse mortalis ingenium, cui nō sit aliquod uitii admixtum, ceu perinde secundum hoīs naturam sit non carere uitio, ut galerite naturale est habere cristam.

Plautus.

Tragulam iniicere.

Plautus in Epodico: Tragulam in te iniicere adornāt, id est, dolum aliquem in te struunt. Et ibidem: Nescio quam fabricam facit. Huic simillimum in Mostellaria Pilum iniicisti mihi.

Ab tran

Ab transfenna cibum petere.

Plautus.

A transfenna cibum petere dicitur, qui periculo proximus est. Plautus in Bacchidi. Nunc ab transfenna hic turdus lumbricū petit. In senem dicitur legentem epistolam, per quam erat fallendus.

In transfennam inducere.

Plautus.

Est dolo fallere. Plau. in Persa. Nūc ego hodie hominem in transfennam doctis ducam dolis. Ab aucupibus sumptū est, qui intra cancellos escam spergunt, insidiantes auiculis. Unde et hodie qui dolo captus est, intra transfennam esse dicitur.

Pulchre fallit vulpem.

Suidas.

Παλεύει καλῶς πλὴν ἀλώπεικα.

Id est, Decipit pulchre uulpem. Suidas recenset dūtaxat, nec explicat. Apparet dictum in eum, qui dolis captaret astutum, cuique frustra tenduntur insidiæ. Nam παλεύειν, est arte illectare. At uulpem dolo circūuenire difficile est.

INS T A N S.

Ante pedes.

Terentius.

Ante pedes esse dicitur, quod obuiū, quodque uel praesens adest, uel imminet. Terenti. Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est uidere, sed etiā illa que futura sunt prospicere.

IN S T V P I D O S.

Ἐδὲ κάρδαμορ. i. Ede nasturtium.

In socordem, ignauum, hebetem, stupidum, olim dicitur, propterea quod huic efficaciam inesse credant, cruce contrariam, uim enim uigorēque animi suscitare.

Nihil ab elephante differs.

Diogeni.

α. γ.

ἐλέφαντ

I N S T U P I D O S .

Ἐλέφαντ' ὁ διαφέρει οὐδέμ.

Id est, Ab elephante differt nihil. In magnos ac stupidos dicebatur, etiam si primam ingenij laudē Plinius tribuit elephantis, sed inter bruta. Verum corporis moles, & formæ sceditas adagio locum fecit. Refertur à Diogeniano.

Nihil differt a Chærephonte.

οὐδέμ δ' ἴοις δε Χαιρέφωντ' ὁ τῷ εὐσίμ.

Id est, Nihil ore quicquam à Chærephōte discrepat. In macilentum pallidūq; dicebatur. Chærephon enim tragœdiarū scriptor fuit. Is Heraclidarum res prosecutus est. Quoniam autē nocturnis lucubrationibus erat maiorem in modum extenuatus, confectusq; uulgarī ioco taxatus est.

Diogeni.

Mens non est in centauris.

Νῆς οὐκ ἐν κενταύροισιν.

Id est, Mens non inest Centauris. In uecordes & stultos dicebatur, & qui conarentur quod effici non possunt. Nota est Centaurorum fabula. Adagiū à Diogeniano refertur. Isq; conuenire putat in contentiosos, & alieni appetentes, propterea quod Centauris exitiū attulerit rerum alienarum appetentia.

Aristop.

Becceselenus. βεκεσέλω.

Prouerbio dicebatur stupidus, ac delirus, syderatus, aut admodū senex. Beccus Phrygū antiquissimæ linguæ panem significat. σελώων lunam. Vnde Arcades, qui uolunt mortaliū oīn antiquissimi uideri, προσέλωων dicuntur, tāquam antiquiores ipsa luna.

Diogeni.

Saturni podex. κρόν' πυγή.

Id est Saturni culus, de carnibus uetulis, iamq; mancis & sensu uacantibus. Quidquid enim putre iā & effectum intelligi uolebant olim id Saturnū uocabāt. Me-
minit

minit Diogenianus, nec tamen explicat.

Aesopus.

Caput vacuum cerebro.

ὧ ὄϊα κεφαλῆ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Id est, O quale caput, & cerebrum non habet. De his qui corporis specie præcellunt ingenio carentes. Natum ex apologo qui circumfertur inter Aesopicos. Vulgo quoque necordibus & insipidis, aiunt cerebro vacuum esse caput.

Lucianus

Margites.

Margiten pro stupido dixit Lucianus. Sed existimas te cum Margite quopiam loqui. Conuenit cum illo Hesiodio. Nulla in parte utilis, & nec ipse sapit, nec alijs obtemperat.

Plato.

Rana Gyryna sapientior.

Sũptũ est adagiũ ab informi partu ranarũ, quæ Græci γυρίνας uocant, a figura corporis in gyrum orbiculati. Porro cum rane tribuitur loquacitas, quæ stoliditatis solet esse comes, minimũ mētis inesse oportet gyrynis, quos uix deprehēdas aiãl esse, nisi mouerentur.

Ouium nullus usus.

προβάτων οὐδ' ἐμ' ὄφελος ἔὰν ὁ ποιμὴν ἄτῳ.

Id est, Ouium nulla utilitas, si pastor absit. Admonet adagium ἀνοχέου, rem esse oĩm perniciosissimã. Nichil recte faciunt ministri nisi adsit herus. Inutiles discipuli, sine præceptore.

προβάτων ἦθος. id est.

Ouium mores.

In stupidos ac stolidos iaci solitum. Nam & ouiũ ingenium quemadmodum aiunt, simplex ac stultum. Si quidem est omnium quadrupedum inertissimum.

Fœnum esse. Ambrosia alendus.

Tullius.

Vtrumque prouerbiali figura dixit M. Tullius alterũ in indo-

IN STUPIDOS.

Ἐλέφαντ' ὁ διαφέρει οὐδέμ.

Id est, Ab elephante differs nihil. In magnos ac stupidos dicebatur, etiam si primam ingenij laudē Plinius tribuit elephantis, sed inter bruta. Verum corporis moles, & formæ sceditas adagio locum fecit. Refertur à Diogeniano.

Nihil differs a Chærephonte.

Οὐδέμ διοίσις Χαίρεφῶντ' ἢ εὐσιμ.

Id est, Nihil ore quicquam à Chærephōte discrepat. In macilentum pallidūq; dicebatur. Chærephon enim tragœdiarū scriptor fuit. Is Heraclidarum res profecutus est. Quoniam autē nocturnis lucubrationibus erat maiorem in modum extenuatus, confectusq; uulgari ioco taxatus est.

Diogeni.

Mens non est in centauris.

Νῆς οὐκ ἐν κενταύροισιν.

Id est, Mens non inest Centauris. In uecordes & stultos dicebatur, & qui conarentur quod effici non possunt. Nota est Centaurorum fabula. Adagiū à Diogeniano refertur. Isq; conuenire putat in contentiosos, & alieni appetentes, propterea quod Centauris exitiū attulerit rerum alienarum appetentia.

Aristop.

Beccefeleus. Βεκεσελλω.

Prouerbio dicebatur stupidus, ac delirus, syderatus, aut admodū senex. Beccus Phrygū antiquissimæ linguæ panem significat. σελλών lunam. Vnde Arcades, qui uolunt mortaliū oīn antiquissimi uideri, προσέλλων dicuntur, tāquam antiquiores ipsa luna.

Diogeni.

Saturni podex. Κρόνυς πυγή.

Id est Saturni culus, de carnibus uetulis, iamq; mancis & sensu uacantibus. Quidquid enim putre iā & effectum intelligi uolebant olim id Saturnū uocabāt. Me^s minit

ninit Diogenianus, nec tamen explicat.

Aesopus.

Caput vacuum cerebro.

ὡ δὲ κεφαλὴ, καὶ ἐγκεφάλου οὐκ ἔχει.

Id est, O quale caput, et cerebrum non habet. De his qui corporis specie præcellunt ingenio carentes. Natum ex apologo qui circumfertur inter Aesopicos.

Vulgo quoque uerboribus et insipidis, aiunt cerebro uacuum esse caput.

Lucianus

Margites.

Margiten pro stupido dixit Lucianus. Sed existimas te cum Margite quopiam loqui. Conuenit cum illo Hesiodio. Nulla in parte utilis, quæ nec ipse sapit, nec alijs obtemperat.

Plato.

Rana Gyryna sapientior.

Sūptū est adagiū ab informi partu ranarū, quæ Græci γυρίνας uocant, à figura corporis in gyrum orbiculiati. Porro cum rane tribuitur loquacitas, quæ stoliditatis solet esse comes, minimū mētis inesse oportet gyrynis, quos uix deprehēdas aiā esse, nisi mouerentur.

Ouium nullus vsus.

προβάτων οὐδ' ἐρ' ὄφελος ἔὰν ὁ ποιμὴν ἄτῃ.

Id est, Ouium nulla utilitas, si pastor absit. Admonet adagium ἀναχίτων, rem esse oīm perniciosissimā. Nichil recte faciunt ministri nisi adsit herus. Inuitiles discipuli, sine præceptore.

προβάτων ἡθός. id est.

Ouium mores.

In stupidos ac stolidos iaci solitum. Nam et ouium ingenium quemadmodum aiunt, simplex ac stultum. Siquidem est omnium quadrupedum inertissimum.

Fœnum esse. Ambrosia alendus.

Tullius.

Utrumque prouerbiali figura dixit M. Tullius alterū in indo-

I N S T V P I D O S .

in indoctos, ac brutos homines, alterum in egregios, ut intelligas illos pecudibus, hos dijs æquandos. Nam sceno uicitant boues. Ambrosia cibus est deorum.

Athene. Tibicines mente capti.

Atheneus libro Dipnosophistarum. 8. Dij tibicinibus nunquam mentem inferuare. Sed simul ac flarint auocat illico mens.

Diogeni. Ne quis vnquam Megarensibus.

Nunquam quisquam sapientior sit Megarensibus. Scōma prouerbiale iaci solitum in Stupidos. Dictum est aut per adulationē de Megarēsis, autore Diogeni.

Diogeni. Μίδ᾽ αὖς ὄνυξ ὤτα. i. Midas auriculas asini.

Refertur à Diogeniano. Natū à fabula notissima Mida regis Phrygiæ, cui phœbus, quod stolide Panē carentē sibi prætulisset, asininas affixit auriculas. Quis cum diu mitra oculuisset, tandem à tonsore animaduersum est, ac prolatum in uulgus. Porro adægium recte dicetur, uel in stolidos & crassis auribus, pinguiq; iudicio homines.

Plautus. Fungus.

Plautus in Bacchid. fungum dixit pro stupido, impenseq; credulo. Vel quia fungus per se insipida quepiã res est, uel quod mollis ac fragilis, uel quod subito prorūpat. Plautina uerba sunt hæc. A deon' me fuisse fungum, ut qui illi crederem. Idem in eadē fabula. Quicumq; ubi ubi sunt, quiq; suere, qui futuri sunt posthac stulti, stolidi, fatui, fungi, bardī, buccones, blēni, solus ego omnes anteo stultitia.

Seneca. Aut regem aut fatuum nasci oportere.

Dictum est igitur. Aut fatuum, aut regem nasci oportere, qđ huiusmodi ferme fuerint Barbari reges apud ueteres, quorū utinam nostræ tempestatis principes sint disti-

sint dissimillimi. Nam & fatuis ob inopiam mentis omnia permittuntur. Et regibus ob potentiam omnia laudi quoque tribuuntur.

Μωρότης & μελιτίδ' α. i. Stultior Melitide. Zenodot.
Melitides unus est e felicissimis illis fatuis, quos Homerus suo carmine nobilitauit. Hic iam euersa Troia, uenisse legitur auxiliū laturus Priamo. Zenodotus dicit hunc nec potuisse numerare ultra quinque.

Nescit capitis & inguinis discrimen. Iuuenalis
Qui eo impudentiæ uel cæcitatē potius deuenerunt, ut nullū prorsus faciant discrimen inter honestum ac turpe, hi nescire dicuntur, quid intersit inter caput et inguen. Iuena. Quid enim Venus ebria curat? Inguinis & capitis que sint discrimina nescit.

Vir videbatur nauis supplicans scopulo. Suidas.

Ανὴρ ἔοικε νεῦς ἰκετεύον πέτρῳ.
Id est, Vir uisus esse est, nauis obsecrans petram. De stupidis & stolidis, quū aliud pro alio uidetur dictū, indicat Suidas, ducta metaphora à nauē que impingit in scopulum.

Γῆς ἐντέρα. i. Terræ intestina.

Diogeni.

Dicebantur uilia, nulliusque precij. Saxa uero terræ uiscera dicuntur. Simile illi. Telluris inutile pondus.

Λάγξ & κελνώς. i. Larus hians.

Dicebatur, ubi quis auidius inhiaret prædæ. Est enim Larus auis auida, uoraxque.

Κορυβαῦς.

Pro insanire dixit. Aristophanes in Vespis. Aut uere insanis, aut corybantiaris. Hanc uocē frequenter usurpat Lucianus. Sumptū est à Corybātibus Cybeles cultoribus, qui sacro correpti furore, cymbala pulsant alios item in similem agentes rabiem.

Lucerna

IN STVPIDOS.

Diogeni.

Lucerna pinguior.

Λιπυώτερος λύχνος, λιπυώτερος ληχυθία.
 Id est, Pinguior lucerna. pinguior lecytho. Videtur
 ironia prouerbialis, in eos, qui cum sint edaces, nihilo
 tamen inde fiūt habitiores, quemadmodū lucerna plu-
 rimum absūmīt olei, neque tamen unquam fit sagina-
 tior. Fortassis non absurde deflectetur in hoīes crasso
 iudicio aut luxui deditos.

Pindarus

Ἡ Βοιωτῖα ὄρε, i. Bœotica fus.

Venustissimum adagium olim in stolidum et indoctū
 hominem iaci solitum. Interpretes originem prouerbij
 refert ad hunc modum. Qui Priscis temporibus Bœo-
 tiam regionem incolebant ὕαυτες, appellabantur, gēs
 barbara et agrestis, proinde quidam deprauata uoce,
 pro ὕαυταες ὕαες, id est, Sues appellabant. Idq; som-
 ma cecit in prouerbium, ut primum in Bœotos dice-
 retur, ab his in quosuis indoctos, incōditos, moribusq;
 rusticanis homines torqueretur.

Bœoticum ingenium.

Quidquid insulsum esset ac stultū, id Bœoticū dicebāt

Zenodot.

Bœotica cantilena. Βοιωτῖα νόμα.

Id est, Bœotica cantio dicebatur, si quibus rerum ini-
 tia tranquilla ac prospera fuissent, posteriora turbulē-
 ta ac tristia. Sophocles scripsit. Vbi quis cecinerit can-
 tionem Bœoticam. Natū ex historia, nam Bœotij pri-
 mum liberam ac pacatam agebant uitam, deinde mor-
 tuo Laio in uarias calamitates inciderunt, ut illorum
 cantilena à leto initio in luctum desisse uideatur.

Diogeni.

Bœotia auris. Βοιωτῖον οὖρον.

i. Auris Bœotica. In pingui iudicio hoīem quadrat.

Salsitudo non inest illi.

Ἀλακὸν οὐκ ἐνσιμὸν ἐστὶν.

Id est,

.i. *Salsitas non inest illi. In infacetos & fatuos ac stupidos. Plinius libro trigesimo prio indicat, metaphorā esse sumptā ab usu salis, quod in omnibus cibus sit condimenti uice, & auiditatē inuitet. Ergo, Hercle, inqt, uita humana sine sale nequit degere, adeo necessariū elementū est. Nam ita sales appellantur, omnisq; uita lepos & summa hilaritas, laborumq; requies, nō alio magis uocabulo constat. Atq; hinc insulsa oratio, insulsus homo. Contra falsum dicteriū, quod acrimonia quadam mordeat. Et sales uocantur festiuiter & argute dicta, non sine illecebra quadam mordacitatis. Seneca non uult sales nostros dentatos esse. Catul. Nulla in tā magno est corpore mica salis.*

Bibe elleborum.

Lucianus

Aristop. in Vesp. πῖθ' ἐμέβορον.

Id est, Bibe elleborum. Quo dicto significat insanire quempiam. Quiq; parū animo constant, elleboro opus habere dicuntur. Atq; idē apud Latinos etiā autores, elleborum edere, & elleboro sese purgare prouerbio iubentur, propterea quod antiquitus plurimus usus fuerit huius herbe ad leuanda mentis & capitis uitia. Plini. lib. natu. hist. 25. ca. 5. ellebori duo facit genera. Candidū & nigrū. Candido uomitiones cientur, eoq; stomachū & uentrē superiorem purgat. Nigro aluus inferior diluitur, utriusq; periculosa sumptio, sed albi ut præstantior, ita periculosior.

Στρυχνοῦ ἐπιβεβίβω. i. Strychnum bibit.

Plinius.

In insanios item cōpetit, à strychni herbe natura, que uel gustata, statim insaniam parit. Dioscorides in. 4. quatuor strychni genera facit. E quibus postremum μὲν ἰσὸν uocat. i. insanū. Plini. tractat lib. 21. ca. 31.

Porcum immola.

Plautus.

Plautus

IN STUPIDOS.

Plautus in Menachmis porcū syncerū & sacrum immolare iubet eum, quem mente captū significat. Opinor ueterum usu, qui cuiuspiā irati numinis intēperijs ageretur, hoc piaculo se soleat purgare. Horatius. Immolet æquis Hic porcum Laribus. Loquitur de eo, qui iā ab insania resipuisse uideretur.

Squillas a sepulchro uellas.

Σκίλλας ἀπο οὐμῶν τιλῶν.

Id est, Squillas a sepulchro uellere iubebantur, qui parum sanæ mentis esse uiderentur. Hac enim herba malum hoc expiabatur antiquitus.

Minus habet mentis, quam Dithyramborum poetæ.

Διθυραμβῶν οἶσιν ὡς ἔχουσιν ἐλάττωνα.

Id est, Minus sapis scriptoribus Dithyræbicus. In stupidos ac furiosos torquetur. Sumptū à Poëtis Dithyræbicus, qui Baccho inflati furebant, unde & Hora. Aut insanit homo, aut uersus facit.

Hierony. Pittillo retusius.

Vsurpauit diuus Hierony. in epi. Pro eo, quod est minime acutum. Et Chrysippeum acumen, apud etundē per ironiam usurpatur in stupidū. Et cornutus syllogismus, pro ratione ridicula, friuolâq;.

Ἐμβάρως ἐμ. i. Embarus sum.

Dictū est olim de insano, deliroq;. Natum ab Embaro usq; adeo demēte, ut filiā se immolaturā polliceretur ea lege, ut sacerdotiū in posteros suos traduceretur.

Suid. 16.

Phryx plagis emendatur.

In barbaros seruilq; ingenio homines dicitur, qui non pudore neq; monitis, sed uerberibus redduntur meliores. Cum contra generosus animus, ut ait Seneca, rectius ducatur quàm trahatur.

Δολοτε

Messena seruilior. Ἀδρότερῳ μεσσηνίων
 Id est, Seruilior Messena. De minime liberis dicebatur, & alieno uiuentibus arbitrio. Lacedæmonij Messenios quod iterū, atq; iterū descuiissem, in seruitutē redegerunt, eosq; durius etiam, quam reliquos seruos tractarunt, ne de nouo res nouas demoliri possent. Historia refertur à Iustino libro epist. 3.

Ἡλιθιώτερῳ κοροίβιδι. i. Stultior Corœbo. *Lucianus*
 In stupidos ac uecordes. Corœbi stultitia uulgi fabula celebrata est, q̄ maris undas numerare sit conatus, cū non potuerit ultra quinq; prosequi supputationem.

Stultior Morycho. μοροτέρῳ ἢ μορύχῳ. *Zenodot.*
 Id est, Stultior es Morycho. Siculum prouerbiū, in eos qui ridicule, stulteue quippiā facerent. Mihi uidentur peculiariter obnoxij huic adagioni, qui domesticorum negociorū negligentes, foris agunt aliena curantes. Baccho cognomen esse Morycho, idq; inde natū, quod in uindemijs, huius dei facies, musto, ficisq; uiribus oblini consueuerit. Apud Siculos huius simulachrum, non in templo, sed extra phanum sub dio positum erat iuxta ingressum, siue uestibulū, confectum è lapide. Bacchus autem ubiq; ridiculus, ac parum cordatus inducitur à poëtis, utpote deus temulentus, uelut in Ranis Aristophanis, ideoq; in huius sacris ludicra quedam, tanquam in eius contumeliam fiebant.

Stupidior Praxillæ Adonide.

Ἡλιθιώτερῳ πραξιλλῆς ἀδωνιδῆος.
 Id est, Stultior Praxillæ Adonide, in uehemēter stupidos. Polemon apud Zenodotū, tradit Praxillam fuisse quampiam Sicyoniam poëtriā, quæ in suis cantionibus Adonidem inducit ab inferis interrogatū, quid apud superos pulcherrimum reliquerit, respondere solē,
 b cucume=

IN STUPIDOS.

cucumeres, mala. Quod cum uehementer insulsum uideretur, cucumeres & mala cum sole cōponere, pro uerbo dici cœptum in homines nullius iudicij.

Horatius Corpus sine pectore.

Hora. Non tu corpus eras sine pectore, dij tibi formã, Di j tibi diuitias dederant, artemq; fruendi. Nam sapientiam & ingenium in pectore constituũt, Vnde cordatos appellamus prudentes.

Αντρονίον ὄν. i. Antronius asinus.

Olim dicebatur, qui de formi, prægrandiq; mole corporis esset, ceterum ingenio stupido, bardoq; . Antrō autem ciuitas erat Thessaliæ, nomen inde sortita, quod cauernis & specubus abundaret. illic aiunt asinos insigni magnitudine quondam fuisse.

Lucianus

Naribus trahere. τῆς ῥινὸς ἔλκεσθ.

Id est, Nare trahi. Est citra iudicium alieno arbitrato quouis abduci. Metaphora sumpta à bubalis animalibus, qui annulo in summam narem inserto circumducuntur, non aliter quàm equi freno.

Ἀρκάδιον βλάστημα. i. Arcadicum germen.

De gradibus & ignauis dici solitũ. Arcades olim male audierunt ob stuporem ingenij.

Plato.

Ἀρκάδας μιμῆμενοι. i. Arcades imitans.

Zenodotus indicat dictum in eos, qui alijs non sibi laborant. Adagium hinc natum, quod Arcades olim inter Græcos bellicosissimi, suis auspicijs, suoq; titulo nũquam hostem ullum superarunt, uerum alijs suppetias ferentes persæpe. Vnde illud illis fatale uidebatur alijs uincere non sibi.

Horatius

Asinum in rupes protrudere.

Hora. Qui male parentem in rupes protulit asellum. Quadrabit in quosdã peruerso natos ingenio, qui cū ipsi non

ipsi non sapiant, nolint tamen bene consulentium monitis obtemperare. Natum à rustico est, qui cum asinū suum per alpes niuibus obiectas duceret, isq; freno nō obediret, iratus in rupes protusit. Et merito, q̄s enim inuitum seruare laboret?

Feles Tartessia, γαλή τάρτησια.

De magnis et ridiculis dicebatur. Tartessij sunt in Iberia apud quos feles maxime nasci dicuntur. Fortasse non inepte dicitur et de rapacibus.

Stulto ne permittas digitum.

Nihil permittendū imprudētibus quantūuis pusillū.

Siquidē in maximis laedunt, si uel tantillū cōmiseris.

Non inest illi dentale. γύνης οὐκ ἔνεσιρ αὐτῷ.

Id est, Gyes non inest illi. Dicit consuevit de quopiam,

ad rem aliquam parū utili. Sumpta est metaphora ab

aratro, cuius pars est γύνης, eam nonnulli putant esse,

quam latini dentale uocant. Ea quoniam precipua uide-

detur, si absit, nihil confici potest aratro.

Septennis cum sit, nondum ædidit dentes *Aristop.*

Ἐπταέτης ὄντων ὁδόντας οὐκ ἔφυσεν.

Id est, Cum sit septem natus annos, nondum tamen dē-

tes produxit. Mihi quadrare uidetur in eum, qui na-

tu grandis, tamen adhuc quasi puerum agit. Aut qui

diu cōmoratus alicubi, nihil adhuc autoritatis, aut ho-

noris sit affectus. Adagium natum à pueris. &c.

Stultitia est Iouem putare esse.

Suidas.

Τῆς μωρίας, τὸ μδ' ἰα νομίζω, ὄντων τηλικούτων.

Id est, Insctitia est, natū tot annos credere, esse ullum

Iouem. In eum accommodari potest, qui grandis natu

dicit, aut sentit absurdum quippiā, cū propter etatem

nihil oporteat ignorare. Non conuenit enim in natu

grandes puerilis superstitio.

IN STUPIDOS.

Plutarch. Vt Bagas contisti. Βάγας ἔσηκας.
 Id est, Vt Bagas stabas. In stupidum & elinguem dicebatur. Bagas erat quispiam similis attonito, stupidoq; & insulso. Haud scio num legendum sit. Bagoas pro Bagas, is Eunuchus fuit. Et est hoc genus timidum & umbelle.

Aristop. Desertum obtueri. ἔρημον ἐμβλέωμι.
 Id est, Desertum intueri, dicebatur qui fixis & attonitis intueretur oculis. Metaphorā mutati sunt ab ijs q; pelagus immensum, aut solitudinē taciti intueretur.

Terebintho stultior. τερέβινθος ἀνοήτερος.
 Id est, Terebintho dementior, in stupidum, sibiq; plantentem, quod arbor ea late porrigat ramos, quod est insolenter ostentantium sese, ad hæc nigrore insignis folijs crassis, succo item pingui & resinoso, tum aliis alia specie.

Cæcus auribus.

Tu simul & aure & mente & oculis cæcus es. Quadrabit in hominem plane stupidum.

Varro. Δίς πᾶσιδες οἱ γέροντες. i. Bis pueri senes.
 Quadrabit in eos, qui prouectiore cum sint ætate, tamen puerilibus quibusdam studijs intempestiuite atque indecore detinentur.

Κρονικὸὶ λῆμαι. i. Saturniæ lemæ.

Incecipientes ac stupidos dicitur, præsertim in eos, qui ætatis uitio desipiscunt. Est enim lema humor in oculis cōcretus, unde lippitudo nascitur. Porro Saturniæ dicuntur, quasi seniles ac ueteres, propterea quod κρόνος, id est Saturnus podagrosus ac senex à poetis fingitur, & temporum deus.

Auris Batava.

Quemadmodum Græci dicunt, βοιωτικὸν οὖρον, Id est, Boeoticam

Boeoticam aurem, pro pingui, crassaq; itidem Martialis Epigrammatum libro sexto, Batauam aurem dixit agrestem, inelegantem, tetricamq;. Erant Bataui Germanae populi, Cathorum pars, qui domestica seditione pulsi, extrema Gallicae orae uacua cultoribus occupauerunt. &c.

Abderitica mens.

Cicero.

Abderitae in stuporis insanieq; fabulā abiere, quod perspicuum est ex epigrammate Martia. lib. 10. Abderitanis autem natura peculiarem fuisse mentis stuporē indicat M. Tullius. &c.

INTEMPERANTIA, Libido.

ΜΥΚΟΝΙΟΥ ΓΕΙΤΩΝ. i. Myconius vicinus. Suidas.

In eum, qui inuocatus ad conuiuium accedit. Nam hoc nomine Myconios notauit antiquitas, quod liguriones essent, & alienae appetentes mensae. Ad hunc modum Suidas. Zenodotus autē ait conuenire in sordidos atq; humiles homunciones, propterea quod ea insula, inter contemptas habita sit, ob sterilitatem, atque ob id gentem audiusculam, & alieni appetentiosem fuisse. Idem addit Myconios immodica bibacitate luxuriosos olim infames, unde & Cratinus Ischomacum quendam gulae mancipium. Myconium appellauit.

Vnico digitulo scalpit caput.

Iuuenalis

Molles atq; effœminati, uno digito caput scalpere dicuntur, nimirum solliciti, ne comam studiose compositam perturbent. Iuuenalis saty. 9. Qui digito scalpunt uno caput. Et argumentum morum, ex minimis quoq; licet capere. impudicum & incessus ostendit, & manus mota, & unum interdum responsum, & relictus ad caput digitus & flexus oculorum. Improbū

I N T E M P E R A N T I A .

interdum risus, insanum uultus, habitusq; demonstrat.
 Baceli similis. Ικελ⊙βακκίλω, και βακκίλω⊙ει
 Id est, Bacelo similis, aut Bacelus es. In cin. edos, ac pa-
 rum uiros dictū, aut in magnos quidem corpore, sed
 animo stupidos. Traetum a forma moribusq; Baceli
 cuiusdam. Ait suidus Bacelū proprie significare eū,
 qui sit exectus, eoq; in molles dici, quod hoc morbo po-
 tissimum laboret illud hominum genus.

†ωλος μέγχι τοι μιζήνυθ.

Aristop. .i. Herniosus vsq; ad gulam.

*Quadrat in uehementer herniosum. Carmen est apud
 Aristophanē in Equitib. Sis herniosus oportet ipsam
 usq; ad gulam.*

Batolus. βάταλω⊙ε̄.

*Id est, Batalus es. Olim in effœminatos per contume-
 liam dicebatur. Plutarchus ostendit id cognominis De-
 mostheni puero inditum fuisse, & ab inimicis probro
 obiectum. Porro cognominis huius uarias idem ad-
 fert rationes.*

Αὐλακτοὶ βίωμ ζῆς. i. Tibicinis vitā uiuis.
*In eum dicebatur, qui laute quidem, sed alieno uiuere
 ret sumptu.*

Σαμίωρ ἄνθ. i. Samiorum flores.

*Vbi quis extremam uoluptatem decerperet. Hoc autē
 nomine dicebatur locus quidem, in quo mulieres cum
 uiris conuiuū agitabāt, omniq; genere uoluptatū as-
 fatim explebant sese. Quibus delicijs effœminati, po-
 stea subacti sunt a Persis, & in seruitutem acti. Ste-
 phanus admonet Samum insulam olim ἀνθέρμουσαμ
 appellatam fuisse, nimirum à floribus.*

Voluptas fœda.

*In uoluptatem inhonestam, aut scortum ad perniciem
 inueniunt*

iuuenum omnibus instructum artibus.

Νυμφίς βίβη. i. Sponsi vita.

Pro molli ac delicata. Confine illi, quod alibi relatum est: Musica uita.

Melle teipsum perungis.

Diogeni.

Ἐρ μέλει αὐτὸν καταπατήσῃ;

Id est, in melle teipsum obuoluis, oblinisq; hoc est molliter, suauiterq; uitam agis, quasi parum sit uesci melle, nisi totus sis melleus.

Σαμίωρ λαῦρα. i. Samiorum laura.

Plutarch.

Dicitabatur in turpibus addictos uoluptatibus. Laura apud Samios angiportum quoddā erat, in quo cupidæ, populariæq; lautitiæ uenditabatur, à mulierculis in hoc paratis.

τορ ἐν σάμω κομήτω.

Plutarch.

.i. Samium comatum.

Dicebant eū, qui ante ignauus habitus, præclarius expectatione sese gessisset in negotio. Atunt pugilē quēpiam Apud Samios fuisse, qui cum ab aduersarijs haberetur ludibrio, quod comatus esset, commissus cum illis, uicit.

Σαρδανάπαλ. i. Sardanapalus.

Aristop.

Huius cognomen ob insignem hominis molliciem abijs in prouerbium. Fuit autem Sardanapalus Anacindaraxis filius, rex Nini Persicæ regionis, qui eodem die Tarsum pariter & Anchialam, duas Lyciæ ciuitates obtinuit, ceterum delicijs usq; adeo effeminatus, ut inter eunuchos & puellas, ipse puellari cultu desiderare sit solitus. Suidas ait eius sepulchro epitaphium huiusmodi literijs Assyrijs insculptum fuisse. Tu uero hospes, ede, bibe, lude, tanquam cæteras res humanas huius non faciens.

I N T E M P E R A N T I A .

Λεσβίω μὲν ἄζναι. i. Lesbij digna.

De rebus irritis dicebatur, ob id, ut conijcio quod Lesbij ob uanitatem uulgo male audirent. Fortassis non male quadrarit & in sordidos, atque impuros. Vnde

Λεσβίω μὲν dictū, pro eo quod est polluere & cōspurcare.

Lesbiari. Λεσβιάζω. Antiquitus polluere dicebatur. Aiunt turpitudinem quæ per os peragitur, fellationis opinor, aut irrumationis, primum a Lesbij autoribus fuisse profectam, & apud illos primum omnium fœminam tale quiddam passam esse.

Stepha.

Corinthiari.

Κορινθιάζω. Vetus

Veteres uulgato ioco dicebant eos, qui scortationibus ac lustris indulgerent, quiue lenocinium exercerent qui questus hodie nusquam uberior, quàm apud Venetos. Sumptum est à meretricibus Corinthiensibus.

Λυδὸς ἐν μεσημβρία.

Id est.

Lydus in meridie.

In hominem insatiatæ aut etiam intempestiue libidinis dictitabatur. Narrant Lydos adeo libidine perditos fuisse, ut non tantum noctu uacarent uoluptati Venereæ, uerum etiam ipso meridie lasciuerent, manibus fœdum opus peragentes.

Suidas.

Λυδὸς κατὰ κλέυθ. i. Lydus cauponatur.

In effœminatos, & uoluptatibus addictos. Ex huiusmodi natum historia tradunt. Cyrus rex deuictis Lydis imperauit, ut cauponiam exercerent, neq; tractarent arma, sed ueste ad terram usque demissa uterentur, quæ olim molliciem indicabat, ut ad eum modum ueluti in fœminas transformati, ad rebellionẽ fierent inutiles.

Homerus

πέπωνες, i. Pepones.

Prouerbia

Prouerbiali conuicio dicuntur homines molles, parūq; uiri. Metaphora sumpta à fructu, qui simul atq; maturuit, dulcis quidem est, uerum flaccidus & inutilis.

Homerus: Opepon o Menelae.

Lydio more. Λύδιω νόμῳ.

Hesychi?

Id est, Lydia lege, siue Lydia cantione. Cōuenit, quoties ariolatur aliquis, & augurijs diuinationibusq; seruit. Hac enim superstitione Lydi laborasse feruntur.

Videre mihi labda.

Aristop.

Mihi uidere & labda iuxta Lesbios, fellatricem indicat uelut enigmate primæ literæ, quæ communis Lesbij, & uitio quod ei tribuitur genti. Ex Aristophanis concionatricibus.

Αδώνιδ' ὀ κήποι .i. Adonidis horti.

Pausanias

De rebus leuiculis dicebatur, parumq; frugiferis, & ad breuem præsentemq; modo uoluptatem idoneis.

Pausanias testatur Adonidis hortos olim in delitijs fuisse, laetucis potissimū ac sceniculis frequentes, eoque rem in prouerbum abiisse, contra futiles ac nugones hoīes & uoluptatibus ineptis natos, cuiusmodi sunt cātores, sophistæ, poëtæ lasciuī, cupediarij. Erant autē ij horti Veneri sacri propter Adonidem eius amasiū, primo ætatis flore præreptū, atq; in florem conuersum.

Vt Corinthia uideris.

Plutarch.

Α κορινθία ἔοικας χοίρω πωλίσειρ.

Id est, Corinthia uideris corpore quæstum factura.

In mulierem intēpestiuius libidinantem. De mulieribus Corinthi prostantibus dictum est alibi.

Αγαθώνιος ἄλκισ .i. Agathonia cantio. Zenodo.

Recte dicetur de oratione blanda magis q̄ frugifera.

Agathon tibicen quispiam erat, cantilenarum suauitate maiorem in modum aures deliniens. Nec huius mo-

b.5. res dis-

I N T E M P E R A N T I A .

res dissimiles musicae fuisse perhibentur . Laborauit enim infamia molliciei.

Lucianus. τῷ ἄκρῳ δακτύλῳ τὴν κεφαλὴν κνᾶμ . i.

Summo digito caput scalpere.

In molles atq; effœminatos dicitur . Lucianus in rhetorum præceptore , delitijs effœminatū hominē describit his uerbis: Inter hæc autem uirū quendam egregie sapientē , atq; insigni forma , lubrico incessu , fracta ceruice , muliebri aspectu , uoce mellita , olentē unguenta , caput summo digito scalpentem.

Chalcidiffare.

χαλκιδίζειν ἢ χαλκιδεύειν dicebatur , qui rã paciores & plus satis ad rem attenti uiderentur . Chalcidenses in insula Eubœa populi , comœdiæ ueteris conuicijs notati sunt , & auariores essent.

Phicidiffare. φικιδίζειν .

Id est , Phicidiffare . Dicebantur uulgo , puerorum obscœnis amoribus dediti .

Stephan⁹. **Siphniassare.** σιφνιάζειν .

Id est , Siphniassare . Suidas indicat prouerbio dici sole re , pro eo quod est , manum admouere postico : sumptū esse à maioribus Siphniorū , qui libidinis causa id factitare consueuerint . Est autem Siphnus insula quæpiam hæud procul a Creta .

Αὐτολήκυστοι .

Vulgato prouerbio dicebantur , qui non ex animo , sed uentris causa colerent amicos .

κλετοριάζειν .

Vulgato conuittio dicebantur ū , qui puerorum amoribus oblectarentur , aut , ut Diogenianus ait , mulieres immodicè libidinosæ .

κλεισθένω ὄρω . i. Clisthenem video .

Clisthenes

Clisthenes hic male audyt, & comicorū conuitijs laceratus est, q̄ parum uir haberetur, seseq; cultu indocoro, uelut in mulierem transfiguraret.

ΚΛΙΘΗΡΙΤΩ .i. Cleocritus.

Id noīs cōtumeliæ causa iaciebatur in cinēdos ac molles & parū uiros. Nam & hunc ueteris comœdiæ maledicta nobilitarūt. Dictus est autē effœminatus cinæd⁹, hospes, obscuro, sœdoq; genere Cybelis filius &c.

ΣΙΝΩΠΙΖΗΣ .i. Sinopissas.

Id est, Lasciuus. A sinope scorto quodā nobili; celebratq; lasciuie, cui nomen hinc madiū uidetur, q̄ noxijs esset oculis. Athenæus lib. 15. docet fuisse Aeginensem.

ΣΥΣ ΔΙΑ ΡΩΣΩΝ .i. Sus per rosas.

Ego legendum arbitror: δια ροσίδ' ωρ, ἀπὸ ῥοσίδ' ωρ, ut sit nomen diminutiuum. Rhœa uero Grecis dicuntur mala punica, & dicitur de agrestibus & intractabilibus. Quemadmodum sus per mala comode duci non potest.

ΚΡΙΘΟΣ Ἀσελγο κέρως, id est,

Diogenia.

Aries cornibus lasciuens.

Diogenianus ostendit conuenire in magnos ac lasciuos. Pruriunt cornibus arictibus bene pastis, quod idem accidit bubus.

Ἰππομανῆρ.

Dicebantur prouerbiali conuitio fœmine uirosa, ac libidine præter modum prurientes.

Αἰπόλος ἐν καύματι. i. Caprarius in æstu. Zenodot.

Confine illi: Lydus in meridie. Nam his horis caprarij, dum seductis gregibus, in umbra latitant, lasciuire soliti scribuntur. Potest ad quamuis uoluptatem accōmodari non in tempore adhibitam.

Quæ sub alis fiunt. Αἱ ὑπὲρ μάλης πρᾶξις. Id est,

I N T E M P E R A N T I A .

*Id est, Facta subalaria. Prouerbiali figura dixisse uide-
tur Plutarchus in commentario quod inscribitur, quo
pacto sit dignoscendus adulator ab amico. Ad laborē
ad res honestas segnis, in his rebus quæ sub alis fiunt ni-
hil recusat. De adulatore loquitur ad honesta officia
tum pigro, tum mutili: ad uoluptuaria ministeria pro-
pto. Equidem opinor, ob id adulationi sub alis sedem
datam esse, quod hæ corporis partes titillationē præ-
cipue sentiant &c.*

Suidas.

E Massilia uenisti. Ε Μασσαλίας ήκεις.
*Id est, E Massilia uenisti. Suidas ait dici solitum de ijs
qui cultu parum uiris decoro uterentur. Quod Mas-
silienses luxu perdit, muliebrē ferme in modū orna-
rentur, comis unguento delibutis.*

Complura masculi canis cubilia.

*Recte dicitur in hominē mulierosum, peculiariter in
eum, qui non contentus certo thoro, passim per aliena
cubilia uoluntari gaudet. Nam hoc sibi permittunt hac
tempestate mariti. Porro si quid humanum acciderit
uxori, cœlū terræ commiscunt, tam inique seueri in il-
las, quam turpiter in sese indulgentes*

Lentiscum mandere. Σχινορον δ'ιοετρῶγαμ.

*Id est, Lentiscum mandere, uel arrodere, Græco pro
uerbio dicuntur ij, qui nimio comendi corporis studio
superfluunt. Nam ex lentisco dentifricium fieri cōsue-
uit. Is est puluisculus quidam candidis dentibus com-
paratus.*

Martialis:

Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis

Defuerit, dentes penna leuare potest.

*Huiusmodi igitur, quibus dentiscalpiū semper in ore
est, lentiscum arrodere dicuntur.*

Penicillare. πωκιζαρ μοι δοκεις.

perinde

Perinde ualet, quasi dicas, fucū facere. Nam πλωμα, Græcis comam non genuinam, sed apposititiam significat, quam quidam galericulum uocant.

Lucianus.

π τεσυγίζερα.

Dicitur, qui conatur & gestit quippiam efficere. Sumptum à pullis auium, cum adhuc inuolucres sunt, alas mouentibus. Lucianus usurpat pro indecore & scurriliter gesticulari.

INTEMPESTIVA, & inepta.

Simulare cupressum.

Horatius.

Horatius in arte poetica: Et fortasse cupressum Scis simulare, quid hoc, si fractis enatat expes Nauibus, ære dato. Acron prouerbiū esse admonet, ortū ab imperito quopiam pictore, qui præter cupressum nihil nouerat pingere. A quo cū naufragus quidam petisset, ut uultum suū exprimeret, ac naufragium suum depingeret, interrogauit ille, num ex cupresso uellet aliquid adijci. Res ea primū in iocū: deinde etiam in adagionē abiit. Concinne usurpabitur in eos, qui quod didicerunt, id ubiq; intēpestiūter inculcant, cum ad rem nihil attineat.

Intempestiua beneuolentia nihil a simulo Suidas. tate differt.

Senarius est Græcis prouerbij uice celebratus:

Ακοιρεῖ ἔγωγε οὐδὲμ ἐχθρῶς διαφέρεα,

Id est, Par odio importuna beneuolentia. Suidas narrat Hippolytum respondisse Phædra nouerca hoc uersu, dicenti se illius amore captā esse. Quadrabit in eos qui dum officiosi student esse, non habita temporis ratione nocent, aut molesti sunt sedulitate. Veluti qui nō apto tē

I N T E M P E S T I V A .

apto tempore obiurgat amicum, aut qui immodicis & intempestiuis laudibus conciliat hoī inuidiam : aut qui pecuniam suppe ditat adolescenti, qua fit deterior,

In lente unguentum.

Varro.

τὸν ἐπὶ φακῆ μίτρον .

Id est, In lenticula fabulam, subaudi, narras. Vbi quis mentionem inducit uilis cuiuspiam & nihili hominis, alijs de uiris egregijs uerba facientibus. Quadrat autem in hominē, aut in rem quampiā, quæ neutiquam in tēpore adhibeatur ijs, quibus minime congruit. Veluti si philosophum iuuenum lasciuientiū conuiuio misceas. Aut inter pocula de rebus grauibus, ac theologicis incipias disputare. Quemadmodum uidelicet lenticulæ uili legumini, inepte quis admiscuerit unguentum.

Zenodo.

Ἐν θέρει τῷ χλαίνῳ κατατρίβεις .i.

Aestate penulam deteris.

Recte dicitur in eum, qui res necessarias temere, nec in tempore profundit, aliquando futuras usui si seruentur.

Ouidius.

Mense Maio nubunt malæ.

Romanorum adagium extat apud Nasonem. Dicitur potest in mulieres intempestiue libidinis : aut in eos, qui alieno tempore quicquam faciunt : aut qui parum inauspicato quid aggrediuntur. Nam olim inauspicatum existimabatur, mulieres Maio mense nubere.

Ouidius in Fastis :

Mense malis Maio nubere uulgus ait.

Mentam belli tempore, neque serito, neque edito. Μίνθῳ ὄν πολέμῳ, μήτ' ἔσθῃ μήτε φ/τευς.

Id est, Mentā nec comedas, nec plantas tempore belli.

Aristoteles

Aristoteles uestigans adagium hoc, unde dictum sit. Arbitratur autem esse causam, quod menta corpori frigus adducit: cuius rei argumentum esse, quod semen genitale minuat, frigus autem aduersari fortitudini atque audaciæ. Potest et in cum sensum deflecti paræmia, ut admoncat, ne quid alieno tempore fiat, quod officiat.

Rosam quæ præterierit, ne quæras iterum.

Ῥόδου πάλιν μὴ κέτι ζήτη πάλιρ.

Id est, Ne quære rursum præteritam semel rosam. Ne te maceres desyderio rerum, quæ reuocari, restituiq; non queunt, uelut exactæ iuuentæ, formæ, uirium, fortune. Nam ut nihil est rosa gratius, ita nihil minus diuturnum. In eundem sensum dixit Horatius in Odis:

Mitte sectari, rosa quo locorum

Sera moretur.

Foras Cares, non amplius anthisteria.

Θύραζε κᾶρες, οὐκ ἐτ' ἀνθιστήρια

Id est, Cares foras, peracta enim anthisteria. Dicitur comsumit, ubi quis semper eadem sibi sperat commoda, aut idem semper licitum fore credit, quod aliquando pro temporis ratione fuerit permissum. Veluti si quis semel expertus cuiuspiam liberalitatem, subinde redeat, aliquid muneris petens: aut cum pueri permissam sibi ad tempus feriandi ludendiq; facultatem ultra tempus prorogant. Originem prouerbij tradunt ad hunc modum: Athenensibus mensis quidam Anthisterion appellabatur, quæ plurimos flores progigneret. In hoc festa quæpiam agebantur et conuiuia liberiora quemadmodum in Saturnalibus fieri consuevit apud Romanos, in quibus et seruis accubere licebat, feriatu interim ab ope. Exactis autem feriis, cum iam ad solitas operas reuocarentur

I N T E M P E S T I V A .

reuocarentur, hoc pacto dicebant heri : Foras Cares, non iam amplius anthisteria . Cares autem seruos appellabant, quòd ea gens mercenarijs operis quæstum factitaret &c.

Anus hirciffans. ῥαῦς κερῖσῶσα.

Id est, Anus hirciffans. De anu adhuc intemptius libidine prurienti, & ut ait Plautus, catulliente. Nota est hircorum libido, odorq;.

Anus bacchatur. ῥαῦς βακχεύει.

Id est, Anus Bacchatur. In eos dici solitum, qui præter ætatem indecore lasciuiunt. Nam Bacchanalium licentia iuueniculis utcumque permittitur, aniculis certe foedißima est.

Feli crocoton. ῥαλῖ κροκωτόν.

Id est, Feli crocoton, subaudiendū das, aut addis. Dici solitū, quoties honos datur indignis, & quos haud quæquam decet. Aut cū datur quippiã us, qui munere non norunt uti. Crocoton uestis genus est rotundæ, ac similiate, qua diuites utebantur matrone.

Apage hospitem in tempestate.

Απαγε ξένον ἐν χαίμωνι.

Id est, Apage hospitem in tempestate. Dici solitum, ubi quis importunus adueniret. Nam molestiam adferunt hospites, si quando in rebus aduersis & afflictis superueniunt.

Plutarch. Quid de pusillis magna proœmia?

Τι μικρῶν πορί, μέγαρα φοιμιάζει.

Id est, Quid de minutis rebus magna tæxis proœmia? Vbi quis in re nõ magni momenti, uerbosa utitur prælocutione. Hora. Quorsum hæc tam putida tendunt?

Tragœdias in nugis agere.

Tragœdiam in nugis agit, qui in re leuicula tumultum mouet.

*mouet. Et, ut ait Terentius, magno conatu magnas
nugas dicit.*

Annosam arborem transplantare.

τοσάνδρου μεταφυτείνω.

Id est, Vetulam arborem transplantare. In eos dicitur, qui sero atq; exacta iam etate conantur dediscere quibus diu iuuenes assueuerint. Aut simpliciter de ijs, quæ frustra molimur.

Ne vnquam viri senis.

Ανδρὸς γέροντος μή ποτ' εἰς πυγῶν ὄρεῶν.

Id est, Tu ne viri vnquam inspicio podicem senis. Id est, ne requiras illud a quoquam, quod ab eo præstari non possit.

Zenodot.

In senem libidinosum.

In eos, qui ad rem gerendam iam inutiles sunt ob etatem, uerum ratione ualent.

Molestum sapientem apud stultos loqui Diogenia.

Ἀγγαλέω φρονέοντα παρ' ἄφροσι πρὸς ἄπορεναιμ.

Id est, Dicere multa, graue est sapientem apud insipientes. Nihil intractabilius homini stulto, qui quicquid recte dicitur, in diuersam partem rapit.

Malum est bonum.

Κακὸν δ' καλὸν ἢ μ τι μὴ καλεῖται τῦχα.

Id est, Bonum malum fit, tempore datum haud suo. Nihil gratum, quod intempestinum.

In pace leones.

Aristop.

Aristophanes in Pluto:

ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες.

Id est, Quum leones sint domi, iidem in Marte sunt uulpecule. Conueniet in eos, qui præpostere se gerunt. Aut in illos, qui simulata mansuetudine perueniunt ad tyrannidem.

✠ INTER NITIO.

Ne ignifer quidem reliquus est factus.

οὐδὲ πωρφόρος ἐλείφθη.

Id est, Ne ignifer quidem super fuit. Vbi significamus omnes ad unū interijisse adeo, ut ne ei quidem sit parvum, quod ignē praeferat exercitui. Nā priscis mos erat, ut uates aciē praeccederet, lauro coronatus, ac facem gestans. Idem: Ne nuncius quidem relictus est.

Ne bolus quidem relictus.

οὐδ' ἔγκωφον λέλαπται.

Id est, Ne bolus quidem relictus est, hoc est, nec uel paucillum. Nam ἔγκωφον id apud Græcos significat, quod nos uulgata uoce magis quam Latina morsellum dicimus, à uerbo κάπνω, quod est, auide comedo.

Diogenia.

Pinus in morem. Πενκκς τροπμ.

Id est, Piceæ ritu. Vbi quis funditus, radicitusq; perit, ita ut nullo pacto restitui possit, piceæ ritu pditus dicitur. Nam piceam succisam negant suppullulascere.

Totum subuertere. ὅλον ἀνοστρέπμ.

Id est, Totum euertere dicitur, quod funditus perdit quæpiam, et uelut ab ipsis radicibus, funditusq;. Ductum ab edificijs que subuertuntur à fundamentis.

Iuuenalis

Perdere naulum.

Iuuenalis: Furor est post oīa perdere naulum. In eum qui cū multa amiserit, reliquum etiam uelit perdere. Metaphora sumpta à mercatoribus.

Eudemus

Cum cane simul & lorum.

Σὺν τῷ κωὶ καὶ τὸν ἰμάντα.

Id est, Vna cū cane, lorum quoq;. Eudemus indicat dici, quoties simul omnia percunt.

Homerus

Qui iure perierunt.

In eos qui suo merito pereunt, conueniet illud Hom. Hos fatum et malefacta neci, exitioq; dederunt.

Omitte

Omitte uatem. πάρες τὸν μάντιν.

Id est, Omitte uatem. Vti conueniet, quoties alicui parcendum admonebimus, quod is eximius sit, & immanis habendus à nulgari sorte. Veluti si quis poetæ, theologo, sacerdoti diceret, oportere parci. Poterit adagium etiam per ironiam usurpari.

INVIDIA. Aemulatio.

Figulus figulo inuidet, faber fabro.

Odit ita fabrum faber, figuloq; molestus
Est figulus: mendico protinus inuidet alter
Mendicus, cantor cantorem liuidus odit.

Inimicus & inuidus vicinorum oculus.

Alcippus in epistola quadam ad Eucymonem:

Δυσμωνίς, ἢ Βάσκουος ἢ τῶν γαστόνων ὀφθαλμὸς
φθοῖν ἢ παρομιμία.

Id est, Inimicus & inuidus vicinorum oculus, ut dictū est prouerbio, Vicinus vicino inuidet. Nec inuidemus his, à quibus longo absumus interuallo, sed quod prope modum speramus assequi.

Vnicum arbustum haud alit duos eritha

cos. Μία λόχη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκας. Zenodot.

Id est, Idem arbustum non alit duos erithacos.

Zenodotus autor est, hoc adagio notatos illos, qui ex rebus minutis festinant ditescere. Mibi uidetur non intempestiuiter dici posse in eos, quibus parum conuenit, nec in eodem munere concorditer uersari queunt. Est autem Erithacus auis quaedam solitaria, ut in eodem saltu non temere nisi unam inuenias.

Alexander Magnus dixit non dissimile huic: Μῦνδῦν
non capere duos soles.

I N V I D I A.

Vna domus non alit duos canes.

Εἰς οἶκος οὐ δ' ἄνωγ' ἑρέφει τοὺς δύο κῆνας.

Id est, Eadem domus non bene canes alit duos. In eos, inter quos parū conuenit, propter idem lucrū quod cōmuniter expetunt. Sic idem regnum non fert duos ambitiosos tyrannos &c.

Zoili.

Zoili audax quidem, sed parū felix mordacitas pro uerbo locum fecit, ut uulgo Zoili uocentur, alienarū laudum obtrectatores, & alienorū laborum reprehensorum. Hic Zoilius sophista quispiā fuit, hoc facinore potissimū nobilitatus, & Homerū poëtarū oīm principē ausus est, libris in eū scriptis, incessere: unde ὀμνησάσις cognomen meruit: sic enim appellantur nobilium autorū castigatores. Et Vergiliomastriges, quorum de numero fuit Pero.

Hierony.

Edentulus uescentium dentibus inuidet.

D. Hieronymus in epistola ad Magnū oratorem: Cui quæso, ut suadeas, ne uescentiū dentibus edentulus inuideat, & oculos caprearū talpa contēnat, hoc est, ne quod ipsi non contingit, alijs inuideat.

Expertes inuidentiæ musarum fores.

Ἄφρονσι μουσῶν θύραι.

Id est, Candidæ musarum ianue. De his distitutum, qui literaturam suam candidè libenterque impertiunt alijs, & ad docendum prompti propensiq; sunt. Neque male congruet etiam in dociles, iuxta id: Aperta musarum ianue.

Iactantiæ comes inuidia.

Qui monebit, ne quis insolētius iactet uel fortune mœnera, uel nature dotes, ne quando Nemesis exaudiat, auferatq; non intempestiuiter usurpabit illud Home.

Possideat

Possideat tacitus, si qua adsunt numina diuūm,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν .i. Turpe silere.

Aristote.

Hoc licebit uti, quoties quis alterius exemplo extimulatur ad studium aut negociū aliquod suscipiendum.

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.

Vitiū illud significās humanis ingenijs insitū, ut semp alienam sortē magis mirentur, suā contemnant ac fastidiānt, optent inexperta, experta damnent,

Ouidius.

Fertilior seges est alieno in aruo.

Ouid. Fertilior seges est alieno semper in aruo,

Vicinumq; pecus grandius uber habet.

Persius: Securus ex angulus ille. Aulus Gellius:

Aliena nobis, nostra plus alijs placent. Horatius:

Qui sit Mecoenas, ut nemo, quam sibi sortem,

Seu ratio dederit, seu fors obiecerit, illa

Contentus uiuat, laudet diuersa sequentes.

Præstat inuidiosum esse &c.

Herodotus

Nihil tā uulgari sermone iactatū, quam hæc sententia:

Præstat inuidiosum esse, quam miserabilem. Nam inuidia ferè comes est felicitatis, miseratio calamitatis.

Est autem apud Herodotum in Thalia:

Σὺ ἢ μαθὼν ὄσω φθονέειδ' ἡγεῖας οὐ βῆσι, ἢ δίκτε' ἰπείδ'

Id est, Tu uero doctus, quanto satius sit, inuidiosum esse, quam miserandum. Extat Epigramma Græcum

Pallade in hanc sententiam:

Peior liuore est miseratio, Pindarus inquit.

Nam sunt felices quos petit inuidia.

Horum nos contra miseret, quorum aspera sors est.

At mihi donari non cupio alterutrum.

Ut nimum felix, uel sim miserabilis ulli.

Nam præstat cunctis rebus adesse modum.

I R A

Plautus.

Ἐν τῇ ζύμῃ κείσθαι. i. In fermento iacere.
Dicebantur, qui animo essent egro, quiq; iracūdiat ut
gerent. Plautus in Mercatore: Vxor tua in fermento
iacet, pro eo quod est, intumescit ira. Idem in Cassina
Nunc in fermento tota est. Ita turget mihi. Nota trās
latio. Fermentum enim ex acorem habet ex tumorē.
Vnde ex in diuinis literis, fermentum malicie rancor
risq; significationem habet.

Brutus.

Mordere frenum.

Pro eo quod est, uel leuiter repugnare seruituti. Papi
nius in diuersum sensum usurpauit, nēpe pro eo quod
est, seruitutem accipere, frenumq; recipere.

Aristop.

Mordere labrum. Ἐοδίειν τὰ χεῖλη.

Id est, Comedere labra, uel hodiernis temporibus uul
go dicitur, qui stomachatur, animoq; rīngitur. Sum
ptum ab indignantium gestu.

Facite itomachari.

In eum qui secum indignatur.

ITERATIO citra tædium.

Plato.

Bis ac ter quod pulchrum est.

Δὶς καὶ τρίς ὁ καλός.

Id est, Iterum ac tertio, quod pulchrum est, subaudi.
dicendum est. Vsurpatur à Platone. Caterum bene ui
detur prouerbio διδύ, quod egregiū sit, id iterum ac
tertio in sermone repeti oportere. Lucianus: Nulla sa
tietas rerum honestarū. Oīno ea uis inest rebus egre
gijs, ut quo sæpius ac pressius inspiciantur, hoc magis,
ac magis placeant, ut ait Horat. Quæ si propius sics
Te capiet magis, ac decies repetita placebit.
Contra, quæ fucata sunt, aut uulgaria, nōnunquā initio
arrident nouitate ipsa, mox repetita sordescunt.

ITERA

Eadem oberrare chorda.

Horatius.

Horatius in arte poetica sententiam haud dissimilem, dissimili metaphora extulit:

Et citharædus, inquam,
Ridetur chorda, qui semper oberrat eadem.

A cantoribus ducta translatio est. In eos igitur cōcine dicetur, qui uel in simili re crebrius peccāt, uel culpam eandem iterū atq; iterū committunt. Primus enim lapsus uel casui datur uel imprudentiæ, iteratus stultitiæ tribuitur, aut inscitiae.

Iterum eundem ad lapidem offendere. Zenodo.

Δὶς πρὸς τὸ αὐτὸν αἰχρὸν εἰσκήραμι λίθω.

Id est, Iterū ad eundē turpe lapidē impingere. Ouid.

At nunc tanta meo comes est insania morbo,
Saxa mem̄or refero rursus ad ista pedem.

Sapientis haud est bis in eodem labier.
Non licet bis in bello peccare.

Ἀμαρτηρ οὐκ ἔνεσι δὶς ἐν πολέμῳ.

Id est, In bello bis errare nō licet, in rebus periculosis nō tutū est labi. Nā si semel erretur, actū est de capite nec est secūdo errori locus. Deliberandū ergo est diu, quicquid statuendū est semel: puta de sacerdotio, de matrimonio etc. Vegetius: In alijs rebus si quid erratum est, pōt postmodū corrigi, præliorū delicta emēdatio nē nō recipiūt, quū statim pœna sequatur errorem.

Vulpes non iterum capitur laqueo.

Ἀλλ' οὐκ αὖθις ἀλώπηξ πάλιν.

Id est, At nō iterū uulpes laqueis, subaudiendū, capitur. Stupidi est hoīs, in malum gustatū iterū incidere.

Cauendum ab eo, qui semel imposuit.

Qui se negabit habere uelle commerciū cum eo, à quo semel sit deceptus, usurpabit illud Homeri:

ITERATIVS ERROR.

Hoc ego cū nihil aggredior, neq; enī expedit unquam
 Quippe ubi frustratus semel est, ac fraude sefellit,
 Non iterum mihi uerba dabit stulto, semel illi hoc
 Sit fecisse satis, quin posthac ille quiescat, Ac ualeat.

Diogenia. Venia primum experienti.

Συγγνώμη πρῶτο πείρω.

Id est, Venia primum experienti. Ignoscendū his, qui
 rudes nouo quopiam in negotio incipiunt uersari, s̄
 quid per imperitiam peccarint.

Petrus. Sus in volutabro coeni,

Ἰς λασαμλὴν εἰς κλισμα βοσόφου.

Id est, Sus lota redijt ad uolutabrū luti, cū quis iterat
 iam expiata flagitia. Extat in epistolis Petri.

Petrus. Canis reuersus ad vomitum.

Κύων ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ἐξέρομα.

Id est, Canis ad proprium uomitū. Quadrat i eos, qui
 relabuntur in eadem flagitia.

Campan? Decipienti semel.

Ioannes Campanus libro de fugienda ingratitude se
 cundo: Decipienti me semel, dij male faxine, faxine
 bene, si bis idem deceperit. Confine illi: Improbe Ne
 ptunum accusat, qui iterum naufragium facit.

IUDICANDI recte, secus.

Zenodo. In quinque iudicum genibus situm est.

Ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κῆται .i.

In quinque sitū genibus iudicū, id est, in alieno arbitrio
 res est posita. Nā antiquus quinque iudicibus datū erat
 negociū, ut de comicorum fabulis pronunciarēt. Cū si
 gnificam⁹ nō esse nostræ facultatis, prestare rei exitū
 uerū hunc superis & fortune in manu esse. Pindarus:
 Nunc spes quidem mihi, at in deo situs exitus.

Panidis

πανιδῶς ψιφῶ .i. Panidis suffragium.

In eos torquebatur, qui stulte atq; inerudite iudicarent
 Aiunt Panidē hunc Chalcidis regem fuisse, qui Hesio
 dum Homero prætulit, perinde quasi dicas: Midæ
 suffragium, quod is quoq; Panis agrestem cantionem
 anteposuerit Apollinis musica. In genere conueniet
 in iudicia uulgi, cui fere semper pessima pro optimis
 placuerunt. Quapropter Socrates in Critone Plato-
 nis, illud in primis uult esse sapienti fixum decretūq;
 nequid opinione uulgi commoueatur, imo suspectum
 habeat, quidquid senserit uulgo uehemēter arridere. Suidas.

Σάλωγγος ὕς ἕκκε. i. Sus tubam audiuit.

In eos quadrabit, qui res quidem egregias audiunt,
 uerum eas neq; intelligunt, neq; mirantur. Aut in eos
 qui ijs quæ audiunt, neq; gaudent neq; commouentur.
 Extat apud Suidā senarius. A sinus lyram, sus audiit
 stolidus tubam.

Quod index auro, id aurum homini.

In saxeis coticulis aurum exploratur, euidentis præbēs
 specimen. In auro uero proborum pariter & impro-
 borum ingenium deprehenditur.

Opes ut index, hominis ingenium arguunt.

Lydius lapis siue Heraclius lapis.

Λίθος ἠερακλεία ἢ λίθος λυδῶν.

Id est, Lapis Heraclius, siue Lydius lapis. In eos dici-
 tur, qui uehementer acri, exactoq; iudicio sunt. Ada-
 gium accommodari potest uel ad personam, uel ad rē.

Ad personam hoc pacto. Tu scriptorum meorū opti-
 mus iudex, planeq; quod dici solet ἠερακλεία λίθος

Item hoc modo: In pensitandis, æstimandisq; ingenijs
 emunctissime naris, ac prorsum Lydius, ut aiunt, la-
 pis. Ad rem hoc pacto. Adolescentium ingeniū libera-

c. 5. tas aperit,

Theo-
 phrastus.

I V D I C A N D I.

Eas aperit, uiris commissum imperium, Lydius, quod aiunt lapis est.

Gnomon & regula.

Quod in re quapiam precipuum, & ad quod unū res liqua omnia conferuntur, regulam & gnomon prouerbio uocabant. Porro ad regulam exæquant fabri struaturam. Idem utuntur gnomibus, Constat aut gnomon è duabus lineis rectis, quas utrinq; demetiens, dissecto quadrangulo constituit.

Horatius *Emunctæ naris. Mucosis naribus.*

Emunctæ naris dicitur acri, exacto iudicio, quasi purgatis naribus, mucosq; emunctis. Horatius.

Emunctæ naris, durus componere uersus.

Contra, obfæ naris dicuntur stupidiore.

Plutarch. *τενέδιος ἄνθρωπος, i. Tenedius homo.*

Plutarchus ait dici solitum de homine tetrico, formidabiliq; aspectu. Originem uarie tradunt. Suidas ait, regem quempiam Tenedi fuisse, cui nomen Tenes, qui legem tulerit, atq; induxerit morem, ut à tergo iudicis astaret quispiā, securim tenens, uidelicet in hoc paratus, ut qui perperā quid in iudicio dixisset, opinor mendacium, aut falsum testimonium, eum protinus securi feriret.

Stephan⁹ *Tenedius patronus. τενέδιος οὐκίτης*

Id est, Tenedius aduocatus. Eodem è fonte profectū est & hoc, dici solitum de eo, qui compendio causam expedit, litisq; nodum ocysus dissecat. Ductum à Tenedia securi.

Hierony. *Manum ferulæ subduximus.*

Et nos manū ferulæ subduximus. i. nos quoq; literas didicimus, et præceptorū opera usi sumus. Nā antiquitus literatores discipulorū manus ferula cædebāt. Vn de manum

de manum ferule subdixisse dicuntur, qui defierunt in ludo literario uersari, neq; iam pueri docendi, sed ut cunq; docti sunt. Iuuenalis in. 1. Satyra.

Et nos ergo manum ferule subduximus, & nos Consilium dedimus Syllæ.

Hiero. Subduximus accipere uidetur, pro eo, quod est, subiecimus, supposuimus.

Nouit quid album, quid nigrum.

Duplicem in sententiam accipi potest. Aut nouit discrimen recti, prauiq; aut nouit id, quod nemo uel indoctus ignorat. Nam euidentius est albi, nigriq; discrimen, quam ut quisquam non uideat. Videtur tractum esse à priscis illis mortalibus, q; duos tantum naturales colores nouerant, album & nigrum teste Pompeio.

Nouit mala & bona.

Homerus

In eum, q; per atatem, usumq; rerum iam delectum habere potest, fugiendorum atq; expetendorum, congruet illud Home. Iam dudum siquidem, nouiq; & sentio cuncta Que bona, queq; mala.

Purpura iuxta purpuram dijudicanda.

Ἡ πορφύρα πρὸς τὴν πορφύραν διακρίτεται.

i. Purpura ad purpuram dijudicanda est. Certissimum iudicium ex colatione nascitur. Vnde emptores mercaturæ purpuram ne fallantur, alteram adhibent purpuram.

Λευκὴ σάθμη, i. Alba mussi.

Plato.

Hoc est, nullo delectu ac citra discrimen. Effertur & expressus adagiū à nonnullis. In albo lapide alba linea. Dicitur uel in eos, q; nullo sunt iudicio, uel in stupidos uel in eos, q; incertis probant, aut significat incerta. Vsurpatur & à Platone in dialogo, cui titulus Charmides, ubi Socrates ait se erga formosos adulescentes perinde esse, ut albam amussim in albo lapide, propterea quod

I V V E N T A.

quod neq; discerneret satis inter formas, & omnes ex equo amaret. Solet enim funiculus ille miris oblini, quo discrimen faciat, unde & rubricam uocauit Persius. Ac si oculo rubricam dirigat uno.

Nullus delectus.

Aristoteles libro Politico. 2. refert hunc uersiculum.
 ΕΥΔ' ἰὴ ἄμῃ μὲν καὶ ἰὸς ἡδὲ καὶ ἐὸς λόος. id est.
 Par honor, ignauoq; uiro, & uirtute ualenti. Quo uti licebit, si quando significabimus nihil esse discriminis inter eruditum & impostorem, inter benemerentem & malemerentem. & c.

Aristote. Lesbica regula.

Dicitur quoties præpostere, non ad rationem factum, sed ratio ad factum accommodatur. Et cum lex moribus applicatur, non mores ad legem emendantur, aut quoties princeps se populi moribus accommodat, cum contra conueniat plebem ad principis arbitriū uitam instituire, si modo princeps ipse ad honesti regulā ac scopum respiciat.

I V V E N T A.

Homerus Iuuenta viribus pollet.

Ad uires plurimum momenti adfert ætas iuuēta. Flos quoq; adest æui, cuius tunc maxima uis est.

Horatius Iuuenari.

Iuuenari dixit Horatius, tum noue tum prouerbialiter, in arte poetica. Græci item νεῦρον, νεῦρον, νεῦρον, νεῦρον, cōsimili modo usurpauit, pro eo quod est iuuenum more iactantius, incōsideratius, inconsultius agere, aut si quid aliud ei ætati peculiare uidetur. Quod quo lōgius traducatur, hoc fuerit uenustius, ut si quis orationem floridam, phaleratamq; dicat νεῦρον.

Eiusdem

Eiusdem formæ est $\tau\omega\omega\epsilon\upsilon\acute{\iota}\delta\mu$ pro gestu, cultuq; re =
presentare mulierem.

IVSTICIA.

Partitio non præfocatio. $\mu\epsilon\rho\acute{\iota}\varsigma$ οὐ πνιζ.
Id est, Sortitio, non præfocatio. Olim cum η qui uiri-
bus præpollerēt, cibū eriperēt imbecillioribus, manus
interim in illos iniicientes excogitatū est, ut fortibus
ex æquo diuideretur epulū, iamq; a pauperibus excla-
mari coeptum, partitio non strangulatio. Eaq; uox in
prouerbium abyt. Quo licebit uti, siquando significa-
bimus, non esse locum uolentia, sed ex æquitate iuris
oportere tractari negotium.

Iustitia in se uirtutem complectitur omnē. *Aristote.*

$\epsilon\rho$ δ' ἐ δίκαιοσ ἀνὴρ οὐκ ἔστι πᾶσ' ἀρετ' ἐσίμ.

Id est, iustitia in se uirtutem complectitur omnem.

Homines frugi, omnia recte faciunt. *Cicero.*

M. Tullius libro Tusc. 4. Frugalitatis nomen tanquā
ad caput referre uolumus, quod nisi eo nomine uirtu-
tes continerentur, nunquam illud tam peruulgatum es-
set, ut iam prouerbij locum obtineret. Homines frugi
omnia recte facere.

Aristote.

Exigua res est ipsa iustitia.

Quo prouerbio significabant, non multū adferre mo-
menti, si probus sis, nisi talis etiam habearis, & opinio-
nem longe plus ualere, quā ipsam rem.

Trutina iustius. $\Delta\iota\kappa\alpha\iota\omicron\tau\epsilon\rho\omicron\mu$ σοχάνης.

Id est, iustius trutina. De ijs, q; insigni, incorruptaq;
sunt æquitate. Est autem id libræ genus, quo uel minu-
tissimum ponderis momentū sentitur, dignosciturq;
Latini quoq; exactam æqualitatem æquilibriū appel-
lant. Vnde & æqua lance dicitur.

Διχνης

IUSTITIA.

Suidas.

Δίκης ὀφθαλμὸς, i. Iusticiæ oculus.

Dicitur syncerus & incorruptus iudex, aut ipsum etiam iudicium. Adagij meminit Suidas.

Δίκης δίκαιότερος, i. Iusticia iustior.

De uehementer integris & incorruptis.

Μάραξ, i. Maras.

Hoc nomine ferunt fuisse quempiam apud Berceã Syriæ ciuitatem, ditissimū quidē illum, uerū nihilominus humanum & officiosum in omnes, tum ciues, tum hospites. Vnde uulgo receptum, ut id uocabuli tribueretur uiris, q̄ ad multorū utilitatē nati uiderentur.

Suidas.

Bocchyris. Βόκχυρις siue Βόκχυρις.

Nam utrunq; reperio, rex quidam fuit Aegyptiorum adeo notæ & incorruptæ in iudicandis litibus iusticiæ. Dicitur potest & de ijs, qui non temere de re quapiam pronunciant.

Horatius

Eadem pensari trutina.

Id est, Eadem lege. Hora. in sermo. Hac lege in trutina ponetur eadē. Idē in epist. Romani pensantur eadē scriptores trutina. Cōuenit cū illa iurecōsul. regula. Patere legem, quam ipse tuleris. Sine ut eo pacto tecū agatur, quo tu cum alijs egeris. Persius. Examiniq; improbum in illa Castiges trutina.

Ράμνδοσι, i. Rhamnufius.

Eudemus in dictionibus rhetoricis admonet, id cognominis olim ceu prouerbio additum sapientibus ac moderatis uiris. Nec explicat adagij rationem. Vnde cōiectare licet, uel ab eius gentis moribus ductum, uel à dea Rhamnusia, quæ modum in omni negotio docet adhibendum.

Strabo.

Πριηνή Δίκη, i. Prienensis iusticia.

Suidas ostendit conuenire cum significamus aliquē in iudi-

In iudicando plurimum excellere. A Biante Pricenensi sumptum, cuius integritas in iudicandis causis in prouerbum abiit.

Rectam ingredi viam.

Aristides

Ῥῶ δὲ βῶ εὐδ' ἰζερ' ὁδ' ὄμ.

Id est, Rectam ambulare viam dicitur, qui nusquā defleuit ab honesto. Plautus. Nunc ego Pol in rectam redij semitam.

Quintili.

Dum clauum rectum teneam.

Id est, Dum meo fungar officio. Significat autem non imputandum euentum parum profferum artificio, modo is praestiterit, quod artis est. Nam et gubernator inquitens Quintilianus, uult salua naue in portū peruenire, si tamen tempestate fuerit arreptus, non ideo minus erit gubernator, dicet notum illud. Dum clauū rectum teneam.

Ad amulsi applica lapidem, non ad lapidem amulsi.

πρὸς σάθμῃ πέτρῳ, τίθει, μὴ πρὸς πέτρῳ σάθμῳ.

Plutarch.

Id est, Lapis amulsi est applicandus, non amulsi ad petram. Admonet uitam ad leges esse corrigendam etc.

Ne moueto lineam. μὴ κινῆ γρομμῶ.

Id est, Ne moue lineam. Idem translatum existimat à more ueterum, qui metā ducta linea signabant, in qua praemiū propositū erat, quod auferret uictor. Significat autem non esse mutandas leges, neque praetercuidos fines rerum praescriptos.

Ex aequo partire. Ἐξ ἰσθ δ' ἰσθ πᾶσιν.

Id est, Ex aequo da omnibus. Translatū ab ijs, qui cōmuniū, aut hereditatē partiumtur. Quadrabit in iudicē aut principem, quem oportet aequabile ius reddere.

Aequalitas

I V S T I C I A.

Plutarch.

Aequalitas haud parit bellum.

ἴσα πόλεμον οὐ ποιεῖ.

Id est, Aequalitas bellum haud parit. Aequalitate con-
tinetur concordia. Inaequalitas discordiarū est mater.

Plato.

Quæ non posuisti, ne tollas.

ἄμὴ κατέθεσ, μὴ ἀνέλθ.

Id est, Quæ non deposuisti, ne sustollas. Laertius re-
fert inter Solonis leges, sentiens opinor de terminis
agrorum non mouendis, quos maiores fixissent. Cōue-
nit in furaces, et in eos, q̄ repetūt quod nō crediderūt

A sacris abstinentæ manus.

Vulgo quoq; creditum est, fatū instare ei, qui sacris
rebus, ac Deo dicatis manus iniecerit. Vnde Homer.
Cum diuo certare uiro simulatq; cupit quis
Cuiq; Deus beneuult, malū huic breui imminet ingēs.

Plautus.

Nemo quenquam ire prohibet publica via.
Quo significant rerum communium æqualem omni-
bus usum esse.

Vale. M.

Ζαλευκὸς νόμος. i. Zaleuci lex.

De edicto, mandatoq; plus satis rigido, parumq; huius
mano dicebatur. Zaleucus quidam Locrensibus leges
tulit acerbiores, quales ferūtur, & Draconis fuisse le-
ges apud Athenienses, uerè Draconis, ut ille dixit, nō
hominis. Non dissimile illis. Manliana imperia, & Pha-
laridis imperium. Meminit historię Valerius Maxi-
lib. 6. cap. 5. Etenim cum filius Zaleuci secundū ius ab
eo constitutum ob crimen adulterij utroq; oculo care-
re deberet, ac tota ciuitas in honorem pœnam adoles-
centi remitteret, repugnauit aliquādiu, postremo po-
puli uictus precibus, suo prius, deinde filij oculo eru-
to, salua lege, supplicij modum temperauit.

Homerus

Hæc iustitia.

ΑΥΤΗΤΟΙ ΔΙΚΗ ΕΣΙ ΘΕΩΝ ΟΙ ΟΛΥΜΠΟΝ ΕΧΟΥΣΙ.

i. Diuū hæc iusticia est, magnus quos claudit Olymp⁹.
Dici solitum, quoties pœnas darent scelesti, ueluti dijs
ipsis ultoribus. Diuūm hæc iusticia est, magnus quos
claudit olympus.

Dat veniam coruis, vexat censura columbas *Iuuenalis*

Pœna legum exercetur in humiles quos piam, rapaci-
bus ignoscitur. Plutarchus in uita Solonis. Leges ara-
nearum telis adsimiles dicebat. Propterea quod in il-
las si quid leuius aut imbecillum incurrerit, hæret, sin-
maius aliquid dissecat ac fugit. Terent. in Phormione.

Quia non rete accipitri tenditur, neq; miluio.

Qui male faciunt nobis, illis qui nihil faciunt tēditur.

Quia enim in illis fructus est, in illis opera luditur.

Quod alijs vitio vertas, ipse ne feceris. *Homerus*

Quod damnaturus sis in alijs, in te ne admiseris. Ad
id faciet illud Homeri.

Imo adeo si quisquam alius patrare pararet

Tale aliquid, damnaretis, uitioq; daretis.

Urbanus nihil æqui cogitat.

Οὐδὲρ φρονεῖ δίκαιον ἀνὴρ ἀσυκός.

Id est, Urbanus æqui nil, boniue cogitat. Admonet ru-
sticanam uitam innocentiolem esse, ut que sola cū so-
lis habeat commercia terris. Contra qui degunt in ur-
bibus, propter contagia negociorū & hominū, astu-
tiores euadere. Potest & huc accommodari parcœmia,
quod eximie morū ciuilitati & urbane blan-
diloquentie, fore comes esse solet astutia.

Contra qui moribus sunt agresti-

bus, ijs plerunq; fides

est certior.

d

LACES=

LACESSENTIS.

Diogeni.

Arietem emittit. Αριετα προβαλλει .i.

Arietem obijcit. In rixæ pugneq; cupidum dicebatur. Antiquitus enim bellum suscepturi facialem mittebant, qui arietem adductū in hostiū fines immitteret, hoc significans pæto ciuitatem & agros illorū hostibus compascuos fore, autor Diogenianus.

ἐγγύθερ ηὐτὴ πόρρωθερ.

.i. Cominus atq; eminus.

Translatum à bello, in quo nūc conserti pugnant gladijs, nunc machinis procul tela in hostem torquentes. Id si ad animi res transferatur fiet uenustius. Cum hominibus habenda pax, cæterum cum uitijs cominus atq; eminus pugnandum.

Terētius. Non ut prior ledam, sed ut iniuriā re: aliē. Sed iam datum malo retaliem malum. Conuenit cum illo Terētiano. sic existimet, responsum. nō dictū esse

Plutarch. Nunquam enim meos boues abegerūt, nec equos.

Οὐ γὰρ πώποτε ἐμοὺς ἐξ ἡλασσαν, οὐδὲ μὲν ἴππους.
.i. Nō enī equos unquā mihi subduxere bouesue. Numquam me leserunt, aut affecerunt iniuria. Cum negamus nobis esse causam, cum illum aut illum odisse debeamus.

Omni conatu inuadere.

Si quem significabimus totis uiribus tendere in quem piam oppugnandum, conueniet illud Homeri.

Obuius Aeneas, clypeoq; insurgit & hasta.

Tullius. Πύξ καὶ λαξ .i. Pugnis & calcibus.

Pro eo, quod est; omni contumeliæ genere

Tangere

Tangere hulus. κενῶν ἢ θίγειν τὸ ἔλκεθ. **Terentius.**
Id est, Mouere seu tangere hulus, est mouere dolorem eiusq; rei facere mentionem, quae nos magnopere urat. Terentius. Quid minus necesse fuit, quam hoc hulus tangere.

Temulentus dormiens non est excitandus.
Sopitum ebrium non oportere excitari somno. Similimum est autem illi. Malum bene conditū ne moueas. Non est refricandum odium, cui iam tempus induxit obliuionem. Non est renouandum animi uulnus, cui iam obduci cicatrix coepit.

Thunniffare. θωνίση. **Diogeni.**
Graeci transferūt pro stimulare, pungereq; uel quod hic piscis, quo sit palato gratior, pungi solet, uel quod ipse piscis adurat, pungatq; contactu.

LAETICIA, TRISTICIA.

Irrisibilis lapis. ἀγέλας ὁ πέτρα. **Zenodot.**
Id est, Irrisibile saxum. De re uehementer acerba, tristiciq;. Quadrabit in seueros ac tetricos, quosque nocant ἀγέλας.

Sinapi uictitare. **Plautus.**
Tristes ac supra modum tetrici sinapi uictitare dicuntur, quod hodieq; uulgo tritum est. Plaut. Si è castor hic homo sinapi uictitet.

Animus habitat in auribus. **Herodot.**
Veteres animo sedem in oculis dedere, pleriq; in corde. At Herodotus docet animum habitare in auribus: quod qui bene audiunt uoluptate afficiantur, qui secus exacerbentur. Opinor hunc esse sensum adagij, quod ex his quae audimus, maxime placatur aut irritatur animus.

L A E T I C I A.

In antro Trophonij vaticinatus est.

ΕΣ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ ΜΕΜΑΤΟΥΤΑΙ. .i.

In Trophonij antro uaticinatus est. De hoīe uehementer tristi, tetricoq; propterea quod olim creditū est, eum, qui in Trophonij specum descendisset, postea nunquam ridere.

Suidas.

Harmodij cantilena. Αρμονίης μέλον.

Id est, Harmodij cantio. De lugubribus ac tristibus dīcebatur. Simillimum illi. Admeti melos.

Suidas.

Αργείδες ὄρα. .i. Argiuos vides.

Id est, Stupidis & attonitis oculis. Sumptum opinor ab Oreste furijis agitato.

Αδμήτης μέλον. .i. Admeti nenia.

De tristi, lugubriq; cantioe. Accommodari potest ad orationem querulā ac miserabilem. Admetus rex fuit Pher. eorū, qui defuncta uxore stridulas quasdam & lugubres nenas decantabat assidue, donec mota Proserpina remisit Alcestem eius uxorem.

Canere de Telamone. Αδφμ τὰ τελαμώνιον.

Id est, Canere cansionem Telamonis. De querulo sermone dictum prouerbium, quod Telamon impotētius fleuerit, Aiacem filium perijsse apud Troiam.

Theocri.

Λιγυρσάμ ὡσαύτ' ἄσφρα.

.i. Lityersam cansionem canis.

Lityerses nothus erat Myde regis. Hic instituit ut in honorem Mide Thericops, id est, astiuus aut mesorius hymnus caneretur, unde ductum prouerbium, ut qui non ex animo canerent, aut qui coacti canerēt, hi Lityersam cansionem canere dicerentur.

Τραγωδικὸν βλέπειμ. .i. Tragicum tueri.

Aristop.

Quadrabit uel in fastuosos, uel in tristes, ac luauosos Tauricum tueri. Βλέπειμ ταυρικόν.

Id est,

Id est, Tueri taurine, pro eo quod est torue. Plato demonstrat hunc Socrati fuisse morem, taurinis oculis obtueri.

Ἀτρειῶς ὄμματᾶ .i. Atrei oculi.

De toruo truculentoq; aspectu dicebatur. His enim oculis in tragædijs inducebatur Atreus. &c.

Titanicus aspectus. τιτανῶδες βλέπῃμ. Lucianus

Id est, Titanicum intueri, hoc est uultu Titanico obtueri. Titanicum autem toruū uocant, ac tetricum, ac cuiusmodi fuisse seruntur ueteres illi Titanes.

Cepas edere aut olfacere. κρόμμυα ἐδίδη

Id est, Cepas edere. Dicebantur ioco prouerbiali, q; lachrimari uiderentur. Ductum est hinc prouerbiū quod ceparum odor, ut est acris, consueuerit lachrymas oculis excutere.

Ἡτῆδης τινὸς ἀλεκτρυόν. Eudemus

.i. Superatus es a gallo quopiam.

Iocus prouerbialis in seruos qui dominos à tergo sequuntur supplices, uidelicet & abiecti, cuiusmodi solum esse galli superati in pugna. Nam hæc uicta silere solet, canere si uicisset.

Ἀχνυλῶν σκυτάλη. i. Tristis scytale. Aristop.

De re tristi, seriaq; dicebatur, aut de nuncio, qui dolorem adferret.

Ἀροπαγίτης. i. Areopagita.

De tristi seueroq; dicebatur, aut etiam de iudice uehementer incorrupto. Athenis summa erat Areopagitarum autoritas, hi erant iudices qui de capitalibus causis pronunciabant.

Ἐριννὺς ἐκ τραγῳδίας. i. Erinnyis ex tragœdia Aristop.

De scædis auiculus Strabo libro Geo. 4. tradit in insulas esse decem in Oceano Gaditano nomine Casiteridas,

d. 3. quarum

L A E T I C I A.

quarū una prorsus inculta sit, in reliquis habitare homines colore fusco, tunicis utentes ad talos usq; demissis, pectoribus cingulo obcinctis, baculos manu gestantes, in summa persimiles furijs tragicis. Quibus ex uerbis apparet hoc habitu furias in tragœdijs induci solere.

Persius. Ne sis patruus mihi. Sapere patruos. Patruorum in nepotes ceu peculiaris, genuinaq; seueritas, prouerbio locū fecit. Horati. Metuentis patruæ uerbera lingue. Patruam linguam uocat seueram, & obiurgatricem. Ad hanc formam pertinet illud Persianum. Cum sapimus patruos. Id est, postquam abiectis puerilibus nugamentis, seueros mores induimus. Idem Horatium amulatus, ut solet dixit. Ne sis mihi tutor, id est, ne mihi præscribas, atq; imperes.

Plinius. Frontem exporrigere, Frontem cōtrahere. Frontem explicare, cum hilarescimus, contrahere cū ringimur, hoc est, ubi quid molestum est, dicimus. Plinius in lib. ii. Frons & alijs, sed homini tantum tristitiæ, hilaritatis, clementiæ, seueritatis index. Terenti. Exporrige frontem. Hora. Sollicitam explicuere frōtem. Idem alibi. Deme supercilio nubem Exporrecta fronte, hilariter. Porrectiore fronte mecum loquaris oportet, apud Plautū. Obducta frōte, corrugata frōte cōtracta frōte, caperata fronte. Plaut. Caperat frons seueritudie. Et nubila frōs, serena frōs, explicita frōs

Aristop. Magis gaudet eo, qui senectam exiit.

τέγνε μάλλον ἢ τὸ γῆρας ἐκδύς.

Id est, Gaudet magis, quàm qui senectam exiit. De uerbis hementer hilari, ac gestienti gaudio. Ductum est à serpentibus & cicadis, qui statis temporibus exiunt senectutem, ac uelut i renascuntur.

Festinus

Festiuus sermo.

Homerus

Vbi quis in conuiuio sermonem inducit, admodū hilarē ac festiuum, qui discutiat omnem tristitiam. Conueniet illud Homeri.

In uinum immisit mox pharmacon, unde biberunt
Luctusq; bilisq; maliq; obliuia cuncti.

Contrahere supercilium. Inflare buccas. Suidas.

Οφρῦς ἀνασῶντες καὶ γνάθους φυσῶντες.

Id est, Adductis supercilijs, et inflatis buccis. In fastuosos ac turgidos dictum Suidas admonet. Siquidē in supercilijs, arrogantiae sedes. Horatius inflatas buccas ad iracundiae retulit argumentum. Quin Iuppiter ambas, Iratus buccas inflat. Traductum à ranis, quae per iram inflantur. Horatius.

Crescentem tumidis infla sermonibus utrem.

Αἷματι κλαίειν. i. Sanguine flere.

Prouerbialis hyperbole significās nihil non fieri quo flectatur aliquis. Sic enim antiquus loquebantur. Haud flectes illum, ne si sanguine quidem flecteris.

Σάρωνος ναυτικῶτες.

Aristides

i. Sarone magis nauticus.

Aiunt hunc fuisse deum quē piā nauicum. Vnde et Saronico mari cognomen inditum. Congruet in horrido cultu hominē, et moribus feris. Quod genus nauitas plerosq; uidemus esse. Aut in negotiatorem per oīa maria uolitantē. Huic diuersum quod ait in Ranis Aristop. Qui potero imperitus, et à mari alienissim⁹. Salaminis expertus, nauem agere?

LANGVOR. Vehementia.

Οἰστροπῆ ἀπληγείσ. i. Oestro percitus. Plato.

Id est, Ingenti animi cupiditate cōmotus, ac uelut at⁹ d. 4. totus.

L A V T I T I A E.

tonitus. Oestrum enim insecti genus, horrendo strepitu, unde & nomen inditum apud Græcos. Nam Latini Asylum appellant. Hoc addito Iuno uaccam Ino in furorem egit. Vnde poëta diuino correpti furore oestro conciti dicuntur.

Pyrrichen oculis præ se ferens.

πυρρῆι χλω βλέψου.

Id est, Tumultum ac bellum uultu præ se ferre, inde dictum, quod Pyrrhice saltationis genus est, quod ab armatis pueris peragebatur, ut testis est Athenæus libro Dipnosophistarum. 14. ostendens in ea belli imaginem representari, impetū & ardorem adorientium & celeritatem fugientium.

Homerus Vehementer cupientis.

Cum animus uehementer nos instat ad faciendū quipiam. Conueniet illud Homeri.

Sponte mihi gliscens animo in pectore gestit
Vsq; magis, bellare manu, & conflagere coram
Festinant infraq; pedes, ac dextra superne.

Quintili. Manum habere sub pallio.

Dicuntur qui languent ocio. Sumptum à gestu rhetoricorum. Nam qui languens, manum occultans sub pallio, qui commoti sunt proferunt.

L A V T I T I A E.

Zenodot.

Διὸς ἐγκέφαλον. i. Iouis cerebrum.

Et Regis cerebrum. De cibo uehementer opiparo ac suauis. Aut de molliter, delicateq; uiuētibus. Clearchus apud Zenodo. scribit opiparas epulas apud Persas, Iouis ac regis cerebrum appellari. Athenæus Iouis cerebrum inter secundæ mensæ delicias annumerat.

θεῶν τροφή. i. Deorum cibus.

De præ

De pralautis epulis dicebatur, propterea q̄ Homerus
finxit deos nectare atq; ambrosia uictitare.

πέμμοετ̄ ἀτ̄ηικᾱ .i. Attica bellaria. Plato.

De lautitijs & cupedijs. Transferri potest ad rē quā
cunq; maiorem in modum suauem ac iucundam.

Ἡράκλεια λουτρὰ .i. Herculana balnea. Aristop.

De impendio feruentibus balneis dicebatur, quales le-
gimus & thermas Neronianas.

In cotyla gestaris. ἐμ κοτύλῃ φέρεθ, Iu. Pollux

Id est, In Cotyla portaris. Suspicio dictum de ijs, qui
arbitrio alieno, quo libitū esset, huc atq; illuc ducerentur.
Aut ubi quis indulgentius foueretur. Tractū est
adagium à genere lusus puerilis, qui dictus est, ἐν
κοτύλῃ. Huius meminit Iulius Pollux libro nono de
rerum uocabulis.

ὑπορμαζῶν.

μάζα Græcis genus est cibi è simila tritici, quod ut ap-
paret in delitijs erat. Vnde uulgari ioco dicebant,
ὑπορμαζῶν pro opipare splendideq; uiuere, siue ob
egregias mazas, siue quod aliquid his etiam lautius
sumerent.

μαθηύζην.

Dicebatur in eos qui suauiter uiuerent. μαθηύζην
cibi genus est primum à Thessalis repertum.

De lautitijs.

Homerus

De cibus pralautis quadrabit illud Odyssæ:
Qualia purpurei comedunt opsonia reges.
Venustius fiet, si trahatur ad orationem supra mo-
dum elegantem.

μέλιτ̄ μυελός .i. Mellis medulla.

De re maiorem in modū suauis dicebatur. Vnde & illa
passim obuia, in medullis & medullitus amare.

d.5. Optimum

L A V T I C I A E.

Optimum condimentum fames.

Irridebat Socrates hoc dicto luxū Atheniensium, quibus cupedijs & operosis cōdituris conarētur efficere ut cibus saperet palato, cū id optime præstet fames.

Aristop.

Afra auis. ΛΙΒΥΚΟΝ ὄρνεον.

Id est, Libya auis. Refertur à Suida de prægrandibus, quod ex ea regione deportentur aues immani magnitudine. Horatius de prælauta usurpauit:

Non Afrika auis descendat in uentrem meū. Iucūdiōr, quam lecta de pinguiſſimis Oliua ramis arborum.

Nam gallinas prægrandes olim mittebat Afrika. Mea quidem sententia non inepte iacietur, & in hominem peregrino cultu notabilem. Conuenit etiam in barbaros ac meticulosos. Sunt enim hoīes prægrandes ferē timidiōres, Teren. Hic nebulo magnus est.

Anima & uita. ΖΩΗ ἢ ΨΥΧΗ.

Id est, Anima & uita. De re supra modū suauis. Pro uerbiū natū ī cubilibus, atq; inde deductū in coēm sermonem. Nihil autē est uita, neq; iucundius, neq; chari⁹.

Coturniffare. ΚΙΧΛΙΖΕΙΝ.

Prouerbio dicebantur, qui pinguibus coturnicibus aut turdis uescerentur, aut qui riderent lasciue parumq; decorē. Quadrabit igitur uel in liguritores, & cupedijs addictos, uel in lasciuius ludentes. Sturni nihil nō imitantur, & turdus à Plinio recensetur inter aues, quæ sermonem humanum imitantur.

Terētius.

Dubia cœna.

Dubiam cœnam opiparam, uarijs instructam ferculis appellabant, idq; prouerbiū à parasitis repertū apparet. Phormio apud Terentiū: Cœna dubia apponitur. Quid isthuc uerbi est? Vbi tu dubites quid sum is potissimum. Et dubia cœna possit intelligi, quæ non crearet su

reat suspicione ueneni.

Horatius:

Vides ut pallidus omnis, Cœna desurgat dubia.

Lydorum carycæ. Λυδῶν κερύκεας.

Id est, *Lydorū carycæ*. Antiquitus appellabant quicquid esset opiparū & uarijs conditū cupedijs. Nā Carica cibi genus est Lydij, ex multiugis lautitijs apparatus & sanguine confectū. Effertur adagiū integre ad hunc modum: Nec Lydorum caricas, nec flagrorum strepitus, Subaudiendum, uolo. Id est, nec blandimenta uolo, nec conuitia.

Qui possum ab hoc epulo abesse.

Plato.

Plato in Phædro: πῶς δ' οἶός τε εἶλω τοιαύτης δοῖνης ἀπέχεσθαι, id est, **Qui possum ab hoc epulo abstinere?** De re uehementer suauiter atq; expetēda, quod genus est festum aliquod conuiuium.

Thasium infundis. Θάσιον ἐνέχεας.

Id est, *Thasium miscuisti*. Dicitur solitum uidetur, ubi quis uinum non aqua, sed alio quoque efficaciore uino dilueret. Nam Thasia uina laudatissima quondam fuerunt. Plinius inter transmarina uina Thasiū Chiamq; in summa gloria fuisse scribit.

LIBENTER.

Δέχεται καὶ βῶλον ἀλήτης id est,

Accipit & glebam erro.

Dicitur solitum in eos, qui nihil grauatur, aut aspernātur sed quicquid datur, quantumlibet pusillū, id boni consulūt. Originem adagionis ad huiusmodi casum referunt.

Aletes quidam Corintho pulsus, adhortante oraculo, tentauit, si posset in patriam redire. Atq; interim rusticus cuiusdam factus obuius, cibū mendicauit. Ille, ludibrii opinor causa, glebam ex agro sublatam porrexit

Alces

LIBERALITAS.

*Aletes eam, tanquam felix omen accipiens, effatus est:
Accipit & glebam erro.*

Quintil. Obuijs vlnis.

*Apud Quintilianum, pro eo quod est, auidè, sitien-
terq;. Translatum ab ijs, qui porrectis vlnis properat
in complexum eorum, quorum magno desiderio tene-
bantur, quosq; cupidissime conspiciunt. Legimus &
obuijs manibus, Ambabus manibus.*

LIBERALITAS.

Seneca.

Bis dat, qui cito dat.

*Memini, nisi fallor, apud Senecam alicubi legere: Bis
dat, qui cito dat. Idem lib. de beneficijs. 2. Ingratum
est beneficiũ, quod diu inter manus dantis hesit. Que
sententia monet, haud cunctanter, haud grauatim opi-
tulandum amicis, cũ opus est, sed ultro non expectatis
precibus deferendum officium. Tardũ beneficiũ, ingratiũ
est. Euripides: Odi equidem amicis serius succurrere.
Bis est gratum, quod opus est, si ultro offeras.
Beneficium inopi bis dat, qui dat celeriter.*

Ambabus manibus haurire.

ΑΥΤΛῆρ ἄυφοτέρου.

*Id est, Haurire ambabus, subaudi, manibus. De ijs di-
ci consuevit, qui summo conatu quippiam agunt. Huic
confine est: Noui equidem clypeum dextra, leuãq; mo-
uere. Inuenitur & illud: Ambabus manibus largiens,
Id est, affatim & prodige, aut etiam perbenigne.*

Ipsa horreo.

*Quod prolixè & affatim datur, ipso horreo dari di-
citur, quemadmodũ ipso canistro, propterea, quod ex
horreo plenius depromitur, quàm è chœnice. Simile
illi: E dolio hauris.*

Promus

Promus magis $\bar{q}$ condus.

Ausonius.

Ausonij dimeter iambicus: Promusq; quam cōdus magis. In quendam profusorem, qui parta prodigere nosset, quærere aut quæsitâ seruare non nosset. Sumpta metaphorâ à rei familiaris dispensatoribus, maximeq; penariæ, quos Græci ταμιας uocant.

Larus in paludibus. Λάρυξ ἐν ἔλεσι.

Id est, Larus in paludibus. Suidas scribit dictatum de ijs, qui faciles sunt ad dandum. Ductum à Laro aue. Ea quoniam facile decipitur, illiciturq; proinde pro uerbo locum fecit.

Virgo primum. παρδέν τε τὰ πρῶτα.

Id est, Virgo primum. De ijs dici solitū, qui rem paternam profunderent. Haud scio an inde ductū, quod uirgines adhuc rudes, et meretricij quæstus ignare, facile sui copiâ faciunt. Postea quo plus auferant præmij, difficiles sese præbent. Itidem adulescentes nuper nacti facultates, priusquã intelligant quid sit pecunia, largius effundunt. Et prima uitæ pars, quæ quidē est optima, stultissime nobis conteritur.

Codali choenix. κωδάλου χοίνιξ.

Suidas.

Id est, Codali choenix, siue demensum. De magnis mensuris dicebatur, autore Suida. Neq; præterea quicquã super hac re mihi repertum est adhuc apud autores. Coniectare licet ortum à seruo quopiã edaci, cui choenix fuerit altius capax, et hac arte fraudarit herum. In collectaneis Hesychij reperio condalum piscem, aut eundem, aut certe affinem Cestreo, quem Gaza uertit mugilem. Sed idē meminit alibi huius prouerbij, Condali choenix, subindicans fuisse quempiam ædilem, qui maioribus mensuris solitus sit uti.

Bona porſenæ.

Liuius.

Bona

LIBERTAS.

Bona Porſenæ dicebantur, quæ uelut ab hoſtibus erepta paruo ueneunt. Eam appellationem Liuius ſcribit ad ſuam uſq; ætatē duraffe: putatq; inde natā, q; in bello ſoleant bona Porſenæ uenire Romæ, eaq; conſuetudo unā cū titulo perſeuerarit & in pace.

De alieno liberalis.

De alieno facile largimur, de noſtris non item.

Lucianus. Κοινὸς ὁ ἕρμης .i. Communis Mercurius. Quidā hinc natam parcemiā arbitrātur, q; Mercurius ut eſt furtoꝝ autor ac repertor, primus oſtendit, quæ furto parta ſint, ea in mediū communiter oportere deponere. Alij malūt huc referre, q; Mercurius ſit orationis autor, per quam inter hoīes omne cōmerciij genus cōſtat, unde & medius inter ſuperos atq; inferos à poētis fingitur, pariter ſuperis deorum gratus & imis, q; ſermo animi interpret, ſummos cum inſimis, reges cum plebe conciliat.

LIBERTAS. Veritas.

Lucianus. De plauſtro loqui.

Libertas ueteris comoediæ eouſq; progreſſa eſt, ut nō ſolū ciuiū præmatēs, uerum etiā deos noiāt im taxaret. Quoniā autē apud priſcos illos hmōi fabulæ ī plauſtris agebātur, à iuuenibus, ore ſece collito, ne poſſint agnoſci, qui magna licentiā, in obuiū quenq; dicteria iaciebant. Inde natum adagium: ὡς ἐξ ἀμάξης λαλῆμ; Id eſt, Tanquam è plauſtro loqui, de his qui palam ac libere conuiciantur.

Iubentis aperte loqui.

Si quæ admonebimus, ut proferat dolores aut odij cauſas, neq; calet in animo, non illepide dixerimus:

Eloquitur, ne celato, quo norimus ambo.

Obſequium

Obsequium amicos, veritas odium parit. Terentius.

Terentius in *Andria*. Vulgaris enim amicitia constat obsequijs. Nam inuicem conuiuere ad familiarium uitia, hæc res & iungit iunctos & seruat amicos. At inter ueros amicos, nihil est ueritate incundius, modo absit asperitas agrestis & inconcinna, grauiusq;. Porro qui uulgo plurimis studet amicus esse, moribus alienis obsecundet, caueatq; iuxta Persium:

Auriculas teneras mordaci radere uero.

Marcus Tullius in sermone de amicitia: Sed nescio quo modo uerum est, quod in *Andria* familiaris meus Terentius dixit: Obsequium amicos, ueritas odium parit.

Molesta ueritas est, siquidẽ ex ea nascitur odiũ, quod est uenenũ amicitiae. sed obsequium multo molestius, qđ peccatis indulgens, præcipitẽ amicũ ferri sinit. Maxima autẽ culpa in eo est, qui & ueritatẽ aspernatur, et in fraudem obsequio impellitur.

Byzeni libertas. ΒΥΖΕΝΩ ΠΑΡΕΣΣΗΟΙΩ.

Id est, Byzeni libertas, ubi quis audacius, liberiusq; loquitur. A Byzeno quodam Neptuni filio, cui mos fuerit mira in dicendo libertate uti.

Asseuerantius dicere.

Audacius quippiam & asseuerantius dicturi, quod nobis tamen ita uideatur.

Non possum non dicere.

Vbi quis negat se reticere posse, quod habet in animo, festiuiter accommodabit illud Homeri:

Δικά equidẽ quiddã iactãtius, urget enim me Vinũ amēs

Et fama fuit & eras.

Suidas.

Ἡ μὲν κλέει ἡδὲ καὶ ἡδονα.

Id est, Et dicebaris, erasq;. Quoties facta respondent opinioni.

Aperto

L I B E R T A S.

Tullius.

Aperto pectore.

Pro eo quod est, uehementer ex animo, citraq; fucum, quasi renudatis animi penetralibus.

Homerus

Aperte, simpliciterq; loqui.

Cum citra ambages nos loqui significamus, conueniet illud Home. Non fucis te dissimulans decepero fictis.

Diogenia.

Veritatis simplex oratio.

Simplex illa rusticanaq; ueritas, negligit genus orationis fucos. Denique in eos, qui perplexe loquuntur, dum ueram dissimulant. Terentius:

Pergin' scelesti mecum perplexe loqui?

Scio, nescio, abiit, audiui, ego non adfui.

Nō tu isthuc mihi dictura aperte es, quicquid est?

Ἐπὶ κοσκίνῳ .i. Ad cribrum dicta.

Quæ uera, compertaq; uideri uellent, ad hunc appellabunt modum.

Zenodo.

κρετέπωρ σόμα .i. Curetum os.

Dici solitū, si quando quis numine afflatus loqui uideretur, propterea q; Curetes Cybelis comites, furore quodam sacro perciti diuinare uiderentur.

τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν νήφοντος ἐπὶ ᾧ γλώττης ὄσι τὸν μεθύοντα .i. Quod in corde sobrii, id est in lingua ebrii.

Nec prætereundum illud Herodoticum: Subsidente uino, supernatant uerba. Nam sobrios aut metus aut pudor cohibet, quo minus effutiant ea, quæ satius putarent suppressisse. At unum & pudorem discutit, & timorē abigit. Vnde fit, ut temulenti sepe numero non contineant uoces per iugulū redituras. Pindarus in Nemeis: Audax iuxta craterem uox fit.

ἐν οἴνῳ ἀλήθεια .i. In uino ueritas.

Significat ebrietatem animi fucū tollere, & quicquid in pecto

in pectore conditum est, in apertum proferre.

Aurum atq; argentum fabris dignoscitur igni.

Vinum hominis prodens arguit ingenium.

Hora. Quid non ebrietas designat? operta recludit.

Ficus ficus, ligonem ligonem vocat.

Aristop.

τὰ σῦκα σῦκα, πλὴν σκάφῳ σκάφῳ λέγωμ.

Id est, Ficusq; ficus, ac ligonem nominans ligonem.

Quadrabit in eum, qui simplici & rusticana utens ueritate, rem, ut est, narrat, nullis uerborum ambagibus ac phaleris obuoluens. Sum enim apud Rhetores figuræ quædā, quibus fit, ut turpia honeste, aspera moliter, superba modeste, mordacia blande dicantur. At qui crassiore sunt Minerua, rudius ac planius eloquuntur, suo quicq; nomine signantes. Lucianus: Nam ego, quemadmodum ait Comicus, rusticanus sum, & ligonem ligonē appello. Rursum in præceptis historie cōscribendæ, uult scriptorē liberū & incorruptū esse, q rem, ut est gesta, narrans, ficus ficus appellet, ligonē ligonem. Inuenitur ad hunc quoq; modum: Ficus ficus uoco, panarium panarium.

Audi quæ ex animo dicuntur.

Lucianus.

Ἀκροῦ τ' ἀπὸ καρδίας.

Id est, Audi quæ dicuntur ex animo. Nam seria, quæq; citra dissimulationē dicuntur, ex animo dici dicuntur, eaq; ex corde proficisci uulgus ait.

Profundum sulcum. βαθεῖαν αὐλάκα.

Plutarch.

Id est, Profundū sulcum. Dicitur de ijs, qui cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere. Mihi uidetur recte quadraturū in eos, qui se metumtur non ex aliorum opinione, sed ex recte secus ueritatorum conscientia.

Themistocles.

Os inest orationi. ὄσθ' ἐνέκσι τοῦ λόγου.

e Id est,

L I B E R T A S.

Id est, Os inest orationi . Dicitur hoc Themistocli tribuitur . Quintilianus item rerum inuentionem appellat orationis ossa . Sumpta similitudine ab animalium corporibus , quæ ossibus sustinentur , colligantur neruis &c.

Eustathi⁹ Libera Corcyra, caca ubi libet.

Ελευθερα κόρκυρα, χέζου ὅπου θέλεις.

Id est , Corcyra libera , proin caces ubi uelis . Cum significamus libertatem quiduis agendi, sed magis quadrabit , ubi significabimus impunitatem esse maleficis .

Lucianus. Liberi poëtae & pictores.

In Demosthenis Encomio:

Τὸ μὲν δὴ πρῶτον φῦλον ἐλευθερον,

Id est, Atqui poëticum genus liberum . Horatius:

Pictoribus atq; poëtis,

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Sentit autē liberū esse poëtis & pictoribus impune quæ quid uelint fingere . Torqueri pōt in eos q pertinaci & obstinato sunt ingenio, quosq; necesse sit suis moribus relinquere . Aut i mulieres, qbus nihil nō permittitur, aut in principes, quibus oīa laudi dantur.

Ter.

Vergilius

Ne illud quidem figura prouerbiali uacat, quod Greci numeri additione rem amplificanti, maxime ternionis, fortassis quod is apud priscos, & absolutissimus, et sacer habebatur, ut quicquid ter dictū aut factum esset id ratum & efficax haberetur, unde in magorum mysterijs adhiberi solitus. Vergilius:

Terna tibi hæc primū triplici diuersa colore

Licia circundo, terq; hæc altaria circum

Effigiem duco, numero deus impare gaudet .

LONGAE

Nestorea senectū.

Homerus

Apud Latinos Nestoris anni in prouerbium abierūt, cui tres aetates attribuit Homerus in Odyss. tertio:

Illum iam exegisse hominum tria secula fama est.

Breuiter prouerbij faciē habebit, quod ab ijs sumetur

quae insigni uiuacitate fuerūt. Vt, Phoenice uiuacior, quae

Hesiodus scribit, nouē corui aetates uiuere: & Ceruo

uiuacior, & Tiresia uiuacior, quae tragœdia fingit sex aetates homini uixisse.

Ultra pensum uiuit.

Lucianus.

Lepidum est quod ait Lucianus in Philopseude:

Ἰπὲρ γὰρ τὸν ἄτρεακτον ἦδ' ἢ βιοῦ.

Id est, iam enī ultra fufum uiuit, hoc est, uiuit ultra fa-

talem diem. Allusum ad Parcarum fufos, quibus auum

mortalium euolui fabulantur poëtae.

Ultra catalogum. Ἰπὲρ τὸν κατάλογον ζῆ. Suidas.

Id est, ultra catalogum uiuit. De eo dicebatur, quod mul-

tum aetatis uiueret, ut iam praescriptū illum annorum

numerum praeterisse uideretur.

Ultra linum. Ἰπὲρ δὲ λίνου.

Id est, ultra linum, pro eo quod est, extra decretum

fatale. Allusum est autem ad fila trium Parcarum.

Confine illi: ultra fufum.

Cornicibus uiuacior.

Ἰπὲρ τὰς κωρώνας βιβιωκῶς,

Id est, Cornicibus uiuacior. De uehementer annosis.

Ab auis eius prodigiosa uiuacitate sumpta.

Hesiodi senectū. Ἡσιόδου γῆρας.

Id est, Hesiodia senectū. Λόγεα, uiuacit̄ sic appellabatur.

Tithoni senectū. Τιθωνῶν γῆρας.

Suidas.

Id est, Tithoni senectū. Fabulae tradūt Tithonū adama-

tum ab Aurora, in caelum sublatum fuisse, atque illius

c. 2. succo

L O N G A E V I T A S.

succo perfusum, ad tantā peruenisse senectutē, ut tandem optarit, ut in cicadam uerteretur. Suidas refert hunc in modū: Senescas Tithono profundius.

Lucianus. Phœnice viuacior.

Lucianus in Sectis:

ἢρ μὴ φοίνικῳ ἔτη βιωῆ

Id est, Ni phœnicis annos uixeris. Cuius etiam rarietas pro uerbio fecit locum.

Sibylla viuacior.

Propertius: At me nō ætas mutabit tota Sibyllæ.

Sibyllæ ætatem pro quantumuis longa posuit.

Iuuenalis. Facies tua computat annos.

Hoc est, Frontis rugæ, numerum annorum tuorū præferunt, quanquam libido nondum in te consenuit.

Dictum à Iuuenale in uetulam.

Lucianus. Alterū pedē in cymba Charontis habere

Lucianus in Sectis:

καὶ τὸν ἕτερον πῶδα φασι μὲν ἐν τῇ σφοδρῇ ἔχωρ.

Id est, Et alterum pedem, ut aiunt, in tumulto habens.

Extremæ, decrepitaq; senectæ hoies, etiā hodie uulgo dicuntur alterū pedē in sepulchro habere.

Plutarchus notat senes uulgato cōuitio uocari solere κρονολήρους

ἢ σφοδραίωνας, q; iā ætate desiperent, & fossæ cō-

fines essent, magisq; bustuariae laruæ, q; hoies. Plautus

Acherontiū senem dixit, Terentius Silicerniū. Et ca-

pularem dixit, nescio quis.

Lucianus. Viri senis astaphis caluaria.

Ανδρὸς γέροντος ἀσάφης ὁ κραιώριον.

Id est, Viri senis uelut uua passa craniū. Admonet ada-

gium inualidū & flaccidū esse senile corpus, exhausto

succo, carnibusq; adesis. Veteres & uuas passas uocau-

bant senes passos, ob rugositatem.

Mature

Mature fias senex.

Cicero.

Mature fias senex, si diu uelis esse senex. Quo moneamur, ut integra adhuc aetate desistamus à laboribus iuuenilibus, ac ualitudinis curam agere incipiamus, si uelimus esse uiuaci, ac diuturna senecta. Maxime loqui uidetur de uitijs iuuentæ, puta libidine, bibacitate, turbulentia uitæ.

Mala senium accelerant.

Homerus

Senecta non est annis metienda, propterea quod ij, qui se multis laboribus discruciant, ante diem consensescunt, usurpabit illud Homeri:

Quippe repente homines curisq; malisq; senescunt.

Sexagenarios de ponte deicere.

Macrob.

Est natu maiores, perinde quasi deliros, & ad omne uite munus inutiles, in ocium reicere, atq; ab oī functione negociorū relegare. Inde natum, quod olim sexagenarijs ferendorū suffragiorū ius nō erat, aetate uelut à publicis munijs dimissa. Ideo in prouerbiū quidam putat uenisse: Sexagenarios de ponte deijci oportere, quod suffragium non ferant, quod per pontem ferbatur. Macrobius Saturnaliū libro primo: Adimeret uis doctis uiris, in uerborum comitijs ius suffragandi, ac tanquā sexagenarios maiores de ponte deicere?

Ouidius in Fastis:

Pars putat, ut iuuenes ferrent suffragia soli

Pontibus infirmos præcipitasse senes.

Vnde & depontani dicuntur senes, iam uelut emeriti.

Vitiat lapidem longum tempus.

Σίψα καὶ πέτρῳ ὁ πολὺς χρόνος.

Id est, Vitiabit etiam saxa series temporum. Nihil in rerum natura saxo durabilius. At id quoque temporū diuturnitas absumit.

e.3. Mors

L O N G A E V I T A S.

Homerus

Mors optima rapit, deterrima relinquit.
Porro uidemus quosdam prorjus inutiles Tithoniam
ætatem uiuere, paucissimos egregio præditos ingenio,
ad senectæ limen peruenire. In hæc sententiã quadrat
illud Home. Sustulit hos Mauors, reliqua at mala pro
bra relicta Mendaces saltatores, primaq; choreis
Ducēdis, agnis atq; hædis diripiendis Strennu.

In sola Sparta expedit senescere.

ΕΡΩΑΡΤΗ ΜΟΝΗ ΛΥΣΙΠΕΛΕΙ ΓΗΡΑΣΚΕΡ.

Id est, Vna in Sparta expedit senescere. Dictum est,
q; apud Spartanos summus honos senibus habebatur
olim. Torqueri potest ad quoslibet penes quos uirtus
in precio sit. Dictū est autē a quodā hospite, quum ui-
deret apud Lacedæmonios iuuenes tantū honoris habe-
re senioribus. M. Tullius in Catone maiore. Lacedæ-
mone esse honestissimū domiciliū senectutis: Nusquam
enī tantū tribuitur ætati, nusq; est senectus honoratior

Fatale vitæ tempus exactum.

In decrepitos, quorum ætas iam exacta uidebitur, qua-
drabit illud Homeri:

Dementes, ut qui sacros tibi maxime Phœbe,
Absumpserē boues. Nam per solis boues, annos fatales
ut opinor, inuuit poëta.

Senex bos non lugetur.

ΓΕΡΩΝ ΒΟΣ ΑΠΕΥΘΥΤ Ο ΔΟΜΟΙΣΙ.

Id est, Bos senex uacat luctu domesticorū, hoc est, senū
mors, q; tempestiua uidetur, non lugetur ab amicis.

Lucianus.

Viuum cadauer, Viuum sepulchrum.

ΕΜΨΥΧΟΝ ΚΕΚΟΙΣ.

Id est, Viuum cadauer. In eos dicetur qui sic uiuunt,
ut nihil dignum uita agant.

Lucianus.

Danace. ΔΩΑΚΗ.

Id est,

Id est, Danace. Sic appellabatur nummus ille, qui Charonti persoluitur, naulum pro transmissione Stygiae paludis. Mihi uidetur recte usurpandum, si quis iubeat senem parare δ'αὐτῶν, innuens prope esse, ut emigret è uita.

Epimenidium coriū. *Επιμηνίδιον δ'ἐγμῶν* Eudemus
 Id est, Epimenidia pellis. De re reposita, miraculicq; loco seruata. Indicat autem Eudemus tractū ab Epimenide Cretēsi, qui legitur perpetuo somno dormisse quadraginta septē, aut si Laërtio credimus, quinquaginta septem annos, neq; paucos postea superuixisse. Vnde consentan. *um* est huius reliquias, ut miraculi momentum seruatas fuisse.

Idem Accij, quod Titij.

Nimirum significans eodem sibi iure futurum, filium Varro.
 decimo mense natum, quo eum qui natus sit undecimo. Sumptum uidetur à iureconsultorum consuetudine, Titij & Actij uocabulum pro quibuslibet duobus subinde usurpantium.

Viro seni maxillæ baculus.

Αὐτῶν γέροντ' αἱ γυναῖκες βοκτησίαν .i.
 Maxilla senibus scipionis est uice. Dicitur solitum de ijs, qui ob defectas ætate uires, lautiore pariter & copiosiore uictu coguntur uti, quo quod senectæ deterit, ut cunctq; sarciant cibo. Manet autem in hodiernum senile uerbum: Ego me dentibus meis sustento. Etenim quod decebit natiuo corporis succo, id cibi ac potus adminiculo sarcientum.

Effœta senectæ.

In hominem ob longæuitatem iam defectū uiribus, accommodare licebit, aut in eum, qui cōsternatur animo. Nam iam non neruis carnes, atq; ossa coherent.

L V C R V M E X S C E L E R E .

Plato.

ῥήρα & οὐδ' .i. Limen senectæ.

Antiquitus appellabant, uelut extremū autumnū etatis humane, cum iā appetit hyems decrepitæ senectæ.
Senescit bos.

Cum ob etatis imbecillitatem aliquis inutilis redditur ad obeundum munus. Nam diuitum uulgus haud aliter ministris utitur, quàm equis & canibus, aut paulo etiam inhumanius. Dum usui sunt, alliciunt: ubi senuerint, reijciunt. Quisque meminerit Diogenis apophthegmatis, qui rogatus, quid nam esset in hac uita calamitosissimum, Respondit: γέρω & ἄρος, Id est, Senexagens.

L V C R V M ex scelere.

τὰ ῥ φόρω κρείττω .i. Tributis potiora.

Dicebatur, ubi quis ex malefactis & iniquitate commodum ingens reportaret. Inde natum opinor, quod qui principum nomine tributum exigunt, fere plus extorquent, quàm par est.

L V X V S & Mollicies.

Indulgere genio.

Pro eo quod est, animo obsequi. Defraudare genium id est, negare naturæ quod appetit. Terētius in Phormione: Suum defraudam genium. Persius: Indulge genio, carpeamus dulcia. Vnde & genialem appellant diem letum & uoluptuarium. Et genialiter uiuere, pro molliter & laute.

Diogenia.

Vita macerata. βί & μεμαλαγμένη.
Id est, Vita macerata, seu permollita. De molliter uiuentibus, quibus ex facili omnia suppetunt.

Curare

Curare cuticulam.

Horatius

Hora. Ire domum, atq; Pelliculam curare iube.
 Nam qui uoluptati student magis quam fame, unum
 hoc curant, ut cutis summa niteat. Persius.
 Et a siduo curata cuticula sole.

Pontificalis coena.

Horatius

Olim coenas sumptuosas, opiparasq; pontificales ap-
 pellabant. Inde natū apparet, quod solemnes, sacræq;
 coenæ exquisitissimis soleant cibis celebrari. Ad quod
 alludens Horatius in Odis.

Absumet hæres Cecuba dignior
 Seruata centum clauibus, et mero
 Tinget pauimentum superbo
 Pontificum potiore coenis.

Horatius non abhorret quod hac tēpestate apud pa-
 risios uulgari ioco uinum theologicum uocant, quod
 sit ualidissimum, minimeq; dilutum. Nec infestiuiter
 quidam huiusce prouerbij causam rogatus, respondit
 a iureconsultis occupari, quas uocant præbendas, deca-
 natus, et archidiaconatus, theologis nihil reliquum
 fieri præter curata, quæ uocant sacerdotia. Ceterum
 quoniam de pastoribus scriptum est. Peccata populi
 comedetis, nimirum ad cibi tam duri cōcoctionē, opus
 esse uino efficacissimo. Legimus et adipales coenas, et
 adiposas, et adycciales. Terent. in Phorm. Dubiam coe-
 nam dixit, pro lauta, copiosaq;.

Pergræcari.

Pro eo quod est, genialem agere uitam. Plautus.

Dies, inquit, noctesq; bibite, pergræcamini,
 Amicas emitte, liberate, pascite parasitos,
 Obsonate pollucibilter.

Semper Leontini iuxta pocula.

Diogeni.

c. 5.

Αεί λείο μ

Αεὶ λέοντιοὶ πρὶ τοῦς κρατήρα.

Id est, Semper Leontini iuxta crateres. In uoluptari-
os quadrabit, aut in eos, qui semper sunt iisdē studijs
addicti. Leontini Siciliae populi sunt, quos ubi Pha-
laris expugnasset, ne quando rebellionem pararent,
adēptis armis, ad computationes & uoluptates reie-
cit, atq; hinc natū adagiū, quod refertur a Diogenia.

Θηρικλείου φίλος. i. Thericlei amicus.

Dictum in bibosos. Thericles primus excogitauit po-
culum, ut citatur: autor Eubulus. Dictum est aut̄ inuē-
tum inuentoris uocabulo. Siquidē Graeci uitreū poculū
θηρικλείου uocant. Thericles figulus Corinthius fuit
qui noua arte primus è terebintho tornatile poculum
finxit. ideo quidquid nouo artificio reperiisset ali-
quis, Thericleum appellabatur.

Aristop.

Sale perunctus hic adiuuabitur.

Αλσίη δ' ἰασημικθεις ὄνουτ' ἄρ' οὔτοσι.

Id est, Acri sale hic perlutus adiuuabitur. In eos qui
uel ætate, uel uino delirarēt. Quidā ab utribus trāssta-
tum existimant, qui sale loti reddūtur meliores, quod
salis acrimonia, coriorum crassitudinem emendet. Iti-
dem temulentia laborātes, mos erat sale & oleo peru-
gere, id aduersus ebrietatē remedium existimabatur.

Aristop.

E clibano boues.

Vsus erit, quoties efferemus splendorē conuiuij, aut
nisi gnem edacitatem. Consimili figura dicebant. Poly-
porum hecatomben.

Thessalorum alæ. Θεσσαλική γωνί.

Id est, Alæ Thessalicae. Prouerbiali ioco quondā dice-
batur in uestes manicatas, quas Graeci χροσώτων
uocant, quod hoc genere per luxū, ac delicias uteren-
tur Thessali. Apud Maronē hoc amictus genus, tanq̄
parum

parum uirile Troianis ab hostibus opprobratur.

Sapientia vino obumbratur.

Plinius.

In prouerbijis item duo referuntur, quæ sapientē etiā dementent, uinum & mulieres.

Sine Cerere & Baccho friget Venus. Terētius.

Terentius in Eunucho. Cibus enim & potus irritamenta sunt libidinis. Eleganter autem Cererem pro cibo, Bacchum pro uino. Venerem pro libidine dixit, continenter in figura persistens.

Heterognatus es.

In edacem dici consuevit, quod ob uoracitatem alter-
natim, utraq; mandibula cibum commāderet. Nā hinc dictum ἐπεσόγναθ⊙, quod nunc in hanc, nunc in il-
lam mandibulam cibum transferat.

Σικελίζειν. i. Siculiffare.

Eudemus

Pro eo quod est, austerum esse, tetricumq;. Athenæus indicat adagium natum ab Androne Siculo, qui morē inuexerit ad tibiam saltandi, gesticulandiq;.

Ficus auibus gratæ.

Atheneus

Quadrabit in uoluptarios, ac fugitantes honesti labo-
ris, cum tamen appetant emolumentum.

ὄνο γνάθ⊙. i. Asini mandibula.

Conuenit in edaces, alioqui stolidos & ignauos.

Decempes umbra. Δεκάπρες σηνιά ὄστ.

Id est, Decempes umbra est. Id est, Cœnandi tempus.

Veteres umbris notabant horas dici.

ῥασέρες. i. Ventres.

Lucilius.

Dicibantur homines edaces, uentriq; atq; abdomini seruietes.

Lucilius.

Viuite lurcones, comedones, uiuite uentres.

Venter auribus caret.

Plutarch.

ῥασήρ

ῥασιῆ οὐκ ἔχῃ ᾧτα.

Id est, Venter non habet aures. Vbi de pastu agitur, non admittuntur honestæ rationes. Contra famem nulla contradictio est.

Ventrem mihi obijcis.

In Græcorum adagiorum collectaneis.

Ventrè mi obi ectas quo probrū haud pulchrius ullū.

Plenus is est leuior, grauis idem, ubi pendet inanis.

Euripedes. Mihi opprobraſti probrū honestū scilicet

Zenodot.

Ἀβρωνίου βίον. i. *Abronis vita.*

De molliter, ac delitiose uiuentibus. Sumptum à moribus Abronis cuiuspiam notæ luxuriæ.

Ἐπισκυθιζαρε. Ἐπισκυθιζαρεῖς.

Lacedæmoniorum adagio dicitur. Pro eo quod est, uinū merum intemperātius bibere. Cōmode deflectas licebit, ad cuiusuis rei intēperantē & immodicū usum

Συβαριτικὴ ἑσπεζα. i. *Sybaritica mensa.*

De conuiuio dicebatur nimum apparato. Natum à gentis eius moribus. Est enim Sybaris oppidum uicinum Crotoni.

Zenodot.

Συρακυσία ἑσπεζα. i. *Syracusana mensa.*

Præcluta atq; opipara dicebatur. Syracusani enim ut erant olim opibus florentissimi, ita uoluptatibus ac delicijs addictissimi.

Terētius.

Vixit, dum vixit. bene.

Est in Ecyra Terentiana. Conuenit in eos, qui molliter ac suauiter uiuunt, atq; ita faciunt sumptus, ut non multum iuuent hæredem. Est autem amphibologia in uerbo uiuere, quod interdum simpliciter uiuere est, interdum genialiter uitam agere. Catullus. Viuamus mea Lesbia atq; amemus.

Plautus.

Nauiges in Massiliam.

Scribit

Scribit Athenæus Massilienses usq; adeo delicijs effœminatos olim fuisse, ut prouerbio dici consueuerit. Tametsi, quod ait Plautus in Cassina, mihi potius referendum uidetur ad seueritatem uitæ. Nam non alia gens laudatior, quàm Massiliensium, si Ciceroni & Vale. Maxi. credimus.

Teneri calidis balneis. Απαλοί ῥυμολυσίαις. Eudemus
Id est, Teneri calidis lauacris, in molles & luxu defluentes dicebatur. Homerus.

At semper cordi nobis, epuleq; choriq;
Cantusq; & uariæ uestes, & balnea calda,
Concubitusq;.

Αμαζόνων ᾄσμα. i. Amazonum cantilena.
In delicatos ac lasciuos & parū uiros. Amazones ludibrij causa ī molles uiros cātilenas solere celebrare &c.

Αμφιδρομία μᾶζες. i. Amphidromiam agis.
Adagium ad uarios usus poterit accommodari, uel in eos, qui pueros ostentant, ac circumferunt, aut munuscula captant, ambiuntq;. Sumptum à prisca consuetudine, qua mulieres, quæ in partu adfuisse, & in obstetricādo inuiscent, quinta post die manus abluere solent, ac puerum cursu laribus circumferre. Quanquā Hesy chius Amphidromiam septimo die scribit celebrari solitam.

Αμφίθετος ἕπινας. i. Ex amphitheto bibisti.
Dicebatur in eū, qui meracius, ac largius potaret. Amphithetū enī erat poculi genus, ita factū ut quauis ex parte positū staret, nullūq; certum haberet fundum.

Μασχάλω ἀΐζειν. i. Maschalam tollere. Zenodot.
Dicebatur, qui auidius biberet. Sumptū à gestu bibonum inter ebibendum cyathos gulam, ac mentum intendentium, & altius erigentium cubitos, ne quid resideat in

MAGNIFICA PROMISSA:

fidcat in cyatho liquoris.

Vinum senem etiam vel nolentem, saltare compellit.

Admonet nihil esse tam ineptum, neq; tam alienū, ad quod non incitet ebrietas.

Insanire facit sanos quoq; copia uini.

Athenæ.

Vinum caret clauo.

τὸ μὲν οἶνον οὐκ ἔχουσι κλάυα.

Id est, Vinū non habere clauū, propterea quod ebrietas nihil consulte, neque moderate, uel dicit, uel facit.

Obruitur enim ratio quæ clauī uice sobrios moderatur, ac gubernat. Ouidius.

Nox et amor, uinumq; nihil moderabile suadent.

illa pudore uacat, Liber, Amorq; metu.

Aristop.

Στέφανος μὲν ἔχων, δὲ ἴψη δὲ ἀπολωλώς.

.i. Coronā quidē gestās, cæterū siti perditus Natum adagium à moribus Conne cuiusdā. Is primū erat tibericus uinosus, atq; in conuiujs assidue coronatus potabat. Alioqui pauperrimus, nihil enim

habuisse fertur, præter oleastrum.

MAGNIFICA Promissa.

Lucianus

Aureus in Olympia statuo.

Lucianus in Pseudologista. χρυσῶς φέροντες ἐν Ὀλυμπίᾳ σάδῃτι. Id est, Aureus ut aiunt, in Olympia statuo. Quem summo præmio dignum Græci significant, ei dicere solent: Aureus in olympia statuere. Plato. Polliceor statuam aureā tibi equalem Delphis collocaturum.

χρυσῶς

χρυσῶ ὄρη ὑπὶ χυψῶς.

Terentius.

.i. Aureos polliceri montes.

De ijs, qui immensa pronuntiant, spesq; amplissimas ostendunt. Terenti. in Phormi. Is senē per epistolam pellexit, modo non montes auri pollicens. Quo quidē loco illud obiter admonendum arbitror, quod opinor uulgus interpretū latere, modo nō, dictū pro eo quod est apud Græcos μονοσχι, id est, tantū non, id perinde ualet, quasi dicas, propemodū. Nam tantum non Græcanico more reperies, tum apud Liuiū, tum apud Suetoniū, neq; semel apud Valerium Max.

Aristop.

Solidos e clibano boues. Aristot. in Achar.

Παρετιθεῖ ἂ ἡμῖν ὄλας ἐκ κλιβανῶ βῆς.

Id est; Apponebat autē nobis totos ex clibano boues. De lauticijs affatim subministratis. Antiquitus enim in delicijs erant cibi in clibano cocti.

Αἱ χάριτες ὑποχέσεις.

.i. Charetis pollicitationes.

Dici solitum, ubi quis facile, ac benigne promittit, iuxta illud Nasonis.

Promittas facito, quid enim promittere ledit?

Pollicitis diues, quilibet esse potest.

Natum adagium à Charete quodam Atheniensium duce, qui quiduis cuius pollicebatur.

Ἄδικῶς μάσαρ φησὶ σοί.

.i. Album panem pinso tibi.

Dici solitum, ubi quis magnarum rerum spes amplas ostendit. Est enim maza panis genus. Porro Græcis alibi panē in delicijs fuisse, locis aliquot testatur Lucian.

Ariolari.

Terentius.

Prouerbio dicebatur, quod nihil adferret certi, nihilq; præsens emolumentum, uerū ī diē mō pollicitaretur. Terē.
Sed ego

MAGNIFICA PROMISSA:

Sed ego hæc ariolor. Sumptum à diuinis, qui prædicunt euentura.

Ἐποῦλια δ' ὄρεα.

Dicebantur magnifica munera, quæ postero post nuptias die, sponse pater adducebat sponso, pompæ eiusdem specie.

Μεδίμνω ἀπομετρῶ, i. Modio demetiar.

Ingens et cumulatū sperantis emolumentum. In magna quidem rerum abundantia, non heminis, neq; congijs, sed modio metimur. Suidas. Modio metior accēptum à patre argentum.

Verba importat Hermodorus.

Λόγους γὰρ ἑρμόδορος ἔμπαρεῖται.

Id est, Sunt Hermodori uerba mercimonium. In eum dicebatur qui præter uerba nihil adferret. Aut in eos qui uerba uendūt pecunia, quod in poetas, aduocatos, fumi uē ditores recte dici poterit. Natū aiunt ab Hermodoro quodam Platonis auditore. &c.

Alybantis hospitis munera.

Aut Alybantij amici xenia, quoties fit, ut aliquis falso iactet se magna largitum esse, seu uerbis dūtaxat, non re præstet beneficium. Nam apud Homerum Vlysses ignoto habitu cum Laerte patre colloquens adsimulat se Alybantiū esse Aphidantis opulentissimi uiri filiū, et quondam Vlysses exceptum hospitio, muneribus amplissimis donatum à se dimisisse.

Hesperidum mala. μήλα ἑσπερίδων δ' ὠρεσσάτῃ
Id est, Mala hesperidum largiri, qui magna splendidaq; largirentur. Vergi. Aurea mala decem nisi cras altera mittam.

Ad pileum vocare.

Ad libertatem inuitare, aut promissis ingentibus seditionem

tionem commouere. Macro. Dicit aliquis nunc me dominos de fastigio suo deicere, & quodammodo ad Pileum seruos uocare. Metaphora ducta à ueterum consuetudine, qua serui cum statu mutarent, ac manumitterentur, capite raso pileum accipiebant.

Ἀγαθὰ κὶ δακωρ. i. Bona Cillicon.

Suidas.

Subaudiendum facit, aut habet. Conuenit ubi quis male factis ac fœdis artibus sibi parauit opes. Huic adagio locum fecit Cillicon quidam natione Milesius, qui prodita Priensibus, Mileto patria, ampliter quidē, sed fœde ditatus est.

Ego faciam omnia more Nicostrati.

Suidas.

Ἐγὼ ποιῶ πάντα κατὰ νικόστρατον.

Id est, Ego cuncta more fecero Nicostrati. Pro eo quod est egregie. Nam hunc aiunt comœdiarum actorem fuisse talem, qualis apud Romanos predicatur fuisse Roscius.

Sponde, noxa præsto est. Ἐγγύα πῶδ' ἂν ἄτη. Plato.

Id est, Sponde, sed noxa præsto est. Nam qui pro alio fideiubet. id pollicetur, quod non sit in ipso situm præstare, nempe fidem alienam.

MAGNI MOMENTI.

Vel Megaram usq̄.

Plato.

Manet is sermonis color & hodie, ubi quid significamus magni precij, nobisq̄ uehementer expetitur, dicimus huius rei gratia uel in indiam usq̄, proficiscere. Aut digna res est, cuius gratia uel in Hyberniam usq̄ nauigetur. Socrates apud Platonem. Mihi sane tanta cupiditas est audiendi, ut si pedibus uel Megaram usq̄ ambules.

Dignū propter quod vadimoniū deseratur

Plinius.

f vbi rem.

M A L E D I C E N T I A.

Vbi rem maximi momēti uolumus significare, queq; uel quantouis dispendio debeat expeti, dignam esse dicemus, cuius gratia uadimonium deseratur. Nam qui uadati sunt, non nisi summo suo periculo abesse possunt.

Suidas,

☞ M A L E D I C E N T I A.

ἰαμβίσημ.

Prisci dixerunt pro conuiciari ac maledicere, uoce ducta ab Iambe scēmina insignite maledica. Probabilius est ab iambo pede ductum, qui conuicijs repertus est, impetū ferientis atq; impetētis exprimens. Vnde et hominem ad conuiciandum propensum ἰαμβολοῦ appellat.

Στυνῶσαι.

Est alterum asperis conuicijs incescere. Athenis erat festum quoddam, in quo ius erat disterijs et conuicijs in alios ludere. Vnde στυνῶσαι dici coeperunt, qui liberiori iniquitiam debacchabantur. Festo nomen erat στυνία, στυνῶν enim proprie dicitur, quod asperum auribusq; molestum est.

Hesychi.

Ἀράς ἐπιπῶσαι. i. Execrationes serere.

Dicebantur qui diris deuouerent aliquē, inde natum quod apud Cyprios esset solēne, quoties sererent horum deum, addito sale, deuouere quibus male uellent.

Mæsonica disteria.

Disteria petulantius iacta, Prisci Mæsonica uocabāt σκώματα μαισωνικά, à Mæsonē quodā histriōe comœdiarū Megarensi, cuius inuentum est persona, quàm à repertore, Græci μαισωνά uocant: repperit enim personā famuli et coqui. Quam et ueteres Græci coquum urbanum μαισωνός uocabant, extertum τέτλις.

MALI

♁ MALI RETALIATIO. 220

Neoptolemi vindicta. Νεοπτόλεμος τίσις. Pausanias
 Id est, Neoptolemica uindicta. Siquidem Neoptolemo
 Achilles filio, qui Priamum in ipsis palatij focis oc-
 ciderat, uicissim euenit, ut & ipse apud Delphos ad
 Apollinis aram occideretur.

Τεμερία κακά. i. Termeria mala.

Veteri prouerbio dicuntur ingentia, maxime, quoties
 mala quæ quis in alios impegit, aliquando in ipsius
 caput retaliantur. Suidas ait locum quendam esse in Ca-
 ria, cui nomen Termerio, quo tyranni quandoque pro
 carcere soleant uti.

Cædimus, inq̄ vicē, præbemus crura sagittis
 Persius Saty. 4. Vicissim carpimus & carpimur, ride-
 mur & ridemus, mordemus & mordemur, lædimus
 & ledimur. Horatius.

Cædimus, & totidem plagis consumimus hostem.

Dedi malum & accepi.

Plinius.

Beticum adagium est, quo licebit uti quoties eiusmodi
 permutatio uidebitur facta, ut malū pro malo sit red-
 ditum, & par pari relatum, ueluti si quis improbum
 generum dedisset, ac nurum itē improbam recepisset

Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet. Terentius.

Terentius. Si mihi pergat quæ uult dicere, quæ non
 uult audiet. Rursum in prologo Phormionis. Benedi-
 ctis si certasset, audisset bene. In Prologo Andr. Desi-
 nāt maledicere, malefacta ne noscant sua. In Prologo
 Eunuchi. Tum si quis est, qui dictum in se inclemētius
 existimet esse, sic existimet, sciat responsum non di-
 ctum esse. Responsum enim uocat conuicium conui-
 cio redditum. Vulgo dicitur, Ut salutabis, ita & re-
 salutabris.

M A L V M

Plautus.

Eodem bibere poculo.

Est iisdem affici incommodis, malisq; communibus obnoxium esse. Plautus. Vt senex eodē hoc poculo quo bibi biberet.

♣ MALVM CONDVP LICATUM, aut renouatum.

Plato.

Ignem igni ne addas. ΜΗ ΠΥΡΕ̄ ΕΠΙ ΠΥΡΕ̄.

Id est, Ne incendium incendio addas. Plato libro de legibus secundo, uetat, ne pueri ad annum usq; duodeuigesimum uinū bibant, ne si uini calor accesserit ad feruorem etatis, ignem igni suggerere uideantur.

Ignis non extinguitur igni.

ΠΥΡΕ̄ ΟῩ ΣΒΕΝΝΥΤΑΙ ΠΥΡΕ̄.

Id est, igni non extinguitur ignis. Malum malo non tollitur, ira non sedatur iracundia, sed ferocitas sedatur lenitate, malum patientia tollitur, iniuria beneficio uincitur.

Oleum camino addere.

Malofomentum, ac uelut alimoniam suppeditare. Hierony. ad Eust. Vinū et adolescentia, duplex est incendium uoluptatis. Quid oleum flammæ adijcimus?

Oleo incendium restinguere.

ΕΛΑΙΩ ΠΥΡΕ̄ ΣΒΕΝΝΥΨΕ̄.

Id est, Oleo restinguis incendiū, dici solitum, ubi q̄s ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Veluti si quis offensum, iurgijs et conuitijs uelit placare. Quod si dicatur εἰρωνικῶς, nihil differret à proximo.

Plato.

ΥΨΕΞΑΡΤΕΜΥΨΕ̄. i. Hydram secas.

Est autem hydram secare, ita unum aliquod incommodum tollere, ut in eius locum alia plura recipias. Adagium nā

gium natū à fabula hydræ Lerneæ, quam alij centum fuisse capitum aiunt, alij octo, e quibus unum erat immortale. Cum hoc monstro multum diuq; conflictatus est Hercules, propterea quod uno reciso capite plura renascerentur.

τὸ κακὸν κακῶν θεραπεύειν.

.i. Malum malo medicari.

Sophocl.

Est malum aliud alio malo tollere.

Morbum morbo addere.

Est conduplicare malum. Euripides.

Ne tu mihi morbo laboranti, alterum

Appone morbum, nam sat hoc premor malo.

Δευτέρῳ ἔπασσας ἐπὶ νόσῳ νόσον .i. Alterum

accumlasti morbo morbum.

Lutum luto purgare. πηλῶ πηλὸν καθαίρειν.

.i. Lutū luto purgari, dicitur, ubi res sordida sordib⁹

tollitur, hoc est, cū sordes non tollūtur, sed mutātur.

Pro cæco exoculatus est.

Cum uidemur corrigere quod dictum est, sed altero

uerbo, quod uel idem polleat, uel magis etiam lædat,

ueluti si quis dicat, non furatus est, sed uiolauit. Ari-

stophanes in Plut. μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἤστρακας

Id est, An non furatus es, sed rapuisti?

Præstat vni malo obnoxiū esse, q̄ duobus.

Aristop. vni atq; geminis præstat inuolui malis.

Herodot.

Post Marathonem pugna.

μετὰ τὴν μαραθῶνα μάχη.

Id est, Post Marathonem prælium. Vbi quis post cala-

mitatem in aliam nouam rursus incidit. Marathon lo-

cus est Atticæ, crebris cladibus insignis, ubi acerrima

pugna fuit cum Persis. Simile huic, Post bel-

lum tumultus.

MALVM CONDVP LICATVM.

Phocylid.

Lis litem ferit. ἔρις ἄ ἔριμ ἀντιφουτεῖα.

Id est, At lis feritur, de lite uicissim. Resecanda iniuria est, non retalianda.

Litem parit lis, noxa item noxam parit. Senarius in rixosos, & litium auidos.

Plutarch.

Est Pylus ante Pylum.

Plutarchus testatur hunc nersiculū apud Messenios prouerbio fuisse celebratū. ΕΣΙ ΠΥΛΟΝ ΠΡὸ ΠΥΛΟΙΟ ΠΥΛΟΣ γὰρ μὲν ἔστι καὶ ἄλλο. Id est, Est Pylus ante Pylū, siquidem est Pylus altera sane. Dicitum apparet, ubi quid alteri præfertur, uelut antiquius & præstantius. Aut ubi aliquis iactat sese, quasi uel solus sit, uel summus, cum reperantur & alij, qui possunt. cū eo decertare. Pylus enim Messeniorum ciuitas, Nestore nobilis. Eustathius scribit tres fuisse Pylos. Vnā Messeniæ, alteram Triphylia, tertiam Arcadiæ, Triphyliacam obtinuisse Nestorem. &c.

Fallacia alia aliam trudit.

Sumptum à consuetudine conantium fallere, ac dolos dolis consarcinantium, ne deprehendantur. Vnde consutis dolis dixit Plautus. Et sutelas appellat huiusmodi technas. Et apud Homerum δόλος ὑφρίναρ, Id est, Dolos texere.

Refricare cicatricem.

Cum dolor temporum spatio iam mitior, renouatur. Refricari cicatrix dicitur. Notum unde ducta metaphora. Tullius dicit. Refricare dolorem. Dicimus & refricare memoriam, & suffricare memoriam, pro eo quod est leuiter renouare, sed in malā ferē partē.

Aristote.

Ilico hyems erit. εἰ ἄ ὁ νότος βορέαμ προκαλέσεται, αὐτίκα χιμῶμ.

Id est, Ilico hyems fit, ubi boream accersuerit auuster. Vbi

MALVM VERTENS BENE. 222

ster. Vbi malum malo successerit, aut ingens periculum imminet.

MALVM vertens bene.

Nunc bene nauigauit, cum naufragium feci.

Νῦν εὖ πεπλόυκα ὅτε νεναυάγηκα.

Id est, Nunc bene nauigauit, posteaquam naufragium feci. Quoties id quod uidetur incommodum, fortuna præter spem nertit in bonum.

Laqueus auxiliari videtur.

Αμωφ ὡς ἔοικε μὴ πάσῃ.

Id est, Laqueus ita ut uidetur & bono fuit. Dicitur autem consuevit, quoties incommodum alicui uerteretur in bonum. Veluti si quis Turca bello captus seruiret apud Christianos, isq; hac occasione nostræ religionis sacris initiaretur. Aut si diues ad inopiam redactus, hac occasiōe fieret ex luxurioso sobrius, ex impio pius.

Bellum haud quaquam lachrymosum.

Αδ' ακευς πόλεμῳ.

Id est, Bellū lachrymis carēs, ubi uictoria contigit cōtra cædem & sanguinē. Effertur etiam ad hunc modū Incruentū statuit trophæum. Alioqui ferro congredi ferarū est & gladiatorū, quos equidē infra ferarū genus pono. Et tñ nemo crediturus erat, nisi cernerem oculis, quātopere hæc bellādi ratio placeat principibus Christianis. Pugnatur machinis, quales nulla unq; ethnicorū feritas aut ulla barbaries excogitauit. &c.

MALVM ASSVETVM

Callum ducere.

Prouerbiales metaphora sunt. Callū ducere, & occalere Quintili. Iescere, si quidē ad animū torqueantur. Quintilianus

MALVM ASSVETVM.

libro. 12. Et ingenio adhuc alendo callū inducere. Sen-
picule legimus apud Tulliū, occalluisse aures, cum as-
suetudo sensum mali adimit.

Homerus Assuevit malis.

In eum, qui ferendis contumelijs assueuerit, congruet
illud Home. Iā minie plagas tolerare rudis, neq; iact?

Terētius. Dies adimit ægritudinem.

Terentius in Heauton. At ego inquiring, profecto in-
genio egregie ad miserā natus sum, aut illud falsum
est, quod uulgo audio dici, diem adimere egritudinē
hominibus. Sophocles. Tempus enim facilis deus. Vi-
delicet quod omnia leniat, molliatq;. Ouidius.

Quod male fers, assuesce, feres.

Euripedes. χρόνος μάλα ἔσθ' εἶ.

Id est, Tempus dolorem leniet,

Malorum assuetudo.

Homerus Qui malis assueuerit, ac permulta tulit, commodius
fert & aliud, si quod inciderit infortunium. Ad id
conueniet illud Homeri.

Iam tuli & ante mali multum, multumq; laborum
Fluctibus & bellis, age & hoc accesserit illis.

Nec enim ignari sumus.

Vbi quis ad intolerantiā presentium incommodorū,
animat sese præteritorū malorum recordatione. Vir.

O passi grauiora, dabit deus his quoq; finem.

Durate, & uos rebus seruate secundis.

Hora. O fortes maioraq; passi. Mecum sepe uiui.

Nota res mala, optima.

Plautus. Dictum est autem sub persona senis, suadere conantis
amico, ne uxorem tametsi malam repudiaret, aliā du-
cturus, propterea quod plerunq; fit, ut qui commutat
primū, pro malo peius accipiat, tum ignotū pro noto
insuetū

insuetū pro familiari. Tantū enim ualet assuetudo, ut mala quibus assueuerimus, optima uideantur. Cōtra, quae sunt optima, propter insolentiā pessima uideantur.

MALVM ACCER-

situm, aut retortum.

Lucianus.

Ὁ Ἰλιῶς τραγῳδοῦς ἐμιάθωσε .i.

Iliensis tragædos conduxit.

Vbi quis ultro prouocat quæpiā, unde sua audiat probra

Suo iumento sibi malum accersere.

Plautus.

Tanquam suo sumptu suaq; opera, quasi suo pte plau-
stro, malorū sarcinam adportet sibi.

Suo sibi hunc iugulo gladio, suo telo.

Terētius.

In eum, qui suis ipsius dictis reuincitur, aut qui suo pte
inuento dolo ue capitur. Ouidius:

Remigiumq; dedi, quo me fugiturus abires.

Heu patior telis uulnera facta meis.

Suo ipsius laqueo captus est.

Metaphora sumpta ab ijs, qui instructis pedicis, auibus
aut feris insidias tendunt.

Terētius.

Suo ipsius indicio perit forex.

Terentius: Egomet meo indicio miser quasi forex hodie perij. Donatus admonet esse prouerbium in eos, qui suo pte uoce produntur. Atque hinc existimat ductam esse metaphoram, quod soricum propriū sit, uel stridere clarius, quam mures &c.

Incidit in foueam, quam fecit.

David.

In odis Dauidicis. Lacum fodit & aperuit eum, & incidet in foueam quam fecit.

Captantes capti sumus.

Ἀποῦντες ἤφμεθα

.i. Captates capti sumus. Cū res præpostere euenit.

MALVM ACCERSITVM.

Lucianus. In venatu perijt.

Lucianus: Αὐτὴ τε ἀπώλετο ὑπὲρ οὗ ἀγροῦ,
 Id est, Et ipsa uenatu perijt, hoc est, dum adulescentē
 uenatur, studetq; irretire, etiam ipsa sese perdidit.
 Quam etiam illa ipsa uenari laudem, aucupari famam,
 prouerbiales sunt metaphora. Expiscari, pro sciscitari
 et, atq; exquirere.

Hanc technam in teipsum struxisti.

Eandem sententiam aliter expressit **Lucianus:**

Ὡς ἐστὶν ὁμοίωμα κατὰ σαυτὸν σωτέθεικατος. .i.

Itaq; commentū in tuū ipsius exitiū reperiisti.

De heredipeta, q; ueneno quo senem appetiuerat, ipse
 forte fortuna captus interijt. Utendū erit, cū dolus in
 alterum excogitatus, in caput auctoris recidit.

Ἐκ τοῦ βοῦς τοὺς ἰμάνας λαμβάνειν .i.

Plutarch. Ex ipso boue lora sumere.

Qui quo ledunt quempiā, ab ipso quem ledunt, acci-
 piunt. Metaphora sumpta ab agricolis, qui lora cadunt
 e boum tergoribus, quibus boues uinciunt.

Athenæ⁹. Chius dominū emit. χῖος δ' ἐπεὶ ὄγλω ὠνήσατο
 Id est, Chius dominum mercatus est. In eos quadrabit
 qui sibiipsis malū accersunt. Athenæus natum ait inde
 quod cum Chij primi seruis mercenarijs instituisent
 uti, postea subacti a Mithridate Cappadoce proprijs
 seruis uincti sunt traditi.

Zenodot. Ἀνδρὶ λυδοῦ πρᾶγματᾶ οὐκ ἦν ἄλλ' αὐτὸς
 ἐξελεθῶν ἐπείρατο .i. Viro Lydo negociū

nō erat, at ipse foras profectus, parauit.
 Dicit solitū, ubi quis impatiens ocij, ipse sibi negociū,
 ac turbam accersit. Sumptū a Cræso Lydorum rege,
 qui antea felix, Cyrū in se prouocauit; a quo uictus, in
 maximas calamitates deuenit.

Mala at

Mala attrahens ad se, vt cæcias nubes. Gellius.

Κοκλ' ἐφ' αὐτὸν ἔλκωρ ὡσεὶ κοκκίας νέφους.

Id est, Sic mala sibi ipsi, ut cæcias nubem attrahens.
In eos, qui sibi ipsi litium ac negotiorum materiã pariunt, accersuntq;. Ducta similitudine ab eius uenti natura, cui nomen cæcias.

Omnes attrahens vt magnes lapis. Suidas.

Πάντας γ' ὑφέλκωρ οἷα μαγνήτις λίθος.

.i. Cuncta attrahens haud aliter ac Magnes lapis. Ducta metaphora à natura lapidis, ferrũ ad se trahentis.

Ne quid suo suat capiti.

Terentius in Phormione, Pro eo quod est, ne quid mali illi conciliet. Terentius.

Spontanea molestia.

Celebratur inter Græcos, cũ primis bellus et elegans trimeter: Αὐδῶν ἔρετ' ἄλ' π' ἕσι μ' ἢ τέκνων πόροσά.

Id est, Ultroneus dolor est parare liberos. Dicitur non potest, quantum et quàm molestum negotium sit, educare filios, præsertim cum adeo pauci sint, qui parentum officio respondeant.

Ἀρκασίῳ μ' αἰτῆς .i. Arcadiã me postulas Diogenia.

Diogenianus prouerbij duplicem ostendit usum. Conuenire enim uel in magna, uel in inutilia petentem. Unde sit natum non indicat.

Ες οὐρανὸν πῆγεις .i. In cœlum expuis.

Id est, Facis quod in tuũ ipsius recidat caput. Aut obloqueris his, qui facile possunt ladere. Consue illi;

Aduersus stimulum calcitrare.

In tuum ipsius malum lunam deduces.

Ἐπὶ σκευῶ τῶν σελεύων καθελῆς.

Id est, Aduersus te ipsum lunã detrahis. Malefice mulieres incantamenti quibusdã lunã in terrã detrahere credeban

MALVM ACCERSITVM.

credebantur antiquitus. Vnde Vergilius:
 Carmina uel cœlo possunt deducere lunam.
 Aglaonice quæpiam cum per astralogiã defectus præ-
 sciret, iactabat se lunam è cœlo detracturam in terram.
 Atq; eius iactantiæ pœnas dedit. Prouerbiũ igitur
 hinc sumptum, dicebatur de ijs, qui suis ipsorũ artibus
 sibi malum accerferent.

Lunam detrahere. τὴν σελλῶν κατὰ πῶρον
 Id est, Lunam detrahit. Consuevit dici de eo, cui res
 uehementer aduersæ uiderentur. Sumptum ab Agla-
 onica, ut supra.

Eurycles.

Dicebatur εὐρύκλῆς uulgato cognomine, qui de se,
 suisq; incommodis aliquid diuinaret.
 Hierony.

Dares Entellum prouocas.

Sic enim Hieronymus ad Augustinum: Memento, in-
 quit, Daretis & Entelli. Conueniet uti, si quando
 quispiam iuuenili temeritate laceffit aliquem: non per-
 inde promptum ad suscipiendum certamen, uerum in-
 tolerandum, si semel inierit. Sumptum est ex quin-
 to Aeneidos libro.

Ipse sibi perniciem accersiuit.

In eum, qui sibi pertinaciter accersit malum, cõgruet
 illud Homeri:

Istum mortis in exitium mala Parca trahebat.

ἐπιπῶρος κακόν .i. Accersitum malum.
 Dicitur, cuius ipse tibi causam præbueris. Homerus
 Odyss. Ne mox pditus irus habeat, quod sibi querit
 Vltro malum.

Ἄτλας δὲ οὐρανόν .i. Atlas cœlum.
 Subaudiendũ, suscepit. Dicit solitum de his, qui sese
 magnis & molestis inuoluunt negocijs, ipsiq; sibi ma-
 lum accersunt.

lum accersunt. Nam hic cœlum hospitio suscepit. Deprehensus autem q̄ illi struxisset insidias, præceps datus est in mare Atlanticum.

Κόραξ ἢ ὄοιρ .i. Coruus serpentem.

Vbi quis suo ipsius inuento perit. Sumptū ex Apologo quodam Aesopi. Coruus esuriens serpentē in aprico dormientē conspicatus rapuit, a quo morsus perijt. Cognatū ei: Coruus scorpionum. Torquere licebit & in hominem ob edacitatem periclitantem.

Bis interimitur, qui suis armis perit.

Magis dolēt incōmoda, quibus ipsi dedimus occasione

Colubrum in sinu fouere.

Οοιρ ἢ ἰοὶ κόλωω δάλωαιρ.

Id est, Serpentem in sinu fouere. Dicitur, qui completur amore, studioq; prosequitur ingratum. Sumptū ab Apologo quodam, qui Aesopi nomine fertur. Eum Gabrius quidā iambis expressit in hunc modum:

Sinu fouebat quidam agricola uiperam

Gelu rigentem, at hæc calorem ut senserat,

Perit fouentem, moxq; perimit uulnere.

Ingrati ad hunc benemeritos tractant modum.

Hostis domesticus.

Vbi malum non aliunde proficiscitur, sed ex nobis ipsis nascitur.

καρὰ πυραύσοο χαίρη .i.

Pyraustæ gaudes gaudium.

De momentaria fluxaq; uoluptate. Ostendimus alicubi pyraustā ad lucernas aduolantē, ambustis alis perire. Vnde natum prouerbiū: Pyrausta fatum.

αἰξ μάχαιρα .i. Capra gladium.

Subaudi, reperit. In eos dicitur, qui ipsi reperiunt, quo pereant. Ortum est autem adagium ab huiusmodi quodam

MALVM ACCERSITVM.

quodam euentu. Olim cū Corinthij Iunoni rem diuinā facere pararent: atq; hi, qui ad præbendā hostiam erāt conducti, defosso sub terra cultro, oblitos sese a simula larent, capra pedibus exalpens eum eruit, prodiditq; itaq; mactata est.

Hierony. Prudens in flammam mittere manum.
Hieronymus usurpat pro eo quod est, sciens expono me discrimini, malisq; obijcio.

Plautus. Calidum prandium comedisti.
Fecisti quod tibi magno malo sit futurum. Ab his sumptum, qui se noxijs ac letiferis ingurgitant cibis, postea uentris tormina sensuri.

Malum consilium.

Malū consiliū consultori pessimū. In eos, in quorū ca put recidit, qđ alijs perperā consuluerunt. Hesiodus: Ipse sibi nocet is, alium qui ledere querit. Consultum male, consultori pessima res est.

Zenodot. Βοιωτῶν μαντικὸν αἶον. i. Bœotijs vaticinare abominātis est sermo, pinde ut dicimus, hostibus ista uaticinare. Aptius autē dicetur in eū, q̄ tristia uaticinatur, si quando precabimur, ut ea in ipsius caput recidant. Sunt q̄ narrent Bombū diuinū quendā Thebanis de belli successu sciscitantibus, respondisse futurū, ut q̄ plurimos uincerent, si prius quempiam ē ducibus immolassent. At illos Bombum ipsum interemptū immolasse, atq; hinc ortum prouerbiū.

Camelus desyderans cornua, etiam aures perdidit.

Conueniet in eos, q̄ dū peregrina sectantur, ne sua quidem tuetur. Sumptū ex apologo de camelis, q̄ per oratorem cornua à Ioue postularunt, ille offensus stultā postulatione, aures quoq; resecuit.

Sibi man

MALVM ACCERSITVM.

Zenodot. indignati iuuenes Phocum in conuiuio trucidarunt.
 Ο παῖς κρύσαλλον .i. Puer glaciem.
 Dicebatur in eos, q̄ cum retinere quippiã non possint,
 nolunt tamen amittere. Veluti si quis magistratũ recu-
 set deponere, cui gerendo sit impar.

κίχλα χέρει αὐτῆ κακόν .i.

Turdus ipse sibi malum cacat.

In eos, qui sibiipsis ministrant exitij causam. Siquidẽ
 uiscum, autore Plinio, non prouenit, nisi maturatũ in
 uentre, ac redditum per auium aluum, maxime palũs-
 bium, ac turdorum.

Teretius. Tute hoc intristi, tibi omne est exedendũ
 Verba sunt Phormionis parasiti, qui quoniam fuerat
 autor consilij de ducenda puella, æquum esse putat, ut
 suo periculo rem item expediat. Translatum ab allia-
 to rusticorum mortario. Idem: Colo quod aptasti, ipsi
 tibi nendum est.

Haber compedes, quas fecit, ipse gestet.
 Competit in eos, q̄ sibiipsis autores sunt malorũ. Flau-
 gellum ipse parauit, quo uapularet.

Ipse sibi mali fontem reperit.
 Sunt enim & perniciosi fontes, quorum aqua gustata
 mortem aut insaniam adferat.

Ipsi testudines edite, qui cepistis.
 In eos, qui posteaquam incõsulte quippiam adorti sunt
 aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admi-
 sceant. Inde natum: Piscatores aliquot iacto reti, tes-
 tudines eduxerunt. Eas cum essent inter sese partiti
 neq; sufficerent omnibus comedendis, Mercurium for-
 te accedentem inuitarunt ad conuiuium. At is intel-
 ligens se nequaquam humanitatis gratia uocari, sed ut
 eos fastidito cibo subleuaret, recusauit, iussitq; ut ipsi
 suas tea-

suas testudines cderent, quas cepissent.

ΒΟΥΣ ΕΦ' ΕΑΥΤΩΝ ΚΟΝΙΕΙΤΟΥ, id est,

Bos aduersus seipsum puluerem mouet. Zenodo.

Sive festinat. Vbi qs ad suū ipsius malū uolēs, lubēsq;
ducitur. Nam boues facile se præbent uinciendos.

ΕΧΙΝΟΣ ΤΟΝ ΤΟΚΟΝ ΑΝΑΒΑΛΛΑ .i.

Echinus partum differt.

Suidas.

De ijs, qui prorogarent quippiam suo malo: ueluti qui creditam pecuniam comperendinant, tamen aliquando reddendam uel maiore cum foenore. Aiunt Echimum terrestrem stimulata aluo remorari partū, deinde iam asperiore ac duriore facto foetu mora temporis, maiore cruciatu parere.

Nostris ipsorum alis capimur.

Athene.

ΤΟΙΣ ΑΥΤΩΝ ΠΙΣΤΟΙΣ ΑΛΙΣΚΟΜΕΘΑ.

Id est, Nostris ipsorū pennis capimur. Fertur autem apologus hmōi: Aquilā ictam sagitta, cū inspexisset iaculū ad imaginē pennarū effictum, imitatūq; dixisse: Nec non ab alijs, imo pennis proprijs Capimur.

Cōueniet in eos, q ipsi præbent occasionem sui mali.

Oenoe charadram. ΟΙΝΟΝ Τῆ ΧΑΡΑΔΡΟΥ.

Id est, Oenoe torrentis alueum. Nam charadra Græcis significat eam terræ fissurā, quam aqua pluuia, aut torrens nonnunquam terræ motus efficit. Zenodotus ait dici solitum in eos, qui ipsi sibi malum accerserent.

Hinc esse natam parcemiam, quod Oenoe uicus quidā sit Attica, quem qui incolebant, alueum quendam torrentis uicinum, suis finibus incluserunt. Deinde ingruente immodica ui aquarū, et ob id corruptis agris, agriculturalionem perdidisse.

Capra contra sese cornua.

Η ΑΙΣ ΚΑΘ' ΕΑΥΤΗΣ ΤΑ ΚΕΡΑΤΑ.

g Id est,

MALVM ACCERSITVM.

Id est, Capra contra seipsam cornua. Ab apologo natum. Capra quæpiam cum esset iaculo uulnerata, circumspiciens undenam id mali sibi aduenisset, arcum contemplans caprimis cornibus compactum, dixit ad hunc modum: In meam ipsius perniciem produxi cornua.

Aristote. Ο καρπάδι & τὸν λαγῶν, id est, Carpathius leporem.

Dicebatur in eos, qui sibi rem noxiam accerserent. Hinc deductum adagium, quod cum in Carpathiorum insula lepores non essent, illi curarunt importandos aliunde. Verum ubi eius acimantis magna uis increuisset ut est mira fecunditas, fruges insulae populari coeperunt. Refert Aristoteles libro Rhetoricorum tertio.

Zenodot. τὸ δόρυ τὸν ὄβελον, id est, Calidam ueruti partem.

Subaudiendum arripuit, ubi quis per imperitiam negocij, ea parte rem aggreditur, qua minime tutum fuerat aggredi. Sumpta metaphora ab ijs, qui per imprudentiam, eam ueruti partem manuprehendunt, quæ caleat, deinde offensi reijciunt, & alteram partem apprehendunt.

Κορώνη ἢ σκορπίον .i. Cornix scorpionum. Subaudi, rapuit. Quadrat in hos, qui parant eos ledere, unde tantundem mali sint uicissim accepturi. Quemadmodum cornix correpto scorpione, arcuata illius cauda, uulnus accepit letale, perijtq;.

Plautus. Cornutam bestiam petis.

Qui illum lacebit, qui paratus sit retaliare iniuriam.

Lucianus. τέτραγα πτερόν σουείλιφος, id est,

Cicadam ala corripuisti.

Cicadæ si presseris alas, uehementius etiam perstrepat. Ita ne quis hominem poetam sibi faciat inimicum.

Horatius

Horatius Genus irritabile uatum, dixit.

τὸς σφικκίῳς ἐρεδίζετο .i. Irritare crabrones. *Plautus.*

Id dictum est à poëta in mulierum ingenium, quibus iratus si repugnes, magis prouoces. Est autem crabro infecti genus affine uestpis pertinacissimum, aculeoq; pestilentissimo.

Ὀτῶπερ ἀνεγείρεις .i. Octipedem excitas. *Suidas.*

Nimirum scorpium, quem nō nisi tuo periculo suscites.

Ἀνάγυρομ κινῆς .i. Anagyrim cōmoues. *Aristop.*

In eos, qui sibipsis malorum autores essent. Anagyrum genium quendam existimant, qui propter uiolatū sacellum suū uicinos omnes funditus euerit.

Ἐρὸ πίνα .i. Suem irritat.

In audum rixarum dicebatur: Sus enim agrestis prouocatus, recta petit eum, à quo prouocatus est.

Leonem stimulas. τὸμ λέοντα νύτῃας. *Diogenis.*

Id est, Leonem pungis, seu uellicas. De his, qui potentem ac ferocem in suum ipsius exitium prouocant.

Fontibus apros, floribus austrum. *Vergilius*

Vbi quis optat nocitura. *Vergilius in Bucolicis:*

Eheu quid uolui misero mihi, floribus austrum

Perditus & liquidis immisi fontibus apros.

Nam auster uentus floribus inimicissimus est.

Λέοντα ξυεῖμ .i. Leonem radere. *Plato.*

Dicuntur, qui feroces & præpotētes arte tractant & illudunt magno suo periculo. Vsurpauit hoc adagium Socrates apud Platonem lib. de Rep. primo, negans se usque adeo dementem esse, ut leonem ausit tondere: & Thrasymacho homini præferoci illudere.

Malum bene conditum ne moueris.

Μὴ κινῆμ κακὸν εὖ κειμένον.

Id est, Ne moueris malū bene conditū, siue quiescens.

MALVM ACCERSITVM.

Vergilius In eos, qui sua stultitia sibi turbas excitant.
 κινεῖν τὴν καὶ ἀερίων .i. Mouere Camarinā.
 Est sibi ipsi malum accersere. Camarina palus est
 iuxta oppidum eiusdem nominis, quæ siccata pestilentiam
 creauit &c.

Zenodo. Πυραύστου μόρον .i. Pyraustæ interitus.
 In eos dicebatur, qui sibi ipsi exitiū accersunt. Ait enim
 Zenodotus, Pyraustam infectū esse, q̄ lucernis aduoluit,
 atq; ita exustis alis, concidat, pereatq;.

Ipsa olera olla legit.

In eos quadrabit, qui suum ipsorum uitium in aliud
 quippiam reijciunt: aut qui sic ad scelus aliquod, quas
 si facti sunt, ut non possint non peccare. Nam olla co-
 quendis oleribus nata est: uel quod absurdissimum sit,
 si quis dicat ollam legere olera, quæ non coquet, nisi si
 quis immiserit.

Ipsa cratera.

Ipsa cratera contingant mala. Distitari solitū de ijs,
 in quos recidit, quod per insidias in alios moliebantur
 Craterem enim quasi malorum fontem uocat. Vnde
 κρητὴρ κακῶν, Id est, Crater malorum.

Docui te urinandæ artem, & tu me vis
 demergere.

Kristop. In eos quadrat, qui benefacta malefactis retoliant.

Fecem bibit, qui uinum bibit.

Qui fructus sit optimis, eundem boni consulere de-
 bere deteriora.

Ὁμῶς θ' ἐπειδὴ καὶ δὲ οἶνον ἠξίως

βίβειν, σωκεῖν τὸ εὖ δὲ καὶ πλὴν τρυφῆς .i.

At ubi haud grauatius bibere uinum es, sex item
 Tibi nunc eidem est ebibenda scilicet.

MALVM

♁ MALVM male vitatum. 219

Fumum fugiens, in ignem incidi.

Lucianus.

κάπνον γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ πηδύεσθαι .i.

Dum uito fumum, flammam in ipsam decidi. Hora.

In uitium ducit culpa fuga, si caret arte.

Euitata Charybdi in Scyllam incidi.

Hoc est, dū uito grauius malū, in alterū diuersum im-

ncidi. Sumptū adagiū ab Homericā fabula, quæ narrat

Ulyssē, dū metu Charybdis propius ad Scyllā nauē ad-

mouet, sex ē comitum suorum numero perdidisse.

Ne cinerem vitans, in prunas incidas.

Μὴ τέφραν φεύγων εἰς ἀνθρακίαν πύρρος.

Id est, Ne cinerem fugiens, in carbonariam incidas.

Cucurrit quispiam ne pluuia madesceret,

& in foueam præfocatus est.

Vbi q̄s leuius malū incauti⁹ fugiēs ī maximū incurrit.

♁ MALVM immedicabile.

χειρῶναιον ἔλκεθ .i. Chironium vulnus. Zenodot.

Immedicabile malū appellabant. Chiron in bello ad-

uersus centauros ictus ab Hercule, uulnus immedica-

bile accepit in pede, unde perijt.

Ἀκεσίαιος ἰάσατο .i. Acesias medicatus est. Aristop.

Dici solitū de re, quæ semp uergeret ī deterius, quoq̄

magis accuraretur, hoc peius haberet. Occasionē ada-

gio dedit Acesias quidam medicus imperitus.

Non liberat podagra calceus.

Plutarchus: οὐτε ποδᾶς ἀπὸ δακτύλου καλτῆρι .i. Plutarch.

Id est, Nec podagra liberat calceolus, nec annulus un-

guium uitio, nec diadema capitis dolore. Plutarchus

utitur ad hunc modū: Si diuitiæ, reliquaq̄; fortune mu-

nera, non tollunt morbos corporis, quanto minus me-

deri possunt animi malis.

☞ MALVS VICINVS.

Aristides

Αλωρόν γατόνημα id est,
Salfuginosa vicinia.

De sterili, agresti, atq; inhumana uicinia dicebatur.
Traductum ab agris mari finitimis, qui plerūq; solent
ad culturam inhabiles esse.

Plautus.

Aliquid mali propter vicinum malum.
Admonet uti bonorum conuictum et consuetudinem
expetamus, à malis nos quàm maxime possumus
abducamus.

Plutarch.

Si iuxta claudum habites, subclaudicare
disces. ἄν χωλῶ παροικήσῃς ὑποσκάζῃ
μαθήσῃς.

Id est, si iuxta claudum habitaris, disces subclaudicare.
Prouerbiū admonet perniciosam improborum
hominum consuetudinem.

☞ MANSVETVDO.

Horatius.

Mactata hostia lenior.

Horatius: Mactata ueniet lenior hostia.
De spontaneis ac mansuetis. Sumptū est à sacrificijs, in
quibus explorabatur hostia, ducto per frontem cultro
Idq; mactare uocabatur. Vnde qui spectata sunt uirtute,
eos mactos uirtute uocant.

Cicero.

Auricula infima mollior.

Tullius usurpat in epistolis. Translata metaphora ab
ea auriculae parte, qua non est aliud in humano corpore
re mollius aut flexibilis.

Suidas.

Ἡ μὲν πελαῖα .i. Sedens columba.

Suidas indicat dici solitum de supra modum mansuetis
ac simplicibus. Nam columbae cum auolant, fallunt
ceteras pernicitate uolatus, cum sedent, nihil mitius,
aut simplicius.

Spongia

Spongia mollior.

Ad eandem formam dicebant, Pepone mollior, Mitior malus. Item cinædo mollior. Prisci saltatores & pantomimos cinædos uocabant.

Apio mollior, aut mitior.

Theocrit.

Ἀπίου πεποῖτος.

Id est, Apio mitior. Est autem Apius Græcis rapbanus, aut pyri genus.

Plautus.

Oleo tranquillior.

In homines minime iracundos, leniq; ingenio præditos, à liquoris natura sumpta.

Mitior columba. περσόπερος πρῆσις. Diogenia.

Id est, Mansuetior columba. Columbina simplicitas ubique laudatur.

Κηρὸς ἐπιπλατέσιος. i. Cera tractabilior.

De uehementer docili dicebatur, aut de ingenio facili, tractabiliq; & in quenuis habitum sequaci.

Horatius:

Cereus in uitium flecti, monitoribus asper.

MEMORIA.

Iucundi acti labores.

Tullius.

Ex ipsa hominum natura sumptum adagium. Est enī hoc insitum omnibus, ut iucunda cuiq; sit anteaكتورum malorum aut periculorum secuta recordatio commemoratioq; præsertim insignium fatalium.

Quæ dolent, ea molestum est contingere.

Vnusquisque inuitus audit sua incommoda, maxime ea quæ sint cum aliqua infamia coniuncta. Veluti turpitudinem generis, uitium formæ &c.

Vbi quis dolet, ibidem & manum habet. Plutarch.

Ὅπου τις ἀλγῆς, κῆρσος καὶ τὸ χεῖρ ἔχει.

g.4. Id est,

METVS EX CONSCIENTIA.

Id est, vbi dolet quis, ibi & manum frequens habet. Tempestiuiter utemur, cū significabimus quempiam ea tractare, deq; ijs libēter uerba facere, quæ mouent animū. Plutarchus huc torquet, ubi quid siue dolet siue delectet, ibi quisq; linguam habet.

Vergilius Aurem vellere.

Aurem uellere ueteres dicebant admonere: à prisco ritu sumpta figura, quo in ius ducturi quempiam, aurem uellicabant, attestantes eum, quē quasi testem meminisse uolebant.

Vergilius:

Cū canerem reges, & praelia, Cynthius aurem Vellit, & admonuit pastorem, Tityre pingues Pascere oportet oues, diductum dicere carmen.

Martialis Seneca: Aurē mihi puellā, hoc ē, ero mihi ipsi monitor. Tanquā meum nomen, tanquā digitos.

Tanquam meum nomen, & tanquam meos digitos teneo, si quando promptam, certamq; memoriam significare uolumus.

Martialis:

Totis diebus Afer hæc mihi narras. Et teneo melius ista, quàm meum nomen.

Iuuenalis: Tanquam unguis digitosq; suos.

☞ METVS EX conscientia.

Οἱ φῶρες ἢ λὼ βολῶ .i. Fures clamorem. Subaudiendum timent aut senserūt. Quadrabit in eos, qui sibi conscij, metuunt ne deprehendantur. Habet hoc autem cū oīs malefacti conscientia, tum precipue furati, ut hominem trepidū reddat, ac lucifugam.

Diogenia. Λύκος ἀετὸρ φεύγει .i. Lupus aquilā fugit. Vbi periculum imminens euitari non potest. Aquilam enim alata cum sit, frustra lupus fugit.

Λύκος

Αὐκὸς πρὸ φόβου βοῶν ἀκούσθαι.

Diogeni.

.i. Lupus ante clamorem festinat.

Vbi q̄s admisi cōsciūs, ultro timet, priusquā accusetur

Conscientia mille testes.

Quintili.

Heu quā difficile est crimen non prodere uultu.

☞ M E T V S P O E N A E.

Funiculum fugiunt miniatum.

Aristop.

Τὸ χοινίον φεύγει τὸ μεμιλωμένον.

Id est, Vitans sinopi collitam restim rubra. Apte dicitur, ubi quis properat officio suo fungi, non ex animo sed ne in multam incidat. Atheniensium magistratus varijs modis conati sunt efficere, ut populus quā maxime frequens ad contionē uentitaret, deniq; funē parant, quem miniū uocant. Latini nōnulli cinabarim appellant oblitum. Hoc duo ministri publici populū emgentes agebant in concionem. Studebat quisq; funiculum effugere, propterea quod quisquis colore notatus appareret contagio fumis, is multam pendere cogebatur. Vnde q̄ nota metuūt, eos elegāter dicem⁹ φεύγει τὸ χοινίον μεμιλωμένον, id est, Fugere funiculum miniatum.

Metus infamiae.

Homerus

Homerus. Troianos ac Troianas, uereorq; pudetq;. Verba sunt Hectoris pudore nolentis in urbem recipere sese, ne quis opprobret illi, imputaretq; Troianorum interitum.

Manum de tabula.

Cicero.

M. Tullius in epistola quadā. Heus tu manum de tabula. Magister adest citius quā putaramus. Peculiariter conueniet in scriptores plus satis acutos, & morose cuiusdam diligentiae, qui sine fine premunt suas

M I N A N T I S.

lucubrationes, semper aliquid addentes, adimentes, immutantes. &c.

Absq; baculo ne ingreditor.

ἀντὶ ζύλου μὴ βάδιζε.

Id est, Absq; ligno ne ingrediare. Inermis ne sis. Verum semper ad manum sit, quo depellas, si quis forte querat ledere.

Cautus enim metuit.

Qui non ex animo, sed mali metu continent à maleficio, in eos quadrabunt hæ metaphora.

Cautus enim metuit foueam lupus, accipiterq; suspectus laqueos, ad opertum miluius hamum.

In tempore cauenda pœna mali.

Quoties admoneris, ut multo ante occurratur malo, priusquam oppresserit nos, aut cessandum à peccando, priusquam ingruat diuina maiestas.

τὰ σαμίων ὑποπιεύεις.

.i. Samiorum mala metuis,

Distitatum de ijs, qui metuerent proditionē. Narrāt Athenienses olim in Samios, quoscumq; cepissent, inclementius seuisse, atq; alios interemisse, alios confixisse sama, id est supplicij genus. Samij uicissim si quos cepissent Atheniensiu, hos ad eundē modū cruciabat.

MINANTIS.

Et meum telum cuspidem habet acuminatā
Rectè utemur, quoties fatebimur nos inferiores quidam esse, uerū nō deesse tamen, quo queamus nocere
Ouid. Et mihi sunt uires, & mea tela nocent.

Plautus. *Si tibi machæra est, & nobis urbina est domi*
Plautus in Bacchi. Quoties malum malo opponitur.
Nam ma

Nam machera & urbina utrunq; teli genus est. Si-
millimum illis: Par pari. & Malo nodo, malus que-
rendus cuneus.

↓ Ἐὐδ' ὄπυγε οἶον τὰ σ' ἄ.

De minis, ac terriculis inanibus, aut cum ostenditur
arte periculum, cum re nullum sit periculū. Transla-
tum à militari astutia, qua fit ut ad territandos homi-
nes noctu diuersis locis ignes incendāt, ut ingens ex-
ercitus esse credatur. Eos ignes asimulatos ↓ Ἐὐδ' ὄ-
πυγε uocant.

Compluriū thriorum ego strepitum audiui

Πολλῶν ἐγὼ θρίων ἰόφθε ἀκίκοα.

Id est, Thriorum ego strepitum audi compluriū. Se-
narius est prouerbialis, quo minas & inanē clamorem
nos contemnere significamus. Porro thria à Græcis
dicuntur ficulna folia, quæ cum incenduntur, minacē
quendam adunt strepitum.

Ollas alere. χύτρα μ τρέφει.

Suidas.

Id est, Ollam alere dicebantur, qui metum ostenderēt
quo deterrent quempiam. Veluti si quis presidium
alicubi collocatum habeat, quo minus uicini res nouas
moliantur. Sumptum à more ciuitatis Atheniensis, in
qua ollas in tectis disponere consueuerunt, ad deterrē-
das ululas, quarum illic maxima uis. Nam ollarū stre-
pitum omne genus auium reformidat.

Tolle calcar: Αἶψε πλῆκτρον ἄμωπτήριον.

Aristop.

Id est, Tolle calcar ultorium. In eum dici solitum, qui
iam ultionē parat. A gallis metaphora sumpta pugna
inituris, quibus ferrei stimuli quidam alligari solent,
quo se tueantur inter certandum.

Qui paratus ad resistendum.

Qui significare uolet, se nequaquam detrectare cer-
tamen,

M I R A N O V A .

tamen, sed abunde suppetere, quo partes tueatur suas
usurpabit illud ex iliados. v.

Et mihi sunt hastes teretes, clypeiq; rotundi,
Tum galeæ, tum thoraces procul igne micantes.

Theocri. Nemihī vacuam abstergas.

μή μοι κενεὰ μὲ πομάζεις.

Subaudiendū autem γναθὸν, χεῖρα, aut simile quidā
dam. Apparet esse comminantis, aut timentis alapa.

M I R A N O V A .

Zenodot. Ἀγαμειμόνα φερέατα. .i. Agamēnonij putei.
De nouis & admirandis operibus dicebatur. Aiunt
enim Agamemnonem & circa Aulidem, & passim in
omni Græcia puteos effodisse, ne per æstum aquarum
inopia laborari posset.

Suidas.

Ἄννης κλίβανον. i. Annus clibanum.

In eos olim dicebatur, qui nouæ quippiam rei reperis-
sent. Nam Annus quidā Aegyptius clibanorum usum
in quibus panes coquerentur, fertur excogitasse. Si-
quidem Prisci, pulte polentaque uicitabant, cocti pa-
nis usum nescientes.

Ἄννης κλίβανον. i. Annas clibanum.

Subaudi repperit. Libuit hic admonere, trifariā esse
scripturam. Alibi lego. Homo clibanū. Alibi inuenio.
Annus clibanum, ut uir fuisse uideatur. In quibusdam
offendo scriptum Annas, ut mulieris, aut certe barba-
ricum sit uocabulum.

Suidas.

Κυζικηνὶ Ἰάτερης. κυζικηνοὶ σκετῆρες.

De re scite scalpta. Hoc enim subindicant πρῶτοι
λογοί. Nam hi nummi olim celebres erant, quod ele-
ganter scalpti uiderentur. Representabant altera par-
te Cybelem deorum matrē facie muliebri, altera leo-
nis imā

nis imaginem. Mihi magis uidetur fore locus prouerbio, cum hominē significamus inæqualē, ac sui dissimilem, aut qui longe aliud agat, quam præ se ferat. Quē admodum nummi Cyziceni ex uno latere Cybelē ostēdebant effæminatam, ex altero leonem.

Καρκίνος ποιήματα. i. Carcini poëmata. Menæder

Dicebantur ea, quæ uiderentur obscurius & instar enigmatis dicta. Carcinus poëta qui spiam fuit. Is finxit Orestem ab Ilio coactū ut matricidiū cōfiteretur.

Cornicum oculos configere.

Tullius.

Is uidetur cornicum oculos uelle configere, qui perspicacissimis, oculatissimisque uisum adimat, offundatque tenebras, aut quisquis ea, quæ antiquitas magno consensu approbavit, damnare ac rescindere, conuelleretque conetur.

Ἀπ' ἀεροφυσίωρ.

Prouerbialiter dicebatur, pro eo quod est, recens ab officina profectum, perinde quasi modo productum à follibus, ærariæque fornace.

Γλαυκὸς τέχνη. i. Glauci ars.

Zenodot.

Conuenit uel in opus celeriter absolutū, uel in id quod est arte summa, summaque cura elaboratum. Quidam ortum existimant à Glauco quodam Samio. Alij ab Libyco quodam. &c.

Cercyræa scutica. Κερκυραῖα μάστιξ.

Aristop.

Id est, Cercyræum flagrum. De re superuascaneo cultu ornata. Quadrabit & in ea, quibus ornatus additur neutiquam decorus aut congruus. Cercyræis quoque crebris seditionibus agitabantur, mos erat gestare flagra ingentia, ansis eburneis exornata. Quidam aiunt ea duplicia fuisse.

Tenui filo.

Pro stilo

M I X T A.

Pro stilo subtiliori, minusq; gradiloqua oratione. Nā
Rethores tres faciūt oratiōis χαρᾶν τῆς ποῦς, grandē
tenuē, & mediocrem, sumpta metaphora à nentibus,
aut certe à textoribus. Horatius.

Tenui deducta poemata filo.

Cui diuersum erit: Crasso filo, crassiore filo.

Tullius. Agas asellum.

Fortasse legendum agaso asellum. Atq; ita sensus erit
unumquemq; facere quæ se digna sint. Depotant ne
potes, decoquit lurco, digladiatur miles, peierat leno,
mentitur aduocatus.

Zenodot. Ad id quod erat opus. Εἰς τὸ δ' ἔορ.

Id est, in id quod opus erat, subaudiendum insumpsi,
aut simile quiddam. Natū aiunt ex oratione Periclis.
Narrant hunc datis pecunijs, impetrasse ab Astyanas
eta Lacedæmoniorum rege, qui iam bellum parabat,
ut ex Attica discederet. Deinde cum esset populo ratio-
tionem eius pecuniæ redditurus, puderetq; palam tita-
tulum insumptæ pecuniæ proloqui, tecte significauit
eis τὸ δ' ἔορ, inquit, in usus necessarios tantum tanta-
lentorum insumpsi. Eleganter torquebitur in eos, qui
non possunt rationem reddere.

Magna ciuitas, magna solitudo.

Quadrabit in urbes, aut domos, agros, aut hortos, aut
id genus quippiam, amplum quidem & spacio sum, sed
parum excultum. Aut in librum ingentem quidē, ue-
rum impolitum & illinatum.

M I X T A.

Athenæ. Πεντάτολόν.

Athenæus li. ii. commemorat poculi genus quod olim
πεντάτολόν

πειντόπλοορ dicebatur, quod in publicis ludis adhibebatur. Ephebi quidam cursu contendebant Athenas. Currebant autem gestantes viteum ramum onustum fructu, qui dicebatur ὄχος. Initium cursus erat à templo Bacchi usq; ad templū Palladis, cui cognomē σκιῶνάς. Victor in eo certamine capiebat calicem dictum πειντόπλοορ, atque ita tripudiabat in chorea. Nomen inditum calici, quod in eo quinq; rerū species essent commixtæ, uinū, mel, caseus, farina & paululum olei. Accommodari poterit ad orationem ex uarijs argumentis consarcinatam.

MODESTIA, Modusq;

γνῶθι σεαυτὸν. i. Nosce teipsum.

Plato.

In quo modestiæ, mediocritatisq; commendatio est, ne nobis uel maiora, uel etiam indigna sequamur. Iuue.

Ex cælo descendit γνῶθι σεαυτὸν.

In se descendere.

Est suis ipsius uitia quempiam inspicere. Persius.

Persius.

Vt nemo in sese tentat descendere nemo, Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

In tuum ipsius sinum inspuere.

Plinius.

Iubet enim hominem aliena uitia taxantem, in suum ipsius sinum inspuere.

Intra tuam pelliculam te contine.

Porphyr.

Quo uetamur obliui sortis nostræ, maiora conari, quā pro nostra facultate. Idq; inde sumptum putat, quod olim ductores in pellibus, hoc est, pelliceis tentorijs dormitarent. Mihi rectius uidetur referri ad a sinū illum Cumanū, quē Apologi fabulantur adaptasse sibi leonis exuiui, atq; ita sese ad tēpus pro leone gessisse.

Martia.

M O D E S T I A.

Mart. *Lufisti inqt, fatis est, sed te, mihi crede momēto
Intra pelliculam, cerdo tenere tuam.*

Persius. Tecum habita.

Persi. Tecū habita, ut noris, q̄ sit tibi curta supellex.
Id est, Domi tuæ uiuito, ut intelligas, quā tenuis sit
tua fortuna.

Plautus. Efficimus pro nostris opibus mœnia.
Vulgo dicitur hodie, Pusillæ auiculæ, pusillos nidu-
los construunt.

Plutarch. Manu serendum, non thylaco.
Manu sementem facere oportet, non autē tota corbe.
Modus in omni re seruandus. Ductū ab agricolis.

Terētius. Ita fugias ne præter casam.

Terent. in Phormi. Donatus ad hunc modum enar-
rat. Ita fugito, ne tuā casam prætermittas, quæ sit tibi
tutissimum exceptaculum. Quidā enim calore fugiē-
di etiā ea prætercurrūt, ubi cōmode poterant quiescere
Quod unica uoce Greci πρὸς φέρειν uocant.

Dimittere sese ad aliorum mediocritatē.
Veluti si quis præceptor tradat auditoribus, non quā-
tum ipse docere possit, sed quantum illi capere.

Menāder Ἀράβιος αὐλικὴς. i. Arabicus tibicen.
Aut Arabicus nuncius. In eos dici solitum, qui à semel
ceptis nunquam desistunt. Quod uitij Flaccus canto-
ribus peculiare esse scribit.

Plutarch. μὴ κοκδορῶ πλὴν μουσικῶν. Ne vities musicam
Id est, Ne loquaris discrepantia, ne noua moliaris.

Plinius. Nihil minus expedit, quam agrum opti-
me colere.

Imo Hercle indico modum, rerum omniū utilissimū.
Bene colere necessarium est, optime damnosum. Tes-
renti. in Phormi. Nostrapte culpa facimus, ut malos
expediat

expediat esse, dum nimium dici nos bonos studemus
 & benignos. Ne quis nimium sit iustus.

μηδὲ μᾶλλον ἄγαμ. i. Ne quid nimis.

Terentius.

Homerus. Mihi nequaquam is placet hospes.

Qui ualde præterq; modum simul odit amatq;.

Sed puto rectius esse ut sint mediocria cuncta.

πλέον ἡμισυ πάντοτε. i. Dimidiū plus toto. Plato.

Quo comendatur aurea mediocritas. Siquidem qui di-
 midio contentus est, is in medio consistit. Fortassis &
 hodie peccatur à nonnullis aduersus hoc proverbium.

Dum enim Theologi quidam ac præfules nihil omni-
 no nolunt de suis dogmatibus ac iure concedere, ueni-
 unt in periculum ne perdant illa quæ bono iure tene-
 bant. Mea sententia non semper aspernendum illud co-
 mici Syri consilium: potiusquàm uenias in periculum
 serues ne an perdas totum, dimidium face.

Vbi paueris impera.

πῶς ἀμυνεῖ ἐπίτασσε.

Id est. Præcipito postquam satiaueris esca. Ad eum
 modum respondent mulieres cuipiã obiurganti, quod
 loquaciores essent, & silentium imperanti. Conueniet
 ubi q; imperosior est in eos, de qbus nihil est merit⁹.

Domus recta.

Seneca.

Seneca domum rectã uulgo uocat, non quidẽ opulentã
 & ambitionis, sed cui nihil desit iustæ suppellectilis.

Necq; Lydorum carycas.

Suidas.

μητε λυδῶν κάρυκαες, μητε μασιγῶν ψόφος.

Id est, Necq; Lydorum condimenta, necq; flagrorū cre-
 pitus. Suidas refert, nec exponit. Cõiungere licet dici so-
 litum, quoties mediocrem uitæ rationem, aut conditio-
 nem significarent, quæ pariter & à summis delitijs,
 & ab extremis malis abessent. Venustius erit, si ad

M O D E S T I A :

animi res transferatur, uelut ad orationem, nec omni
no rusticam, nec operosius expolitam.

Theocri. Neque pessimus, neque primus.

Mediocritatem hoc pacto significare licebit. οὐτε κά
κιστος οὐτε πρῶτος, Id est, Neque pessimus, at nec
primus. Lepidius fiet, si ad ingenij laudē trāsferatur

Lucianus Funem abrumpere nimium tendendo.

Α' πορροῦσῆσεται τὴν ὀμνον τὸ καλῶδιον.
Id est, Abrumpetur tensus funiculus. In eos qui dum
extrema experiuntur, alienant à se eos, cum quibus
agiunt, et uniuersæ rei iacturam faciunt, dū plus satis
attēti sunt ad lucrū. Furor fit læsa sepi⁹patiētia. Huic
finitimū. Qui nimium emūgit fortiter, elicit sanguinē.
Sene. Bonus animus læsus, grauius multo irascitur.

Lucianus Ne supra pedem calceus.

Μὴ ὑπὲρ τοῦ πόδα τὸ ὑπόδημα.
Id est, Ne ultra pedem calceus. Id est, ne maiora uiri
bus suscipias. Aut ne magnificētius te geras, quā pro
tua conditione.

Persius. Melle tenus propria uiue.

Sumptū facito pro modo facultatū tuarum. Ab agris
colis traductum, qui sumptus annuis agrorum prouē
tibus metiuntur. Ad eandem sententiam pertinet.
Tuo te metire pede. Hora.

Plutarch. Iucundissima nauigatio iuxta terram,
ambulatio iuxta mare.

Πλῆς μὲν ὁ πρῶτος, πρῶτος δὲ ὁ πρῶτος
λατῆρα ἡδίστη.

Id est, Nauigatio iuxta terrā, rursus ambulatio, quæ
fit iuxta mare, iucūdisima est. Rectē torquebitur ad
eam sententiā, ut dicamus ita demū esse iucundissimū
unūquodq; si diuersi generis admixtu temperatū ad
hibeatur

hibeatur, ueluti si in lusibus nōnihil eruditionis aspergas, rursus in studijs aliquid ludicrum admisceas.

Lucunda rerum vicissitudo.

Aristote.

μεταβολὴ πάντων γλυκὴ.

Id est, lucunda rerum omnium uicissitudo. Varietas autem tantam in omni re uim habet, ut cōmendatione nouitatis, interdum & pessima pro optimis placeat.

Iniquum petendum, ut æquum feras.

Quintili.

A negociatoribus ductū uideri potest, qui callide merces longe minoris licētur, & multo pluris indicant, quā pro dignitate, quo precium saltem æquū accipiāt. Iactantur & uulgo uerbum huiusmodi. Qui annititur, ut au reā quadrigā sibi cōparet, unā certe rotā assequetur.

Summum cape & medium habebis.

Zenodot.

ἄκρον λάβῃ ἢ μέσον ἐξέρχῃ.

Id est, Summa cape, & medio potieris, Admonet ad res summas & egregias eniti: sic enim futurū, ut ad mediocritatē perueniamus. At hodie theologi quidā Aristotelici docēt, quatenus liceat admittere diuitias, quatenus ludere alea, quatenus belligerari, quatenus ulcisci. Cū longe satius esset diuitiarum, belliq; & uoluptatum studium modis omnibus detestari. Ita fieri poterat, ut hoc moderatius sequeremur. Nunc dum mediocribus sumus contenti, longe infra mediocritatem dilabimur.

Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum Horatius

Horat. in sermo. Dicendum uel in duos aliquos diuersis laborantes uitijs, uel in eundem sui dissimilem, nepe modo loquaciorem quā sat sit, modo impendio taciturnū, interdū pueriliter ineptū, interdū Catōe seueriorē. Siquidē ut uitio dandū, si quis hircū oleat, ita ad æq; uituperandū, si quis oleat unguenta. Nā pastilli

b. 2.

pilule

M O L E T I.

pilule sunt unguentariae. Alterum spurci est, alterum mollis.

Arcus tensus rumpitur.

Plutarch. ὡς φασιν ἐπιτενώμιον ῥήγνυται, ψυχὴ δὲ ἀνεμλύνῃ .i.

Arcus quemadmodum aiunt, quum intenditur rumpi solet, contra animus quum remittitur.

Columel. Oportet agrum imbecilliozem esse.

Columella lib. 1. cap. 3. Oportet agrum imbecilliozem esse quam agricolam. Hoc enigma sic explicuit Vergilius, specie non minus prouerbiali. Laudato ingenia rura Exiguum colito. Nec dubium quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam angustus eximie. Conueniet in eos, qui suscipiunt munus, cui gerendo sunt impares.

MOLESTI, Intolerabiles.

ἄχθῳ νεῶς .i. Onus nauis.

In inertes et inutiles. Confine illi.

Telluris inutile pondus.

Eudemus Quos non tollerent centum Aegyptij;

οὓς οὐκ ἄρα λυτὸν ἀπὸ οὐδ' ἑκατὸν αἰς ὑπῆλοι.

Id est, Quos ferre nec centum queant Aegyptij. De molestis dici solitum, ac moribus intolerandis, seu fastu præturgidis. Inde ductum quod Aegyptij plerique gestandis oneribus, quæstum non satis honestum factitare consueuerint.

Suidas.

Aegyptius laterifer. Αἰγύπτιος πλινθοφόρος
Id est, Aegyptius laterum gestator. Quadrare uideatur in sordidum, atque infime sortis hominem, aut in eum qui molestis negocijs premitur. Argumento est, quod Hebrei, cum apud illos agerent, adacti sunt, luto, lateribusque;

ribusq; gestandis seruilem operā præstare Pharaōi.

De mulis marianis alibi reperies.

In culmo arare. *ἐπὶ καλάμῳ ἀροῦν.*

Suidas.

Id est, In stipula arare, dicuntur, qui labore nunquam intermisso uim mentis exhauriūt, aut qui nunquā desinunt ab amicis petere, quod dent. Sumpta metaphora à nimium auidis agricolis, qui assidua cultura succum omnem soli exhauriunt, statim à messe, nouā ingerentes messem.

Qui conturbat omnia.

Homerus

In eum, qui maximas undiq; ciet turbas, apte tōrquetur. Omnes omnigenū ille procellas Ventorū ciet.

Homerus

Anno senior fio.

Quoties aliquid nobis magnopere molestum significamus, senescere nos etiam uulgo dicimus. Homerus. Illico mortales inter mala multa senescunt.

Suidas.

Vt fici oculis incumbunt.

ὡσὺ τὰ σὺν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔφν.

Id est, Quemadmodum fici oculis innati. De ys dicebatur, qui pertinaciter urgerent, premerentq; negociū aliquod. Sumpta similitudine à ficis, hoc est, uitio quod oculis adnascitur, nec facile potest auelli. Accōmodabitur haud quaquam inepte in principes, et principū optimates, & in medicantes. &c.

Nota.

ἄγροισι καὶ φηροισι.

Aristop.

Pro eo quod est, hostili more populantur, aut uexant. Translatum uidetur à more militari, quod illic homines & iumenta aguntur, sarcinae feruntur.

Athos celat latera Lemniæ bouis.

Plutarch.

Ἄθως καλύπτει πλὴν ἀλκιμίας βοός.

Id est, Athos obūbrat latera Lemniæ bouis. Vbi quis officit, aut molestus est, aut gloriā cuiuspiā obscurat,

h. 3.

aut alio

M V L T I.

aut alioquin obfistit. Tradunt in Lemno bouis fuisse simulachrū ingens, cādido factū lapide. Id Athos mōs tametsi longo difitus interuallo, tamen ob summam celsitudinē, obfcurat umbra ſua. Eſt aut Athos Thraciæ mons ingens, ad trecenta ſtadia umbram iaciens.

Zenodot. χερσὶν ἰσχυρῶν δ' ἐσμῶν. i. Maniuoro vinculo.
Sic quiſpam appellauit manicas ueſtiū Ponticarum, quod manus offendant, atterantq̃.

Aul. Gel. Aetna, Athon.

Aetnā & Athonem montes in moleſtiæ, tediūq̃; pro uerbiū abijſſe. Aetna mos Siciliæ crebris incendijs grauis ac pernicioſus eſt accolis. Vnde M. Tullius dixit onus Aetna grauius. De Atho uero, quod ob ingētem celsitudinem umbra ſit moleſtus, quam in Lemno uſq̃; trecentis diſitam ſtadijs mittit.

M V L T I.

Theognis ὃν μίαν ναῦν ἄγῃ. i. Non vna uehit nauis.
Quo conueniet uti, quoties maiorem hominum multitudinē ſignificamus, quā ut eos una nauis poſſit capere. Veluti ſi dicas. Indoctos non una nauis uehat.

Pueri ſeneſq̃.

Omnes enim ferme huiusmodi figuræ prouerbiales ſunt, quæ conſtant ex contrarijs. Maximi minimiq̃; iuueſq̃; ſeneſq̃; dijs atq̃; hominibus. Horatius.
Parui properemus & ampli.

M V N E R V M corruptela.

Plutarch. Ἀργυρεῖς ἄρχλω πάχῃ. i. Argentanginā patitur.
Nam ex hiſtoria quam refert Aulus Gellius, & Plutarchus in uita Demoſthenis. Ea eſt huiusmodi. Cum aduerſus

aduersus Milesiorum legatos, qui auxilij petendi causa Athenas uenerant acriter in concione dixisset Demosthenes, obsisteretq; quo minus impetraturi postulata uiderentur, causa in diem posterum reiecta. Legati Demosthenem adierunt, magnaq; pecuniae summa, ne contra se diceret redemerunt. Postridie cū res de nouo foret agenda, Demosthenes, multa lana collo circūuoluto ī concionē prodijt, fingēs sese σωάρχλω Id est, anginam pati. Eamq; rem impedimento esse, quo minus ex more diceret. Tū ē populo quispiā cui simulatio subolebat, exclamabat, eū nō σωάρχλω, sed αεργυραρχλω pati. Est autem synanche morbi genus, quem uulgius medicorum squimantiam appellat.

Βῆς ἐπὶ γλώτῃς, i. Bos in lingua.

Plinius.

In eos, qui non audent libere, quod sentiunt dicere. Translatum, uel à robore animantis, quasi linguā operimens, non sinat eam eloqui. Vel hinc quod Atheniē sium nomisma quondam bouis obtinuit figuram.

Βοῶν ἐπὶ σνάδοις φέρει.

Aul. Gel.

.i. Bouem faucibus portat.

In edacem olim dicebatur. Natum uti conijcio, uel à Theagene athleta Thasio, uel à Crotonata, quorum alter bouē solidum solus comedit. Alter in Olympijs taurum quadrimum humeris sustulit, ac stadij spacio gestauit, eumq; eodem die solus comedit. Cuius rei meminit Aulus Gellius.

Vergilius

Lupi illum priores uiderunt.

In raucum dicitur, & cui uox repente sit adempta. Festiuus dicitur in eos, qui metu alicuius obtice scūt, alioq; feroces. Ver. in Eclo. Mæris: Vox quoq; Mæri iam fugit ipsa, lupi Mærim uidere priores.

Seruius admonet Physicos autores esse, inesse eam

h.4.

uim

MVNERVVM CORRVP.T.

uim lupis, ut si quem hominem priores uiderint, ei uocem adimant.

Diogeni. Malis ferire. μήλοισ βαλλῆμ.

Id est malis petere dicuntur, qui muneribus assequi student, quod optant. Aut qui donis prouocāt ad amorem mutuuum. Ducta est allegoria à fabula Atalanta, quam Hippomenes cursu superauit, sed arte proiectis inter currendum malis aureis, in quibus sublegendis, dum puella subinde remoratur, præcisit ac uicit iuuenis. Potest & simplicius accipi, malis petere cum quis ad amandum lacesitur ac prouocatur. Vergilius. Malo me Galatea petit lasciuia puella.

Ouidius. Muneribus vel dñi capiuntur.

Oui. Munera crede mihi, capiunt hominesq; deosq.

Placatur donis Iuppiter ipse datus.

Celebratur & hic uersiculus, quē etiā usurpauit Plato. Cum diuis flectunt uenerandos munera reges.

Vnde Seneca. Omnium esse dulcissimum accipere.

Virtutem & sapientiam vincunt testudines

τὰμ ἀρετὰμ, καὶ τὰμ σοφίαν νικᾶντι χελώνωμ
Id est, Et uirtus testudinibus, & sapientia cedit. Est autē uelut enigma, innuens pecuniā longe plus posse quā aut uirtutem, aut sapientiā. Antiquitus enim Peloponesiorum nomisma χελώνη, Id est, testudo dicebatur, propter insculptam in eo testudinis imaginē. Consimili figura dictum est & illud: Multas noctuas sub tegulis latere.

Aristop. Δωρικὴ μῦσα, i. Dorica musa.

De munerum audis. Aristophanes in equitibus iocatur in Cleonē, quod nullam aliam musicam discere potuit quā Doricā. Videlicet alludēs ad notissimas Harmoniarū species, Doricā, Lydiā, Phrygiā, & Bœoticā
Pecuniā

Pecuniæ obediunt omnia.

Ecclesiã.

Apud Ecclesiasten capite decimo . Proinde Horatius pecuniam reginam appellat:

Scilicet uxorem, cum dote, fidemq; & amicos,
Et genus & formam regina pecunia donat.

Munerum corruptela.

HOMERIUS

In eum, qui rem auro donisq; aggreditur, non infestius
inter torseris illud Homeri:

Corripuit uirgam, qua mulcet lumina somno
Quorumcumq; uelit, soluit quoq; lumina somno.

Muneribus res agitur.

HOMERUS

Qui dicit non esse locum recte factis & equis rationibus,
sed largitione & assentatione omnem rem peragi,
poterit illud Homeri accommodari:

Et donis permagnificis, & lenibus dictis.
Αργυρέαις λόγχοις μάχεσθαι .i.

Argenteis hastis pugnare.

Dicuntur, qui cum negotium alio pacto cõfici nequit,
muneribus & largitione perficiunt. Nihil autem tam
arduum, quod pecunia non explicetur. Tullius: Nihil
esse tā sanctum, quod non uiolari, nihil tam munitum,
quod non expugnari pecunia possit.

Qui multa rapuerit, pauca suffragatoribus
dederit, saluus erit.

Ὅ πολλὰ κλέψας, ὀλίγα δούε, ἐκφεύζεται.

Id est, Qui multa tollit, pauca dat, seruabitur. Admonet
adagium, id quod nostris quoq; temporibus uulgo
factitum, fures non oīno stupidi, non nisi magnis prædis
inyciendā manum, ut supersit quo iudicem, si forte
sit opus, corrumpant atq; exoculent. Cæterum qui
parua tollunt, deprehensi pendent, utpote quibus nihil
sit quod impertiant præfectis.

h. 5. ΑΛΩΣ

MVNVS NON MVNVS.

Smidat.

Ἀλώπηξ οὐ δωροδοκεῖται, id est,

Vulpes haud corrumpitur muneribus.

De callidis ac uersutis, quos haud facile sit obiecto munusculo aut assentatiuncula, pollicitisue fallere. Aues quaedam esca capiuntur, uulpes non item.

Homerus

Corrupta iudicia.

In eos, qui corrupte iudicant, aut suffragium ferunt, aut qui per tyrannidem leges opprimunt, competet illud Homeri:

Qui per um in populi coetu communia iura
Deprauant, ac iustitiam depellere tentant
Nil ueriti uocem diuūm.

☞ MVNVS non munus.

Lucianus.

Cyclopiis donum. κύκλωπιος δωρεά

Id est, Cyclopiis munus. Pro eo quod est, munus inutile. Cuiusmodi sunt ferme tyrannorum & latronum beneficia, qui solent hoc ipsum magni beneficii loco imputare, quod aut minus aut serius noceant. Inde natus Cyclops Polyphemus delectatus dulci uino, quod illi donarat Vlysses, munus promittit, quo accepto, ille sit magnopere gauisurus, ut denuo sibi ministret de sua lagena. Dedit Vlysses spe muneris iterum atq; iterum Porro ubi iam uino delinitum crederet mitius responsum, reposcit Vlysses munus promissum. Cui Cyclops hunc in modum respondit:

Post socios mihi, postremusq; morabitur Vtis,
At reliqui prius, hoc ex me tibi munus habebis.

Hostium munera, non munera.

Priscorum superstitio credidit, obseruanda uel maxime munera, a quibus quo animo mitterentur.
Atq; ita ab hoste hosti ueniunt letalia dona,

Que stuo

Que studij specie, fata necemq; ferunt.

Ledit, iuuat nil improbi munus uiri.

Malum munus. Κακόμ γε δῶρομ ἴσομ

ἔστι ζημία, id est,

Munus malum est perinde uti dispendium. Nocet, nō iuuat, qui largitur noxia.

Cum Delphis sacrificauerit, ipse carnes absumit. Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὄφονε Plutarch. κείας, id est,

Carne ipse Delphis immolata uescitur. Ostendit dici solitum de ijs, qui uocatis conuiujs, ipsi cibos appositos deuorant, ut illis spectare tantum liceat, non uesci.

In Delphicis enim sacris, is qui immolarat uictimam, ea uescabatur. Contra fiebat his sacris, quæ Hecate immolabantur. Ex quibus nihil redibat ad eum, qui offerebat, præter fumum & tumultum. Adagium torqueri potest etiam ad illos, q̄ beneficio, quod alij dedisse uidentur, ipsi fruuntur. Ut episcopi nonnulli nepotibus suis sacerdotia magnifica donant nonnunquã, sed ad pueros solus titulus redit, ad episcopos prouentus.

MVNVS APTVM,

aut ineptum,

Ranis vinum præministras.

Zenodot.

Βατράχοις οἶνοχοεῖς, id est,

Ranis unū infundis. In eū dicebatur, q̄ id ministraret, quo nihil opus esset ei, cui exhiberetur: ueluti si q̄ apud indoctos multa de philosophia differat.

Non nostrum onus, bos clitellas?

Quintilianus institutionū oratoriarū lib. 5. paræmiæ, quam ait esse ceu breuem apologum, hoc adfert exemplum. Nō nostrū onus, bos clitellas? Neq; enī boum est clitellis

M V N V S A P T V M.

clitellist ergo impositis onera gestare, sed potius asinorum ac mulorum. Mihi si fas est quicquam immutare, sic potius legendum uidetur, Non nostrum onus, bos clitellas? Ut uelut rem absurdam, sequitur indignam abominantis: si quis boui clitellas uelit imponere. Proinde proverbium duplici forma poterit efferi. Boui clitellae impositae sunt. Vbi mandat est negocium parum aptum. Et bos clitellas? ut subaudias ferat. Vbi quis deprecatur provinciam, cui parum sit idoneus.

Negocium non aptum.

Qui recusat munus, aut provinciam sibi parum accommodam, aut qui negabit accersere uelle sese quempiam, ad id muneris, ad quod gerendum idoneus non uideatur, usurpabit illud Homeri:

Ceterum equos Ithacam non duxero.

Theophr. Ne e quouis ligno Mercurius fiat.

Οὐκ ἐκ παντός ἐν λῶς ἔρμῆς ἄμ γένοιτο.

Id est, Non e quouis ligno Mercurius fingi posset, id est Non omnium ingenia sunt accommodata disciplinis.

Homerus Officium humilium.

Cum quis recusat munus tanquam humilium, parumque sese dignum, applicabit illud Homeri:

Nam ut maneam in stabulis, iam non mea postulat aetas.

Apta provincia.

In eum, qui provinciam suscipit suis aptam uiribus, abstinens a negotio cui sit impar, conueniet illud Homeri:

Quae manibus quadrent, ingentes corripit hastas

Quaelibet, aet hastam solam non sumit Achilles.

Diogenia. Nauis annosa haudquaquam nauigabit per mare.

Ναὺς παλαιὰ πόντον οὐχὶ πλώσει.

Id est, Nauis antiqua non nauigabit per mare. In eos, qui iam

qui iam ob ætatis imbecillitatem, ad res arduas obeun-
das, sustinendaq; pericula parū sunt idonei, ac primū
pereunt opressi negotiorū magnitudine.

Putre fassamentum amat organum .

Athenæ?

Σαπρὸς τὰς ἰχθῆρας πλὴν ὀρίγωνορ ὀλιγῶν.

Id est, Putrida fassamenta amant organum . Apte di-
cetur de re per se parum honesta, aut iucunda, atq; ob
id exoticis condimentis ἔ honestamentis egente. Ver-
ritas per se placet, honesta per se decent. Falsa fucis,
turpia phaleris indigent.

Ad pedem. Πρὸς πόδα

Plato.

Id est, Iuxta pedem. Quod appositū ἔ uehementer
accommodatum, id πρὸς πόδα dicebatur . Sumpta
metaphora à calciamentis probe ad pedis mensurā qua
drantibus. Paulus Aemilius: Vos, inquit, uidetis bel-
lum, ac nouum esse calceū, uerum qua parte torqueat
meū, id ego demū sentio, significans Papyriam uxorē,
non esse suis accommodatam moribus. Suidas: Vt hoc
meo negocium quadrat pedi.

Κετὰ ναῦν .i. Iuxta nauem.

Dicuntur, quæ digesta sunt ordine, quæq; quadrant ac
congruunt, propterea q; instrumenta nāuiū suo queq;
loco reponi soleant. Item, iuxta nauem carbasa. Neq;
enim omni nauigio quæuis uela congruunt.

Pygmeorum acrothinia colosso aptare. Philostr.

Ἀκροθίνια ἔ πύγμαίων κολοσσῶν ἐφαρμόζειν.

Id est, Acrothinia Pygmeorū colosso accommodare
Dicebantur, qui inanem ac stultam sumerent operam
aut qui præter decorū minima maximis adaptarēt. Co-
lossi iuste ac magnæ statuæ dicuntur. Porro acrothinia
Græcis primitiæ dicuntur, q; hæc soleāt è summo aceruo
tollī. Ἐξ ὀψῶν summū, ἔ dives frumentorum acerui.

Veneri

MVTANDAE SENTEN.

Αφροδίτη ὕμ τεθικερ, id est,

Veneri suem immolauit.

Dici solitū, ubi q̄s mun⁹ offert minime gratū. Inuisus
eī Veneri sus, propter Adonidē illius amasiū apri dēte
peremptū. Aut cōtra, cū q̄s aliū i gratiā alteri⁹ ledit.

Βῆς ἐπὶ ζυγόν .i. Bos sub iugum.

Vbi quis assidue laborat, aut ubi quis se laborioso inuol
uit negocio. Ductum à bubus agricolis.

☞ M V N V S boni consulendum.

Phurnus⁹

Ξενίωρ δ' ἐπε θυμὸς ἄριστος .i.

Munerum autem animus optimus.

In amicorum muneribus non esse spectandum rei mis
se precium, sed mittentis potius animum. Et quidam
monet exiguum munus à tenui missum amico, perim⁹
de ut maximum bonum consulere.

Homerus

Nihil recusandum, quod donatur.

Donum reiicere haudquaquam decet.

Strabo.

Donum quodcūq; dat aliquis, proba.

Δῶρομ ἄ ὅτι δ' ὅτι τις ἐπαίνα.

Id est, Donū quodcūq; probato. Boni consulendū esse
munus aut officiū consiliūue, quod offertur ab amico.

Homerus

Arripienda quæ offeruntur.

Quisq; sibi appositis, si quid foret utile, promptas
Admouere manus.

Equi dentes inspicere donati.

Cum significabimus equi boniq; consulendū, qualescūq;
est quod non emitur, sed gratis donatur.

☞ MVTANDAE sententia.

Plato.

Παλινωδῆμ .i. Palinodiam canere.

Est diuersum ab his, quæ prius dixeris, dicere, atq; in
contrarium

contrarium uertere sententiam. Sonat autem Græcè
 πάλιν ὁ λόγος, quasi dicas recantationem.

Calculus reducere.

Cicero.

Est mutare factum, cuius te pœniteat. Aut uertere
 consilium rei non satis commode institutæ. Transla-
 tum apparet, aut a ratiocinantibus, aut quod est uero
 propius, a ludo laterunculario. Ad calculos uocare,
 est rationem mire, & æstimare. Et ad calculos reuer-
 ti, est redire ad rationem.

Vertere vela. Funem reducere.

Horatius.

Est in diuersum mutare sententiam. Persius.

Quæ dederam supra, repeto, funemq; reduco.

Hora. Nunc retrorsum Vela dare, atq; iterare cursus

Cogor relictos. Translatum a nauigantibus &c.

Consilium in melius commutandum.

Homerus

Quis tibi consilium submisit inutile tandem

Diaorum, sanamq; exemit pectore mentem?

Imitabor Nepam.

Plautus.

Imitari Nepam dicitur, qui retrocedit. Nam Nepa
 autore Festo Pom. Afrorum sydus appellatur cancer,

uel ut quidam putant scorpius. Plautus in Cassina:

Retrouersum cedam ad parietem, Imitabor Nepam.

Reprehensio cogitationis.

Cum ipsi reprehendimus animi nostri consilium.

Sed mihi cur animus secum hæc in pectore uersat?

Μ Μ V T A T I instituti.

Nuces relinquere.

Persius.

Est omnis studijs ac nugis puerilibus, ad grauiora,
 magisq; seria conuerti. Persius:

Et nucibus facimus quæcumq; relictis,

Cum sapimus patruos.

Translata metaphora,
 uel à ue

M V T A T I I N S T I T V T I .

uel à uetusta nuptiarum ceremonia, in quibus sponsus uxorem ducens nuces spargebat, utpote iam pueritiæ renuncians.

Vergilius:

Sparge marite nuces.

Proinde ad hanc prouerbij formã pertinebunt et reliquæ illæ figuræ: Nunquam à nucibus recedere, Redire ad nuces, Nuces abijcere, Nuces intermittere, Nucibus indulgere, Nuces repetere, atq; id genus aliæ

Lucianus. Longum ualere iussit. μακρὰν χάρειν φράσας ταῖς ὑπερῶν τιμαῖς.

Id est, Honoribus, qui hic sunt, longum ualere iussit. Ea figura quoties ad rem, nõ ad hoïem refertur, haud dubie prouerbialis est. Rem igitur, à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longũ ualere iubere.

Rudentes & remos cū armis cõmutauit.

ἤνικα κῆ κωπέας ἀνθ' ὄπλων ἠλλάξωτο.

Id est, Mutarunt armis remos et nautica uimla. Conueniet ubi quis artem aut quæstũ solitum relinquit gloriæ cupiditate commotus: uelut si quis è nauta fieret miles, è negociatore sacerdos.

Plutarch. Pro elegãti medico malus poeta. ἀντίχαραίεντος ἰατροῦ κακὸς ποιητὴς καλεῖται ἐπιθυμῶς

Id est, Pro uetusto medico malus poeta dici cupis. In eum dici solitum, qui nõ contentus artis suæ professione, in qua locũ mediocre obtinebat, pergit aliena profiteri, in quibus non perinde sit exercitatus, nec parem proinde gloriam reportaturus.

Tertullia. De calcaria in carbonariam.

Quoties fit, ut a re proposita ad aliud quippiam longe diuersum digrediamur, de calcaria in carbonariã decurrere dicimur: siue cum ex uno malo in aliud diuersum incidimus,

De toga

De toga ad pallium.

Tertullii.

Hec nimirum indignitas erat à toga ad palliū, cuius duplex erit usus: uel quū ad diuersum uitæ genus sese contulerit aliquis: uel quū à fortuna honestiore ad humiliorem: ueluti si quis ex aulico fiat monachus, aut è præfeto pedagogus, è consule rhetor. Confine illi: Ab equis ad asinos.

Ἀπὸ δ' ὄρειου ἐπὶ φρύγιον, id est,

A Dorio ad Phrygium.

Suidas.

Vbi quis à temperantiore uita ad luxum conuertitur. Aut à fortuna mediocri ad maiorem strepitum. Sumpta metaphora à notis illis ueterū harmoniarū generibus, in quibus Doriū moderatum erat, ut autor Suidas. Apuleius Floridorū libro primo, palam indicat Doriā musicā multo diuersissimā à Phrygia fuisse. Quandoquidem hæc ad religionem cōmouebat animū illa ad bellum inflammabat.

Maritimus cū sis, ne uelis fieri terrestris.

Θαλάττης Δ' ὄμ μήποτε χερσαίου γένου,

Id est, Si sis marinus, abstine à terrestribus. Admonet non mutandā conditionem, ne in melius quidē. Mutuo sumptū ex apologo quodā Aesopico. Cancer quidā relicto mari, cœpit i agro quodā pasci, ibi forte cōspectus à uulpe, protinus arreptus ac deuoratus est.

Subito alius.

Homerus

In hominem repente mutatum. Homerus:

Hospes nunc alius mihi, q̄ dudum esse uideris.

Vlysses pannos exuit.

Idem.

Plutarchus hunc Homericum uersum usurpauit:

Vilibus at pannis mox est exutus Vlysses.

Accommodare licebit ijs, qui genere uitæ subito cōmutato, è pauperibus diuites, è squalidis nitidi, è tristibus
i hilares

N E C E S S I T A S.

hilaris existunt. Plutarchus torquet in adulatorem, qui Polypi more omnium studiis sese accommodat. Nam Ulysses simul atque pannos, in quibus mendicium apud porcos egerat, exutus, magnificis uestibus ornatus esset, repente uisus est alius.

Idem.

Sui dissimilis.

In sui dissimilem quadrabit illud Homeri:
Nunc alio, nunc rursus alio sis obuia uultu.

Tullius.

Ad bonam frugem.

Qui commutatis ad meliora studia moribus, resipiscunt, proverbio dicebantur ad meliorem frugem sese recipere. Ab agris, qui cultu redduntur frugiferi.

NECESSITAS.

Ineuitabile fatum.

QUOD homini fatis decretum est, id eueniet. In hac sententiam Homerus Post, illic accidet illi Quod fatum Parcaeque graues in stamine nerunt Nascenti, tum cum matris prometeret aluo.

Nemo cogendus officij causa.

Nullus hospes retinendus aduersum animi sententiam et inuitus. Nemo cogendus, ut cuiusquam utatur beneficio, si nolit. Dicitur ad Ulyssem:

Si maneat sponte, inuitum nemo retinebit.

Homerus

Fatum immutabile.

Diuina decreta non commutantur, humane leges pro tempore uariantur, ut mores et uoluntates.

Non etenim diuini mens uertitur astricolarum.

Fatis adhaerere

Fatis adactus.

Homerus

In eum, qui nō sponte, sed casu, ueluti fatis impellenti-
bus, in aliqđ uite genus incidit, congruet illud Home.
Ast hunc huc uentusq; ferens, atq; appulit unda.

Fatis imputandum.

Idem.

Quando hominem quempiam culpa liberamus, eamq;
uel in fatum, uel in fortunam reijcimus, usurpare li-
cebit illud Homeri:

Nil tibi ego imputo, uerū ipsis magis imputo diuis.

Διομήδ' εἰος ἀνάγκη. i. Diomedea necessitas plato.

De ijs, qui ui adacti, non sponte quid faciunt. Qui-
dam originem adagy referunt ad Thracium illū Dio-
medem, qui solitus fertur hospites suos compellere,
ut cum filiabus suis deformissimis rem haberent: quo
facto, eosdem interimebat.

Ingens telum necessitas.

Lixius.

De re ineuitabili. Vnde & certa dicentur tela, consi-
tia que nunquam fallunt.

Feras nō culpes, quod vitari non potest.

Gellius.

Quibus uerbis admonemur, ut mala fatalia, que nulla
ratione possunt, neq; declinari, neq; propelli, saltē ani-
mi equitate leniantur. Huc pertinet & illud scitum
Varronis dictum: Vxoris uitium aut tollendam esse,
aut ferendum.

Quod factum est, infectū fieri nō potest.

Terētius.

Aristo. Etenim illud unum ipsi negatum est deo, ut in-
fecta reddat, facta que fuerint semel.

Transuersum agere.

Macrob.

Transuersus agi dicitur, qui ui & impetu quodam ab
instituto desleatitur. Ductum à nauigantibus.

Vocatus atq; non vocatus deus aderit.

Oraculū olim Lacedæmonijs redditū abijt ī prouerbiū

i. 2. Καλῶ

N E C E S S I T A S.

Καλοῦ μινός τε κάκλκτθ θεός παρῆσαι.

*Id est, Vocatus & inuocatus deus aderit. Vsus erit, ubi quid significabimus etiam non accersitum, neque curatum, tamen euenturum, uelimus nolimus, puta se-
nectutem, mortem &c.*

Homerus Ne dij quidem a morte liberant.

*Nemo tam charus superis, ut illorū fauore mortē eui-
tarit, huic sententiæ suffragabitur Homericum ex eod-
dem libro testimonium:*

*At uero mortem communiter omnibus æquam
A dilecto homine neq; dij depellere possunt.*

Idem. Mors omnibus communis.

*Omnibus ex æquo est moriendū, nec ullis uiribus arce-
ri fati necessitatem dicit illud Homeri:*

Nec uis Herculeæ fatum euitauit acerbum.

Omnia esculenta obfessis.

Α πῶτα γὰρ τοι βρωτὰ πλιόσηκμύοις.

*Id est, Cunctis ab hoste uestigia sunt & quælibet. Sena-
rius prouerbialis, cū urget necessitas, nihil nō facimus.
Et uehementer famelicis, nullus non suauis est cibus.*

Natum ab urbium obsidionibus.

Lepori esurienti etiam placentæ ficī.

Δαγῶ πεινῶντι κῆ πλακῶντες εἰς σύκα.

*Id est, Lepori esurienti & placentæ pro ficis. Suidas
tradit dictum de his, qui compulsi necessitate, res etiā
preciosissimas absument.*

Suidas. Viro esurienti, necesse furari.

πεινῶντι κλέπτειν ἐστ' ἀναγκαῖως ἔχωρ.

*Id est, Famelicus uir esse furax cogitur. Quod con-
gruit in eos, q̄ extrema adacti necessitate, quid faciūt.
Aut si quis auidus gloriæ, aliena pro suis ædat, cū ipse
de suo nihil possit egregium ædere.*

Ἐπεκτὸς ὄρεος .i. Adactum iusiurandum. Zenodotus.
 Dicebatur, uel quod non uernaculū esset, sed peregrinum, & aliunde ascitū, ut indicat Zenodotus, uel qđ non spontaneum, sed adactum ui.

Volentem bouem ducito.

Τὸν θέλοντα βοῦν ἔλαω.

Id est, Volentē bouem agito. Vtere illorū opera, q̄ ex aīo faciunt. Stultitia est, uenatū ducere inuitas canes.

Officium ne collocaris in inuitum.

HOMERUS

Instar iniuriæ fuerit, si quis officium collocet in inuitum. In eam sententiam Homerus:

Injta peccat uterq̄, uel is cui extruditur hospes

Inuitus, uel qui remoratur abire uolentem.

Hospes donec adesse uolet, tractare benigne

Conuenit, emittendus ubi discedere querit.

NOBILITAS, Obscuritas.

Εὐγενέστερος κώδρω .i. Generosior Codro.

Per ironiam recte dicitur in istos, qui maiorum summo sis imaginibus, & natalium antiquitate gloriātur. Codrus Melanthis filius, qui singulari in patriam pietate præcipue nobilis. &c.

Ἐλευθερώτερη ὠάστῃς, id est,

Generosior Sparta.

Dicebatur excellenti animo, minimeq̄ timidus, aut humilis. Spartanis enī olim indoles aderat generosa, & ingenium omnis impatiens seruitutis, ac uelut imperio natum, unde nec moenibus urbem cingebant &c.

Subdititijs es. ὑπεβολιμαῖον εἶ.

.i. Supposititijs es. Subdititijs siue submissitijs uocantur partus adsimulati, inde transfertur in hoīem fictum, & per dolū ab alio quopiā allegatum, subornatumq̄.

i.3. Ne patris

NON SOLVS ILLE.

Synefius. Ne patris quidem nomen dicere possit. Quadrat in uehemēter obscuros & spurios, incertoq; patre natos. Quod genus est & illud Iuuenalis: Quorum nemo queat patriam monstrare parentis. Vnde Plutarchus existimat spurios dictos nothos, qđ duabus his literis prenotari soleant. S P. Hisq; significari, sine patre.

Tertulli. Terræ filius.

Olim hominēs obscuro, ignotoq; genere prognati, terræ filij dicebantur, propterea quod terra sit omniū communis parens.

τῆς μητέρος ὡς αἰζ καλεῖται, id est,

Matris vt capra dicitur.

In spurios dictū uidetur, quorū pater incertus est, eaq; gratia a matre denominantur. Ductū ab hœdis, q̄ in cā prilibus, à matre dignoscūtur: nā à patribus haudquamquam possis. Manet etiā hodie uulgi iocus, quo dicunt, sapientem esse filium, qui patrem suum norit.

Seneca.

Lychnobij.

Apparet λυχνοβίης prouerbiali ioco dictos, qui lucernariam uitam ducerent, ut torqueri possit, uel in nocturnum potorem, uel hominem supra modum studiosum, qui quemadmodum dictum de Demosthene, plus absumat olei, quàm uini.

NON SOLVS ILLE.

Plutarch.

βρασιδάς μὲν ἀνὴρ ἀγαθός, ἃ δὲ λακεδαιῶν μωρ, πολλοὺς ἔχει κάβρῶνας, id est,

Brasidas quidem vir bonus, sed Lacedæmon multos habet præstantiores.

Auersus eos, qui se non modo primos, uerum etiam solos existimant.

Multi

Multi Mannij Aricizæ.

Fest. P8.

Mannius apud Festum Pompeium, Diane Aricine lucum, qui & ipse Aricinus dictus est, consecrasset legitur. Ex hoc Mannio Aricio, viro laudatissimo, quam plurimi extiterunt viri item clarissimi, eodem nomine & hinc natum prouerbium.

Multi, boniq;. πολλοὶ καγαθοί.

Id est, Multi boniq;. Prouerbiali figura dicebatur olim. Translatum à ritu factorum, in quibus sacrificus rem diuinam facturus dicebat: τίς τῆςδε, Id est, Quis hic? Deinde qui aderam, respondebant: πολλοὶ καγαθοί, Id est, Multi & boni. Atq; hæc partim omnium causa dicebatur: oportebat eī in sacris εὐφημῆν hoc est, bene ominata dicere: partim ut si quis esset sibi conscius admisci piaculi, discedere à mysterijs.

Prouerbium igitur locum habuerit, quoties aut testes aut iudices, aut conuictores significamus idoneos, ac neutiquam reiiciendos.

NOTVS.

Domestice notus.

Lucianus.

Lucianus: Ἄνδρ' ἐλευθέρω, καὶ οἴκοδ' ἐμ' σε ἀκρίως εἰδ' ὄν, Id est, viro libero, & qui te ex domestico conuictu cognitum habeat. Id erit uenustius, si ad res animi traducatur, ut si quis dicat artem rhetoricam οἴκοδ' ἐμ' alicui notam.

Intus & in cute.

Persius.

Intus & in cute notus, est omnibus modis cognitus, perinde quasi dicas, foras atq; intus notus. Persius: Ad populum phaleras, ego te intus & in cute noui, Id est, alijs fucum facito, mihi plane notus es, neq; potes imposturam facere.

N O V I T A S.

Homerus

Principes inter se noti.

Qui dicet mutuam principum, aut eruditorum inter ipsos esse notitiam, usurpare poterit illud Homeri:

Non ignoti inter se sunt dii morte carentes,

Quanquam semoti diuersa in sede morentur.

Torqueri poterit ad satrapas istos, qui tametsi belligerari uidentur, magnoq; rerum tumultu conflictari, tamen ipsi clanculū inter se colludunt: hoc tantū agentes, ut suam uterq; plebē exhauriat, & imminuta rei publicæ autoritate, suam constabulant tyrannidem.

NOVITAS.

Plutarchus

Aliud genus remi. Αλλο γένος κώπης.

Id est, Aliud genus remi. Dicebatur olim, ubi quispiā res nouas & antea nō uisas induceret. Aut ubi q̄s uersis moribus pristinis, nouū & inusitatū uitæ genus institueret. Hinc ortū aiunt, q̄ Hercules cum ad boues Erythræas nauigaret, leonis exuuio carbasi uice, clausi mali loco, pro rudentibus pharetræ loris, pro remo atq; deniq; pro nauigio lebetæ sit usus.

Homerus

Grata nouitas.

Quando dices nuperrima quæq; uulgo maxime placeat, non intempestiuiter fuerit illud Homeri:

Cautio enī hæc hominum longe est celeberrima uulgo Et gratissima, quæ nuperrima uenit in aures.

Nota.

Vnde David Episcopus Traiectensis, patre prognat⁹ Philippo Burgundionū duce, uir doctus & cordatus, suadentibus quibusdam, ut propter ætatē ingrauescentem pateretur sibi adiūgi designatum episcopum, ait sese diui Antony exemplo cōmoneri, quæ minus id facere uellet, Nam hunc negligi cœpisse simul atq; successisset Rochus recentior diuus.

Qui mo

Qui modus equitū. τίς τρόπος ἰπῶων.
 Id est, Qui modus equorum? Vbi quis nouam ac peregrinam induceret consuetudinē: ueluti si quis Italus Gallicis uestibus uteretur. Dictum uidetur de hospiti bus nouo quadrigarū genere inuectis.

Ν V G A L I A.

κρηνοχρηολήρσιον.
 Hominem stultē nugacē Græci uocabant κρηνοχρηολήρσιον, uoce ridicule cōposita ἀκρηνοῦς, quæ proprie dicitur aqua impetu scatens, ἔχρηνα olla, ἔληρσιον quod est nugari. Ollas autē stupidos uocamus. Refertur à Suida, ἔτι uidetur è comœdia quapiam sumptum.

Suidas.

Ν V Ν Q V A M.

ὅτι ἀνὴρ νίβας κοκκύσει. i. Cū Nibas coccyssauerit Simillimum illi, ad Græcas calendās. Tradunt in Thes salonica Macedonia cinitate uicū esse, cui nomen Nibas, ubi galli nunquam uocem edant.

Ad Græcas calendās.

Pro nunquam, propterea quod Græci non habent calē das more Latinorū, sed νουλιμιας, id est, nouilunia. Atq; ad lunæ recursus Græci soluebant usurās. Cū alios quos nunquam soluturos significare uelis, ad Calēdas Græcas soluturos ais.

Cum mula pepererit.

Quoties significamus aliquid nunquam futurum, ἔπεα μὴ κλύονοι τέκωσι. id est, Cum mula pepererint dicimus. De sterilitate mularū scribit Pli. li. 8. ca. 44

Ν V P E R A.

χθές καὶ πρόω, i. Heri & nudius tertius. Plato.

i. 5. Prouer.

N V S Q V A M.

Prouerbialis hyperbole, tempus admodū nuper actū significans.

☞ NVSQVAM.

Aristote. Ὅπῃ αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσιν.
i. Vbi cerui cornua abijciunt.

Hoc adagio significabant uelut ἀνικματικῶς, quempiam in negotio difficili uersari. Siquidem cerui cornua deposituri secedunt in loca aspera atq; inaccessa. Conueniet et in eos, qui à communi hominū conuictu subducunt sese. Timonem illum Atheniensem, ob id ipsum, μισάνθρωπον appellatū imitantes. Quadrabit item ubi locum uehementer abditum, abstrusumq; significabimus. Postremo quod innuemus nusquam inueniri, illic esse dicemus, ubi cerui cornua abijciunt.

Stephanus. Εἰς ἀφάννας. i. In aphanis.

Stephanus tradit Aphanas locum quempiā esse Siciliae, uehementer obscurum et ignobilem, unde et nomen adductū apparet. Hinc natū prouerbiū. Aut in Aphanis, de incertis et quae nusquam sunt.

☞ NVNCIUS LAETVS.

Iulianus. Οὐ πόλεμον ἀγγέλλεις.

i. Haud annuncias bellum.

Dici solitum ubi quis rem oppido lætam annunciat, quod bellum res sit omnium calamitosissima. Iulianus. O aurorum nuncius uerborum.

Suidas. Prouoluitur ad miluios.

Προκυλινδεται ἰκτιν.

Id est, Adorat miluium. In initio ueris prodeunt miluij, quare læti tenues, quod iam hyeme sint leuati, prouoluntur, coisq; uelut adorant. Accommodari potest in eos, qui

eos, qui noua spe gestiunt.

Quid tibi Apollo cecinit.

Zenodot.

Τι σοι ἀπόλλω κειθάρηκεμ.

Id est, Quid tibi Apollo cecinit cithara? hoc est: quid tibi respondit: Conueniet, ubi quis à principe redeun-
tem percunctabitur, quid respōsi tulerit. Allusum est
autem ad Apollinis citharam, quā illi tribuunt Poëtae,

Ἀφθᾶς σοι λελάληκεμ.

Suidas.

.i. Vulcanus tibi vaticinatus est.

Suspicio dictum ubi quis crederet se rem habere cer-
tam, uelut ex oraculo auditam.

Siren amicum nunciat, apis hospitem. Suidas.

Σφελὼ μὲν εἶλον ἀγέλλει, ξένον δὲ μέλιωσα.

Id est, Hospitem apis, uerum Siren prædicit amicum
Quoties complures eadem de re bene ominantur, aut
ubi suæ quisq; spei blandiens ex quamlibet leuibus ar-
gumentis diuinat futurum quod optat. Nam
Siren hoc in loco insecti genus est,
api non dissimile.

☞ OBLIVIO.

Obliuionis campus. Ἀθήνης πεδῖον. .i.

Ethes campus. Dicitur uel de ueheme-
ter obliuiosis, uel de rebus commentis
cijs ac friuolis, quæ nusquam sint.

Proprii nominis obliuisci. Hierony.

Inhominem supramodum obliuiosum

Oui. Nominis ante mei uenient obliuia nobis.

Malorum obliuio.

Homerus

Qui deprecabitur omen aliquod parum faustum, aut
q̄ iubebit obliterari memoriā malorū, usurpabit illud
Home. Irrita dii superi uentis hæc omnia tradant.

Ne malo

O B L I V I O.

Vale. M. Ne malorum memineris. Μὴ μνηστικὰ κήσῃς
 Id est, Ne malorum memoriam refriccs. Ne præteri-
 tarum rerum mentio fiat.

Lucianus Μυσῶ μνάμονα συμπότῳ.

.i. Odi memorem compotorem.

In eos, qui, quæ inter amicos & inter pocula dicuntur, liberius foras eliminant.

Cicero. Viuorum oportet meminisse.

In eos, qui plurimum de uita defunctis loquuntur, id quod uulgo putat ominosum, mortuos in ore habere.

Horatius Ventis tradere.

Pro eo quod est obliuisci, atq; ex animo eijcere. HORA.
 Tristiciam & metus, Tradam proteruis in mare
 Creticum Portare uentis.

κύτρεσ ἰχνύθου συχθῆναι ἐν τῇ τέφρᾳ.

.i. Ollæ uestigium in cinere turbato.

Plutarchus in Sympoticis interpretatur, nullum cui dens iracundiæ uestigiū oportere relinqui, sed simul atq; deferbuerit, atq; resederit animi tumor, omnium præteritorū malorū memoriā penitus tollendā esse.

Hierony. Imis ceris eradere.

Pro eo quod est, delere penitus, sic ut nullū omnino memoriæ pristinae uestigium extet. Sumptum ab his, qui in ceratis scriptitant tabulis.

Iulianus. Bibere mandragoram.

Inest uis somnifica mādragoræ, adeo ut enecet etiam largiore potu. Vnde qui cessam in officio, dormit atq; multam mandragoram bibisse dicuntur. Non dissimile illi: Bibe elleborum.

OBSCVRITAS.

Δηλιῶ κολυμβητής. i. Delius natator.

Olim uul

OBSECVNDANTIS.

ceutertium pedem addat.

Ne Apollo quidem intelligat.

ταυτί Δ' ὅτ' ὄβριμ, οὐΔ' ἄρ' ἀπόλλω μᾶθῃ.
i. Nec Apollo, quid sibi hæc uelint, intelligat. Quod uehementer esset obscurū & intellectu perdifficile.

OBSECVNDANTIS.

Hierony.

Ad digituli crepitum.

Qui arrogantius, fastuosiusq; iubent quippiam, digituli crepitu significare dicuntur. Diuus Hierony. in epist. ad Rusticū usurpauit, in superciliosum quendā & fastidientem, qui dicturus, digituli crepitu silentium imperabat.

Cum uterq; concedit alteri.

Cum omiſſa contentione, uterq; alteri concedit, usurpabit illud Homeri.

Quin magis alteri in his rebus cedamus uterq;.

Tu mihi, contra ego deinde tibi.

Zenodot.

Lex & regio. νόμος καὶ χώρα.

Id est. Mos siue lex, & regio. Seruiendum & obsecundandum esse moribus regionis, in qua uerſeris. Zenodotus adſcribit unicuiq; genti, suas quasdam leges esse, & instituta uiuendi.

Plutarch.

Deum sequere. ἔπεσθε θεῶν.

Id est, Sequere deum. Putant hunc esse sensum. Obtēpera rationi. Quasi cuiq; debeat oraculum esse, quicquid in pectore dictauerit ratio. Inest enim suus cuiq; animus, deus.

Aristop.

Ὁὐ σήσομαι λέεινα ἐπὶ τρυφῶν ἰσίδ'.

i. Non statuar lexna in machæra.

Prouerbiū meretriciū, cū negat scortum sui copiā facturum seſe. Nam in capulis militarium gladiatorum elephants

elephantes ac leones imponi solent. At hi procumbentes in scalpuntur, siue ne lædāt manum utentis gladio, siue ne defrigātur facile, si in pedes erecti fingerētur

OBTRRECTATIO & maledicētia.

Οἱ τεθνηκότες οὐ δ' ἄκυσσι μ. i. Mortuū nō mordēt
 Id etiam hac tempestate uulgo dicitur. Natū arbitror
 ex apophthegmate Theodori Chy, qui fuit Ptolemæi
 regis in arte Rethorica præceptor. Hic in consiliū
 adscitus, cum deliberaretur, utrū Pompeius ab Aegy
 pto repellendus esset, an admittēdus, censuit receptū
 occidendū, addens hoc dictum, mortuos non mordere.

Homerus

Mortuis non conuiciandum.

Victo non insultandū, nec in mortuū ultra congerēda
 conuicia, quanq̄ iure sit occisus, huic suffragatur Ho
 merus. Haud fas est super occisis.

Aristop.

Cum laruis luctari.

Dicuntur ij, qui uita defunctos insectātur maledictis,
 qua re nihil esse potest indignius ingenuo uiro. Ari
 stote. in Rheto. citat Platonē ex politia, qui scripserit
 eos, qui mortuos allatrarent, uideri similes catellis, q̄
 lapides iactos morderēt, ipsos q̄ laisset nō attingerēt
 Non impetam lingua. Οὐκ ἐπιγλωτῆκισομαι.

Id est, Non incessam lingua. Vnde semper à maledi
 ctis temperandum.

Tuis te pingam coloribus.

Hieromy.

Id est, Talem te scribam, qualis es.

Sphæram inter se reddere.

Plutarch.

Meminit de lusus genere Iulius Pollux, libro de re
 rum uocabulis nono. Non dissimilis est, quem ho
 die pile uocant. Quadrabit in eos, qui sese uicissim
 disterijs incessunt. Consue illi.

Cadimus

O B T R E C T A T I O.

Cedimus, inq; uicem præbemus crura sagittis.

Infixo aculeo fugere. βαλῶν φεύζοντες οἴη.

Id est, Iaculo immisso fugiturum te putas? Metaphora prouerbialis ubi quis dicto conuictio, seu maleficio quopiam peracto, statim subducit sese, ne uel tueri cogatur quod dixerit, aut ne mutuum recipiat. Quadrabit igitur in eos, qui uelut oracula quedam pronuntiant, alijs coniectandi materiam ministrantes: ut qui non interpretetur, quamobrē ita senserint. Translatū ab apibus, aut uestris, quæ infixo aculeo statim aufugiūt

Homerus

Vulgus suspicax.

Suspiciosum uulgus, & pleracq; malam in partem interpretatur. Homerus. Quippe homines pleriq; sumus male suspiciosi.

Martialis

Pellem caninam rodere.

Martialis ponit pro eo quod est, hominem maledicū & improbum conuictijs insectari. Sic enim scribit in obtrectatorem quendā & oblatratorem.

Non decrunt tamen hac in urbe forsan,

Vnus uel duo, tres ue, quattuor ue

Pellem rodere qui uelint caninam.

Cato.

Vitilitigator.

Vitilitigatores M. Cato uocabat litiū auidos, & aliorum operum calumniatores. Cato ex uitijs & liti gatoribus eleganter composuit.

Archilochum teris. ἀρχίλοχον πατρῆε.

Id est, Archilochum teris, seu calcas, de maledico dicebatur πατρῆε autem dictū est, uel quod maledicus assiduus uideatur in euoluendis huius poëtæ carminibus, uel quod huius uestigijs ingrediatur. De Archilochō testatur Horatius. Archilochum proprio rabies armauit Iambo.

ἀρχίλοχ

Ἀρχιλόχου πατρίδος .i. Archilochi patria, Diogeni.
 Diogenianus testatur hoc dici solere de mordacibus,
 ac maledicis.

Dente Theonino rodi.

Horatius

Theonino dente rodi dicuntur, qui conuitijs lacerantur. Sumptum à Theonē poëta quod a rabiose loquacitatis, petulantissimæq; maledicentiæ. Hora. Dēte Theonino, qui circumroditur. Neque dissimili figura est usus in epistola ad Iulium Florum.

Hic delectatur iambis, Ille Bionis sermonibus.

Acron admonet Bionem philosophum mordacem in poëtas fuisse. Zoili quoq; mordacitas in proverbio est Hora. hoc uitiū, alibi succū loliginis uocat, & salē nigrum, quod cum morsu addat & fame maculam.

Carpet citius aliquis, quam imitabitur.

Ἡ μιμησεται ἢ ἡ μωμῶσεται.

Id est, Reprehēdet aliquis citius, atq; imitabitur. Porro res egregias multo procliuius est carpere, q̄ emulari. Apte dicetur de re quapiam artis absolutæ, atque inimitabili.

Genuino mordere.

Persius.

Qui clanculum obtrectant, lacerantq; quempiam, eū genuino mordere dicuntur. Persius. Et genuinum fregit in illis. Dentes autem genuini sunt omnium reconditissimi, ac propemodum operiti gingiua. Sero emergunt homini.

Dentata charta.

Cicero.

Dentata dicuntur mordacia. M. Tul. ad fratrem. Calamo & atramento temperato. Dentata enim charta res agetur. Rursus edentula, quæ morsu careant.

Hipponacteum præconium.

Cicero.

Pro infami nota dixit Mar. Tullius, de Tigellio quodam ita

O B T R E C T A T I O.

dam ita scribēs: Εὐῆ; addictū iam tū puto esse, Calui Licimij Hipponacteo præconio. Nā Hipponax poeta fuit Iabographus, amarulentus, ac nota mordacitatis.

Etiam in deorum cœtu. καὶ θεῶν ἀγορᾷ. Id est, Etiam in deorum cœtu, seu concione. Quidam interpretantur de maiore in modum probis, & æquis quidam de uehementer maledicis. Addunt locum quē priam esse in Eleusine, uicinū Anaëtoro, uocatū Deorum cœtus, in quē non ingrediebātur nisi bene: unde de quopiam præter modum maledico dicebant. Hic uel in deorum concione, male ominata loquitur.

Cicero.

Archilochia dicta.

Cōtumeliosa uocat ac uirulēta. Archilochi poeta mordacitas uulgo celebratissima fuit. Is Lycāben socerū a quo fuerat repudiatu, huiusq; filiā adeo uirulētis uer sibus insectatus est, ut uterq; se laqueo præfocauerit.

Lucianus

Plaustra conuicijs onusta.

Lucia. καὶ ὄλας ἀμάξας βλασφημιῶν καὶ πικρῶν ἀλλήλων.

Id est, Et solida plaustra conuicijs onusta, inter sese effundebāt. Loquitur de duobus philosophis inter se se contumeliose altercantibus. Dicimus etiam, plaustra promissis onusta, & naues pollicitis onustas, pro maximis amplissimisq; promissis.

Homerus

Naues onustæ conuicijs.

Homerus. Probrosū superest ambobus copia summa, Quorum onus haud portet, centū ratis incita remis. Affine illi. Quos tollere nec centū queant Aegyptij.

Nicanter

Δῆγμα ἐπιδ' ὄ. i. Morsus aspidis.

De malo immedicabili, aut de lingua uehementer uirulenta. Nihil aut uetat, quo minus trahatur adagiū, ad hostē clanculariū, & tanto pestilentiorē, quod clanculum ci-

lum citraq; dolorem infundat uenenum hæc serpens.

Histricis ceta. $\Theta\pi\lambda\epsilon\ \upsilon\sigma\sigma\iota\chi\ \Theta$.

Id est, Pilus histricis dici poterit, dicterium acriter in quempiam tortum. Est autem histrix de genere Eriæ naccorum, nisi quod huius longiores sunt aculei.

☞ OCCASIO.

Ansam quærere.

Plautus.

Et consimiles metaphoræ. Ansa est qua quippiam preheditur ac tenetur. Plau. An nõ uides huc ansam quærere. i. captare occasionem rescindendam, irritandamq; passionis. Plato. Ut contentiõis ansas multis præbuerint.

Eximere e manu manubrium.

Plautus.

Plautus dixit pro eo quod est, iam parati facere quippiam, extorquere peragendi facultatem. Translatum ab eo, cui iam uibrato gladio percussuro, repente capulus excutitur e manibus.

Terentius.

Fenestram aperire.

Pro eo quod est, occasionem, ac uelut ansam ministrare. Terẽ. Huius quantam fenestram ad nequitiam patefeceris. Plutar. Magna imple plebi repagula aperientes. Cice. Quamquam qua nolui ianua in causam ingressus sum. Item illa: aperire uiam, præstruere uiam, præcludere uiam, iacere fundamenta.

Gladium dedisti, qui se occideret.

Plautus.

Plautus dixit pro eo, qui ministrat materiam & adiumentum ad perniciem. Veluti si quis amanti adulescenti pecuniam det in manum. &c.

Tollenda mali occasio.

Homerus

Qui suadebit, ut mali submoueatur occasio, citabit illud Home. Quippe uiros ferrum illicit ipsum. Ita diuitia prolucunt ad luxum, consuetudo puellarum ad amorem.

OCCULTA.

Homerus Premenda occasio.

Homerus. Vos premite, & uinclis magis arête. Quod quidem detorquere licebit ad id cum dicemus, impetus animi, hoc magis ac magis esse coercendos rationis moderamine, quo magis efferuescunt, & ad malum sollicitant.

Seneca.

Nunc tuum ferrum in igni est.

Eius ferrum in igni esse dicebant, cuius negocium iam ageretur.

Non semper erit æstas.

Ὀὐκ αἰεὶ θεός ἐστί ται ποιεῖσθε καλίαν.

Id est, Aestas non semper fuerit, componite nidos. Non semper uirebit ætatis, para, quo se recipiat senectus. Aut non semper erit prospera fortuna, munit animum philosophiæ decretis, quo fortunam aduersam potius contemnuere.

☞ OCCULTA.

Plautus.

Ἡ γῆ κούψατος ἔχου. i. Terra defossum habes.

In eum qui non impartit, neq; profert suas dotes. Sūptum ab auaris, thesaurum humo defodientibus.

Occultæ musices, nullus respectus.

Quamuis egregias animi dotes, si non proferas, perinde esse quasi non habeas. Persius. Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter. Ecclesiasti. 10. Sapientiæ recōditæ, & thesauri abstrusi, nullā esse utilitatē. Oui. Tu licet & Thamyra superes, atq; Orphea cātū.

Non erit ignotæ gratiū magna lyra.

Τὰς ἐν ἄδ' ὀτρυνέσθαι.

.i. Qui sunt apud inferos terniones.

Hoc adagio ridebantur ij, qui res abditas & abstrusas curiosa quadā diligentia uestigarēt. Aiunt termōnes apud in-

apud inferos honoratos esse, ut Hecate sacros. &c.
 Πἄλῳ εἴτις εἶσ' ἐμ' ὄρνις. i. Nisi si qua vidit auis. Aristop.

De re uehementer occulta. Suidas hunc uersiculum
 citat ex Aristophane. Nemo me contuetur, nisi præ-
 teruolans auis.

Ἀττικοὶ ἐλευσίνια. i. Attici Eleusinia. Zenodot.

Subaudiendum καὶ δ' ἑαυτ' ὄντες. Id est, inter sese. Vsur-
 patur si quando conueniūt inter sese aliqui secreto de
 re quapiam arcana tractātes. Ducta metaphora à my-
 sterijs sacrorum Eleusiniōrū, quæ in honorem Cere-
 ris agebantur apud Eleusim, summa religione, mysti-
 cisq; ceremonijs a quibus arcebantur prophani.

Ἐν ᾧ σκότῳ ὄρχεσθαι. i. In tenebris saltare. Lucianus

Est enī rē gerere clanculū, nullo teste, nullog; iudice.

Translatum ab ijs, qui choros ducunt in tenebris.

Monstrum alere.

Terētius.

Monstrum alitur, ubi quid occulti uitij latere signi-
 ficamus, haud scio, an inde sumpta metaphora, quod
 monstra ob pudorem clanculum aluntur & occultantur.
 Siquidem Pamphilus in Andria Terentiana, quod
 prius repudiatus gener, rursus ad affinitatem repe-
 teretur, suspicans aliquid esse uitij in puella quod celi-
 retur. Repudiatus, inquit, repeto. Quamobrem nisi
 id est, quod suspicor, aliquid monstri alunt. Ea quoniā
 nemini obtrudi potest, itur ad me.

Muris circumcurrentibus.

Plutarch.

τῶν τοίχων περιτρεχόντων.

Id est, Parietibus circumcurrentibus. Plutarchus in-
 dicat muliebre fuisse prouerbium, quo secretum si-
 gnificabant, muris uidelicet testes & arbitros ar-
 centibus. Licebit uti cum aliquid monstri alitur, &
 ob id captari secretum.

OCCULTA.

Summis ingredi pedibus.

Qui clanculum, aut cautim, ac pedetentim, quod aīū conatur aliquid, summis pedibus ingredi dicitur Graeci iucundius efferūt aduerbio cōposito, ἀκροποδῖτι. Idem ualēt illa. suspensio gradu, & suspensis pedibus. Traductū à gestu eorum, qui sic ingrediuntur, ut strepitum pedum nemo sentiat.

Εἰς οὖς λέει δμ. i. In aurem dicere.

Vel hodie uulgo dictitant, pro eo quod est clanculum ac secreto committere. In Euāgelio. Et quae in aurē audistis, praedicate supra tecta.

Lucianus

Ostium obdite prophani.

Θύρας ἐπίθροθε βέβηλοι.

Id est, Fores occludite quique prophani. Sumpta est alusio ex Orpheo, cuius hoc citatur carmen.

Fas quibus est audire loquar, uos turba prophana obturate fores. Iubet ut prophani ostium auribus imponant, ne quid arcani sermonis possit ingredi. Cōueniet uti, si quando significabimus nos de rebus arduis & arcanis locuturos esse. Horatius.

Odi prophanum uulgus, & arceo.

Fauete linguis, carmina non prius

Audita musarū sacerdos Virginibus puerisque canto.

Cicero.

In simpulo.

In simpulo olim fieri dicebant, quod uel clanculū, uel in re minuta atque humili fieret. Est enim simpulū uas paruum minutim fundens, unde ueteres res minutas nulliusque precij, simpularias appellabant. Allegoria sumpta à puerorum lusu, quo solent per fistulam angustam in Simpulum inflantes, quasi fluctus quosdam & aquae strepitum excitare.

In angulo. Ερ γωνία.

Id est.

Id est, In angulo fieri dicitur, quod fit in occulto. Dis simile illi. Super tectum prædicare, pro eo quod est palam & in publico prædicare.

Admoto capite.

Homerus

Homerus. Admoto capite, reliqui ne audire ualerent. Admonet eo loco, si quis obiurgandus est amicus, ut id fiat primum in tempore, deinde comiter & amice magis quam asperè, postremo clanculum semotis arbitris. Vnde optimum est illud. Admoto propius capite.

Vrit absq; torre.

Versum hunc ceu prouerbialem subinde Plutarchus usurpat. Exurit sine torre, grauiq; dat illa senectæ.

♣ OCCVPATIO, OCIVM.

Ne ad aures quidem scalpendas ocium **Lucianus** est. **Lucianus** in his accusato.

Ὁὐδ' ὄσορ κησῶαδῆ τὸ οὖς φασι, χολῶ ἄσωρ.
Id est, Ac ne tantisper ociosus, ut aurem, sicut aiunt, scalpere uacet. Cum ne minimum quidem ocij superesse significamus.

Nullum ocium seruis. οὐ χολῆ δ' ἔλοις. **Aristote.**

Id est, Non est ocium seruis. Sumptum à seruorum conditione, quibus heri nullum concedunt ocium.

Ἔορτῆ πολλὰς ἔχουσα. i. Festū multas habens **Plutarch.**
Subaudiendū molestias, aut occupationes. Dictum in eos, qui magnas componerent sarcinas, aliquo profecturi. Natum ab ijs qui festa solent adire.

Δεσμοὶ τυρρῶοι. i. Vincula Tyrrena.

Dicebantur odiosa negocia, quibus distringebatur aliquis. Traductum à uinculis quibus Tyrreni captiuos uinciebant grauib; & molestis.

R. 4.

Cum

O D I V M.

Cum licet fugere, ne quære litem.

Ἐξὸρ φυγῆμ μὴ ζήτει δίκην.

Id est, Cum fugiendi potestas est, ne quære litem. Ab Alcibiadis apophthegmate natum. Is cum è Sicilia citaretur ab Atheniensibus, ut criminibus responderet, abdidit sese, negans litigandum esse, si quo modo liceret effugere. Subijcientibus alijs. Non igitur confidis patriæ de te iudicaturæ: imo, inquit, ne matri quidem crediderim. Metuerem enim ne fors imprudens, albi calculi loco, nigrum immitteret.

ODIVM.

Lucianus *μισῶν ἀγρικῶρ. i.* Odium agreste.

Atroux odium sic appellabāt ueteres, propterea quod rustici plerunq; *μισῶνθροποι* sunt, & acerbius atq; implacabilius oderunt.

Catull. Odium Vatiniæ.

Pro capitali ac uehementer acerbo. Vatinius, in quem acerrime M. Tullius inuectus est, in tantū odium populi Romani peruenerat, iam detectis illius flagitijs, ut in prouerbium cesserit, odium Vatiniæ. Catul. Munere isto Odissẽm te odio Vatiniæ.

Odium nouercale.

Nouercis omnibus innatum est fatale quoddã & irrecõciliabile odiũ in priuignos. Euripides in Alcest. Hostis nouerca est ante natis liberis, Nihilq; mitior nocente uipera.

Oderint dum metuant.

Licet adagium per iocum usurpare, ueluti si quis eruditione superior de clancularijs hostibus, qui tamen ob metum hiscere non audeant, dicat: Oderint dum metuant.

Odit

Odit cane peius & angue.

Horatius.

Hora. Alter Miletii textam cane peius & angue,
Vitabit chlamydem. Plautus in mercatore :

Nempe ruri uxor est tua, quam dudum dixeras

Te odisse æque atq; angues.

Ἐμπεδοκλέους ἔχθρα id est,

Diogenia.

Empedoclis similtas.

Dicebatur pertinax & irreconciliabilis. Empedocle
enim aiunt ijs fuisse moribus, ut assidue similtatem cū
aliquibus susciperet.

Ἄπῶνδος πόλεμος. i. Perpetuum bellum. Cicero.

M. Tullius epistolarū ad Atticū libro nono: Huius igi
tur belli ego particeps, & socius, & adiutor esse co-
gor, quod & ἄπῶνδος ὄρ est cum ciuibus. ἄπῶνδος ὄρ
uocat perpetuū & atrox, & irreconciliabile. Suidas
ostendit ἄπῶνδος ὄρ εἰς δὲ dici eos, qui in concor
diam redigi non possunt. Conueniet in similtate in ac
dissidium amarulentum. Vsus est eo prouerbio diuus
Chrysofostomus homelia in Matthæum. 47.

Ἀρχιδάμιος πόλεμος, id est,

Archidamicum bellum.

De bello sæuo crudeliq; dicebatur. Ab Archidamo du
ce Lacedæmoniorum. Archidami sæuitiam memorat
& Pausanias in Laconicis.

Cui ista arrident, meis ne gaudeat.

Cū ingens discrimen interesse significabimus inter no
stras & aliorū rationes. Contrariū huic: Qui Bauū
non odit, amet tua carmina M eui. De ijs, quæ eiusdē
sunt farina, & ex æquo contemnenda.

Ne uia quidem eadem cum illo uult in-

gredi. μηδὲ πῶν αὐτὸν ὁδὸν βασιζερ .i. Plutarch.

Ne uia quidē eadē ingredi dicuntur, q̄ extremo dissi-

h. 5. dent

O M I N A N D I.

dent odio, ut ne uia quidē communi uelint ambulare.

Fratrum inter se iræ sunt acerbissimæ.

Si quando simultas inciderit inter fratres, ea solet esse atrocior, quàm uulgarium inimicorum. Euripides in Iphigenia Au.

Res dira uerbis inuicem altercarier

Dictisq; fratres dimicare mutuis,

Si quando lis inciderit aut contentio.

Ira omnium tardissime senescit.

Ο θυμὸς ἔρχεται γρη῏σκα.

Id est, Ira postremū senescit. Huic diuersum illud Aristotelis apophthegma, q̄, autore Laërtio, rogatus, quæ res q̄ ocyssime cōsenesceret, respōdit bñficiū. M. Tul. utrumq; cōplexus: Cui placet, inq̄t, obliuiscitur, cui dolet, meminit. Nam uulgo mortales iniuriæ tenacissime meminisse solent, benefactorū q̄ facillime obliuisci.

Homerus

Principum fauor necessarius.

Vbi quis, inuitis principibus, conatur extricare sese è malo quopiam, aut à lite à qua nō possit explicari, nisi adiutus illorum fauore, conueniet illud Homeri:

Iactabat sese spatiosi ex æquoris altis

Emersurum undis, inuito numine diuūm.

O M I N A N D I.

Καλῶς ἔσω .i. Bene sit.

Omnis uox, cū quis rem quampiā nouam & arduam auspicaretur. Quod faustum felixq; sit.

Μετὰ μουσῶν .i. Cum musis.

Hoc est, Musis bene fortunantibus.

Zenodot.

Adsint dii beati. Σὺ δὲ θεοὶ μάκαρες.

Id est, Felices adsint superi. Sermo est bene omni nantis in re quampiam aggrediunda.

OMNIA

Iocacq; seriacaq;

Cicero.

Quoties oīa nostra cū aliquo communicamus, cum eo ioca seriaq; conferre dicimur. Donatus in Adelpbos, hmoi ferme figurat oēs, quæ cōstant ex cōtrarijs, pro uerbales existimat. Quod genus sunt: Fanda infanda.

Quo iure, quaq; iniuria: Facta atq; infecta: Digna atq; Figura indigna: fasq; nefasq;: Clamq; palamq;: Terraq; mariq;: ex contra Noctesq; diesq;: Iuuenesq;: Jenesq;: Neq; i minimo neq; rījs. in maximo: Neq; deos neque homines ueretur: Vocatus atq; inuocatus: Re salua & perdita, atq; alia huius generis innumerabilia.

ORIGINIS.

E tardigradis asinis equus prodijt.

Εκ βραδυσκέλων ὄνων ἵππῳ ὤρουσεν.

Id est, E tardigradis asinis equus emerfit. Cum clarus euadit quispia obscuro genere natus, aut quoties ab in docto præceptore proficiscitur discipulus eruditus. Potest & p ironiā proferri, & p negationē, ut nunquā ex asinis nascetur equus. Et en tibi ex asinis equum, id est, ex infimis parētibus arrogantem & ferocem.

Ex quercubus ac faxis nati.

Homerus

E quercu, è faxis prognatus, quod quadrabit uel in hominem obscuro genere, uel in eum, qui sit agresti atq; effero ingenio, moribusq; immanibus. Inde illud: Et duro robore natos. Homerus:

Nam neq; fatidica quercu satus es, neq; saxo.

Theocritus: Scilicet ille leane uera suxit, & in nemore hunc genitrix fera paut.

Nunquam ex malo patre bonus filius.

Mali corui, malum ouum, Non etenim ex squillis nascitur rosa.

Heus heus

O R I G I N I S.

Heus heus, ut illud dicunt recte probum
 Patre ab improbo non posse nasci filium.

Theognis E squilla non nascitur rosa.

οὔτε δ' ἐκ σκύλλης ῥόδ' αὖ φύεται.

Id est, Non etenim ex squillis rosa nascitur. Admonet adagium, è probis parentibus nasci liberos probos ex improbis improbos. Horatius:

Neque imbellem feroces

Progenerant aquilæ columbam.

Venustius erit, si ad indocti doctoris, indoctum discipulum referatur: ad improbi nutricij improbū alumnū. Prolem probā haud pater progignet improbus.

Homerus Ex minimis initijs maxima.

Maximæ similitates nonnunquam ex leuissimis iniuriis nascuntur, nō secus atq; ex minutissima scitillula grauisimū incendiū, mire congruet illud Homeri:

Quæ primum exigua surgit, uerum ilico cœlum

Attingit capite, in terris uestigia ponens.

Diogenia. Exiguū malum, ingens bonum.

μικρὸν κακὸν μέγ' ἀγαθόν.

Id est, Pusillum malum, ingens bonum. Admonet adagium ex paululo incommodi, laboreq; exiguo, summa maximaq; commoda colligi. Si quid feceris honestum cū labore, labor abit, honestū manet. Si quid feceris turpe cū uoluptate, uoluptas abit, turpitude manet.

Macrob. Bonæ leges ex malis moribus procreantur

Nam sicuti medicorum pharmacis nihil opus foret, nisi si morbis laboraretur, ita legibus ferendis nihil opus esset, nisi perperam uiueretur.

Initium belli. ἀρχὴ πολέμου.

Id est, Origo belli. Vbi quis prior lacepsit iniuria seu cōicio. Vnde ἀπόλεμος. Ledere dicitur, qui nulla lacepsit

cessitus iniuria, simultatem exerceret.

Hinc belli initium.

Lucianus.

Cum alicunde natam simultatem, ac tumultum rerum exortum innuimus. Iuxta prouerbia non prætereundum, quod ex Thucydide usurpauit Lucianus in Pseudomante: καὶ κατὰ τὸ θεοῦ ἰδὲ ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐν θέρει ἢ δ' κ, Id est, Et iuxta Thucydidem, iam hinc belli initium.

Piscis primum a capite foetet.

Υχθὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὄσπερ ἄρχεται .i.

Piscis à capite primum incipit putere. Dictū in malos principes, quorū contagione reliquū uulgus inficitur.

Ab impijs egressa est iniquitas.

1. Re. 24.

Significat autem ab improbis semper mali quippiam exoriri, à bonis nihil malorum proficisci. Probis ab animis facta promanant proba.

Mali corui, malum ouum.

κακὸν κόρακ & κακὸν ὄνυ.

Id est, mali corui malū ouum. Apte usurpabitur quoties à malo præceptore discipulus malus proficiscitur ex improbo patre filius improbus, ex patria illaudata uir illaudatus, deniq; facinus sceleratū ab hoīe scelesto

Autor omnium & fons.

Homerus

Veluti si quis dicat superbiam omnium malorum parentem, fidem omnium uirtutum fontem, Homerum omnis poëseos patrē, non incōcinniter accommodabitur; Ex quo uno freta cuncta fluunt, et flumina cuncta, Et cuncti manant fontesq; lacusq; profundi.

Ex tua officina.

Ex nostra officina depromi dicuntur, quæ à nobis inuenta, nostroq; ingenio perfecta sunt. Hoc quo lōgius traducetur ad res animi, hoc fuerit lepidius, ut hoc cō-

silij,

P A R A S I T I .

filijs, quis non intelligat è tua prodisse officina? Totum hoc negocij tuæ fuit officina.

Fabius. Generosioris arboris statim planta cum fructu est.

Egregia, beneq; nata ingenia, statim maturefcere, & ad frugem peruenire indicat.

Idem. Magnorum fluminũ nauigabiles fontes
Significat autem præpotentiũ quantulacunq; plus pol
le: c, q̄ uniuerfas tenuium opes.

☉ P A R A S I T I .

Athenæ⁹. *μύα .i. Muscæ.*

Olim dicebantur, qui delectabantur aliena mensa, quos Plautus muribus comparat, semper alienum edentibus cibum. Apud Athenæum libro sexto, parasitus quisspiam se muscæ confert:

Δειπνῶν ἄκλιτ' ὀ μύα id est,

Quod inuocatus cœnitare amo, musca sum.

Aduolat enim hoc insectum ad cibum alienum.

Plutarch. *Ἐπιδυμοδείπυς.*

Consuevit enim is, qui tardius uenirent ad conuiuium, ἐπιδυμοδείπυς appellare, quasi dicas, cõuiuiorum appetentes, propterea quod cum essent occupati negocijs, ob cœnarum tamen cupiditatem non excusarentur, à quibus rogarentur.

Μιτὰ χάριτος ὕδωρ.

*Interpretes uarie exponunt: uel de his, qui ad quidiuis perpetiendũ parati sunt: uel de pauperibus, q̄ præter lenticulã nihil habēt. Apud Athenæum lib. 4. uocatur ἄλλοτριόφάγοι, quib⁹ dulce est aliena uiuere quadrã Refert ibidem quiddã non illepidũ: orta disceptatione quæ nam aquarũ esset optima, quã alij præferrent Let
n.cam,*

nam, alij Pirenæam, alij aliã, Carneus iuxta Philo-
xeni sententiã dixit: ὁ κατὰ χεῖρας ὑδ' ὡς ἡδ' ἰσορ,
suavissimam aquam que manibus infunditur, quod ea
declararet cœnam esse paratam.

Ζεῖ χύτρα, Ζῆ Εὐλία, id est,

Feruet olla, vivit amicitia.

In eos dicitur, quos patina, nō benevolentia conciliat.

PAVPERTAS.

Nec obulum habet, vnde restim emat. *Lucianus.*

Ne eos, qui maxima rei familiaris imo-
pia laborant. *Lucianus in Timone:*

χθές μ' οὐδὲ ὄβολον, ὥσε πρίσθ
βρόχον ἐχρηκότας, id est, Qui pri-
die ne obulū qdē habebāt, quo laqueū
emerent. Pauperrimus autē sit oportet,

qui tenuitatis tadio sese laqueo praefocare velit.

Γυμνότερος λεβερίδ' ὄς .i. Nudior leberide.

De vehementer tenuibus. Leberis enim serpentis exu-
viam significat, quo nihil potest esse inanius.

Iro, Codro pauperior.

Ovidius.

Ovidius: Irus erit subito, qui modo Cræsus erat.

De Codro, *Iuvenalis:*

Tota domus Codri rheda componitur una.

Γυμνότερος πατήλας .i. Nudior paxillo.

De extrema paupertatis hoīe dicebatur hæc hyperbo-
le. Nam paxillis corticem quoq; detrahimus.

Τελενίκος πενέστος .i. Telenico pauperior.

Nam is nota paupertatis fuit.

Nudus tanquam ex matre.

Γυμνός ὡς ἐκ μητρός.

Id est, Nudus ut ex matre. De vehementer paupere.

οὐδ'

P A V P E R T A S.

- Suidas.** οὐδ' ἐν δέρματι. i. *Ne in pelle quidem.*
De supra modum tenuibus : uelut usque adeo nudis, ut
ne pelle quidem propria tegantur.
- Hesiodus.** Araneas enjere.
Hesiodus: εκ τῶν ἀγέων ἐλάσσειας ἀράχνας
Id est, Vasis eijcias, quas nectit aranea telas. Sic enim
significam inanitatem & inopiam. Lucianus : Carie
& araneis differta.
 οὐδ' ἀνόσσοι ὄμ' πόδα τένδρα. i.
- Hesiodus,** *Cum exossis suum rodit pedem.*
Consimili figura significauit egestatem in eodem ope
re. Exosssem uocat Polypum, quod ossibus careat.
Is creditus est nonnullus sua brachia rodere, cū deest
cibus. Est enim edacissimus.
- Hesiodus.** *Macilenta manu pinguem pedem.*
Manus enim gracilescunt fame, pedes intumescunt fri
gore. *Hesiodus:*
Ne te deprendant inopem mala tempora brumæ
Atq; pedem premere incipiat manus arida pinguem.
Venustius erit, si longius transferatur: ad uaticū pa-
randum senectuti, aut similia.
- Cicero.** *Pedem ubi ponat non habet.*
In hominem insignite tenuem, atq; inopem.
- Cinclus.** κίγκλοι,
Id est, Cincli. Rusticano prouerbio dicebantur præ-
ter modum pauperes. Cinclus enim auis quedam est
imbecillis atq; inualida.
- Ἰπέρος γυμνόπερος. i. Piltillo nudior.*
De uehementer tenui, miseroq;.
- Zenodot.** *πενία δὲ πλὴν σοφίας ἐλάχε, id est,*
Paupertas sapientiam sortita est.
Zenodotus, citat ex Euripide. Ignaua est opulencia,
uerum

verum inopia multarū artium repertrix est. Persius:
Magister artis, ingenijq; largitor Venter.
Hominem experiri multa paupertas iubet.

Pauper, sed ingeniosus.

Homerus

In hominem tenui cultu, sed egregio tamen corpore,
quadrabit illud Homeri:

Quos profert senior pannis è uilibus armos.

Lucia. torquet ad senē ingenio faciūdiāq; præcellentē.

Multa docet fames.

πολλῶν ὁ λμὸς γίγνεται διδ' ἄσκαλα.

Id est, Fames magistra est artium complurium. Quid.

Ingeniū mala sæpe mouent. Persius: Ingenij largitor

Venter negat as artifex sequi uoces.

Zonam perdidit.

Acron.

Prouerbiū castrense in ἀλκμαάτης, Id est, eos qui
nihil habent nummorū. Plautus in Pœnulo: Tu qui zo
nam non habes, qui in hanc uenistis urbem? aut quid
queritis?

Horatius in epistolis:

Ibit eò quò uis, qui zonam perdidit.

Porphyriion tractum dicit à militum cōsuetudine, qui
quicquid habent in zona secū portant. Cuiusmodi sa
ne hominem uenuste describit Lucilius citante Nonio:

Cui neq; iumentum est, nec seruus, nec comes ullus,

Bulgā, & quicquid habet nummorū, secū habet omne,

Cum Bulga cœnat, dormit, lauat, omnis in una

Spes hominis Bulga, hac deuincta est cætera uita.

Nam Bulgam appellat folliculum, siue crumenam.

τὴν ψυχὴν ὀφείλει .i. Animam debet.

Terentius.

Qui immodico ære alieno tencatur. Terent. Quid si
animā debet. Luat in corpore, qui non habet in ære.

Saguntina fames.

Liuius.

Historiæ meminerūt Titus Liuius, Valerius Maxim⁹
l Est autem

P A V P E R T A S.

Est autem Saguntum Hispaniarum oppidum, iuxta flumen Hiberum, societate, foedereq; coniunctum cū Romanis. Id longa Pœnorum obsidione fameq; eo re-
 dactum est, ut ciues extracto in foro igni, quicquid
 erat preciosarum rerum, in eum conijcerent, ac pos-
 tremo, seq; suosq; liberos eodem præcipitarent, ne
 venirent in hostium manus.

Aristop.

Διμὸς κηλιὰν .i. Fames Melixa.

De fame extrema, deq; rebus difficillimis. Est enī Me-
 lus oppidum Thessaliæ, quod Nicias Atheniensiu dux
 obsedit, expugnauitq; non tam Machinis bellicis, quā
 fame. Meminit historiæ Thucydides.

Διμὸς πεδίου .i. Famis campus.

In ciuitates dicitur ingenti fame pressas. Est autem
 locus quispiam hoc nomine.

Διμὸς ὠπείης.

Helychius addit ex autoritate Didymi eos qui iuxta
 Oetam accolebant sic uocatos, q; ob terræ sterilitatem
 frequenter cū fame rem habebant. Quadrabit igitur
 in eos, qui fame adacti, aliquo demigrant.

Demetri?

Aquam bibens nihil boni parias.

Υδὼρ ἢ πίνων ἄριστόν οὐδὲν ἄλλο τέλει.

Id est, Aquam bibens probum, & utile paries nihil.
 A poëtis nihil præclarum, aut posteritate dignū, aut
 uenustum proficisci, si biberint aquam, hoc est, si pau-
 peres fuerint & tenui uictu.

Horatius:

Nulla placere diu, neq; uiuere carmina possunt,

Quæ scribuntur aquæ potoribus.

Iuuenalis:

Satur est cum dicit Horatius, Ohe.

Horatius:

Fœcundi calices quem non fecere disertum?

Aristoteles Psitacum loquatiorem fieri putat, si uin-
 num biberit.

Non est

Non est Dithyrambus, si bibat aquam.

Οὐκ ἔστι Διθύραμβος ἂν ὕδωρ πίνη.

Id est, Haud Dithyrambus est, aquam si potitet. Non adest hilaritas, cum deest uinum: languet poetarū ingenium, n̄ uino concalescat. Vnde teste Flacco:

Laudibus arguitur uini uinosus Homerus. Et:

Ennius ipse pater, nunquam nisi potus ad arma

Profilijt dicenda.

Excitat enim uiri calor inueniendi uim, quæ torpet nō nunquam in ieiuniis, mouet phantasias, addit impetus, subministrat fiduciam.

Dithyrambi canebantur in honorem Bacchi.

Quærendæ facultates, deinde uirtus.

Δίξεως βιοτιῶν, ἀρετῶν δὲ ὅταν ἢ βίῳ .i.

Diogenia:

Quærendus uictus, uirtus autem, ubi uictus adfuerit.

Hora. O ciues ciues, quærenda pecunia primum,

Virtus post nummos.

Παύσωνος πτωχότερος .i. Pausone mēdicior

Pauson pictor quispiam fuit insigni tenuitate, quemadmodum apud Iuuenalem Codrus.

Qui eget, in turba uerfetur.

Etiam hodiernis temporibus uulgo iactatur fabula de ceco mendico, q̄ iubebat ministro, ut eo se duceret, ubi maxima esset hominum procella, addens sententiā populari ioco celebrem, ibi quæstū esse, ubi sit hominum frequentia.

Homerus:

Mendico præstat populosa per oppida coenam

Mendicate suam, quam ruri.

πτωχῶ εἶλοι οὐδ' οἱ γεννήτορες .i.

Mendico ne parentes quidem amici sunt Diuitiæ conciliant amicos. Paupertas nec illos habet amicos, quos natura coniunxit.

PENSATIO BENEFICII.

Omnem facultatem indutus est.

ἅπαντα τὴν οὐσίαν ἠμείψασαί.

Id est, Vniuersam substantiam indutus est. De pau-
pere, qui præter uestitum nihil præterea rerum possi-
det. Hodie uulgato ioco dicunt: Cum subsilio, facul-
tates omnes meæ commouentur. Notum illud Biantis
philosophi dictum: Omnia mea mecum porto. Plautus:
Hoc quod induta sum, summæ opes.

Aristop.

Theagenis pecuniæ.

Θεαγένουος χρημάτων, τὰτ' αἰχίνου.

Id est, Theagenis pecuniæ, quemadmodum Aeschinis.
Iocus prouerbialis in eos, qui pauperes cum essent, ta-
men diuites haberi uolebant. Hoc morbo notatus est
uterq; & Theagenes & Aeschines. Vnde cognomen
his additum σέλλοις, à Sello quopiã inepte ambitioso
Finitimum ei: Phania ianua.

Ο κλεομένης ὅτι κοίτης ὑπερέχεται .i.

Cleomenes cubile superat.

De eo, qui magis abundaret rebus superuacaneis, quã
necessarijs. Ductũ apparet à quopiam, corpore quam
pro lectuli modo maiore.

Certissima paupertas.

Columella: Nam uetus prouerbiũ est, paupertatẽ cer-
tissimã esse, quã alicuius indigeas, uti eo nõ posse: quia
ignoretur ubi proiectũ iaceat, quod desideratur.

✶ PENSATIO BE-

neficij, vel officij.

Plato.

Manus manum fricat.

Monet autem neminẽ ferme mortaliũ inueniri, qui ue-
lit in quempiam beneficiũ collocare, à quo non speret
aliquid emolumentum uicissim ad se recludẽ: sed officij
imitari

imitari officio. Idem adagium effertur & hoc pacto

χεις χεῖρα νίπτει, Id est, Manum manus lauat.

Botrus oppositus botro maturescit.

Suidas.

Βότρυς πρὸς βότρω μακρύνεται.

Id est, Botrus iuxta botrū maturescit. Quando dicitur talem quemq; euadere, cū qualibus habet consuetudinem. Habet autem hoc assiduitas, ut uicinis uitia faciat cōmunia. Translatū ab uuis, quæ mutuo oppo- situ maturitatē inter se uicissim & dant & accipiunt.

Da mihi mutuum testimonium.

Tullius.

Δάνεισ' ὁρ μοι μαρτυρίαν.

Id est, Da mihi mutuū testimoniū, hoc est, da mihi tuū testimoniū, recepturus itidem meū. In eos recte iacien- dum, qui se mutua talione laudant.

Senes mutuum fricant.

Celebratur & Scipionis Aemiliani apophthegma. In- menta q; manibus carent, alieno egere frictu. Quo si- gnificatū est, eos, qui res egregias gerere nō possunt, egere præcone, quo famam sibi comparent.

Αντὶ δ' ἄλλου πλὴν κελουρίαν, id est,

Pro Delo Calauriam.

Est in fabulis, Neptunum cum Latona permutatio- nem fecisse, ut illa Calauriam insulam Neptuno con- cederet, possideret Delum, proq; dato Tanaro, reci- peret Pythonem. Est autem Calauria exigua insula, haud procul à Creta. Ea res in prouerbium abiit, quo- ties officium officio pensatur.

Fricantem refrica. τὸν ζύοντα ἀντιξέειν, Diogenia.

Id est, Scalpentē uicissim scalpe. Par est, de merente be- ne, bene mereri, & officium officio pensare.

Ferrum ferro acuitur.

Prouer-

Ferrū ferro acuitur, & homo exacuit faciē amici sui. bio. 27.

PENSATIO BENEFICII:

Lucianus. Αὐτῷ πύχθα .i. Eodem cubito.

Hoc est, Eadem regula, eadem mensura. At non inutile fuerit admonere, plerasq; metaphoras à mensuris du-

**Metapho-
ra à men-
suris.** **Metapho-
ras esse prouerbiales, ut Pensiculare rē: Pensitare sa-
ctū: Repēdere beneficiū: Remetiri gratiā: Librare ne-
gociū: Expēdere causam: Remunerare bñficiū: Aequi-
libriū officij: Retaliare conuictum, atq; id genus alias.**

Eadem mensura.

Christus in Euangelio, cū ait futurum, ut qua mensura fuerimus alijs emensi, eadē nobis alijs remetiantur.

Terētius. ἰσοπ ἰσῶ ἐπιπέεσθ, id est,
Par pari referre.

Qua monemur, ut tales simus in alios, quales in nos illos experimur. Idem in prologo Phormionis. Quod ab ipso allatū est, sibi id esse relatum putet.

Plautus. Hostimentum est opera pro pecunia.

Hoc adagium admonet nihil gratuitū esse debere, sed officium beneficio pensandū. Hostimentū autē autore Festo Pom. beneficij pensatio est, à prisco uerbo hostiare & redostire, quod est paria referre. Ab eodē hostem dici putat Nonius, q; ex æqua causa pugnam suscipiat. Sic lena apud Plautum in Asinaria adolescenti respondet sua exprobranti beneficia: Hostimentum est opera pro pecunia, hoc est, Neuter habet, quod imputet alteri. Tu mulierem amabas, missa est: Ego pecuniam, dedisti.

Suidas. Pro bonis glomi. Αὐτὸ ἀγαθῶν π & γὰρ δίδωσθ.
Id est, Pro bonis glomi. Dicitur consuevit, ubi quis beneficiū, qđ in aliū contulisset, cumulate cūq; fœnore reciperet. Agathides enim Græcis glomi dicuntur, uerum allusionis decus in uoce Græca est, quod in sermone Latino reddi non potest.

Vt semen

Vt sementem feceris, ita & metes.

Cicero.

Reportabis præmiū tuis factis dignum. Perquā se-
stium est, quod de Diogene refert Laërtius. Super
coenam quidā illi obijciebant ossa, uelut cani, q̄ Cyni-
cus esset, eam contumeliā sic ille pensauit. Accessit pro-
pius, & iuxta illos stans mingebat, uicissim illis canem
agens. Sed propius huc pertinet, quod idem refert,
in Zenone: qui seruum in furto deprehensum cæde-
bat. Seruus interim clamabat, in fatis fuisse, ut fura-
retur. At Zenon: Illud etiā ut caderetis. Seruus quo-
niam audierat herum disputantem de necessitate fa-
torum, eam prætexuit suo commisso. Sed scite retor-
sit philosophus.

PERFICIENDI, SIVE Absoluendi.

καθαμμελῦσα .i. Nodum soluere.

Tullius.

Dicebatur, q̄ negociū alioqui impeditū facile cōficerēt

Tenedia bipennis. Τενεδιασ πέλεκος.

Id est, Tenedia securis. Conueniet aut in eos, qui ni-
mium seuerè iudicant ac puniunt. aut qui celeriter ex-
pediunt controuersias & litium ambiguitates. Inde
translatum, quod olim rex Tenedi securim gestans, li-
tes audire consuevit, causaq̄ iudicata, protinus eum,
qui fecisset iniuriam, securi percutere. Aut quod Te-
nedius quidam rex legē tulit in adulteros, ut utriusq̄
corpus securi concideretur, eiusq̄ legis exemplū etiā
in filium ædidit.

τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκεν, id est,

Colophonem addidit.

Diogenia.

Dici consuevit, cum summa manus rei cuiusdam impo-
nitur: aut cum accedit id, sine quo negocium confici
l.4. non po-

PERFICIENDI.

non potest. Strabo scribit Colophonios olim cū nauabilibus copijs abundasse, tum equestribus usq; adeo precelluisse, ut ubicumque gentium bellū gereretur, quod confici non posset, Colophoniorum equitum auxilio profligaretur.

Plato.

Κολοφωνία ἡ φῶς, id est,

Colophonium suffragium.

Cum Colophonij duodecim ciuitatibus imperarent, quarum una Smyrna, in publicis consilijs, si quando Smyrnensium aequales fuissent calculi, pars ea uincebat, cui subscripsissent Colophonij illi, quorum opera uicerant in praelio. Itaq; prouerbiū quadrabit, cū significabimus iudicium, aut suffragium alicuius plurimum in re quam ualere.

Cicero.

Summum fastigium imponere.

Pro eo quod est, rem omnibus suis partibus absolueret. Exempla reperies apud Ciceronem. Translatum ab edificatoribus, qui perfecto demum edificio, fastigiū aliquod solent imponere.

τὸν κύκλον ἀποτελεῖν, id est,

Circulum absolueret.

Est rem omnibus numeris, omnibusq; partibus perfectam reddere.

Seneca.

Summam manum addere.

Mirum nī metaphora ab artificibus translata, qui primum rude quoddam operis simulachrū effingūt, atq; hanc primam appellant manum: deinde formant expressius: postremo summa cura expoliunt, atq; hanc summam seu summam manum uocant. Eadem figura dicimus nihil deesse præter extremam manum.

Tullius.

Supremum fabulæ actum addere.

Pro eo quod est, extremum finem imponere. M. Tullius ad

lius ad Qu. fratrem. Illud te ad extremum et oro et hortor, ut tanquam poetae boni, et actores industrii solent, sic tu in extrema parte et conclusione numeris ac negocij tui diligentissimus sis.

Ad umbilicum ducere.

Pro eo quod est librū finire, atq; absoluerē. Sunt enim umbilici, interprete Porphyriōne, ornamenta quaedā ossēa, aut lignea, cornea uē, umbilici nostri formā imitantia quae uoluminibus iam absolutis addebantur, atq; hinc prouerbialē figuram esse natam, ad umbilicū peruenit, id est, ad finem. Martialis in. 4. epigrā. lib. Ohe iam satis est, ohe libelle

Iam peruenimus usq; ad umbilicos,

Tu procedere adhuc et ire queris.

Ad Coronidē usq; μέγρι τῆς κορωνίδος.

Id est, usq; ad Coronidē, quā extremum finē rei cuiuspiam significamus. A nauibus translātū putant litteratores, quibus aliquid rostri speciem gerens solet addi. Eustathius indicat letum rerum finem χρυσῆν κορωνὴν prouerbio dici solere. Iucundius erit, quoties transfertur ad animum, ueluti si quis studiorū coronidē dicat, aut moneat, ut egregijs cœptis aureā addat coronidē. Aut uitae laudabiliter actae iubeat auream imponi coronidē, hoc est mortem piā.

Seruatori tertium. τὸν τρίτον τῶν σωτήρι.

Id est, Tertium seruatori. Pindarus. Dulcis calix uocalium cantionū. Quo quidem loco, Pindaricus interpretes ostendit antiquitus fuisse morem, ut in conuiujs primus calix misceretur Ioui Olympio; secundus herois, tertius Ioui seruatori. Addit autē hunc calicem σωτήρι appellatum, quod huc usq; potatio citra ebrietatem, animiq; noxam consisteret. Ultra quem si

P E R F I C I E N D I.

quis progressus esset, iam ad libidinem, intemperantiamq; res uergere uideretur, iuxta illud apud Apuleium Asclepiadis dictum, existimantis primū craterē pertinere ad sitim, secundum ad uoluptatem, tertium ad ebrietatem, quartum ad insaniam.

Domum cum facis, ne relinquoas impolitam Vnicuiq; negotio, quod semel instituerimus, finē idoneum imponendum, ut nihil omnino desideretur. Veluti si quis adhortetur aliquem, noliterarum studium deserat, sed laudabiliter institutis summam manū imponat, ne uulgo ludibrio sit.

Iuli. Pol.

Α Π Ο Τ Ο Κ Τ Ω . i. Omnia octo.

Cum nihil deesse significamus, aut cum multa inter se similia uidentur, parœmiā hinc natam existimant. Stesichorus poëta in oppido Catana splendide sepultus fertur, monumento diligenti quadam ratione ex omnibus octonis constructo: octo columnis, octo gradibus, angulis octo. Delectatum apparet hoc prouerbio Heliogabalū imperatorē, cui morē hunc fuisse scribit Aelius Lāpridius, ut semel ad cœnam uocaret octo caluos, octo luscōs, octo podagros, octo surdos, octo nigros, octo prælōgos, & octo præpingues & obesos

Cicero.

Si meus ille stilus fuisset.

Pro eo quod est, si hoc negotij meo arbitrio, meoq; artificio commissum fuisset. Translata metaphora a fabularum autoribus, quorū stilo & calamo fabula tota conficitur. Porro stilus est cuspis illa graphiaria, qua scribimus in tabulis ceratis.

Ad Herculis columnas. Η Ε Ρ Α Κ Λ Ε Ο Υ Σ Η Λ Α Ι .
Sic enim uulgo dici solere. Quæ ultra Gades, inaccessa. Quo significant ultra columnas Herculis non esse quo progrediare. Columnas has Hercules ibi fixisse dicitur

dicitur cum boues uestigaret Geryonis, tanquam illic esset suprema orbis meta.

Ad phasim vsq; nauigauit.

Strabo.

Εἰς φᾶσιν ἐνθάναυσον ἢ ἔρχατο δ' ἑσόμεν.

i. Ad phasim ubi supremus cursus nauib⁹. Phasis est Euxini sin⁹ & extrema nauigatiōis meta. Aut usq; ad Britānos, quos autores extra mūdi terminos ponūt.

Omni deuorato boue, in cauda defecit.

Πάντα ἐκ τῆρα γὰρ τὸν ἔσθ, εἰς τῷ οὐραρ ἀπεκαμει
Id est, Toto deuorato boue in cauda defecit. Hoc est reliquo negocio peracto in extremo fine delassat⁹ est.

Bellicum canere. Receptui canere.

Bellicum canere, pro eo quod est, animare atq; exhortari. Receptui canere, pro finire. Signa canant apud Martialem, id est, iam congregiamur. Et apud Plautum, collatis signis depugnare, apud eundē uersis gladijs depugnare. Quin hoc ipsum collatis signis, haud dubie prouerbij speciem habet, cum significamus seriam & exactam de re disceptationem. Iuuenalis. Hec tuba rixæ. Id est, hoc belli initium.

Rudem accipere. Rude donare.

Horatius

Rudem accipere, pro dimitti à munere. Rude donare, pro dimittere. Inde ducta metaphora, quod antiquitus gladiatores, quibus permissum erat, à gladiatorio munere cessare, rude donati dicebantur. Ea cessatio dabatur uirga, quam rudē appellabant, inde hoc modo dimissi, rudiarij uocantur. Proinde quicumq; à munere quouis in ociū restituuntur, uel ob atātē, uel ob imbecillitatē, rudē accepisse dicētur. Hora. i. epist. Spectatum satis & donatum iam rude, queris Meccenas, iterum me antiquo includere ludo.

Finem vitæ specta.

Extat

P E R F I C I E N D I .

Extat apud Herodotū historia longe notissima, quem admodum Solon Cræso responderit, nemini compete re nomen beati, nisi qui feliciter uitæ cursum peregrisset. Quod referens Iuuenalis,

Quem uox, inquit, facunda Solonis

Respicere extremæ iussit spatia ultima uitæ.

Ouidius in transformationibus sic extulit,

Sed scilicet ultima semper

Expectanda dies homini est, dicitq; beatus

Ante obitum nemo, supremaq; funera debet.

Quin hodieq; passim omnibus est in ore:

Ab exitu rem spectandam esse.

Haud perficiet.

Qui dicet negociū, haud quaquam perfectum iri, uerbis Homericis id dicat licebit:

Verum hancce uiam haud perfecerit unquam.

Terçius. Capere prouinciam, tradere prouinciam, Tradere prouinciam, qui negociū aliquod curandum committit. Capiunt, suscipiuntue prouinciam, qui rei curandæ onus in se recipiūt. Metaphora sumpta à cōsuetudine Romanorū, apud quos, qui magistratū gerebant, prouincias alias alij sortiebantur. Terē. O Getus in tuam prouinciam.

Lucreti. Cursu lampada trado.

Cursu lampada tradere, est partes tuas quasi successione in alium, atq; alium transferre. Lucretius. Et quasi cursores uitæ lampada tradunt. De animantibus agit, quæ successiōe propagātur, uita per uices ab alijs in alia transfusa. Plato libro de legibus sexto scribit ciues oportere liberis generandis, atq; educandis operam dare, ut uitam, quam ipsi à maioribus accepissent

uicissim

uicissim quasi tædam ardentem posteris tradant. Eo-
dem pertinet illud Persianum. Qui prior es, cur me
in decursu lampada poscis? Terent. Tradunt operas
mutuas, & alijs aly uicissim suppetias ferunt.

Cicero.

Sarta tecta.

Pro consummatis, probeq; curatis, & in quibus nihil
sit omissum, ex solēnibus uerbis iureconsultorū abiit
in prouerbiū. Plautus in Trinummio. Ne tibi egri-
tudinē pater parerem, parsi sedulo. Sarta tua præce-
pta usq; habui mea modestia.

✎ PERFIDIA.

τῆ μὲν ὑδωρ φορεῖ, τῆ δὲ ἐτέρῃ τὸ πῦρ.

Plutarch.

.i. Altera manu fert aquam, altera ignē
In eum torqueas licebit, qui cum coram sit blandus,
occulte noceat. Aut in bilinguē, & nunc laudantem,
nunc uituperantem. Loquitur Plutarchus de muliere
diuersis & contrarijs instructa.

Altera manu fert lapidem, altera panem Plautus.
ostentat.

Qui coram blandiuntur, clam obtrectantes, palā ami-
cos agunt, clanculum nocent. Translatū ab ijs, qui ca-
nes ostentato pane pellicunt, deinde accedentibus sa-
xum illidunt.

✎ PERPLEXVS.

Ανεμὸς οὔτε μὲν ἐμῆ, οὔτε πλῆμ.

Diogeni.

.i. Ventus neq; manere sinit, neq; nauigare
Vsuus erit, ubi quis in eas rerū angustias inciderit, ut
nec relinquere negocium sit integrum, nec absoluēdi
sit facultas. Metaphora sumpta a uentis.

Terētius.

Auribus lupum teneo.

Donatus

P E R P L E X V S.

Donatus Græcam parcemiam Græcis adscribit uerbis
 Τὸ μ ὠ τ ω ρ ἔ χ ω τὸ μ λ ῦ κ ο μ, Id est, Auribus lupum
 teneo, neq; retinere, neq; amittere possum. Aiunt lu-
 pum non posse teneri auribus. Dicitur in eos, qui eius
 modi negotio inuoluuntur, quod neque relinquere sit

Ambrosi. integrum, neq; tolerari possit.

Hæret in uado.

Ambrosius in Lucam. In abruptum, inquit, disputatio
 nis uenimus: hæremus in uado. Metaphora à nauis
 gio ducta, quod uado illisum frustra circūagitur. Tul-
 lius. Venit ad extremum, hæret in salebra. Sunt autē

Cicero. salebræ fluminum aut uiarum obstacula, à saltu dictæ.

In aqua hæret.

Qui fluctuat neque in solido consistit. Translatum
 ab oratorum clepsydra, ut eum in aqua herere dica-
 mus, qui se distillata iam aqua, tamen è causa non po-
 test expedire.

Nunc meæ in arctum coguntur copię.

Terent. In angustum oppido, nunc meæ coguntur co-
 piæ. Metaphora sumpta ab exercitu, qui undiq; obsi-
 detur ab hostibus, ut difficile sit effugere.

In puteo constrictus.

Quædrabit in eos, qui in angustias eas redacti sunt, ut
 extricare sese nullo modo possint. Idem. In puteo cū
 cane pugnare. Et, Canterium in fossa.

Homerus Perplexus.

Qui in maximis uersatur periculis, nec ullum affula-
 get subsidium, usurpabit illud Homeri.

Nec ulla apparuit ultra

Tellus, sed nobis cælum undiq; & undiq; pontus.

Homerus Perplexus animi consternati.

In eū, qui periculoso negotio cōsternatur animo, nec
 rationē

rationē inuenit, qua explicet sese, quadrabit illud Homeri. Fugere è manibus mirandæ Nestori habena.

Nec Exceestides quidem viam inuenerit.

Ὁὐδ' ἐξ ἑξιδεῖς, ἄρ' εὐροι πῶς εὐθέαυ' ὁδὸν.

Id est, Ne Exceestides quidem rectā uiam inuenerit De negotio perplexo atq; inexplicabili. Exceestides quidam uulgo male audyt, quod immodicus esset in peregrinationibus, ut omnes uias quam maxime cognitas haberet.

Λαβύρινθος. i. Labyrinthus.

Labyrinthum olim uocabant orationem, aut rem quāpiam uehementer impeditā & inextricabilem. Veluti si quis philosophiæ studiū Labyrinthū uocet. sumptū & Labyrintho Dædali. Huic non dissimilis erat Mæander. Id erat pictura genus ortum ab exemplo Labyrinthorum. Prudentius in carmine. Cultor dei: O tortuosē serpens. Qui nulle per Mæandros.

De gradu deicere.

Pro eo quod est animo consternari, ac uelut à statu mentis dimoueri. in gradum reponere, quasi in pristinum locū restituere. Ad eandē formā pertinent, mouere loco, deurbare gradu, restituere in locum. Plato.

De possessione deicere.

Ex sermone iurisconsultorum in uulgi sermonem abiit, pro eo quod est, famam cuiuspiam eripere, quam iam omnium consensu obtinuerit, aut adimere quippiā, quod suo quasi iure tenere uideatur. Nam ius semper fauet possidenti.

Plautus.

Peribis, si non feceris.

Vbi quis in eum redactus est locum, ut nec aggredi rem possit citra magnum incommodū, neq; tuto omittere. Si saxo, uaspulabo.

PERSPICA

PERSPICACITAS.

Plato.

Lynceo perspicacior.

Sunt qui tradant Lynceum primum reperisse fodinas metallorū, æris, argenti, auri. Et hinc uulgo natā fabulam, quod ea quoq; uideret, quæ sub terra forent. Aristophanes in Pluto. Βλέπων τ' ἀποδείξω σ' ὄζυρον τῶν λυγκέων. Id est, Faxo ut uideas Lynceo ipso acutius. Cicero. Quis tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat?

ὄφεις ὄμμα. i. Serpentis oculus.

De his dici consuevit, qui acribus & intentis intueretur oculis. Ab animante sumpta metaphora. Horatius Cur in amicorum uitijs tam cernis acutum Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius?

Odorari,

Ac similes aliquot metaphora. Translationes quæ ducuntur à corporis sensibus, quoniam uelut ad manum sunt, & quasi de proximo sumuntur, omnes fere pro uerbales sunt. Velut odorari pro resciscere, & sagaciter deprehensum, atque animaduersum cognoscere. Odor pro suspitione ac rumore. Olfacere apud Terentium pro deprehendere. Subolere apud eundem, pro suspectum esse. Obolere pro molestum esse, aut esse in suspitione. Vnde nasuti dicuntur, & emunctæ naribus, & mucosis naribus. Deniq; nasus ipse in prouerbium abiit pro iudicio. Horatius. Non quia nullus illis nasus erat. Et putent quæ displicent. Huc pertinent & illa. Olet mendacium. Redolent Atticismum. Olet lucernam. Itidem gustum rei uocamus, ueluti primam illam experientiam, & degustationem, quasiq; specimen. Cicero ad Atticū. Hominem degustes. Idem ad eundem. Et Latinus ille tuus Atticismus ex interuallo regustadus. Vnde & saluā primā dicimus primum

primum illum gustum, quem pueri tanquam à nutritibus imbibimus. Et palato satisfacere dicitur, quod animo placet. Et deuorare dicimur, cū rem alioqui acerbam, ueluti citra sensum perferimus, translatione sumpta ab his, qui amara catapotia, tanquam inuito palato solent absorbere. Vnde aliquoties apud Ciceronem & Fabium: Deuorare tedium, absorbere molestiam. Affinia sunt illa: Sapiūt arrogantiam. Resipiunt iuuenile quiddam. Concoquere item, pro uincere molestiam. Nauseare, cum tædio audire. Euomere, dicere, quod dolor non sinebat reticere. Et expuere miseriam ex animo. Consputare, pro laceffere maledictis. Despuere, pro contemnere. Stomachari, pro indignari. A uisu item multæ dicuntur metaphora, ut oculis ferre, pro uehementer amare, curaque habere. In oculis esse. Obuersari oculis, id est, recordari, & in memoria cogitationeque esse. Respicere, curam agere, & ratione habere. Prospicere, in posterum consulere. Despicere, fastidire. Sufficere, mirari. Cōnuere pro data opera dissimulare. Cæcutire, hallucinari, pro falli iudicio. Verū hæc lōgius persequi, infiniti fuerit operis.

P E R S P I C V I T A S.

Plutarch.

Vel cæco appareat.

De re uehementer perspicuus, Eusebius aduersus Hierocle, ἀλλὰ γὰρ καὶ τυφλῶ φασὶ δῆλον. Id est,

Quim etiam uel cæco perspicuum aiunt esse.

Καὶ παλὸν δῆλον. i. Et puefo perspicuū est. Plato.

De re supra modum perspicuus, confessaque.

Horatius

Notum lippis ac tonsoribus.

Quæ iam in ora uulgi abierunt, omnibus tonsoribus, ac lippis nota dicuntur. Propterea quod olim in ton-

m strinarum

P E R T I N A C I A.

strimarum concessibus omnes rumores narrari consueuerunt. Hora. Opinor Omnibus & lippis notum & tonsoribus esse. Nam lippi in tonsorum officiniis desident, expetentes remedium oculorum.

Καθάπερ ὃν κατόπτρῳ καὶ ὡπρερ ὃν γραφῆ.
.i. Tanquam in speculo. Tanquā in tabula. De re uehementer euidente, perspicuaq;. Terentius Demq; inspicere tanquam in speculū uitas oīm iubeo.

Rudius ac planius.

Suidas admonet subesse prouerbium, quod hunc admodū feratur. Σαφέσερόμ μοι ἢ ἀμαθέσερω φράσομ. Id est, Apertius mihi loquere, atq; indoctius. Sumptū à quibusdā æigmatum inuolucris.

Lucianus Electro lucidior. Ηλεκτροσ δ'ἰαφεγγέσεσ.

Id est, Electro pellucētior. Dere magnopere dilucida

Plutarch. Ὡσὰπὸ σκοπιᾶσ .i. Velut e specula.

Cum quis rem uelut oculis subiectam, totam undique contemplatur.

Cicero. Archimedes non posset melius describere, Archimedes Syracusanus Geometra fuit celeberrimus, nusquam non intentus figuris geometricis, adeo ut pingens sit interfectus.

P E R T I N A C I A.

Cicero. Mordicus tenere.

Est summa pertinacia tueri, quod Greci uocāt ὀσάσ In eundem sensum dixit Seneca, vtraq; manu.

Cicero. Toto corpore, omnibus vnguiculis.

A feris sumpta metaphora, quæ dentibus, unguibus, totoq; corpore retinere solent.

Terētius. Gladiatorio animo.

Terentiū

Terent. in Phormi. Hem gladiatorio animo ad me as-
 festant uiam. Quo significatur ita tendi ad nocendū
 alteri, ut id cum proprio etiam periculo tentetur, ani-
 mo pertinaci, paratoq; uel perdere, uel perire. Ari-
 stoteles audaciā huiusmodi, cum propriæ salutis con-
 temptu coniunctam, Celticam appellat.

Nisi crura fracta fuerint.

Cicero.

Marcus Tullius docet prouerbio fuisse iactatum in
 C. Plancum, eum perire non posse nisi crura ei fracta
 fuissent. Is incenderat curiam, ob quod facinus quum
 esset eiectus in exilium, tamen post armatus ausus est
 redire in urbem.

PHILAVTIA.

Non uidemus manticæ quod in tergo est. *Persius.*
 Id est, Non uidemus nostra ipsorum uitia, cum aliena
 curiosis oculis perspiciamus. Prouerbiū natum ex
 Apologo quopiam Aesopico. Finxit Aesopus singu-
 los mortales binas habere manticas, hoc est, peras, alte-
 ram ante pectus, alteram à scapulis, tergoq; propen-
 dentem. Sed in priorem, inquit, aliena uitia immittimus,
 in posteriorem nostra. *Persius.*

Vt nemo in sese tentat descendere nemo,
 Sed præcedenti spectatur mantica tergo. *Hora.*
 Respicere ignoto discet pendentia tergo.

Βαβαὶ μύξω. i. Papæ Mixus.
 In gloriosos & iactabundos dici consuevit. Nam βα-
 βαὶ stuporis & admirationis significationem habet
 Myxus autem sacerdos quispiam fuit Dianæ, glorio-
 sus & magniloquus.

Τοὺς ἐταίρους τρεφῶν οὐκ ἀγῶνεται.

m. 2.

i. AMICOS

P H I L A V T I A.

.i. Amicos tragædos emulatur.

Sumptum ab histrionibus tragædiarum, qui cum sint leuissimi nebulones, tamen ubi deum aut regem agunt in fabula, tum cultu, uoce, gestuq; maiestatem quamdam imitantur.

Plutarch. Τραγικῶπερον λαλῆρ. i. Tragice loqui.

Est uerbis uti magnificentioribus. Est enim Tragico rum character sublimis, amatq; tragædia ampullas & sesquipedalia uerba.

Turpis iactantia,

Hanc sane pulchrum sese iactare superbe.

Diogeni. Ne magna loquaris. Μὴ μεγάλα λέγε.

Id est, Ne grandia loquaris. Admonet temperandum esse à magniloquentia. Horatius.

Proijcit ampullas & sesquipedalia uerba. Idem.

Et spirat tragicam satis, & feliciter audet.

Argenti fontes. Αἰγύρεσ κριῶναι λαλῆσιμ.

Id est, Argenti fontes loquuntur. In eos, qui stolide quidem, atq; indocte, sed arroganter tamen & confiderenter loquerentur, opibus uidelicet suis freti.

Fortuna quem nimium fouet, stultum facit.

Opes enim nos sicut medicus malus.

Vbi ceperint reddunt uidentes ilico cecos.

Horatius

Fœnum habet in cornu.

In homines feroces ac maledicos dicitur. Fœnum habet in cornu. Horatius in sermonibus. Fœnum habet in cornu, longe fuge. Inde translātū, ut Acroni placet, quod antiquitus bubus cornupetis fœnum pro signo in cornu appenderetur, quo sibi cauerem, qui forte occurrissent.

Diogeni.

κολοφώνησ ὕβρις. i. Colophonía ferocitas.

*In insolentes, qui ferociter despiciunt, & affligūt hu-
milioris*

*m*ilioris fortunæ homines. Aut in eos, quibus sua ferocitas exitium attulit. Sumptum ab arrogantiâ, superbiâq; eius gentis.

Oleum in auricula ferre.

Marcialis

Est apud Martialem. Nam poëta taxare uidetur hominem rigida supinaq; aure.

Narratur quidam belle dixisse Marulle:

Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Neq; negauerim posse referri ad assentatores, qui uolunt oleum in aurem instillant, dum iucunda loquuntur magis, quàm salutaria.

Fortuna reddit insolentes.

In eum, qui posteaquam fortuna secundior affulsit, animos item effert, & paulo confidentius gerit sese.

ἔπεο βουταδῶν ἐλαφὲ γένος.

.i. Ab Eteobutadis ducit genus.

Dici solitum de ijs, qui maioribus illustribus, & anti qua nobilitate sunt oriundi, uidelicet à Buto quopiã, qui sacerdotes instituit Athenis. Et ab huius posteris, postea summi magistratus creabantur. Venustius erit si per ironiam sumatur in hominem obscurũ, aut nobilitatis & imaginis ostentatorem.

Οὐδ' ἐν τοῖς ἰωρδῶ. i. Ne intra vestibulũ quidẽ. In tumidos, feroces & insolentes dici solitũ, qui procul omnes à se submouent.

Aut minus animi, aut plus potentix.

ἢ φρονεῖ μὲν ἔλασσον ἢ δ' ἰσχυρόν. δ' ἔμψυχον.

Id est. Oportet aut minus animosum esse, aut plus posse. Conuenit in feroces, quorum arrogantiæ non superpetant uires. Aut qui non timent irritare, quem uincere non possint. Plutarchus. Aut adde uiribus, aut detrahe animo.

PHILAUTIA.

Aristop. Μῆδax atraphaxis. ↓ Ἐν δ' ὤμῳ πλεῖα ἀτραφαξίη
 Id est, Referta mendacijs Atraphaxis. De tumidis ac
 uētosis. Atraphaxis oleris genus, qđ celeriter in altū
 surgit. Latinis atriplex dicitur, betarū gñi affinis.

Suo quisq; studio gaudet.

Vnumquēq; suo uictitare q̄stu. Tractant fabrilia fabri

Festucam ex alterius oculo deicere.

Matthæus. Quid autem uides festucā in oculo fratris
 tui, trabem uero quæ in oculo tuo est, non intelligis?

Hora. Qui ne tuberibus proprijs offendat anicum

Postulat, ignoscat uerrucis illius æquum est.

Tubera maiora uitia dixit, uerrucas minora, quæ alia
 bi neuos appellauit.

Suus cuiq; crepitus bene olet.

Nemo est, cui sua mala non uideantur uel optima.

Plato.

Ἀν τῶν ἀρεσκῶν. i. Ipsis placet.

Vbi rem parū nobis probari, aut causam, nihil ad nos
 pertinere significamus. Terent. Mihi non sūt uerisim
 mile. Atqui ipsis commentum placet. Suis quisq; consi
 lijs, suæq; sententiæ blanditur. Home. Ἰνδ' αὖτε θυμῶν.

Id est, Placuit animo. Itē, sic lubitum est animo meo.
 Vergi. Dijs aliter uisum.

Aristop.

Ἐν δ' ἐμῷ λιβανωτῶν. i. Pedere thus.

Accommodabitur in hos, quorum & uitia placēt, aut
 ipsis, aut alijs impendio amantibus. Aristophanes. Nō
 enim thus pedo. Quadrabit & in assentatores.

Ἐπὶ τοῖς ὀπλοῖς ἀκκίζεται. i. In armis accissat
 In eum, qui sibi placet, seseq; quasi contemplatur in ar
 mis suis. De Accone muliere, quæ ad speculum inea
 pte sibi blandiebatur.

Φιλᾶυτοι. i. Philauti.

Qui sibi uehementer placēt. Vitiū ipsum Φιλᾶυτία
 dicitur.

dicitur. Quod apposite circumloquens Horatius. Cæcus, inquit, amor sui.

Et me mater. &c.

Κἷμ' ἔφραβ' ἅ μάτηρ πολλοῦ εὐκέος ἢ μου ἀμείνω, *Homerus*
 Id est, Me quoq; Pollucem mea mater vincere dixit.
 Cum quis antepositur, aut æquatur ijs, cū quibus nullo modo conferendus est. Matres enim amore cæcutiunt in filios. Pollux pugil optimus fuit.

Te ipsam laudas. Σαυτῶ ἐπαυῆς.

Id est, Laudas te ipsum. Vbi quis sese laudat, suiq; tibi cinem agit.

Te ipsum inspicere.

Plutarch.

Μὴ τοῦ μού ἀλλὰ καὶ ἑσὺ δ' ἴσον φύλα σκόπει.
 i. Age non meum, nec tuum inspicito genus.
 Stultū est in alterū dicere, qđ in te possit retorqueri.

Patriæ fumus, igni alieno luculentior.

Lucianus

Lucia. Patriæ fumus luculentior homini uidetur, quā ignis alibi. Apud *Home.* τὸν καπνὸν πατρίδος αἴσας. Id est. Terræ natalis fumum, Ulysses optat uidere surgentem.

Multi te oderint, si te ipsum amas.

πολλοί τοι μισῶσιν ἅμ σαυτὸν φιλεῖς.

Id est, Multi oderint, si temetipse diligas. Multis enī displiceat oportet, qui sibi nimium placet. Cōtra modestia, præcipua favoris & benevolentie conciliatrix. Nulli minus sunt appositi ad mutuum amorem, ac benevolentiam, quā qui sese uehementer amant.

Sine riuale diligere.

Ausonius

Qui stulte mirantur, quod nemo alius concupiscat. Veluti si uia catulos suos & miratur, ac amplectitur et indocti poëta suas nugas soli diligūt. Tul. ad Atti cū. Huius nebulonis oratiōs, si Brutus moueri potest, m. 4. licebit

POTENTES.

licebit eum solus ames, me amulū non habebis. Idem.
O dii, quā inceptus, quā sese amans sine riuali. Ho-
ratius in arte poëtica.

Nullum ultra uerbum, aut operam sumebant inanem.
Quin sine riuali, teq; & tua solus amares.

POTENTES.

In omnia potentes.

Accommodare licebit, uel in hominem, cuius summa
sit autoritas, uel in rem, quæ plurimū habeat momenti.
Velut in principem, aut uehementer gratiosum, siue
in pecuniā per iocū, uel in literas ac uirtutes seruo.

PRÆLONGI.

Collossi magnitudine. κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.

Id est, Colossæa magnitudine. In homines præ-
grandi corporis mole. A statuis ingentibus quas Col-
lossos appellant.

Iuli. Cap.

Caliga Maximini.

In homines insulsos, & immodicæ proceritatis. Id ada-
gij refert Iulius Capitolinus, in uita Maximini impe-
ratoris. Nam cum esset, inquiens, Maximinus pedum
ut diximus, octo, & prope senis, calciamentum eius,
id est, Campagiū regium, quidam in luco, qui est in-
ter Aquilegiā & Aritiā posuerūt, quod constat pede
maius fuisse hoīs uestigio atq; mēsurā. Vnde etiā uul-
go tractū est cū de lōgis atq; ineptis hoīb; diceretur

Demetri.

κληματι ἐξ αἰγυπτια. i. Clematis Aegyptia.
In eos qui corpore præter modū procero, atro colore
essent, natū haud dubie ab eius herbe specie. Dicitur
autem quod hanc maxime gignat Aegyptus, folia
lauri longo tenuiq; &c.

Amens

Amens longus. ἄνους ὁ μακροῦς .i. Sophocles

Amens qui longus: hoc est quod uulgo dictitant, præ longis mentē deesse, pusillis nimium adesse animorum.

Home. Strēnuus in pugna Tydeus, sed corpore paruus

Statius: Maior in exiguo regnabat corpore uirtus.

οὐδ' εἰς κακὸς μέγας ἰχθύς .i.

Nullus malus magnus piscis.

Atheneus.

In homines prægrandi quidem corpore, ceterum ingenio nullo. Athenæus hinc ortum scripsit: stratonicus citharædus cum Porpin uidisset Rhodiū citharædum ingenti corporis mole, uerū arte non perinde magnū, percunctantibus quibusdam, quis nam esset, hūc ad modum respondit: οὐδ' εἰς, σαπρὸς, μέγας, ἰχθύς, ancipiti dicto significans illum, nullum, id est, nullius esse precij, malum & improbum, magnum corpore, & tenuis piscē, quia mutus esset, & infacundus, & male canorus. Idem: Nullus magnus putris piscis.

Pinguis venter nō gignit sensum tenuē.

D. Hieronymus in epistola quadam. Quanquam fatetur id elegantius sonare Græce, quā Latine:

παχῆα γαστήρ οὐ τικτεῖ νόον.

Id est, Subtile pectus uenter obesus non parit. Admonet adagiū luxu corporis, hebetescere mentis aciem.

Pusillus, quantus Molon.

Suidas.

μικρὸς ἢ λίκος μόλων.

Id est, Pusillus ut Molon. De uehementer breui statura corporis homuncionibus. Suidas ostendit duos fuisse Molones, nota sicuti conijcio, corporis breuitate, quorum alter histrio fuerit, alter fur, honesti scilicet quæstus uterque.

PRÆTER SPÈM

bonum, aut malum.

Coturnix Herculem.

Οστὺζ ἔσωσερ ἠρακλῆρ τὸ κερτερόρ.

Id est, Seruauit Herculem coturnix strenuum. Adadgionis originem ad huiusmodi fabulam referunt: Coturnicem quandam Herculi in delicijs fuisse, cuius nidore cū uiuus incenderetur ille mortuus, sit in uitā restitutus. Dicit solitū de his, q̄ in periculo seruati essent ab his, à quibus minime sperarant.

Omnia secunda saltat senex.

Iocus prouerbialis, quo cōueniet uti, quoties res prius in periculū adducta, præter expectationē feliciter exierit. Cū aliqñ Romæ ludi Circenses Apollini celebrarentur, et Hannibal nunciatus esset, circa portā Collinā ingruere, oēs raptis armis cōcurrunt. Reuersi postea cū piaculū formidarēt, inuenerūt saltantē ī circo senē quendā, q̄ cū interrogatus, dixisset se nō interrupisse saltationē, ductū est hoc prouerbiū: Salua res, saltante senē. Huic finitimiū ē: γλαῦξ ἰπτατο. i. Noctua uolauit

Ἀνθρώπου ἀνθρώπου δαμόνιον. i.

Homo homini deus.

Quod dici solet de eo, qui subitam atq; insperatam attulit salutem, aut qui magno quopiam beneficio iuuit. Antiquitas enim nihil aliud existimabat esse deum, q̄ prodesse mortalibus. Vnde frugum, uini legum autores, et quicumq; ad uitæ commoditatem aliquid attulissent, eos pro dijs habebat antiquitas.

Θεὸς ἄπο τῶν μηχανῶν ἐπιφανείσ. i.

Deus ex improuiso apparens.

In eos dicitur, quibus in rebus perplexis præter spem exoritur aliquis, qui salutem adferat, negocijsq; difficultatem expediat.

Θεὸρ

Θεῶν χεῖρες .i. Deorum manus.

Olim per ironiam, ut opinor, dicebatur efficacia illa pharmaca, quae plurimum ex rebus, & è longinquo petitis conficiuntur: quibus hodie, tū medici, tū Pharmacopole uulgo faciunt imposturam.

Negocium ex ocio.

Suidas.

Πράγματι ἐξ ἀπραξίας, id est.

Ex ocio negocium. Vbi res praeter opinionem euenit, & inde tumultus oboritur, unde tranquillitate & ocium sperabamus.

Καὶ σφάκελοι ποῖδσιμ' ἀτέλειαν .i.

Faciunt & sphaceli immunitatem.

Idem.

Athenis celebratum prouerbiū de his, qui quouis praeter textu quod uolunt assequuntur. Natū aiunt ab euentu huiusmodi: Pisistrat' tyrānus decimas exegit ab Atheniensibus, eorum quae in agris prouenissent. Itaq; cum aliquando obambulare, uideretq; senem quendam in saxis quibusdam, hoc est, loco petricoso laborantem, rogabat quos nam fructus inde colligeret. At is respondens: Dolores, inquit, & sphacelos, atque horum decimas exegit Pisistratus. Porro Tyrannus admiratus hominis libertatem, decimas Atheniensibus remisit.

Ea res in uulgi sermonem abiit, etiā sphacelos immunitatem parere. Sphacelus autem morbi genus est, quod ex immodica defatigatione solet accidere. Quidā putant esse tormina articularum, quidā osium tabem.

Euentus praeter expectationem.

Quoties res multo secus euenit, quam uel fuerat insti Homerus tuta, congruet illud Homeri:

Verum praepollet magni Iouis usq; uoluntas.

Mopso Nisa datur.

Vergilius

Cum praeter omnium spem res praecleara cōtingit cuiuspiam pro-

P R O B R V M.

*p*iam prorsus indigno, ut nihil iam non posse sperari, uel à quouis appareat, Mopso Nisa datur. Quid nō speremus amantes? Nam Mopsum dicens, intelligit insimium, abiectissimumq; pastorē, Nisam puellam insigni forma. Sopho. Nihil est, quod haud sperare liceat.

Glaucus potō melle resurrexit.

Γλαῦκος πινὼ μέλι ἀνέστη.

Id est, Glaucus potō melle reuixit. Dicit solitū, quoties aliquis uulgaxi rumore dictus mortuus, denuo prodit in publicū, & quasi rediuiuus apparet ijs, quibus psumsum fuerat eū uita defunctū esse. Satis cōstat ab euctiu natum. Nempe Glaucū que mpiā prāter oīm expectationem, gustato mellito pharmaco reualuisse.

Pindarus. Insperabilē vitā agis. Ἀνέλπισον βίον ἔχης.
i. Insperatā uitā agis. Sic enī loquūtur Attici, hoc est uitā mirificā, & quā ne sperare quidē auderet quisquā

Plutarch. Lauares Peliam ἄσσοις ἐν πελίοις.
Id est, Laues Peliā. Dictū apparet, ubi quis salutē pollicitus, adfert exitiū. Aut ubi q̄s prodesse conatus, inmensa gens addidit malū. Ductū à notissima Peliae fabula, quē dum filia à Medea persuase, student ad iuuentā reuocare, lebeti feruenti impositum occiderunt.

Homerus Subitum remedium periculi.
Cum indicabimus rem in extremum discrimen adductum, actumq; fuisse, ni subita salus protinus affulsisset, conueniet illud Homeri:
Ni ilico sensisset, genitor diuūm q; hominum q;.

✶ P R O B R V M. Gloria.

Homerus Gloriosum & apud posteros.
Cum facinus significabimus, cuius famam & posteritas celebratura uideatur, quadrabit illud Homeri:
Imo fa-

Imo facimus infigne peregit. Ipsa etiam quod posteritas exaudiat.

Τὸ δ' ἐπὶ κλέει ἐσωμύλοιο, id est,

Gloria futuri.

Plutarch.

Admonet famam laudemq; recte factorū contingere, potissimum apud posteros. Ovidius:

Pascitur in uiuis liuor, post fata quiescit.

Non omnino temere est, quod vulgo Aristote. dictitant.

Non plane falsum uidetur, quod plurimis est in ore, quodq; populi consensus approbat. Aristides dicit, non usquequaque irritum esse solere, quicquid rumore populi iactatum fuerit.

Sutorium atramentum.

Cicero.

Tullius libro epistolarū nono: Iam pater eius accusatus est a M. Antonio, sutorio atramento absolutus putatur. Sentit, opinor, hoīem absolutū fuisse, iudicū corruptela non citra infamiam. Est enim huiusmodi sutorium atramentū, ut neq; magnopere atrā imprimat notam, neq; nullam tamen illinat maculam.

καυθάρων μελάντερος. i. Scarabeo nigrior.

In scædos & uehementer atros ac fuscōs. Nam scarabeus animal insigni, sed scædo nigrore est.

Dedecus publicum.

Homerus

Res omnibus modis infamis ac pernicioſa, non inelc-ganter indicatur his uersibus Homeri:

Noxa ingens urbiq; tuæ, populoq; , patriq; ,

Hosti gaudia, sed probrumq; , dolorq; tibi ipsi.

Cythonymi probrum. κυθωνίμωσι αἰχῆ Zenodot.

Id est, Cythonymi dedecus. In hominem uehementer infamem, scædīq; nominis, cuiusq; nomen iure suppressi debeat, uel ob malefacta, uel ob calamitates. Vnde

& Græ

P R O B R V M:

et Græca uox à celando noīe dicta est. Et hodie dicti-
tant uulgo tegēdam ollam, quoties innuunt foedius esse
facinus, q̄ ut auctoris facienda sit mentio.

Horatius. Cerite cera dignus.

Olim notari dignos atq; improbos et nequam homi-
nes, Cerite cera dignos prouerbio uocabant, nimirum
Ceritem ceram insignem ignominiam appellantes.

Horatius:

Quid deceat, quid non obliti, Cerite cera
Digni, remugium uitiosum Ithacensis Ulyssis.
Acron et Porphyrius huiusmodi tradunt originem
adagij. Romani Ceritibus bello subactis, eam dixere
conditionē, ne suffragij ius haberent, ne leges ullas aut
ederent, aut haberent.

Suidas.

Hic honorum virorum morbus est.

ΑΥΤΗ ΓΕ ΞΗΣΩΝ ΟΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΗΝ ΝΟΟΣ.

Id est, At iste sane morbus est probi uiri. Vti licebit,
cū id probro datur, quod magis laudi duci oportebat
Euripides: Mihi opprobrafti probrū honestū scilicet.
Aut τρωικῶς, in tristia quædam et seuera uitia, quæ
cū atrociora sunt, tamen minus obnoxia sunt insanie,
q̄ his magnates ac probati laborent. Quis nō execra-
tur furem? At longe foedius est adulteriū, quod tamen
procres sibi propemodum laudi tribuunt.

Apostoli⁹

Quem fortuna pinxerit.

Quem fortuna nigrū scripserit, hunc non uniuersum
euum candidū reddere potest, hoc est, cui fortuna re-
fragatur, huic quicquid tentauerit, infeliciter cedit.
Allusum est ad nigros et albos calculos suffragiorū.

Homerus

Adhortantis ad gloriam.

Tullius aliquot locis isto usus est carmine:
Strenuus esto, quo te posteritas quoq; laudet.

CUR NON

Cur non suspendiste?

Τὶ οὐκ ἀπήγγεω, ἵνα δῆκσιμ ἦρως γένη.

Zenodot.

Id est, *Quin te suspendis, ut apud Thebanos heros fias?*
Apud alios summus honos habebatur ijs, qui sibi mor-
tem consciuissent, praesertim pro salute patriae. Dicit
posse uidetur in eos, qui fame ducti cupiditate, semet
periculis grauibus obijciunt.

PROCLIVITAS.

Τὸ μτρέχοντα ὄτρυνω. i. Currentē incitare *Homerus*

Est adhortari quempiam ad id, ad quod iam suapte spō
 te tendit.

Homerus:

Quid me sponte mea properantem maxime Atrida
 Extimulas?

Bene plaustrum perculit.

Rusticorum prouerbium est: Bene plaustrum perculit
 in eos, qui quempiam impellunt, quo ipse iam non pro-
 pendeat. Translatum a plaustris onustis. *Plautus:*
 Qui monet, quasi adiuuat.

A vicinis exemplum habent.

Qui faciunt quippiam aliorū exemplo prouocati. Vi-
 cinus enim uicino morbū suum affricat, & malorū cō-
 mercio reddimur deteriores. *Teren.* Quid isthuc tā
 mirum est de te si exemplum capit?

Εξ πεδίομ τὸμ ἵππομ, id est,

Plato.

In planiciem equum.

Quoties quis ad id prouocatur, in quo plurimū ualet,
 quoq; uel maxime gaudet. Equus in campo tanquā in
 sua est harena. *Plato:* Equitcm in planiciem prouocaa
 Socratem ad disputandum.

Mustelæ seuum. γαλῆν σέας.

Diogenia.

Id est, Mustelæ pingue, subaudiendū das, aut cōmittis
 Cum ea

PROCLIVITAS.

Cum ea dantur, quorū qui accipiunt, natura sunt appetentissimi. Gaudet enim hoc animal præcipue seuo, ueluti si quis laudaret laudis auidissimum, aut ad bibendum prouocaret natura bibosum.

Plinius.

Calcar addere currenti.

Ouidius : Non opus admisso subdere calcar equo. Sunt autē ferme prouerbiales in totū ille metaphora: Subdere calcar, subdere stimulos, quæadmodū & ille Inijcere frenum, cōpescere freno, reuocare freno &c.

Suidas.

Vna scutica omneis impellit,

μία μάστιξ πάντας ἐλαύνει.

Id est, Vna scutica incitat omnes. De negotio dictum quod facile fieret, uidelicet à promptis oībus, ac sua parte sponte currentibus. Vel in hos, quos eadem causa impellit, puta eadem spes lucri, studiū commune, idē amor aut odium. Sumptum ab aurigis.

Lydum in planiciem prouocas.

Λυδὸν εἰς πεδίον προκαλεῖς.

Id est, Lydū in campū prouocas. In eum cōpetit, quæ la cedit iā dudū ad id propensum & prōptū. Notati Ly di, quæ ad bellū capeffendū æquo propensiores essent.

Sphæra per præcipitium.

Ἡ σφαῖρα κατὰ προνοῦς.

Id est, Globus per decliue, subaudiendum uoluitur aut mittitur. Perinde est quasi dicas currentem incitare. Nam sphæra facile per locū decliue deuoluitur. Nec male quadrabit in eos, quæ uite genus aliquod nacti sunt ad quod uidentur esse natura propensi.

Terentius.

Vno digitulo.

Vno digitulo, summam negocij facilitatem significabant Terentius : Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus. Hieronymus : De qua nobis minitaris,

nitaris, uno, ut aiunt, digitulo repellam.

Suade lupis vt insaniant.

Vbi quis animum inducit ad rem stultissimã, quam non aggredereetur, nisi insanus. Nã lupi insanuunt, uel sua sponte, ueluti si quis tyrannũ instiget ad crudelitatem.

In numerato habere.

Qui in causis agendis est ingenio presentissimo: & quicquid alijs præstaret diutina cogitatio, id illi prima statim animi intentio daret. Sumptum ab his, qui res suas ad certissimum calculum redegerunt, hoc est, ad pecuniam numeratam.

Tarichus assus est, simul atq; viderit ignẽ Athenæ.

Τάριχος ὁ πρῶτος εὐδύς ἀρ' ἰσθμῶν τῶν πύργων.

Id est, Tarichus assus, mox ut ignem uiderit. Est autem Tarichus piscis salsus.

Δάλλος ἐπὶ πύργων. i. Titio ad ignem.

Suidas.

Vbi quis applicatur ad eas res, ad quas natura propensus est. Vt si mulierosus ad puellarum conuictum: sanguinis auidus ad militiam. Non admodum abludivit ab illo: In matulam immeiere.

Ignis ad torrem. πῦρ ἐπὶ δ' ἀλόρου ἐλθόν.

Diogenia.

Id est, Ignis ad torrem ueniens. De negotio quod rapitum, facileq; conficitur, quasi cum ultro ignis ad torrem transuolat, ob materiei siccitatem.

Incitare currentem.

Homerus

Qui significabit instigari quempiam ad id, ad quod suapte sponte propendet.

Cedit equos scutica, ast illi uel sponte uolabant.

Quam facile vulpes pyrum comest.

Plautus: Tam facile uinces, quam uulpes pyrũ comest. De re factu procliui. Quod nihil negocij sit uulpi detestatissima pyrum edere.

PROFICIENTIVM

- Plautus.** Tam in procliui q̄ imber.
Plau. Tā hoc tibi in procliu q̄ imber est, quando pluit
 Nam procliuē proprie dicitur, quod ex alto deorsum
 propendet. Arduū est autē onera submoliri in altum.
- Cicero.** Tanquam de narthecio.
Pro eo quod est, ex parato, & ad manum. Nam nara
 thecium, opinor, uocat pyxidem, unde pharmacopola
 depromunt medicamenta.
- Strabo.** Mercator uauiga & expone.
*Quoties significabimus rei cuiuspiam esse tantam auis
 ditatem, ut nulla copia sufficiat: praesertim si quid mali
 sit, quod expetitur.*
- Plinius.** Vna pertica.
*Pro eo quod est, eadem opera. Sumptū uidetur ab his,
 qui metiuntur agros. Perticam posuit pro decempeda.
 Seruius dixit perticā esse lineam, qua diuidūtur agri.*

PROFICIENTIVM

in melius.

- Plautus.** Ab asinis ad boues.
Ex humiliore conditione ad ditiorū partes transire.
- Aristop.** Diues factus iam desijt gaudere lente.
Ἐπειτα πλοῦτων οὐκ ἔστιν ἡδίστοι φρονῶν.
*Id est, Lenticula diuiti placere desijt. Lens legumen
 pauperū ac tenuiū cibus est. Quae fastiditur, simulatq;
 lautior fortuna contigit. Vnde prouerbiū in eos, qui
 bus ad uberiorem cōditionem euectis, fastidio sunt ea
 quae prius inopes boni consulebant.*
- Satis quercus. ἄλις δ' ἐυδός .i.
*Sat quercus. Vetus adagiū in eos, q̄ relicto uictu sora
 dido, ad elegantiorē, lautiorēq; digrediūtur. Aut quos
 tics pristinū aliqđ studiū aut institutum relinquitur.*
 οὐ γὰρ

ὄν γὰρ ἀκούσθαι .i. Non enim spinæ.

De conditione dicebatur in melius commutata. Sumpta metaphora a noualibus, quæ repurgatis spinis, frugiferæ incipiunt esse.

Effugi malum, inueni bonum.

Zenodot.

ἔφυγον κακόν, εὗρον ἀγαθόν.

Id est, Euasi mala, sum nactus meliora. Dicitur solitè, si quando fortuna lautior cuiquam contigisset.

Κατὰ πῆχυν ἐπέϊδου, id est,

Iuxta cubitum profecit.

De eo dicebatur, q̄ promotus esset ad meliora: siue cū quis ordine progreditur legitimo. Cubitus enī ἔρ modum significat, ut intelligas nihil transfiliendum.

Ἀμεινόνων οἰωνῶν τυχεῖν, id est,

Meliores nancisci aues.

Dicuntur, quibus post res aduersas succedunt prosperiora. Nā ut apud Latinos auis ἔρ ales interdum non animal, sed omen ipsum ἔρ auguriū significat. Hora.

Mala ducis ani domū. Laborauit autē hac superstitione antiquitas, ut in magnis rebus aggrediūdis, autū occur-

sus obseruaret: neq; defuerūt, qui eā uelut artē profite-

rentur. Atq; hinc apud Romanos augurū collegium. Iam pene explosa est apud Christianos huius professio-

nis superstitio, sed ita ut in locum eius successerit ma-

lum prope pestilentius, atq; adeo conduplicatum, nempe horum, qui ex astris futura promunciant.

Melius nobis est, ἢ heri.

Aristop.

Prouerbialem habere figuram uidetur illud Aristop.
ὦ βλεψιδεμὲ ἀμεινον ἢ χθες πρότερον μου.

Id est, O Blepsideme melius atq; heri mihi est. Item illud Theocri. Melius cras forsan habebit. Cum significamus fortunam in melius commutatam.

n.2. Ego ex

P R O F V S I O.

Suidas.

Ego ex bono in bonum traductus sum.

Εγὼ Ἰκ τῷ καλῷ εἰς καλὸν μετῴωσκεα.

Id est, Ego quidem è bono in bonum transij. De his, q̄ bonum institutū, bono commutant.

Ἐγένετο καὶ μάνδρωνι συκίνη ναῦς .i.

Fuit & Mandroni ficulna navis.

In eos dici solitum, qui præter meritum ad felicitatem atque opes euecti, pristinae conditionis non meminerunt, sed presenti rerum successu insolentius abutuntur. A Mandrone quodam sumptū, qui indignus & immerens, ex nauiculario factus est imperator. Navim autem ficulnam per contemptum dixit.

Aristop.

Hodie nullus, cras maximus.

Ὅνῳ μὲν οὐδ' εἶς, αὐριον δ' ὑπορμέγας.

Id est, Qui nullus hodie, cras erit uel maximus. De eo cui repente ingens aliquis honos accesserit.

Plautus.

I modo venare leporem, nūc Itym tenes.

Id est, Hanc interim cœnam qualemcūq; certā habes, quere alteram, si potes potiorē. Itys enim auis, quem a Phaside Scythiæ flumine Phasianum uocant. Verum equidem opinor hunc Plauti locum, ut sunt alij pleriq; deprauatum esse: legendum autem, Nec itym tenes, ut habent codices, nec ichthyn, ut perperam mutauit quidam, cū nec auis, nec piscis quicquam faciat ad uentionem leporis, sed ic̄tin. Nam id est animal de genere mustelarum, quod in cuniculos immittitur, ut prædam eliciat. Latini Viuerram appellant.

 P R O F V S I O.

Ἀλεκτρυόνων μέμφεσθαι κοιλίῳ .i.

Gallorum incusare ventrem.

De edacib⁹, ac luxu multū absumētib⁹ facultatē. Huic enim ani

ei aianti ueter mirifice calid⁹, ita ut oia statim cōcoquat

Proteruiam fecit.

Macrobi⁹

Erat hoc religiosum in hostijs, si quid reliquū esset, id igni cōsumeretur: quemadmodū Moyses tradit de agno paschali. Porro id gen⁹ sacrificij Romani proteruiam appellant. Vnde celebratur illud Catonis festiuiter dictū in Albinū quendā, q̄ patrimoniū uniuersum luxu absumpserat, unis exceptis edibus, quæ incendio cōflagrarunt: Proteruiā, inquit, fecit, propterea q̄ ea quæ comesse non potuerit, quasi combussisset.

Relinque quippiam & Medis.

Plutarch⁹

Λαπέτι καὶ μεδοῖς.

Id est, Reliquum facito aliquid & Medis. Prouerbia-
lis iocus in eos, qui ex conuiuio nihil reliqui faciūt, aut
qui facultates uniuersas abliguriunt. Relinque quip-
piam & Medis, hoc est, cōparce tu, qđ dissipent ij, qui
tibi male uolunt. Ex quo Medi & Phocidē ipsam, &
extremos Bœotiae terminos incurfarunt, omnia uexan-
tes, miscentesq; populationibus.

E dolio hauris. Εκ πίθου ἀντλήειν .i.

E dolio haurire dicebatur olim, qui abundaret rebus
optatis. Admonet & Hesiodus, dimidiato dolio par-
cendū esse, quod sera sit in fundo parsimonia. Diuitū
est habere dolia, pauperes uasam bibunt e lagenis.

Αὐτῶ καὶ αὐτῶ .i. Vna cum ipso canistro.

Zenodot.

Quadrat in eos, qui rem intemperanter profundunt,
deuorantq; & abliguriunt. Mos enim erat antiquitus
ut testatur Didymus, ut cœnæ canistris inferrentur.

Plato: ipso canistro cuncta rapuisti simul.

Largitio non habet fundum.

Cicero.

Quo dicto significabant, stulta liberalitate quāta sibi
opes exhauriri, uel effluere potius. Translatum uide-
tur a

P R O F V S I O.

tur à pertuso dolio Danaidum apud inferos.

Seneca.

Plena manu.

Translatū ab ijs, q non parce, sed plena manu largiuntur. Fit lepidius, quo magis ad animi res transferatur.

Plutarch.

Cupidinū crumena porri folio vinc̄ta est

Πρόσθε φύλλω δ' ἔρωτω μὲ ἐδέετη βαλάντιον
Id est, Porri folio amorū vinc̄ta est crumena. Plutarchus sentit prouerbiū alludere ad porri naturā, cuius uis est, calefacere, cicere urinā, irritare Venerem. Suidas ostendit dictū de ijs, qui per amorem immoderatos faciunt sumptus, luxuq; indulgent.

Plautus.

Festo die si quid prodegeris.

Plau. Festo die si quid prodegeris, profesto egere liceat, nisi peperceris. Admonet autem, ne in sumptibus sollemnibus ita profusi simus, ut nō suppetat quo feramus quotidianos. Accommodabitur nō perperā in eos qui iuuenes rem prodigunt, esurituri senes.

Bello parta. Εκ πολεμίας.

Id est, Ex hostium regione. Vbi quis immodice insuumeret. Solemus enim celerius ac temere profunderē, si quid ab hostibus sit ereptum.

Glaucus alter. γλαῦκος ἄλλος ἰπποβοετος.
.i. Glauc⁹ alter ab equis deuoratus. Quadrabit ī hoīens alendis eqs exhaustientē facultates suas. A fabula natū.

Immolare boues.

Βουδύειν, tanquam prouerbialiter dicebantur, q am plos magnificosq; sumptus facerent. Diuitum eni est uel regum potius, boues immolare. Et Βουδυσίαιμ pro magnifico apparatu usurpant.

Caricum sepulchrum. καρικός τάφος.
Id est, Caricū monumentū. De re magnifica sumptuosaq; Sumptū à Mausoli sepulchro, qd est apud Caras.
Cui mul⁹

Cui multū est piperis, etiā oleribus immi-

scet. Ο πλύ ἔχωρ πέπρι, τίθησι καὶ λαχάνοις

Id est, Qui multū habet piperis, etiā olerib⁹ admiscet
Cui rei cuiuspiā largior est copia, ea profusius utatur
licebit. De pusillo parcius insumendū. Vt, cui multum
suppetit facultatū, huic licet opipare uiuere. *Martialis*

Vt sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,

O q̄ saepe petet uina piperq; coquus.

Non nauigamus ad Hippolaitas.

Herodot⁹

ὄχ' ἱππολαΐτας πορρωτέρως πλώμεν.

Id est, Nō nauigamus ad eximios Hippolaitas, ut sit
admonētis parcius utendū esse rebus præsentibus: neq;
enī nauigari ad eū locū, unde rerū eiusmodi copia exu-
berat, ut quod temere prodegeris, facile possis sarcire

Drachmæ grando. Δραχμὴ χαλαζῶσα.

Zenodot.

Id est, Drachma grandinans. De lucro, quod tan-
quam coelitus emissum obtigit. Nam olim theatrale
præmium erat drachma, quæ ueluti grandinis in mo-
rem in populum spargebatur.

PROPRII COM-

modi studium.

Tunica pallio propior est.

Plautus.

Quo significatū est ex amicis nos alijs magis esse de-
uinctos, neq; parem oīm habendā esse rationē. Pallium
extrema uestis est apud Græcos, quemadmodum apud
Romanos toga. *Tunica toga tegebatur.*

Intus canere. Et *Aspendius* citharædus.

Qui priuati commodi impendio studiosi essent, idem
apud Græcos ἄσπενδιος κιθαριστῆς. i. *Aspendij* citha-
ristæ dicebātur. Ab *aspendijs* citharædis, tacito, leuiq;
modulatione sinistra manu tantum contactis chordis,

n.4. *cantile*

PROPRII COMMODI

cantilena peragebatur, ut uox ad citharædū duntaxat aut proxime assistentē perueniret. Hinc fluxisse pro- uerbiū, ut furaces hoīes Aspēdij citharistæ Græcis uulgo dicerētur, q̄ ut hic carminis, ita illi furtorū essent occultatores. Porro Aspēdius Pamphylie ciuitas est.

Tullius.

Ne quicquam sapit, qui sibi non sapit.

Sapientem eum odi, qui sibi ipsi non sapit.

Plautus.

Ad suum quemq̄ quæstum, æquum est esse callidum.

Quisq̄ aduigilat ad id quod expetit.

Decora te ipsum. *τέραςσε σεαυτὸν.*

Id est, Honesta te ipsum. Iocus prouerbialis in eum, q̄ se magnificentius gereret. Nam γεραισερ uenerari est, et honorem habere.

Anguillam captare. *εγγέλειε διασῶδῃ.*

Id est, Anguillas uenari. Dicuntur, qui priuati cōmodi causa, ciens tumultus. Inde ducta similitudine, & cū aqua stat immota, nihil capiunt, qui captant anguillas, cum uero sursum ac deorsum miscent, ita demum capiunt. Quadrabit in eos, quibus tranquillo Reipub. statu nihil est emolumenti. Proinde seditiones gaudēt exoriri, quo ciuitatis publicū malū in suū priuatū uertant commodū. Hanc artem heu nimium callent principes horum temporū, qui consilio tyrannico dissidia serum inter ciuitates, aut bellū aliquod alicunde suscitant, quo licentius mulctent miseram plebeculam.

παράλουμαι .i. Vna lauabor.

Dici consuevit, ubi quis insinuat se in societatem alterius, aut ubi quis admittit aliquem in societatem, uti q̄ pauperior est, sumptū effugiat. Tanquam hoc cōmoditatis laturi sint tenues, si cum diuitibus balneum ingradientur, ut spongijs suis parcant.

Vndecumq̄

Vndecunq; lucrum capiunt.

Homerus

In aduocatos, in calumniatores, in malos medicos, qui captant undecunq;, si quis incidit in casses, quem possint expilare, congruet illud Homeri.

Semper enim quaqua patet insula, piscibus hamo

Insidiabantur, uentrem famis enecat atra.

Γόνυ κνήμης ἔγυορ. i. Genu supra propius. Aristote.

Qui Græcas parcemias collegerunt, aiunt hoc adagiū ex euentu quodam esse natum. Cum in prælio quidam conspiceret duos amicos, pariter de uita periclitantes fratrem & consobrinum, neq; posset utriq; simul ferre suppetias, omisso cōsobrino fratrem defendit, atq; banc interim sententiam pronunciauit.

Omnes sibi melius esse malunt quā alteri. Terentius.

Terent. in And. Idem in eadē fabula. Heus proximus sum egomet mihi. Nemo seipso diligit quenq; magis.

Σιμωνίδης μέλι. i. Simonidis cantilenæ. Plutarch.

De uaftris ac subdolis dictum est. Hunc tradunt primū astutiam & quæstum in artē induxisse. Erant illi duo scrinia, alterum gratiarum, alterum præmiorum, quæ cum post tempus aliquantum aperuisset, gratiarū arculam semper offendeat inanem, præmiorū semper plenam. Hoc commento significans se uolle gratis donare carmina.

Sibi canere. Εαυτῷ ψάλλειν.

Id est, Sibi ipsi canere. Dicitur qui non ad alienum arbitrium facit quippiam, sed animo obsequens suo.

Astutior coccyce. Μικχακινώτερος κόκκυξ. Aristote.

Id est, Coccyce astutior, dicebatur, qui astu sibi consuleret. Sumptum ab auis ingenio, oua subijcientis in nidos alienos, de qua abunde Plinius & Aristoteles.

Opta vicino ut habeat, magis aut ollæ.

n. 5. potissimū

PROXIMIS UTENDVM.

Potissimum est habere domi, quibus est opus. Proxi-
mum, vicinum habere diuitem, a quo possis petere.

Zenodot. Veniat hospes quisquis profuturus est

Ξένος ἔλθοι ὅσις ὄνησθ.

.i. Veniat qui proderit hospes. Admonet adagiū eorū
demū aduentū esse gratū, q̄ cōmodi quippiā adferunt
Oui. ipse licet uenias musis comitatus Homere,
Si nihil attuleris ibis Homere foras.

Plautus.

Suam quisque homo rem meminit.

Qui in alieno negotio dormitat, in suo uigilat.

Mercator est. Εμπωτός ὅσι σκηπτόμου

Id est, Mercatorem se adsimulat. Dicendum in eum,
qui ob timiditatem causas commentitias prætexit, ne
cogatur subire discriminē. Non usq; quasq; discrepat hic
Euangelica parabola de his qui inuitati ad nuptias, uā-
rijs prætexitibus excusant.

Zenodot.

πόλεις παίρομεν. .i. Ciuitates ludimus.

Lusus genus est quoddam, in quo calculis ludebatur
olim, quos antiquitus πόλεις, id est, urbes uocabant.
Neoterici χῶρες, hoc est, regiones appellare cœpe-
runt. Mibi quadraturum uidetur, quoties suum quisq;
cōmodum, quacumq; sc̄ciatur uia, & amulo, competi-
toriq; modis omnibus tendit insidias.

PROXIMIS Utendum.

Plautus.

Viam qui nescit ad mare.

Plautus in Pœnulo. Viam qui nescit, qua deueniat ad
mare, eum oportet amicum querere comitē sibi. Id est
qui rem commode conficere nequit, is quauis ratione
conficiat necesse est. Qui rectē uiuendi rationē igno-
rat, eos sibi proponat, quorum uita laudata est.

Terētius. Ut possumus, quando ut volumus nō licet

ἄλλο

Ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δὲ ἀνάγκη
 Id est, Non uti libet, sed uti licet sic uiuimus. Quo mo-
 nemur tempori ac necessitati seruiendum esse. Teren-
 tiana Misis in Andria rogata, quā Athenis uitam age-
 rem, uerecunde seni meretriciū quæstum confitēs, ut
 quimus aiunt, quando ut uolumus non licet. Viuas ut
 possis, quando non quis, ut uelis. Vsus erit ubi significa-
 bimus nostra nobis parum placere.

Quando id fieri non potest.

Terētius.

Oportet id quod adest boni consulere. Et Martialis.

Quod sis, esse uelis.

Ἀγαθὴ καὶ μᾶζα μετ' ἄρτον.

Zenodot.

.i. Bona est etiam offa post panem.

De ijs dici solere ait Zenodotus, qui penuria meliorū
 amplectuntur deteriora. Nam maza quiddā est pane
 cocto deterius, conflatū ex lacte & farina. Quo lice-
 bit uti cū indicabimus rē usū non opinione æstimandā

Si non assint carnes, taricho contentos esse

Diogeni.

οportet. Ἀρ μὴ πρὸν κρέα σφακτέον ἔσθ' ταρίχῳ
 Id est, Probanda salsamenta egenti carniū. Sunt qui di-
 cant, τάρχηον, accipi pro pisce, sed uili putriq; qui
 idem sit Aphya, fortassis hic pro iure accipiendū ta-
 ricus. Sensus hic est, ubi non est copia meliorum, boni
 consulere oportet, quæcumq; contingunt.

Aulædus sit qui citharædus esse nō possit Cicero.

Rectè dicitur in eos, qui malūt in multo inferiore or-
 dine, alicuius habere momēti, quā inter excellētes ne-
 gli. Quemadmodū Iulius Caesar maluit in frigido
 opidulo primus esse, quā Romæ secundus. Nec male
 quadrabit in eos, qui desperatione meliorum ad humi-
 liora sese conserunt.

Si bouem non possis, asinum agas. Suidas.

Εἰ μὴ

PROXIMIS UTENDVM.

Εἰ μὴ δ' ὠνάοιο βῆσ' ἔλαωε ὄνορ.

*Id est, Si neque as bouem, asinum agito, id est, si non potes ut uis, utcumq; potes, facito. Si fortuna splendidi-
dior nō cōtingit, eā sortē, quæ cōtingit boni consulas,
si qđ optas non licet: id quod est proximū amplectere*

Alterā nauigatio. Δεῦτερος πλῆς.

*Id est, Secundarius cursus, uocabatur, cum uento de-
stituti, remis nauim impellerēt. Conuenit, ubi quoties
quæ potissima fuerant, non contingunt, ad proxima
confugitur auxilia.*

Præsentem fortunam boni consule.

Τὸ παρόν εὔποις.

*Id est, Quod adest, boni cōsule. Magna enim felicitatis
pars, ut sua cuiq; fortuna placeat. A ffine illi. Spar-
tam nactus es. &c.*

Tullius.

Quæ dantur. τὰ μὲν δ' ἰσόμενα.

*Versus est poëta cuiuspiam, quod admonet quod à for-
tuna datur, id boni consulendum esse.*

Theocri.

Præsentē mulge, quid fugientē insequeris?

τὼ πρῆσσαν ἀμελεγε, τί τ' ἐμ φεύγοντα δ' ἰώκεις.
*Id est, Præsentem mulgeto, quid insequeris fugientē?
Præsens lucrum non omittendum spe commodorum.*

Quod adest, boni consule.

*Oportet boni consulere, quicquid à fortuna concedi-
tur, iuxta Homerum.*

*Hospes sume cibum, & quorum data copia, lætū his
Pasce animum, nā fors dabit hæc, rursum illa negabit
Utcumq; est animo lubitum, ualet omnia quippe.*

Terētius.

Extrema linea.

*Quod in quaq; re postremum est, extremam lineam
appellabant. ita Terentianus Phedria. Postremo extre-
ma linea amare nonnihil est.*

PRVDEN

A fronte simul & occipitio oculatus.

Cum indicabimus admirabilem rerum omnium cognitionem, aut singularem prudentiam quæ constat non presentium modo scientia, sed & memoria præteritorum, & futurorum prospicientia, recte uersum hunc usurpabimus. Vergi. Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

ἸάνϞ ἀλλϞ .i. Alter Ianus.

Quadrabit uel in prouidum, ac circumspectū, uel in incipitem & perfidum. Persius. O Iane à tergo cui nulla ciconia pinsit. Sumptum à Iano bifronte.

Ἀνδρῶν Ϟ βαλῆς .i. Homo Thales.

Ironia prouerbialis in stultum, qui sapiens haberi studeat. Fuit enī Thales unus è septē Græciæ sapiētibus.

Acetum habet in pectore.

Plautus.

Plautus. Ecquid habet acetū in pectore? pro eo quod est. Num sapit? num quid habet astutiæ? Nam ut salsa, itidem & acida, palatum iuuant, acuiuntq; & irritant stomachum.

Ἐρ' ὄλμῳ εὐνάσω .i. In holmo cubabo.

Aristop.

Dicebatur ab ijs, qui se quippiam diuinationis cognitum ire minitabantur. Nam ὄλμορ quidam uatem interpretantur. Alij tripodes Apollinis holmos appellatos fuisse. Tradit autem Aristophanes Grammaticus citante Zenodoto, eos qui holmis indormissent, repente diuinandi spiritum concipere.

Perendinum uentum prædiscere.

τὸν τριπόδου ἀνεμὸν προγνώσκῃν.

Id est, Perendinum uentum præscire dicuntur, qui coniecturis, quod uulgo post euenturum sit, colligunt. Sumptum à nautis, aut negociatoribus.

Ἀμυρῖς μαίνεται .i. Amyris insanit.

Zenodot.

Qua re

P R V D E N T I A S E N I L I S .

Qua rectè utemur, ubi quis sub insaniæ prætextu rebus suis consulit. Natum ab huiusmodi historia. Cum Sybaritæ florere opibus, quendâ Delphos emandarent, qui de rerum suarum successu sciscitaretur oraculum. Responsum est evertendam Sybaritarum fortunam, ubi plus honoris habere cœpissent hominibus, quam dijs. Quod simul cum conspexisset Amyris, collectis rebus suis, in Poloponesum demigravit, reliquis interim Sybaritis hominem uelut insanum ridentibus. Postea idem ob fictam insaniam miraculo fuit, & prouerbio locum fecit.

Plutarch. Non pluit. &c.

Plutarchus refert hunc uersiculū prouerbio iactatū. ΜΗΚΕΤΙ ΝΥΚΤΟΣ ὕψ, ἤκερ τέκη ἀγροτέρα οὖς. id est. Iam non nocte pluit, quæ sus fœtum edit agrestis. Si quis significare uelit exacto uere, aut autumno serenitatem fore.

Plutarch. Ο λίσβι & πρύλις. i. Lesbios Prylis.

Plutarchus tradit hoc prouerbum per similitudinem sumptum. Prylin enim fuisse Mercurij filium, ac diuinandi peritum iudicat.

Probus Timidi mrter non flet.

Aemy.

In bello qui contemnunt hostem, nihilq; metuendum ducunt quoniam sibi parum cauent, fere percunt, & matribus luctum adferunt cum orbitate.

P R V D E N T I A S e n i l i s .

πολλῶν πανκγύριωρ διοῦ βαλάνωρ ἔφαγεμ. i. Multorum festorum Iouis glâdes comedit. De sene, longoq; plurimarum rerum usu docto, quasi dicas. Multa uixit Olympiadas.

Annosa vulpes haud capitur laqueo.

γέρων

τέρωμ ἀλώπηξ οὐχ ἄλίσκεται πάγῃ.

Id est, Vulpes anus laqueis capi haud ullis potest. Dī-
cendus in eū, qui longa etate multaq; rerum experiē-
tia callidior est, quā ut arte dolisq; capi queat.

ἄκουε τὸ γὰρ τέος ἄρα ὧτα ἔχοντος.

Zenodot.

.i. Eum ausculta, cui quatuor sunt aures.

Refertur ex Aristophane. Lacedæmonios Appollinis
simulachrū ita solere fingere, ut quatuor haberet au-
res, & manus totidem. Porro creditū est antiquitus,
& nulla oracula fuisse certiora, quā Appollinis. Atq;
ita monet proverbiū audiēdos esse illos, qui diuturno
compluriū rerū usu, præ cæteris sapiūt, ita ut fere fa-
ciunt senes. Prospiciendū uetulo latrāte cane, hoc est
nequaquam negligendū quoties senes periculū cauē-
dum admonent. Canes enim uetuli non latrant temere
quemadmodum iuuentuli.

Anus subsultans multum excitat pulueris.
In eos dici solitum, qui ob rerum experientiam, mul-
tum negociorum aggredierentur.

Aetate prudentiores reddimur,

Homerus

Si quando negabimus nobis eadem probari iam natu
gradioribus, quæ quondā ob etatis inscitā arriserūt
sed usu rerū auctā prudentiā, congruet illud Homeri.

Eram adhuc puer, ast ubi iam sum

Grandior, & reddit me aliorum oratio doctum,

Ipseq; grandescit mi animus.

Sine cortice nabis.

Qui iam per etatem non egent custode morū. Hora.
Simul ac induruit etas Membra animumq; tuum,
nabis sine cortice. Metaphora sumpta à iuuenibus
qui cum primitus natate discunt, corticibus aut subco-
ribus uentri subligatis natant.

Senum

PRVDENTIA CONIUNCTA VIRIB.

Homerus Senum prudentia.

In senem plurimarū rerum usu peritum, quiq; multa meminerit superioribus acta seculis, quadrauerit illud Home. Qui antiquaq; multaq; norat.

Solon. Senesco semper multa addiscens.

Γηράσκω Δ' αἰεὶ πολλαὶ δ' ἰδ' ἀσκόμει.
Id est, Discēti assidue multa, senecta uenit. significat aut usu uite, multaq; rerum experientia parari prudentiam. Terenti. Numquam ita quisquā bene subducta ratione ad uitam fuit, quin res, etas, usus, semper aliquid apportet noui. Aliquid moneat, ut illa quæ credas scire, nescias: et quæ tibi putaris prima, in experiundo repudies. Senarius idē. Discipulus est prioris, posterior dies.

Homerus Moderator negocij.

Qui scientia et autoritate sua negocium moderatur. Home. Ille ratem clauo scite docteq; regebat.

 PRVDENTIA CONIUNCTA VIRIBUS.

Homerus Consilijs simul & facto valens.

In hoīem cōsilio pariter ac uiribus excellentē, cōueni et illud Home. Is cuiusmodi erat seu pugna cōsilioue.

Homerus Prudentia coniuncta cum uiribus.

In eum, qui norit idē et alijs imperare quid sit agendum, et ipse persequi cum est opus, iuxta Homerum. Et iuxta ductor bonus, et certamine pollens. Sunt enim qui imperatorem agere norunt, at militem prestare non norunt.

Homerus Imperator bonus, & idem robustus miles. Alexander huic carmini Homero palmam tribuit. Dux bonus, ac miles præpollens uiribus idem.

PVDICIA

Ἱππολύτου μιμήσωμαι.

Diogeni.

.i. Hypolytum imitabor.

Diogenianus in prouerbiorū collectaneis ait dictitatum de ijs, qui statuisset pure, casteq; uiuere. Nota est fabula, quæ admodū is iuuenis odio fæminei gñis, Diæne studijs sese totū addixerit, despecto Veneris numie

μελενίων & σωφρονέσθ.

.i. Melanione castior.

Aristop.

Dicebatur, qui magnopere à mulierum congressibus abhorreret. Aiunt Melanionem quendam odio mulierum, in solitudinem demigrasse.

ΠΥΔΟΡ.

Pudor in oculis. ἐρὸ φθαλμοῦ ἢ αἰσῶς.

Id est, In oculis pudor. Horū nos pudet, quæ in proptulo sunt. Aspectus enī uel incutit, uel renouat etiā pudorē. Vnde fit ut pueri cum pudeſcūt oculos tegāt. Hinc & poëtæ Cupidinē, quod sit improbissimus cæcum fingunt. Eodē pertinet illud Ouidij, cū ait noctē utpote cæcam pudore uacare:

Nox, inquit, & amor, uinūq; nihil moderabile suadēt.

illa pudore uacat, Liber, Amorq; metu.

Pudebat recusare, & nō audebant suscipere. **Homerus**

Home. Detrectare pudor, formido subire uetabat.

Quo uti licebit, quoties icidit eiusmodi negociū, ut aliud suadeat honestas, aliud utilitas, & dedecorosum sit nō suscipere prouinciā, rursus periculosum suscipe.

Pudor & metus.

Homerus

Cum abstinetur à re quapiam, quod ea tum inhonestu factu uidetur, tum uero minime tuta, locum habebit illud Homeri. Nam pudor & metus uetuit. Idē. Plures sunt salui atq; cadunt his, quis pudor adsit.

o Verecundia

PVNIRI PRO ALIO.

Verecundia inutilis viro egenti.

Verū hoī pudor haudquaquā conducit egeno. Admo-
net aut abijciendū pudorem, quoties urget neceſſitas.

Βάμμα σαρκῶνικόν. i. Tinctura Sardonica.
De colore præcellenti dicebatur, præcipue purpuræ.
Per iocum autem transfertur ad eū, qui pudeſcit, aut
qui ob plagas ſanguine tingitur. sardon inſula ingēs
oppoſita Italiæ, in qua uariæ purpurarum tincturæ
fiabant.

Aristop.

Βάμμα κυζικῶν. i. Tinctura Cyzicena.
Dedecus non eluendum appellabatur apud Atticos.
Dicebaturq; in eos, qui metu quippiam indecore face-
rent. Nam Cyziceni duobus nominibus notati ſunt, ti-
miditatis & mollicici.

Vbi timor ibi & pudor.

Ἰναδ' ἐνδρα καὶ αἰδώς.

Id eſt, Vbi timor, ibi & pudor. Cui ſimilis illa Teren-
tiana. Omnes deteriores ſumus licentia. Plato. Audas-
cia uero parit impudentiam.

☞ PVNIRI PRO ALIO.

Tibicen vapulat.

Eubulius apud Athen. eū li. 9. ait fuiſſe morem ſi quid
peccaſſet coquus, tibicinē ſolere uapulare. Philyllius
apud eundem.

Οτι ἄρ' ἔτι χη μάγερ' ἀδικήσας τὸν
αὐληκῶν λαβῆς μ' πλῆγας. id eſt.

Quidq; d coquus peccaauerit, tibicē accipe ſolet Plaga.
Nullus homo leſo indemnis euasit coquo.

RAPA

Auaricia.

A mortuo tributum exigere.

Aristote.

Από νεκρῶ φορολογεῖν. id est.

Mortuo tributum exigere, dicebatur, qui per fas nefasq; diuitias undecumq; congerunt. Aristoteles dicit, Vel a defuncto uestigial aufert, ostēdens dici solitū in eos, qui turpiter undecumq; lucrū aucuparentur a re-

bus minutis ac sordidis, ueluti Vespasianus ē lotio, aut ē turpib⁹, uelut ē lenocinio, quæstuq; corporis, aut cū a quibuslibet extorquetur, ab amicis, a tenuibus, a mēdicis, postremo uel ab ipsis mortuis. Nota hic in scēnē ratores Christianos. Nota.

Exigit & a statuis farinas.

Αἰτεῖ γέ γε καὶ τοὺς ἀνδραγαθούς ἀλλοτριά.

Id est, Sane cibum & signis ab ipsis exigit. In cū dicendum, qui nullius misertus, undecumq; quod potest auellit, uel ab ipsis mortuorum statuis. Competit in p̄cipes expilatores plebis. Aut in auaros sacerdotes apud quos ne sepulchrum quidē gratis conceditur.

Nec omnia, nec passim, nec ab omnibus. Vlpianus

Nam inhumanū a nemine accipere, sed passim uilissimum est, & omnia, auarissimum.

Lucri bonus est odor ex re qualibet. Iuuenalis

Faceta quidem, sed tamen pestilens illa uox Vespasianus, qui cū ex lotio uestigial faceret, homo turpiter audus, superque eo facto a filio admoneretur: quod ē re tam putida, lucrum faceret, paulo post collectam pecuniam, filij uaribus admouit, rogauitq; ecquid illa puteret: Iuuenas. Lucri bonus es odor ex re Qualibet.

0.2. Ennius

R A P A C I T A S.

Zenodot. Enni. Vnde habeas, curat nemo, sed oportet habere.
Mendici pera non impletur.

Πτωχῶ πῆρα οὐ πίμπωλαται.

Id est, Mendici pera nō impletur. Sensus per se liquet nempe inephebilem esse mendicitatem.

Mendicorum loculi semper inanes.

Πτωχῶν ὄυλοι ἄει κενοί.

Id est, Mendicantium sacculi semper inanes. De peta cibis dictum & insatiabilibus.

Aristop. Larus. κέωφ & λάρος.

Id est, Cepphus Larus. In garrulum ac uecordē dicebatur, præcipue qui cuiusvis rei cupiditate deceptus capitur. Ab auis ingenio ductū, quam spuma marina gaudere tradunt. Proinde congruet & in obsonatorum res, quod Larus auis piscium sit appetens.

Suidas. Vna cum ipsis manipulis. Ἀὐταῖς ἀμάλας.
Id est, Cum ipsis manipulis. Cum omnia funditus pereunt, hoc est, cum ne gluma quidem sit reliquū. Pro uerbiū a rusticis natum.

Plautus. Cum puluisculo.

Cum omnia sic tolluntur, ut ne puluis quidem sit reliqui. Eodem pertinet Euangelicum illud, quo iubentur etiā puluerem excutere Apostoli, id est, ne minimum quidem ab eis auferre secum. Plautus. Conuerret hic iam me totum, cum puluisculo.

κέει & αἰχῶν ἀμφορ.

.i. Lucrum pudori præstat.

Plautus in Pseu. Nimio illud, quod pudet facilius fertur, quā illud quod piget. Idē. Pol pudere, quā pigere, præstat totidem literis. Sententia bono uiro indigna. Alioqui longe satius rei iacturam, quā famæ dispendium accipere. Quin & hodie uulgato pro uerbio iubent

bio iubent ualere pudorem, ubi de pecuniaria re agitur. Plutarch. Opinione spernito iusti, ac uirū. Quiduis agentem sequere, cum spes est lucri. Sopho, Dulce est lucrum, profectum & a mendacijs.

Manticulari.

Fest. Pōp.

Fest. Pō. ostendit poëtas hoc uerbo manticulari usos, pro fucū facere, ac subdole agere. Citatq; Pacuuiū ita loquentem. Ad manticulandum astu aggreditur. Tractum autumant à manticulis, quas fures atrectare solent, nimirum quo furentur. Equidem magis arbitror hinc sumptā metaphoram, quod qui in conuiuio dissimulant mantilibus tegunt faciem, uelut extergentes. Vnde Hora. Mappa compeffere risum. Plautus item in Captiui duo, pro pallio, latebraq; posuit, qua dolus tegi possit. Nec mendacijs subdolis mihi usquam mantellum est meis. Nec sycophantijs, nec fucis ullū mantellum obuium est.

Charybdis, Barathrum.

Horatius

Cum hominem maiorem in modum edacem, bibacem, aut rapacem, helluonē Charybdim, aut Barathrū uocamus. Horatius de lurcone quodam. Ingluuius & tē pestas, Barathrumq; macelli.

Μεγαρικῆ σφίγγος. i. Megaricæ sphinges Diogenl.

In scorta quaedā uulgo olim appellabat. Eo quod Megarensium mores improbi, fictiq; & populari conuittio quondam notati fuerint: siue quod apud eos nutrix sphinx appelletur.

Boni pastoris est tundere pecus non de- Suetonius
glubere.

Hodieq; uulgo celebratum durat, ubi quis est exactor durior, atq; instantior. Quid? Num & pellem uis? Quasi conueniat lana contentum esse. Tondēt igitur
o.3. qui ita

R A P A C I T A S.

qui ita spoliant, ut sortem relinquant unde res possit crescere. Deglubunt, qui nihil reliqui faciunt. Nam lana detonsa renascitur. Cute detracta nihil est quod deinde possis auferre. Alexander Macedonum rex, cognomento magnus, sententiam eandem diuersa extulit metaphora. Cum enim quidam admonerent, longe plus uectigalium à ciuitatibus auferri posse, respōdit ad hunc modum. Et olitorem odi, qui radicitus herbas excidat. Item apud Latinos, radicitus, stirpiū tenuis, à stirpe, ab ima stirpe, prouerbia sunt.

Canis circum intestina. κύων παρὰ ἐντέροις: Id est, Canis iuxta intestina. Dicebatur ubi quis eas res, quarum esset cupientissimus propositas conspiceret, quibus tamen frui nō liceret. Canes enim oberrāt circum intestina, deuoraturi, nisi sustem timerēt. Suidas accommodat in res inutiles, & insuauas.

Plutarch. Ἀρπαγὴ καὶ κλοπὴς. id est.

Rapina cotytijs.

Cotyitia festum quoddam erat apud Siculos, in quibus ex more placentule quæpiam & arborum factus ramis alligabantur, eaq; diripiēda proponebantur. Dici solitum de bonis temere profusis, direptisq;.

Ne a chytropode cibum nondum sacrificatum rapias.

Indicat Mar. Tullius irreligiosum fuisse, cibum ē patella edere. scribit enim ad hunc modum libro de finibus. 2. Atqui reperiemus aſotos primum ita non religiosos, ut edant de patella: deinde ita mortem non timentes, ut illud in ore habeant, ut ex Hymnide: Mihi sex menses satis sunt uitæ, septimum orco spondeo. In genere poterit accommodari ad quēuis, qui negociū irreuerenter, & illotis, ut aiunt pedibus aggreditur.

Perſepes

Perſæpe ſacra haud ſacrificata deuorat. *Athenæus*

Αδύτα δ' ἰτεῖα πολλὰ κἀκεοδίδι.

Id eſt, Perſæpe ſacra haud immolata deuorat. Sena-
rius eſt apud Athenæum libro. 4. Simonidis in mulie-
rem quandam male moratam & auidam in conuiujs.
Concinne dicetur in eos, qui uentris impulſu, ſtatim
ad deuorandas epulas irrumpunt, non expectatis cere-
monijs, & elegantiolis illis, quibus ciuiles utuntur. Du-
ctum à uictimis, quas ſas non erat contingere, niſi mi-
ſterijs peractis.

τυπὸς σκιά. i. Vulturis umbra.

Diogeni.

Denullius precij homine dicebatur, Refertur à Dio-
geniano. Mihi magis quadrare uidetur in hæredipe-
tas, aut alioqui rapaces, inhiantesq; prædæ. Reſpondet
illi. Si uultur es cadauer expecta.

Voracior purpura.

Athenæus

τὸ λιχνότερον τῶν πορφύρων.

Id eſt, Edaciora purpuris. Idq; ductum exiſtimat, à
tincta purpura, quæ omnia quibus admota fuerit ue-
lut ad ſeſe rapit, ſuoq; colore res uicinas inficit: uel ab
animante ipſo, quod quidquid naſtum fuerit, retinet
ac deuorat. Conueniet in edaces, aut in eos, qui omnia
in ſuum compendium. uertunt. Fortaſſe durius, ſed
non ineleganter accommodabitur ad reges Δημοβο-
ρους, qui purpurati omnia conuerrunt in fiſcū ſuum,
& quocunq; ſe conferunt, abradūt aliquid. Tale quid-
dam cogitaſſe uidentur poëtæ, qui Midā finxerunt cō-
taſtū corporis, omnia uertentem in aurum.

Nouit hæc Pylæa & Tyttygias.

Zenodot.

οἷδ' ἐπεὶ πωλαίῃα ταῦτα ἠγείτυττυγίας.

Id eſt. Hæc & Pylæa nouit & Tyttygias. Hoc ue-
lut enigmatè ueteres innuebant, opes malis artibus
9.4. quaſitas.

R A P A C I T A S.

quæsitus. Tyttagias plagarius quispiã fuit, qui seruos & res alienas, quas furto sustulerat in Pylea, is est Arcadiæ locus, uenditare consuevit, atque hoc questu diues euasit.

Aristop. Ἀδ' ἰκφάγορ ἄεμα, i. Edax currus.

In gluttones & uoraces dicebatur, propterea quod currus multum absument unguinis siue ceromatis, siue quod sumptuosa res sit, equos & currus alere. Venustius reddetur, si deflexeris ad animi uitia, uel cupiditates inexplebiles esse, cum naturæ usus per pauca postulet.

Iuuenalis Laudant ut pueri pauonem.

Iuuenalis scripsit in auaros, qui carmina laudant diu taxat, nihil autem largiuntur poetæ.

Didicit laudator auarus

Tantum admirari, tantum laudare disertos,

Ut pueri Iunonis auem. Idem alibi.

Probitas laudatur & alget.

Diogeni. Atticus moriens porrigit manum.

Ἀττικὸς ὑπέχθη τῷ χερσὶ καὶ ποθνήσκωρ.

Id est. Atticus porrigit manum, etiam cum moritur. Huic adagio locum fecit Atheniensium in muneribus captandis, & aucupandis lucris insatiata cupiditas.

Pamphili vindicatio.

παυδίλῃ νοσθεισμὸς.

Id est, Pamphili sublatio. Pamphilus hic ueteris comædiæ cõuitijs notatus est, quod ararium expilasset.

Vergilius Non curat numerum lupo.

Verg. Hic tantum Boreæ curamus frigora, quantum
Aut numerum lupo, aut torrentia flumina ripas.
Rectè dicetur in hominem impudenter furacem.

Ἀργεῖοι φῶρεσ, i. Argiui fures.

De palā

De palam improbis. Nam Argiui furacitatis infamia laborabant. Latini eos etiam appellant Lauerniones, à dea quadam.

Vorare hamum.

Nec minus elegans illud in Curculione: Meus est, hamum uorat. De lenone, cui fraus intendebatur, epistola, qua decipiendus erat, lecturiente.

Polypi.

Athenæ?

Olim dicebantur uel stupidi stolidiq; uel rapaces, et unciis unguibus hoies. Siquidē ob eam causam Polypo stultitiā tribuunt, q; ad manum captatis ultro mouetur, nec aliter capitur, nisi quod non cedit.

ἡμῶροκοιτῶ.

Vulgari ioco fures dicti uidentur ἡμῶροκοιτῶι, quod interdum dormiant, noctu uigilent. Hesiodus:

Ne solitus dormire die tua tollere possit.

Apte torquebitur in tollionem et furacem.

Candidum linum lucri causa ducis.

Diogenia.

Λευκῶ λενον λινον κερδῶ γαμῆς.

Id est, Candidulum linum ob lucrum ducis uxorem.

In eum quadrat, qui dotis causa ducit uel deformē, uel anum. Porro linum uocat uxorem, uel quod apud ueteres sole mulieres lineis uterentur: uel quod uiro aligetur matrimonio, et libera esse desinat. Nam Graeci linon pro uinculo usurpant.

Nutricum more male.

Plutarch.

καθ' ὅσον αἱ τίτθαι γε σιτίξδε κακῶς.

Id est, Pascis profecto more nutricū male. Conueniet igitur in eos, qui de lucro paululū aliquid impertiunt socijs. Aut q; sic facultates alienas administrant, ut maximam partem in suos conuertant usus. Id quod hominū dicitur tutorum uulguis facit.

R A P A C I T A S.

Plutarch. Pecuniarum cupiditas Spartam capiet,
præterea nihil. Αειλορηματία πῶς τὰρ
ἔλοι, ἄλλοδ' εὐδ' ἐμ, id est,

Vna fames auri Spartam capiet, subigetq; . Præterea
nihil. De ijs, qui sola pecunia possunt expugnari, alio-
quin inuicti. Natū ad agium ab oraculo, quo resposum
est, tum demū uincendos esse Lacedemonios, cum au-
rum & argentū in precio cœperint habere.

Zenodot. Απλησος τῶν δολιῶν .i. Inexplebile dolium.
Plautus: In pertusum ingerimus doliū, operā ludimus
Cōpetet etiam ī hoīes præter modū profusos. Cōgruit
etiam in auaros, quorū cupiditatibus nihil est satis. Ze-
nodotus etiam tartarū ipsum inexplebile doliū putat.

Λάρη κεχηνῶς .i. Larus hiens.
Dicebatur, ubi quis auidius inhiaret prædæ. Est enim
Larus auis auidi, uoraxq; .

Plautus. Λάβραξ μιλῆσι .i. Labrax Milesius.
In stolidū & auidum dicebatur. Labrax est piscis ge-
nus lato oris rictu, unde escā totam una cū ære, faucibus
corripit, atq; ob id facile capitur. Vnde apud Plau-
tum lenoni Labracis nomen. Aristote. hūc annumerat
inter eos, qui præda, lauatuq; uiuunt. Apud Miletum
autē Asiæ ciuitatē prægrādes, et itē plurimi Labraces
esse dicuntur. Latine, ut quidā putant, Lupus dicitur.

Cratinus. Βυθὸς οὐ βουφάγους .i. Buthus obambulat. βῆδ' οὐ βουφάγους.
Id est, Buthus oberrat. De leuibus ac stolidis diceba-
tur. A moribus Buthi cuiusdam athlete. Etiam uide-
tur dici posse in edaces, hoc est, Βουφάγους.

Serpens ni edat serpentem, draco nō fiet
Οὐδὲς ἢ μὴ φάγη ὄφι, δράκων οὐ γενήσεται
Id est, Serpens nisi serpentem edat, non futurus est
draco. Potentes aliorum damnis crescunt, & optima-
tum foro

tum fortuna nō intantum auferentur, nisi essent quos exugerent. Quemadmodum inter pisces & beluas, maiores uiuunt laniatu minorum.

✎ R A R I T A S.

Φοίνικος ἰστανιώτερη .i. Phœnice rarior.

De rebus aut etiam hominibus inuentu perquam raris Natum adagiū à fabula Phœnicis auis, de qua Plinius libro decimo cap. secundo.

Vbi per harma fulgurarit.

Strabo.

Ὅπου δὲ ἄρματὸς ἀσπᾶται, id est,

Vbi per harma fulgurat. De ijs, quæ nimis cunctanter ac sero, aut admodū raro fiunt: aut cū nimis anxie ac superstitiose captatur rei gerēdæ oportunitas. Strabo unde natum sit adagiū indicat, scribens uicū quendā esse desertū atq; infrequentē apud Mycaletū Bœotia; quæ harma, id est, currum nominant. Vel hinc nata pœtœmia: Vbi per harma fulgurat, uidelicet Pythicis uatibus fulgur aliquod certum, quod ex eò loco ueniret, obseruantibus, eoq; uiso sacra Delphos mittentibus.

Lac gallinaceum. Ορνίθων γάλα .i.

Aristop.

Gallinariū lac. Dicitur in opulētos, & qbus quiduis rerū suppeditat. Aut de raris inuētū, atq; ob id preciosis

Rara auis.

Persius.

Dicebatur res quæ uis noua & inuentu perrara. Persi?

Si forte quid aptius exit, Quando hæc rara auis est.

Iuuenalis: Rara auis in terris nigroq; simillima cygno.

Coruo quoq; rarior albo. Vnde illud Aristop.

Quæ est hæc auis? De hospite & ignoto.

Iuuenalis

Ἀλευκὸς ὄρνις .i. Alba auis.

Pro re noua atque inauspicata. De albæ gallinae filio dictum est alibi,

Γλαυκός

R E F U G I V M.

Perottus. Γλαυκῆσιν ὄσιν .i. Noctuinum ouum.
Sunt qui negent noctuinum ouum inueniri. Prouerbiū itaq; quadrabit uel in hominem nibili nulliusq; frugis, uel in rem caram inuentu.

Velut in cratere.

Ωσὸς ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ.
Id est, Velut in cratere philotesio. Qua significabimus res antea turbulenta componi sedariq; & prius inter sese inimicos in gratiam redigi. Dicitur autem crater philotesius, quem in conuiujs porrigunt alij alijs cœu amicitia symbolum ac pignus.

REFUGIUM.

Abdera pulchra Teiorum colonia.

Strabo libro Geo. 14. tradit Teios cum Persarū contumelias ferre non possent, urbe relicta, Abdera Thracum cum urbē demigrasse. Atq; hinc illud uulgatum fuisse: Αβδερὰ καλὴ τῆσιν ἀποικίᾳ. Id est, Abdera pulchra Teiūm colonia. Hoc enigmate significamus, nō deesse quo confugiamus, si quis præter modū pergat esse molestus. Laudantur & ab Herodoto Teij, & relicta patria, libertatem seruarint.

REPELLENTIS.

Aliam quercum excute.

Ἄλλω δρυὶ βαλάνιζε.
Id est, Aliam quercum excute. In eos conuenit, qui sine fine petunt aliquid: aut qui continenter ab eodē mutuum postulant. Hos hoc adagio licebit ablegare, ut nobis omiſſis, aliorum aures suis precibus sollicitent. Paucæ roemiam hinc natā putant, & olim mortales glandibus uictitabant, Cereris usu nondum reperto.

-Tollat

Tollat te, qui non nouit.

Quintili.

Si cuius dolosiã non ignotos esse nobis significabimus: neq; post hac posse ab illo falli, concinne dicemus. Dicitur de homine in aquam lapsò, ut alleuaretur rogãti. Hec Fabij uerba alioqui subobscura, uelut interpreta- tur Horatius in epistolis, agens de scurra Plano, q; spõ te sua saepe cadens, tanquã crure fracto, miserãdis uocibus prætereuntes implorabat, ut humo tolleretur. Peregrinus aut̃ quispiã ac deli ignarus, si quando alleuaturus accessisset, a scurra ludibrio habebatur. Verũ ubi illius simulatio plerisq; innotuisset, isq; aliqui uere crure fracto tolli precaretur: nemo subuenit, oibus Plannum solitos agere lusus arbitrãtibus. Nimirũ euenerat hoĩ, qd̃ Aristotelẽ dixisse ferunt, q; rogatus, quidnam lucrifacerent mendaces, hoc, inquit, ut nec uera dicentibus habeatur fides. Est autẽ dictio Græca πλάνη significatq; tum erronem, tum impostorem.

R I G O R.

Cicero.

Summum ius, summa iniuria.

Hoc est, Tum maxime disceditur ab æquitate, cũ maxime superstitiose hæretur legum literis. Id enĩ summum ius appellant, cum de uerbis iuris contenditur, neq; spectatur quid senserit is, qui scripsit. Columella primo rei rusticæ libro: Nec sane est uindicandum nobis, quicquid licet. Nam summum ius antiqui, summam putabant crucem.

Ad uiuum refecare.

Idem.

M. Tullius libro de amicitia ad uiuum refecare dixit, pro eo quod est, rẽ exactius quã sat est, ac morosius excutere. Mutuo sumpta metaphora à tonsoribus, ca pillos aut ungues refecantibus.

Radit usq;

R I S V S.

Sophocles Radit vsq; ad cutem. *ἔως τῆς κούφης.*
 Id est, Ad cutem usq; radit. De eo dicebatur, q; *nimiū*
exacte uideretur agere cum aliquo.

☞ R I S V S.

ἑλως ἰωνικός .i. **Risus Ionicus:**

In molles & uoluptarios dicitur. Nam Ionum molli-
 cius perinde ut Sybaritarū fastus, in prouerbiū abiit,
 quod alteri Græcorum, alteri barbarorū essent luxu-
 riosissimi. Tyrius Maximus in dissertatione, cui titu-
 lus, quis sit philosophiæ finis: Crotoniates, inquit,
 olympicum oleastrum adamat, Spartiates armaturam,
 uenationes Cretenses, luxum Sybarites, Ion choros.
 Hinc Hora. in Odis: Motus doceri gaudet Ionicos,
 Matura uirgo, lasciuas saltationes, & parū decoras ge-
 sticulationes significans.

ἑλως μεγαρικὸς .i. **Risus Megaricus.**

In eos dicendū qui parū intempestiui iocātur, quiq;
 quod uetat Quintilianus, malunt aliquoties amicum q;
 dictū perdere. Aut quorū artes iā in contemptū abie-
 runt, successione maiorū artificū obscuratæ. Neq; ma-
 le quadrabit in senes, q; etate aliena, lufos quosdā inde
 coros ac uoluptateis iuueniles turpiter consecantur.

Diogenia. ἑλως χιῶν .i. **Risus Chius.**

De molli lasciuoq; lusu. Quandoquidem & Chiorum
 mores taxauit uetus comœdia.

Σαρδωνικός .i. **Sardonius risus**

De risu ficto aut amarulento, aut infano deniq;. Zeno-
 dotus citat gentem esse quandam CARTHAGINENSĪU colo-
 niam, quæ Sardonem regionem inhabitet: ei morē esse,
 senes septuagesimum prætergressos annum, Saturno
 sacrificare, ridentes interim, ac mutuo sese cōplexan-
 tes. Nam

tes. Nam turpe ducebant, in funere aut eiulatiū adere, aut lachrymas profundere. Hinc ad simulatum risum Sardonium uocari cœptum.

Aiacis risus. Αἰάντα⊙ γέλωσ.

Id est, Aiacinus risus. In eos, qui temere ac uecorditer rident. Id quod apposite dicitur in homines mortiferis uoluptatibus gaudentes, breui perituros: aut q̄ male factis gaudent, mox pœnas daturi. Adagiū natū est ex historia Aiacis. Is adeo grauit̄ tulisse legitur Vlyssēm sibi praelatū in capeſſenda ſucceſſione armorū Achillis, ut præ dolore ī ſania ſit. Deinde poſteaquam reſipuiſſet, partim pudore, partim metu ſibi mortē conſciuit. Nec intempeſtiuit̄ torquebitur in eos, quibus riſus oboritur, nulla de cauſa.

Αἰεὶ γέλωσ.

Prouerbiali noue q̄; composito uerbo dicebatur nugator, qui q̄; rebus ineptis oblectaretur.

Γέλωσ συγκροσι⊙. i. Riſus ſyncruſius.

Riſum effuſiorē Græci συγκροσιον uocant, q̄ hoīem quatiat, quem eundē quidā exiſtimant Sardonium eſſe.

Μωρότερος μελιτιδῶν. i. Sultior Melitide. Zenodot.
Melitides. unus eſt è feliciffimis illis fatuis, quos Homerus ſuo carmine nobilitauit.

Emori riſu.

Terētius.

Emori riſu, de fluere riſu, pro uehementer ridere.

RIXOSVS.

Rhodiſi ſacrificium. Ρόδιοι πλὴν θυοῖαν. Diogenia.
Id eſt, Rhodiēſes ſacrificiū. Vbi res iurgijs eſt uerbis male ominatis peragitur. Refertur à Diogeniano.

Infana laurus adelt.

Plinius.

Plinius libro decimoſexto, capit. 45. In eodem, inquit, tractu

R I X O S V S.

tractu portus Amyci est Bebryce rege interfecto clarus. Eius tumulus a supremo die lauro tegitur, quam insanam uocant: quoniam si quid ex ea decerptum inferatur nauibus, iurgia fiant, donec abijciatur. Itaque quadrabit in hominem rixarum autorem.

Lactātius Lindij sacrum. Λιδῶνιοι τῶν Δουόξου.

Id est, Lindij sacrum, subaudi, faciunt. Dicebatur in eos, qui inauspicato rem diuinam faciebant. Sumptum ab historia, cuius meminit etiam Lactantius. Hercules olim agricolae cuidam Lindio duos boues per uim eripuit: & mactatis illis, conuiuium sibi parauit. Senex autem Herculi comedenti, cum multa in eum maledicta congereret, uoluptati pariter & risui fuit: ita ut Hercule dixisse ferant, nullum unquam conuiuium sibi iucundius accidisse. Adagium ad multos usus accommodari poterit, uel ad rixosum conuiuium, uel ad rem quampiam malis omnibus institutam.

Litem mouebit, si vel asinus canem morderit.

Quadrabit in eos, qui de re quantumuis exigua litē suscitant. Natum uidetur ab euentu quopiam.

Diogenia. Ερετριέωυ ρῶ .i. Eretrienſium Rho. Vbi quis crebrius & asperius eā literā sonaret. Quo nomine nunc male audiunt apud Gallos Picardi.

Hierony. Canina facundia.

A rixa canum, & oblatratu sumpto epitheto.

Homerus Litem incipere.

In eum, qui iam prouocatus aggreditur conuitijs agere, congruet illud Homeri:

Hastam corripuit robusta in cuspide acuta.

Cui diuersum illud: Hastam abiecit.

Ne allia comedas & fabas.

Ἴνα μὴ φάγῃ σκόροδα, μὴδὲ κιάμας.

Id est, Ne edas allia & fabas, pro eo quod est, ne bel-
lis neue in iudicijs adsis. Nam in bellum inferebantur
allia commeatus militaris. In iudicijs fabas esitabant,
ne obdormiscerent.

Πτολεμαίῳ ἢ Δίκῃ .i. Ptolemaica lis.

Diogenia.

Diogenianus indicat dici solitū in litiū auidos. Anus
quæpiā fuit Ptolemais, quæ quoad uixit, lites agitabat.

Συρβλώνης χορός .i. Syrbenæ chorus.

De choreis incompotis ac tumultuosis olim dictita-
tum. Nam σύρβην quidam uocem existimant, qua su-
bulci erga sues utantur. Ducta uidetur metaphora à
dissono illo porcorum grūnitu. Non intempestiue di-
cetur in hoies inter se discordes & querulos.

Vltra Hyperbolum.

Υπὲρ τὸν ὑπέρβολον, id est,

Plutarch.

Vincit Hyperbolum. Hyperbolus quispiam erat, mi-
rum in modum appetens litium. Vnde conuenit in
eos, qui simili laborant morbo. Aristophanes præter
alia scribit & hoc de Hyperbolo: Improbū uirū, atq;
ciuem uapam acidumq; Hyperbolum.

Tetigit lapidem a cane morsum.

Plinius.

Plinius libro. 20. capite quinto, de ueneno rabidi canis
agens: Tanta, inquit, uis mali est, ut urina quoq; calca-
ta rabiosi canis noceat, maxime hulus habentibus.

Remedium est firmum caballinum, aspersum aceto, &
calesactum in uino appositum. Minus hoc miretur,
qui cogitet lapidem a cane morsum, usque in prouer-
bium discordiæ uenisse. Hactenus Plinius. Cuius uer-
bis conijcere licet, uulgo creditum fuisse, si quis lapi-
dem a cane morsum contigisset aut calcaisset, eum ira-
cundiozem euadere, & ad disidia propensum.

✠ SALUBRITAS.

Zenodot. Κρότωνος ὑγιέστερον .i. Crotone salubrius

ERE nequaquam noxia, sed undequaque salutifera. Zenodotus ab animante sumptam paræmiã existimat. Est enim Croton muscæ genus.

Suidas.

Cucurbita fanior.

Κολοκώτης ὑγιέστερος.

Id est, Cucurbita salubrior. Inde natū: uel q̄ cucurbita non facile læditur aëris uitio, propter crustum, quo tegitur: uel quod ea uarijs remedijs efficax esse perhibeatur.

Plautus.

Valere pancratice.

Plautus dixit pro eo quod est, firma esse ualitudine. Nam in Pancratistis robur corporis potissimum spectabatur. Pro eodem dixit, Valere athleticæ, Valere pugilicæ, Valere Basilicæ.

Iuuenalis

Sanior est pisce.

Nam ad eum modum hodièq̄: uulgo loquuntur. Tam sanus es q̄ piscis. Id inde sumptū est, quod creditū est pisces non sentire morbos.

Plutarch.

Tria saluberrima.

Apud Plutarchum uidetur q̄ hoc prouerbio fuisse iactatum. Sed præstat ipsius uerba transcribere. Vnde optime dictum est, uesci citra saturitatem, non refugere laborem, nature semen conseruare, esse saluberrima.

✠ SCVRRLITAS.

Athenæ⁹.

Από τῶν ἑξήκοντα ἔχομαι, id est,

A sexaginta uiris venio.

Athenienses mire delectabatur ijs, q̄risum dictis aut factis mouere norūt, adeo ut ad hoc in diomeo, aut heracleo sexa

leo sexaginta conuenirent, qui in ciuitate nominabantur sexaginta uiri, quemadmodum nos dicimus duumuiros, triumuiros & decemuiros, magistratum significantes, ut si quid ridicule dictum esset, uulgo ita loquerentur: Sexaginta uiri hoc dixerunt. Poterit per ironiam dici in dictum illepidum & agreste, dictum sexaginta uiris dignum, aut in stulte didacem: hic nobis uenit à sexaginta uiris.

☞ SECVNDÆ experientia

Posterioribus melioribus.

Inter Græcicas paræmiâs refertur:

Δὸν τ' ἔρω ἀμεινόνου, id est,

Alteris melioribus. Quo significabant ea, que prima experientia parum bene successerant, secunda nonnunquam commodius euenire, & prioris consilij erratum posteriore consilio corrigi.

Danda uenia lapsio.

Homerus

Qui dicet aliquando dandam ueniam, si quid erratum sit per incuriâ, neq; enim hois esse, ut semper exactam præstet diligentiam, usurpabit illud Homeri:

Haud quaquam fieri potis est, ut peruigil usq;

Mortalis duret.

Destitutis uentis, remos adhibe.

Hermola.

Quum res non succedit ut uolumus, ad alia præsidia confugiendum est: aut quum fortuna est aduersa, tum magis ad laborandum.

☞ SECVRITATIS & tutæ rei.

In tranquillo est.

Terentius.

Qui te in scopulum è tranquillo auferat. Et quod alibi diximus: Ego in portu nauigo.

p. 2. In uado.

SECVRITATIS

Terētius. In vado.

Terentius : Omnis res in vado est. Vadum autem est aqua fundus, in quo quisquis constiterit, is iam effugit periculum ne mergatur.

Aristides Duabus ancoris fultus. ἐπὶ δύοῖν ἀγκυῶν.

Id est, Duabus nixus in portu sedet, subaudiendum, ancoris. De firmis & immotis, & qui rem suam probe constabilierunt. Ductum a nauibus intra portum tuto manentibus.

Terētius. In portu nauigare. ἐν λιμνῶν ἡλῆρ.

Id est, in portu nauigare. Qua significamus nos iam à periculo abesse.

Vergilius:

Nunc mihi parata quies, omnisq; in limine portus.

His Medus non insidiabitur.

Zenodot. τὰ δὲ μὴ δὲ οὐ φυλάξαι.

Id est, Hæc Medus non obseruabit. Cum Xerxes exercitum ad Græciam traducere pararet, ut autor est apud Zenodotum Dicaearchus, Græci desperatis rebus facultates suas absumpserunt, ne multum reliquum fieret, quod hostis tolleret, ita dicentes: Hæc Medus non obseruabit, eaq; uox in adagium abiit, ubi quis largius impenderet sua, ne uenirent in aliorum manus.

Ociosus esto.

Si quem iubemus curare cuticulam, negocium alijs cura futurum, accommodabimus illud Homeri:

Tute caueto

Aut dicti aut facti cruciet tua pectora cura.

Quin tranquillus edasq; bibasq; ita ut ante solebas.

χοίνοι μὴ ἐπικαθίσαι, id est,

Hierony. Chœnici ne infideas.

Interpretatur diuus Hieronymus, de uictu ne fueris sollicitus

sollicitus in diem crastinum. Est enim Choenix demensum & cibus diurnus. Plutarchus autem longe diuersius, puta, non indulgendum ocio, sed industria prospiciendum uictū, ne desit in posterum.

Thymbra uictitans. Θυμβροφάγος.

Id est, Thymbra uictitantes, adagio dicebantur, uel qui tutius ac liberius uitam agerent, uel qui moribus essent parum blandis, uel qui hilariter citraq; sollicitudinem paruo contenti uiuerent, quod Thymbra herba genus sit.

Rem factam habere.

Apud Martialem legitur, Rem factam habere, pro eo quod est, certam & indubitatam. Siquidem promissa parum certa sunt.

Martialis

Hermionis uice. Ἀντ' ἐρμίωνος.

Aristop.

Id est, Hermionis uice, puta fuero tibi, aut mea domus aut simile quippiam. Valet autem perinde quasi dicas loco asyli tibi fuero, uel instar ara. Est Hermione templum in Peloponneso, sacrum Cereri ac Proserpinæ, ad quod q; confugerint, tuti sunt propter loci religionem

In terra pauperem.

Ἐμ γῆ πενέως μᾶλλον ἢ πλαστοῦντα πλεῖν
Id est, Egere præstat in solo, quam diuitem Sulcare fluctus. Satius est paululum habere tuto, quam multum cum periculo.

Mœnia Semyramidis. τείχη Σεμυράμιδος Ouidius.

Id est, Muri Semyramidis, de muris inexpugnabilibus dicebatur egregieq; munitis. Ouidius:

Vbi dicitur altam

Coctilibus muris cinxisse Semyramis urbem.

In tuo regno.

Cicero.

Quod cuiusq; priuatum est, regnum eius dicitur.

p.3. In tuo

SECVRITATIS.

Plautus. In tuo luco & fano est situm.

Apud Plautū pro eo quod est, in tua potestate, tuo arbitrio, tua tutela, tua manu. Cice. In meis castris, praesidijsq; uersaris. i. mecū facis, & pro me pugnāt q̄ dicis.

Idem. Intra suas praesepes.

Plautus in *Cassina*: Scit, si id impetret, futurū, quod amat intra praesepes suas, pro eo quod est, certum ac paratum. Nam quod intra septa nostra clausum sit, id tuto certoq; possidemus.

Terentius. Aliud cura.

Cū negabis esse causam, cur aliquis aut dubitet, aut sollicitus sit exempto scrupulo. Terentius: Atqui iam repperi, aliud cura.

Perfilius. In diem uiuere. Ex tempore uiuere.

Est presentibus rebus contentū uiuere, atq; ex parato minime sollicitū de futuris. Quae uita Graecis dicitur κατὰ μέριον βίον. Et κατὰ μὲρ βίοιοι, qui ad eū uiuunt modum. Vnde & ex tempore dicere, id est, citra praemeditationem.

Plato. Ἀδεις ὠπὸρ εἰς δῆλον πλέωρ .i.

Canis tanquam Delum nauigans.

In supinum, ociosum, securum, ac uoluptariam agentem uitam dicebatur. Nam Athenis facilis ac tuta in Delum nauigatio. Vnde fiebat, ut qui illuc soluerent, inter nauigandum securi, nihilq; periculi metuentes canerent.

Lucianus. Ἀποκίνοντα τὸ πόδες καθεύδωρ .i.

Porrectis pedibus dormire.

Vel sublati pedibus requiesco, & supinus per ocium. Et supinitatem, negligentiam incogitantiamq; significamus. Et conferere manus in Hebræorum proverbs, in ignauum &c.

In dextera

In dexteram aurem.

Plinius.

Sic enī admonent medici, ut in primo somno, q̄ profun-
dissimus esse consuevit, in aurem dextram incubamus.
Cum experrecti redormire cupimus, in sinistram.

In vtramuis dormire aurem.

Terētius.

Est animo ocioso, securo, uacuoq; esse.

Leporis vita. ἀργῶς βίον ζῶν.

Plutarch.

Id est, Leporis uitam uiuere. Dicuntur, qui semper an-
xi, trepidiq; uiuunt.

In vtrumuis dormire oculum.

Plautus.

Plautus in Pseu. De isthac re in oculū utrumuis con-
quiescito. Est animo ocioso esse &c.

Halcedonia sunt apud forum.

Idem.

Plautus in Cassina. Idem in Roenulo: Nisi mihi illam
tam tranquillam facis, quam mare est olim, cū ibi hal-
cedo pullos educat suos. Extat etiam in Græcorum
commentarijs huiusmodi prouerbium:

Ἀλκυονίτις ἡμέρας ἄγεις, id est,

Halcyonios agis dies, de tranquillā & ociosam agentia-
bus uitam. Ab aue quadam marina ductū adagium.

Ἀληθευμῶν βίον .i. Vita molita.

Suidas.

Siue uictus, ut ita loquamur, farinatus. Suidas indicat
adagiū uarie accipi. Quosdam usurpare de uita pri-
scorū, qui glandibus uescabantur. Nonnullos de ijs, q̄
in magna rerum, quas desiderarent affluentia uitam
agerent.

Equus me portat, alit rex.

Ἴππος μὲ φέρει, βασιλεὺς μὲ τρέφει.

Horatius.

Id est, Me rex alit, ac me portat equus. Refertur in-
ter Græcorum adagia, atq; addunt hinc natum: Iuuenis
quidam sub rege Philippo stipendia faciebat. Is cum
admoneretur, ut missionem peteret, seseq; a militia

SECVRITATIS.

abdicaret, negauit se facturum isto adagio.

Horatius. Rectius hoc, &

Splendidus multo est, equus ut me portet, alar rex.

Homerus

Εκ τῶν πολλῶν πόδας ἔχεις .i.

Extra lutum pedes habes .

In eos, qui molestis nō inuoluūtur negocijs, unde se ne queant explicare, sed extra periculū constituti sunt.

Q. Curti⁹

Extra periculum ferox.

In obtreclatorē clanculariū, qui corā nō ausit cōgredi

Home. Pugnare gnarus, uerū eminus & procul hoste

Diogenis.

Εκ τῶν ποδῶν ἰππειῶν, id est,

Procul a pedibus equinis.

Vulgo dicitur, cū significant fugiendū esse periculū.

Extra telorum iactum. Εξω βελῶν.

Id est, Extra telorum iactum, pro eo quod est, in tuto citraq; periculum.

Terētius.

Porro a Ioue atq; a fulmine.

Πόρρω δ' ἰός τε καὶ κρόταυον.

Id est, Procul à Ioue pariter atq; à fulmine. Admonet non esse agendū cū præpotentibus, q̄ nutu possint perdere, si quando libeat, maxime cū regibus ac tyranniis.

Demosth.

Post principia.

Sumptum à bellis, in quibus summum periculū est ijs, qui i prima stant acie. Teren. in Eu. Tu hosce instrue hic ego ero post principia.

Non vulgari ancora nititur.

Significans aliquem nouis, minimeq; uulgaribus præfidijs niti.

Aristides

Quid Achiuos a turre iudicatis.

Dici consueuit, quoties quis pronunciat de re nō satls accurate considerata. Aristides in Themistocle:

τί ταῦτα τοὺς ἀχαιοὺς ἀπὸ τῶν πύργων κρινομένου,
Id est,

Id est, *Quid in his Achivos de turri iudicatis. Nec in concinne torquebitur ad eos, qui in tuto constituti, de ijs iudicant, qui in periculo uersantur. Quemadmodū faciunt ij, qui in turri aut uallo sedentes, ociosi spectāt praeliantes, iudicantq; , ac in multis animi robur, aut consilium desiderant, quod ipsi nequaquā præstaturi forent, sin eodem discrimine uersarentur.*

Quasi nullus cani.

Nam nullus est collare canum uenaticorum, coriaceū, confixum clauis ferreis eminentibus aduersus impetū luporum. Ad hunc igitur modum, certum firmumq; præsidium significabimus.

♣ S E M P E R.

Quoad vixero.

Quod in uita perpetuū nobis futurum intelligi uolemus, indicare licebit Vergilij carmine.

Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.

♣ S E N I V M Præmaturū, aut Mors

Ergini cani. *Εργίνος πολιαί.*

Id est, Ergini canities. De canicie præproperea, id est que ante diem legitimum accidit. Erginus filius fuit Clymenis adolescens, præter ætatis rationem iam canus. Festiuus fiet, si per ironiam dicetur in senes iam canos, qui tamen iuuenes etiamdum haberi uelint.

Præmatura mors.

In hunc, qui præmatura morte discesserit, superstitionibus parentibus.

♣ S E R A P O E N I T E N T I A.

Sero sapiunt Phryges.

Cicero.

p. 5.

Conuenit

S E R A P O E N I T E N T I A .

Strabo. Conuenit in eos, quos stulte factorum sero pœnitel.
Cumani sero sapiunt.

Οψὲ αἰοθ' ἀνοντοα ὁι κωμαῖοι.

Id est, Sero sentiunt Cumani. Id adagium refertur à Strabone Geographiæ libro. 13. putatq; eos uulgo male audisse, tanquam stupidos, atq; insulsos, ob hanc causam, quod ducentis annis portus uectigalia exegerint; hoc nomine ut urbem edificarent, quæ dare tamen nõ desierunt, cum iam urbs esset extructa. Nihil enim uetat, quo minus dicatur & in illos, qui nõ nisi malo suo docti parent recte monentibus.

Malo accepto stultus sapit.

Paulo diuersius extulit Hesiodus.

Tandem sua pœna nocentem

Consequitur, passusq; sapit tum deniq; stultus.

Huc referendum & Plautinum illud in Mercatore.

Felicitè is sapit qui alieno periculo sapit.

Sophocles Piscator ictus sapiet.

ἄλιεύς πληγείξ νόσῳ οἴσῃ.

.i. Piscator percussus sapiet. Idq; ferunt ab huiusmodi quodam euentu natum. Cum piscator quispiam piscibus, quos intra rete tenebat, manum admouisset, atq; à scorpione pisce feriretur, ictus, inquit, sapiã. Itaq; suo malo doctus, cauit in posterum.

Factum stultus cognoscit.

ῥεχθέρ δ' ἔτε νῆπιον ἔγνω.

Id est, Rem peractam stultus intellexit. Itẽ illud Demosthenicum. Non emo tanti pœnitere. Vnde perquam eleganter Fabius apud Titũ Liuiũ, euentũ, stultorũ magistrũ appellat. Nec euentus doceat hoc iniquiens, qui stultorum magister est, sed ratio.

Theocri. Mus picem gultans.

Μῦθ' ἄσῃ

Μῦθε ἄρτι πικρῆς γεύουσιν.

Id est, *Mus nunc picem gustans. Siquidem mus imperitus, si quando in picem inciderit, aut perit, aut uix eluctatur, ac deinde periculi memor timet contingere. Non intempestiue dicitur in eum, quem poenitet experimenti.*

Post acerba prudentior.

Παρά τα δ' ἄρα φρονιμώτερος.

Id est, *Post mala prudentior.*

Sera in fundo parsimonia.

Admonet in tempore parcendum rebus necessarijs.

Seneca.

Persius Satyra. 2. Donec deceptus & expes
Nequicquam fundo suspiret nummus in imo.

Quod dedi, datum nollem.

Plautus.

Plautus. Inter nouam rem, inquit, uerbum usurpabo uetus. Quod dedi, non datum uellem. Significat se poenitere quod puella fecerit copiam.

Satius est recurrere, quam male currere.

Præstat mutare consiliū in melius, quam in male institutis pergere. Lucia. Visum est tandē, iuxta uulgi sermonem. Potius recurrere, atq; currere perperam.

Plinius.

Optimum aliena infania frui.

Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.

Admonet adagium, ut ex aliorum erratis, ipsi cautiore efficiamur, & alienis periculis reddamur prudentiores.

Ἀκιστός μετ' ἀνθίστηρα.

.i. Hedera post Anthisteria.

Cum sero quippiam adhibetur. Apparet in ijs ludis morē fuisse coronari hedera. De Anthisterijs. Id est floralibus festis diximus in prouerbio, Cares foras.

Atqui nō

SERVM REMEDIVM.

Atqui non est apud aram consultandū.
Consultandum antequam incipias, in ipso negotio se-
ra consultatio. Sumptum à sacrificiis, qui pro ritu sa-
crorum omnia preparant, priusquam accedat ad arā.

☞ SERVM REMEDIVM, aut tempeltium.

Satius est initijs mederi, quam fini.
Persius. Elleborum frustra quum cutis agra tumebit
Poscentes uideas, uenienti occurrite morbo.
Ouid. Sero medicina paratur.

Cum mala per longas inualuere moras.
Pueros admonent à uitijs arcendos, dum ad huc tene-
ra, ac tractabilis aetas, sarcindas protinus offensas, ne
in simultatem exolescant. Minima uitanda mala, ex
quibus maiora solent pullulascere. Occasiones euitan-
das, quæ mali quippiam paritura uideantur.

Sero uenisti, sed in colonum ito.
In eos qui post tempus aduenirent, aut qui mercede
quippiam facerent. Porro Colonus est terra æditior,
in speciem tumuli seu collis.

Suidas.

Post bellum auxilium.

ΜΕΤΑ Τὸν πόλεμον ἢ συμμαχίᾳ.
Id est, Post bellum suppetiæ. Quoties serius adhibe-
tur remediū. siquidē aegrotō mortuo sero uenit medi-
cus. Et ædibus in cinerē redactis sero infunditur aqua

Senem erigere.

Erigere durum est, qui cadat iuuenis, senē. Haud faci-
le dediscuntur à senibus uitia, quæ pueri didicerint, &
in omnem inhaeserint uitam.

SERVIRB

SERVIRE TEMPORI. 297

Servire scenæ.

Cicero.

Est rebus presentibus sese accommodare. Translata ab histrionibus fabularum, qui hoc unum spectant, ut quous modo populi oculis placeant.

Vtiforo.

Terentius.

Est presentem rerū statū boni consulere, & utcūq; sese obtulerit fortuna, ita animū applicare. Sene. Vt amur foro, & quod fors feret æquo feramus animo.

Aut bibat, aut abeat.

Aut tempori, locoq; nos accommodemus, aut ab hominum cōsuetudine nos subducamus. Quidā sic efferūt ἢ πῖδι, ἢ ἀπιδι, id est, aut bibe, aut abi. Quanto citius uilior hæc lex, quam ea quam Empedocli in conuiuio præscripsit cōuiuij præfectus, ut aut biberet, aut uinū in caput illius effunderetur. Natum est à priscis illis Græcorū symposijs, hoc est comptationibus.

Gladiator in harena consilium capit. Seneca.

Admonet è re nata mutandū aliquando consilium, & tempori, quod aiunt, seruiendum. Refertur à Seneca. Vetus prouerbium est. Gladiatorē in harena capere consiliū. Aliquid aduersarij uultus, aliqd manus mota aliquid ipsa inclinatio corporis, intuentem monet.

πολύποδος νόσος ἴσχε. i. Polypi mentē obtine Plutarch.

Quo iubemur pro tempore, alios atq; alios mores, alium atq; alium uultum sumere. Adagium natum est à piscis huius ingenio. Nam persequentibus piscatori bus petris affigit sese, et cuicūq; petreæ adhaerit, eius colorē corpore imitatur, uidelicet ne queat deprehēdi

Spartam nactus es, hanc orna.

Cicero.

Ἡμῶν ἑλαχέες πᾶσι κράτος κοσμή.

Id est, Spartam quā nactus es, orna, siue administra. Nota.

Admonet adagium, ut quamcūq; prouinciam erimus forte

S E R V I T V S.

forte nacti, ei nos accommodemus, proq; huius dignitate nos geramus.

Fabius.

Omnium horarum homo.

Qui serijs pariter, ac iocis esset accommodatus. Et apud Terentiũ. Paucorum hominum homo dicitur.

↳ S E R V I T V S.

ἡποζυγίωδης ἄνθρωπος. i. Subiugus homo. Qui non arbitrato suo, sed alieno iussu facit quippiã. Traductum à iumentis iugalibus. Huc pertinent illæ metaphora, Mittere sub iugum. Deijcere iugũ. Subducere collum iugo. Ovidius.

Et tua lesuro subtrahere colla iugo.

Leo cordula vinctus.

Lucia. Leo filo vinctus: sursum ac deorsum circumferor, quum quis exiguo commodo captus, apud aulicos ostentatur passim, quod princeps tantum alat uirum.

Samij literati.

Apud Samios inuenta sunt uiginti quatuor litera à Callistrato. Sic Andron in tripode. Idem Ionũ literas tradidit Atheniẽsibus. Probabile est igitur à repertis traditisq; literis iocũ fuisse uersum ad stigmata. Nam Samij simul & accipiebãt, & tradebãt infames notas

Seneca.

Cum sarcinis enatare.

Seneca. Nemo cum sarcinis enatat. i. nemo sese recipit in libertatẽ, nisi contemptis præmijs seruitutis. Nõ enim potest euadere occupationes, qui curarum autamentum nou potest negligere.

↳ S I M I L I T V D I N I S E T Congruentia.

Terentius.

De grege illo est.

Id est,

Id est, Eiusdem factionis, aut contubernij. Tullius. At uellem te in tuam ueterem gregem retulisses.

Nostræ farinae.

Eiusdem farinae dicuntur, inter quos est indiscreta similitudo. Persius in quinta Satyra.

Nostræ paulo ante farinae Pelliculā ueterē retimes.

Perinde quasi dicat, nostri gregis, nostræ conditionis.

Pertinet ad illā classē: Eadē cera, & idē puluis. &c

Non eras in hoc albo.

Plinius.

Hoc est, Non eras in hoc numero. Translatum ab al-bata tabula, in qua quondā scribebātur nomina iudicū

Non sum ex istis heroibus.

Zenodot.

Οὐκ εἰμι τῶν ἡρώων.

Id est, Non sum de numero istorum heroum. Id est, non sum ex eorum numero, qui propensiores sunt ad ledendum, quam benemerendum.

Τὸ πατρός ὅτι τὸ παιδίου.

.i. Patris est filius.

Ita loquuntur ubi quis mores imitatur patrios. Et in genere, eius filium uocamus quemlibet, quem moribus expresserit.

Ἀφυῶν τιμή. i. Aphyarum honos.

Quoties humilibus exiguus quispiam honos cōtingit.

Nam Aphyra pisciculus est uilis: cui coquēdo nihil adhibetur, præter oleum, quo frigitur.

Terra amat imbrem.

Aristote.

Ἐγὼ μὲν ὄμβρος γαίᾳ.

Id est, Imbrem quidē tellus amat. Vbi quis desiderat ea, quæ sibi nouit esse accommoda, conducibiliāq;

Scopæ dissolutæ. Scopas dissoluere.

Cicero.

Homines nibili, nulliusq; prorsum consilij, Cicero scopas dissoluere dixit, pro eo quod est, rē prorsus inutilem efficere.

S I M I L I T U D I N I S.

efficere. Nam scopæ colligatæ, & specië uidentur habere qualemcunque, & ad uerrendum pauimentum sunt accommodatæ.

Cicero.

Vno tenore.

Tenorem rei progressum uocant. Vnde, quæ sui similia sunt, sibiq; ueluti perpetua quadam succedunt serie, horum eundem esse tenorem dicimus. Cicero. Vnius enim totus est orationis, & idem stilus.

Boni ad bonorum conuiuia ultro accedunt.

Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαίτησιν ἔχουσιν.

Id est, Sponte bonis mos est conuiuia adire bonorum. Vbi uir bonus, fiducia uirtutis, & amicitie, quæ generalis inter omnes probos intercedit, ad sui similem accedit, non expectatis uulgaribus istis inuitatiuiculis. Idem Conuiuia amico amicus ultro etiam uenit.

Ὁμοίον ὁμοίῳ εὐλόμ. i. Simile gaudet simili. Martia. Vxor pessima, pessimus maritus.

Mirror non bene conuenire uobis Iuena.

Magna inter molles concordia.

Aristote.

Malus cum malo colliquefcit voluptate

Κακὸς κακῷ ὅσῳ σιωπῆ τέκερ ἡδονῆ.

Id est, Etenim improbo uir est uoluptati improbus. Malus malo iucundus ob uitiorum commercium & societatem

Aequalis æqualem delectat.

Similitudo mater est beneuolentiae, consuetudinis & familiaritatis conciliatrix. Nam prima familiaritatis conciliatio, proficiscitur ab ætatis equalitate. In hanc sententiam extant aliquot ueterum prouerbia quorum est illud, ἡλιξ ἡλικῶν τέρπει. i. Aequalis æqualem delectat.

Aequalem tibi uxorem quaere.

Ἦρκκατα σαυτὸν ἔλα.

Id est,

Id est, Aequalem tibi uxorem ducito. Adagiū admonet, ne quis cupiditate, aut ambitione allectus, se potentio- rem ducat uxorem. Tuae sortis uxorem ducito. Po- test & longius trahi, nimirū ad negocium suscipien- dum, cui sis conficiendo par & idoneus.

Ego actu idem trahimus iugum.

Non dissimile illi. In eadem es naui, pro eo quod est, negocij nices pariter sustinere. Translatum à bu- bus arantibus.

Cicada cicadæ chara, formica formicæ.

Porro nota est fornicarum politia, & cicadarum concentus.

Non tam ouum ouo simile.

Cicero.

De rebus indiscretæ similitudinis.

Quam apes apud similes.

Cicero.

Cice. Vt similia sunt, & oua ouorum, & apes apum.

Non tam aqua similis aquæ.

Plautus.

Non tam lac lacti simile.

Plautus usurpat in Menæchmis, nec aqua aquæ, nec lac- tæ lacti, crede mihi usquam similius, quam hic tui est, tuquæ huius.

Aristote.

Furem fur cognoscit, & lupum lupus.

Εγνω δὲ φῶρ τε φῶρεα καὶ λύκῳ λυκοῦ.

Id est, Fur furem cognouit, & lupus lupum. Amant enim uulgo se mutuo, qui similibus uitijs laborant.

Semper similem ducit deus ad similem.

Duo inter se similes plerumq; bene conueniunt.

Diogeni.

Semper graculus affidet graculo.

Αἰὲ κολοῖός πρὸς κολοῖο μίξάνη.

Id est, Adfidet usq; graculus apud graculum. Porro graculorū conuentim olim notos fuisse testatur Mar-

Varro libro de re rustica.

SIMILITVDINIS.

Ομοιότερον σύκῳ. i. Similior ficu.

Per iocū dicebatur, de uehementer inter se similibus.

Aut ipse fuisti, aut tui simillimus.

Si quando per iocū indicabimus eundem aliquē fuisse qui tamen se fuisse eat inficias.

Omnia similia.

Eadem est conditio mortalium.

Κροβύλος ζεύγῳ. i. Crobyli iugum.

De societate duorum, pari improbitate dici consueuit. Ductum à Crobylo lenone scelestissimo. Is duo scorta domi alebat.

Eadem cæra. Εμ κηρίον.

Id est, Idem fauus dicebatur, qui uno ore idē affirmarent. Ductum à fauorum cellulis inter se connexis.

Ficus post pisces.

Quadrabit ubi dicemus alijs alia congruere. Quem admodum post carnes caseum, post pisces nuces, iubet uulgo apponi.

Horatius

Ouo prognatus eodem.

Vultus, ingenium, mores, facta ac prorsus omnia sic huic cum hoc conueniunt, ut iures eodem prognatos ouo. Aristoteles ostendit id iuxta naturam fieri, ut ex eodem ouo duo pulli nascantur.

Catullæ dominas imitantes.

Τὰς δ' ἴστω οἶνας αἰ κῆρες μιμῶμεθα.

Id est, Dominas imitantes catellæ. Vbi serui dominorum ferociam representant. Quoties ij, qui subsunt, eorum exprimunt mores, sub quorū imperio degūt. Iuena. Maxima queq; domus seruis est plena superbis

Similes habent labra lactucas.

Hierony.

Vbi similia similibus contingunt, ueluti preceptori parū docto, discipulus indocilis: improbo populo, magistratus

gistratus improbus: uxori morose, maritus morosus:
breuiter quoties mala malis, digna dignis eueniūt. Na-
tum adagium ab asino carduos pascente.

Qualis hera, tales pedissequæ.

Qualis pater, talis filius.

Aspis a vipera.

Tertulli.

Quum pessimus a pessimo sumit mali quippiam.

Aut piscem olet, aut florem.

Ambrosi.

Dictum in eū qui bene oleret, quod timallus piscis sit
odore gratissimus, & æque fragrans eiusdem nominis
flos. Ita demum pronunciatum est, piscis odor esse, qui
floris. Quid specie tua gratius? quid suauitate iucun-
dus? quid odore fragrantius? Quod mella fragrant,
hoc tu corpore tuo spiras.

Sequitur parca sepiam.

Comitem ducit sepia percam. Dictum de improbo-
rum societate.

Dignum patella operculum.

Hierony.

Hieronymus ad Chromatiū. Dignum patella opercu-
lum. In me enim, inquit, patria rusticitas uernacula.
Deus uenter est, & in diē uiuitur, & sanctior est ille,
qui ditior est. Accessit huic patellæ iuxta tritū populi
sermone prouerbiū, dignū operculū. Significat autē
episcopum ad improbos populi mores accommodatū

Εξ τῶν ἀμίδ' α' ἐνδεξιμ. id est.

In matellam immeiere.

Cum sordide tractantur, aut ad manus aliquod pa-
rum honestum adhibentur ij, qui non indigni uidean-
tur, utpote ipsi sordidi, atq; inhonesti, quasq; ad con-
tumelias ferendas facti.

Conto nauiga. Κοιτῶν πλῆμ.

Suidas.

Conto nauigare, dicebantur, qui sic rebus uterentur,

q. 2. quemad-

S I M I L I T U D I N I S .

Quemadmodū uti conueniebat, aut qui uitæ genus suo
 commodatum ingenio sequerentur. Itidem non ad
 quamuis uitam quiuis idoneus est.

Catullus. Ipsa olera olla legit.

In eos quadrabit, qui suum ipsorum uitium in aliud
 quippiam reijciunt, aut qui sic ad scelus aliquod quasi
 facti sunt, ut non possint non peccare. Nam olla coque
 dis oleribus nata est: uel quod absurdissimū sit, si quis
 dicat ollam legere olera, quæ non coquet nisi quis im
 miserit. Nō igitur olla in causa est, sed qui inijcit ma
 la olera. Catullus in Casarem.

Mentula mœchatur, mœchatur mentula certe.
 Hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

Surdaster cum surdastro litigabat.

Iudex autem erat utroq; surdior, cum res agitur in
 ter undequaq; ridiculos ac stultos. Extat in hanc sen
 tentiam epigramma Græcum Nicarchi, quod Thomas
 Morus olim adolescens, scitè uertit in hunc modum,
 Lis agitur, surdusq; reus, surdus fuit actor

Ipsè tamen iudex, surdus utroq; magis.

Pro edibus hic petit es, quinto iam mense peracto,
 ille refert, tota nocte mihi acta mola est.

Aspicit hos iudex, et quid contenditis inquit,

An non utriq; est mater ? utriq; alite.

Varro.

Cascus cascam ducit.

Quoties similis similem delectat, uetulus uetulam,
 deformis deformem. Nam antiquitus cascum diceba
 tur, quod nos uetus appellamus. Videtur esse iocus in
 anum uetulo nuptam.

Lucianus

πάντα μίαν κόμισ. i. Omnia idem puluis.
 De indiscreta similitudine. Alludens ad defunctorum
 cineres, inter quos nihil apparet discriminis.

πάνθ

πάνθ ὑπὸ μίᾳ μύκωνορ.

Strabo,

.i. Omnia sub vnam Myconum.

Est autem Myconus, in qua fabulis proditum est, positos esse gigantes postremas ab Hercule confectos, unde ductum illud prouerbium. In eos, qui res natura diuersas eodem titulo complectuntur. Itaq; qui eodē libro grammatica pariter & theologica, item dialectica in iuriconsultorum literas tradat.

Conuenerunt Attabus & Numenius. Diogeni.

Σωῆλορ ἀτταβάς τε καὶ νουμῶνι.

Idest, Coniunctus est suo Attabus Numenio. Dicitur solitum quoties improbus aggregatur cū improbo. Diogenianus tradit hos insigne par furum fuisse. Simulimum illi. Cum Bitho Bacchius.

Eundem calceum omni pedi inducere. Galenus.

Galenus loquitur de quibusdā medicis imperitis, qui non habita ratione morborum, eadem remedia admovent omnibus. Non dissimile illi. Scis simulare cupressum. Hierony. Nec adinstar imperiti medici, uno collirio omnium oculos uelle curare.

Ναύσωρ ναυκράτῃ. i. Naufon Naucrati.

Quoties aliqui similia inuicem respondent. Veluti si quis herus salutatus herum resalutet. Et nebulo compellatus, nebulonem uicissim compellet. Naufon enim & Naucrates utrumque à naue dicitur, perinde quasi dicas, nauta nautæ.

Noui Simonem, & Simon me.

De ijs dicebatur qui pares essent. Zenodotus scribit duos fuisse ductores, notæ utrumq; improbitatis.

Ο κρηῆς τὸν κρηῆτα. i. Cretensis Cretensem.

Subaudi, quod erit commodum sententiæ, prouocat, conatur circumuenire, aut tale quippiam. Susceptum

S I M I L I T U D I N I S.

à Cretenſium moribus, quos plurimis conuitijs inceſſit ſuit antiquitas.

κεῖς πρὸς αἰγινήτω. id eſt.

Cretenſis cum Aegineta.

Subaudiendum, agit. Quadrat in pariter improbos, qui mutuis inter ſe fallacijs agunt. Nam Aeginetæ olim male audierunt in quos etiã oraculũ illud quidẽ aditum putant. Neq; tertij, neq; quarti.

Sequitur ver hyemem.

Rerum uices ſignificat. Et triſtibus ſuccedũt lætiora
Plutarch. Cretiza cum Cretenſi. πρὸς κρητὰ κρητίζει
Id eſt, Aduerſum Cretenſem Cretiza, id eſt, aduerſus mendacem mendacijs utere. Græci κρητίζει pro mentiri dicunt.

χιῶ πρὸς κῶωμ. i. Chius ad Coum.

De comparatione uehementer inæquali dicebatur. Nã in ludo talorũ iactus, qui Chius dicebatur, unioni reſpondebat. Couſ ſenioni. Fit autem interim alluſio ad gentes, quarũ utriuſq; mores non caruerunt nota.

Vulpinari cum vulpe.

αλώπειν πρὸς ἐτέρω αλώπεκα.

Id eſt, Cum uulpe, uulpinare tu quocq; inuicem. Cum aſtutis aſtutijs agito. Hora. Numquam te fallant animi ſub uulpe latentes.

ηλω τὸν ἥλωρ ἐκκεῖν. i. Clauũ clauo pellere
Et paxillum paxillo pepuliſti. Id eſt, Malum alio malo depuliſti.

Cum Care carizas. πρὸς κάρρα καρίξας.

Id eſt, Cum Care cariffas. Ruſticè agis cum ruſtico, barbare loqueris cum barbaro, craffe cum craſſo. Careſ populi ſunt Phrygiæ, quorum mores prouerbijs aliquot locum fecere.

Mali thripes, mali ipes.

Diogeni.

κακά μὲν θρίπεις κακά δὲ ἰπῆες.

i. Mala quidē thripes, mala rursum ipes. De duplici malo dici solitū, ut non magni referat, utrū elegeris. Thrips enī Græcis uermiculus est, q̄ lignis innascitur materiasq; uitiat. Ips itē cornibus & uitibus infestus

Balbus balbum rectius intelligit.

Hierony.

Barbarus barbari orationē. Est quippe proverbum.

Balbus melius balbi uerba cognoscere.

Bithus contra Bacchium.

Horatius

Bithus & Bacchius, nobile par gladiatorū fuit, pares arte, & pares audacia. Horatius. Vti non

Compositus melius, cum Bitho Bacchius.

Esernius cum Pacidiano.

Lucilius.

Erant & hi gladiatores per omnia pares, lōgeq; omnium nobilissimi. Nota hic duorum theologorum disputationem, Londini apud Britannos habitam.

Non filius Achillis.

Plutarch.

Ὀὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ' Ἀχιλλεύς αὐτοῦ εἶ.

Id est, Haud satus Achille, uerum Achilles ipseus es. E tragœdia quapiam aut comœdia sumptum uidetur.

Teren. Hem alterum hunc ex hoc natum dicas.

Ab vno diagrammate,

Plutarch.

Est autem diagramma pictura descriptioq; philosophorum, qua rem exponunt oculis, ut perinde ualeat, quasi dicas, de eadem formula.

Eodem in ludo docti.

Terētius.

Dicebantur similibus uitijs laborātes, & improbitate pares. Terē. i. Hec. In eodē oēs mihi uidentur ludo docti, ad maliciā. Quod aut Terē. dixit i mulieres, oēs inter ipsas similib⁹ esse morib⁹, idē Græcus attestatur senarius. Γυνῆς ὁμοεικῶς πῶποτ' αὐδὲρ δὶ φαίεσσι. i.

q. 4. A fœmina

S I M I L I T U D I N I S.

A foemina nil foemina unquam discrepat.

Gellius.

Innuuit autem prouerbiū nullā inueniri bonā mulierē.

Eiusdem musæ emulus.

Eiusdē artis aut discipline studiosus. Græci ἄμορτος

Aristop.

χυδς appellant eiusdem artis opifices.

Iisdem vescentes cepis.

Ταυτόν θύμον φαγόντες.

Id est, Qui idem ederent thymum. Congruit in pauperes ac bonos uiros inter sese amicos, θύμον enim uilissimū herbæ genus, quo tenues et agrestes, utcūq; uitam sustinent, quidā cepam agrestem esse putant.

Αγαθὸς ψάλτης, ἀγαθὸς ζωμοποιός.

.i. Bonus cantor, bonus cupediarius.

In uituperiū musicae artis dictum, quasi eiusdē sit hoīs aures delectare cantu, et palatum cupedijs.

Mars haud concutit sua ipsius arma.

Αρξς τὰ αὐτῶ ὅπλα οὐ σαλεύφ.

Id est, Mars sua ipsius arma non iactat. Commodè feruntur quibus assueuimus, quæq; nobis quadrant, etiā si sint grauisima. Iactamus enim, quod incōmode ferimus. Iuue. Nec iactare iugū uita didicere magistra

Euriped.

Stultus stulta loquitur.

Μωρὰ γὰρ μωρὸς λέγφ.

Id est, Nā stulta stulti oratio est. Talis hominibus fuit oratio, qualis uita. Hōminis figura oratione agnoscitur. Democritus orationem, uitæ simulachrum, quādamq; uelut umbram esse dicebat. Nam nullo in speculo melius, expressiusq; relucet figura corporis, quam in oratione pectoris imago representatur. Neque secius homines ex sermone, quam ærea uasa timore tu dignoscuntur.

Κενὸὶ κενὰ βδλεύοντα.

id est.

Inaniunt

Inanium inania consilia.

Cum quis sua spe frustratur.

Malo nodo, malus quærendus cuneus. Hierony.

Eo licebit uti, quoties malū simili malitia retundimus

Plu. Remedio amaro bilem amarā diluunt.

ορϞ ὄρεσι οὐ μίγνυται, id est,

Mons cum monte non miscetur.

Non conuenit inter pariter elatos.

Mores hominum regioni respondent.

Et plantarum semina, & hominum mores ad regionis habitum respondent. Ex mollibus enim regionibus molles homines nasci solere.

Ϟ SIMVLATIO. Dissimulatio.

Αλα η̄ κύαμορ .i. Salem & fabam. Diogenia.

Subaudiendum, proposuerunt. Diogenianus admodum dicitur de his, qui fingerem se scire quippiā, quod nescirent, atq; hinc natū esse prouerbiū q̄ olim mos fuerit, ut diuini salem & fabā proponerent.

Plures thriobolos paucos est cernere uates. Zenodot.

πολλοὶ θριόβολοι, παῦροι δ' ἔτε μω= τῆς ἀνδρείας.

Id est, Plures thriobolos paucos est cernere uates. Olim tres nymphas Apollinis nutrices, Parnassum incoluisse, quæ Thriæ dicerentur, unde postea receptū sit, ut calculi, sortesq; diuinorū, Thriæ uocarentur.

Vnde thrioboli, qui thrias in urnam diuinam iaciunt.

Multi thyrsiferi, pauci Bacchi.

πολλοὶ τοὶ ναρθηκοφόροι παῦροι δ' ἔτε βάκχοι

Id est, Plures thyrsiferos, paucos est cernere Bacchos

Quo significatum est, cō pluribus mortaliū adesse uirtutis insignia, aut etiam famam, qui tamē uera uirtute

q. s. uacent.

S I M V L A T I O.

uacent. Non oēs ueri theologi, qui pileū theologicum gerunt. Non oēs monachi, q̄ cucullo onerātur. Nō oēs summi pontifices, q̄ uocantur sanctissimi, quiq; triplici corona insigniuntur. Translatū à ceremonijs Bacchannaliū, in quibus thyrsos. i. hastas quasdā uites quaticabant afflati furore. Scitū est & illud Herodis Attici in palliatū, crinitū, barba ad bubem usq; porrecta: Vi deo barbam & pallium, philosophū nondum uideo.

Multi qui boues stimulēt, pauci aratores

πολλοὶ βοσκέντη παῦροι δ' ἐπεγῆς ἀροτῆρες.

Id est, Qui tauros stimulent multi, sed rarus arator. Multi præ se ferunt, quod non sunt.

Non omnes, qui habent citharam, sunt citharœdi.

Varro,

Hunc adscribendū uidetur, quod lepide scripsit Seneca, quendā personam malle, q̄ faciem. Faciē uocat, ubi quis talis uidetur qualis est: personam, cum præ se fert aliquis quod non est. Non is rex, cui contingit amplum imperium, sed qui sciat administrare.

ὄνος πρὸς ἀκυμοίους. i. Asinus apud Cumanos competit in eos, qui cum sint inepti, ridiculiq; tamen apud ignotos ipsa nouitate habētur in precio. Aut in eos, quibus honos aliquis præter meritū additus à fortuna, tumore & insolentiā, ita ut ferē fit, conciliat. Demosthenes: Felicitas enī & rerum successus, qui cōtigerit immerenti, stultus uesaniæ causam præbere solet. Narrauimus alibi fabulā de asino fugitiuo, q̄ apud Cumanos se gessit pro leone.

Flere ad nouercæ tumulum.

πρὸς τὸν μητρῆς τάφομ δακρυμα. i.

Ad nouercæ tumulū lachrymari, ē simulare gestu dolore, cū re gaudeas, Quod idē de diuitis hæredibus nō in concinne

cōcinne dicitur, i quos extat Publianus ille *Mimus*, cū primis elegans: *Hæredis fletus sub persona risus est.*

Μεγαρέων δ' ἄκρυα. i. Megarensiū lachrymæ Dicebātur uel fictæ, nec ex uero dolore profectæ, uel ui adactæ. *Diogenia*. ad hmōi refert historiā. *Bacchi* q̄ dā *Corinthi*, *Clytij* Megarensiū regis filiā uxore duxerat. Ea defuncta, *Clytius* cōplureis uirgines & adulescentes *Corinthum* misit: qui in funeralibus pompis, puellam deplorarent, lachrymis utiq; fictis.

Ἀκκίζεω, id est, Accissare.

Scribūt *Acco* mulierē fuisse quampiā notæ stultitiæ, q̄ solita sit ad spectaculū cum imagine sua, p̄inde atq; cū alia muliere cōfabulari, ut hinc uulgo, quæ stultius aut ineptius aliquid agerent, accissare dicerētur, & *Acco* noie cōpellarentur. Apparet illud etiā moribus huius mulieris adfuisse, ut recusaret, quæ tamen cupiebat, unde & *Accismus* ficta huiusmodi recusatio dicatur.

Ἀπείρα φάλτῶ ἐπιζ. i. Hæsitātia cātoris tuffis *Diētū* uidetur quoties nō suppetit quod dicamus, idq; uelut aliud agentes dissimulamus, uelut apud *Platonē* *Aristophanes*, ne diceret in conuiuio, singultū fingit. *Sumptum* apparet à cantoribus.

Βῆξ ἀντὶ πρῶτῆς. i. Tuffis pro crepitu.

Dici solitum, quoties aliquis perplexus, aliud pro alio simulat. Veluti si quis in adulteræ domo deprehensus, fingeret se quippiam mercatū uenisse. Translatum ab *ijs*, qui crepitum clara tussi dissimulant.

Ὁ κρήνη τῆς θάλασσης. i. Cretensis mare.

Subaudiendū, nescit aut metuit. In eos, qui nescire fingentem, quod egregie callerent. Etenim qui consentaneum est, Cretenses cum sint insulares, ignorare mare, quo cinguntur undequaque,

Strabo.

Comminere.

S I M V L A T I O.

Cicero.

Conniuere.

Vt parentes ad leuiora quædam liberorum uitia con-
niuent, quasi non uident id quod uident. Et corrupti
iudices in causa conniuent. Hallucinamur impruden-
tes, cæcutimus nolentes, conniuemus data opera. Est
autem conniuere subinde claudere oculos, quemadmo-
dum ij, qui non ferunt lumen solis.

Simia fucata. πίθηκος ἀνάπλεως μυχθίς.
Id est, Simia plena fuci. De deformi anu, fucata ta-
men, & meretricijs culta lenocinijs. Potest & ad rem
accommodari, ueluti si quis turpem causam, orationis
phaleris adornet, ut honesta uideatur.

Simia barbata feu caudata.

Dici solitum de ridiculis.

Nota.

Σιλῶνι ἀλκιβιάδῃς .i. Sileni Alcibiadis.
Quo licebit uti, uel de re quæ cum in speciem, & pri-
ma, quod aiunt fronte, uilis ac ridicula uideatur, tamen
interius ac propius contemplanti, sit admirabilis: uel
de homine, qui habitu, uultuq; longe minus præ se fe-
rat, quàm in animo claudat. Aiunt enim Silenos ima-
gunculas quaspiam fuisse fictiles, & ita factas, ut didu-
ci & explicari possent, quæ clausæ ridiculam ac mon-
struosam tibicinis speciem habebant. Porro statuarũ
argumentum sumptũ est a ridiculo illo Sileno Bacchi
pædagogo, numinumq; poëticorum morione. Proinde
Alcibiades apud Platonem in conuiuio Socratis Enco-
mium diciturus, eũ Silenis huiusmodi similem facit, &
is multo alius esset propius intuenti, q̄ summo habitu
uideretur. Quem si de summa, quod dici solet, cute
quis aestimasset, non emisset asse.

Diogenia,

Πεινώσαρ ἀλώπεκα ὕπνος ἐπέσχεται .i.
Esurienti vulpi somnus obrepit.

Vbi quis

Vbi quis inopia cibi dormit. Pauperem autem uulpē appellat, quod callida sit inopia, & multarum reperi-
trix artium. Neq; perperam dicitur & in illos, qui
dissimulant, commuentq; ad quedam, ut p̄ occasionem
aliquid cōmodi ferant. Siquidē uulpes urgente fame som-
num adsimilat, ut allectas aues capiat, deuoretq;.

Audiens non audit.

Sunt quidam, qui si quid parum placet, id scire dissimu-
lant. Idem: Dissimulans audisse.

Illo respiciens, sed hic remitte bona.

Aristop.

Ἐκεῖ βλέπουσα δ'εὐρ' ἀνείρα τ' ἀγαθά.

Id est, illuc intuens, ac huc remitte cōmoda. Cōueniet
cū aliud prae nobis ferimus, aliud facimus: aut cū alijs
adblandimur, in alios re beneficium conferimus.

πατροκλέος πρόφασις .i. Patrocli occasio.

Diogenianus ostendit dici solere de ijs, qui cū ob me-
tum nō ausint proprias deplorare calamitates, deflent
eas sub prætectu luctus alieni. Vel qui laudandis alijs,
suas ipsorum laudes insinuant.

Hierony.

Melle litus gladius.

In perniciosam adulationem dici solitum. Hierony-
mus Augustini epistolam melle litum gladiū appellat,
propterea q; pariter & reprehensionem haberet, quasi
gladium quo iugularet, & blandimenta, quibus repre-
hensionis asperitatem dissimularet.

Barbætenus sapientes.

Sic appellabantur philosophi & sophistæ, Ἐκ πῶτος
σοφοί, Id est, Barbætenus sapientes. Qui prae-
ter barbam & palliū nihil haberent philosophi. Recte
torquebitur in hos, qui uniuersam uitæ sanctimoniā nō
in animo, neq; in moribus, sed in cultu constituunt.

Alia Lacon, alia asinus illius portat.

Effertur

S I M V L A T I O.

Effertur apud quosdam ad hūc modū: ἄλλο μὲν λευκῶν, ἄλλο δὲ λευκῶνος ὄνος φέρει. i. Alia Leucō, alia Leuconis asinus portat. In eos dicebatur, quorū oratio dissentiret à factis. Natū aiūt ab hmōi quodā euentu: Agricola quispiā nomine Leucon, solitus est utres melle plenos storeis obuoluere. Rogatus autē ab exactoribus uectigaliū, quid nam portaret, ordeū se portare respondebat, uidelicet quo minus pecunie persolueret. Sed cū euenisset aliquando, ut lapsus in terrā asinus, onus effudisset, accurrerunt exactores, i reponendis sarcinis auxilio futuri. Verū ubi interim cognouissent mel i utribus esse, nō ordeū, Leuconē obtorto collo abduxerunt, tanquā q se debito uectigali fraudasset. Atq; illud ridentes, addiderūt, alia Leucon, alia portat asinus. Nam in nonnullis codicibus, dicit, nō additur.

Paulus.

τοῖχος κεκοιχμῶνος .i. Paries dealbatus. Aut incrustatus. Paulus Apost. in Actis Ananiā sacerdotem fictū & fucatū, parietē dealbatū appellat. Christus sanctimoniæ simulatores sepulchra dealbata uocat Seneca philosophos, qui cū docerent honesta, turpiter uiuerent, similes esse scripsit quorundā medicorū pyxidulis, quarū tituli remediū pollicerētur, cū intus uenenū occultarent. E diuerso, q meliores sunt intus, quā oratione, q; prima illa uitæ specie, quasi fronte præ se ferunt, hos Plato Silenis ad similes facit.

Cicero.

Non omnibus dormio.

Non omnibus dormire dicuntur, qui non omnibus inserviunt, neq; per omnia gerunt morem. Plutarchus fabulam super hac re non illepidam narrat: Cum Galba quispiam conuiuio Meccenatem accepisset, sentiretq; iam è nutibus hominem inflammatū in uxorem suam, sensim demisit caput, perinde quasi dormiret.

At cum

At cū interea famulus quispiā ad mensam accedens,
uinum clam tolleret, ibi iam uigil & oculatus: Infelix
inquit, an nesciebas me soli Mecœnati dormire?

Λαγώς καθεύδων .i. Lepus dormiens.

Plutarch.

Quadrat in eum, qui quod nō facit, id facere sese adsi-
mulat, aut qđ facit, id se facere dissimulat. Nā leporē
patentibus genis dormire tradunt autores.

νεκρός κείται βδέων, id est,

Mortuus iacet pedens.

Dici solitum, si quando pauper simularet opulentiam.

Apud unū Apostolium Byzantiū reperi, & haud scio
an ipsi uulgoq; relinquendum.

Κροκοδείλου δάκρυα, id est,

Crocodili lachrymæ.

De ijs, q̄ sese simulant grauitèr angi incōmodo cuius-
piam, cui perniciem attulerint ipsi. Sunt qui scribant
Crocodilum conspecto procul homine, lachrymas emit-
tere, atq; eum mox deuorare.

Beneuolus trucidator. Εὐνός ὁ σφάκτις.

Id est, Beneuolus occisor. Cōuenit in hos, q̄ cū summā
adferant perniciē, tamen beneuolētiæ speciē admiscēt

Extra quære re se se.

Persius.

Persius Satyra prima: Examenq; improbum in illa

Castiges trutina, nec te quasi fieris extra.

Tuis te facultatibus metiaris, non populari opinione.

Tecum habita.

Αἰσώπφος κολοιδός .i. Aesopicus graculus.

Lucianus.

Dicitur, qui aliena sibi usurpat, aliorumq; bonis sese
uenditat.

Horatius:

Moueat cornicula risum Furtiuus nudata coloribus.

Υπόχαλκον χρυσίου .i. Aurum subæratum.

Dicitur homo nequaquam syncerus, sed aliud præ se
ferens,

S O L I T V D O .

ferens , aliud intus occulens . Sumptum à nomisma-
tis adulteratis .

Homerus Diu dissimulatum aperientis.

In eū, qui quod diu dissimulauit, tandē iritatus eloqui-
tur, non inconcinne detorquebitur illud Homeri:
Ast ubi iam promit prægrandem è corpore uocem.

☞ SOLITVDO.

Ne musca quidem.

Plautus in Truculēto: *Quas tu mulieres mihi narra-
st? Vbi musca nulla foemina est in ædibus.*

Nullum animal, quod animal.

M. Tullius ad Atticū: Terentij uestigiū nullum agno-
ui, Metagenes certe periit. Fecit iter per possessionē,
in qua animal reliquum nullum est.

Σκυθῶν ἐρημία .i. Scytharum solitudo.
Pro summis calamitatibus, exitioq; dictum est. *Di-
ctū autem inde, quod Scythæ nullis certis sedibus utan-
tur, sed uagi ferantur in Plaustris. Eam ob causam re-
gio feris abundat.*

☞ SOLICITVDO.

Tantali lapis . ταυτάλφου λίθου.

Id est, Tantali lapidem uocant, imminens capiti peri-
culum. Sumptum à fabula Tantali, quem quidam fin-
gunt apud inferos etiam hoc supplicij genus pati, ut
ingens saxum sic immineat capiti, ut iamiam casu-
rum uideatur.

Mens est in tergoribus.

Ο νοῦς ὄσιπ ἐν τοῖς σκύτεσιπ.

Id est, *Animus est in tergoribus. De sollicitis dictita-
ri solitū, quiq; malū aliquod imminens timere uidetur.*

ΣΚΥΤΗ

ΣΚΥΤΗ ΒΛΕΠΕΙ.

Id est, ut uerbum uerbo reddam, tergora tuetur.
 Confine proximo, quo significabant quempiam præ se
 ferentem uultu, quod mali quippiam instare suspicare
 tur, idq; coniecturis aliquibus colligeret: ueluti si quis
 conspexit bouum tergoribus, bellum futurum collige-
 ret, quod his integantur clypei.

Animus est in corijs.

Aristop.

Simillimum illi Terentiano: Animus est in patinis.
 Interpres admonet huius prouerbij, ἐπὶ σκῦτη βλέ-
 πει, de his, qui iam ad bellum spectant. Licebit uti,
 cum ob sollicitudinem erit aliquis ad id, quod agitur
 in presentia, parum attentus.

Similes videntur captiuis ex Pylo.

Idem.

Εοίκασι τοῖς ἐκ πύλου λιφθῆσι τοῖς λακων-
 νικοῖς, id est,

Captiuis mihi, similes videntur è Pylo Laconicis. Di-
 ci solitū de ijs, qui uultu sunt miserando, nempe palli-
 di, squalidi, macilenti. Pylus ciuitas quæpiam Laconi-
 cæ, quam obsessam Cleon expugnauit.

Μὴ φοβῆρ σενὸρ δ' αὐκτύλομ .i.

Arctum annulum ne gestato.

Hoc est, interprete diuo Hieronymo, Ne uixeris an-
 xie. Siquidem quisquis annulū angustatū gestat, is sibi
 quodammodo uincla iniicit.

Μὴ ἐδίειμ πλὴν καρδίαν, id est,

Cor ne edito.

Hoc est, ne curis tuum ipsius animum excrucies.

In via ne feces ligna.

Non esse discruciandam uitam curis & anxijis cogita-
 tionibus quidam exponunt.

☞ SOMNOLENTIA.

Aristote.

Ενδυμίωv ☞ ὕπνον καθεύδεις .i.

Endymionis somnum dormis.

In eos quadrabit, qui se immodico somno saginant, aut q̄ diuturno in ocio uersantur: nec ullis se negocijs exercent, sed mollem feriatamq; agunt uitam. Natū à puero Endymione adprime formoso.

Gellius.

Vltra Epimenidem dormis.

Υπὲρ τὸν ἐπιμενίδην κεκοίμησθαι.

Id est, Ultra Epimenidis somnum dormisti. In eos dicitur, qui perpetuum agunt ocium. Historia de Epimenide Cretensi theologo, extat in Noctibus Gellianis Is ambulando fessus, in specum quendam subierat, illic obdormiuit: nec experrectus est a somno, ante exactos annos quadraginta septem.

Salem vehens dormis.

ἄλας ἄγων καθεύδεις, id est,

Salem portans dormis. Quadrabit in eum, q̄ in re periculosa, socorditer atq; indiligerter agit, propterea q̄ sal influxu sentinae facile corrumpitur.

Nō decet principē solidā dormire noctē.

Haud dignum duce id est, noctem dormire per omnē. Admonet parcemia uigilantiam ac sollicitudinem maxime conuenire principibus. Vergilius:
At pius Aeneas per noctem plurima uoluens.

☞ SORDES & Parsimonia.

Tribus minis insumptis, duodecim imputant.

Quadrabit in eos, qui non nisi compendij sui gratia colunt amicos, ☞ pro quamuis exiguo officio, multū beneficiorum expectant. Vulgo item aiunt: Pileum donat, ut pallium recipiat.

Cumini

Cumini sector.

Aristote.

Impendio parcus ac sordidus, olim prouerbio $\kappa\upsilon\mu\iota\sigma\upsilon\ \nu\omicron\pi\tau\epsilon\iota\sigma\eta\varsigma$, Id est, Cumini sector dicebatur. Est autē cuminum per se quidem exilis herba.

$\Sigma\upsilon\kappa\alpha\ \mu\omicron\epsilon\tau\iota\zeta\epsilon\iota\mu$ .i. Ficos diuidere.

Martialis

Vnde licebit et cognomē fingere $\sigma\upsilon\kappa\omicron\pi\tau\epsilon\iota\sigma\eta\varsigma$. Martia.

Quadringēta secat, qui dicit $\sigma\upsilon\kappa\alpha\ \mu\omicron\epsilon\tau\iota\zeta\epsilon$.

Sordidum ac parcū significans, etiam si ditissimum.

Nullus emptor difficilis bonum edit ob= Pollux.

soniū. $\omicron\upsilon\delta\epsilon\iota\varsigma\ \delta\upsilon\sigma\omega\upsilon\eta\varsigma\ \chi\epsilon\kappa\sigma\omicron\mu\delta\ \iota\omicron\upsilon\tilde{\nu}\alpha\ \kappa\epsilon\tau\alpha\varsigma$. i.

Difficilis emptor haud bona emit obsonia. Qui nimium uili studet emere, semper merces uitiosas emit. Conueniet in hos, qui paululo labore conantur egregias assequi literas.

E Patroclis domo venit. $\text{E}\kappa\ \pi\alpha\tau\tau\epsilon\omicron\kappa\lambda\epsilon\iota\varsigma$.

Id est, E Patroclis domo. In sordidos, sumptū à moribus Patroclis cuiusdā Atheniensis, prædiuitis quidem, uerū impendio parci sordidiq; quē uetus comœdia talem ferme depingit, qualē Plautus Euclionem.

$\kappa\omicron\chi\lambda\iota\delta\ \beta\iota\omicron$ .i. Cochleæ vita.

Plutarch.

De ijs, qui parce paruoq; uiuunt, aut contracti à negocijs, luceq; forensi semoti.

Immunem venire.

Gellius.

Immunem Latini uocant, quem $\alpha\sigma\upsilon\ \mu\omicron\beta\omicron\lambda\omicron\mu$ Græci: nempe eum, qui nihil confert ad conuiuium. Teren. Te ne asymbolum uenire unctum atq; lautū è balneis.

Lapsana viuere.

Plinius.

Lepide dixeris eos, qui perparce nimiumq; tenuiter uiuunt. Est autem lapsana olus syluestre.

Nihil de vitello. $\text{N}\iota\omicron\pi\tilde{\iota}\delta\ \omicron\upsilon\delta\epsilon\mu\ \mu\omicron\iota\ \delta\iota\delta\omega\varsigma$.

Id est, Nihil mihi de uitello dedisti. Quadrat in

r.2. eos, qui

S O R D E S.

eos, qui impertiant deteriora, meliora sibi seruantes.

Lingere salem.

Olim tenuis fortune hoibus sal pulmentarij uice fuit.
Est autem uitam agere pauperrimam.

Rore pascitur.

Rore ne uiuit more cicadæ? Porro cicadas rore ali te
stis est Plinius. Venustius erit, si transferatur ad in-
genium, siue stilum ieiunū & aridum. Aut per ironi-
am, in hominem uehementer obeso corpore.

Plautus. Victitant succo suo.

In parasitos. Qui si quando cœna cōtigit lautior, in-
gurgitant sese. Rursus ubi nulla arridet spes cœnatica
cogunturq; οἰδοστοι uiuere, fortiter ferunt inedia,
& in conuiuij spem durant. Sumpta metaphora à Co-
chleis, quæ p̄ astatem intra testem contractæ, utcumq;
succo suo aluntur, donec acciderit pluuia.

Philippide tenuius.

Athenæus ostēdit Philippidē comœdiarū scriptorē sic
tenui fuisse corpore, ut etiā πελλιπιδῆς dixerint
pro macruisse. Accomodabitur nō inuenuste ad oratio-
nem ieiunam, aut disputationē ociose subtilitatis.

Pediculi Platonis.

Mironianus in similibus apud Diogenem Laërtiū me-
minit prouerbij de pediculis Platonis, quasi hoc mor-
bi genere sit extinctus.

Monophagi.

Μωνοφάγοι dici poterunt sordidi & inhospitales, &
neminem inuisant ad conuiuium.

Eudemus

Patroclo sordidior.

πατροκλέους φειδωλότῳ, id est,
Patroclo parcior. In diuitē qdē, sed oppido q̄ sordidū
ac parcū. Hic cī nūsq̄ usus ē balneo parsimonie causa.
Nepha

Nephalium sacrum. ΝΗΦΑΛΙΟΝ ΔΡΟΥΙΟΝ.

.i. Nephalii sacrificiū. De cōuiuio abstemio nō inepte dicitur, aut de cōuiuio uehementer frugali, sobriogq;.

Caninum prandium.

Gellius.

Dicebatur abstemiū, & in quo nullum uinum bibere-
tur, propterea q; canes à uino abhorrent.

Cereri sacrificant.

Plautus.

Item quemadmodum Græci dicunt ἑσίῃα Δρουσίῃα,
Id est, Lari sacrificant, ita Plautus propemodum indi-
cat apud Latinos dici solere: Cereri sacrificant, si quā-
do in conuiuio uinum deesset, propterea q; in huius sa-
cris nefas esset inferre uinum.

ΚΥΠΡΙΟΝ ΒΟΣ .i. Bos Cyprius.

Suidas.

In brutum ac stolidum iaci solitum, propterea quod
Cyprij boues magis bruti ferantur, quippe q; stercore
humano pascantur.

Cyprio boui merendam.

Ennius.

Fest. Pom. uersum hunc Sotadicū citat ex Ennio: Cy-
prio boui merendā. Ostenditq; cōuenire, quoties cōui-
ua sordidus & insipidus, sordido atq; insipido accipi-
tur cōuiuio. Festiuus erit, si ad res ai deflectatur, ut si
q; apud spurcos spurce loquatur, apud indoctos idocte

Tolle tolle mazam, q̄ ocyssime scarabeo

Αἰὲς αἰεταῦμα ζῶω τὰ χίσα κούδαρον.

Aristop.

Id est, Mazam sine mora pone pone cantharo. Id usur-
pare licebit, quoties sordidus cibus, immundo conui-
ue apponitur. Hinc enim ut nascuntur, ita & alūtur
canthari: quos Latini scarabeos uocant.

Psyricæ facta.

Psyra, insula quepiam est haud procul à Chio. Strabo
Psyra pronuntiat pluratiue, & neutrali genere. Ea in
sula quoniā esset & perpusilla & ignobilis, in cōtem-

S O R D E S.

ptus ac uilitatis prouerbiū abijt, ut quæ sordide, parumq; magnifice fierent, Psyrice facta dicerentur.

Stephanus : In Psyra Bacchum ducentes.

Idem : In Psyra spartam ducis.

Paruo emptas carnes.

τὸ εὐωνομ ἄγεας οἱ κῶνες ἐδίδουσι.

Id est, Paruo emptas carnes, canes edunt. Quidā putria emunt obsonia, ne plusculū insumant nummorum. Ea cum nullus attingit, canibus edenda seruantur.

Psyra Bacchum. ψυρὰ τὸν δῖόνυσον.

Id est, Psyra Bacchum ducentes. De sordido apparatusu, ut supra.

Suidas.

λεπτὰ ἐξάινεις .i. Tenuiter diducis.

De ijs, qui pauperum more tenuiter uictitant.

Lucianus.

Sacrum sine fumo. ἀκαπνος θυσιᾶ.

Id est, Sacrificium absq; fumo, de nimium tenui conuiuio, & in quibus nihil cocti obsonij apponitur. Translatam à pauperculorum sacris, molas, thusculū, lac, aut corollas offerentium, cum dij nidorem illū expestant, una cum fumo subuolantem.

νεφᾶλιᾶ ξύλα .i. Nephalia ligna.

Dici posse uidetur in abstemios, & ab omni uoluptate procul alienos. Apud Athenienses, nephalia ligna uocabantur, quæ neq; uitea essent, neq; ficulna, neq; myrtea. Nephalia sonat quasi dicas sobria.

Carica uictima. καρικὸν θῦμα.

Id est, Caricum sacrum. De macilenta hostia, nimeq; esculenta dicebatur. Hinc ductum, quod Caribus popalis mos fuerit, canem immolare. Non incinne torquebitur ad cibum appositum, insipidum, & quem nemo uelit attingere.

Zenodot.

φασηλιτῶν θῦμα .i. Phaselitarum sacrificiū
Phaselia

Phaselitarū sacrificium, tanquam uile, citraq; sanguinem. Sordidum, ac tenuem sumptū hoc adagio significant. Tradunt enim apud Phaselitas Pamphyliaē gentem moris esse, ut pisciculi falsi dijs sacrificentur.

In sinu manum habere.

In sinu manū habere, dixit Theocritus, tenaces & ad largiendū pigros. Porro quod ait Sceuola: In sinu meo habui pro eo quod est in potestate mea clam habui.

Εσία θυσιῶν .i. Lari sacrificant.

Aristop.

In tenaces dicitur, qui de suis nemini quicquam impartiant. Nam antiquitus religiosum erat, ex ijs quæ lari bus immolabantur, aliqd foras efferre. Huic diuersum Hecataē sacrū facere. Siquidē in huius deæ sacris, ij, & cœnā inferebant, ipsi nihil inde gustabāt, neq; quicquam auferrebant præter tumultū et fumū, ut inq; Plutarch.

ῥυποκονδύλα.

Græci prouerbiali conuitio sordidos & impendio parcos ῥυποκονδύλας appellabāt, Ducto cognomine ab ijs, quibus sordes in unguibus insident. Nam ῥυπο proprie sordes eas significat, quæ in summis unguibus manuum ac digitorum colliguntur.

Canens vitæ palmum.

Ἀδωρὶ τῷ ἀπιθαμῶ τῷ βίῳ πρὸς ἀνηθον.

Id est, Canens uitæ palmum ad Anethū. De parco ditum, qui tenui re leuiculaq; transigit uitam, atq; intem existimat se laute uiuere. Morem hunc quibusdā esse uidemus, ut cū nihil apponant in mensa, quod edi possit, ne ieiunum omnino conuiuium appareat, uarias narrent fabulas, aut cantillent, ut his modis ciborū obliuionem inducant conuiuio.

Tantali pœnæ. τῶντάλαιοι τιμωρίαι. .i.

Tātali supplicia. De ijs dicendū, quibus assunt qdē bona

r. 4. uerum

SPES PERTINAX.

uerum his frui negatū est. A fabula Tantali sumptum.
 Hora. Tantalus a labris sitiens fugientia captat
 Pocula. Idem. Magnas inter opes imops.

Conuiuia, non conuiuia.

Qui accumbit quidem in conuiuio, uerū spectator dū
 taxat eorum, quæ apponuntur.

Suidas.

Sacra nihil sunt. τὰ δῶματ' αὐτῶν οὐδ' ἐπ' ἔστιν,
 πλὴν γένεα καὶ κέφαλα.

Id est, Sacra nihil sunt præter malas & corruua, de
 macilentis. Trahetur non inconcinniter ad cibum mi
 nime esculentum.

SPES PERTINAX.

Cicero.

Aegroto dum anima est, spes est.

Admonens, ne in afflictionibus quidem abiiciendā esse
 spē. Philelphus hos uersus ex Theocriti Batto ueruit
 Fidere Batte decet, melius cras forsan habebis:
 Sperandum est uiuis, non est spes ulla sepultis.
 Nunc pluit, & claro nunc Iuppiter aethere fulget.

Spes alunt exules.

Euripid.

Αἱ ἐλπίδες βόσκεισι φυγάδας.

Id est, Spes pascunt exules. Vbi quis excussus à pristinā
 fortuna, semper id agit ut restituatur.

Theocri.

Adhuc cœlum uoluitur.

Quoties significabimus adhuc superesse spē, & non
 dū tempus quod melioris fortunæ solet occasionē ad
 ducere, exactū esse, conueniet illud Theocriti:
 Nō lassatū est, uoluendis mensibus anni Cœlum.

Homerus

Adhuc aliquis deus respicit nos.

Cū ī rebus uehemēter afflictis, negabimus nos prorsus
 abiicisse aīm, uerū esse spei nōnihil, cōueniet illud Ho
 meri: Numen adhuc aliquod dextrā mi obtēdit amicū.
 Spes

Spes seruat afflictos.

Ouidius.

Spes bona dat vires, animum quoq; spes bona firmat.

Viuere spe uidi, qui moriturus erat. Pinda.

Spes alrix senectæ.

Ab ipsa messe.

Seneca.

Seneca. Ab ipsa messe discedam? Agit enim de his qui uel commodis uel spe commodorum detinentur, quo minus semet explicet à negocijs, quasi deserturi agrum quum instat messis.

SVBITVM EXITIVM.

Occisionis ala. φόνος πτερόν.

Id est, Interfectionis ala, de subito interitu dici solitum. Sumpta metaphora ab alatis iaculis, quæ repente mortem adferunt.

Muris interitus. κατὰ μὲν ὄλεθρον.

Id est, iuxta muris interitum. Aelianus tradit muræ minime uiuacem esse, sed sua sponte, defluentibus intestinis ocys emori, atq; hinc natum prouerbiū. Quædrare uidetur in homines imbecilla uoletudine, aut in μικροβίῃς. Id est, Breuis æui, quos μινωδικὸς ἰός appellat Homerus.

Muris in morem.

Plautus in Captiui duo. Quasi mures semper edimus alienum cibū. In parasitos dictum, quibus iucundū est aliena uiuere quadra. Non conueniunt, nec in una sede morantur, libertas & cibus alienus.

Eadem tibi & Pythia & Delia.

Quoties supremū aliquod opus significamus. Perina Menæder de quasi dicas hæc summa omnium, quæ gesturus es in uita. Natum aiunt ab oraculo quodam reddito Polycrati Samiorum tyranno. Nam is posteaquam Rhe-

SVBITI INTERVENTVS.

neam insulam cepisset, eamq; consecrasset Apollini, constitutis apud Delum ludis pulcherrimis Delphos misit, consulturos, utrum oporteret eos ludos Delios, an Pythios appellare. Respondit oraculū ταῦτα σοὶ καὶ τῷ θεῷ καὶ δ' ἡλίου. Futurum inuens, ut is prope diem excederet è uita, idq; euenit.

SVBITI INTERVENTVS.

Teretius. Lupus in fabula.

Solitum est autem dici, quoties is, de quo cōfabulatio est, de improviso interuenit. Festiuus usus est Plautus in Stichō. Atq; eccum, inquit, tibi lupus, in sermone presens esuriens adest. Loquitur enim de parasito Gelasiano, qui fratribus de ipso confabulātibus de repente interuenit.

Etiā si lupi meminisses. Εἰ καὶ λύκος ἐμνήσθης. Id est, Etiam si lupi mentionem fecisses, subaudiendū interuenisset. Quoties præter expectationem interuenit is, de quo fuerat mentio.

SVMPVTOSA.

Suidas.

Ἰππάρχου τείχιον. i. Hipparchi murus. Dicebatur res quæpiā, quæ magnis cōstaret impensis. Hinc natū, quod Hipparchus Pisistrati filius Academiæ muro sepsit. Atq; huius rei noīe, magnā peccatiæ uim, ab Atheniensibus exegit, autor Suidas.

SVRDITAS.

Κωφότερος τορωναίῳ λιμνῷ. i.

Surdior Toronæo portu.

Aiunt portū esse quendā Toronæ Thraciæ ciuitatis, qui longis & angustis duobus excursibus porrigitur in mare

in mare, ita ut in ipso portus successu, nullus fluctuū fragor audiatur. Vnde prouerbiū in eos q nō audiūt. Stephanus meminit etiā sinus cognomento Toronai, a quo prouerbiū ductū uideri possit. Nisi qđ mare surdū uocatur, aut littus surdū, magno fragore resonās, ut ob strepitū undarū præterea nihil exaudire liceat

κωφότερ κίχλης. i. Surdior turdo.

Zenodot.

Adscribit surditatem huic aui peculiarē, cū sit loquacissima. Vnde cōcinne dicitur in eos, q̄ perpetuo blaterātes ipsi, nō auscultāt, quid uicissim alijs dicatur.

TACITVRNITAS

Laudata.

Silentij tutum præmium.

Σιγῆς ἀκίνδωρον γέρας. id est.

vtum silentij præmiū. Horatius. Est & fideli tuta silētio Merces. Silēdo nemo peccat, loquēdo per sepe. Nam nulli tacuisse nocet, nocet esse locutum. Vale. Max. hanc sententiā tribuit Xenocrati. Quia dixisse me, inquit aliquādo

poenituit, tacuisse nunquam.

Mulierem ornat silentium.

Sophocl.

Γυναιξὶ κόσμιον ἡσυχίαν φέρεει.

.i. Decus addit usq; fœminis silentiū. Seruius. Mulier aīal natura loquax, nulla re magis cohonestatur, q̄ silētio, maxime apud uiros cum de rebus serijs agitur.

Alia committenda, alia cælanda.

Homerus

Ne temere quiduis apud quemuis effutiendum, at nec familiaribus arcana omnia proferenda sunt. Ad hanc sententiam quadrat illud Homeri,

Dicendum

TACITVRNITAS.

Dicendum est aliud, contra est aliud reticendum.

Terētius. Quod scis, nescis.

Terentius in Eunuchis. Tu pol si sapiſ, quod ſciſ, neſciſ. Idem in ſeipſum excruciante. Neſciſ quod ſciſ, ſi ſiſ. Sumptum à dialecticorum ludis, in quibus huiusmodi quidam ſcyrpi proponi ſolent. Facio & non ſacio. Sum amicus & nō ſum amicus. Quale eſt & Plautinum illud. Vbi ſum, ibi nō ſum. Hoc iam prima quod aiunt fronte uidetur ænigma. Sed interpretatur: Vbi non ſum, ibi eſt animus. Itaq; prouerbio certam in tacendo fidem ſignificamus, dū quis quid ſcit, perinde continet ac diſſimulat, quaſi neſciat.

Homerus Qui obticeſcit.

In eum, qui metu attonitus, aut ſtupefactus admiratione tact. Quadrabit illud Homeri.

Illum corripuit ſtupor, atq; infantia lingue.

Tibullus. In ſinu gaudere.

Eſt tacitam apud ſe uoluptatem ſentire. Tibullus.

Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu. Homerus.

In tacito longæua ſinu preme gaudia nutrix.

Homerus Qui continet arcanum.

In eum, qui celat arcanum, neq; cuiquam effutit. Quadrabit illud Homeri. Hinc penrus dicta uocabant.

Plautus. Muti citius loquentur.

Plautus in Perſa. Muti prius loquentur quàm ego. Ne hoc, inquit cuiquam hoī dicerem, editū eſt mihi. Magnopere, nec cuiquam homini crederem, Omnes muti ut prius loquerentur hoc quàm ego.

TACITVRNITAS

Illaudata.

Diogeni.

Βάκχης τρώωρι. Bacchæ more.

De tetricis

De tetricis ac taciturnis dictitari solitū, quod essent huiusmodi *Mænades* illæ, Bacchico afflatæ furore. At *Iuuenalis* rettulit ad uitā intemperantem.

Qui Curios simulant, & bacchanalia uiuunt.

Magis mutus quam pisces.

Ἀφωρότερον τῶν ἰχθύων.

Id est, Magis mutus ipsis piscibus. De uehementer infantibus, atq; infacundis. Conueniet in hominē immodice taciturnitatis. Pisces enim nullam edunt uocem.

Βάτραχον ἐκ Σερφίδος. i. *Rana Seriphia*. *Plinius*.

In homines mutos, & catendi, dicendiq; prorsus imperitos dicebatur. Inde natū, quod *Seriphie* rane in *Scyrum* deportatæ, non edebant uocem.

Caput sine lingua.

Gellius.

Competit in eos, qui in consultationibus, aut disceptationibus ipsi quidem nihil habent quod dicant, uerum aliorum sententijs annuunt. Nam *pedarij* senatores dicebantur ij, qui in *senatu* quidem sedebant, uerū sententiam non rogabantur, sed in aliorum sententias pedibus discedebant. A *Lucilio* dicti sunt *Agipedes*.

Ἐωφὸν πρόσωπον. i. *Muta persona*.

Martialis

Mart. Comædi tres sunt, sed amat tua Paula Luperce

Quatuor, & Ἐωφὸν *Paula* πρόσωπον amat.

Quadrabit in eos, qui in concessu deliberantium, aut disputantium, aut etiā in conuiujs cæteris loquētibus soli tacent. Traductum apparet a lege *comædiarum*, in quibus non temere plures tribus personæ solent induci in eadem scena. Quod si quando quarta accesserit, aut muta prorsus est, aut per pauca loquitur. *Mutas nuptias* dixit *Pindarus* pro clancularijs.

Muti magistri.

Gellius.

Mutos magistrōs libros sentiens, qui loquuntur quidē nobis.

T A C I T V R N I T A S .

nobis. Nec ille pide profecto litera, muti uocatur praecceptores. Denique Tullius legem appellat mutum magistratum, magistratum legem loquentem, et Plutar. poesim appellat picturam loquentem, et picturam, mutam poesim.

Suidas.

Mutus magis quam scapha.

Συσομώτερος ἢ σκάφης.

Id est, Magis elinguis, quam scapha. De ijs dici consuevit, qui propter humilitatem conditionis apud praestantiores non audet hiscere. Natum hinc aiunt, quod olim inquilini, et hospites alienae Reip. ludis populatibus, in pompa incedebant nauim gestantes. Nam uti non conuenit in aliena ciuitate curiosum esse, ita nec tutum est liberioris esse linguae.

Zenodot.

Αφρων ἢ ἰμπραρχίωρ. i. Mutus Hipparchion
Vbi quis repente obmutescit, cum maxime uox illius expectatur, id quod non raro consuevit quibusdam in coetu dicturis euenire, ut subito uelut attonitis uox faucibus haereat. Narrat olim apud Graecos duos praecipuos fuisse citharædos. Hipparchionem et Rufinum, qui inter se decertaturi, contigit, ut Hipparchion theatri strepitu turbatus obticuerit, eaque res in uulgi iocum abiit

Aristop.

Ne gry quidem. μηδὲ γρὺ φθέγγεται.

Id est, Ne gry quidem loquitur. Pro eo quod est, ne tantulum quidem. Nam gry, minimum quiddam significat, aut sordes unguium, aut uocem suillam, qua aedes re solent ijs, qui grauantur sermone respondere.

Simonid.

Ακάνθι ἢ τέρηϊ. i. Acanthia cicada.

In indoctos atque infantes, aut musices ignaros torqueri proverbio solitum. Autor est Stephanus Byzantius iuxta oppidum Aetoliae Acanthum cicadas alibi uocales mutas esse.

Reddidit Harpocratem.

Catullus

Catullus dixit pro eo quod est, imposuit silentium.
Harpocrates deus ita apud uetères fingebatur, ut digito admoto ori, silentium indiceret, qualis & apud Romanos dea Angerona.

Statua taciturnior.

Horatius

In hominem uehementer infantē, ac tacitum. Horati.
Statua taciturnius exit. Itidem Iuuenalis diuitē quē-
piam, sed infantem & indoctum, Mercuriæ statuæ si-
milem facit. Truncoq; simillimus Hermæ.

Taciturnior Pythagoreis.

De uehemēter taciturnis. Sumptū à Pythagoræ scho-
la, in qua quinquēne silentiū indicebatur auditoribus.

τὰς ἀμύκλας ἀπώλεσεν ἢ σιγῆν.

Vergilius

.i. Amyclas perdidit silentium.

Iniuit autem adagium Vergilius Aeneidos. 10. cū ait.

Fuluumq; Camertem

Magnarumo Volscente satum, ditissimus agri

Qui sui Ausonidum, & tacitis regnauit Amyclis.

Eum Seruius interpres, enarrat hunc in modum. Cū
apud Amycleos subinde nunciaretur hostium aduen-
tus. Idq; falso, lata lege cautum est, ne quis unquā ho-
stis nunciaret aduentū. Atqui post euent, ut uere iam
aduenirent hostes. Quod cum nemo nunciaret, pro-
pter legis interdictū, ciuitas de improviso capta est.

Qui casus populari ioco dedit occasionem, ut dice-
rent Amyclas silentio periisse, si cui sus taciturni-
tas fuisset incommodo.

Doryphorematis ritu.

Greci δ' οὐροφρημια uocant satellitiū illud ex barba-
rorū fece conductum, quod olim tyranni ad custodi-
am corporis adhibebant, nunc à regibus magis fastus
quam tutelæ gratia alitur: nec à regibus modo, uerum
etiam à

T A E D I V M.

etiã à summis pōtificibus. In tragœdijs igitur sic ad-
debat^r regum personis ὁ οὐροφόρημα, ut astartēt mō-
do, nihil etiam loquerentur.

☞ T A E D I V M E X Iteratione.

Diogeni.

Iterum atq; iterum ad pythum via.

Αὐθις αὖ πύθω Δ ὁ δ' ὄς.

Id est, Iterum, atq; iterū Pythū uersus uia. Dictū de
ijs qui molesti sunt, eadem de re iterū atq; iterū per-
cunctando. Quemadmodū solent ignari uia, quēcūq;
obuium habuerint, de uia rogare. Porro Pytho ciui-
tas Apollini sacra, quæ uisebatur à plerisq;.

Iterum tranquillitatem video.

Αὐθις αὖ γαλαν' ὄςω.

Id est, Rursum denuo tranquillitatem aspicio. Quo
significamus nos è malis emergere, fortuna in meli-
us commutata.

Iouis Corinthus. Ο ἰός κορινθος.

Id est, Iouis filius Corinthus. In eos dici solitum, qui
semper eadem aut dicunt aut faciunt. Quim Megaren-
ses Corinthijs erant uectigales. Ceterū cū illorū im-
perium insolentius grauatim ferrent, ac defectionē
pararent, missus est legatus Corinthiorū nomine, qui
apud plebem Megarensē cū alia multa ferociter di-
xit, tum illud indignabundus, ac uociferans intonuit.
Non feret Iouis filius Corinthus. Id ubi sapius itera-
ret, concitatus populus, succlamare cœpit, feri feri I-
ouis Corinthū, simulq; legatū expulerunt. Erat autē Co-
rintus hic Corinthiorū rex, Ioue prognatus. &c.

Suidas.

Crambe bis posita mors. Δις κεράμην δέναντος
Id est, Crambe bis mors est. Dioscorides lib. 2. Cram-
bres tres species facit. Quarum primā, præter quam
quod aliis

quod alias ad multa remedia efficax est, etiam ebrietas et crapula incommoda tollit, si crudam edas ante cenam ex aceto. Suidas scribit illam antiquitus in conuiujs adhiberi solere, uerū recoctam adeo nauseam adferre, ut Græcis in fastidij prouerbiū abierit. Quoties enim rem iterum atq; iterum repetitam non sine molestia significabant, dicebāt. Bis Crambe mors, hoc est, Crambe recocta.

Eandem tundere incudem.

Cicero.

Est indefatigabili assiduitate in operis alicuius studio perseuerare. Metaphora ducta à fabris.

Τὸ αὐτὸ ἀσθενῶς ἄσμα.

.i. Cantilenam eandem canis.

De eo qui molestus est sæpius eadem inculcans. Nihil enim odiosius, quàm quod semper idem est.

Αὐτὰ δὲ αὐτῶν .i. Eadem per eadem.

Diogeni.

De his, qui semper eadem inculcant, aut eadem assiduofaciunt.

Hypervertigo. Ὑπέρπεριτροπή.

Zenodot.

Id est, Pistilli circumuolutio. Vbi quis semper idē agitat, nequicquam tamen explicat.

Date mihi peluim. Δότε μοι λεκάνων.

Suidas.

Id est, Porrigite mihi peluim. Vbi quid uehementer molestū esset, ita ut ferri iam diutius non posset, peluim sibi porrigi iuebant, quasi præbile, nauseaq; et fastidio rerum uomituri: ueluti si quis orationem supra modum indoctam non ferens, aut sophisticis nauis offensus dicat. Date mihi peluim.

Τὸ πᾶσι σκαφίδιον .i. Parni scaphula.

Diogeni.

Conuenit in eos, qui ob res minutulas multū litii, et querelariū mouent. Sumptum à Parno quoopiam, q ob nauiculā creptā, populo molestissimus fuisse legitur.

TARDITATIS.

Σαρδιανοὶ ὄνοι. i. Sardi venales.

De negotio infinita prolixitatis, atque inexplicabili. Idq; hinc esse ortum tradunt, quod Tiberius Sempromius Gracchus cū altero consulatu Sardiniam domuisset, tanta ex ea captiuorum adduxit, ut longa uenditio

Timeus. ne res in prouerbiū abierit.

καλλικυρίων πλείους. i. Plures Callicyrijs.

De maxima quidem illa, sed sordida hominū turba dicebatur. Callicyrii dicebantur exulum serui, qui Syracusis agricolationem exercebant. Erāt autem eodem loco Callicyrii apud Syracusanos; quo apud Lacedæmonios captiui, apud Thessalos penestæ, qui uocantur, apud Cretenses Elarotæ, apud Aegyptios Hebræi. Nā & hi serui plures erant dominis, quamobrem etiam expulerunt illos.

Horatius

Nō missura cutē. nisi plena cruoris hirudo
In hoīes nimīū sedulos, & qbusuis in rebꝫ immodicos

Aristote.

Λινον λινω νεκτίς. ἄνωρον λίνω σωάτης.

Id est, Linum lino connectis. Huius adagij duplicem apud Græcos interpretes sensum uineno. Quorū alter est, infirmis infirma copulas, friuola friuolis. Alter, eadem non iisdem rationibus facis, aut dicitis.

Ἐπιωείρα χοινίον. i. Ad restim funiculū.
Subaudiendum addis, aut reddis. Vbi quis iisdem rebus abundat, aut similia similibus pensat.

Diogeni.

Ῥοδίων ὄρακλον. Ῥοδίων ὄρακλον.
Id est, Rhodiensium oraculum. Vbi quis de re minuta nimium crebro, nimūq; diligenter sciscitatur. Etenim Rhodienses Lindiæ Mineruæ sacrificantes, dies aliquot apud aram deæ, conuiuia prorogabant, atq; ibi perpetuo manebant. Cumq; illi mos non esset, matulam in sacrificium inferre, ac super hac re deum consuluisse.

fuluissent, atq; ut inferrent, respōdisset, illi rursus ambigere cœperunt, utrum æream, an testaceam inferre deberent: ac denuo super hoc aduentibus oraculū, indignatus deus, neutram respondit.

TARDITATIS ET Cunctationis.

Nemo nos insequitur.

Hoc parœmiæ etiã hodie tritum manet, cum significant liberum esse, diutius in re quapiã morari. Nemo nos, inquiunt, impellit.

Romanus sedendo vincit.

Cicero.

In eos, qui tranquilli, atq; ociosi, tamen quæ uolunt efficiunt, aut qui non uiribus, sed arte rem gerunt. Ex historia Fabij Cunctatoris natum arbitror, qui Hannibalem iuueniliter exultantem, sua patientia fregit, de quo extat uersus ille Ennij. Vnus qui nobis cunctando restituit rem.

Σπεύδ' εὐθὺς ἔως. i. Festina lente.

Sophocles. Periculosa est præproperea prudentia. Ad dendum his illud Platonis. Qui plus satis festinat initio, serius ad finem peruenit. Quintilia. Præcox illud ingeniorum genus, non temere peruenire ad frugē. His occinendū illud Catonis. Sat cito, si sat bene. Quædrabit & in illos qui præpropere famam affectant, maluntq; paratā ac magnam, quā solidā ac perpetuā. Solent enim præcocia subito flaccescere.

Terētius.

Pedetentim. κατὰ ποδὸς βᾶσις.

Græcis prouerbio dicitur, quod Latini reddiderunt, pedetentim, ubi quis non præcipitanter atq; inconsiderate, sed sensim atq; cunctanter aggreditur negociū, atq; arte rem gerit magis quàm impetu.

TARDITATIS.

Manu ferendum non thylaco.

Manu sementem facere oportet, non autē tota corbe,
Modus in omni re seruandus. Ductum ab agricolis.

Placide bos. Αἴεμας Βῆς.

Id est, Lente bos, subaudiendū, incedit, aut simile quip
piam. Congruet in illos, qui placide & paulatim rem
conficiunt. Equorum laus est uelocitas. Boues non ua
lent celeritate, sed uiribus & assiduitate pollent, non
impetu. Et bos lassus fortius figit pedem.

Horatius

Caudæ pilos æquinæ paulatim vellere.

Qui quod uiribus, atq; impetu fieri nequit, id tempo
re, atq; assiduitate conficit. Horatius in epistolis.

Vter permissio, caudæq; pilos ut equinæ
Paulatim uello.

ἡσυχῶ ποδῖ. i. Tacito pede.

Seu lento pede. Cum cautim ac pedetentim ad rem ac
cedimus. Apud latinos aliquanto secius usurpatur ta
cito pede, pro furtim, ac clanculum, ut apud Ouidiū.
Tacitisq; senescimus annis.

Non statim decernendum.

Qui significabit interponendā morā, priusquā decer
natur, & rem in posterum diem reijciendam.

Celerius elephanti pariunt.

Itaq; cunctationē immodicam, & quorundā nimis len
ta molimina, his uerbis licebit significare. Porro de
elephantorum partu Plautus in Stichō. Audiui sepe
hoc uulgo dicier, solere elephantum grauidam per
petuo decem esse annos.

Zenodot.

Bunas iudex est. Βῆνας δῖκάζει.

Id est, Bunas iudicat. Vbilis in longū profertur, nec
unquā explicatur. Parœmia nata à Buna quodā Athe
nensi. Cū esset cōtrouersia inter Calydonios & Eleos
utriq; rem

utriq; rem ad arbitriũ Bunæ detulerunt. Conuenerant autẽ, ut à manibus temperarent, donec ille de negotio pronunciaffet. Quod ubi sensiffet Bunas, nec unquam de lite uoluit pronuciare.

Ακεσσειοι σελιών. i. Accessei luna.

Diogeni.

Dictum in comperẽdinatores, qui nouam subinde causam cõminiscũtur, quo negotiũ profcerant, à nauatæ cuiusdam moribus ortum, cui Accessæo fuerit nomen. Is cũ esset ignauus, ita prorogare consueuit nauigationẽ ut diceret se lunam magis oportunam expectare.

Laconicæ lunæ. Λακονικὰς σελιώνας.

Id est, Laconicas lunas, subaudiendum causaris. De promissis aut pactis incertis, atq; infirmis dicebatur. Nam, ut aiunt, Lacones, si quando pactum auxiliũ poscerentur, lunas causabantur, atq; hoc prætextu suffugiabant, quod, ut testatur Lucianus, legẽ tulisset Lycurgus, ne prælium inirent, nisi plenilunio.

τὰς μηχανὰς μετὰ τὸν πόλεμον κομίζειν. Brutus.

.i. Machinas post bellum adferre.

Dicebantur qui peractõ negotio, sero adhiberent apparatus.

Sero venisti, sed in colonum ito.

Aduersus eos, qui post tempus aduenirẽt, aut qui mercede aliquid facerent. Porro colonus est terra æditior in speciem tumuli seu collis.

Quisquis tarde venit ad cœnam.

Theocrit. Quisquis uocatus tardus ad cœnam uenit.

Aut claudus est, aut non dat ille symbolas. Idem.

An quoquam ad cœnam properas conuiuia uocatus?

Et addit eos, qui uocati sunt celerius ire, qui non uocati tardius.

Κόραξ ὑδρεύει. i. Coruus aquat.

f. 3.

Dic

TARDITATIS.

Dici solitum, ubi quis non citra negocium, citraque ingenium consequeretur ea quæ cuperet. Aut ubi quis rem nouis artibus tentaret efficere. Ductum ab apollo go, de coruo congestis lapillis aquam ex imo fundo in summam uasis oram euocante.

Profectus ad apaturia, redijt Maio.

Dici solitum in eos, qui licentius immorarentur negotio cuiquam. Athenis festum erat, quod Apaturia uocabant, id triduo peragebatur. Meminit Suidas copiosius de hoc festo.

Diogeni.

κατόπι μὲν ἔορτ' ἦκεις.

id est.

Post festum venisti.

Dicitur in eos, qui negotio cuiquam egregio non interfuerunt. Legitur et hoc pacto. Post Panathenæa. Item, Post Pythia uenisti.

Callippides. καλλιπιδῆς.

Olim prouerbio dicebatur, qui in moliendis negocijs cum multa se facturum minaretur, nihil tamen conficeret, aut quemadmodū ait Terentius, qui sedulo morēs sese, nihil promoueret. Callippides histrio fuit.

Διὸ μὲν βραδύμ. i. Diu delibera.

Non statim aggrediendum negocium. Lente consultandum, at ubi statueris mature, quod opus factum, faciendum est.

Annus est.

Seculum est, atq; id genus alia. Terentius. Et nosti mores mulierum. Dum comuntur, dū moliuntur annus est. Et seculū est, quod nihil abs te redditur literarū. Et tēpus praelongū huiusmodi figuris significamus.

Sic est ad pugnae partes, re peracta ueniendum.

Vbi quis negotio peracto, tum demum adueniret.

ΕΠΙ

Ἐπιβωμῶν, i. Ad aras.

Plutarch.

Equidē opinor pinde ualere, quasi dicas, ipso in negotio. Iuxta prouerbiū quo uetatur ad aras cōsultare.

Amæa Azesiam reperit.

Plutarch.

Ἀμαίᾳ πρὸς Ἄζησιον μετῆλθεν.

Id est, Amæa ad Azesiam accessit. Dicitur consuevit de re diu multumq; quæsitæ, desideratæq;. Cererè appellari Amæam, Proserpinam Azesiam, Didymus autor est. Nota fabula de Proserpina à Plutone abducta ad campos Elysios, & Cerere toto orbe quærente filiâ.

Ζοφοροδ' ὄρωιδ' ες, & similia.

Plutarch.

Plutarchus in Symposiacis ostendit olim cognomina quædam prouerbiali ioco iactata fuisse in eos, qui seruis ad conuiuium accederent.

Hercules hospitatur. Ἡρακλῆς ζῆνιζέται.

Athenæ.

Id est, Hercules accipitur. Dicitur ubi, ubi quis diutius in conuiuiis commorari uideretur, propterea quod qui recepissent Herculem hospitio, conuiuioque, his multum temporis erat opperendum, donec ille satur esset.

Expecta bos aliquando herbam.

Μένε ἕως ὅτε ἔσονται ἄνθη.

Id est, Expecta bos olim herbam. Dicendum ubi quid sero contingit. Laborat enim bos in agricolando, sed aliquando gustatura herbam enatam. Finitimum illi. Et adhuc tua messis in herba est.

Expecta anus.

Expecta anus meum filium, te suauitatum. Nam priusquam adolescat puer, illa decesserit. Confine superiori, cum sera spes ostenditur.

Ἵπὲρ βερετῶν, i. Hyperberetæa.

f.4.

Dicebantur

T E M E R I T A S.

Dicebantur olim admodum serotina, quæq; uix tandē aduenirent. Apud Macedones extremus anni mensis, ὑπὸ βορέτῳ appellabatur.

Quæ sero contingunt, sed magnifica.

Quoties intelligi uolemus famā, aut premiū aliquod serius quidem contingere, uerum hoc præstantius, ac durabilius, quo diutius dilatum ut tarditatem stabilitate, perpetuitateq; compenset. Homerus.

Tarda & sera nimis, sed fama & laude perenni.

Myforum vltimus nauigat,

Ἐχάτῳ μυσῶρ ὠλφμ.

Id est, Myforum postremus nauigare. Prouerbiali ioco dicebatur, qui frustra laboraret. Vel ubi dura quæpiam imperarentur, factuq; difficilia.

Interuallo perit fames, & optime perditur Mora multis rebus adfert remedium.

Summis ingredi pedibus.

Qui clanculum, aut cautim conantur aliquid.

Pulmo prius venisset.

Plautus in Epidic. Pulmo enim, quod perhibet, prius uenisset, quā tu aduenisti mihi. Dictum est olim in lētos ac cessatores. Opinor quod pulmo cum perpetuo moueat, nunquam tamen se promouet.

T E M E R I T A S.

Plutarch.

Oportet remum ducere, qui didicit.

Δεῖ κῶπῳ ἐλαύνειν μαθόντα.

.i. Oportet remū impellere eū, q̄ didicerit. Vnūquēq; decet eā artē exercere, quā antea doct⁹ sit. Hora. i ar.

Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis.

Indoctusq; pilæ disciue, trochiue quiescit. Item.

Qui lusum non nouit legem, abstineat.

Quam

Quam quisque norit artem, in hac se ex Cicero.
erceat.

Hora. Nauē agere ignar⁹ nauis, timet, abrotamū agro
Non audet, nisi qui didicit dare, Quod medicorū est
Promittunt medici, tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti, doctiq; poemata passim.

Δεπνέμ με δ' ἰδ' ἄσκει. i. Cœnare me doce. Aristop.
Tempestiuiter usurpabitur, si quando docere, præire,
aut etiam refellere conatur aliquem imperitū nego-
cij, de quo disceptatur.

Non suscipiendum negocium temere. Homerus
In præpotentem, & cum quo non sit suscipienda si-
multas aut lis, nisi magno aliquo præsidio fulciaris,
quadrabit illud Homeri:
Huic certaturus non iuerit obuius ullus
Absque deis.

Ανίπτοις χερσίν .i. Illotis manibus. Diogenia:
Pro eo quod est, irreuerenter atq; imparate. Nota.
Andabata. No. Mar.

Certe uox ipsa ἀνδ' ἄσκει indicat fuisse quosdam, q
sic hostem aduersum inuasent, quemadmodū leo pro
catulis dimicans, clausis oculis insilit in uenantium ag-
men. Conueniet in eos, qui temere, nulloq; indicio in-
sectantur quippiam, aut repugnant alicui. Neq; pesti-
me quadrauerit in eos, in cuiusmodi iocus extat Demo-
naetis, autore Luciano: Hic mulget hircū, ille suppo-
nit cribrum, cū alter inepte proponeret, alter respon-
deret ad id, quod propositū erat, nihil facientia.

Aedilitatem gerit sine populi suffragio. Plautus.

Vbi q̄s iperosior est i alieno negocio, aut i adib⁹ alienis

Inscitia confidentiam parit.

Thucydi.

Prudentia uero cunctationem. Hieronymus ad Ena-
s. 5. grium

T E N A C I T A S.

grium ita refert: Imperitia confidentiam, eruditio timorem creat. Plinius: Recta ingenia debilitat uerecundia, peruersa confirmat audacia. Quintilianus: Fortius dicunt, qui minus habent artis: quum interim eorundem datus orator ac periculum intelligens initio trepidet. Et qui minus sapiunt, minus habent pudoris. Et qui nondum didicere quid sit scire, nullius rei sibi non arrogant scientiam.

Tertulli. De cœlo ad synagogam.

Suspicio dici solitum, ubi quis demittit sese à summa tranquillitate in summos tumultus, aut ubi quis statim aggreditur negocium.

Ne incalciatus in montes.

Theocritus: Batte caute pedibus nudis preperere montem. Quippe rubis, tribulisq; uiret mons undique densus. Qui suscipit aliquod uitæ genus, armet sese aduersus occursura incommoda, ne pœniteat suscepti.

TENACITAS.

Auarus nisi cum moritur, nil recte facit. Etenim qui sese pecuniæ studio addixit, nulli commodus est dum uiuit. Sola mors uoluptatem et emolumentum adfert hæredi.

TEMPERANTIA.

Laërtius. Zenone moderatior.

ζῆλον ἐγκρατῆσιν.

Id est, Zenone temperantior. Testatur et Laërtius in Zenonis uita, philosophum hunc, tum in uictu, tum in uoluptatibus ueneris usque adeo patientem ac parcum fuisse, ut crudis dumtaxat uesceretur, ac pallio præ tenui tegetur.

TEMPE

Nunc leguminum messis.

Diogenia:

Νῦν ὄσπριων ἄμνη, id est,

Nunc leguminum messis, id est, nunc tempestiuū, hoc aut illud agere. Velut si quis admoneat iuuenem, nunc adesse tempus parandæ gloriæ, parandæ eruditioni, parandis opibus idoneum. Sumptum à rusticis.

Bæta tum hyeme, tum æstate bona.

Suidas.

Βαίτη καὶ θερά, καὶ ἐν χειμῶνι ἀγαθόν.

i. Beta tum in æstate, tum hyeme bona. Suidas adscribit

Betā uestis pellicæ genus, quæ ad utrūq; tempus uideatur appositum. Nā hycme depellit uentos, æstate solē.

Iulius Pollux meminit & Bætæ, inter uestes coriaceas quam ait tunicā fuisse prælongā, quæ totum cōtegeret corpus. Conuenit igitur de re ad multa usui futura: ueluti de literis, quæ iuuenes iuxta ac senes ornant.

Aut philosophia, quæ rebus in prosperis arcet ab insolentia, in aduersis præstat, ne frangamur animo.

Cum cessat boreas.

Quo significabant tempus opportunum prosperæ navigationi, propterea quod auster minus uehemens oritur: desinit autem perquam uehemens. Congruit cum illo: Cum pluit, molendum.

Nosce tempus. γινῶσι καὶ σοί.

Id est, Noueris tempus. Hesiodus:

Obsuato modum, nam rebus in omnibus illud optimum erit, si quis tempus spectauerit aptum.

Quam Isocrates ad Demonicum scribit, iniucundum in omni re esse, quicquid intempestiuum sit. Adeo cūctis i negocijs, plurimum habet momenti temporis & opportunitatis obseruatio.

Aliam ætatem, alia decent:

Nec idem decere canum, quod iuuenem aliquando.

Αἰεὶ εὖ

T E M P E S T I V A.

Αἴξ ἐῖς τὸ ἑορτῶν .i. Capra ad festum.
 Dicitur solitū, ubi q̄s in tpe ad negociū aliquod accederet
 Munus exiguum, sed opportunum.
 Cum munus indicabimus precio quidem perpusillam,
 sed tamen accipienti pro tempore gratissimum.

Audi Chelidonem. πύδρ χελιδόνου.
 Id est, Audi Chelidonem. i. in tempore curato tua ne-
 gicia. Quidā à theologo quodam ortū autumant, cui
 nomen Chelidoni. Nonnulli malunt ad auem hirundi-
 nem referri, q̄ stridula sit auis ac lugubris, siue quod
 Veris prænunciet aduentum.

Aristote. τὸ ὕλαιον καὶ τὸ δὲ ἄλλα δ'εἰ ὠνεῖσθαι. i.

Oleum & salem oportet emere.
 Significat opus esse nonnunquam remedijs contrarijs,
 nunc acrimonia, nunc lenitudine.

Διὸς κώδιον .i. Iouis tergus,
 De re sordida quidē, sed tamen in usum aliquē seruata
 Nam olim uictimæ pellem seruabant in pompis Eleus-
 sinis circumferendam, uel substernendā pedibus eorū,
 qui piaculo quopiā tenebantur ad expiationem.

Plautus.

Nil homini amico ē opportuno amicus.
 Gratissimū est officiū, quod præstat in tpe. Ediuerso
 nihil differt ab inimicitia, intempestiua beneuolentia.

Οἶκοι τὰ μιλῆσια. i. Domi Milesia.
 In eos dicitur solitū, q̄ ibi domesticū luxū celebrat, ubi mi-
 nime probatur. Nā domi liberū est unicuiq; suo more
 uiuere. Suidas hāc refert fabulā: Aristagoras quidam
 Milesius Lacedæmonē profectus, postulabat ut Ioni-
 bus à Persis bello uexatis suppetias ferrent. Is autē cū
 in concionē prodisset, insolita apud Lacedæmonios ue-
 stitus mundicie, alijsq; delicijs Ionicis affluens, quidā
 ex Ephoris eum hoc dicto submonuit: Domi Milesia.

Ο φελ

Ὁ φαλλὸς τοῦ θεῶ .i. Phallus deo.

Dici solitū , ubi parū quidem honesta , sed tamen apta tribuuntur, quasi dicas: In matellā immerere. Phallus erat effigies obscœni membri uirilis . Cur autem id in mysterijs ferebatur, causam reddit Plutarchus.

Sacra hæc non aliter constant.

Hoc adagio licebit uti, si quando fatebimur culpā, sed quæ rei loco ue conueniat: ueluti si quis in balneis agat impudētius: aut rusticius i nauī, aut i comotationibus ebriorū intēperātius, aut iter mulierculas inepti⁹ etc.

☞ T I M I D I T A S.

Vmbram suam metuere.

τῶ αὐτοῦ σκιάμ φοβῆσθαι,

Id est, suam ipsius umbram metuere. Dicuntur, q̄ p̄ue rilit̄er trepidans, ubi nihil omnino sit periculi.

Timidior es prospiciente.

Δαλότῳ εἰ τοῦ παρὰ κενὸν πρῶτον.

Id est, Formidolosior es eo, qui prospectat. Dicitur in hominem supra modum pavidum.

Δαλότερος πεισάνδρου .i. Timidior Pisandro

Dicebatur olim & hoc in immodice formidolosos .

Aut̄ aut̄ Pisandrū fuisse quēpiā prodigiosa timiditate

Ἐπειδὴ δαλότερος .i. Epeo timidior.

De magnopere puido dicebatur. Ab Epeo quopiā dū etum, nota timiditatis homine.

Δαλὸς ὁ πλάτος .i. Timidus Plutus.

Hmōi eī & Aristophanes inducit Plutū oīa formidantem, nulliq; fidentē. Neq; uero dissimilē aī habitū opes adferunt diuitibus, cū contra paupertas secura in utrāq; dormiat aurem. Aristophanes uulgo iactatam indicat opulentiæ timiditatem, cum ait:

Quin id

T I M I D I T A S.

Quin id omnes dictitant :

Timidissimum quiddam esse, diuitias. Iuuenalis:
 Pauca licet, inquit, portes argenti uascula puri
 Nocte iter ingressus, gladium contumiq; timebis.
 Et mota ad lunam trepidabis arundinis umbram.
 Cantabit uacuis coram latrone uiator.
 In summa, in omni negotio formidolosior est diues,
 quam pauper.

Timidi nunquam statuerunt trophæum
 Apte dicetur in eos, q per animi socordiam, inertiaq;
 nihil egregium, nihil arduum audent aggredi: aut qui
 periculi metu, à magnis abstinere negocijs. Cum insi-
 gnis gloria non nisi magnis periculis contingat.

Aristop.

Abiecit hastam Rhipiaspis.

Qui cause sue diffusus, abijcit animū ac desinit contra
 conari. Aristophanes in Vespis: Απέβαλε τὸ ἀσπίδα
 Id est, Abiecit clypeum. Declarat et Isocrates in ora-
 tione de pace, infames olim habitos, qui uel ordinem
 deseruissent, et clypeum abiiecissent.

Vel muscas metuit præteruolitantes.

Qui adeo sunt timidi, ut etiam si sorex obstrepat,
 protinus expauescant.

Zenodot.

Rheginis timidior. Ρηγίνωμ δειλότερος

Id est, Rheginis formidolosior. Xenarchus apud Ze-
 nodotum Sophronis, qui de mensibus scripsit, filius, in
 gratiam Dionysij tyranni, taxauit Rheginenses ut igna-
 uos in rebus bellicis, animiq; pauidi.

Ante tubam trepidas.

Id est, animo cōsternaris, priusquā appareat periculū.

Τὸν κοκκὸν τρέπεται ἄως .i.

Ignauī vertitur color.

Nam id accidit in metu, ut uultus exalbescat, maxi-
 me ti-

me timidis, uidelicet sanguine ad uitalia refugee.

In pulicis morfu deum inuocat.

Ερ ψύλλας δ' ἤξει θεὸν ἐπικαλεῖται.

Id est, In pulicis morfu deum inuocat. In eos dictum, qui quantūlibet leui de re grauiter perturbantur, perinde ut in maxima.

Mulier imperator, & mulier miles.

Γαῶν στρατηγὴς, καὶ γαῶν στρατεύεται.

Id est, Mulier & agmen ducit, atq; ducitur. Quoties totum negocium ignauis commissum est. Natura non dedit imperare feminis.

Ἐλάφῳ ἀνὴρ .i. Ceruinus vir.

Olim dicebatur formidolosus & fugæ fidens magis, quàm uiribus. Ceruus in uenatu, pedibus sibi quaerit salutem.

Ἀλεκτρυὼν ἐπιπικῶν .i. Gallus infilit.

Vbi quis se inel uictus, redintegrat certamen. A Galorum certaminibus sumptum.

Vir fugiens, & denuo pugnabit.

Quo monemur non protinus abijcere animum, si quid parum feliciter successerit.

Τοῦ λέοντος ἵχνη ζητῆς .i.

Leonis uestigia quaeris.

Disterium in eum, qui uerbis ferox esset, re timidus.

Initio confidens, in facto timidus.

Audax ante negociū plerumq; ignauus. Videmus hoc usu uenire uulgo, ut qui sunt audacissimi & magniloquentissimi, priusquam apparcat periculū, ubi res uirū postulat, ibi sunt animi nullius.

Γλώττη πελεμίζου .i. Lingua bellare.

Dicuntur, qui magnifice conuiciantur ac minantur hosti, sed cum tutum est.

Cum ad

T I M I D I T A S.

Cum adsit vrsus, vestigia quæris.

Αρκτου πρῶσσης τὰ ἴχνη ζητεῖς.

Id est, Vrsi presentis vestigia quæris. De ijs dicitur, q̄ timiditate præsens negociū declinant, atq; ad alias nugas dilabuntur. Translatū à formidolosis uenatoribus qui se dissimulant sensisse vrsū, & vestigia persequi fingunt, quo absint à periculo.

Cum adsit via semitam quæris.

Cōueniet in tergiuersatores, qui quo præsens negociū suffugiant, diuerticula captant.

Homerus

In formidolosum.

In hominem uehementer pauidum, animoq; consternatum, quadrabunt hi uersus Homeri:

Nec mihi mens constat, sed mota uacillat, & extra Pectus cor salit, & trepidant quoq; corporis artus.

Idem.

In fugitium.

Vbi quis impotenti animi cupiditate ad rē quampiā inestigatur, præcipue parū honestā: uel magis si quis turpiter fugiat, in hunc quadrabit:

Hunc cynamya rapit. Cynamya est musca canina.

Ne my quidem facere audet.

Qui metu non auderent hiscere. Varro putat mussare uerbū deductū à my literæ uocabulo, quasi μύζαρ propterea quod muti non amplius sonare queant, quā my. Est enim ea litera maxime omnium muta, præsertim in fine os contrahens.

μύζαρ.

Prouerbio dicunt hiscere seu mutire. Sunt q̄ putant μύζαρ esse, uocem suillam ædere.

Corinthijs non indignatur Ilium.

Κορινθίοις ἂν οὐ μέμφομαι Ἰλίον.

Id est, Incusat haudquaquam Ilium Corinthios. Hoc carmine

carmine exprobramus ignauiam alicui, qui ita se gesserit, ut hostes nihil habeant, quod illi magno opere indignentur.

Verbis pugnas, non re.

Facile est conuicijs altercari, uerū re uincere difficile.

Λθυκποατίας.

Zenodot.

Olim appellabatur formidolosus. Videtur autem composita uox ἀπὸ τοῦ λθυκῶς καὶ ἡπάρ, quod palleāt plerumq; quibus epar est uitiatū, id quod apparet in animantibus. Pallor autem formidolosus conuenit.

In pedes retrocedit.

De eo qui metu dat locum potentiori, et reuocat se in tutam.

μυσῶν λεία .i. Mysorum præda.

Aristote.

In eos olim dicebatur, q̄ impune à quibuslibet ledūtur ac diripiuntur. Ortū à Mysis, quos aiunt quondam finitimorū incursionibus male uexatos fuisse, quo tēpore Telephus rex peregre agebat.

Animus in pedes decidit.

Totus animus mihi erat in genibus.

Homerus:

Pauor ingruit ingens

Omnibus, inq; pedes animus mox decidit imos.

Trepidat in morem galli cuiuspiam.

Aristop.

πρίσσει ὡς τις ἀλέκτωρ.

Id est, Trepidat tanquam gallus gallinaceus. In male affectum et commotum.

Quem mater amictum dedit obseruare.

Quintili.

Pro eo qd̄ est, pueriliter ex alieno præscripto uiuere.

Nulla candidorum virorum utilitas.

In molles et effæminatos dictū, ac ueluti uoluptatibus ratos. Contra, qui nigra sunt cute et hispidi, hi magis ad magistratum allegendi.

† Teuthidum

T O R V I T A S.

- Plutarch.** Teuthidum more.
Quidam Teuthidas putant esse, quas nos uocamus Sepias. Sepia autem de genere mollium est, & arbitror huic generi cor non inesse.
- Terētius.** Scrupulum iniicere.
Sollicitudinem iniicere animo cuiuspiam. Et scrupulū eximere, est sollicitudinem tollere.
 Non incedis per ignem.
Quo significabant aliquem plus satis festinare. Qui uersatur in re periculosa, dicitur & ipse per ignem incedere.

T O L E R A N T I A.

Chalcenterus. χαλκέντρος.
Olim dicebatur insigniter patiens laborum, atq; inde fatigabilis, uelut habens ærea intestina, qualem fabule narrant fuisse Talo custodem insulæ Cretæ. Hoc cognomen inditum est Didymo grammatico, ob incredibilem numerū librorū, quos scripsit. Eadem de causa Origenes dictus est Adamantinus.

T O R V I T A S.

- Aristop.** Origanum tueri. ορίγανον βλέπειν.
Dicebantur, qui robur & masculinum animum præferabant. Suidas refert hoc carmen ex Aristophane: Præbebo meipsum animo uirilem, ac tuentem origanū. Sumptum ab acrimonia herbæ, ut respondeat illis alibi dictis, tueri sinapi aut nasturtium.

T O T V M vt nihil reliquū.

- Zenodot.** Omnia chnaumata. πάντα χναύματα.
Id est, Omnia chnaumata. Dicebāt olim, quoties omne negocium

negocium significabant. $\chi\nu\omicron\upsilon\mu\alpha\tau\alpha$ enim Græci placentarum, atq; id genus ciborum fragmina uocant Latini quoq; reliquias belli, & reliquias Danaum dicunt simili figura.

Cum puluisculo.

Quoties omnia sic tolluntur, ut nihil fiat reliqui, ne puluis quidem. Metaphora mutuo sumpta ab ijs, qui frumentum ab area conuerrunt, non sine puluere.

Plautus in Rudentibus: Conuerret hic iam me totum, cum puluisculo. Eodem pertinet Euangelicum illud quo iubentur etiã puluerem excutere Apostoli, id est, ne minimum quidem ab eis auferre secum.

Vna cum ipsis manipulis.

Suidas.

$\alpha\upsilon\tau\alpha\iota\varsigma \ \alpha\mu\acute{\alpha}\lambda\alpha\iota\varsigma$, id est,

Cum ipsis manipulis. Cum oĩa funditus pereunt, hoc est, cum ne gluma quidem sit reliquum.

Vna cum templis & aris.

Plutarch.

Inuocantes autẽ deos, addebant hæc uerba ceu solẽnia: $\alpha\mu\alpha \sigma\omega\tilde{\nu} \nu\omicron\chi\omicron\tau\epsilon\varsigma \ \kappa\omicron\iota \ \beta\omega\mu\omicron\tau\epsilon\varsigma$, id est, Vna cū phanis & aris. Prouerbio dici solitũ, cum nihil omnino præmissum uolebant significare.

Ruta cæsa.

Verba sunt peculiaria Iureconsultis, abunde patet ex Pandectarum lib. decimonono, Lege decima octaua. Si ruta, inquit Ulpianus, cæsa excipiantur in uenditione, ea placuit esse ruta, quæ eruta sunt, ut harena, & similia: cæsa ea esse, ut arbores cæsas, & carbones, & his similia. Ergo cum significabimus inclementius tolli omnia, neq; quicquam fieri reliqui, uenuste dicemus: ne rutis quidem ac cæsis receptis, ut Iureconsultorum more loquar.

¶ T V M V L T V S.

Tyria maria.

Tyria maria prouerbio dicebatur, de re magnopere tumultuosa, periculiq; plena. Festus Pomp. inde natū adagium indicat: Pœni Tyro oriundi adeo potentes maris fuerunt, ut per hos omnibus mortalibus nauigatio esset periculosa. Citatq; Afranium, qui scripsit de quopiam, quod Tyria maria conciret, hoc est, ingentes turbas.

¶ V A N I T A S.

Quæ apud inferos, τὰ ἐν ᾗδου, id est,

A quæ apud inferos. Citatq; Aristarchum autorem, idq; inde natum putat, quod Cratinus finxerit quendam apud inferos funem torquentem: asinum autem arrodentem ea, quæ ille iam torssisset, atque ita inaniter laborare, qui torquebat. Vnde cum inania somnijsq; similia significamus, apte dicemus adagium etc.

Aristop.

Deinde expergiscebar. Εἴτα ἐξεργούμην. Id est, Deinde expergiscebar, hoc dicto significabant uana fuisse quæ dicerentur. Hic iocus prouerbialis etiã hodiernis temporibus familiaris est uulgo, quoties quæ memorantur uana, somnijsq; simillima uidentur.

Cilix haud facile verum dicit.

Κίλιξ οὐ ῥαδίως ἀληθεύει, id est, Cilix haud facile uerū dicit. Dionysius in epistola ad Rufum scolasticū: Vetus uerbum est, Cilices haud facile uerum dicere. Quadrabit in hominem auidum lucri, et ob id sepe numero dicentē non quæ uera sint, sed quæ utilia. Natum adagium à moribus eius gentis, quo

tis, quo nomine nunc vulgo notant Traiectinos.

Cretiza cum Cretenſi.

Aduerſus mendacē mendacijs utere. Paulus: Cretēſes ſemper mendaces, male beſtie, uentres, pigri.

Mentiuntur multa cantores.

Ariſtote.

Πολλὰ ψεύδονται αἰδοῦσθαι, id eſt,

Multa mentiuntur cantores. In eos quadrabit, qui ad gratiā loquuntur, & auribus blandiuntur. Inde ductū & cātōres hoc modo ſpectātes, ut delectent ac placeāt, pleraq; canunt in laudē auditorū falſa. Nihil enī ueritate grauius, nihil aſſentatione ſuauius.

Fumos vendere.

Martialis

Pro eo quod eſt, principum beneuolentiam, ſimulato commendationis officio, per occaſionem familiaritatis, precio uendere. Nam fumus initio quidem magnum quiddam eſſe uidetur, uerum euaneſcit ilico.

Martialis carmen hoc eſt:

Vendere nec uanos circum palatia fumos:

Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.

Somnium.

Terētius.

Rem futilem, inanem & nihili, ſomnium prouerbio dicimus. Teren. in Adelpis: De argento ſomnium.

Lucianus: Oīa illa, ſubuentanea ſomnia, ſicut aiunt, & uerborū umbræ. Plau. Hic uigilans ſomniat.

Ne ſi bos quidem uocem ædat.

Hinc dictum eſt, quod in annalibus frequenter commemoratur, bos humanam uocem ædiſſe. Memini legere, ni fallor, apud Platonē non diſimili figura dictū etiam ſi quercus eloqueretur. Nam olim ē quercubus Dodoneis reddebantur oracula.

Hiberæ naniæ.

Hierony.

Hiberæ naniæ diuus Hieronymus nugæ appellat, in t. 3. præſatio

V A N I T A S.

præfatione, quam præposuit Moysi Pentateucho: quod multi ignorantes, inquit, apocryphorum deliramenta sectantur, & Hiberas nenas.

Epiphyllides.

Ἐπιφύλλιδες ταῦτ' ὄσι καὶ σωμύλαμαχα.

Id est, Epiphyllides sunt hæc & ampullæ meræ. Eum senarium Aristophanicū aiunt conuenire in blandiloquos, & phaleris uerborum instructos magis, quæ egregijs factis. Callistratus omnes minutulos racemulos Epiphyllidas appellari scribit, quæ sub pampinis lateant. Nam hinc nomen, quæ folijs adhereant. Est autem id luxuriantis arboris argumentum.

Τανταλί ἡοῦ. τῶν τᾶλου κῆποι.

Id est, Tantalii horti. De bonis, quibus tamen frui non liceat, aut de ijs, quæ uideantur aliquid esse cum nihil sint. Nota est fabula de Tantalos apud inferos ad aquam stante, de quo pomis in caput imminentibus, cum sitiens interrim atque esuriens neutra possit contingere.

Diogenia.

Apologus Alcinoi. Ἀπόλογος ἁλκινόου
Id est, Apologus Alcinoi. De longis & anilibus fabulamentis. Refertur à Diogeniano.

Plato.

Anicularum deliramenta. Ἐπιφύλλιδες
Id est, Anicularum deliramenta. De nugis inanibus, cuiusmodi solent effutire uetula.

Suidas.

οὐκ ἀσινίους .i. Ἀσινίους. i. Asini mortes.
Subaudiendum narrat. Dicebatur in eos, quæ narraret absurda, ridiculaque dictu, cuiusmodi fuerit, si quis longa narratione persequatur asini pericula.

ὑπὸ κῆρας τίκτα, id est,

Subuentanea parit.

De uanis ac friuolis inuentis. Translatum ab auibus, quæ Venere imaginatione concipiunt oues, sed inania, hoc est,

hoc est, unde non gignatur factus. Hos conceptus potissimum accidere in his auibus, quæ sint neque uolaces, neque aduuncis unguibus, cuiusmodi sunt perdix, gallina.

Κυπαρίθῃ καεργῆς .i. Cyparissi fructus. Plinius.

De uerbis dictu magnificis, ceterum inutilibus. Prouerbiu fluxit a natura arboris, quam Plinius lib. decimosexto scribit natu morosam esse, fructu superuacaneam, baccis toruam, folijs amaram, odore uiolentam, ac ne umbra quidem gratiosa.

τυφλὸν ὄνειρον .i. Cæcum insomnium.

De re friuola, uanaque. Quædam enim insomnia portendunt aliquid, quædam inania sunt.

Calidum mendacium.

Calidum facinus, θερμὸν ἔργον, pro audaci dicitur Simili figura dici solere calidum mendaciū, pro audaci et impudenti. Plautus in Mustelaria: Calidum hercle audiui esse optimum mendacium.

Pseudacria.

Scholiastes addit apud Siculos, qui supra nares habent pustulas, quas illi uocant ψευδᾶκρια siue ἰόνθες pro mendacibus haberi solitos uulgo. Quin et hodie uulgo dicunt: Nasus tuus arguit mihi te mentiri.

Dosones.

Plutarch.

Plutarchus in uita Pauli Aemylj tradit Antigonū regem, Demetrij Nepotem, eo que benigne promitteret oibus, nec præstaret promissa, populari ioco dictum fuisse Dosonem, quasi latine dicas dabonem, quod ille quiduis petentibus respondere soleat: δῶσω. i. dabo.

Ouidius:

Promittas facito, quid enim promittere Ledit?

Promissis diues quilibet esse potest.

t.4. VENE

☞ VENEFICIA.

Manci pera.

Narrant locū fuisse uicinum Hymetto, cui nomē fuerit κνλλῶ πῆρα. Id est, *Claudi mantica*, in eo fuisse templum simulq; fontem, unde foeminae steriles bibebant, & fiebant foecundae. *Suidas* indicat & cōposite dici κνλλῶ πῆρα, admonens esse prouerbiū in eos, qui artificio uim admouent naturae. *Hesychius* ostendit *Aristophanē* in *Centauro*, lupanar appellasse κνλλῶ πῆρα, quod huius nominis locus decliuus sit ac praecipuus. Conueniet in eos, qui bulbis alijs ue medicamentis iritant libidinem. Quidam elleboro succurrunt ingenio, & quibusdam medicaminibus memoriae.

☞ VICES OFFICII.

ΕΥΚΕΩΤΙΣ ΗΜΕΡΑ

Plutarchus tradit hoc dici solitum de his, qui conuiuia agunt aut exhibēt. Idq; inde manasse, quod olim apud *Ceos* mos fuerit, ut qui magistratum inirent, epulum exhiberent populo. Quod si quando plures fuissent magistratus, dies inter se distribuebant. Itaq; cū sibi occurrerent, rogabant τίς ἡμέρα. Id est, *Quis dies?* Ea uox in uulgi iocum cecidit.

ΑΙΠΕῖΡ Τῶ ΤΑΞΕῖΡ .i. Ordinem deserere, Ordine deserere dicitur, q̄ deest officio suo i re quapiā peragenda. Ducta allegoria ab his, qui stant in acie.

Plautus.

Pensum persoluere.

Est tuas implere partes, debitoq; persungi officio. Translatum à lanificio muliebri, in quo singulis certum lanæ pondus, in opus distribuebatur.

Varro: Nos nostrum pensum absoluimus.

Contribulis factus serua ordinem.
Posteaquam ascitus es in ordinem aliquem, fungere tuo offi

tuo officio, quemadmodum & ceteri faciunt.

✎ VICTORIA VTRIS- que triftis.

Flet victor, victor interijt.

Quoties utraq; pars magno suo malo discedit, ita ut
plerunq; solet in bellis accidere. Item in litibus foren-
sibus, in contentionibus.

Testa collisa testæ.

Cum duo conflistantur utriusq; malo. Aristophanes.
Καὶ πῖθος πλαγείσ ὑπ' ὠργῆς ἀνάλκυσεν πῖθος
Id est, Ac recalcitrans per iram testa testã uulnerat.
Talis est fere cõflictatio regũ, inter se belligerantiũ,
qualis ollæ cum olla collisio. Nonnunquã perit uterq;.

Victoria non incruenta.

Facit hoc tum corruptela iudicũ, tũ patronorũ rapa-
citas, ut ferè litigantiũ utraq; partes plectantur, adeo
ut non raro pœniteat etiam eum, qui uicit litem.

✎ VINCERE ET VINCI.

Palnam ferre.

Palnam ferre, & palmã tribuere, & palmam præri-
pere, prouerbiali schemate dictæ sunt. Neq; enim pal-
ma per se uictoriã significat, sed arborem εμπεδὸν
φυλλομ, Id est, perpetuo uirentem frondibus, quam
Græci φοίνικα uocant. Sunt qui putent hanc arborem
initio Phœbo sacram fuisse ante laurum, & antiquis-
simum uictoris insigne fuisse palmam, non aliam quã-
piam arborem.

Μόνῳ θέωμ ἐκράτη. i. Solus currens uicit.

De ijs qui uincunt, nemine contra certante. Transla-
tum à stadijs. Nihil autem est negocij uincere si nemo
t. 5. tecum

V I N C E R E.

tecum certet.

Extremum occupet scabies.

Olim pueri certantes, clamare solebant: Occupet extremum scabies, adhortātes hac uoce singulos ad cursum, ac male precantes ei, qui fuerit omnium postremus. Horati. Occupet extremum scabies, mihi turpe relinqui est.

Ατρωτος ὑπάρχεις ὡς κακνυῖς. i.

Inuulnerabilis es, ut Cæneus.

De his, qui ledi nō possunt. Est in poetarū fabulis, Cæneum munere Neptuni nullo telo uiolari potuisse.

Αὐτόθεν κατὰ βαλλε.

Id est, Hoc ipso depone loco. Aristides in Pericl. iam de loquacibus ὁ Plato, ignauis, ac timidis, protin⁹ deponere, ne forte aliq^s deus alius Troianos erigat. Vt⁹ erit quoties statim & absq^e mora iubemus aliquid exhiberi, ueluti probationem eius quod dixerit aliquis, uel promissum, uel specimen artis, in qua gloriatur se se pollere. vsurpatur & apud Platonem.

Cicero.

Dare manus.

Est se uictum agnoscere. M. Tullius. Ad extremum det manus, uinciq[;] se patiat.

Fest. Pō.

Herbam dare.

Est uictorem agnoscere, ac se uictū fateri. Inde sumptum, quod ut est autor Festus Pompeius, id erat pastoralis uitæ indicium, propterea quod antiquitus cursu, aut alio quopiā certamine superati, herbam ex eodem statim loco decerptam, aduersario porrigebant uictoriæ agnitæ symbolum.

Harena cedere.

Pro desistere à certamine, et uictoriam ultro concedere. Translatum à pugna gladiatoria. Sic & Horatius
Iā Scy⁹

VINCVLVM INSOLVBILE. 328

Iam Scythæ lasso meditantur arcu Cedere campis.

Hastam abijcere.

Cicero.

Est causæ diffidere, & contentionē relinquere. Translatum à militia.

Mea est pila.

Id est, Vici, & uoti sum compos: aut res mihi in manu est. Consimili figura dixit Plautus in Cassina. Sed si hera nunc uult facere officium suū, nostra omnis lis est, id est, uicimus.

Quid nisi uictis dolor?

Vsurpandum ubi palam fit in contumeliā quippiam. Huc alluisse uidetur Plautinus Ballio. Væ uictis, cum uictus uel iniquis conditionibus parere cogitur.

Uicti non audent hiscere.

Plutarch.

Νικῶ μόνοι ἄνδρες τῆ ἀγρυψία δ' ἐδέοντο.

Id est, Qui uincuntur silentio uincti sunt. Conuenit cum superiori.

Αἶρε δ' ἄκτυλον. i. Tolle digitum.

Uictum te fatere. Nam hoc signo qui in conflictu succubisset, τὸν ἠτῶν agnoscebat. Persius. Nil tibi concessit ratio? digitum exere, peccas. Hierony. En tollo manum, cedo, uicisti.

VINCVLVM Insolubile.

Ἡφαίστου δεσμός. id est.

Suidas.

Vulcanium uinculum.

Vbi quis nodis inextricabilibus esset illigatus, Vulcanijs uinculis teneri dicebatur. Sumpta denominatiōe ab adamantinis illis uinculis, quibus apud Homerum Vulcanus Venerē et Martē sic irretiuit, ut quo magis se conarentur explicare, hoc magis inuoluerentur.

VIS IN-

VIS INIVSTA.

Leonis catulum ne alas.

Admonet adagium non esse fouendā potentiam, quæ leges possit opprimere, quod si forte talis quisspiā extiterit, non esse è Repub. decertare cum illo, quæ neque as nisi magno reipublicæ malo deuincere. Tyrannus aut ferendus est, aut non recipiendus.

Leonina societas.

Est, cum omne commodum ad unum aliquē redit, reliquis ui fraudatis. Natum apparet ex Aesopi Greci apologo, de leone, asino, & uulpe.

Aristote.

Ἀττικὸς πάροικος. i. Atticus aduena.

In uiolētos, et feroces uicinos dicebatur. Durys apud Zenodotum ait ex Atticorum moribus natum, quod olim finitimos è sedibus suis exigere cōsueuerint. Pro inde proprie quadrabit in eos, qui ita nuper in manus aliquod asciti sunt, ut superiores eijciant.

Centaurice. Κενταυρικῶς.

Id est, Centaurice fieri dicebatur, quod immaniter, ferociter, inciuiliter ue fieret, sumpta uoce à Centauroꝝ rum moribus. Aristophanes. Quis ostium pulsauit ita Centaurice?

Suidas.

Ἀρης τῦξανν. i. Mars rex.

In principē qui ui, non legibus Remp. tractat.

Diogeni.

Ἀγρὸς ἢ πόλις. i. Rus ciuitas.

Vbi quis in urbe neglectis legibus, ui, proq; sua libidine rem gerit. In ciuitatibus enim legibus ex equo uiuitur, in agris licentius agitur.

Holpes indigenam. Ἐπιηλυς τὸν ἔνοικον.

Id est, Aduena inquilinum, subaudiendum ἐξέβαλεμ, id est, eiecit. vsus fuerit, cum aliene professionis quisspiam alium in propria uincit arte.

Ἀγεωμὲν ἔκρητ. οὐδ' εἰς εἰσίτω.

Admonet

Admonet iniquum non admittendū. Vnde Lycurgus arithmeticen ceu popularem ac turbulētā eiecit ē Lacedæmone: geometriā induxit, tanquā modestæ oligarchie, & legitimo regno conuenientem.

Priusquam sortiaris, communia deuoras. Aristop.

Πρὶν λαχέειν, τὰ κοινὰ κακοδίης.

Id est, Priusquā sortitio facta sit, communia deuoras.

In eū cōpetit, qui non expectata partitione rē inuadit

Ακινυτὰ κινῆς, i. Non mouenda moues.

Quadrabit aut in eos, qui moliantur ἀδ' ὠάτορ aliquid, aut quires sacras uiolant, aut qui pacta mutant, siue qui conuicijs incessant eos, quibus ob auctoritatem debetur reuerentia.

In antrū haud legitimum stimulū impingis Plutarch.

Εἰς τρυμαλίω οὐχ' ὀσίλω δ' κέντρον ὠδῆς.

Id est, In foramen haud licitum, stimulum trudas. Disterium Sotadis in Philadelphum, qui sororem Aristonē exemplo Iouis uxorem duxerat, quo quidē dicto offensus ille, capitis supplicium sumpsit.

Abstinenda vis a regibus.

Qui dicet haud temere manum immittendam in res res potentes, aut uiros deo dicatos.

Κέσκορ οἴκῃς, i. Cescos habitas.

Zenodot.

In stupidum & bardum dicebatur. Cescos Pamphylie ciuitas, cuius ciues ob uecordiā, stultitiāq; uulgo male audiebant. Iuxta Cescum urbē fluuius erat, cui nomē ἐὺρος, id est, amens.

Κυκλώπις βίη, i. Cyclopica uita.

Strabo.

Pro uita uehementer effera, ac barbara, quæ neq; legibus, neq; disciplina ciuili constet, neq; religione deorum gubernetur.

Cyrmia terra. Κυρμία γῆ.

Id est,

VITA HOMINIS.

Id est, *Cyrnia tellus, dicebatur regio latrocinij infamis, cuiusmodi ferunt olim fuisse Cyrrum. Est autem Cyrrus insula quædam ob latrocinia nauigantibus inaccessa. Prouerbum non inepte detorquebitur in hominem alieni rapacem ac uiolentum.*

Suidas.

Ἀεὶ περὶ ὁμοῖ. *Martis campus. In eos torquebatur, qui militari confidentia præditi uiderentur, quiq; rem ui, non iudicio gererent.*

Lucianus

Ἐπὶ κεφαλῶν ὠθησθῶν. *In caput præcipitari. Hoc est, præcipitè dari, dicebant eum, qui per summâ contumeliam expelleretur, uel qui funditus perderetur.*

VITA HOMINIS

miserâ & breuis.

Cicero.

Πομφόλυξ ὁ ἄνθρωπος. *i. Homo bulla. Prouerbum hoc admonet, humana uita nihil esse fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Est enim bulla tumor ille inanus, qui uisitur in aquis momèto temporis erascens simul et euanesens.*

Diogeni.

Ἐπιθαμὴ τῆς βίης. *i. Spithama vitæ. Hoc est, Modus uitæ perpusillus. Prouerbialis est figura mutuo sumpta à rerum mensoribus, apud quos Spithama seu palmus, digitos duodecim cõtmet, quântu ferme longissimo digitorũ porrectu cõplecti licet. Quin hodie quoq; pusillum homunculũ, palmum hominis appellant idiotæ nostrates.*

Plutarch.

Ἐπιγὰμνη γόνος. *i. Punctum temporis. Simili figura dixit Terentius: Tum temporis ad hoc punctum mihi est, id est, spacium breuissimum. Apud mathematicos eni punctũ indiuisibilis quædã pars est lineæ. Plutar. de pue. inst. Tẽporis punctũ est ois uita*
Optimum

Optimum non nasci.

Cicero.

Plinius secundus in præfatione . 7. lib. Itaq; multi extiterè, qui non nasci optimū censerent, aut quā ocysissime aboleri. Senserūt ueteres uitā humanā per se miserā & calamitosam esse. Proinde Homerus. ἄδελος βροτῶν, id est. Miseros mortales appellat.

Dimidio vitæ nihil differunt felices ab infelicibus.

Plutarch. Cum exiguum tempus uitæ datū sit hominibus, somnus uelut fœnerator dimidium eius aufert. Præterea felicitas iuxta Philosophos, sita est in actu rationis per habitum uirtutis, somnus autem est quies animi, bonis pariter ac malis communis.

κεράμι & ἄνθρωπος . i. Futilis homo.

Id est, Mollis, imbecillis, fragilis. Ductum à uasis testaceis, quæ facile comminuuntur.

στύπφορ γοφόντιον . i. Stupa feniculus.

De uiribus effæto sene. Sumptū à ligno, quod iā exaruit, exuccumq; redditum est, & marcidum, in stipule morem.

Vita mortaliuū breuis.

Homerus

Qui monebit dandam operam, ut apud posteros honeste uitæ memoriam relinquamus, quæ perpetuo uiuat nam hanc uitam angustis circūscriptam esse terminis accommodabit illud. A st hominis breuibus spacijs constringitur æuum.

εφημέρη ζωή . i. Ephemeri vita.

De ijs qui statim emoriūtur, aut pereunt, ab aiantibus quæ sic appellantur, quod ultra diem non uiuant.

ULTIO MALEFACTI,

Κυνὸς δίκω . i. Canis vindictam.

Macedoni

ULTIO MALEFACTI.

Macedonicum adagiū in eos, qui præter expectationem poenas dant ijs, quos aliquando læserunt. Valerius Maxi. refert Euripidem cum ab Archelao rege Macedonum coenæ adhibitus fuisset, domū à conuiuio repellentē, à canibus fuisse discriptū. Eos canes ab amulo quopiam immisos fuisse, confirmat Aulus Gellius. Canis uindictam, subaudiendū passus est, aut aliud cōmodi? Videtur hinc fluxisse, quod hodie passim apud Germanos dicitāt, ubi quid accidit incommodi certi, incerto autore: quodq; nemini possis imputare, id canis accidisse morsu.

Terētius. Ornatus ex tuis virtutibus.

Terentius in Adel. ironice loquitur. Si regnum possiderem, ornatus esses ex tuis uirtutibus. Id est, haberes premia tuis factis digna.

Εὖγε θεὸς τὸν ἄλιτρον. i. Reperit deus nocentē Cum ultio cōtingit improbis, quasi diuinitus immissa

Sero Iupiter diphtheram inspexit.

Ὁ Ζεὺς κατὰ δὲ βοῶντι εἰς τὰς δὲ φθέρεας.

Id est, Inspexit, et si sero, pellem Iupiter. Senariius prouerbialis in eos, qui sero quidem, sed aliquando tamen pro malefactis dant poenas. Antiquitas enim credidit Iouem omnia in sua diphthera, hoc est pelle caprina scribere, ac multa quidē pro tempore dissimulare, uerum aliquando de improbis poenas sumere.

Sophocl. Αἰὲ τῶν δένοι εἰρηυῆς. i. Semper uirgines furix.

Prouerbiū obscurius deterret à peccādo. Erinnes enim malefactorū ultrices corrumpi non queunt, quominus poenas sumant de ijs, qui cōmeruerunt, atq; hac gratia dictæ uirgines.

Mali bibunt improbitatis fecem.
Dici solitum, ubi poena maleficis digna meritis contigisset.

gisset. Itaq; uoluptatem ex malefactis perceptam, dolor supplicij consequitur.

Sus acina dependes.

Αποτίσῃς χοῖρε γίγαρτα.

Id est, Acinos sus improba pendes. Lues quod admisisisti, reddes quod abstulisti, non sine scœnore. Quadra bit ubi pusillum commodi, magno dependitur malo. Natũ apparet à rustico quopiam, qui uerbis hisce cõminatus sit sui pascenti racemos.

Placiadæ.

Plutarch.

Πλακιάδαι ἢ Σέλαϊοι.

Id est, Placiadæ etiam Stelæũ. Plutarchus ostendit dici consueuisse de deprehensis adulteris, & contumeliose, sicut merentur tractatis. Vicus est quidam Atticæ regionis, cuius incolæ Placiadæ uocãtur. Apud hos moris erat, ut qui fuisset in adulterio deprehensus, ignominiosas pœnas daret, impactis in pudendam corporis partem raphanis, qui apud illos mire magnitudinis esse dicũtur. Quod si rapham forte non fuissent ad manum steleo utebantur, id est, ligonis ligno.

Zenodot.

Hipparchorum tabula.

Ἰππάρχων πίναξ.

Dici cõueniet, quoties haud impune futurũ significamus, si quid peccetur. A Syracusanis natum adagiũ. Apud hos enim mos erat, ut Hipparchi, hoc est, equitum præfecti in tabulis describerent militum nomina qui ordinem deseruissent.

Habet.

Teretius.

Cum obtigit alicui quod expetiuit, aut quo dignus est. Habet quod amet, similes habent labra lactucas. Sump tum autumant ab aucupantibus, piscantibus. &c.

Longæ regum manus.

Ouidius.

VLTIO MALEFACTI.

Quod ab Ouidio scriptum est. An nescis longas regi-
bus esse manus? Nimirum quod per suos quibus bra-
chiorū uice utuntur, possint etiam procul disitos af-
figere. Potest & ad tempus referri, quod reges etiā
si diutius dissimulent, soleant tamen aliquando pœnā
sumere de ijs, quibus infensi fuerint.

Scarabeus aquilam quærit.

Κάβθαρσ̄ ἄετοῦ μαίεται.

Id est, Scarabeus aquilam quærit. Cum imbecillior, at-
que impotentior, mali quippiam molitur, struitq; insi-
dias inimico longe potentiori. Est & altera lectio.
Scarabeus aquilæ obstetricatur. Sensus ferme idē est.
Super hac refertur apologus apud Græcos non inele-
gans, quem Lucianus indicat Aesopicum esse. &c.

Diogeni.

Promeri canes. Προμέρες κῶνες.

Dici solitum, ubi quis nouo casu pœnas daret ijs, quos
aliquando lesisset. Promerus regius quidam minister
fuit. Is Euripidem tragicum poētā, supra modū exo-
sum habebat, delatus ab eodē aliquando, nescio quo no-
mine apud regē. Quare postea canes quosdā feros in
poētā soluit, a quibus ille deuoratus interiit.

Zenodot.

Cissamis Cous.

κίσαμις κῶσ̄.

Id est, Cissamis Cous. Hunc aiunt pecuarijs gregibus
supra modum diuitem fuisse, Verum anguillam quotā
nis apparere solitam, quæ pulcherrimam omnium pe-
cudē raperet. Ea cum in somnis apparēs hominem cō-
monuisset, ut sepeliret sese, & ille negligeret, euenit
ut tū ipse, tū uniuersum illius genus radicitus interi-
ret. Et hoc prouerbiū Delium aliquem requirit.

Improbi consilium, in extremum inci-
dit malum.

In cum

In eum, qui posteaquam diu peccauit impune, tandem in calamitatem incidit, ut poenas omnium scelerum dependat.

Ibyci grues.

Αἱ ἰβύκι γέραιαι.

Id est, Ibyci grues, Quod dici consuevit, quoties sceleribus nouo quodam & improviso casu proditis, sceleris poenas dant ijs, quos laeserunt. Id ex huiusmodi quodam euentu memorant. Ibycus poeta quidam, cum in latrones incidisset iam occidendus, grues forte superuolantes obtestatus est. Aliquanto post tempore, cum ijdem latrones in foro sederent, rursumq; grues superuolarent, per iocum inter se susurrabant in aurem. Adsunt Ibyci ultores, cum sermonem asidentes in suspicionem rapuerunt, maxime desiderato iam pridem Ibyco. Rogati quid nam sibi uellet ea oratio, haesitanter atq; inconstanter responderunt: subiecti tormentis facinus confessi sunt. Atq; ita uelut gruū indicio poenas Ibyco dederunt, ac potius suo ipsorum indicio, ut dicitur, perierunt. Meminit huius adagij Ausonius in monosyllabis. Ibycus ut perijt, uindex fuit altiuolans grus.

Dij lanios habent pedes.

Plutarchus in problematis scribit Tyrijs fuisse more, ut deorum statuis uincula mijcerent. Aenigma pro uerbij indicat, deos ad scelerum ultionem lente quidem procedere, sed tamen aliquando de malefactis poenam sumere uel inopinato.

Oetæus genius.

Diogeni.

Οἰταῖος δαίμων.

Id est, Oetæus genius. Diogenianus ait hūc ferociam & arrogantiam non sinere multam. Nec praeterea

ULTIO MALEFACTI.

quicquam ascribit. Est autē Oeta mons finitimus *Trachini*, atq; eodem nomine ciuitas *Melienfium*.

Strabo.

Aderit *Temesseus* genius.

Strabo lib. 6. refert *Temessam* ab *Lao* primam urbē esse *Brutiae*, quā ab *Ausonij* conditam, *Thoantis* comites *Aetoli* demde tenuerint, atq; his expulsis *Brutij*: demum *Hanibal* & *Romani* funditus euerterint. Iuxta hanc sacellum fuisse oleastris circumseptum *Poli* te cuidam ex *Vlysis* comitibus sacrum. Hunc, quod esset à *Barbaris* uiolatus, graues iras in eos exercuisse adeo ut in prouerbium abierit, dicerentq; cauendam, ne *Temesseus* genius immineret.

Zenodot. *Adrastia* *Nemesis*, *Rhamnusia* *Nemesis*.

Ἀδράστια Νέμεισις.

Id est, *Adrastia* *Nemesis*, subaudiendū, adest, aut aderit, aut eiusmodi quippiam. Licebit uti uel in eos, quibus ob insolentiam, arrogantiamq; fortunae commutationem minamur, uel qui à rebus florentibus, ad calamitosam fortunam redacti sunt. Hanc quidam *Nemesis* deam esse putant, insolentiae & arrogantiae uindictam, quæq; spes immoderatas & uetet, et puniat. *Strabo* tradit eam *Adrastiam* dictā, ab *Adrasto* rege, qui primus huic templum constituerit.

Ad deorum aures peruenit.

Εἰς θεῶν ὠτὰ ἤλθερ.

Id est, Ad deorū aures peruenit. Vbi facinus aliquod clanculū patratū, resciscitur ab ijs, qui possunt uel remunerari rectè factū, uel punire secus admissum. Idē Ad nostras aures peruenit.

Hierony.

Bos lassus fortius figit pedem.

A ueteri tritura more ductū apparet, cum circumactis à bubus super manipulos plaustris, grana excutiebantur

bantur, partim à rotis in hoc armatis, partim à tauro-
rum unguis. Potest allusum uideri ad hoc, quod iuue-
nes corporis agilitate præpollent. Senes in stataria
pugna, ac uiribus superiores sunt.

Euenit malo male.

Homerus

Cum scelerato cuiquam euenit, quod omnes impreca-
bantur & optabant. Vsurpabitur illud Homeri.

Explerunt inimica precamina diui.

Salis onus vnde venerat, illuc abiit.

In eos qui parta tueri nequeant. Aut in eos, quibus ma-
le parta, male disperunt. Natum adagium ab euentu.
Negociator quidam nauem onustam sale uehebat, nau-
tis dormitantibus influxu aquæ marinæ, sentina uehe-
menter aduecta, & salem uniuersum soluit ac corru-
pit, & nauem ipsam demersit, itaq; quod ex aqua ma-
rina natum fuerat, nam hinc concrefcit sal, in eandem
denuo liquefactum est.

Εχθροὶ καὶ ἡ μύσκα ἰσπλῆνα. i.

Habet & musca splenem.

Simillimum illi. Et pueri nasum rinocerotis habent.

Item illi. Inest & formicæ bilis.

Δρόμων διὰ φρατρίων ὁ κύων.

.i. Ductus per phratores canis.

Vbi quis incidit in eos, quibus poenas det. Canis enim
apud hos protinus occiditur. Apud Athenienses po-
pulus in tribus erat distributus, uniuscuiusque tribus
tertia pars φρατρία dicebatur, & huic præfectus
φρατρίαρχος. In comitijs igitur si quis canis intercur-
risset, continuo petebatur a populo.

Inuitus Iuppiter nouit.

ἄκων μὲν ὁ Ζεὺς οἶδεν.

Id est, Inuitus quidem Iuppiter nouit. Vbi quis polli-

VLTI O MALEFACTI.

cetur quippiam sed inuitus. Mihi uidetur rectè qua-
draturum, ubi serius poenas dant nocētes. Etenim qui
sero dat aut punit, grauatim id facere uidetur.

In tergore bouis desedit. *Ἐπὶ τέργους ἐκαθέζετο*
Id est, In tergore bouis desedit, id est, supplex im-
plorat auxilia. Natum adagium à consuetudine uerna-
cula Scythis, quemadmodum testatur Lucianus in To-
xaride. Nam apud hos si quis forte laesus esset, neque
suppeteret ulciscendi facultas, immolato boue, carnes
minutim sectas coquebat, ipse in tergore humi strato
sedebat, manibus in tergum reductis. Idq; maximum
supplicādi genus apud illos habebatur. Accedebat qui
cumq; uellet opitulari, & carniū portione gustata,
dextroq; pede tergori imposito pollicebatur pro uiri-
bus auxilio futurum. Atq; hoc fœdus apud Scytas san-
ctissimum habebatur.

Inest & formicæ, & Serpho bilis.

Ἐνὲς κἄρ μύρμηκι κἄρ σέρφω κοιλίῃ.

Id est, Formicæ inest sua bilis, & Serpho sua. Nullū
est animal tam pusillum, neq; tam inualidum, quod la-
cessitum, non cupiat ulcisci sese. Serphus minutillū ani-
mal est non dissimile formicæ.

Stultus, qui patre cæso liberis pepercit.
Erit usus adagio quoties admonebimus, aut non esse
prouocandos homines, aut ita conficiendos, ne in pos-
terum reliquæ nos exercent.

Νῦν θεοὶ μάκαρες. i. Nunc dij beati.

Vox erat uelut adgaudentis & adgratulātis, quoties
nocentibus supplicium meritis dignum contigisset,
perinde quasi dijs & iucundū & honestum sit, ut sce-
lerati dent poenas. Cōtra probrosum si uiris improbis
res secundæ sint.

Ἀνά σοι

Ανά σοι γάρ εἰ πάντα λέπαργγε. i.

Super te hæc omnia Leparge.

Hemistichium heroicum dici solitum in eum, cui ne post laborem quidem exhaustū datur respirare. Trās sumptum à bubus, quibus perfunctis iam agricolandi labore labor is etiā reliquus est, ut aratrum, reliquaq; instrumenta domū referant. Ea solent imponi, qui sit ē duobus robustior. Taurum autem λέπαργγομαρpellat, ob candorem pili.

Anus simiā sero quidem.

Anus simia sero quidem capitur, sed tamen aliquando capitur. Vbi uersutus aliquis, qui diu eluserit, tandem dat pœnas.

Boliti pœnam.

βολίτη δίκλω.

Id est, Boliti pœnam, dicunt, ubi quis de re friuola, nibiliq; plectitur. Bolitus autem Grecis significat stercus bubulum. Porro Solon legē tulit quæ pœnā minabatur etiam ijs, qui bubulum stercus furto iustulissent

Vel capra mordeat nocentem.

Diogenes

κᾶμᾶριζ δ' ἄκῃ ἄνδρα πονηρόν.

Id est, Mordebit uel capra nocentem. Nam capra minime alioqui mordax est, nisi quod improbis omnia sunt infesta.

Virum improbum vel mus mordeat.

κᾶμᾶριζ δ' ἄκοι ἄνδρα πονηρόν.

Id est, Vel mus mordeat uirum improbum. Quo significatum est, quacumq; ratione uindictam non desesse malis, sed eas aliquo pacto meritas dare pœnas. Cō petit et in eos, qui de re quantūuis friuola rixam mouent, seq; lesos queruntur.

In me hæc cudetur faba.

Terentius.

VLTI O MALEFACTI.

Terentius in Eunucho. At enim isthæc in me cudetur faba. Hoc est in me malum hoc recidet: in me hæc uim dicabitur culpa. Translatum uel à faba, quæ cum silio quis exiuit, ac batuitur, aut fustibus intertunditur, ita ut fit in arcis more rusticorum.

Ob textoris erratum.

Ob textoris erratum, hypetes uapulauit, cū quod hic peccauit, alius dependit.

Aesopicus sanguis.

Ἀἰσώπιον αἷμα.

Id est, Aesopicus sanguis. Delphi Aesopum quendam nihil commeritum interemerunt.

Homerus

Deus ulciscetur.

Cum significabimus nobis in presentia deesse facultatem depellendi, uerum optare, ut superi puniant alia quando, usui fuerit illud Homeri.

Ast equidem immortales implorauero diuos, Si fors Iuppiter ipse uices aliquando reponat.

Flagitiorum turpis exitus.

Cum res perperam instituta, male cedit. Conueniet illud Homeri. Haud bene succedunt facta improba.

Plautus.

Male parta, male dilabuntur.

Plautus in Pœnulo. Male partum, male disperit. Festus Pompeius ex Neuiio citat.

Diogeni.

Mala proditio.

κακὴ πρόδοσις.

Id est, Mala proditio. Vbi quis pactam mercedem non accipit cum turpem præstiterit conditionem.

Malis ter mala.

τοῖς κακοῖς τῆς κακῆς.

Id est, Malis ter mala. Hoc est, digna dignis eueniūt.
Miserram

Miseram messem metere.

Est pro malefactis luere pœnas. Ut sementem feceris, ita et metes.

Canis sæuiens in lapidem.

In eos, q̄ mali sui causam imputant, non ipsi autori, sed alteri cuiquam.

Canis peccatum, sus dependit.

Τὸ κωδὲς κακῶν, ὅς ἀπέτισεν, id est, Canis malum, sus dependit. Quoties pro his, quæ peccauit alius, alius dat pœnas.

Fortis in alium fortiozem incidit.

Vbi quis nimium fretus suis uiribus, aliquando nanciscitur, a quo uincatur.

Ne spina quidem vulnerabit bonos.

μηδ' ἀκούσα ἀμύζη τοὺς ἀγαθοὺς .i.

Ne spina quidē uulnerabit bonos. Nemo molestus fuerit innocenti. Nam spina natura pungit quēlibet. Sed ubiq; tuta est innocentia, uitaq; integritas.

Sui cuiq; mores fingunt fortunam.

Viro bono fortuna suppeditat bona.

Fumantem nasum urfi ne tentaueris.

Martialis

Admonet non esse tentandos, qui possint nocere.

Martialis:

Rabido nec perditus ore

Fumantem nasum uiui tentaueris urfi.

Vindicta tarda, sed grauis.

Homerus

Vbi qui diu multa patrauit impune, tandem in extremum malum adducitur, semelq; dependit flagitia, cōgruet illud Homeri:

Nunc cuncta lues semel adglomerata.

Vitandæ potentum offensæ.

Homerus

Qui dicet formidandas diuitum et principū offensas:

u. s. Sunt for

V O T V M.

Sunt formidandæ regum offensæq; minæq;
Aratro iacularis.

Diogenia.

Ἀρότρῳ ἀκοντίζειν, id est,
Aratro iaculari dicuntur, qui quippiam incircumspecte faciunt, haud prospicientes, quid sit in posterum euenturum, aut qui suo magno incommodo conantur alterū ledere. Quisquis enim iacto aratro petit aliū, is quo morem gerit iræ, semet re necessaria priuat, cuius usum paulo post sit desideraturus. Translatum uideri potest a belli temporibus, quibus uomeres, marte, & sarcula, reliquaq; agricolationis arma, in Martia diffinguntur arma.

Dulce pomum cum abest custos.

Γλυκὴ ὀπώρα φύλακῶ ἡλελοπότῳ.
Id est, Custos ubi deest, dulce pomum est scilicet. Cum significamus impunitate malos ad peccandum prouocari. Aquæ furtiue dulciores sunt.

Sero molunt deorum molæ.

Dici solitū de his, qui licet serius, tamen aliquando penas dant malefactorum, uindicti deo.

☞ V O T V M.

Vtinam mihi cōtingant ea, quæ sunt inter Corinthum & Sicyonem.

Poterit per iocum torqueri in eum, qui quod assequi non potest, id uotis tamen quasi somniat. Id inde uenit in adagiū, q; urbs utraq; esset opulentissima, agriq; feracissimi interiacerent.

Omne æs alienum cepe, & multa allium
Cum quis obstrictus multo ære alieno, optat ut paruo dependere possit quicquid debet.

Εὐχὴ

Εὐχὴ μεγαλόδωρος. i. *Votum munificum.* *Lucianus.*
Vbi quis aīo spes regias cōcipit, iamq; uoto diues est.

Alia dantur, alia negantur. *Homerus*

Quoties è duobus naturæ dotibus altera contigit, altera negata est. Veluti si cui formæ decus adsit, desit ingenij laus. Siue cum è duobus postulatis, alterum duntaxat impetratur, quadrauerit illud *Homeri:*

Annuit hoc illi diuūm pater, abnuuit illud.

Canis panes somnians.

καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις

Πᾶσα κύων ἄστως μαυτίετη, ἰχθύα κὶ γῶρ,

Id est, Siquidem omnis

Panes in somnis canis ariolatur, at ipse *Pisces.*

Sensus est, unicuiq; ea per somnum occurrere, quæ impense desiderat.

Etiam dormiens somniat.

Ονειροπολεῖ καὶ καθεύδων, id est,

Somniat etiam dormiens. Quoties significant aliquem toto pectore rei cuiquam addictum, deditumq;.

Terentius:

Num ille somniat ea, quæ uigilans uoluit?

Ne contra bouem opta.

μη̄ κατὰ βοῶς εὐχου, id est,

Diogenis.

Ne contra bouem opta. Admonet adagiū, non esse uitam instituendā iuxta uotū animi, neq; quiduis sperandum à superis, sed ut ea duntaxat sibi quisq; promittat quæ possit industria consequi. Ductum ab agricola, q̄ negligens adhibere bouis operā in colēdis agris, optat ut citra suum laborem proueniat seges.

Adoraturi sedeant.

Plutarch.

καθεύδαι προσκωήσοντας, id est,

Adoraturi sedeāt. Significat nota certa cōcipere oportere, ☉

V O T V M.

tere, & in his quæ sunt optima perseuerare. Quidam arbitrantur aliū subesse sensum, q̄ oporteat eos, qui sacris operantur, nō obiter ac uelut aliud agentes hoc facere, sed uacuos ac totos rei diuine intentos.

Homerus

Non quiduis continget, quod optaris.

Qui negabit oīa contingere hoī quæ sperarit, animoq̄ conceperit, accommodabit illud Homeri :

Friuola scilicet existunt, & inania quædam Somnia, nec quodcumq̄ uides, sic euenit omne.

Quæcumq̄ in somnio videntur.

Ὅσα εἴδω ὄνειρος βλέπεις, id est,

Quæcumq̄ p̄ somniū uides. De uotis immodicis dicitur. Nam quicquid optaris, id somniare cōtingit quibuslibet

Theocritus :

Possideo quæcumq̄ solent sub nocte uideri

In somnis, uim magnam ouium, multasq̄ capellas.

Vergilius

Qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.

Vergilius:

Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt.

Nam quod quisq̄ sperat, facile credit.

Theocritus:

Somnia cuncta canum panes, ego somnio piscem.

Quid non fies, profectus Arbelas?

Τι οὐ γενήσῃ, ἰὼν ἄρβέλας, id est,

Quid non fies, Arbelas profectus? De eo dici solitum qui peregre proficiscens, ingentia sibi pollicetur, fretus gentis, ad quam demigrat inscitia, barbaricq̄. Si quidem Arbela Siciliæ ciuitas, cuius ciues male audiebant olim, ut stupidi, & quibus facile imponeretur.

Semper superioris anni meliora.

Αἰεὶ τὰ πέρυσσι βελτίω, id est,

Semper superioris anni res meliores. Cum presentia
displis

difficent, & anteferuntur anteacla.

Horatius:

Laudator temporis acti Se puero.

 V S V R A.

Citius usura currit, q̄ Heraclitus.

Ἐὐχρηστικὸν δὲ τὸ κατὰ Ἡρακλείτου ποδινέω τρέχει.
 Id est, *Citius usura, quam Heraclitus celerrimus cur-*
rit. Admonet ad arrium abstinendum a mutua pecu-
nia, que credatur ad usuram. Nam opinione cele-
rius recurrere diem usurarium. Sumptum ab He-
raclito quodam celeritate currēdi præter ceteros exi-
mio, atque excellenti.

Est Pylus ante Pylum.

In eos accommodabitur, quibus alia usura ex alia nasci-
tur. Pylus enim Messeniorum est ciuitas.

Felix, qui nihil debet.

Ἐὐδαιμόνων ὁ μηδὲν ὀφείλων.

Id est, *Felix, qui nihil debet. Quid enim calamito-*
sus, quam toties erubescere, toties perfricare faciem,
fugitare, latitare, mentiri, dissimulare: nunc suppli-
cem agere, nunc flagitare: palam appellari, uitari,
notari digito, breuiter nunquam tui iuris esse? Nam
hæc, cumq; his multa alia incommoda secum adfert æs
alienum. Carmen Automedontis:

Qui nulli debet, fortunatissimus ille est.

Proximus huic cœlebs, tertius orbis erit.

Quod si quis demens uxorem duxerit, illi

Hæc ita res demum commoda grata feret:

Eueniat si fors, ut grandi dote recepta,

Protinus uxorem deferat in tumultum.

Hæc do-

V S V R A.

Hec doctus sapias, Epicurum querere frustra

Qua sit inane sinas, quaeq; sient monades.

Plutarchus scribit Persis duo fuisse peccata. Primum, debere: proximum, mentiri. Nam ea iudicabant coherere, & qui sunt obarati, saepius cogantur mentiri.

Terentius. Animam debet.

τὴν ψυχὴν ὀφείλει, id est,

Animam debet. Donatus prouerbium esse admonet, de eo, qui immodico aere alieno teneatur, ut plus, quam omnes facultates debeat, ac denique seipsum debeat.

Terentius in Phormione: Quid si animam debet?

Erat enim antiquitus lex, ut qui soluendo non esset, in nexu addiceretur creditori, luiturus corpore, id est, opera, quod aere non posset.

Suidas.

Semel rubidus, ac decies pallidus.

ἅπαρ πύρρον, καὶ δέκατον χλωρόν.

Id est, Semel rubidus, & decies pallidus. Suidas admonet dictum de ijs, qui mutuum accipiunt, quos necesse est crebro tum rubescere pudore, tum metu pallefcere. Rubescere, dum petunt mutuum: Pallefcere, dum soluendo non

sunt, & metuunt, ne trahantur in ius; aut in

neruum.

neruum.

Omnium Adagiorum Erasmi Rot.

F I N I S.

SEQVITVR INDEX.

EORVNDVM.

AVTORVM CATALO

*gus, non omnium, nam id fuerat Bibliotheca in-
dicem scribere, sed precipuorum, è quo-
rum monumētis collectæ sunt Chi-
liades Adagiorū, præter
eos, quos ab alijs
citas de-
pre-
hendit.*

AVTORES GRAE HISTORICI. CI POETAE.

Homerus.

Eustathius huius interpres.

Pindarus.

Pindari interpres.

Aeschylus tragicus.

Sophocles.

Euripides.

*Aristophanes & in hunc com-
mentarij.*

Epigrammata Graeca diuersorū

Callimachus.

Aratus.

*Apolloni⁹ Argonauticorū au-
tor, & huius interpres.*

Nicander.

Oppianus.

Lycophron, & huius interp.

Phocylides.

Theognis.

Theocritus.

Theocriti interpres.

Hesiodus.

Herodotus.

Thucydides.

Plutarchus de vitis.

Dionysius Halicar.

Xenophon.

Pausanias.

Iosephus.

Herodianus.

Diogenes Laërtius.

COSMOGRAPHI.

Strabo.

Stephanus.

Ptolomeus.

Mela.

ORATORES.

Demosthenes, & interpres.

Aeschines.

Isocrates.

Aristides.

Lysias.

Synefius.

Alciphron.

Aphthomus.

Ad

Lucia

A V T O R V M

Lucianus.
 Philostratus
 Hermogenes
 Syrianus

☉ PHILOSOPHI.

Plato. Proculus.
 Aristoteles
 Themistius
 Io. Grammaticus
 Alexander Aphro.
 Theophrastus.
 Plutarchus de mora.
 Dioscorides
 Hippocrates.
 Galenus.
 Aesopus
 Horus.

☉ THEOLOGI.

Origenes
 Tertullianus
 Hieronymus
 Ambrosius
 Basilius
 Nazianzenus
 Chrysostomus

☉ GRAMMATICI MIXTI.

Suidas.
 Eudemus.
 Etymologicon.
 Stephanus
 Iulius Pollux.
 Atheneæus

Ni. Stobæus.
 Zenodotus.
 Apostolius Byzantius.
 Diogenianus
 Phurnutus.
 Hesychius.

☉ LATINI POETAE.

Plautus.
 Terentius.
 Vergilius
 Horatius.
 Ovidius
 Catullus.
 Lucanus
 Lucretius
 Martialis
 Persius.
 Iuuenalis.
 Ausonius.
 Tibullus.
 Propertius.
 Claudianus.
 Publius Mimogra.
 Statius.
 Silius Italicus.

☉ HISTORICI.

Salustius.
 Linius.
 Aelius Lampridius
 Iustinus
 Iulius Capitolinus
 Valerius maximus.

☉ GRAM.

CATALOGVS.

GRAMATICI.

Nonius Marcellus

Festus Pompeius

M. Varro.

Diomedes

Donatus.

Seruius.

Porphyrion.

Acron.

ORATORES.

M. Cato.

M. Tullius

Quintilianus.

Seneca.

Plinius Cæcilius.

Africanus Pedianus.

MIXTI.

Plinius Amunculus.

Aulus Gellius.

Macrobius.

Arbiter Petronius.

Angelus Politianus.

Hermolaus Barbarus.

PHILOSOPHI.

Pandectæ iuris

M. Varro.

M. Cato.

Columella.

Vitruuius.

Vegetius.

A4.2. INDEX LO.

FINIS.

INDEX LOCORVM

HVIVS OPERIS SECVN-

dum seriem literarum, quo faci-

lius lector, id quod quaerit,

inueniat.

¶ A.

¶ B.

A Berrandi Folio. 3.	Beneficium corruptum	40
Ab initio ad finem	4 Bibacitas.	eodem
Absurda. Indecora.	Bona fortunæ, Copiæ.	Felicitatis, aut Omnis eodem
Præpostera	6	
Accessio pusilla aut nimia.	13. Breuiloquentia.	47
Ad rem pertinentia	eodem	
Adulatio	14	¶ C. eodem
Aequanimitas	16 Calumnia.	49
Aequalitas	eodem	Carpentis seipsum 50
Alia alijs placent	eodem	Causa indefensa eodem
Alibi diminutum, alibi redditum.	17 Cedendum multitudini	51
Aliena à re	18 Cū auxilio Citra auxiliū.	eodē
Aliena curantis	20 Clamosus	53
Alijs sapere.	eodem	Commodo magno emptum. 55
Alieno periculo	eodem	Commodū interuersum. eodē
Amicitia	21 Conatus.	eodem
Amor	25 Concordia	57
Anceps & Dubius	26 Coniecturæ	eodem
Aperte & Crasse	29 Consilium	60
Approbandi	eodem	Cōtemptus & Vilitatis. eodē
Arrogantia, lactantiaq̃.	30 Contagio morum	69
Asperitas. Morositas.	34 Contra	70
Assiduitas	36 Contrarium philautiæ.	eodem
Attentio & contra	37 Correctio dicti.	eodem
Audacia	38 Crudelitas	71
Auxilium infirmum.	39 Curiositas	eodem
		Damna

INDEX LOCORVM.

	¶ D.	Festinationis	108
Damnandi		72 Festinatio. Properatio.	110
Decretum		73 Fides & Grauitas	111
Degenerantium in peius. eod.		Fœminæ	113
Deprecâtis et abominâtis.	74	Focus.	114
Derisio	75	Forma. Deformitas	eodem
Desperatio	eodem	Fortitudo	115
Difficultatis	76	Fortunæ commutatio	116
Diffidentia	77	Fortunata stultitia	118
Differentiæ.	78	Fraus ab amico	119
Dignitatis	79	Frugalitas	eodem
Diligentiæ	81	Frustrata spes	120
Discordia.	84	Fuerunt non sunt.	123
Discriminis	eodem	¶ G.	
Disimilitudinis.	88	Garrulitas	124
Diuitiæ	91	Gratitudo	128
Diuitum prærogatiua.	93	¶ H.	
Diuturnum	97	Heredipetæ	129
Docilitas	eodem	Honos indigno habitus. eodẽ.	
Domi uiuere	eodem	Hospitalitas	eodem
¶ E.		¶ I.	
Elabendi	eodem	Ignauia & Inscitia.	130
Excellentia. Inæqualitas	98	Ignoratio	133
Execrandi	103	Impossibilia	134
Ex euentu indicium.	eodem	Illecebra mali.	136
Exitium honestum	104	Imperitia	137
Exilium.	eodem	Impostura	eodem
Experientiæ seu periclitatio-		Improbi	138
nis.	eodem	Impudentia	142
Ex sese	106	Inanis metus	eodem
¶ F.		Inanis opera	143
Facundia	eodem	Inæqualis pensatio	154
Fames	107	Incertus euentus	155
		Aa.3.	Incitare.

INDEX LOCORVM.

<i>Incitare</i>	156	<i>Lauticia.</i>	<i>eadem.</i>
<i>Inconstantie. Perfidie. Ver-</i>		<i>Libenter</i>	208
<i>sutie.</i>	157	<i>Liberalitas</i>	<i>eadem</i>
<i>Inculpatus</i>	165	<i>Libertas. Veritas.</i>	209
<i>In delicijs.</i>	<i>eadem.</i>	<i>Longueitas.</i>	212
<i>In deprehensos</i>	166	<i>Lucrum ex scelere</i>	214
<i>Indiligentia</i>	167	<i>Luxus & Mollicies</i>	<i>eadem</i>
<i>Industria.</i>	168	¶ M.	
<i>Infacundia</i>	170	<i>Magnifica promissa.</i>	218.
<i>Infortunij siue exitij.</i>	<i>eadem</i>	<i>Magni momenti</i>	219
<i>Ingeny malicia et institutio</i>	177	<i>Maledicentia.</i>	<i>eadem</i>
<i>Ingratitudo</i>	178	<i>Mali retaliatio</i>	220
<i>Ingrata ob uetustatem</i>	180	<i>Malum conduplicatū.</i>	<i>eadem.</i>
<i>Initium laudatum</i>	181	<i>Malum uertens bene</i>	222
<i>Iniustitia</i>	<i>eadem</i>	<i>Malum assuetum.</i>	<i>eadem</i>
<i>Insalubritas.</i>	<i>eadem</i>	<i>Malum accersitum</i>	223
<i>Insidia.</i>	182	<i>Malum male uitatum</i>	229
<i>Instans</i>	183	<i>Malum immedicabile</i>	<i>eadem</i>
<i>In stupidos</i>	<i>eadem</i>	<i>Malus uicinus</i>	<i>eadem</i>
<i>Intemperantia. Libido</i>	189	<i>Mansuetudo</i>	<i>eadem</i>
<i>Intempestiua & Inepta.</i>	193	<i>Memoria.</i>	230
<i>Internitio</i>	195	<i>Metus ex conscientia.</i>	<i>eadem</i>
<i>Inuidia. Aemulatio</i>	196	<i>Metus poenæ</i>	231
<i>Ira</i>	197	<i>Minantis.</i>	<i>eadem</i>
<i>Iteratio citra tedium.</i>	<i>eadem</i>	<i>Mira noua</i>	232
<i>Iteratus error.</i>	198	<i>Mixta</i>	233
<i>Iudicandi recte, secus.</i>	<i>eadem</i>	<i>Modestia, Modusq̃.</i>	234
<i>Iuuenta</i>	200	<i>Molesti. Intolerabiles</i>	237
<i>Iustitia.</i>	201	<i>Multi</i>	<i>eadem</i>
¶ L.		<i>Munerum corruptela.</i>	<i>eadem</i>
<i>Laceffentis.</i>	203	<i>Munus non munus.</i>	239
<i>Latitia. Tristitia.</i>	204	<i>Munus aptū, aut ineptū.</i>	240
<i>Languor. Vehementia</i>	206	<i>Munus boni consulendū.</i>	241
		<i>Mutanda</i>	

INDEX LOCORVM.

Mutandæ sententiæ	241	Perſpicuitas	267
Mutati inſtituti.	242	Pertinacia.	eodem
¶ N.		Philautia.	268
Neceſſitas	243	Potentes	270
Nobilitas. Obſcuritas	245	Pælongi	eodem
Non ſolus ille	eodem	Præter ſpem bonum aut ma-	
Notus	246	lum.	271
Nouitas.	eodem	Probrum. Gloria.	273
Nugalia	247	Procliuitas	274
Nunquam	eodem	Proſicientiũ in melius.	275
Nupera.	eodem	Profuſio	276
Nuſquam	eodem	Proprij cõmodi ſtudiũ.	278
Nuncius letus	eodem	Proximis utendum	279
¶ O.		Prudentia	281
Obliuio.	248	Prudentia ſenilis	eodem
Obſcuritas.	eodem	Prudẽtia cõiuncta virib ⁹ .	282
Obſecundantis.	249	Pudicitia	283
Obtrectatio. Maledicẽtia.	250	Pudor.	eodem
Occaſio.	252	Puniri pro alio.	eodem.
Occulta	eodem	¶ R.	
Occupatio. Ocium.	254	Rapacitas. Auaritia.	284
Odiũ.	eodem.	Raritas	288
Ominandi	255	Refugium	eodem
Omnia.	256	Repellentis	eodem
Originis.	eodem	Rigor.	289
¶ P.		Riſus	eodem
Parafiti.	257	Rixofus	290
Paupertas	eodem	¶ S.	
Penſatio beneficij.	260	Salubritas	291
Perficiẽdi ſiue abſoluẽdi.	262	Scurrilitas	eodem
Perfidia	265	Secundæ experienciæ	292
Perplexus.	eodem	Securitatĩ & tutæ rei.	eodẽ.
Perſpicacitas.	266	Semper	295
		Ad. 4.	Senium

INDEX LOCORVM.

<i>Senium prematurum, aut</i>	<i>Temeritas</i>	318
<i>Mors.</i>	295 <i>Tenacitas</i>	319
<i>Sera poenitentia.</i>	<i>codem</i> <i>Temperantia.</i>	<i>codem</i>
<i>Serum remediũ aut tem.</i>	296 <i>Tempestius</i>	320
<i>Seruire tempori</i>	297 <i>Timiditas</i>	321
<i>Seruitus</i>	<i>codem</i> <i>Tolerantia</i>	323
<i>Similitudinis & congru. cod.</i>	<i>Toruitas</i>	<i>codem</i>
<i>Simulatio. Dissimulatio.</i>	303 <i>Totum ut nihil reliqui. codẽ.</i>	
<i>Solitudo</i>	306 <i>Tumultus</i>	324
<i>Solicitudo.</i>	<i>codem</i>	
<i>Somnolentia</i>	307 <i>Vanitas</i>	<i>codem</i>
<i>Sordes & parcimonia. codem</i>	<i>Veneficia</i>	326
<i>Spes pertinax</i>	310 <i>Vices officij.</i>	<i>codem</i>
<i>Subitum exitium</i>	311 <i>Victoria utrisq; tristis.</i>	327
<i>Subiti interuentus</i>	<i>codem</i> <i>Vincere & Vinci</i>	327
<i>Sumptuosa</i>	<i>codem</i> <i>Vinculum insolubile.</i>	328
<i>Surditas</i>	<i>codem</i> <i>Vis iniusta.</i>	<i>codem</i>
	<i>¶ T.</i>	
<i>Taciturnitas laudata</i>	312 <i>Vita hominis misera & breuis.</i>	329
<i>Taciturnitas illaudata. codẽ.</i>	<i>Vltio malefacti</i>	330
<i>Tedium ex iteratione</i>	314 <i>Votum</i>	335
<i>Tarditatis & cunctatiõis.</i>	316 <i>Vsura</i>	337

F I N I S.

INDEX

PROVERBIORVM SECVNDVM ORDINEM ALPHABETI.

A B asino lanam. 135	Acanthia cicada. 35
Ab asinis ad bo. 275	Acarnuci equi. 108
Ab asino delapsus. 131	Accersitum malum. 224
Abdera pulchra Teio.co. 288	A capite usq; ad calcem. 4
Abderica mens. 189	Accipit & glebam erro. 208
Ab Eteobutadis ducit ge. 769	Acciffare. 304
Abijt & taurus in syluam. 23	Accessi luna. 317
Ab impijs egressa est ini. 257	Acesias medicatus est. 74
Ab incunabulis. 5	Acesei & Heliconis opa. 102
Ab ipso lare. 4	Acetum habet in pectore. 281
A bis septem undis. 87	Αξιόγελως. 290
Abhorretis ac detestatis. 74	A caelo ad terram. 6
Abiecit hastā Rhipsaepis. 321.	Actum est 75
Abijciendum procul. 73	Actum agere. 151
Ab ipsa messe. 311	Adactum iusiurandum 245
Abominandus scarabeus. 66	Ad amussim. 81
Ab ouo usq; ad mala. 5	Ad amussim applica lapi. 202
Abronis uita. 216	Adamantinus 115
Ab sq; baculone ingredit. 231.	Adamantis tenere. 25
Abstinentia uis à re. 329	Ad ambas usq; aures 91
Ab sit clamor in collo. 55	Ad aquam malus 171
Ab transfenna cibum pete. 183	Ad aras. 318
Ab uno diagrammate. 302	Ad bonam frugem. 243
Abydena illatio. 55	Ad calcem peruenire. 5
Abydus, Abydenus. 50	Ad consilium ne accesseris. S.
A carcere. 4	Ad coruos 171
A carceribus. 4	Ad Coronidem usq; 263
Acanthida uincit cornix. 98	Ad cribrum dicta. 210
	Ad. 5. Ad Cy-

I N D E X

<i>Ad Cynosarges.</i>	171	<i>Ad sint dij beati</i>	255
<i>Ad deorū aures peruenit.</i>	332	<i>ad scolōn nec profi.</i>	86
<i>Addere manum</i>	137	<i>aduersus solem ne loquitōr.</i>	9.
<i>Ad digituli crepitum.</i>	249	<i>ad utrumuis paratus</i>	26
<i>Aderit Themessēus ge.</i>	332	<i>ad uiuum refecare</i>	289
<i>Admetinēnia</i>	204	<i>ad unguem.</i>	82
<i>Admoto capite</i>	254	<i>adulterinus</i>	138
<i>Adonidis horti</i>	191	<i>ad umbilicum ducere.</i>	263
<i>A Dorio ad Phrygum</i>	243	<i>adib⁹ in nostris, quæ praua.</i>	13
<i>adoraturi sedeat.</i>	336.	<i>adilitatem gerit sine.</i>	319
<i>ad felicē inflectere parie.</i>	24.	<i>Aegæum nauigat</i>	86
<i>ad finem ubi peruenieris.</i>	16.	<i>Aegypti nuptiæ</i>	176
<i>ad fractam canis.</i>	144	<i>ægre, sed tamen contingit.</i>	76.
<i>ad Græcas calendas.</i>	247	<i>ægre quidē, sed facimus tñ.</i>	76
<i>ad Herculis columnas.</i>	263.	<i>ægrotō dum anima est.</i>	310
<i>adhortantis ad gloriam.</i>	273.	<i>Αἰγυπτίαις</i>	163
<i>adhuc cœlum uoluitur.</i>	310.	<i>Aegyptius laterifer</i>	236
<i>adhuc aliquis deus ref.</i>	310.	<i>æqualis æqualem de.</i>	298
<i>ad id quod erat opus.</i>	233	<i>æqualitas haud parit bellū.</i>	202
<i>adiurantis se facturū ali.</i>	103	<i>æquales calculi</i>	72
<i>ad mensuram aquam bibūt.</i>	11.	<i>æqualē tibi uxorē quere.</i>	298.
<i>admirabiles in necten.</i>	161	<i>æqua concertatio.</i>	16
<i>ad mīnicula uitæ.</i>	92	<i>ærem uerbero</i>	148
<i>ad pedes ad caput.</i>	93	<i>Aesopicus graculus</i>	306
<i>ad phasim usq; nauiga.</i>	264	<i>Aesopicus sanguis.</i>	334
<i>ad pedem.</i>	241	<i>æstate penulam deteris.</i>	110
<i>ad pileum uocare.</i>	218	<i>ætate prudentiores red.</i>	282
<i>ad porcellum da mihi mu.</i>	75	<i>Acthna Athon.</i>	237
<i>ad pristrina præsepia.</i>	117	<i>Acthiopē ex uultu iudico.</i>	57
<i>Adrastia Nemesis</i>	332	<i>Acthiopem de albis</i>	143
<i>ad restim funiculum.</i>	315	<i>Acthiopem lauas</i>	143
<i>ad restem res abijt.</i>	75	<i>Acthiops non albescit.</i>	177
<i>ad suum quemq; quæs.</i>	278	<i>à fronte præcipitiū, à terg.</i>	85
		<i>à fronte</i>	

A D A G I O R V M

à fronte simul & occi.	281	aliam quercum excute.	288
à fronte atq; à tergo.	6	alia Meneles, alia Porcel.	18.
Afra auis	207	alia Lacon, alia asinus	305
à furijis oriundus.	114	alia dantur, alia ne.	336
Agamemnonis hostia	35	alium etatem, alia decent.	320
Agamemnonij putei	232	à limine salutare.	167
agas asellum	233	à linea incipere.	5
Agathonia cantio.	191	alio relinquente fluc.	174
Αγεωμέτρικτ & ού	328	aliorum medicus, ipse hul.	12
Αγροσι και φηροσι.	237	aliquid mali propter uici.	229
Aiacis risus.	260	Αλιτήρι &.	140
Alabanda fortunatissima.	101	Alpha penulatorum	102
à lasso rixa queritur	36	aliud stans, aliud sedens.	158
alba auis	288	alius alijs in rebus praes.	102
album panem pinso tibi.	218	aliud cura	293
alba amussi	200	aliud noctua sonat, alia.	89
album calculum addere	29	aliter catuli longe olent.	89
albæ gallinae filius	41	aliud genus remi.	24.6
albus an ater sis nescio.	133	à lupi uenatu.	14.9
albo rete aliena cap.	49	alterum pedem in cymba.	212
ale luporum catulos	178	altera manu fert a.	265
alienum arare fundum	149	altera manu fert lapid.	eodē
alieno auxilio potentes	52	alter Hercules.	39
alienam metis messem.	21	altera nauigatio	280
alijs lingua, alijs dentes.	97	altera manu fert la.	160
alia uoce psittacus, alia co.	89	alter ianus	281
alijs prospiciens, non sibi	20	Alybantis hospitis mu.	218
alieno ferox praesidio	52	Amāu Azesim repe.	318
aliena iacis	121	Amazonum cantilena	217
aliq; quidem sementem fa.	55	ama tanquam osurus	21
alia uita alia dieta.	116	amantium iræ.	eodem
alia committenda, alia.	312	Ambrosia alendus	102
alia res sceptrum, alia plec.	89	ambabus manibus haur.	208.

amens

I N D E X

<i>A mens longus.</i>	271	<i>animus est in corijs</i>	307
<i>Ameles angulus</i>	132	<i>animus habitat in aurib.</i>	204
<i>Amicitia stabiliũ. Felicitas.</i>	21	<i>animam debet</i>	259
<i>Amicus certus in re incer.</i>	24	<i>animus Heptaboëus.</i>	38
<i>Amicitias immortales.</i>	25	<i>annus est</i>	317
<i>Amicos tragædos emu.</i>	268	<i>annus clibanum.</i>	232
<i>Amicorum omnia coia.</i>	22	<i>anno senior fio</i>	237
<i>Amicitia, equalitas</i>	eadem	<i>annosam arborem transf.</i>	195
<i>Amica amico.</i>	eadem	<i>annus producit, non ager</i>	94
<i>Amicorũ est admonere mu.</i>	23	<i>ansam quærerere.</i>	252
<i>Amicus magis necessarius.</i>	22	<i>anxiosa uulpes haud cap.</i>	281
<i>A mortuo tributum exi.</i>	284	<i>antiquiora diphthera loq.</i>	180
<i>Amphidromiam agis</i>	217	<i>ante pedes.</i>	183
<i>Αμθηαλὴς ἔργω.</i>	24	<i>ante uictoriã encomiũ ca.</i>	110.
<i>Amphictyonum concessus.</i>	112	<i>ante hæc putabam te ha.</i>	64
<i>Αμουσι.</i>	131	<i>ante tubam trepidas</i>	321
<i>Αμυσι τῶινδμ.</i>	130	<i>ante lentã augere ollam.</i>	110.
<i>Amyclas perdidit silenti.</i>	314	<i>Antiopæ luctus.</i>	176
<i>Amyris insanit.</i>	281	<i>Αντιπελαγεγῆμ.</i>	128.
<i>A Nannaco</i>	180	<i>antiq̃s debetur ueneratio.</i>	101
<i>Anagyrim commoues</i>	228	<i>antiquior quã chaos et.</i>	180
<i>ancora domus.</i>	52	<i>antiquior Codro.</i>	81
<i>anchoras tollere</i>	56	<i>Antroniũ asinus</i>	187
<i>ancipitis animi.</i>	28	<i>anulus aureus in narib⁹ eius.</i>	9
<i>anceps euentus rei.</i>	156	<i>anus simia sero qui.</i>	334
<i>ancipitis consilij</i>	28	<i>anus cothonissat.</i>	12
<i>Andabata.</i>	319	<i>anus saltat.</i>	eadem
<i>Anicularum deliramenta.</i>	325	<i>anus bacchatur.</i>	194
<i>anguillam captare.</i>	278	<i>anus Eriphus.</i>	12
<i>animus in pedes dc.</i>	323	<i>anus hircissans.</i>	194
<i>aiõ egrotanti, medicus est.</i>	23	<i>anus subsultans multũ ex.</i>	282
<i>animus præsens.</i>	38	<i>anus uelut equus.</i>	131
<i>anima & uita.</i>	207	<i>apage hospitem in temp.</i>	194
			apertæ

A D A G I O R V M.

<i>apertæ musarum ianue.</i>	97	<i>arare littus</i>	146
<i>aperte simpliciterq; loqui.</i>	210	<i>arbore deiecta quiuis</i>	94
<i>aperto pectore.</i>	eadem	<i>Arcadiam me postulas.</i>	224
<i>apertis tibijs</i>	54	<i>Arcadicum germen</i>	187
<i>Aphya ad ignem.</i>	109	<i>arcem ex cloaca facis.</i>	30
<i>aphyarum bonos</i>	298	<i>Archidamicum bellum</i>	255
<i>apio est opus</i>	84	<i>Archimenes non pos.</i>	267
<i>Απὸ ἀκροφυσίωμ.</i>	233	<i>archidamicum bellum.</i>	176
<i>apio mollior, aut mi.</i>	230	<i>Archilochum teris</i>	250
<i>apologus Alcinoi</i>	325	<i>Archilochia dicta</i>	251
<i>apta prouincia.</i>	240	<i>Archytæ crepitaculum</i>	124
<i>apud finum odorum ua.</i>	152	<i>Archilochi patria</i>	251
<i>apud nouercam queri</i>	148	<i>arctum annulum ne ges.</i>	307
<i>à puro pura defluit a.</i>	165	<i>arcus tensus rumpitur</i>	236
<i>aqua præterfluit</i>	38	<i>ardens uestis</i>	176
<i>aquam igni miscere.</i>	10	<i>argenteis hastis pugna.</i>	239
<i>aquam è pumice postul.</i>	143	<i>argenti fontes.</i>	268
<i>aquam bibens nihil bo.</i>	259	<i>Argiuos uides.</i>	204
<i>aquam in mortario tund.</i>	151	<i>Argiua calumnia.</i>	50
<i>aquilam testudo uincit</i>	134	<i>arietem emittit.</i>	203
<i>aquila in nubibus.</i>	100	<i>argentanginam patitur</i>	237
<i>aquilam noctuæ comparas.</i>	98	<i>argenteus puteus</i>	40
<i>aquila thripas aspiciens.</i>	60	<i>Argiui fures</i>	286
<i>aquilam uolare doces.</i>	144	<i>aries cornibus lasciuiens.</i>	192
<i>aquila senecta. Corydi iu.</i>	99	<i>Arcades imitans</i>	187
<i>aquilam cornix prouocat.</i>	60	<i>à remo ad tribunal</i>	117
<i>aquila nō captat muscas. eodē.</i>		<i>Argi collis.</i>	176
<i>à quinq; scopulis de.</i>	76	<i>aries nutritionis mer.</i>	178
<i>Arabicus tibicen</i>	124	<i>arripienda quæ offe.</i>	241
<i>aranearum telas texere</i>	146	<i>ariolari.</i>	218
<i>araneas eicere</i>	258	<i>arripe negocij curam</i>	83
<i>aratro iacularis</i>	335	<i>Aristoph. & Cleantis lu.</i>	82
<i>arator nisi incuruus præ.</i>	83	<i>arrogantia non ferenda</i>	31
		<i>artem</i>	

I N D E X

<i>Artem quæuis alit terra.</i>	169	<i>A subeunte portum nauis.</i>	109
<i>A sacris abstinēda man⁹.</i>	202	<i>Assuevit malis</i>	222
<i>A sexaginta uiris ue.</i>	291	<i>A teneris unguiculis</i>	5
<i>Ascisce ad extremum sciē.</i>	85	<i>Αδορίζου</i>	62
<i>Afinum sub freno cur.</i>	148	<i>Atheniensiu inconsul.</i>	118
<i>Afinus auis</i>	6	<i>Athos celat latera Lem.</i>	237
<i>Afinus apud Cumanos.</i>	303	<i>Atlas cœlum</i>	224
<i>Afinus in pelle leonis</i>	129	<i>Attagene nouilunium.</i>	93
<i>Afinus in unguento.</i>	89	<i>Atqui non apud aram cō.</i>	296
<i>Afinus balneatoris</i>	153	<i>Atrei oculi</i>	205
<i>Afinus inter apes</i>	171	<i>Attagen</i>	64
<i>Afinus inter simias</i>	170	<i>Attica fides</i>	111
<i>Afinus ad byram</i>	88	<i>Attica musa</i>	106
<i>Afinus in paleas</i>	40	<i>Atticus aspectus</i>	142
<i>Afinus portans mysteria.</i>	89.	<i>Attica bellaria</i>	207
<i>Afinus ad tibiam</i>	88	<i>Atticus in portum</i>	34
<i>Afinus esuriens fustē neg.</i>	61.	<i>Atticus aduena</i>	328
<i>Afinus compluitur. eodem.</i>		<i>Atticus testis</i>	111
<i>Afini caput ne laues ni.</i>	144.	<i>Atticus moriens porri.</i>	286
<i>Afini mortes.</i>	325	<i>Attica Eleusinia.</i>	253
<i>Afini cauda.</i>	135	<i>Attollere supercilium</i>	30
<i>Afini mandibula</i>	216	<i>Auarus nisi cum moritur.</i>	319
<i>Afinum tundes</i>	143	<i>Audi quæ ex aīo dicuntur.</i>	211
<i>Afinum in rupes pro.</i>	187	<i>Audi Chelidonem</i>	320
<i>Afinos non curo</i>	65	<i>Audiens non audit</i>	305
<i>Afilos Plutos</i>	70	<i>Aues queris</i>	153
<i>Aspersisti aquam</i>	143	<i>Aufer Mothonem à remo.</i>	90
<i>Aspendius citharœdus</i>	278	<i>Augiæ stabulum repurga.</i>	135
<i>Aspis à uipera</i>	300	<i>A uicinis exemplū habet.</i>	274
<i>Aspera uita, sed salu.</i>	120	<i>Aulœdus sit, qui citharœ.</i>	280
<i>Asseuerantius dicere.</i>	220	<i>Aureos polliceri montes.</i>	218.
<i>Asidua stilla saxum ex.</i>	36	<i>Auræ compedes</i>	25
<i>Astutior Coccyce.</i>	279	<i>Aureus in Olympia stato.</i>	117
		<i>AUREM</i>	

A D A G I O R V M.

Aurem uellere	230	B Albus barbū recti.	302.
Auribus lupum teneo	265	Baccha more	312
Auris Batava	188	Balneator	126
Auricula infima mollior	229	Balla non credit	8
Auribus arrectis	38	Batti Silphium	80
Aurificem te futurū cre.	112.	Barbarus ex triuio.	130
Aurum igni probatum	165	Barbam uellere	69
Aurum suberatum.	306	Barbatenus sapientes	305
Aurum habet Tolosanum.	172	Batolus.	189
Aurum Colophonium	165	βατῆριζαμ.	179
Auro loquente, nihil pol.	33	βατακάζαε	68
Austrum perculi.	148	Battologia	126
Ausculta & perpende.	38	Bata tum hyeme, tum.	320
Aut manenti uincen.	115	Becceselenus.	183
Ante barbam doces senes.	12	Bellerophontes literas.	226
Αὐτότεμ κατὰ βαλλε.	327.	Bellum Cononi curae fuerit.	20
Aut bibat, aut abeat	297	Bellum omnium pater	84
Aut piscem olet aut florē.	300	Bellicum canere Recept.	264.
Aut minus animi, aut.	269	Bellum haud quaquam la.	222.
Aut quinq; bibe, aut tres.	27	Bello parta.	277
Aut ter sex, aut tres tes.	105	Benefactorum memoria.	128
Aut oportet tragœdias.	27	Bene loculis, bene scrimio.	92
Aut piscem olet aut flo.	41	Bene plaustrū percudit.	274.
Aut regem aut fatuum.	184	Bene sit	255
Aut mortuus est aut do.	27	Beneuolus trucidator	306
Aut ipse fuisti aut tui.	299	Benignior pellace uulpe	15
Aut cucurbitæ florem	27	Bibere mandragoram.	248
Aut Plato Philonissat.	eodem	Bipedum nequissimus.	138
Autoritas diuinitus	46	Bis interimitur, qui suis.	225.
Autor omnium & fons.	257	Bibe elleborum	186
Αὐτὼ λήχουδοι	191	Bis ac ter quod pul.	197
Αζανια mala.	77	Bis pueri senes	188

Bis dat

I N D E X

Bis dat, qui cito dat	208	Bos ad presepe.	46
Bis septem plagis Poly.	36	Bos Cyprius	309
Bithus contra Bacchium	302	Bos apud aceruum.	46
Blandius alloqui.	14	Bos in lingua.	238
Bocchyris	201	Bos sub iugum.	241
Bœotica enigmata.	249	Bos Homolottorum	64
Bœotica cantilena.	185	Bos porrecto ultra Tayg.	136
Bœoticum ingenium.	eodē	Bos in quadra argentea.	129
Bœotica auris	185	Bos alienus subinde foras.	97.
Bœotys uaticinare.	225	Bos in ciuitate.	80
Boetica sus.	185	Bos lassus fortius figit.	332
Boliti poenam	50	Bos aduersus seipsum.	227
Bolus creptus è faucibus.	121	Boue uenari leporem	10
Βωμολοχός	139	Boues messis tempus ex.	46
Bonus dux, bonum reddit		Bouem faucibus portat.	238
co. 94.		Botrus oppositus botro.	260
Bonus cantor, bonus cu.	302	Brasidas quidem uir bo.	245.
Bona est etiam offa post.	280	Bubo canit lusciniæ.	99
Bona terræ	44	Budoro more	71
Bona persene.	209	Bulbos querit.	144
Bona Cillicon	219	Bullata nuge	34
Bona nemini hora est	118	Bunas iudex est	316
Bona spes ostensa	45	Buthus obambulat	287
Boni pastoris est tunde.	285	Βυασοδ'ομείδμ	182
Boni ad bonorū conuiuia.	298	Byzeni libertas.	210
Bonorum mare	43	CC.	
Bone fortunæ.	45	Cæcus cæco dux	49
Bonis auibus. Malis auib.	42	Cæca dies, et occulata dies.	77
Bonæ leges ex malis mo.	256	Cæcum insomnium	316
Boni uiri lachrymabiles.	71	Cæcus et claudus non int.	81
Bonorum Myrmecia.	44	Cæca speculatio.	49
Bonorum aceruus.	eodem	Cæcus auribus.	188
Bonorum glomi.	eodem	Cæcior Leberide	48
		Cedimus	

A D A G I O R V M

<i>Cedimus inq; uicē, præb.</i>	220	<i>Canis circum intestina.</i>	285
<i>Cenci hasta</i>	33	<i>Canis mendico auxilians</i>	119
<i>Cadmea uictoria.</i>	172	<i>Canis sæuiens in la.</i>	335
<i>Calamoboas</i>	55	<i>Canis festinans cæcos pa.</i>	110
<i>Camæleonte mutabilior.</i>	157	<i>Canis in uincula.</i>	171
<i>Calabri hospitis xenia.</i>	67	<i>Canis panes somnians.</i>	336
<i>Calculum reducere</i>	242	<i>Canis uiuens è mag.</i>	68
<i>Calcar addere currenti</i>	274	<i>Canis peccatum sus de.</i>	335
<i>Calculo mordere</i>	72	<i>Canis uindictam.</i>	330
<i>Calidum mendacium</i>	326	<i>Canis digna sede</i>	79
<i>Calicum remiges</i>	40	<i>Canis reuersus ad uo.</i>	198
<i>Calidam ueruti partem.</i>	227	<i>Canis</i>	150
<i>Callippides.</i>	317	<i>Canes timidi uehemen.</i>	143
<i>Calidum prandium co.</i>	225	<i>Canis das paleas</i>	12
<i>Caligare in sole</i>	11	<i>Canem excoriatam exco.</i>	10
<i>Caliga Maximini</i>	270	<i>Canina facundia</i>	290
<i>Calliphanes.</i>	34	<i>Caninum prandium</i>	309
<i>Callum ducere.</i>	222	<i>Cantharo astutior.</i>	164
<i>Camelus saltat.</i>	12	<i>Cantherium in fossa</i>	11
<i>Camelus uel scabiosa com.</i>	98.	<i>Cantherius in porta</i>	98
<i>Camelus desiderans cor.</i>	225	<i>Cantilenam eandem canis.</i>	315.
<i>Caluum uellis.</i>	143	<i>Capere ciuitatem</i>	77
<i>Caluus comatus</i>	90	<i>Capere prouinciam.</i>	eodem
<i>Cancrum ingredi doces</i>	152	<i>Capra contra sese cor.</i>	227
<i>Cancros lepori comparas</i>	98	<i>Capra ad festum.</i>	320
<i>Candidum linum lucri</i>	287	<i>Capra Scyria</i>	40
<i>Cancer leporem capit.</i>	7	<i>Capra nondum peperit.</i>	9
<i>Canere ad myrtum.</i>	170	<i>Capra gladium</i>	225
<i>Canis tanq̄ Delum na.</i>	293	<i>Capram portare nõ possis.</i>	135
<i>Canere de Telamone</i>	204	<i>Capram cœlestem orientē.</i>	45
<i>Cane Tellenis canti.</i>	127	<i>Caprius in æstu.</i>	192
<i>Canens uitæ pal.</i>	310	<i>Captantes capti sumus</i>	223
<i>Canis in præsepi</i>	90	<i>Caput</i>	5

I N D E X

Caput artis est, decere.	10	Cepas edere aut olfa.	205
Caput sine lingua	313	Cera tractabilior	230
Caput scabere, & con.	82	Cereri sacrificant.	309
Caput uacuum cerebro.	184	Cercyræa scutica	233
Carbone notare	29	Cercopum cœtus	140
Carcini poëmata.	233	Cerite cera dignus.	273.
Caricum sepulchrum	277	Cercopissare	140
Carica uictima.	309	Ceram auribus obdis	38
Carica musa.	65	Ceruus canes trahit.	10
Caricus hircus	67	Certißima paupertas	260
Carpathius leporem	227	Certum prospicio.	59
Carpes citius aliquis.	251.	Certamen non excipit ex.	87.
Cascus cascam ducit.	300	Cestreuus ieiunat	107
Cassioticus nodus.	164.	Cestum habet Veneris.	25
Catastrophe fabule.	117	Cescon habitas	329
Catule dominus imitan.	299	Ceruinus uir	322
Cauam Arabiam serere	146	Chalcenterus	323
Cauda de uulpe testatur.	58	Chalcidissare.	192
Cauda pilos equine pau.	316	Charybdis, Bxathrum.	285
Cauda tenes anguillam	148	Charetis pollicitationes	218
Cauda blandiri	14.	Charontis ianua.	172
Caue thoracem	86	Chironium uulnus.	229
Cauentis clancularias in.	182	Chius	50
Cauendū ab eo, qui se.	198	Chius ad Coum	301
Caunius amor	25	Chius dominum emit.	223
Cautus enim metuit.	231	Chœnici ne insideas	292
Caute loquacior	125	Chorde uice.	53
Cecidis & Buphonorum.	66	Cibum in matellam ne im.	89.
Cedendum multitudini	51	Cicada uocalior.	126
Celerius elephantia pa.	316	Cicade apem comparas.	98
Celerius quam Butes	108	Cicada cicade chara.	299
Centaurice.	328	Cicadam ala corripuisti	227
Centum plaustrum trabes.	77	Cicadis pleni	31
		Cicernus	

A D A G I O R V M

<i>Cicernus Bacchus</i>	65	<i>Cochleæ uita.</i>	308
<i>Ciceris emptor.</i>	68.	<i>Cocta numerabimus exta.</i>	103
<i>Cilix haud facile ue.</i>	324	<i>Codali choenix</i>	209
<i>Cilicij imperatores</i>	119	<i>Cælum territat</i>	32
<i>Cimmeriæ tenebræ.</i>	48	<i>Cælum digito attingere.</i>	32
<i>Cinyræ opes. 91. Cinclus.</i>	258	<i>Cænare me doce.</i>	319
<i>Circumtondere comam.</i>	138	<i>Cæno puram aquam tur.</i>	226.
<i>Circulum absolvere.</i>	262	<i>Colophonem addidit.</i>	262
<i>Cissamis Couis.</i>	331	<i>Colophonium suffragium. eo.</i>	
<i>Citius Telegora donarim.</i>	94	<i>Colophonia ferocitas</i>	268
<i>Citius elephantem sub.</i>	135	<i>Colossi magnitudine.</i>	270
<i>Citius usura currit.</i>	337	<i>Colubrum in sinu fouere.</i>	225.
<i>Citius quã asparagi co.</i>	108	<i>Columen familie.</i>	80
<i>Citius in nauis cadens.</i>	134	<i>Columnas rumpere.</i>	55
<i>Citis quadrigis, Iouis qua.</i>	108	<i>Commune naufragium.</i>	177
<i>Citra arationem, citraq.</i>	54	<i>Cominus atq; eminus.</i>	203
<i>Citra uinum temulentia</i>	127	<i>Communis Mercurius.</i>	209
<i>Citra puluerem.</i>	53	<i>Compressis manibus</i>	168
<i>Ciuitates ludimus</i>	279	<i>Compendiaria res im.</i>	141
<i>Clamosior lauro ardente</i>	54	<i>Complura masculi ca.</i>	192.
<i>Claudus optime uirũ agit.</i>	17.	<i>Compluriũ thriorũ ego.</i>	232.
<i>Claudi more tenere pi.</i>	131	<i>Conchã dignus.</i>	60
<i>Claudiana tonitrua.</i>	54	<i>Conciliant homines mala.</i>	24.
<i>Clauam extorquere Herc.</i>	76	<i>Concordia</i>	57
<i>Clauis findere ligna, &c.</i>	12	<i>Concordia fulciũtur opes. eo.</i>	
<i>Clauum clauo pellerẽ.</i>	301	<i>Concupiuit assam farinam.</i>	121
<i>Cleocritus</i>	192	<i>Confringere Tesseram.</i>	77
<i>Clematis Aegyptia.</i>	270	<i>Cõgregare cum leonibus.</i>	90.
<i>Cleomenes cubile superat.</i>	260	<i>Comæ calculus</i>	67
<i>Climacides.</i>	16	<i>Conos arto. 155. Cõnuere.</i>	304.
<i>Clistenem uideo</i>	191	<i>Conscientia mille testes.</i>	231
<i>Cnips in loco.</i>	158	<i>Consulendum & consilijs.</i>	38.
<i>Cochleare crescit.</i>	67	<i>Cornicibus uiuacior.</i>	212.

I N D E X

Consilijs simul & facto.	282	Coruus serpentem.	225
Consilium in melius cō.	242.	Corui luscinijs hono.	101
Contemnentis inimicum.	68	Coruum delusit hiantem.	120
Contemnentis disterium	68	Coryceus auscultauit	72
Contigit & malis ue.	43	Corytheo deformior	115
Conto nauiga.	300	Cotem alis	149
Contorquet piger funi.	150	Cothonissare	40
Contra stimulum calces.	152	Cothurno uersatilior.	158
Contra retiarium ferula	72	Coturnissare	207
Contra torrentem niti.	152	Coturnux Herculem	271
Contrahere supercilium.	206	Crassiore musa	29
Contribulis factus serua.	326	Crassa Minerua.	eodem
Conuenerunt Attab. &.	301	Crater litium.	50
Conuiua non conuiua.	310	Crambe bis posita mors	314
Conuertere pollicem	29	Crepitu probabis.	59
Copiæ cornu	44	Creta notare	29
Coriaceum auxilium	39	Cretensis mare	304
Corinthijs non indig.	322	Cretenses sacrum.	123
Corinthiari	190	Cretensis Cretensem	301
Corinthus & collibus sur.	35	Cretensis cū Aegineta.	eodē.
Cornicum oculos confi.	233	Cretiza cum Cretensi	301
Cornix scorpium.	227	Cribrō diuinare	58
Cornicari.	125	Cribrō aquam haurire.	146
Coronā quidē gestans, &c.	217	Crobyli iugum.	299
Cor ne edito.	307	Cræso, Crasso ditior.	91
Cornea fibra.	34	Crocodili lachrymæ	306
Cornutam bestiam petis.	227	Crotone salubrius	291
Corpus sine pectore	187	Crotoniatarū postremus.	98
Corectio dicti	70	Crudelis Bacchus	71
Corrigentis quod di.	eodem	Cubito emungere	68
Corrumpunt bonos mo.	eodē.	Cucurrit quispiam ne plu.	229
Corrupta iudicia	239	Cuculus	167
Coruus aquat.	317	Cucurbitas lippis	48
		Cucurbita	

A D A G I O R V M.

Cucurbita sanior	291	Cum hasta, cum scuto.	56
Cui ista arrident, meis.	255	Cum principe nō pugnan.	76
Cui multum est pi.	278	Cum puluisculo	324
Cuiusmodi portento me.	175	Cum Minerua ma.	168
Culicem colant.	13	Cupidinum crumena	277
Culicem elephantī con.	99	Cura esse, quod audis	14
Cumani sero sapiunt.	295	Curare cuticulam	215
Cumini sector	308	Cur cessatum est?	156
Cum adsit uia semī.	322	Curetum os.	210
Cum amico non certan.	24	Cur non suspēdis te?	274
Cum aqua fauces stran.	8	Currentem incitare.	eodē
Cum adsit ursus ues.	322	Currus bouem trahit	7
Cum Care carizas	301	Cursu lampada trado	264
Cum Delphis sacristi.	240	Cyclobori uox	54
Cum dijs non pugnanđū.	147	Cyclopi domum	239
Cum plurimum laboraue.	150	Cyclopica uita	329
Cum laruis luctari	eodē	Cydi pœnam debet	50
Cum sis nanus, cede.	101	Cyanea cantio	106
Cū exossis suū rodit pe.	258.	Cyparissi fructus	326
Cum sacco adire.	140	Cyprio boui merendam.	309
Cum puluisculo	284	Cyrbes malorum	174
Cum cane simul &.	195	Cyrnia iactura	176
Cū Nibas coccyssauerit.	247.	Cyrnia terra.	329
Cum sarcinis enatare.	297	Cythnicæ calamitates	176
Cum cessat boreas	320	Cythyonymi probrum	273
Cum paruula est, bona ui.	181.	Cyziceni stateres	232
Cum uterq; conccedit alt.	249	D A mihi mutuū te.	261
Cum licet fugere, ne.	254	Dāda uenia lapsō.	292
Cum musis	255	Danace.	4. 213
Cum mula pepererit.	247	Dares Entel. pro.	224
Cum dijs pugnare	149	Dare manus	327
Cum Coryco luctari	eodem	Dare uerba.	137
Cum deo quisq; & gaudet.	116	Dasyppus carnes desiderat.	12
		Bb. 3. Dathus	

I N D E X

Dathus bonorum	44	De lautitijs.	207
Date mihi peluim.	315	Delius natator.	248
Dat ueniam coruis	203	Delphinum cauda ligas	144
Datyli dies	42	Delphinū natare doces.	144.
Daulia cornix	125	Delphicus gladius	28
Dauus sum, non Oedipus.	249	De manu in manum	22
De alieno liberalis	209	Demulcere caput.	14
De alieno ludis corio.	20	Dentem dente rodere	154
De asini prospectu	144	Dentata charta.	251
De asini umbra	145	Dente Theonino rodi	codē
De calcaria in carbona.	242	De pilo pendet	85
Decempes umbra	216	De plaustro loqui.	209
Decernetur equa Theffali.	80	De possessione deijcere	266
Decipula murem cepit.	166	De pulmone reuellere.	32
Decipienti semel.	198	De pulchro ligno uel str.	104
De cœlo ad synagogam	319	Deserta causa.	51
Decora teipsum.	278	Desertum obtueri.	188
De curru delapsus	19	Destitutis uentis, remos.	292
Dedali opera	161	De toga ad pallium	159
Dedecus publicum	273	De tuo capite agūtur co.	84.
Dedi malum et accepi	220	Deuotionis templum.	103
De facie nosse.	58	De impudentia	142
De fera comedisti.	14	Deo fortunęq; committo.	105
De fece haurire	65	Deorum manus.	272
De filo pendet	85	Deus ex improviso appa.	271.
De fructu arborem cogno.	57	Deus ulciscetur	334
De fumo disceptare.	144	Deus undecunq; iuuat, si.	45.
De gradu deijcere	266	Deum esse, Deum facere.	46.
De grege illo est	297	Deum sequere	249
De gustu cognosco.	57	Deorum cibis	206
Deinde expergiscebar.	324	Dextro Hercule, aut ami.	92.
De lana caprina	145	Dextrum pedem in calc.	163.
De lapide emptus	64	Diagoras melius	139
		Diametro	

A D A G I O R V M.

Diametro distant.	89	Diuitiæ non semper op.	92
Dicas tria ex curia	171	Diu dissimulatū ape.	306
Dicendo dicere discunt.	36	Diu delibera.	317
Dictum ac factum	112	Docui te urinandi artem.	228
Dies adimit ægritud.	222	Dodoneum æs	125
Difficilis uir	36	Diues factus iam.	275
Difficilia quæ pulchra	76	Domesticum thesaur. ca.	50
Dignum propter quod ua.	80	Domesticum dissidium.	84
Dignus obelisco	79	Domestice notus.	246
Dignum patella opercu.	300.	Domesticus testis.	112
Dignus argiuo clypeo	79	Domesticum malum.	106
Digna canis pabulo.	eodē	Domū Milesia.	320.
Dignus qui cum in tene.	80	Domū manendum.	97
Digna cedro	79	Domū manere oportet bel. eo.	
Dignū propter quod ua.	219.	Domū coniecturam facere.	58.
Dignus qui cum in tene.	112	Domū habet, domū nasci.	106.
Dij omnia possunt	102	Domus optima	97
Dij facientes adiuuant	168	Domus recta.	235
Dij laneos habent pe.	332	Domus amica, domus op.	97.
Dij hominibus q; plau.	42	Domum cum facis, ne re.	263.
Dij tibi dant tuam mentē.	141.	Donū quodcumq; dat ali.	242
Dimidio uitæ nihil.	330	Dorica musa.	238
Dimidiū plus toto.	235	Dormientis rete trahit.	118
Dimittere sese ad aliorū.	234	Doryphorematis ritu.	314
Diolygium malum	173	Dofones	326
Diomedes & Glauci per.	155.	Drachmæ grandio.	278
Dionysius Corinthi.	117	Duabus ancoris ful.	292
Diomedea necessitas	244	Duabus sedere sellis.	159
Dionis gry.	69	Dubia coena.	207
Δίς δ' ἴα πᾶσι	78	Dulce bellum inexpertis.	137
Diues aut iniquus est, aut.	92.	Dulce pomum cum abest.	335.
Diuersarum partium.	159	Ductus per Phratores canis	333
Diuinū excipio ser.	341	Dulcis cubitus.	74

I N D E X

Dum clauum rectum te.	202	Ede nasturtium	183
Dum genua uirent	10	E dolio hauris	277
Duos parietes de ea.	159	E duobus tria uides	49
Duobus pedibus fugere	108	Efficimus pro nostris op.	234
Duobus pariter euntibus	52	E fimbria de textu iudico.	57
Duodecim artium.	159	Effugi malum, inueni bo.	43.
Duos insequens lepores	122	Effugi malum, inueni.	276
Duplices uiros.	159	E flamma cibum petere.	67
Duplex cappa	139	Effeminatorū etiā oratio.	58
Dureus equus	182	Effœta senecta	214
Durus alloquijs	35	Ego tibi de alijs lo.	18
E Adem tibi & Pythia.	341	Ego ex bono in bonū tra.	276
Eadem per eadem.	315	Ego faciam oīa more Ni.	219
Eadem mensura.	261	Ego ac tu idem trahi.	299
Eadem cera	299	Eiusdem musæ æmulus.	302
Eadem oberrare chorda.	198	Eidem inhiantes testa.	129
Eadem pēsari trutina.	201	Electro lucidior	267
Eamus Athenas	74	Elephantus nō capit murē.	60
Eandem tundere incudem.	315	Elephantum ex musca fa.	10.
Ea tela texitur	5	Elucet egregia uirtus	101
Ebur atramento candeface.	11.	E Masilia uenisti.	192
E canis podice	85	Embarus sum.	186
E cantu dignoscitur auis.	58.	Emerere malo, quā rogare.	106.
Echimus partum differt.	227.	Emori risu.	290
Echino asperior.	35	E multis paleis parum.	146
E clibano boues.	215	Empedoclis simultas	255
Εκλινῖσσι.	97	Emunctæ naris. Mucco.	199.
Εκρηθῖσσι.	eodem	E nassa escam petere.	86
E Creta raptus	25	Endymionis somnum dor.	307
E culmo spicam conijcere.	58	Εγκεῶτις ἡμέρα.	326
Edax currus	286	Eodem cubito.	261
Edentulus uescentium dē.	196	Eodem bibere poculo.	220
		Eodem in ludo docti.	302
		Επαύλια	

A D A G I O R V M.

Ἐπαύλιος δῶρα.	218	Et nati natorum	97
E Patroclis domo ue.	308	Etiam Betylum deuo.	107
E perforato poculo bi.	163	Etiam capillus unus	26
Epeo timidior.	321	Etiam corchorus inter ole.	63
Ephesiæ literæ	138	Etiam in deorū coctu	251
Ephemeris uita	330	Etiam dormiens somniat.	336.
Episcythizare	216	Etiam quercus bacchatur	35
Epimenidium corium	214	Etiam si lupi memi.	311
Epiphyllides	325	Et puero perspicuum est.	267
Ἐπιδυμοδ' εἶπυ	257	Etiam si Cato dicat	78
Eropa cum signis	7	E tribus malis unum	173
Equi dentes inspicere do.	241	Euenit malo male	333
Equ ⁹ me portat, alit rex	294	Euentus præter expecta.	272
Equis albis præcedere	108	E uestigio	108
Equum habet Scianum.	172	Euitata Charybdi in.	229
Equi senecta	131	Eum ausculta cui qua.	282
Erecti	38	Eundē calceū omni pe.	301
Erethriensium Rho.	290	Euparyphus ex comœ.	93
Ergini cani	295	Euripus homo.	158
Erinnys ex tragœdia	205	Eurybatizare.	139
Ἐρικμαλίχῳ	75	Eurycles	224.
Esernius cum Pacidiano	302	Ex equo partire	202
E squilla non nascitur ro.	256	Ex Academia uenis.	32
E sublimi me derides	75	Exacta uia uiaticū querere.	11
Esurienti uulpi som.	304	Ex amphitheto bibisti	217
Est Pylus ante Pylum	221	Ex aspectu nascitur amor.	25
Esto promus	80	Excubiarum causa canens.	154.
E Tantalii horto	154	Excubias agere in Naupa.	27
E tardigradis asinis	256	Ex diametro opposita	89
Et fama fuit, & eras	210	Ex eodem ore calidū	163
Et me mater &c.	270	Execrationes serere	219
Et meum telum cuspi.	231	Exercitatio potest plu.	37
		Ex fronte perspicere.	58

Bb. 5. Ex hanc

I N D E X.

Ex harena funiculū nectis.	135	Extremis digitis attinge.	168
Ex habitu bonum uirum	58	Extrema linea	208
Exigua res est ipsa iustit.	201	Extremum occupet scab.	327
Exiguum malū, ingēs bo.	256	Extrema extremoru ma.	173
Exiguum oboli precium	62	Extritum ingenium	69
Exigit & à statuis fa.	284	Ex tripode	111
Eximere è manu ma.	252	Ex tua officina.	257
Ex inanibus paleis.	151	Ex umbra in solem	170
Ex Iouis tabulis testis	111	Ex uno multa facere	32
Ex ipso boue lora sumer.	223	Ex uno omnia spectā.	58
Ex minimis initijs maxia.	256	Exurere mare.	153
Ex quo prodijt	114	F aber compedes, quas se	
Exordiri telam	5	cit, ipse gestet	216
Ex ore lupi.	87	Faber cum sis.	10
Expecta bos aliquando	318	Facere fucum	137
Expecta anus	eodem.	Facile cum ualemus	20
Expedit habere plura co.	163.	Facies tua cōputat annos.	212.
Expertes inuidentiæ mu.	196	Faciē pfricare, Frontis p.	142
Ex quercubus ac saxis na.	256	Faciunt et phaceli immu.	272
Ex se finxit, uelut ara.	164	Facta iuuenū, consilia med.	17
Ex stipula cognoscere	58	Factum stultus cognos.	295
Ex tempore uiuere.	293	Falces postulabam	18
Extis pluit	45	Fallacia alia aliā tru.	221.
Extra oleas fertur.	90	Fames Meliea	259
Extra chorum saltare	18	Fames & mora bilem	107
Extra telorum iactum.	294	Famis campus.	259
Extra publicam uiam ne	51	Farcire centones	128
Extra periculum ferox.	294	Fatale tempus uitæ ex.	213.
Extra oleas fertur	19	Fatis adactus.	244
Extra quærcere sese	306	Fatis imputandum	eodem
Extra organum.	91	Fatum inuitabile.	243
Extra cautionem.	eodē	Faustus exitus	46
Extra lutū pedes habes.	294	Fastuosus maximus.	32
		Eccem bibit	

A D A G I O R V M.

<i>Fecem bibat, qui uinū bib.</i>	228	<i>Fiducia pecunias amisi.</i>	77
<i>Feles Tarteſſia</i>	188	<i>Figulus figulo inuidet, ſa.</i>	196
<i>Feli crocoton</i>	89	<i>Filum contentiōis tūc erat.</i>	86
<i>Felix Corinthus, at ego</i>	16	<i>Filius degenerans</i>	74
<i>Felicitas multos habet ami.</i>	24	<i>Finem uitæ ſpecta.</i>	264
<i>Felix qui nihil debet.</i>	337.	<i>Fixis oculis intueri</i>	82
<i>Felicibus ſunt & trimeſ.</i>	93	<i>Flamma fumo eſt proxima.</i>	85
<i>Felicium multi cognati</i>	24	<i>Flagitiōrū turpis exitus.</i>	334
<i>Felicitas à deo</i>	46	<i>Flere ad nouercæ tumultū.</i>	303
<i>Fenestram aperire</i>	252	<i>Flet uictor, uictor inte.</i>	327
<i>Feri puer.</i>	157	<i>Flocci nō facio, aut flocci ſa.</i>	62
<i>Feras, nō culpes, quod</i>	244	<i>Fluuius quæ procul ſunt ir.</i>	6.
<i>Ferrum ferro acuitur</i>	261	<i>Fluuius cum mari certas</i>	99
<i>Ferre iugum</i>	141	<i>Fluuius nō ſemp fert ſe.</i>	122
<i>Ferreus. Abeneus</i>	34	<i>Focus luculentus in ædib.</i>	114
<i>Ferrum natare doces</i>	148	<i>Fœdum eſt & manſiſſe.</i>	123
<i>Fertilior ſeges eſt alieno.</i>	197	<i>Fœmina nihil peſtilenti?</i>	113
<i>Feruct olla, uiuit amicitia</i>	258	<i>Fœnū eſſe. Ambroſia alc.</i>	184
<i>Festum multas habens</i>	254	<i>Fœnum habet in cor.</i>	268
<i>Festina lente.</i>	316	<i>Folio ficulno tenes anguil.</i>	166
<i>Festo die ſi quid pro.</i>	277.	<i>Folium Sibyllæ</i>	111
<i>Festiuus ſermo</i>	206	<i>Fontes ipſi ſitiunt.</i>	134
<i>Festucā ex alterius ocu.</i>	269.	<i>Fontibus apros, florib⁹ au.</i>	228
<i>Ficos diuidere</i>	308	<i>Foras Cares nō amplius an.</i>	192
<i>Ficus ficus, lignonem ligo.</i>	211	<i>Fores habet tritas, ut.</i>	130
<i>Ficum Mercurio.</i>	66	<i>Fores aperire.</i>	6
<i>Ficum cupit</i>	14	<i>Formica camelus.</i>	101
<i>Ficus poſt piſces.</i>	299.	<i>Fortes fortuna adiuuat</i>	38
<i>Ficus auibus gratæ.</i>	216	<i>Fortis in aliū fortiorem.</i>	335
<i>Ficulnus.</i>	66	<i>Fortuna æſtuaria</i>	117
<i>Ficulnus gladius.</i>	eodem.	<i>Fortuna reddit inſolētes.</i>	269
<i>Ficulnum auxilium.</i>	39	<i>Fortuna prorsus aduerſa.</i>	177
<i>Fidus amicus.</i>	23	<i>Fortunator Strobilis Car.</i>	172

Frater uiro

I N D E X.

Frater uiro adsit	51	Gallorū incusare uentrē.	276
Fratrum inter se irā.	255	Gargara bonorum	44
Fricantem refrica	261	Gaudium dolori iunctum	26
Frigidam aquam suffund.	156	Generosior Codro	245
Frons occipitio prior	83	Generosus es ex crumena.	64
Frontem contrahere.	205	Generosior Sparta.	245
Frontem exporrigere. eodem		Generosioris arboris sta.	257
Fruſto panis	62	Genus malus	173
Fruſtra habet, q nō utitur	6	Genu ſura propius	279
Fruſtra canis	151	Genuino mordere	251
Fruſtra currit	eodem	Gigantum arrogantia	33
Fruſtratus conatus	57	Gladium dedisti, qui.	252
Fruſtra Herculi.	50	Gladium acutum auertas	87
Fuere quondā ſtrē. Mile.	124	Gladiatorio animo.	267
Fuga tutior.	84	Gladiator in harena con.	297
Fuge procul à uiro ma. eodē.		Glaucus comeſa herba ha.	81
Fuimus Troes	124	Glaucus pote melle re.	272
Fuit & Mandroni ſi.	276	Glaucus alter	277
Fulgur ex pelui	69	Glauci ars	233
Fumantem naſum urſi	335	Gleba aruum	15
Fumū umbra.	69	Gloria futuri	273
Furē fur cognoscit, &.	299	Glorioſum & apud poſt.	272
Fures clamorem	230	Gloſſogaſtores	16
Furari littoris harenaſ.	9	Gnomon & regula	199
Fumos uendere	325	Gorgonem Perſeus ag.	102
Fumū fugiens, in ignē in.	229	Græca fides	161
Funem abrumpere.	235	Graculus inter muſaſ.	89
Funem reducere	242	Grata nouitas	246
Funiculū fugiunt miniatū.	231	Grata breuitas.	47
Fungus. 184.		Graviora Sambico pa.	175
Futilis hō.	330	Grues lapidem deglu.	83
G Allus in ſuo ſterqui	30		322
Gallus inſilit	322	γύζερ	13
Gallos quid execaſ?	10	Gutta uini	

Gygis anu

A D A G I O R V M.

Gygis anulus	41	Hercules hospitatur	318
γύργαδου φουσᾶς	154	Herculis cothurnos ap.	6
H abet & musca	sples	Heri & nudius tertius	247
nem.	333	Hermionis uice	293
Habet	331	Herniosus usq; ad gulam.	189
Hæc Helena.	166	Heroum filie noxæ.	73
Hæc iustitia	202	Hesiodi senectæ.	212
Hæc potior	101	Heterognatus es	216
Hæret in uado	265	Heteromolia causa	50
Hæsitantia catoris iussu.	304	Hiberæ neniæ.	325
Halcedonia sunt apud fo.	294	Hic bonorū uirorū morb.	273
Hamaxiæa.	31	Hic Rhodus, hic saltus.	33
Hanc technā in teip. stru.	223.	Hic funis nihil attraxit	122
Harenæ mandas semina	145	Hinc belli initium.	257
Harenam metiris.	eodem	Hinc ille lachrymæ.	166
Harena cedere	327	Hinnulus leonem	190
Harmodij cantilena	204	Hippharcorum tabula	331
Hastam abijcere	328	Hipponacteū præco.	251
Hasta caduceum	28	Hipparchi murus	311
Haud annuncias bellum.	247	Hirūdo totos schœnos an.	99.
Haud canit paternas canti.	73	Hirundinū musca	125
Haud contra ostium	19	Hirūdines sub eodē tecto.	178
Haud perficiet.	264	Histricis ceta.	252
Haud impune uinde.	51	His Medus non insi.	292
Haud quaquā difficile Ath.	14	Hoc calciamentū consu.	160
Haud unquam arcet of.	129	Hoc nouerā priusquam Theo	
Hecate cœna	119	gnis.	64.
Hedera post Anthisteria.	296	Hodie nullus, cras max.	276
Herbam dare	327	Holerum appositiones	13
Hercules & Simia	101	Homini diligenti semp	83
Herculei labores	153	Homo bombylius	32
Herculanus morbus.	182	Homo bullæ.	329
Herculana scabies	eodem	Homo homini deus.	271
		Homo ho ^m	

I N D E X.

Homo homini lupus.	78	Ignis ad torrem	275
Homo Thales.	281	Ignis, mare, mulier, tria.	113
Homo tresis.	60	Ignis nō extinguitur igni.	220
Homo trioboli.	62	Iisdem uescentes cepis	302
Hoies frugi oia recte fa.	201	Iisdem è literis Comœdia.	28.
Horna messis	44	Ilias malorum.	174
Hospes indigenam	328	Ilico hyems erit	221
Hospitis habenda cura.	229	Iliësis tragœdos cōduxit.	223
Hostis domesticus.	129	Illo respiciens, sed hic	305
Hostium munera non mu.	78.	Illotis manibus.	319
Hostimentū est opa pro.	261	Иμδρὸκοιτ	287
Hostis non hostis	179	Imitabor Nepam.	242
Huius non facio	62	Imi subsellij.	65
Humi hauris.	153	Imis ceris eradere	248
Hydrum secas.	149	Immolare boues	277
Hydrus in dolio	166	In modo uenare leporem.	276
Hylam inclamas	149	Imperator bon ⁹ , et idē r.	282
Hypsea cœcior	48	Impete peritum artis	148
Hyperu uertigo.	315	Imperitus subligaculo ind.	32.
Hypolytum imitabor.	283	Impossibilia captas.	135
Hyperberetæa	318	Improbi consilium in.	331.
I actantiae comes inuid.	196	Improbitas muscæ	39
Iactare iugum.	16	In absurde locutum.	73
Ialemo frigidior	170	In acie nouacule	66
Ιαμβίξεν	219	In ære meo est	24
Ibyci grues.	332	In aëre piscari.	10
Idem Accij, quod Titij	214	In alieno choro pedem po.	20
Iecit Achilles dustes.	43	In alio mundo	133
Ignauis semper ferie.	132	In alieno foro litigare. eodem	
Ignauu uertitur color	321	Inanis conatus.	152
Ignem palina	109	Inaniū inania consilia	303
Ignem igni ne addas.	220	Inari spe flagrat.	122
Ignem disseccare	145	Inaniter aquam consumis.	150
		In antrum	

A D A G I O R V M.

In antrum haud ligi.	329	In discrimine appa.	39
In angulo	254	Indoctior Philonide	67
In antro Trophonij uati.	204	In dolio figularē artem	104
In aphanis.	247	In durum & implaca.	36
In apes induxisti.	171	Indulgere genio.	214
In aqua scribis	145	Industriam a diuuat deus.	169
In aqua heret.	265	Induitis me leonis ex.	90
In aqua sementem facis.	146	Indus Elephantus non cu.	67
In armis acciffat	269	In easdem ansas ue.	166
In area latitas.	166	In eadem es nauis.	85.
In aurem dicere	253	In eburna uagina, plumb.	90.
In beatam.	171	Inelegantior Libethrijs.	130
In canis podicem inspice.	48.	In eodem hæsitas luto.	150
In caducum parietem in.	123.	In eo ipso stas lapide	75
In capras syluestres	74	Inertium chorus.	67
Incaprificatus es	53	Inest & formice &	333
In caput præcipitari.	329	Inescare homines	182
In care periculum	104	Ineuitabile fatum.	243
Incidit in foucā quam fec.	223.	Inexorabilis.	34
Incitare currentem.	275	Inexplebile dolium	287
Incita equum iuxta nissam.	19.	Inexploratus homo	139
In clamoros.	54	In fermento iacere	197
In cælo esse	47	Inflare buccas	206
In cælum iacularis	150	Inflige plagam ab ara.	116
In cælum expuis.	224	Influit quod exhauritur.	154.
In cotyla gestaris.	207.	Infixo aculeo fugere	250
Incudi reddere	82	In foribus adesse	108
In culmo arare	237	In foribus urceum	66
Incus maxima non	60	In formidolosum	322
In dexteram aurem.	294	In fugitiuum.	eodem
In diem uiuere	293	Ingens rerum multi.	44
Indignus qui illi matellā por	68.	Ingens interuallum	79
rigat.		Ingens discrimen.	88

Ingens t c =

I N D E X.

Ingens telum necessitas	244	In planiciem equum.	274
Ingratitudo uulgi.	179	In periculoso negotio.	88
Ingredi Iunonium	32	In pedes retrocedit	323
In harena edificas	146	In portu nauigare	292
In harenam descendere	104	In portu impingere.	98
In herba esse	156	In pulicis morsu deũ inuoc.	322
In holmo cubabo.	281	In puteo constrictus.	70
Initio confidens, in fact.	322	In puteo cum canibus pug.	171
Iniquum petendũ, ut	236	In Pythij templo cacare	84
Inimicus & inuidus uici.	196.	In quadrum redigere.	82
In lapicidas	171	In quinq; iudicũ genibus.	198.
In laqueum inducere.	138	In re mala, aĩo si bono.	16
In laqueos lupus.	166	In numerato habere	275
In lente unguentum	90	Insana laurus adest	290
In limine offendere	98	Insannia non oibus eadem.	142
In lipsydrio pugnas	116	In saxis feminas.	146
In magnis & uoluisse.	56	Inscitia confidentiam pa.	319.
In matellam immerire.	300	In senem ne quod col.	179
Initium belli	256	In se descendere.	234
In mari aquam queris.	9	In senem libidinosum.	195
In me hæc cudetur faba	334	In simplo	253
Immunem uiuere.	308	In syluam ferre ligna.	150
In nocte consilium	82	In sola Sparta ex.	23
Innocuus aliũ aspiciã, meũ.	21.	Insperabilem uitam a.	272
In nihil sapiendo iucum.	118	In spem frustratam.	122
In occipitio oculos gerit	82	In sinu gaudere	312
In omni fabula & Dæda.	103	In sinu manum habere	310
In omnia potentes	270	Intempestiua beneuolentia.	22
In orbem circumiens	151	In tempore cauenda pœ.	231
In orci culum incidas	172	In tenebris saltare.	253
In ostio formosus.	14	In terra pauperem	293
In pace leones	195	Inter os & offam	155
In parte uel ignem præ.	155.	Intersecta musica	127
		Inter indo=	

A D A G I O R V M.

Inter indoctos etiam Cory. 63	In utruis dormire ocu. eodē.	
Inter sacrum & saxum 85	Inus dolores.	175
Inter malleū & incidē. eodē.	In uino ueritas	210
Interuallo perit fames. 318	Inuulnerabilis es, ut	327
Inter lapides pugnabant. 146	Iocaq; , seriaq;	256
Inter cecos regnat strab ⁹ . 101	10 Pæan	15
Inter pueros senex. 27	Iouem lapidem iurare.	111
In toga saltantis personā in. 12	Iouis suffragium.	112
Intra suas præsepes 293	Iouis sandalium	32
In transcursu 168	Iouis cerebrum	206
In tranquillo est. 292	Iouis tergus.	320
Intra septimam 109	Iouis Corinthus	314
In transennam inducere. 183	Υπὸ μαζῶν	207
In triuio sum 28	Ἰππομαχῆν	192
In tua ipsius harena. 133	Ipsa dies quandoq; pa.	117
In tuam pelliculā te. 234.	Ipsa olera olla legit	300
In tuo luco & fano est si. 293	Ipsa senectus morbus est	182
In tuo regno. eodem.	Ipsa sibi perniciem accer.	224.
Intus canere 278	Ipsa sibi mali fontem re.	226
In tuum ipsius malum 224	Ipsa dixit	33
Intus & in cute 246	Ipsa semet canit.	15
In uado 292	Ipsi curandum	14
In uenatu perijt 223	Ipsi testudines edite.	226
Inueni non quod pueri 43	Ipsis placet	269
In neruum ire 85	Ipsa horreo	208
In uia ne feces lig. 307	Ipsa cratera.	228
Inuitos boues plaustro in. 152	Ipsa ostij limen tetigisti.	13
Inuitis canibus uenari. eodem	Ira oim tardissime se.	255
Inuita Minerus 70	Iritare crabrones	228
In uoti compotem 40	Ire per extentū funem.	76
Inuitus Iupiter nouit. 333	Irrisibilis lapis	204
Inutilior Blace 69	Iro, Codro pauperior	258
In utramuis dormire au. 294		

I N D E X

Issa	173	L Aborem serere	149
Isthmum perfodere	145	Labore laboriosus.	173
Ἰσθμιάζαρ	181	Labrax Milesius	287
Ita fugias ne præter cas.	234	Labyrinthus	266
Iterum eundem ad la.	198	Lacerat lacertū Largi.	139.
Iterū atq; iterū ad py.	314	Laconismus	47
Iterum tranquillitatē ui. eodē.		Λακκόπλουτοι	93
Ithorus	82	Lac gallinaccum	45
Iubentis aperte loqui	209	Laciadæ.	166
Iucunda rerū uicisi.	236	Laconicæ lunæ	317
Iucundi acti labores.	230	Lampon iurat per anserē.	162
Iucundissima nauigatio iux.	235	Lapidi loqueris.	148
Iugulare mortuos	8	Lapidem decoquis	eodem
Iungere uulpes.	eodem	Lapsana uiuere	308
Iuppiter orbis.	eodem	Laqueus laqueum cepit	166
Iuppiter aquilam delegit.	80	Laque ⁹ auxiliari uidetur.	222
Iustitiæ oculus	201	Largitio nō habet fund.	277.
Iustitia iustior	eodem	Lari sacrificant	310
Iustitia in se uirtutem.	eodem	Larus.	284
Iuuenta uiribus pollet.	200	Larus parturit	121
Iuuenari	eodem	Larus hians.	185
Iuxta melam.	81	Larus in paludibus.	209
Iuxta fluuium puteum fo-		Laterem lauas	148
dit	9	Late uiuens	133
Iuxta nauem	241	Latū unguem, ac similes.	36
Iuxta cubitum pro.	276	Lauares Peliam.	272
Iynge trahor.	25	Laudant ut pueri pa.	286
K Ερεσβόλθ.	36	Laureum baculum gesto.	46
Κλεποριάζαρ.	191	Lemnia manu	71
Κορυβαυτιάζαρ	185	Lemnium malum	173
Κρουνοχητρολίραμορ.	247	Lenticum mandere	192
Κυαθίζαρ	40	Lenticulā angulo tenes	135
		Leo cordula uinctus.	297
		Le onis ca	

A D A G I O R V M.

Leonis catulum ne a.	328	Lignum tortū haud unq.	177
Leonina societas	eodem	Limen senectæ.	214
Leonis uestigia queris	322	Διμοδ' ωριῆς.	259
Leonem larua terres	152	Lindy sacrum	290
Leonis exuuiū sup cro.	11	Lingere salem	308
Leonem uidere, hostium	59	Lingua quo uadis?	127
Leonem ex unguibus æstima-		Lingua seorsum iciditur.	128
re.	57	Lingua bellare	322
Leonem stimulus	228	Lingua amicus	24
Leonem radere	eodem	Lingua iurauit	161
Lepos Atticus . Eloquentia		Linum lino nectis	148
Attica.	106	Lis litem ferit	221
Leporem non edit	114	Litem parit lis, noxa. eodem	
Leporis uita	294	Litem mouebit, si uel	290
Lepori esuriēti etiā pla.	244	Litem incipere.	eodem
Lepus apparens infortu.	177	Littore loquacior	125
Lepus pro carnibus	87	Littori loqueris	144
Lepus dormiens	306	Lityersam cantionem ca.	204
Lerij mali	138	Locrensis bos	64
Lerna malorum	174	Locrense pactum	159
Lesbiari	190	Locupletum redditus.	43
Lesbius pryliis	281	Lolio uictitant	47
Lesbijs digna	190	Longe, lateq̃.	78
Lesbia regula	200	Longe uicit	100
Lctale mulsū	15	Longe regum manus.	331
Leuisima res oratio	127	Longum ualere iussit	242
Lex & regio	249	Loripedem rectus deri.	75
Λευκὸς πᾶσι τοῖς.	323	Lotium gustauit.	136
Liberæ capræ ab aratro.	131	Lucerna pinguior.	185
Liberorū amantior q̃ Gel.	25.	Lucernā adhibes in meri.	12
Libera Corcyra, eaca.	211	Lucrum pudori præf.	284
Liberi poëta & picto, eodem		Lucri bonus est odor. eodem.	
Libyca fera	163	Lumen soli mutuas	6

I N D E X

Lunam detrabere	224	Mactata hostia lenior	219
Lupi alas queris	10	Mæsonica diæteria.	219
Lupi illum uidere pri.	238	Magis gaudet eo, qui se.	205.
Lupi decas.	140	Magis mutus q̄ piscis.	313
Lupinum potum	109	Magis ipse Phryx.	15
Lupo agnū eripere pos.	136	Magis sibi placent q̄ Pe.	33.
Lupus aquilam fugit.	230	Magis impius Hippo.	141
Lupus circū puteū cho.	121	Magis uarius q̄ hydra	162
Lupus in fabula.	31	Magnetum mala.	173
Lupus hiat	122	Magna ciuitas, mag.	233.
Lupus ante clamorem fes.	231	Magnum os anni	93
Lupus pilum mutat	177	Magnorū fluminū nauig.	257
Lutum sanguine niaceratū.	71	Magnus uersator in re.	161
Lutum nisi tundatur, non.	169	Magistratū gerens, audi	16
Lutum luto purgare	221.	Magistratus uirū indicat.	103
Lusciniæ nugis insidentes.	125	Mala attrahens ad se, ut	224
Lusciniæ deest cantio.	136	Mala proditio	334
Lux afful.	45.	Mala senium accelerant	213
Lychnobij.	245	Mala ultro adsunt	173
Lydus cauponatur	190	Male parta, male di.	334
Lydus ostium clausit	78	Male coniugati	113
Lydus in meridie	190	Maleam legens, quæ sunt	87
Lydi mali post hos Ae.	138	Mali bibunt improbita.	330
Lydio more.	191	Mali commatis.	138
Lydius lapis, siue Hera.	199	Mali thripes, mali ipes	302
Lydorum carica	208	Mali corui, malū ouum	257
Lydum in planicië pro.	274.	Malis mala succedunt	174
Lydius currus	102	Malis ferire	238
Lynceo perspicator.	266	Malis ter mala.	334
Lysicrates alter	93	Malorum thesaurus	175
Lysistrati diuitias habes	91	Malorum assuetudo	222
M Acilëta manu pi.	258	Malo accepto stultus sa.	295
Machinas post bel-		Malorum obliuio	248
lum ad.	317	Malorum	

A D A G I O R V M.

<i>Malorū panegyris</i>	175	<i>Mare malorum.</i>	174
<i>Malo nodo malus quæ.</i>	303	<i>Mare proluit oīa mor.</i>	141.
<i>Malum munus</i>	240	<i>Mare prius uitē tulerit</i>	134
<i>Malum Hercules</i>	65	<i>Margites</i>	184
<i>Malū bene conditū ne</i>	228	<i>Mari è fossa aquam</i>	11
<i>Malum uas non fran.</i>	119	<i>Maritimus cum sis, ne</i>	243
<i>Malum est bonum.</i>	195	<i>Maritimi mores.</i>	160
<i>Malum malo medicari</i>	221	<i>Mars haud concutit sua</i>	302
<i>Malum consilium</i>	225	<i>Mars rex</i>	328
<i>Malum bono pensatum</i>	155	<i>Martis pullus.</i>	38
<i>Malum lucrū, æquale disp.</i>	181	<i>Martis campus</i>	329
<i>Malus cū malo colli.</i>	298	<i>Maschalam tollere</i>	217
<i>Malus ianitor</i>	167	<i>Matiolœchus</i>	35
<i>Manci pera</i>	326	<i>Matris ut capra dicitur.</i>	245
<i>Mandrabuli more res.</i>	73	<i>Μαθηματικὸν</i>	207.
<i>Mandare laqueum</i>	63	<i>Matura satio sepe de.</i>	109
<i>Manliana imperia</i>	71	<i>Mature fias senex</i>	212
<i>Maniuoro uinculo.</i>	237	<i>Mazam pinsuit à me.</i>	55
<i>Manica.</i>	100	<i>Mea est pila.</i>	328
<i>Manibus pedibusq;</i>	56	<i>Medium ostendere digitū.</i>	63
<i>Manum admouere</i>	169	<i>Medius teneris</i>	166
<i>Manu longa ex manu bre.</i>	113.	<i>Megaricū machina</i>	162
<i>Manum admouenti fortu.</i>	168	<i>Megaricæ sphinges.</i>	285
<i>Manum non uerterim.</i>	61	<i>Megarensiū lachrymæ</i>	304.
<i>Manu ferendum nō thy.</i>	234.	<i>Megarēses neq; terciij, ne.</i>	67.
<i>Manus manum fricat</i>	260	<i>Melanione castior.</i>	283
<i>Manū habere sub pallio.</i>	206	<i>Melle teipsum perum.</i>	190
<i>Manum de tabula</i>	231	<i>Melle litus gladius</i>	305
<i>Manu fingere</i>	169	<i>Mellis medulla</i>	207
<i>Manū ferule subduxim⁹</i>	199	<i>Melitaus catulus</i>	165
<i>Manticulari</i>	285	<i>Melitaæ catella</i>	165
<i>Maras.</i>	201	<i>Meliacum nauigium.</i>	127
<i>Mare cœlo miscere</i>	57	<i>Meliores nanciſcia ues</i>	276

I N D E X

Melius nobis est, q̄ heri.	276	Mimeruæ suffragium.	112
Me mortuo, terra mis.	19	Minimo prouocare.	63
Memorē mones Doctū do.	152	Minore finire pomærio.	47
Mense Maio nubunt male.	193	Minus de istis laboro.	67
Mendicorū loculi semp	284	Minutula pluuiā im.	36
Mendici pera non im.	eodem	Minus habet mentis, q̄	186
Mendico ne parētes qui.	260	Minxit in patrios cine.	177
Mendax atraphraxis	269	Mira de lente	18
Mens nō inest centau.	183	Miscebis sacra prophænis.	56
Mens est in tergoribus	306	Misram messem mē.	335
Mens laua	173	Miserrimū fame mori	107
Mens peregrina	37	ΜΙΤᾶ ΧΑΙΡΟΣ ὕδωρ.	257
Mentam belli tempore.	193	Mitte in aquam	171
Mentiūtur multa canto.	325	Mitior columba	230
Meos corymbos necō	19	Moderator negocij.	282
Messena feruilior.	187	Modio demetiar.	218
Mercurius infans	7	Modis omnibus incitat	156
Mercator nauiga & ex.	275	Mœnia Semyramidis	293
Mercator est	279	Mœnia ferrea, non terrea.	115
Merx ultronea putet	66	Molestū sapientem apud.	195
Messe tenuis propria uiue.	235	Molestus iterpellator uē.	107
Metiri digitis	83	Molli brachio, leui bra.	168
Metū inanem metuisti	143	Momo satissacere	30
Metus infamiæ	231	Monophagi	308
Midæ diuitiæ	91	Monogrammi	115
Midæ in tessaris con.	46	Mons cū monte non.	303
Midæ auriculas asini	184	Monstrari digito	102
Mihi ista curæ futura sunt.	84	Monstrum alere.	253
Mihi istic nec feritur, nec	19	Mopso Nisa datur	272
Mihi curæ erit hoc ne.	83	Morbum morbo addere	221
Militauit cū Erasī.	176	Mordere frenum.	197
Milium torno sculperere	151	Mordere labrum	eodem
Mimeruæ selem	100	Mordicus tenere.	267
		Mores antiq̄	

A D A G I O R V M.

Mores amici noueris	21	Multa nouit uulpes	161
Mores hoīm regioni ref.	303	Multa in bellis inania	143
Morsus aspidis	251	Multa Syrorum olera	62
Moschus canens Bæo.	126	Multas amicitias filētū di.	23
Mors optima rapit	23	Multam syluam gestas	114
Mors oibus cōmunis.	244	Multi te oderint, si.	270
Mortuus iacet pedens	306	Multi Mannij Ariciæ.	246
Mortuus p somniū ua.	59	Multi, boniq;	codem
Mortui non mordent	250	Multi thyrsiferi	303
Mortuo uerba facit.	144	Multi qui boues sti.	codem.
Mortuam flagellas.	143	Multi discipuli præstan.	101
Mortuū unguento pungis.	8	Multis ictibus deicitur q.	37
Mortuis non conuiciandū.	250	Multis parasangis præ.	99.
Mortuos uidens	59	Multorū festorū Iouis gl.	281
Mouebo talū a sacra li.	105	Multitudo imperatorū Ca.	93
Mouere Camarinam	228	Munus exiguū, sed opo.	320.
Mox sciemus melius uate.	103	Munus leuidense	65
Mulier pudica ne sola.	113	Munerū autē animus op.	241
Mulier imperator, &	322	Muneribus res agitur.	239
Mulieris animus	158	Munerū corrup.	codem
Mulieris podex.	132	Muneribus uel dij cap.	238
Mulieris oculus	113	Murus aheneus	73
Mulieri ne credas, ne	codem	Muris circūcurrentibus.	253
Mulierum exitia	codem	Mus albus	165
Mulierem ornat silen.	312	Mus picem gestans	295
Mulgere hircum	8	Mus non ingrediens an.	11
Muli Mariani	170	Muris interitus	311
Multæ regū aures atq; o.	72	Muris in morem	codem
Multæ rotæ uoluentur	117	Murē pro leone ostendit	121
Multæ manus onus	53	Muscæ.	257
Multa cadunt inter cā.	155	Muscas depellere	153
Multa noris oportet	163	Muscum demetere.	110
Multa docet fames	259	Mustelæ seuum	274

Cc. 4. Mustelam

I N D E X

<i>Mustelam habes</i>	172	<i>Ne Aesopum quidem tri.</i>	17
<i>Musicam docet amor</i>	25	<i>Ne à chytropode cibum.</i>	285
<i>Mutabilior Metra Eri.</i>	157	<i>Ne allia comedas</i>	290
<i>Mutus magis q̄ sca.</i>	313	<i>Ne allij quidem caput.</i>	62
<i>Mutus Hipparchion</i>	eodem	<i>Ne altero quidem pede</i>	37
<i>Muta persona</i>	eodem	<i>Ne Apollo quidem intel.</i>	249
<i>Muti magistri.</i>	eodem	<i>Ne ad aures quidem.</i>	254
<i>Muti citius loquentur</i>	312	<i>Ne bolus quidem relictus.</i>	195.
<i>Mutua defensio tutissima.</i>	57.	<i>Nebulae in pariete</i>	63
<i>Mutua defensatio.</i>	eodem	<i>Nebulas diuerberare</i>	144
<i>Myconius uicinus</i>	189	<i>Ne caprea contra leonem.</i>	102
<i>Myconius caluus</i>	114	<i>Nec aures habeo, nec tango.</i>	9.
<i>Mylus omnia audiens</i>	71	<i>Nec dignus, q̄ me intue.</i>	100
<i>Myrteam coronam ambis.</i>	81.	<i>Nec elephantus ebiberet.</i>	40.
<i>My sortitus es</i>	175	<i>Nec mulieri, nec gremio.</i>	113
<i>Mysorū ac Phrygū ter..</i>	78	<i>Nec omnia, nec passim</i>	284
<i>Mysorū ultimus nauis.</i>	318	<i>Nec obolū habet unde re.</i>	258
<i>Mysorum praeda</i>	323	<i>Nec sibi, nec alijs uti.</i>	131
<i>Mysorum postremus.</i>	67	<i>Nec uno dignus.</i>	62
N <i>Aera & Charmio.</i>	22	<i>Necessarium malum</i>	26
<i>Nā illi iā non sunt.</i>	123	<i>Ne cinerē uitans, in pru.</i>	229.
<i>Naribus trahere.</i>	187	<i>Ne contra bouem op.</i>	336
<i>Naso suspendere</i>	75	<i>Ne cuius dextrā inieceris.</i>	22
<i>Naturam expellas fur.</i>	177.	<i>Ne decima quidem Syra.</i>	91
<i>Nauci nō facio. Nauci fac.</i>	61.	<i>Ne de lite pronuncies</i>	51
<i>Naues onustae cōuicijs</i>	251	<i>Ne depugnes in alieno ne.</i>	20.
<i>Nauis annosa haudquaq.</i>	240.	<i>Ne dij quidē à morte lib.</i>	244
<i>Nauis aut galerus</i>	28	<i>Ne è quouis ligno Mer.</i>	240.
<i>Nauibus atq; quadrigis</i>	108	<i>Ne execestides quidē ui.</i>	266.
<i>Nauiges Træzenem.</i>	114	<i>Ne festuca quidem</i>	62
<i>Nauiges in Massiliam.</i>	216	<i>Ne ignifer quidem reli.</i>	195
<i>Nauphracton tueri</i>	30	<i>Ne genu quidem flexo</i>	37
<i>Nauson Naucrati</i>	301	<i>Ne gladium tollas mulier</i>	51
		<i>Neglectis</i>	

A D A G I O R V M

Neglectis urenda filix	132	Ne nummus quidem plum.	62
Negocium ex ocio.	272	Neoptolemi uindicta.	220.
Negocium non aptum	240	Ne patris quidem nomen.	245
Ne gry quidem.	33	Ne per somnium quidem.	121.
Ne guttam quidem.	62	Nephalia ligna	309
Ne Hercules quidē aduer.	51.	Nephasi dies.	175
Ne incalceatus in mon.	319	Nephalium sacrum	309
Ne in Melampygu incidat.	86	Ne pictum quidem uidit.	133
Ne in neruum erumpat	87	Ne puero gladium	87
Ne in pelle quidem	258	Ne punctum quidem	79
Ne inter apia quidem sunt	6	Ne quere mollia, ne tibi.	122
Ne intra uestibulum qui.	269.	Neq; cacum ducem, neq;	49.
Ne Iuppiter quidem oibus.	30	Neq; compluitur, neq; sole.	130
Ne ligula quidem dignus.	60.	Neq; cū malis, neq; sine ma.	26
Ne maior Thylaco accessio.	13	Neq; cœlum, neq; terrā at.	18.
Ne magna loquaris.	268	Neq; enim ignari sumus	222
Ne malorum memineras.	248	Neq; Lydorum carycas	235
Nemini fidas, nisi cū quo.	77	Neq; mel, neq; apes.	168
Ne mihi Suffenus essem	33	Neq; natare, neq; literas.	130
Ne mihi uacuum ab.	232	Neq; nulli sis amicus, neq;	22.
Ne moue festucam	36	Neq; pessimus, neq; prim ⁹ .	235
Ne my quidem fa.	322	Neq; quicquam sapit, qui.	278
Nemo mortaliū omnibus.	117.	Ne quid nimis	235
Nemo bene imperat, nisi.	94.	Ne quid suo suat capiti	224
Nemo benemerito bouem.	179	Ne quis unquam Megar.	184.
Nemo nos insequitur.	316	Ne quid moueare.	39.
Nemo cogēdus officij cau.	243	Ne ramenta quidem	62
Nemo malus hoc sciet.	76	Nestorea eloquentia	106
Ne moueto lineam	202	Nestorea senecta.	212
Nemo quenquam ire pro. codē		Ne si bos quidem uo.	325
Ne musca quidem.	306	Ne sis patruus mihi.	205
Ne nimium callidum hoc.	109	Nescit capitis & in.	185
Ne nomen quidem.	72	Nescis quid serus uesper.	156

I N D E X

Ne spina quidem uulne.	335	Nihili cotio est	69
Ne supra pedem cal.	eodem	Nil homini amico est	310
Ne sutor ultra crepidam.	33	Nil intra est oleam, nil.	8
Ne temere Abydum	86	Niobes mala.	176
Ne terra quidem iuuat	62	Ni pater esses	72
Ne Terunciū quidē insum.	61.	Ni purges & molas, nō.	163
Ne tria quidem Stesicho.	130	Nisi crura fracta sūt.	268
Ne uerba pro farina.	154	Nisi si qua uidit auis	253
Ne uia quidem eadem.	255	Noctua uolat	45
Ne uidit quidem oleum	133	Noctuae Laurioticae.	92
Ne umbram quidē eius no.	62	Nocte lucidus, interdiu.	8
Ne una nauis facultates	86	Noctuum ouum.	288
Ne unquam uiri senis.	195	Nocuit & nocebit	85
Nihil ab elephante dif.	183	Nodum in scyrpo queris	72
Nihil ad Bacchum.	18	Nodum soluere	262
Nihil ad fides	eodē	Nolens uolens.	26
Nihil ad Parmenonis suē.	100	Nomine tantum notus.	133
Nihil ad rem.	19	Non abijcit animum	39
Nihil ad uersum	18	Non absq; Theseo	51
Nihil agere	147	Non admodum misces	68
Nihil aliæ ciuitates ad.	100	Non capit somnum, nisi.	139
Nihil cum amaricimo sui.	88	Non cedendum malis	39
Nihil differs à Chere.	183	Non certatur de oleastro.	87
Nihil ex agro dicis.	107	Non Chius, sed Cius.	163
Nihil graue passus es, ni.	106.	Non curat numerum lu.	186
Nihil graculo cum fidibus.	88	Non decet principem so.	307.
Nihil minus expedit, quā.	234	Non enim spinae	276
Nihil profuerit bulbus	52	Non eras in hoc albo.	298
Nihil recusandū, quod do.	241	Non es laudandus, ne.	141
Nihil sacri es	62	Non est beatus, esse qui se.	70
Nihil sanum	eodem	Non est cuiuslibet Corin.	76.
Nihil simile	99	Non est curae Hippocliidi.	68.
Nihil de uitello.	308	Non est Dithyrambus, si.	260
		Non est	

A D A G I O R V M

Non est oleum in lecytho.	71	Non quiduis contingit.	336
Non est eiusdem &.	126	Non semper erit aestas	252
Non est meum negocium	211	Non statuar leena in ma.	249
Non filius Achillis	302	Non sum ex istis heroi.	298
Non idem sunt scrip.	161	Non sunt amici, amici qui.	23
Non inest illi dentale	188	Non statim decernendum.	316
Non inest remedium ad.	49	Non statim finis apparet	111
Non incedis per ig.	323	Non suscipiendum nego.	319
Non interpellandus fa.	107	Non tam aqua similis a.	299
Non magis parcemus, quā.	71	Non tam lac lacti si.	eodē
Non liberat podagra cal.	229.	Non tam ouum ouo simi.	299.
Non licet bis in bello.	198	Non uidemus mantice.	268.
Non luctu, sed remedio	19	Non una manu capere.	83
Non missura cutem	315	Non una uehit nauis.	237
Non mouenda mo.	329	Non ut prior ledam.	203
Non nauigamus ad Hip.	278.	Non uulgari ancora ni.	294.
Non nauigas noctu	83	Nosce teipsum	234.
Non nouit natos	133	Nosce tempus	310
Non nostrum onus, bos.	240	Nostrae farinae	298
Non omnis fert omnia tel.	18	Nostris ipsorum alis ca.	227.
Non omnia eueniunt, quae.	123	Nostro Marte	52
Non omnes qui habent.	303	Notum lippis ac tonso.	267
Non omnia possumus oēs	17	Notari ungui, Carbone no.	72
Non omnibus contingit	76	Nota res mala, optima.	222
Non omnibus dormio.	305	Noua hirundo.	138
Non omnino temere	273	Nouacula in cotem.	170
Non persuadebis, ne si per.	77	Nouit haec Pylea & Ty.	286.
Non pluit. & c.	281	Nouit mala & bona.	200
Non pluris quā simias.	69	Nouit quid albū, quid ni. eodē.	
Non possum non dicere	210	Nouit uias quibus effu.	162
Non potes Tethydē simul.	21.	Noui Simonem, & Simon.	301
Non probantis	72	Nouos parans amicos.	24
Non quantum luscimie dor,	83	Nox humida.	49

I N D E X

<i>Nitescerelinquere.</i>	242	<i>Nunc tuum ferrum in ig.</i>	252
<i>Nucleum amisi, reli.</i>	123	<i>Nunquid & Saul inter pr.</i>	89
<i>Nude gratiæ.</i>	24	<i>Nunquã efficies ut recte.</i>	135
<i>Nudior Leberide</i>	258	<i>Nunquã enim meos boues.</i>	203
<i>Nudior paxillo</i>	eodem	<i>Nunquã ex malo pa.</i>	256
<i>Nudo mandas excubias.</i>	10	<i>Nutricum more male.</i>	287
<i>Nudo capite</i>	142	O <i>Bediçtia felic. ma.</i>	177
<i>Nudo uestimenta detrahe.</i>	10.	<i>Obolũ reperit par.</i>	138
<i>Nudus tanquam ex ma.</i>	258	<i>Obijcere canib. agn.</i>	86
<i>Nugas agere</i>	151	<i>Obliquus cursus</i>	164
<i>Nulla candidorum uirorũ.</i>	323	<i>Obluionis campus</i>	248
<i>Nullam hodie lineam duxi.</i>	131	<i>Obsequium amicos, ueri.</i>	210
<i>Nullius indigens deus</i>	93	<i>Obtestatio ueterum me.</i>	128
<i>Nullum officium serius</i>	254	<i>Ob textoris erratum.</i>	334
<i>Nullum animal, quod aial.</i>	306	<i>Obturbas frustra ue.</i>	152
<i>Nulla scopulo iacu.</i>	156	<i>Obtrudere palpum</i>	137
<i>Nullus emptor diffi.</i>	308	<i>Obuijs ullis</i>	208
<i>Nullus malus magnus pis.</i>	271.	<i>Occasione dũtaxat opus.</i>	178.
<i>Nullus delectus</i>	200	<i>Occisionis ala</i>	311
<i>Nullus sum.</i>	75	<i>Occultæ musices nul.</i>	252
<i>Numerus</i>	66	<i>Ociosus esto</i>	292
<i>Numeris Platonis ob.</i>	249	<i>Octapedes</i>	92
<i>Numero dicis</i>	47	<i>Octipedem excitas</i>	218
<i>Nunc bene nauigauit</i>	212	<i>Oculis magis habenda fid.</i>	112.
<i>Nunc contingat seruari.</i>	84	<i>Oculate manus</i>	77
<i>Nunc dy beati</i>	333	<i>Oculus dexter mihi.</i>	45
<i>Nunc illa aduenit Da.</i>	41	<i>Ocyor accipitre</i>	108
<i>Nunc in regionem ueni</i>	13	<i>Odiũ agreste</i>	254
<i>Nunc ipsa uiuit sapientia.</i>	107	<i>Oderint dum metuant.</i>	254
<i>Nunc ipsa floret musa</i>	eodẽ	<i>Odi puerulos præcoci sa.</i>	111
<i>Nunc leguminum mensis.</i>	320	<i>Odiũ nouercalẽ</i>	254
<i>Nunc meæ in arctum co.</i>	70	<i>Odiũ Vatiniũ.</i>	eodẽ
<i>Nunc pluit & claro</i>	116	<i>Odorari</i>	266
		<i>Odi me</i>	

A D A G I O R V M.

Odi memorem compo.	248	Omne tulit punctum.	30
Odit cane peius & an.	255	Omne æs alienum cepe.	335
Oedipi imprecatio.	103	Omnem mouere lapidem.	104
Oenoe charadram.	227	Omnem facultatem indu.	260
Oestro percitus	206	Omnem iacere aleam	105
Oetæus genius	332	Omni telorum genere op.	56.
Officere luminibus.	98	Omni conatu inuadere.	203
Officium ne collocaueris.	245	Omni pedi eundum cal.	19
Officium humilium.	240	Omni certaminis genere.	56
Ogygia mala	173	Omni deuorato boue, in.	264
Oleo incendium restring.	220	Omni pede standum	56
Oleo tranquillior	230	Omnia bonos uiros decent.	124
Oleum camino addere	220	Omnia ex sententia cedūt.	42
Oleum & salem oportet.	320	Omnia sub unam My.	301
Oleum & operam perde.	147	Omnia similia	299
Oleum in auricula fer.	269	Omnia esculenta obsessis.	244
Olet lucernam	82	Omnia idem puluis.	300
Oleæ amicitia	24	Omnia chnaumata.	313
Oleæ uestigium in cine.	248	Omnia secunda saltat se.	271
Ollam exornas.	147	Omnia octo.	263
Ollas ostentare.	eodem	Omnium horarum homo.	297
Ollas alere.	132	Omnium rerum uicisitud.	117
Ollaris deus	66	Omnium calculis	30
Ollas lippire	48	Omnibus neruis	55
Ominabitur aliquis te con.	114	Omnibus armis, præsi.	76
Omissis nugis, rem experi.	14	Omnibus uestigijs inquire.	59
Omissa hypera pedē in se.	19	Omnibus anteuertenda uit.	81
Omitte uatem.	196	Onabatis	140
Omnis herus seruo mon.	71	Onus nauis	236
Omnes attrahens ut mag.	224	Opera Sylofontis ampla.	71
Omnes laqueos effugere.	77	Oportet testudinis carnes.	27.
Omnes sibi melius esse.	279	Oportet omnibus corydal.	182
Omnem rudentem moue.	104	Oportet agrum imbecil.	236
		Oportet	

I N D E X

Oportet remum ducere.	318	Panidis suffragium	199.
Optat ephippia bos pi.	197	Panicus casus	142
Opta uicino ut ha.	279	Pannus lacer	69
Optimum obsoniū labor.	169.	Papæ Mixus	268
Optimum condimentū fa.	207	Papyri fructus non pos.	53
Optimum aliena insania.	296.	Pardi mortem aff.	164
Optimum non nasci.	330	Pari iugo	16
Orci galea	42	Paries dealbatus	305
Ordinem deserere.	326	Parieti loqueris	146
Oresti pallium texere	154	Parni scaphula.	315
Origanum tueri.	323	Par pari refert e	261
Ornatus ex tuis uir.	330	Parturiunt mōtes, nascetur ri	
Oscitante uno, deinde of.	69	diculus mus.	121
Osce loqui	142	Parit puella etiam si. *	108.
Osculana pugna	118	Partitio non prefocatio	201
Os inest orationi	211	Paruus semper tuus pul.	25
Os inferne	226	Paruo emptas carnes	309
Os sublimere	137	Pastillos Rusillus olet Gor.	79
Ostium obdite prophani.	253	Patacione calumniosior	50
Ouem lupo commisisti;	86	Patris est filius	298
Ouium nullus usus	184	Patrie fumus, igni alie.	270.
Ouium mores.	eodē	Patrocli occasio	305
Ouo prognatus eodem.	299	Patro clo sordidior	308
Ouum adglutinū	147	Pauciloquus sed eruditus.	47
P Actoli opes	91	Pauper, sed ingeniosus	259
Palinodiam canere.	241.	Paupertas sapientiam for.	258
Palmam ferre	327	Pausone mendicior.	260
Palpari in tenebris	49	Pecunie uir.	92
Palumbem pro columba.	154.	Pecunie obediunt omnia.	239.
Pamphili uindicatio	286	Pecuniarū cupiditas Sp.	287.
Panagæa Diana	157	Pedem conferre	14
Pandeletias sententias.	35.	Pedere thus.	269
Panis lapidosus.	40	Pedetentim.	316
		Pedem	

A D A G I O R V M.

Pedem conferre	104	Per nebulam, per ca.	167
Pedem ubi ponat non ha.	258.	Per parietem loqui	9
Pedibus trahere	101	Perplexus	265
Pedibus in sententiam dis.	29.	Perplexus animi con.	eodem
Pediculi Platonis	308	Perq; enses, perq; ignem.	87
Pedum uisa est uia	137	Perpetuum bellum.	255
Pegaso uelocior	108	Per tenebras, quæ apud.	175
Peius Babys tibia canit	170	Per transfennam inspi.	167
Pelopis talenta	91	Persepe sacra haud sa.	286.
Pellenea tunica.	181	Pertinax contentio	16
Pellem caninam rodere.	250.	Phalaridis imperium.	71
Penelopes telam texere.	147	Phallus deo	321
Pennas nido maiores ex.	33	Phanæ ianua	31
Penissare	192	Phani ostium.	167
Pensum persolvere	326	Phaselitarum sacrificium.	309
Πενταπλοα	233	Phicidissare	191
Pepones	190	Philauti	269
Per antiquum diem.	180	Philippide tenuius	308
Perendinum uentū prædis.	281	Phocensium execratio	103
Perdicens crura	114	Phocensium amolitio.	103
Perdere naulum	195	Phoci conuiuium.	226
Perdidisti uinum infu.	40.	Phœnicum pacta	159
Per fluuium traducere	39	Phœnice rarior.	288
Per hastæ cuspidē currere.	87	Phœnice uiuatiior	212
Pergracari	215	phormionis thori.	119
Per ignem incedis	85	Phrynondas alter.	139
Perijt sus	147	Phrynici lucta.	153
Perierunt bona	75	Phryx plagis emendatur.	186
Peribis si non feceris	266	pica cum lusciniâ certat.	7
Periculosum est canem in.	136	Pili non facio.	61
Periculum proræ felis.	85	Pinguis uenter non gig.	271
Per manus tradere	118	Pilos pro lana	155
Per medium anulum tra.	173	Pingui Minerva.	29.

Piscis

I N D E X

<i>Piscis primum à ca.</i>	257	<i>Porro à Ioue atq; à ful.</i>	294.
<i>Pinus in morem.</i>	75	<i>Porcellus Acarnanius</i>	165
<i>Piscis nequam est, nisi re.</i>	180	<i>Post Lesbium cantorem.</i>	100
<i>Piscis repositus.</i>	eodem	<i>Post folia cadunt arbo.</i>	84
<i>Piscator ictus sapiet.</i>	295	<i>Posterioribus meliorib.</i>	292.
<i>Piscem natare doces</i>	10	<i>Post acerba prudentior.</i>	296
<i>Pistillo retusius.</i>	186	<i>Postica sanna</i>	75
<i>Pistillo caluor.</i>	114	<i>Post principia.</i>	294
<i>Pistillo nudior.</i>	258	<i>Post Marathonem pug.</i>	221
<i>Pitana sum</i>	117	<i>Post malam segetem, serē.</i>	106
<i>Placiade</i>	331	<i>Post festum uenisti.</i>	317
<i>Placide bos.</i>	316	<i>Post bellum auxilium</i>	296
<i>Plaustra conuicijs onusta.</i>	251.	<i>Præbere uiros</i>	116
<i>Plena manu.</i>	277	<i>Prædiues</i>	92
<i>Plus aloes, quā mellis hab.</i>	26.	<i>Præmansum in os in.</i>	29
<i>Plus apud Campanos un.</i>	99.	<i>Præmatura mors.</i>	295
<i>Pluris est oculatus testis.</i>	77.	<i>Premere pollicem.</i>	29
<i>Plures adorant solē oriē.</i>	24.	<i>Præmouere uenatum.</i>	110
<i>Plures thriobolos, pau.</i>	303	<i>Præsentem mulge, quod.</i>	280
<i>Plures Callicyrijs</i>	315	<i>Præsentem fortunam bo.</i>	280.
<i>Plurium calculus uincit</i>	51	<i>Præsens abest.</i>	37
<i>Plumbeo iugulare gladio.</i>	64	<i>Præstat habere acerbos.</i>	15
<i>Podex lotionem uincit</i>	178	<i>Præstat inuidiosum esse.</i>	197
<i>Polypi.</i>	287	<i>Præstat uni malo ob.</i>	211
<i>Polypi caput.</i>	26	<i>Præter Sibyllam leget ne.</i>	77.
<i>Polypi mentem obtine</i>	158	<i>Præuertit ancoræ iactum</i>	123
<i>Pollicentis se promissa re.</i>	112.	<i>Præmenda occasio.</i>	252
<i>Polycrates matrem pascit.</i>	15.	<i>Prienensis iusticia</i>	201
<i>Pomarius Hercules.</i>	65	<i>Primum Aegina pueros.</i>	181
<i>Ponere supercilium</i>	30	<i>Primoribus labijs degus.</i>	168.
<i>Pontificalis coena</i>	215	<i>Primum recte ualere.</i>	46
<i>Porcum immola.</i>	186	<i>Primum Mars in si.</i>	
<i>Porrectis pedibus dor.</i>	293	<i>Prima facie, prima fronte.</i>	35
		<i>Princeps.</i>	

A D A G I O R V M

Principes inter se noti	246	Pronomi barba	114
Princeps indiligens	167	Pro parca scorp	154
Principatus Seyrius	68	Propria uineta cadere	50
Principium dimidiū totius. 5.		Proprij nois obliuisci.	248
Principum fauor necessa.	255.	Prora & puppis.	4
Prior occupat	109	Prorsus ignotus.	133
Prius antidotū, quā uenenū. 9.		Proteo mutabilior	158
Priusquam sortiaris	329	Proteruiam fecit	277
Prius locusta bouem pa.	134.	Protinus apparet, quæ pl.	59.
Prius ouem lupus du.	134	Prouoluitur ad miluios.	247.
Prius duo Echimi ami.	134	Prudens in flammam.	225
Priusquam assa sit farina.	9	Prudentia coniuncta cū.	282.
Priusquam mactaris exco. eo.		Psecus aut ros.	29
Prius testudo leporē præ.	134	Pseudacris	326
Priusquam gallus iterū.	109	↓ Εὐδ' ὀπίρρα διοπτὰ	232
Proba est materia, si.	169	Psyra Bacchum	309
Pro beneficentia Aga.	179	Psyrice facta	309
Pro bonis glomi	128	πτερυγιστῆ	193
Pro cæco exoculatus est.	221	Ptolemaica lis	291
Procidis telum	41	Pudebat recusare, & nō.	283.
Procul ab auribus nūcius.	74.	Pudor in oculis	eodem
Procul à pedibus equim.	294.	Pudor & metus.	eodem
Pro Delo Calauriam	261	Puer glaciem	226
Prodico doctior	102	Pueri, senesq.	237
Pro dignitate cuiusq.	81	Pugnis & calcibus.	203
Pro eleganti medico, ma.	242.	Pulchre fallit uulpem.	183
Profectus ad apaturia.	317	Pulchre dixti, Belle narra.	15
Profundum sulcum	211	Pulchrorum etiam autum.	114.
Prolixius Iliade	125	Pulmo prius uenisset.	168
Promalo cane suem.	155	Puluerem oculis offunde.	49
Pro mea uirili	56	Punica fides	161
Promus magis, quā cond.	209	Functum temporis	329
Promeri canes.	331	Purgatis auribus	37

I N D E X

Purior clauo.	165	Quantum habet	92
Purpura iuxta purpurā.	200.	Quanta mus apud Pisam.	104.
Pusillus, quantus Molon.	271.	Quasi Sutrium cant.	153
Putre salsamentum ama.	241.	Quasi millus cani.	295.
Pygmeorum acrothimia.	eadē.	Quarta luna nati	20
Pyraustæ interitus	228	Quatuor obolis non æstim.	62
Pyraustæ gaudes gau.	225	Quauis re dignus.	80
Pyrrhandri commen.	162.	Quando id fieri non po.	280
Pyrrichen oculis præse.	206.	Queruli in amicitia.	24
Python formosus.	14	Quid Achiuos à turri.	294.
Q Væ apud inse.	324	Quid ad farinas	18
Quæcūq; in som.	336	Quicquid in linguam ue.	127
Quæ dantur.	280	Quid ad Mercurium?	18
Quæ dolent, ea molestū.	230.	Quid cæco cum speculo?	88.
Quæ diuinitus contin.	46.	Quid cani cum balneo?	eadē
Quæ ex antiqua	175	Quid de pusillis mag.	194
Quæ nō posuisti, ne toll.	202.	Quid distent ara lupinis.	79.
Quærens obsonium uestē.	122.	Quid nisi uictis dolor?	328.
Quærendæ facultates, de.	260	Quid non fies, pro.	336
Quæ sero contingunt	318	Quid opus erat longis?	147.
Quæ sub alis fiunt.	192	Quid primum aut ultimū.	26
Quæ supra nos, nihil ad.	20.	Quid si cælum ruat?	136
Quæuis terra patria	47	Quid tandem nō efficiat?	169
Qualis hera, tales pe.	299	Quid tibi Apollo cecin.	248.
Qualis uir, talis oratio	59	Quem fortuna pinxe.	273.
Quam apes apud si.	299	Quem mater amictū de.	323
Quam curat testudo mus.	61.	Qui amant ipsi sibi	336
Quam facile uulpes py.	275.	Qui arat oliuetum	169
Quam quisq; norit artem.	319	Qui bene coniiciet hūc ua.	59.
Quanquam non dixeris, ta.	59	Quibus nec ara, neq;.	160
Quanto asinis præstan.	99	Qui canem alit ex.	178
Quantum non miluus ob.	92.	Qui circa salem & fabam.	22
Quantum ex Bacchanali.	180	Quicquid in buccā ue.	127
		Qui	

A D A G I O R V M

Qui conturbat omnia.	237	Quod alibi diminutum, ex. 17.	
Qui continet arca	312	Quod alius condiuit co.	118
Qui cum contemptu uitæ.	39.	Quodcumq; in solum uenit.	5.
Qui domi compluitur	133	Quod dedi, datum nolle.	296
Qui eget in turba uer.	260	Quod factum est, in se.	244
Qui iure perierunt.	195	Quod index auro, id.	199
Qui modus equitum	247	Quod in corde sobrij.	210
Qui mori nolit ante tem.	181.	Quod non est opus. asse.	61
Qui multum obsuit.	176.	Quod scis, nescis.	312
Qui multa rapuerit	239	Quo properas innum ad.	1. 2
Qui nimium prope.	110	Quo semel est imbuta.	178
Qui nocere potest, & idē.	28	Quos non tollerent cen.	236.
Qui non litigat, cœlebs est.	113	Quo transgressus?	50
Qui obticescit.	312	Quot seruos habemus	78
Qui omni in re, &.	141	Quot homines, tot sentent.	17
Qui per se sufficit	53	R Adit usq; ad cutē.	289.
Qui paratus ad resistend.	132.	Rana aquam.	7
Qui possum ab hoc epu.	208	Rana cum locusta.	98.
Qui quæ uult dicit.	220	Rana Seriphia	313.
Qui probus Atheniensis.	101.	Rana Gyrima sapi.	184
Quis aberret à ianua.	3	Ranis unum pr. emi.	240
Qui sese non habet.	11	Rapina Cotytijs.	285
Qui semel scurra.	177	Rara auis	288
Qui sunt apud inferos.	252	Recipe animum.	94
Quisquis is fuerit	78	Rectam ingredi uiam.	202
Quis parentem lauda:	74	Reddidit Harpocratem.	313
Quisquis tarde uenit	317	Refricare cicatricem.	221
Quis usus cepis putridi.	69	Resutantis laudem immod.	14
Qui uitat molam, ui.	169	Regia uaccula.	80
Quo ad uixero.	295	Reijcientis culpam	74
Quocumq; pede sferent	27	Reijcientis autorem for.	116
Quod adest boni consule.	280	Relinque quippiam &.	277.
Quod alijs uitio uert.	203	Rem acu tetigisti.	13

Dd. 2.

Rem san

I N D E X

<i>Rem factam habere</i>	293	<i>Rudem accipere, Rude.</i>	264.
<i>Rem nouam aggredior.</i>	56	<i>Rudentes & remos cum.</i>	242
<i>Remis uelisq;</i>	eadem	<i>Rudius ac planius.</i>	267
<i>Re opitulandum non uerb.</i>	53.	<i>Ruminare negocium</i>	82
<i>Repariazare</i>	160	<i>Rupta ancora</i>	177
<i>Reperit deus nocentem.</i>	330	<i>Ruris fons</i>	82
<i>Reperire rimam</i>	97	<i>Rus ciuitas</i>	328
<i>Reprehensio cogitatiōis.</i>	242	<i>Rusticanū oratorem ne cō.</i>	67
<i>Rerum omnium uicisitu.</i>	117.	<i>Ruta cesa.</i>	324
<i>Res ad Triarios redyt</i>	105	<i>ΡΥΠΟΚΟΝΔΥΛ</i>	310
<i>Res Cannacæ</i>	180	S <i>Aburratus.</i>	127
<i>Res est in cardine</i>	86	<i>Sacra celerius absol.</i>	109
<i>Res in foro nostro uerti.</i>	117.	<i>Sacram ancoram sol.</i>	105
<i>Res indicabit</i>	103	<i>Sacra hæc non aliter cō.</i>	324.
<i>Res sacra consultor</i>	60	<i>Sacer manipulus.</i>	39
<i>Respublica urum docet.</i>	104	<i>Sacra nihil sunt</i>	310
<i>Reti uentos uenaris.</i>	145	<i>Sacrum sine fumo</i>	309
<i>Rex aut asinus</i>	105	<i>Sæpe etiam est holitor.</i>	124
<i>Rhadamanthi iusiurandū.</i>	111.	<i>Saguntina fames</i>	259
<i>Rhadamantheū iudiciū.</i>	eadē	<i>Salem uehens dormis</i>	307
<i>Rhamnusiis</i>	201	<i>Salsuginosa uicinia</i>	229
<i>Rhamnusia Nemesis</i>	332	<i>Salem lingue</i>	120
<i>Rhegini timidior.</i>	324	<i>Salem & sabam.</i>	303
<i>Rhodiorum oraculum</i>	315	<i>Salem & cascium edere.</i>	120
<i>Rhodij sacrificium</i>	290	<i>Salem & mensam ne prat.</i>	22
<i>Risus Chius.</i>	289	<i>Sale perunctus hic ad.</i>	215
<i>Risus Ionicus</i>	eadē	<i>Sale emptum mantipium.</i>	64.
<i>Risus Megaricus</i>	eadē	<i>Salis onus unde uene.</i>	333
<i>Risus Syncrusius.</i>	290	<i>Saliziam imbibere</i>	178
<i>Romanus sedendo uincit.</i>	316.	<i>Salitudo non inest illi.</i>	185
<i>Rore pascitur</i>	308	<i>Sambucam citius</i>	135
<i>Rosam cum anemona conf.</i>	98	<i>Samiourum flores</i>	189
<i>Rosam que præterierit</i>	193	<i>Samiourum laura.</i>	190

Samiourum

A D A G I O R V M.

<i>Saniorum mala metuis</i>	231	<i>Scopas dissoluere.</i>	eodē
<i>Samij mores</i>	50	<i>Scrupulum iniicere</i>	323
<i>Samij literati</i>	297	<i>Scytharum solitudo</i>	306
<i>Samium comatum</i>	190	<i>Scytharum oratio</i>	35
<i>Sanguine flere</i>	206	ΣΚΥΤΗ ΚΛέωφ	307
<i>Sanior est pisce</i>	291	<i>Sedens columba</i>	229
<i>Sapere patruos</i>	205	<i>Sedecim pedib⁹ superauit.</i>	99
<i>Sapiens sua bona secum.</i>	43	<i>Secundo aestu.</i>	42
<i>Sapientum octauus</i>	80	<i>Secundis uentis</i>	eodem
<i>Sapientia uino obumbra.</i>	216.	<i>Seiuncta sunt Merrhæ</i>	ε. 78
<i>Sapientis tyranni fa.</i>	25	<i>Selmis in ferro</i>	100
<i>Sardi uenales</i>	43.	<i>Sellissare</i>	34
<i>Sardonius risus</i>	289	<i>Semel rubidus ac de.</i>	337
<i>Sardanapalus</i>	190	<i>Semper Africa noui ali.</i>	162
<i>Sarone magis nauticus</i>	206	<i>Semper adfert Libya ma.co.</i>	
<i>Sarpedonium littus.</i>	54	<i>Semper agricola in no.</i>	122
<i>Sarta tecta</i>	265	<i>Semper aliquis in Cydo.</i>	129
<i>Saturni podex.</i>	183	<i>Semper ducit similem.</i>	299
<i>Satietas ferociam parit</i>	92	<i>Sēper feliciter cadunt</i>	10. 42
<i>Satis quercus</i>	275	<i>Semper graculus asi.</i>	299
<i>Satius est initijs me.</i>	296.	<i>Semper Leontini iuxta.</i>	215
<i>Satius est recurrere, quā.</i>	eo.	<i>Semper ilio mala.</i>	174
<i>Saturniæ lema</i>	48	<i>Semper me tales hostes in.</i>	60
<i>Saxum uolutum non obd.</i>	37.	<i>Semper seni iuuenclā sub.</i>	18
<i>Saxum uoluere</i>	151	<i>Semper superioris anni.</i>	336
<i>Scarabeus aquilam quæ.</i>	331	<i>Semper tibi pendeat ha.</i>	104.
<i>Scarabei umbræ.</i>	64	<i>Semper uirgines fu.</i>	330
<i>Scarabeo nigrior.</i>	273	<i>Senex bos non lugetur</i>	213
<i>Scindere glaciem</i>	5	<i>Senecta leonis prastantior.</i>	98
<i>Scindere penulam</i>	130	<i>Senem erigere.</i>	296
<i>Scipioni arundineo in.</i>	123	<i>Senis mutare linguam</i>	152
<i>Scopum attingere</i>	56	<i>Senis doctor</i>	153
<i>Scopæ dissolutæ.</i>	298	<i>Senescit bos.</i>	214

I N D E X

<i>Senes mutuuum fricant.</i>	261	<i>Sic est ad pugna.</i>	317
<i>Senum prudentia</i>	282	<i>si crebro iaculis all.</i>	150
<i>Senesco semper multa.</i>	eodē.	<i>sicaliffare</i>	216
<i>Septem conuiuium, nouem.</i>	54	<i>Siculus omphacizat</i>	110
<i>Septenus cum sit, non.</i>	188	<i>Siculus miles</i>	64
<i>Septimus bos.</i>	64	<i>Sicyon arrodens uxor.</i>	119
<i>Sequitur uer hyemem</i>	301	<i>Si deus uoluerit</i>	53
<i>Sequitur parca sepiam.</i>	300	<i>Signum bonum, aut malum.</i>	58
<i>Sera in fundo parsumo.</i>	296	<i>Si iuxta claudum habites.</i>	70.
<i>Serere ne dubites</i>	169	<i>Sileni Alcibiadis</i>	304
<i>Serenitati nubem inducit</i>	10	<i>Si leonina pellis non sa.</i>	163
<i>Ser o molunt deorum mo.</i>	335	<i>Silentij tutum premium</i>	312
<i>Sero iupiter diphthe.</i>	330	<i>Si meus ille stilus fu.</i>	263
<i>Sero sapiunt Phryges</i>	295	<i>Simia non capitur la.</i>	162
<i>Sero uenisti sed in co.</i>	296	<i>Simia barbata</i>	304
<i>Serpens ni edat ser.</i>	287	<i>Simia in purpura</i>	90
<i>Serpentis oculus.</i>	266	<i>Simia est simia, etiam si.</i>	115
<i>Seruatori tertium.</i>	263	<i>Simia fucata</i>	304
<i>Seruabis bouem</i>	104	<i>Simiarum pulcherrima.</i>	115
<i>Seruire scenæ</i>	297	<i>Similes habent la.</i>	299.
<i>Seruus cum sis, co.</i>	90	<i>Simonidis cantilena</i>	279
<i>Seruus haud uero</i>	30	<i>Similior ficu</i>	299
<i>Seruorum ciuitas.</i>	65	<i>Simul & da & accipe</i>	77
<i>Seruus seruo præstat, do.</i>	101	<i>Simul ut dictum & fac.</i>	108
<i>Seruiliis capillus.</i>	141	<i>Simul sorbere & flare.</i>	135
<i>Sexagenarios de ponte.</i>	213	<i>Simulare cupressum</i>	193
<i>Sibylla uiuacior</i>	212	<i>Simul & misertum est.</i>	179
<i>Sibi canere</i>	279	<i>Similes uidentur cap.</i>	307
<i>Sibi malum reperit.</i>	226	<i>Sine capite fabula</i>	128
<i>Si bouem non possis, a.</i>	280.	<i>Sine cortice nabis.</i>	52
<i>Si caseum haberem.</i>	120	<i>Sine Cerere & Bac.</i>	216
<i>Scabrosior Leberide</i>	35	<i>Sine pennis uolare</i>	135
<i>Si coruus possit ta.</i>	126.	<i>Sine ope diuina.</i>	51
		<i>Sine</i>	

A D A G I O R V M.

Sine rivali diligere	270	Sponde, noxa praesto est.	219
Sine ut incolumis re.	30	Spontanea molestia.	224.
Si non assint carnes	280	Spongia mollior	230
Sinapi uictitare	204	Squillas a sepulchro uel,	186
Sinopissas	192	Status taciturnior	313
Siphniassare	191	Statuam faucibus colus	135
Si quid mali in Pyrrham.	74	Stellis signare, Obello nota-	
Si quis iuxta ciuita.	167	re.	58
Siren amicum nunciat	248	Stentore clamosior	54
Sisyphi artes	162	Strychnum bibit	186
Si tanti uitrum quanti mar.	99	Stultior Corcebo.	187
Si tibi amicum, nec.	30	Stultus stulta loquitur	302
Si uultur es cada.	129	Stultus qui patre ca.	333
Si uinum postulet, pug.	155.	Stulto ne permittas di.	189
Smaragdus in luce ob.	13	Stultior Morycho	20
Soli lumen inferre.	7	Stultior Meletide	290
Sole Lacenæ uiros pari.	116	Stultitia est iouem pu.	188
Solus currens uicit	327	Stupa feniculus.	330
Solus sapit	101	Stupidior Praxille Ado.	187.
Solidos è clibano boues.	218	Στωϊκῶσιν	219
Somnium	325	Suade lupis ut insani.	275
Somnus absit ab oculis	83	Suadeo quod ipse fac.	60
Sophocles, Laudiceni.	31	Suam quisq; homo.	279
Soterichi lecti	66	Subdititijs es	245
Spartam nactus es	297	Subiugus homo.	297
Spes seruat afflictos	311	Subitum remedium pe.	272
Spes alunt exules	310	Subuentanea parit	325
Spem precio emere	122	Sublata lucerna nihil.	113
Sphæra per præcipi.	274	Sub cultro liquit	84
Sphæram inter se red.	250	Succisus opera.	83
Spondyla fugiens pes.	164	Subito alius	243
Spithama uita	329	Summa ui defendere	53
Sponsi uita	190	Summam manum addere.	262

I N D E X

<i>Summis naribus olfacere.</i>	168	<i>Sus cum Minerua certa.</i>	7
<i>Summis unguibus ingredi.</i>	32	<i>Sus in uolutabro coeni.</i>	198
<i>Summis labijs</i>	168	<i>Sus Mineruam</i>	7
<i>Summo digito caput scalp.</i>	191	<i>Sus per rosas.</i>	192
<i>Summis uti uelis</i>	56	<i>Susq; deq;</i>	61
<i>Summis ingredi pedibus.</i>	253.	<i>Sus saltauit.</i>	7
<i>Summum fastigium imp.</i>	262	<i>Sus sub fustem</i>	84
<i>Summum ius, summa in.</i>	289.	<i>Sus tubam audiuit.</i>	199
<i>Summum cape ex mediũ.</i>	236	<i>Suem irritat</i>	228
<i>Summaria indicatura</i>	124	<i>Sutorium atramentum.</i>	273
<i>Super te hæc omnia Le.</i>	334	<i>Sybaritica calamitas</i>	174
<i>Superatus es à gallo</i>	205	<i>Sybaritæ per plateas</i>	31
<i>Supremũ fabulæ actũ ad.</i>	262.	<i>Sybaritica mensa</i>	216
<i>Surdaster cum surdastro.</i>	300	<i>Sycophanta</i>	49
<i>Surdo fabulam narras</i>	148	<i>Sydera cœlo addere.</i>	13
<i>Surdo oppedere</i>	148	<i>Sylofontis chlamys</i>	128
<i>Surdo canis</i>	codẽ	<i>Syncerum uas incrustare</i>	9
<i>Surdior Toronæo portu.</i>	311	<i>Syncretismus</i>	24
<i>Surdior turdo</i>	312	<i>Syrus cum non sis, ne.</i>	89
<i>Sursum ac deorsum.</i>	56	<i>Syracusana mensa.</i>	216
<i>Sursum uersus sacrorum.</i>	134	<i>Syrbenæ chorus</i>	291
<i>Suspendio delegẽda arbor.</i>	75	T <i>Acite stomachari.</i>	197.
<i>Suspensa manu.</i>	168	T <i>Tacito pede.</i>	316
<i>Suus cuiq; crepitus bene.</i>	269	T <i>Taciturnior Pytha.</i>	314
<i>Sui dissimilis</i>	243	<i>Tænarium malum</i>	174
<i>Sui cuiq; mores fingunt.</i>	335	<i>Talaria induere.</i>	108
<i>Suo ipsius laqueo captus.</i>	223.	<i>Talpa cæcior.</i>	48
<i>Suo ipsius indicio perijt.</i>	codẽ	<i>Tam perit, quàm extre.</i>	174.
<i>Suo quisq; studio gaud.</i>	269	<i>Tam in procliui quã in.</i>	275.
<i>Suo sibi hunc iugulo gla.</i>	223.	<i>Tangere hulcus.</i>	204
<i>Suo iumento sibi malum.</i>	codẽ	<i>Tanquã Argium clypeũ.</i>	32.
<i>Suum cuiq; pulchrum.</i>	17	<i>Tanquam Chalcide nobis.</i>	113.
<i>Sus acina dependes</i>	331	<i>Tanquã Conchyliũ discer.</i>	68.
		<i>Tanquam</i>	

A D A G I O R V M.

Tanquam heros in clypeo.	53.	Tercium caput	28
Tanquam in tabula.	267	Terra amat imbrem.	298
Tanquam in speculo	eodem	Terra defossum habes	252
Tanquam in phiditijs.	119	Terra mihi prius de.	74
Tanquam in narthecio.	275	Terra uolat.	135
Tanquam meum nomen	230	Terra, mariq;	57
Tanquam suber	126	Terra filius.	245
Tantali horti	325	Terra intestina	185
Tantali lapis	306	Terram pro terra	104
Tantali pœne	310	Terrestria balnea	172
Tantali talenta	92	Terebintho stultior	183
Tarichus assus est, si	275	Termeria mala	210
Tauricum tueri	204	Testa collisa testæ	317
Taurum tollet, qui ui.	74	Testudinē pegaso compa.	98.
Tecum habita	234	Testudinē equis insequit.	99.
Teipsum inspice	270	Testulæ transmutatio	116
Teipsam laudas	eodem	Tetigit lapidē à ca.	291
Teipsum nō alens, ca.	11	Teuthidum more	323
Telenicia echo	126	Thasium infundis	208
Telenico pauperior	258	Thassus bonorum	43
Telluris onus	66	Theagenis hecateam.	143
Tempus omnia reuelat	167	Theagenis pecuniæ	260
Temulētus dormiens nō.	204	Thericlei amicus	215
Tenedia bipennis.	262	Thersitæ facies	115
Tenedius patronus	199	Thessalorum alæ	215
Tenedius homo	eodem	Thessalorum commentū.	159
Tenedius tibicen	139	Thessala mulier	113
Teneri calidis balneis	217	Θ præfigere	73
Tenui filo	233	Thracium commentum.	160
Tentantes ad Troiā per.	106	Thraces fœdera nesciūt. eodē.	
Tenuis spes.	76	Thesaurus carbonēs erat.	110
Tenuiter diducis	309	Thunni more.	81
Tet	211	Thunni sære.	204

Dd. 5. Thyma

I N D E X.

<i>Thymbra uictitans</i>	35	<i>Totum subuertere.</i>	195
<i>Tibiam tubæ comparas</i>	99	<i>Totus Eschinus asper</i>	35
<i>Tibicen uapulat.</i>	283	<i>Tradere prouinciam.</i>	77
<i>Tibicinis uitam uiuis</i>	189	<i>Tradunt mutuas operas.</i>	52
<i>Tibicines mente capti</i>	184	<i>Tragicum tueri</i>	204
<i>Timidus Plutus</i>	321	<i>Tragicum malum</i>	172
<i>Timidi nunquam statuerunt</i>		<i>Tragicus rex.</i>	68
<i>tropheum.</i>	<i>eodem.</i>	<i>Tragœdias in nugis a.</i>	194
<i>Timidior es prospiciēte.</i>	<i>eodē</i>	<i>Tragicus Theocrmes</i>	49
<i>Timidior Pisandro</i>	<i>eodem</i>	<i>Tragice loqui</i>	268
<i>Timidi mater non flet</i>	281	<i>Tragulam iniicere.</i>	182
<i>Tinctura Sardonica.</i>	283	<i>Tranquillum æthera re.</i>	151
<i>Tinctura Cyzicena.</i>	<i>eodem</i>	<i>Tranquillo quilibet guber.</i>	43
<i>Tineas pascere</i>	60	<i>Transuersum agere</i>	244
<i>Tiresia cecior.</i>	48	<i>Trepidat in morem gal.</i>	323
<i>Titanas imploras</i>	52	<i>Tria cappa pessima</i>	139
<i>Titanicus aspectus.</i>	205	<i>Tria saluberrima</i>	291
<i>Titio ad ignem</i>	275	<i>Tribus bolis</i>	47
<i>Tithoni senecta</i>	212	<i>Tribus uerbis</i>	<i>eodem</i>
<i>Tithymallus Laconicus.</i>	60	<i>Tribus minis insumptis.</i>	307
<i>Tollat te qui non no.</i>	289	<i>Tributis potiora</i>	214
<i>Tollere cristas</i>	30	<i>Tricæ. Apine.</i>	63
<i>Tollere cornua</i>	31	<i>Trium literarū homo.</i>	<i>eodem</i>
<i>Tolle calcar.</i>	132	<i>Triceps Mercurius</i>	28
<i>Tolle tolle maxam, q̄</i>	309	<i>Trutina iustius</i>	201
<i>Tollenda mali occasio</i>	252	<i>Tua res agitur paries cū.</i>	85
<i>Tolle digitum</i>	328	<i>Tuo te pede metire.</i>	31
<i>Tota erras uia</i>	3	<i>Tuā ipsius terrā calcas</i>	78
<i>Toto corpore, omnibus un-</i>		<i>Tuis te pingā coloribus.</i>	250
<i>gui.</i>	267	<i>Tuum tibi narro somnium.</i>	8.
<i>Toto cælo errare,</i>	4	<i>Tunc canent cygni, cū</i>	106
<i>Toto organo</i>	6	<i>Tunica pallio prop.</i>	278
<i>Toto pectore</i>	56	<i>Turdus ipse sibi malum.</i>	226.
		<i>Turpe file</i>	

A D A G I O R V M.

<i>Turpe filere.</i>	197	<i>Velut è spicula</i>	267
<i>Turpis iactantia</i>	268	<i>Venari in mari.</i>	10
<i>Tussis pro crepitu</i>	304	<i>Veneri suem immolauit.</i>	241
<i>Tute hoc intristi, tibi</i>	226	<i>Vencrum iusiurandum</i>	112
<i>Turture loquacior.</i>	125	<i>Venimus ad summã lineam.</i>	4
<i>Tute lepus es, & pul.</i>	13	<i>Veniat hospes quisquis</i>	279
<i>Tyria maria</i>	324	<i>Venia primũ experienti</i>	198
V Aleat amic ⁹ cũ ini.	79	<i>Ventus neq; manere sinit.</i>	265
<i>Valere pãcratice.</i>	291	<i>Venti campus</i>	157
<i>Vale charũ lumen.</i>	55	<i>ventorum stationes.</i>	eodem
<i>Vallus uitem decipit</i>	119	<i>vento loqueris</i>	151
<i>Vapula papyria.</i>	61	<i>ventos colis</i>	eodem
<i>Vane coniectura</i>	59	<i>ventis tradere</i>	248
<i>Vbi amici, ibi opes</i>	23	<i>venter auribus caret.</i>	216
<i>Vbi cerui cornua ab.</i>	247	<i>ventrem mihi obijcis.</i>	eodem
<i>Vbi cognitũ est, quod</i>	166	<i>Ventres.</i>	eodem
<i>Vbi non sis, qui fueris</i>	117	<i>Ventre pleno melior con.</i>	107.
<i>Vbi paueris impera</i>	255	<i>Ver ex anno tollere</i>	154.
<i>Vbi per harma fulgura.</i>	288	<i>Verba importat Hermo.</i>	218
<i>Vbi quis dolet, ibidẽ &</i>	230	<i>Verbis pugnat, non re</i>	323
<i>Vbi timor, ibi & pu.</i>	283	<i>Verberare lapidem</i>	148
<i>Vehementer cupientis</i>	206	<i>Verecũdia inutilis uiro e.</i>	283
<i>Vel acum inuenisses</i>	83	<i>Veritatis simplex oratio.</i>	210
<i>Vel ca pra mordeat no.</i>	334	<i>Veriora ijs, quæ apud Sa.</i>	112
<i>Vel cæco appareat</i>	267	<i>Verisimiliter mentiens</i>	162
<i>Vel Megaram usq;</i>	219	<i>Versatilis Artemon</i>	34
<i>Vela uentis permittere.</i>	105	<i>Vespacicada obstrepens</i>	7
<i>Velis, equisq;</i>	108	<i>Vertere uela</i>	242
<i>Velocem tardus assequitur.</i>	7	<i>Veste circumfers ignem</i>	136
<i>Vel hosti miserandus</i>	173	<i>Vestis uirum facit</i>	93
<i>Vel muscas metuit præ.</i>	321	<i>Viam q nescit ad mare.</i>	279
<i>Velut in cratere</i>	288	<i>Victi non audent his.</i>	328
<i>Velut umbra sequi</i>	37	<i>Victoria non incruenta</i>	327

Victitant

I N D E X.

Viſitant ſucco ſuo	308	Viuus uidensq;	174
Videre mihi labda	191	Viuum ſepulchrum	213
Videberis me uidens	31	Viuum cadaver	eodem
Vincula Tyrrhena	254	Viuorum oportet menū.	248
Vindicta tarda, ſed gra.	335	Vixit, dū uixit bene	216
Vinum caret clauo	217	Vltra catalogum	212
Vinū ſenem etiā uel nolen. eo.		Vltra Epimenidem dor.	307
Vino uendibili ſuſp.	34	Vltra hyperbolum.	291
Vir uidebatur nauis ſup.	185	Vltra linum	212
Vir fugiens, & denuo pu.	322	Vltra penſum uiuit	eodem
Vir fugiens haud mo.	108	Vltra peram ſapere.	31
Viri ſenis aſtaphis cal.	212	Vltra ſepta tranſilire	19
Viri iſfortunati procul am.	24	Vltra res Callicratis	91
Viri iureiurando, pueri.	112	Vltro citroq;	82
Viro ſenu maxilla bacu.	214	Vltro deus ſuppeditat bo.	54
Viro Lydo negocium	223	Vlulas Athenas	150
Viro eſurienti, neceſſe f.	244	Vlyſſes pannos exiit	243
Virum improbum uel	334	Vlyſſis remigium	141
Virgo primum.	209	Vlyſſeum commentum.	162
Virgultea ſcaphula Aege.	7	Vmbra pro corpore.	154
Virgula diuina	41	Vmbrae	94
Virtutē & ſapientiā uin.	238	Vmbra ſuaſam metuere	9
Vita doliaris	119	Vndas numeras	150
Vita macerata.	214	Vnde excoquat ſeuum	92
Vita mortalium breuis.	330	Vndecunq; lucrū cap.	279.
Vita molita	294	Vnus deus & plures ami.	22
Vitandae potentū offenſae.	335.	Vnus multorum inſtar	101
Vitiat lapidē longu tps.	213	Vnus uir, nullus uir.	51
Vitioſa nuce non eman	63	Vna cum iſſis ma.	284
Vitilitigator	250	Vna cum ipſo caniſtro.	277
Viua uox	94	Vna cum templis &	324
Viuit incende ignem.	109	Vna domus non alit	196
Viuus fueris, uel cepe	53	Vna hirundo nō facit uer.	59
		Vna per	

A D A G I O R V M.

Vna partica.	275	Vt fici oculis incumbunt.	237
Vna lauabor	278	Vt in uelabro olearij	57
Vna scutica oēs impel.	274	Vti foro	297
Vno digitulo.	eadem	Vtinam domi sim	84
Vno fasce complecti	47	Vtinam mihi contingant	335
Vno ore	30	Vt nunc sunt homines	74
Vno tenore	298	Vt possumus, qñ ut uo.	279
Vnum ad unum.	82	Vtramq; paginam facit	80
Vnum augurium optimū.	116	Vt sementem feceris, ita	262
Vnica filia duos para.	26	Vtrem mergis uento ple.	146
Vnicum arbustum haud.	196	Vtrem cædis	148
Vnico digitulo scalpit ca.	189	Vtre territas	150
Vocatus atq; nō uo. de ⁹ .	244	Vtrem uellis	143
Volantia sectari.	151	Vtroq; nutans sententia.	26
Volaticum iusiurandum	162	Vtrumq;	28
Volens nolentē a nimo.	26	Vulcanus tibi uaticina. ē.	248
Volentem bouem ducito.	245	Vulcanium uinculum	328
Voluitur dolium.	150	Vulgus suspicax	250
Voluptas fœda	189	Vulpes bouem agit	12
Vorare hamum	287	Vulpes haud corrū. mu.	239
Voracior purpura.	286	Vulpes non iterū ca.	198.
Vorsuram soluere	151	Vulpinare cum uulpe	301
Votum munificum.	336	Vulturis umbra.	286
Vrbanus nihil æqui co.	203	Ξενολόγος.	15
Vrit absq; torre	254	Ξενοκρατις caseolus	120
Vsq; ad rauim	54	Υπερλωισμύκ.	114
Vsq; ad aras amicus.	23	Z Aleuci lex	202
Vt Bagas constitui	188	Z Zoili	196
Vt canis è nilo	110	Z Zonam perdidit.	259
Vt Corinthia uideris.	191	Zenone moderatior	319
Vterq; ambo	68	Ζοφοροδότησιδες, & si.	318
Vtere curru, de asinis	20	Zopyri talenta.	92

ADAGIORVM OMNIVM TAM
GRAECORVM QVAM LATINO-
RVM FINIS. ANTVERPIAE IN
OFFICINA MARTINI CAESA-
RIS, IMPENDIO AC AERE HO-
NESTI VIRI GODFRIDI DV-
MAEI BIBLIOPOLAE. ANNO
AB ORBE REDEMPTO

M. D. XXX.

XIIII.

CALENDAS MARTII.
CVM GRATIA ET PRIVILE-
GIO IMPERIALI.

•

EPIGRAMMA
AD LECTOREM

Cæcropias Zenonis opes , non nomen Athenas
Sic decorat: Latium nec Ciceronis opus.
Niliacum non sic illustrat laude perenni
Nec Ptolomæa probat bibliotheca solum,
Non sic Varronis olim monumenta Latinam
Ditarunt linguam, Romuleosq; patres,
Hoc opus ut decorat sedes insigne Latinas.
Frugifero & cultu Dorica regna beat.
Ecce nouo constans nunc ordine cultius ibit,
Ut tanto possis munere quisq; frui.
Quod tibi comendos ueterum sic præbet auitos
Mores, melq; gerit Pystios, arma, fauos.
Illud & est pomis, & odoro flore repletum,
Hoc sed habet fructus Pallados eximie.
Auctori grates igitur debentur utriq;
Quod prior ingenium, q; dedit alter opus
Præmia debentur solerti magna labori,
Dum pandit nodos , satq; superq; satis.
Ducit (crede mihi) per decuia, per labyrinthum.
Datq; anumo ambrosiam, perpetuaiq; dapes.
Dicere qui Græcè cupiunt, recteq; Latine,
Hunc librum discant. Lector amice uale.

